

## Bundel – Raadsvergadering van 4 juli 2024

### Agenda bijlagen

Behandeling kadernota 2025

Beantwoording technische vragen Programmarekening 2023, 1e tussentijdse rapportage 2024 en Kadernota 2025

Beantwoording verdiepende technische vragen 1e tussentijdse rapportage 2024 en Kadernota 2025

Persversies algemene beschouwingen fracties

Vastgestelde Besluitenlijst Raadsvergadering 4 juli 2024

- 1 Opening en mededelingen
- 2 Vaststelling agenda en trekking nummer voor hoofdelijke stemmingen
- 3 Ingekomen stukken (inclusief raadsinformatiebrieven en afdoening zaken)  
*De raad wordt gevraagd in te stemmen met de voorgestelde wijze van afdoening van de ingekomen stukken.*  
Lijst ingekomen stukken van de raad raadsvergadering 4 juli 2024
- 4 **BESPREEKPUNTEN**  
*Door de agendacommissie zijn onderstaande raadsvoorstellen geagendeerd voor bespreking.*
  - 4.a Raadsvoorstel | Uitgangspuntennotitie Migratieopgaven  
*De gemeente heeft een Uitgangspuntennotitie Migratieopgaven opgesteld. Hierin staat omschreven waar de gemeente op let bij het zoeken naar en het ontwikkelen van opvanglocaties voor migranten. Ook is in een ander plan vastgelegd hoe de gemeente hierover communiceert en participeert. De uitgangspunten zijn samen met de gemeenteraad bepaald tijdens een bijeenkomst. De gemeente vraagt aan de gemeenteraad of ze 'ja' willen zeggen tegen deze notitie en dit plan. Verder vraagt de gemeente nog iets anders. Als de gemeente bijzondere bebouwing wil regelen die niet past in het omgevingsplan, dan is het namelijk nodig dat de gemeenteraad advies geeft. In dit raadsvoorstel vraagt de gemeente aan de raad of zij wil overwegen om geen gebruik te maken van deze adviesrol, als het gaat om het realiseren van mogelijke opvanglocaties die volledig voldoen aan de uitgangspunten. De gemeente blijft de raad uiteraard wel informeren over deze locaties en het proces.*  
*25 juni 2024: de heer Snoeks (SP) heeft een amendement aangekondigd over de adviesrol van de raad bij buitenplanse omgevingsactiviteiten Oekraïnehuisvesting.*  
*27 juni 2024: in verband met staking van de stemmen tijdens de raadsvergadering van 27 juni 2024, is het nemen van een beslissing op het amendement en het raadsvoorstel uitgesteld tot de raadsvergadering van 4 juli 2024.*  
Getekend raadsvoorstel Uitgangspuntennotitie Migratieopgaven  
Getekend raadsbesluit Uitgangspuntennotitie Migratieopgaven  
Bijlage 1 – Uitgangspuntennotitie  
Bijlage 2 – Uitwerking raadsinformatieavond 9 april 2024  
Bijlage 3 – Strategisch kader voor Communicatie en Participatie  
Amendement SP over Adviesrol raad bij buitenplanse omgevingsactiviteiten Oekraïnehuisvesting (verworpen)
  - 4.b Raadsvoorstel | Kadernota 2025  
*De Kadernota is een kaderstellend document waarin de raad het college richting kan geven omtrent het te volgen beleid en de invulling van het bestedings- en dekkingsplan en de keuzes met financiële gevolgen. De (financiële) ontwikkelingen, zoals geschetst in het bestedings- en dekkingsplan 2024-2028 is de op dit moment meest actuele informatie.*  
*Het document is bijgevoegd en is digitaal te lezen via Pepperflow: Kadernota 2025 | Kadernota 2025 | Maashorst (begrotingsapp.nl)*  
Getekend raadsvoorstel Kadernota 2025  
Getekend raadsbesluit Kadernota 2025  
Bijlage 1 – Kadernota 2025  
Getekende 15e begrotingswijziging Kadernota 2025  
Raadsinformatiebrief Financiële positie naar aanleiding van meircirculaire  
Politieke vragen Jong Maashorst over de Kadernota 2025  
Politieke vragen CDA over de Kadernota 2025  
Politieke vragen Voor de Dorpen over de Kadernota 2025  
Politieke vragen Maashorst Vooruit over de Kadernota 2025  
Politieke vragen VVD over de Kadernota 2025  
Politieke vragen Gewoon Uden over de Kadernota  
Politieke vragen UPL over de Kadernota 2025

Politieke vragen PRO over de Kadernota 2025  
Politieke vragen GroenLinks over Kadernota 2025  
Beantwoording politieke vragen Kadernota 2025  
Nagekomen beantwoording politieke vragen Kadernota 2025  
Motie 1 CDA Grondprijns sociale koopwoningen\_betaalbare koopwoningen AANGENOMEN  
Motie 2 CDA Ontwikkelperspectief Volkel AANGENOMEN  
Motie 3 Maashorst Vooruit over Groen-blauwe diensten door agrariërs inwoners  
INGETROKKEN  
Motie 4 Maashorst Vooruit Groene Leges AANGENOMEN  
Motie 5 SP Bouw (nog meer) VERWORPEN  
Motie 6 SP Bouw betaalbaar AANGENOMEN  
Motie 7 PRO over sociale huurwoningen op bouwlocaties 'PNEM-gebouw' en 'Van Donzel'  
AANGEHOUDEN  
Motie 8 CDA over Suïcidepreventiebeleid INGETROKKEN

- 4.c Raadsvoorstel | 1e tussentijdse rapportage 2024  
*In dit document uit de P&C-cyclus van Maashorst rapporteren we alle bij ons bekend zijnde financiële afwijkingen tot en met medio/maart/april. Het betreft alleen afwijkingen van bestaand beleid. Dus geen nieuwe beleidsvoorstellen, wensen en dergelijke.*  
*De dekking van dit voorstel wordt betrokken bij de Kadernota 2025. Alle afwijkingen van meer dan € 100.000 per taakveld worden toegelicht.*  
*De rapportage is bijgevoegd en er is een link naar Pepperflow: 1e tussentijdse rapportage 2024 | 1e tussentijdse rapportage 2024 | Maashorst (begrotingsapp.nl).*  
*Het voorstel wordt tevens geagendeerd voor de vergadering van de auditcommissie van 20 juni 2024.*  
Getekend raadsvoorstel 1e tussentijdse rapportage 2024  
Getekend raadsbesluit 1e tussentijdse rapportage 2024  
Bijlage 1 – 1e tussentijdse rapportage 2024  
Getekende 14e begrotingswijziging 1e tussentijdse rapportage 2024
- 4.d Raadsvoorstel | Programmarekening 2023 gemeente Maashorst  
*In deze bestuurlijke hoofdlijn staan de belangrijkste resultaten uit de programmarekening van Maashorst. Er wordt teruggekeken op het tweede jaar als gemeente: een jaar waarin is gebouwd aan een fundament voor de nieuwe organisatie. Een jaar waarin projecten als 'nieuwe verkiezingen' en 'opvang asielzoekers' zijn uitgevoerd. Als uitvloeisel van de samenvoeging van Landerd en Uden is ook bijna al het beleid geharmoniseerd. Daarnaast is er gewerkt aan de realisatie van het uitvoeringsprogramma.*  
*De programmaverantwoording 2023, de bestuurlijke hoofdlijn en de verschillenanalyse liggen nu voor. Deze zijn te vinden op Programmarekening 2023 (gemeentemaashorst.nl). Een pdf van de programmarekening is ook toegevoegd aan de agenda van de raadsvergadering.*  
*Het voorstel wordt tevens geagendeerd voor de vergadering van de auditcommissie van 1 juli 2024. 2 juli 2024: de programmarekening inclusief controleverklaring van de accountant is toegevoegd. Ook het definitieve accountantsverslag is toegevoegd.*  
Getekend raadsvoorstel programmarekening 2023 gemeente Maashorst  
Getekend raadsbesluit Programmarekening 2023 gemeente Maashorst  
Bijlage 1 – Programmarekening 2023  
Getekende 12e begrotingswijziging Resultaatbestemmingen programmarekening 2023  
Accountantsverslag 2023  
Raadsinformatiebrief reactie op accountantsverslag 2023  
Motie GroenLinks over promoten van de Udense weekmarkt VERWORPEN
- 5 Sluiting

# Behandeling kadernota 2025

## Politieke vragen

Fractie leveren uiterlijk op maandag 17 juni politieke vragen in, eventueel ingekleed door de politieke context waarin deze vragen gesteld worden. Voorafgaand aan de vergadering geeft het college een reactie op de inbreng van de verschillende fracties, waarbij het college in ieder geval de politieke vragen beantwoordt. Dit gebeurt uiterlijk donderdag 27 juni. Op basis hiervan kunnen de politieke partijen hun algemene beschouwingen doen tijdens de vergadering van 4 juli 2024.

## Persversies

Fracties leveren uiterlijk op dinsdag 18 juni vóór 9:00 uur de persversies van de algemene beschouwingen in. De persversie heeft maximaal 300 woorden.

## Moties en amendementen

Fracties leveren maandag 1 juli 2024 vóór 12.00 uur concept-moties en -amendementen in bij de griffie. De tekst wordt na advies/check door de griffie definitief gemaakt en op een overzicht geplaatst ten behoeve van de raadsvergadering. Deze gaan op woensdag 3 juli 2024 om 12.00 uur onder embargo naar de andere fracties en het college.

## Planning vergadering

14:30 – 15:00 uur	Inloop.
15:00 – 16:15 uur	Algemene beschouwingen. Iedere fractie heeft 7 minuten spreektijd. Geen interrupties. Moties en amendementen kunnen al worden ingediend.
16:15 – 16:45 uur	Schorsing ten behoeve van beraad college.
16:45 – 17:30 uur	Reacties van het college.
17:30 – 18:45 uur	Ruimte om op elkaars bijdragen te reageren en ruimte voor debat. Tevens ruimte voor het indienen moties en amendementen (niet voorlezen), voor zover dit al niet tijdens de eerste termijn is gebeurd. Iedere fractie heeft een eigen termijn van maximaal 5 minuten zuivere spreektijd. Interrupties zijn toegestaan (daarom uitloop).
18:45 – 19:45 uur	Schorsing ten behoeve van beraad college en maaltijd.
19:45 – 20:15 uur	Reactie college en advies met betrekking tot moties en amendementen die (in tweede termijn) zijn ingediend.
20:15 – 20:45 uur	Schorsing ten behoeve van nader beraad fracties.
20:45 – 21:15 uur	Ruimte voor de fracties, met name voor stemverklaringen.
21:15 – 21:30 uur	Stemmingen kadernota.
21:30 – 22:00 uur	Behandeling 1e tussentijds rapportage 2024 en programmarekening 2023.

Nr	Stuk van de P&C-cyclus	Vraagsteller (fractie/naam)	Team	Vraag en antwoord										
	<b>Programma-rekening</b>													
1	Resultaatbestemming	UdenPlusLanderd	Team Financiën	<p><u>Vraag</u> Er blijft in 2023 een positief resultaat over van 11.443.853 euro. Daarvan wordt 3.607.859 euro aangewend voor allerlei lopende projecten 2023-2024. Het restant 7.835.994 euro wordt toegevoegd aan de algemene reserves. Wat is de verwachting van het overschot hiervoor in 2024 en 2025?</p> <p><u>Antwoord</u> De begrote saldi zijn feitelijk de verwachte saldi. Voor de jaren 2024 en 2025 kunnen we u dan ook verwijzen naar de saldi opgenomen in de Kadernota 2025. Dit zijn de meest actuele prognoses. (bedragen x € 1.000)</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>2024</th> <th>2025</th> <th>2026</th> <th>2027</th> <th>2028</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>N 2.137</td> <td>V 91</td> <td>N 8.728</td> <td>N 6.721</td> <td>V 1.082</td> </tr> </tbody> </table> <p>Dit zijn de saldi Kadernota na aanpassing OZB-stijging (zie vraag 20).</p>	2024	2025	2026	2027	2028	N 2.137	V 91	N 8.728	N 6.721	V 1.082
2024	2025	2026	2027	2028										
N 2.137	V 91	N 8.728	N 6.721	V 1.082										
	<b>1<sup>e</sup> tussentijdse rapportage</b>													
2	Programma 2 Verkeer en vervoer (pagina 9)	UdenPlusLanderd	Team economie en gebiedsontwikkeling/ VTH/P&O	<p><u>Vraag</u> In de Runstraat Schaijk is bij de bouw van het appartementencomplex Netjeshof vervuilde grond aangetroffen, kosten 150.000 euro.</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Is bij de aanvraag van de vergunning voor dit complex daar niet op gelet?</li> <li>2. Heeft er onderzoek plaatsgevonden?</li> <li>3. Is er een schone grondverklaring?</li> <li>4. Wie is voor de kosten aansprakelijk of kunnen daarvoor aansprakelijk worden gesteld?</li> </ol> <p><u>Antwoord</u></p>										

Nr	Stuk van de P&C-cyclus	Vraagsteller (fractie/naam)	Team	Vraag en antwoord
				<ol style="list-style-type: none"> <li>1. In het voortraject is overleg geweest tussen gemeente, ODBN en de projectontwikkelaar. Ook zijn er voorafgaand aan de bouw van het nieuwe appartementencomplex onderzoeken verricht op het bouwperceel, waarbij geen vervuiling is aangetroffen. Afgesproken is dat de projectontwikkelaar zelf voor de zekerheid maatregelen zou treffen op 'zijn' bouwperceel onder het appartementencomplex. Dat is gebeurd. De bodemvervuiling bevindt zich echter in het openbaar gebied in de bodem onder de Runstraat en Netjeshof in Schaijk. Dat is voor de gemeente.</li> <li>2. Ja, zie antwoord 1.</li> <li>3. Niet van toepassing omdat de bodemvervuiling zich niet op het bouwperceel van de projectontwikkelaar of onder het appartementencomplex bevindt. Voor de zekerheid heeft de projectontwikkelaar tijdens de bouw maatregelen getroffen.</li> <li>4. De verontreiniging bevindt zich in de bodem onder de Runstraat en Netjeshof in Schaijk. Dat is openbaar gebied. De gemeente draagt daarom de kosten van deze bodemsanering. De projectontwikkelaar van het nieuwe appartementencomplex heeft tijdens de bouw maatregelen genomen op het bouwperceel: in de bodem onder het complex. De kosten daarvan draagt de projectontwikkelaar.</li> </ol>
3	Programma 5 Sport, cultuur, recreatie en natuur (pagina 12)	UdenPlusLanderd	Team Economie en Gebiedsontwikkeling	<p><u>Vraag</u> Nu hotel van der Valk in gebruik is voor opvang van vluchtelingen is onze vraag hoeveel hotelbedden de gemeente Maashorst nog heeft en of dat voldoende is.</p> <p><u>Antwoord</u> De gemeente Maashorst heeft naast hotelbedden ook B&amp;b's, groepsaccommodaties, campings etc. Hoteleigenaren geven aan, nu hotel van der Valk gesloten is, extra vragen voor overnachtingen te krijgen. Zij kunnen deze verzoeken niet altijd opvangen.</p>
	<b>Kadernota</b>			
4	Algemeen	UdenPlusLanderd	Team Financiën	<p><u>Vraag</u> De in de Kadernota opgenomen cijferoverzichten en de daarop volgende toelichtingen zijn niet altijd even duidelijk. Mogelijk kan daar in de toekomst meer</p>

Nr	Stuk van de P&C-cyclus	Vraagsteller (fractie/naam)	Team	Vraag en antwoord
				<p>aandacht aan worden geschonken. De leesbaarheid zou daardoor dan sterk kunnen verbeteren.</p> <p><u>Antwoord</u> Dank voor de opmerking. We bekijken welke verbeteringen in het pakket Pepperflow mogelijk zijn.</p>
5	Bestuurlijke hoofdlijn (pagina 6)	UdenPlusLanderd	Team Concerncontrol	<p><u>Vraag</u> Waarom heeft de Kadernota het over een tijdsperspectief tot 2050? Dit mede in het licht van het feit dat de financiële paragrafen hierop niet gebaseerd zijn en dat sprake is van een dynamische en vaak onvoorspelbare wereld. Waarom wordt de horizon niet op 2028 gelegd, conform de uitwerking van het financieel beleid?</p> <p><u>Antwoord</u> In de kadernota wordt ook een richting gekozen hoe Maashorst zich kan ontwikkelen om een sterke regiogemeente te zijn waar het fijn wonen, werken en recreëren is. Een dergelijke richting vraagt een visie voor de lange termijn om de komende jaren al op te kunnen richten. We zijn als college nadrukkelijk bezig met toekomstdenken waarbij we onszelf de vraag stellen wat voor een gemeente Maashorst op de langere termijn wil zijn. Een dergelijk toekomstdenken reikt verder dan een horizon van 2028.</p>
6	Bestuurlijke hoofdlijn (pagina 6/7)	UdenPlusLanderd	Team Concerncontrol	<p><u>Vraag</u> In de Kadernota staat het uitgangspunt om als gemeente een meer stimulerende en faciliterende rol te vervullen.</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Heeft u voor de komende jaren financiële exercities gemaakt van de gevolgen van deze omslag?</li> <li>2. Is in beeld waar die omslag zich vooral ambtelijk manifesteert en bij welke taken of functies dit principe veel moeilijker haalbaar is?</li> <li>3. Kan dit ook repercussies hebben voor de ambtelijke formatie c.q. dat voor sommige diensten een 'lichtere' bezetting niet is uitgesloten?</li> </ol>

Nr	Stuk van de P&C-cyclus	Vraagsteller (fractie/naam)	Team	Vraag en antwoord
				<p><u>Antwoord</u></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. In deze kadernota hebben we in het licht van dat uitgangspunt wel een aantal keuzes gemaakt met betrekking tot investeringen die bijdragen aan deze ontwikkeling.</li> <li>2. De ontwikkeling naar zo'n nieuwe rol als overheid die meer faciliteert en stimuleert vraagt zowel ambtelijk als bestuurlijk een andere invulling van onze taken. Dat is een transitie die een tijd voor ontwikkeling vraagt en die niet neerkomt op specifieke functies of taken.</li> <li>3. Op de lange termijn kan het zijn dat we onze taken en diensten op een andere manier gaan inrichten waarbij we ook blijven kijken naar mogelijkheden om innovaties en samenwerkingsverbanden in te zetten die hieraan bijdragen.</li> </ol>
7	Bestuurlijke hoofdlijn (pagina 7)	UdenPlusLanderd	Team Concerncontrol	<p><u>Vraag</u></p> <p>U geeft aan dat u in de toekomst inwoners wil stimuleren minder afhankelijk te zijn van de overheid en meer gebruik te maken van eigen netwerken. Kunt u in hoofdlijnen aangeven hoe u deze transitie wilt ondersteunen, tegen de achtergrond van een forse uitdunning van familiale netwerken als gevolg van ons laag geboortecijfer?</p> <p><u>Antwoord</u></p> <p>Een overheid die inwoners meer stimuleert met een andere afhankelijkheidsrelatie vraagt nu om het versterken van netwerken waar inwoners en ondernemers op terug kunnen vallen en eigen initiatieven op kunnen oppakken. In het beleid sterke sociale basis staan 5 bouwstenen beschreven die inzetten op samenredzaamheid in dorpen en wijken. Eén van die bouwstenen is de inzet van preventiewerkers en community building behoort tot hun takenpakket.</p>
8	Bestuurlijke hoofdlijn (pagina 7)	UdenPlusLanderd	Team Planvorming en ontwerp	<p><u>Vraag</u></p> <p>U geeft aan te denken aan innovatieve woonvormen. Dit zien we ook terug in lopende projecten. Wat staat er nog meer op stapel op dit gebied, wetende dat het tekort aan adequate woningen zich opstapelt?</p>

Nr	Stuk van de P&C-cyclus	Vraagsteller (fractie/naam)	Team	Vraag en antwoord
				<p><u>Antwoord</u>            We zetten fors in op het planologisch mogelijk maken van een groot aantal woningbouwlocaties. We staan open voor nieuwe, innovatieve woonvormen, denk daarbij aan woonvormen waarbij wonen met zorg gecombineerd worden, biobased wonen, flexwonen, agro natuurwonen, CPO-bouwen (collectief particulier opdrachtgeverschap) etc. We zijn daarbij afhankelijk van initiatiefnemers.</p>
9	Financiële hoofdlijn (pagina 10)	UdenPlusLanderd	Team Sociaal Beleid	<p><u>Vraag</u>            Op pagina 10 spreekt u over complexe zorgvragen, onder andere door vergrijzing. Op welke complexe zorgvragen doelt u en welke oplossingsrichtingen heeft u daarbij in beeld?</p> <p><u>Antwoord</u>            Complexe zorgvragen zijn vragen op meerdere vlakken/levensgebieden. Te denken valt aan fysieke, cognitieve, sociale en psychische problemen. Hierdoor zijn vaak meerdere zorgverleners betrokken. Dit zien we zowel terug in de ouderenzorg als jeugdzorg.</p> <p>We zetten meer in op de samenwerking tussen sociaal en medisch domein, een sterke sociale basis in de wijken en kernen en steeds meer preventief en voorliggend inregelen. Hiermee houden we de zorg toegankelijk en betaalbaar.</p> <p>Middels het Beleidsprogramma Wonen en zorg anticiperen we hier ook op. Denk bijvoorbeeld aan het vergroten van het aandeel (geclusterde) levensloopbestendige woningen (nultredenwoningen); sociale huur en betaalbare woningen in het woningbouwprogramma.</p>
10	Financiële hoofdlijn (pagina 11)	Jong Maashorst	Team HRJZ	<p><u>Vraag</u>            Er wordt structureel een bedrag van ca. 2 miljoen aan het formatiebudget toegevoegd om een aantal ontbrekende functie structureel toe te kunnen voegen. Om welke ontbrekende functies gaat het hier? En hoe worden de gelden verdeeld over de verschillende functies/domeinen? En hoe ziet de prioritering eruit?</p> <p><u>Antwoord</u></p>



Nr	Stuk van de P&C-cyclus	Vraagsteller (fractie/naam)	Team	Vraag en antwoord
				<p>Verspreid over de gehele ambtelijke organisatie is behoefte aan extra capaciteit. Dat wordt ook onderbouwd door in- en extern onderzoek.</p> <p>Voor de exacte toedeling van de extra middelen aan specifieke functies wordt een gedeelde afweging gemaakt met het management. De invulling hiervan wordt concreter in de begroting '25 e.v.</p> <p>Gebleken is dat bij de start van Maashorst een aantal functies “vergeten” zijn op te nemen, bijvoorbeeld de beleidsmedewerker Horeca en Evenementen, werkvoorbereider Kabels en Leidingen etc.</p>
11	Financiële hoofdlijn (pagina 11)	UdenPlusLanderd	Team HRJZ	<p><u>Vraag</u></p> <p>De gemeente heeft meer dan 500 medewerkers. Nu wordt 2 miljoen euro uitgetrokken structureel en 2 miljoen incidenteel voor personele versterking. Hoeveel kosten van inhuur waren er in 2022, 2023 en naar verwachting in 2024? Hoeveel denkt de gemeente te besparen op inhuur in 2025 na doorvoering van de financiële maatregelen ter versterking van de formatie?</p> <p><u>Antwoord</u></p> <p>De kosten van inhuur zijn terug te vinden in de jaarrekeningen van de betreffende jaren. (2022 € 11,9 miljoen en 2023 € 12 miljoen). 2024 is nog niet bekend. Het bedrag voor inhuur is aan de hoge kant omdat er bij de start van Maashorst veel vacatures waren die niet direct in te vullen waren. Door krapte op de arbeidsmarkt is dat nog steeds het geval. Een deel van de inhuur gaan we terugdringen door meer te gaan werken met vaste medewerkers, bijvoorbeeld Projectleiders, Programmamanagers etc.</p> <p>Inhuur zal nodig blijven om flexibel te blijven en om tijdelijke of specifieke werkzaamheden uit te kunnen blijven voeren.</p>
12	Financiële hoofdlijn (pagina 11)	UdenPlusLanderd	Team HRJZ	<p><u>Vraag</u></p> <p>Op pagina 11 spreekt u van incidentele uitbreiding van kosten voor de doorontwikkeling van de organisatie.</p> <p>1. Kunt u aangeven waar u met ‘doorontwikkelen’ op doelt en of het om andere accenten gaat dan bij het tijdelijk ophogen van de formatie?</p>

Nr	Stuk van de P&C-cyclus	Vraagsteller (fractie/naam)	Team	Vraag en antwoord										
				<p>2. Om welke concrete projecten gaat het hier en op welke beleidsterreinen – in prioriteitsvolgorde – is die doorontwikkeling gewenst?</p> <p><u>Antwoord</u> Deze doorontwikkeling betreft het verder professionaliseren van onze organisatie, om klaar te zijn en blijven voor de toekomst. Dit gaat o.a. om een andere manier samen te werken met onze partners, bijvoorbeeld bij de transitie naar vitaal landelijk gebied.</p>										
13	Financiële hoofdlijn (pagina 12)	UdenPlusLanderd	Team Financiën	<p><u>Vraag</u> Wat is, uitgedrukt in percentage en volume, 23,1 miljoen euro opname uit de reserves op de totale reserves? Hierbij graag in beeld ook de bestemmingsreserve, vrije reserve en stille reserves.</p> <p><u>Antwoord</u> De stand per 1 januari 2024 van onze reserves is (na resultaatbestemming programmarekening 2023):</p> <table border="1"> <tbody> <tr> <td>Algemene reserves</td> <td>79.478.956</td> </tr> <tr> <td>Bestemmingsreserves</td> <td>42.312.202</td> </tr> <tr> <td><b>Totaal reserves eigen vermogen</b></td> <td><b>121.791.158</b></td> </tr> <tr> <td>Stille reserves</td> <td>6.907.000</td> </tr> <tr> <td><b>Totaal inclusief stille reserves</b></td> <td><b>128.698.158</b></td> </tr> </tbody> </table> <p>Hieruit onttrekken we nu dus € 21,3 miljoen (totaal structureel + incidenteel) Procentueel is dat 21,3 miljoen / 128,7 miljoen = 16,5% (in het antwoord is de 23,1 miljoen aangepast naar 21,3 miljoen als gevolg van de wijziging Kadernota. Zie vraag 20)</p>	Algemene reserves	79.478.956	Bestemmingsreserves	42.312.202	<b>Totaal reserves eigen vermogen</b>	<b>121.791.158</b>	Stille reserves	6.907.000	<b>Totaal inclusief stille reserves</b>	<b>128.698.158</b>
Algemene reserves	79.478.956													
Bestemmingsreserves	42.312.202													
<b>Totaal reserves eigen vermogen</b>	<b>121.791.158</b>													
Stille reserves	6.907.000													
<b>Totaal inclusief stille reserves</b>	<b>128.698.158</b>													
14	Financiële hoofdlijn (pagina 12)	Jong Maashorst	Team Financiën	<u>Vraag</u>										

Nr	Stuk van de P&C-cyclus	Vraagsteller (fractie/naam)	Team	Vraag en antwoord
				<p>Het eenmalig niet indexeren van algemene budgetten in de begroting. Dit levert een structureel voordeel op van € 750.000. Op basis waarvan worden keuzes gemaakt om bepaalde zaken dan wel of niet te indexeren?</p> <p><u>Antwoord</u>  We hebben hierbij de keuze gemaakt om alle budgetten te betrekken waar wij als gemeente invloed op hebben en waar dan ook geen verplichtingen aan ten grondslag liggen. Denk bij verplichtingen bijvoorbeeld aan de afspraak om bepaalde Cao's te volgen of meerjarige contracten e.d.  Een aantal voorbeelden van algemene budgetten die we niet indexeren zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Onderhoud wegen: Uitbestede werkzaamheden algemeen</li> <li>• Representatie gemeentebreed extern</li> <li>• Diverse gebouwen: aanschaf kleine inventaris</li> </ul> <p>Zie ook de volgende vraag.</p>
15	Financiële hoofdlijn (pagina 12)	GroenLinks	Team Financiën	<p><u>Vraag</u>  Zou u duidelijk, begrijpelijk en uitgebreid zonder jargon uit kunnen leggen wat het niet indexeren precies inhoudt en wat de consequenties zijn voor de uitvoering van het beleid? Welke zaken worden wel en niet geïndexeerd? Bepaalt de gemeente de prijs of bepalen uiteindelijk bijvoorbeeld aannemers de prijs waardoor we straks veel tekorten krijgen bij allerlei projecten?</p> <p><u>Antwoord</u>  Indexeren is het jaarlijks aanpassen van budgetten aan landelijke prijsstijgingen. Zoals bij vraag 14 uitgelegd kiezen we voor het niet-indexeren van budgetten waar we als gemeente invloed op hebben. Denk bijvoorbeeld aan ons representatiebudget. Het niet-indexeren zou ertoe kunnen leiden dat we onze geschenken en activiteiten iets moeten versoberen om bestedingen binnen het budget te houden. Budgetten die in de begroting zijn opgenomen waar Cao-afspraken of meerjarige contracten onder liggen worden wel geïndexeerd, omdat deze prijsstijgingen ook daadwerkelijk betaald moeten worden en we daar als gemeente geen invloed op hebben. Door het toepassen van dit instrument ramen we ook scherper en proberen we ook om de jaarrekeningoverschotten te beperken.</p>

Nr	Stuk van de P&C-cyclus	Vraagsteller (fractie/naam)	Team	Vraag en antwoord
16	Financiële hoofdlijn (pagina 12)	UdenPlusLanderd	Team Financiën	<p><u>Vraag</u> Het niet indexeren van de algemene uitgaven van de gemeente zal – gelet op de voorlopig doorgaande prijsstijgingen/inflatie – gaan leiden tot overschrijdingen op verschillende onderhouds- en andere budgetten. Waarom is gekozen voor deze generieke maatregel en niet voor het verlagen en specifieke budgetten, waar dat reëel mogelijk is? Waarom maakt het college die keuzes niet?</p> <p><u>Antwoord</u> Dit is een politieke vraag. Wij stellen voor dat u deze vraag betreft bij de behandeling van de Kadernota in de commissie of gemeenteraad</p>
17	Financiële hoofdlijn (pagina 12)	Voor de Dorpen	Team Financiën	<p><u>Vraag</u> In de kadernota staat dat de gemeente Maashorst voor wat betreft de lastendruk voor onze inwoners landelijk gezien onderaan de lijsten staat.</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>Op welke plaats staan wij landelijk met vermelding van het totaal aantal?</li> <li>Op welke plaats staan de ons omringende gemeenten op dit moment?</li> </ol> <p><u>Antwoord</u> In bijlage 2 van de Kadernota is wat gedetailleerder ingegaan op deze materie. Maashorst bezet de 35<sup>e</sup> plaats van de 345 vergeleken gemeenten. 35 betekent in dit geval dat er 310 gemeenten duurder zijn. De vergelijking gaat over OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing voor meerpersoonshuishoudens. Als we kijken naar de provincie Noord-Brabant staan we op plek 8 van 55 gemeenten. 47 gemeenten in onze provincie hebben dus hogere lasten. Voor wat betreft omliggende gemeenten staat Oss landelijk op de 42<sup>e</sup> plaats staat, Bernheze 67<sup>e</sup> en Land van Cuijk 137<sup>e</sup> (bron: Coelo 2024). Zij zijn alle drie dus duurder dan Maashorst.</p>
18	Financiële hoofdlijn (pagina 12)	Voor de Dorpen	Team Financiën	<p><u>Vraag</u> In de kadernota staat dat de voorgestelde verhoging van OZB een gemiddeld gezin ongeveer €30,00 kost in 2025.</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>Betreft dat alleen de extra 10% of de totale verhoging inclusief indexering?</li> </ol>

Nr	Stuk van de P&C-cyclus	Vraagsteller (fractie/naam)	Team	Vraag en antwoord																																				
				<p>2. Kunt u aangeven wat de verhoging in euro op jaarbasis betekent voor eigenaren van een woning van €300.000, €500.000 en €750.000? Graag de cijfers voor de jaren 2025 t/m 2028 met alleen de indexering en daarnaast de cijfers van indexering en extra verhoging van 10% en 2%.</p> <p><u>Antwoord</u></p> <p>1. De genoemde € 30 betreft alleen de 10% en is exclusief indexering van 3,48%. Dit betreft niet een gemiddeld gezin maar een gemiddelde woningeigenaar.</p> <p>2. Hieronder de tabel met de gevraagde gegevens met uitzondering van de verhoging met de index 2026-2028 omdat die percentages nog niet bekend zijn.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>WOZ-waarde</th> <th>Woonlast 2024</th> <th>Verhoging woonlast met 10%</th> <th>Verhoging woonlast met 3,48% index</th> <th>Totale verhoging woonlast 2025</th> <th>Woonlast 2025</th> <th>Woonlast 2026</th> <th>Woonlast 2027</th> <th>Woonlast 2028</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>300.000</td> <td>219</td> <td>22</td> <td>8</td> <td>30</td> <td>249</td> <td>254</td> <td>259</td> <td>264</td> </tr> <tr> <td>500.000</td> <td>364</td> <td>36</td> <td>13</td> <td>49</td> <td>413</td> <td>422</td> <td>430</td> <td>439</td> </tr> <tr> <td>750.000</td> <td>547</td> <td>55</td> <td>19</td> <td>74</td> <td>621</td> <td>633</td> <td>646</td> <td>659</td> </tr> </tbody> </table>	WOZ-waarde	Woonlast 2024	Verhoging woonlast met 10%	Verhoging woonlast met 3,48% index	Totale verhoging woonlast 2025	Woonlast 2025	Woonlast 2026	Woonlast 2027	Woonlast 2028	300.000	219	22	8	30	249	254	259	264	500.000	364	36	13	49	413	422	430	439	750.000	547	55	19	74	621	633	646	659
WOZ-waarde	Woonlast 2024	Verhoging woonlast met 10%	Verhoging woonlast met 3,48% index	Totale verhoging woonlast 2025	Woonlast 2025	Woonlast 2026	Woonlast 2027	Woonlast 2028																																
300.000	219	22	8	30	249	254	259	264																																
500.000	364	36	13	49	413	422	430	439																																
750.000	547	55	19	74	621	633	646	659																																
19	Financiële hoofdlijn (pagina 12)	UdenPlusLanderd	Team Financiën	<p><u>Vraag</u></p> <p>In relatie tot 10 procent verhoging van de OZB. Wat zijn de woonlasten voor een gezin tezamen voor OZB, riool- en afvalstoffenheffing? Dit graag in beeld brengen voor de jaren 2022, 2023, 2024 en nu voor 2025.</p> <p><u>Antwoord</u></p> <p>Voor de volledigheid: De OZB betreft alleen een woningeigenaar (niet voor een gezin)</p> <p>2022: € 777 (bron Coelo)</p> <p>2023: € 797 (bron Coelo)</p> <p>2024: € 844 (bron Coelo)</p>																																				

Nr	Stuk van de P&C-cyclus	Vraagsteller (fractie/naam)	Team	Vraag en antwoord
				2025: € 908 (eigen berekening, basis Coelo 2024. Stijging met index 3,48% en OZB met daar 10% extra boven op)
20	Financiële hoofdlijn (pagina 12)	Jong Maashorst	Team Financiën	<p><u>Vraag</u> Over de verhoging van de OZB. Er wordt gesteld dat er in 2025 een verhoging van 10% wordt gehanteerd. Wat neerkomt op een extra voordeel van 1,5 miljoen. De jaren daarna volgt er een verhoging van jaarlijks 2% boven op de reguliere indexatie. Er wordt gesteld dat het voordeel daarmee oploopt tot 1,6 miljoen.</p> <p>Een simpele rekensom die ik maak: 10% is 1,5 miljoen. Dus de totale inkomsten uit OZB komen neer op 15 miljoen en in 2025 komt daar dus 10% bij. Dat betekent 16,5 miljoen.</p> <p>De jaren daarna volgt een verhoging van 2%, dat betekent 6% in de opvolgende jaren. Er wordt geschreven dat het voordeel oploopt van 1,5 miljoen, naar 1,6 miljoen. Maar als ik <math>15 \text{ miljoen} \times 1.02^4</math> doe kom ik uit op een voordeel van bijna 2,5 miljoen, hoe wordt de berekening bedoeld?</p> <p><u>Antwoord</u> Uw stelling klopt inderdaad. Onze berekening is onjuist. De extra verhoging OZB levert in het eerste jaar € 1,5 miljoen op en loopt op tot € 2,5 miljoen in 2028. Een stijging die in 2028 uiteindelijk € 900.000 hoger is dan het in de kadernota opgenomen bedrag. Onze excuses voor deze fout. We passen de Kadernota en het raadsvoorstel z.s.m. aan.</p>
21	Toelichting financieel beeld Structureel en dekkingsplan (pagina 17)	Jong Maashorst	Team Financiën	<p><u>Vraag</u> Wat houden de gevolgen van de nieuwe notitie rente BBV (GREX) in? En waarom zijn de negatieve verschillen tussen de verschillende jaren zo groot?</p> <p><u>Antwoord</u></p>

Nr	Stuk van de P&C-cyclus	Vraagsteller (fractie/naam)	Team	Vraag en antwoord
				<p>Vanaf 2016 was in verband met de invoering van de Vennootschapsbelasting (Vpb) voor grondexploitaties de rentetoerekening gebaseerd op het gemiddelde rentepercentage over het vreemde vermogen (1,76% in 2024). In de praktijk hanteert de Belastingdienst een andere toerekening van rente aan de grondexploitaties. Hiermee is de noodzaak voor een afwijkend rentepercentage voor grondexploitaties vervallen en wordt het verplicht om de algemene rente-omslag (momenteel 0,9%) ook te gebruiken voor de rente aan de grondexploitaties. Dit betekent dat er minder rente toegerekend kan worden aan de grondexploitaties (en dus minder lasten gedekt worden vanuit grondverkoop) en dat deze rente toegerekend moet worden aan andere taakvelden.</p> <p>De rente wordt gerekend over de boekwaarde van de grondexploitaties per 1 januari per boekjaar. Door verschillend verloop van de boekwaarden van de diverse grondexploitaties is ook het effect op de rentetoerekening niet jaarlijks gelijk. Overigens betreft dit nog een indicatie. De exacte financiële gevolgen worden meegenomen in het basisbeeld van de programmabegroting 2025.</p>
22	Toelichting financieel beeld Structureel en dekkingsplan (pagina 18)	CDA	Team Sociaal Beleid	<p><u>Vraag</u> U geeft aan dat er jaarlijks vanaf 2025 €170.000 wordt gereserveerd voor preventief jeugdbeleid. Kunt u toelichten welke projecten of initiatieven met deze middelen worden ondersteund?</p> <p><u>Antwoord</u> Deze middelen worden ingezet ten behoeve van interventies op de volgende thema's:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Scheidingsproblematiek</li> <li>- Middelengebruik</li> <li>- (Mentale) Weerbaarheid</li> <li>- Eenzaamheid</li> </ul> <p>We zijn op dit moment nader aan het bekijken op welke interventies we willen in gaan zetten. Voorbeelden hiervan zijn: centering parenting* of op een doorgaande lijn rondom scheidingsproblematiek, etc.</p>

Nr	Stuk van de P&C-cyclus	Vraagsteller (fractie/naam)	Team	Vraag en antwoord
				<p>Het preventief jeugdbeleid wordt in Q4 van 2024 aan uw raad aangeboden. U krijgt dan een volledig beeld van de besteding van deze middelen en neemt daar dan ook nog een separaat besluit over.</p> <p>* Bij CenteringOuderschap (Parenting) vervangen groepsbijeenkomsten de een-op-een contactmomenten bij de Jeugdgezondheidszorg. In de groep vinden ouders herkenning, bevestiging en steun bij elkaar. Dit leidt tot weloverwogen inzichten rond ouderschap en opvoeden en zelfvertrouwen.</p>
23	Toelichting financieel beeld Structureel en dekkingsplan (pagina 18)	CDA	Team Sociaal Beleid	<p><u>Vraag</u> U geeft aan dat er jaarlijks vanaf 2025 €115.000 wordt gereserveerd voor preventief WMO-beleid. Kunt u toelichten welke projecten of initiatieven met deze middelen worden ondersteund?</p> <p><u>Antwoord</u> Deze middelen worden ingezet voor voorliggende Wmo voorzieningen. Dit met als doel de beschikbaarheid van Wmo voorzieningen te bevorderen. Zo wordt er ingezet op voorliggende dagbestedingsvoorzieningen, bijvoorbeeld voor mensen met dementie en vervoersvoorzieningen, zoals duofietsen, beschikbaar stellen in de wijk.</p> <p>Na akkoord op de kadernota wordt u hier nader over geïnformeerd met een Raadsinformatiebrief 'uitvoeringsplan Gezond en Gelukkig Oud in Maashorst', waar deze voorliggende Wmo voorzieningen een onderdeel van zijn. Daarnaast wordt in Q4 het Wmo beleidsplan aan u voorgelegd. Hierin komt een compleet beeld van Wmo.</p>
24	Toelichting financieel beeld Structureel en dekkingsplan (pagina 18)	CDA	Team IAS	<p><u>Vraag</u> In de Kadernota wordt meerdere malen aangegeven dat er een impuls wordt gegeven aan datagedreven werken. Tevens wordt op pagina 18 vermeld dat hier in 2025 en 2026 €200.000 voor wordt gereserveerd.</p> <p>1. Kunt u toelichten op welke manieren datagedreven werken momenteel wordt toegepast binnen onze organisatie? Welke data en analysetools worden momenteel gebruikt om beleidskeuzes te onderbouwen?</p>



Nr	Stuk van de P&C-cyclus	Vraagsteller (fractie/naam)	Team	Vraag en antwoord
				<p>2. Kunt u toelichten welke plannen er zijn voor de verdere ontwikkeling van datagedreven werken in de komende jaren?</p> <p><u>Antwoord</u>  Momenteel wordt er nog maar op beperkte schaal gebruik gemaakt van data. Binnen het Sociaal Domein wordt wel met data gewerkt om beleid te vormen. We willen meer gebruik gaan maken van data bij het werken op alle beleidsterreinen. Hiermee kunnen we ons beleid beter en effectiever inzetten omdat we met data een beter beeld hebben van specifieke omstandigheden en vragen. De komende periode gaan we dit concreet uitwerken.</p>
25	Bijlage 1. Al genomen raadsbesluiten (pagina 28)	GroenLinks	Team Sociaal Beleid	<p><u>Vraag</u>  Hoe komt het dat het Kleinschalig Collectief Vervoer zoveel goedkoper wordt?</p> <p><u>Antwoord</u>  Eerder werd aangenomen dat het vervoersvolume zich sneller zou herstellen naar het niveau van voor corona. We zien in de aangeboden jaarstukken van 2023, de prognose voor 2024 en in de begroting 2025 en verder van GR-KCV dat dit niet het geval is. Om deze reden is de begroting aangepast naar het nieuwe verwachte vervoersvolume.</p>
26	Bijlage 2. Ontwikkeling lastendruk (pagina 30)	UdenPlusLanderd	Team Financiën	<p><u>Vraag</u>  Er staat dat de algemene reserve wordt ingezet om structurele begrotingstekorten te dekken.</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Voor welk bedrag is dat het geval?</li> <li>2. Wat is het effect van die aanwending voor de structurele tekorten na 2028? Wordt de reserve dan weer ingezet of gaat de gemeente dan bezuinigen en/of inkomsten verhogen?</li> </ol> <p><u>Antwoord</u>  1. Zie ook antwoord op vraag 13. Als we alleen structureel kijken naar de jaarschijven 2025-2028 dan wordt er in de jaren 2026 en 2027 € 15,4 onttrokken.</p>

Nr	Stuk van de P&C-cyclus	Vraagsteller (fractie/naam)	Team	Vraag en antwoord
				<p>De geraamde overschotten 2025 en 2028 vloeien terug in die reserve (totaal € 1,2 miljoen)</p> <p>2. In 2028 ramen we nu een structureel voordeel. Die lijn trekken we naar verwachting door in 2029 en verder. Er worden dan geen onttrekkingen verwacht maar (kleine) toevoegingen aan de algemene reserve. Wel hebben de totale onttrekkingen een neergaande invloed op onze weerstandsratio. Zie daarvoor ook de toelichting in bijlage 4 van de kadernota.</p> <p>Dit antwoord is gebaseerd op de gewijzigde Kadernota (zie vraag 20).</p>
27	Bijlage 2. Ontwikkeling lastendruk (pagina 30)	UdenPlusLanderd	Team Financiën	<p><u>Vraag</u></p> <p>Op pagina 30 is ook sprake van aanwending van 33 mio m.b.t. zogenaamde “balanssturing”. De toelichting daarbij is uiterst summier en onduidelijk. Kan deze move nader worden toegelicht?</p> <p><u>Antwoord</u></p> <p>In de voormalige gemeenten Uden en Landerd is voor € 33 miljoen (oorspronkelijk bedragen) aan kredieten gedekt door de inzet van reserves. Dit noemt men balanssturing. De afschrijvingslasten van die investeringen worden gedekt door een even hoge bijdrage uit de reserve. Hierdoor wordt onze exploitatie niet belast. Een specificatie van die posten treft u aan in onze bijlage reserves. Zie onderstaande link. Momenteel bedraagt de restantboekwaarde nog € 24,5 miljoen</p> <p><a href="#">Reserves incl. beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves   Programmabegroting 2024   Maashorst (begrotingsapp.nl)</a></p> <p>Bij vervanging van deze investeringen hebben we wederom € 33 miljoen aan algemene reserves nodig om geen tekort te veroorzaken in de exploitatie.</p>
28	Bijlage 3 Niet financieel overgenomen moties (pagina 31)	Jong Maashorst	Team Sociaal Beleid en Team Civiele Techniek	<p><u>Vraag</u></p> <p>Wat zou het kosten om de niet overgenomen moties wel uit te voeren/ wat zijn financiële gevolgen van het uitvoeren van de moties?</p> <p><u>Antwoord</u></p> <p><b>Motie 43 – veiligheid bij zebrapaden</b></p>

Nr	Stuk van de P&C-cyclus	Vraagsteller (fractie/naam)	Team	Vraag en antwoord
				<p>Zie RIB dd. 4 juni 2024.</p> <p><b>Motie – Aanvullend onderzoek fietstunnels</b> De motie en de uitwerking ervan hebben op dit moment geen financiële consequenties. We gaan eerst het gesprek aan met de provincie naar aanleiding van de uitkomsten van het aanvullende onderzoek.</p> <p><b>Motie – Verhogen grens naar 130% van het wettelijk minimum inkomen voor gezinnen met kinderen</b></p> <p>De financiële gevolgen van het ophogen van de kindregelingen worden geschat op €139.800. Dit op basis van cijfers van de geschatte populatie uit 2021, deelnamecijfers uit 2023 en onze begroting 2024. Hierin zijn de uitvoeringskosten meegenomen.</p>
29	Bijlage 3 Niet financieel overgenomen moties (pagina 31)	UdenPlusLanderd	Team Sociaal Beleid	<p><u>Vraag</u> Om in aanmerking te komen voor bijzondere bijstand c.q. aanvullende vergoedingen is de grens gesteld op 120 procent van het minimumloon. Wat kost het als de grens wordt verhoogd tot 125 procent en tot 130 procent?</p> <p><u>Antwoord</u> Als gemeente beschikken we niet over de inkomensgegevens van al onze inwoners. Op basis van cijfers uit 2021 en onze begroting 2024 komen wij tot de volgende inschatting. Hierin zijn de kosten voor de uitvoering niet meegenomen. Daarbij moet opgemerkt worden dat de feitelijke kosten ook afhangen van het daadwerkelijke gebruik. De geschatte kostenstijging voor ons minimabeleid en verstrekkingen bijzondere bijstand bedraagt voor 125%: €233.000 en voor 130%: 466.000.</p>
30	Bijlage 5. Financieel technische uitgangspunten	UdenPlusLanderd	Team Groene Leefomgeving	<p><u>Vraag</u> Hier gaat het over begrafenisrechten. Voor de begraafplaatsen voor Uden en Schaijk wordt een kostendekkend beleid gevoerd. Is dat beleid nog wel houdbaar nu steeds</p>

Nr	Stuk van de P&C-cyclus	Vraagsteller (fractie/naam)	Team	Vraag en antwoord
	n 2025 (pagina 37)			<p>minder mensen worden begraven en veel bestaande graven worden geruimd, waardoor de kosten voor de bestaande graven oplopen?</p> <p><u>Antwoord</u>            Binnen de bestaande kaders van het beleid in combinatie met de huidige ontwikkelingen is kostendekkend begraven niet haalbaar. Momenteel worden de mogelijkheden onderzocht om de begraafplaatsen op een andere manier vorm te geven en in te spelen op de huidige ontwikkelingen. Mede ingegeven door deze ontwikkeling is budget beschikbaar gesteld voor het ontwerpplan fase 1 van het herinrichtingplan voor de begraafplaatsen.</p>
31	Bijlage 5. Financieel technische uitgangspunten 2025 (pagina 38)	UdenPlusLanderd	Team Financiën	<p><u>Vraag</u>            Voor de post onvoorzien wordt 45.000 euro opgenomen. Is dat niet veel te laag begroot?</p> <p><u>Antwoord</u>            Op basis van externe regelgeving is een reel bedrag voor Onvoorzien verplicht. In de financiële verordening is dit bedrag door de raad vastgesteld. In de praktijk maken wij weinig gebruik van deze post.</p>

## Verdiepende technische vragen 1<sup>e</sup> tussentijdse rapportage 2024 en Kadernota 2025

Nr.	Onderdeel	Fractie	Vraag en antwoord
1	Kadernota	GroenLinks	<p><b>Onderwerp: Naar aanleiding van het antwoord op nr. 30 op de vraag van UdenPlusLanderd</b>            'Momenteel worden de mogelijkheden onderzocht om de begraafplaatsen op een andere manier vorm te geven en in te spelen op de huidige ontwikkelingen.'</p> <p><b>Vraag:</b>            Over welke huidige ontwikkelingen gaat het hier?</p> <p><b>Antwoord:</b>            Begraafplaatsen krijgen steeds meer een parkachtige/natuurlijke inrichting. Dit als antwoord op de tendens van het natuurbegraven.            Daarnaast zien we dat steeds meer begraafplaatsen een openbaar karakter krijgen en daarmee aansluiting vinden bij de openbare parken in de stedelijke omgeving.</p>
2	Kadernota	GroenLinks	<p><b>Onderwerp: Naar aanleiding van het antwoord op nr. 24 op de vraag van het CDA</b></p> <p><b>Vraag</b>            Hoe, waar en op wat voor manier worden data binnen het sociaal domein gebruikt?</p> <p><b>Antwoord:</b>            Data worden gebruikt om beleid op te stellen. Met deze gegevens kunnen we het beleid gericht maken op wat nodig is. Verder is gebruik gemaakt van data bij het automatisch toekennen van de energietoeslag.</p>
3	1 <sup>e</sup> Tussentijdse rapportage	GroenLinks	<p><b>Onderwerp: Een vraag naar aanleiding van het antwoord op nr 2 op de vraag van UdenPlus Landerd</b></p> <p><b>Vraag:</b></p>

Nr.	Onderdeel	Fractie	Vraag en antwoord
			<p>Wanneer er een vervuiling van een voormalig tankstation wordt geconstateerd ligt de verantwoordelijkheid dan niet bij de ondernemer die dat heeft veroorzaakt? Hoe werkt dit wettelijk?</p> <p><b>Antwoord:</b> De oorspronkelijke vervuiler is aansprakelijk, volgens het principe 'de vervuiler betaalt'. Hierbij geldt wel een verjaringstermijn van 30 jaar. Die termijn is ruim verstreken, omdat het tankstation op hield te bestaan in de jaren '60 van de vorige eeuw. De verontreiniging ligt in openbaar gebied waarvan de gemeente eigenaar is. De gemeente neemt nu de verantwoordelijkheid.</p>
4	Kadernota	PRO	<p><b>Onderwerp: Indexering. Aanvullende informatie en nadere uitleg op de verstrekte antwoorden op de vragen 14, 15 en 16.</b></p> <p><b>Vraag:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Voor ons is nog niet geheel duidelijk wat er gebeurt wanneer bepaalde budgetten niet worden geïndexeerd, maar de werkelijke kosten straks hoger uitvallen.</li> <li>2. Daarnaast is ons niet geheel duidelijk hoe hierbij een afweging heeft plaatsgevonden met betrekking tot wel en niet indexeren.</li> </ol> <p><b>Antwoord:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Als budgetten niet zijn geïndexeerd (om de redenen die in onderdeel twee zijn beantwoord) dan worden deze zoals gebruikelijk gevolgd en bij overschrijdingen wordt dat gemeld in een Tussentijdse rapportage aan de raad. Dit wijkt niet af van de huidige werkwijze en manier van rapporteren.</li> <li>2. Per regel in onze begroting (op kostensoortniveau) is gekeken of budgetten wel of niet noodzakelijk geïndexeerd moeten worden. Zo zijn budgetten waar harde verplichtingen (bijvoorbeeld op basis van overeenkomsten) onderliggen wel geïndexeerd. Denk aan (jaarlijkse) subsidies, uitbestede schoonmaak MFA's, Jeugdzorg, WMO huishoudelijke zorg.</li> </ol>

Nr.	Onderdeel	Fractie	Vraag en antwoord
			Diverse algemene budgetten waar geen harde verplichtingen onder liggen zoals onderhoud riolering, algemene personeelskosten zoals teamuitjes of verbruik benzine/diesel worden volgens het voorstel niet standaard geïndexeerd.

# Kadernota 2025

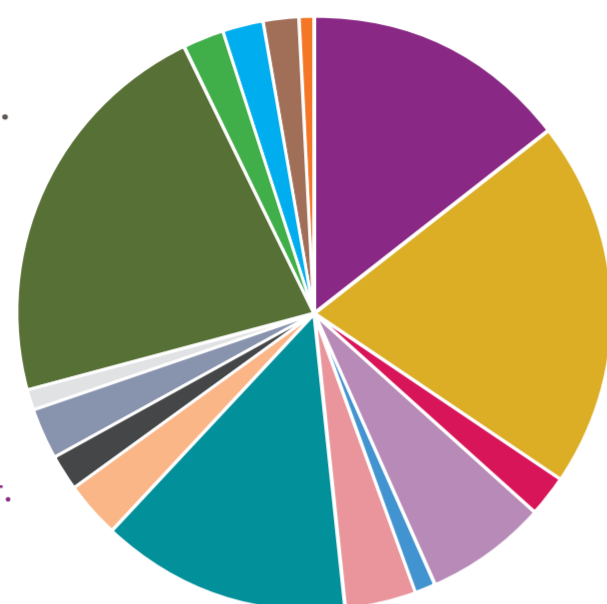
## Reacties van de fracties

Het college van burgemeester en wethouders heeft de Kadernota 2025 aangeboden aan de gemeenteraad. De raadsfracties hebben een eerste (schriftelijke) reactie gegeven op de Kadernota (Algemene Beschouwingen). Op deze en volgende pagina's leest u de verkorte reacties.

Op donderdag 4 juli 2024, wordt de kadernota besproken en vastgesteld door de gemeenteraad. Aanvang 15.00 uur.



**De belangrijkste investeringen**  
In het diagram staan de nieuwe investeringen van € 75.000 en meer.



Woonwagelocaties € 1.345.000	Project Natuurpoort Palmstraat € 75.000
Onderwijshuisvesting € 1.822.000	Doorontwikkelen Agro-natuurwonen € 175.000
Evenemententerrein € 202.000	Innovatie organisatie (datagedreven werken) € 200.000
Ledverlichting sportvelden € 600.000	Transitie vitaal landelijk gebied € 200.000
Regiobijdrage samenwerking regio Noordoostrabrant € 120.000	Formatie gemeentelijke organisatie € 2.000.000
Harmonisatie accommodatiebeleid € 340.000	Preventief WMO-beleid € 115.000
Onderhoud stedelijk groen € 1.240.000	Gezond en gelukkig oud in Maashorst € 243.000
Sterke sociale basis: preventie in de wijken/kernen € 300.000	Preventief jeugdbeleid € 170.000



### Emiel Jozeph

#### Gemeente Maashorst bouwt door!

Jong Maashorst ziet een gemeente die ambitie heeft en vooruit gaat! Ambitie kost geld. Jong Maashorst ziet dat we, ondanks de financieel moeilijker tijden, niet bezuinigen en juist nu het verschil maken!

We hebben de afgelopen jaren financieel gunstige jaren gehad waardoor we hebben kunnen sparen. Daardoor hebben we voldoende vet op de botten nu de landelijke overheid flink bezuinigt op de algemene rijksbijdrage aan gemeenten. We kunnen niet ontkomen aan een OZB verhoging, deze kunnen we goed verantwoord aangezien we op dit moment relatief gezien een van de goedkoopste gemeentes van Nederland zijn. We zijn blij dat we nu onze reserves goed kunnen gebruiken en daarmee de OZB verhoging kunnen beperken. Jong Maashorst is blij dat er toch ruimte is om verschillende investeringen te doen.

Ook het komende jaar bouwen we weer verder aan wat we in ons verkiezingsprogramma toegezegd hebben. Samen maken we Maashorst mooier!

#### Jong Maashorst ziet:

- Een multifunctioneel evenemententerrein.  
#eenbruisendegemeente
- Het doorontwikkelen van gemeentelijke dienstverlening.  
#goedgeregeld
- Verduurzamen van gemeentelijk vastgoed.  
#klaarvoordetoekomst
- Subsidie voor HoKaZo.  
#zorgvoordedieren
- Preventiewerkers in iedere kern.  
#sterkesocialebasis
- Laagdrempelige ondersteuning voor gezinnen en kinderen.  
#preventiefjeugdbeleid
- Voorzieningen om gelukkig en gezond oud te worden.  
#(g)oudmaashorst
- Het stimuleren van ontmoeten en verbinden.  
#samensterk



### Jürgen Minten

#### Begroting en Scheefgroei

We zijn geconfronteerd met een niet-sluitende begroting door tegenvallende rijksbijdragen. We moeten keuzes maken en onze ambitieuze doelen bijstellen. Lastenverzwaring moet eerlijk verdeeld worden.

#### Veiligheid en Gezondheid

We maken ons zorgen over de toename van geweld in onze gemeente. Meer incidenten zoals steekpartijen vereisen maatregelen en regelmatige informatie voor de raad. Suïcidepreventie is essentieel. Met de nieuwe Wet Integrale Suïcidepreventie zijn er middelen beschikbaar voor gemeenten.

#### Sport en Inclusie

We stimuleren de ontwikkeling van omnisportparken die kleine kernen leefbaar houden en een breed sportaanbod bieden. Inclusiviteit in sport is een speerpunt: iedereen moet kunnen deelnemen, ongeacht identiteit of beperking. We vragen directe ondersteuning voor sport hulpmiddelen naast de overeenkomst met Uniek Sporten.

#### Centrum Uden / Visie Volk

De weekmarkt in Uden kampt met dalende bezoekersaantallen. Een herindeling kan de markt aantrekkelijker maken. Het verouderde parkeerterreinen in Uden leidt tot gemiste inkomsten. De dorpsraad van Volkkel heeft behoefte aan een versnelde uitvoering

van hun visie. Herbestemming van vrijkomend vastgoed biedt kansen voor woningbouw en behoud van dynamiek. We willen deze visie naar voren halen om leegstand te voorkomen.

#### Wonen

De afgelopen twee jaar zijn er circa 300 woningen per jaar toegevoegd. De herontwikkeling van de Kastanjeweg biedt kansen voor speciale doelgroepen met een zorgvraag. Ook vragen wij te onderzoeken naar sociale koopgrond voor starters.

#### MFA Uden-Zuid

Het plan ontmoetingscentrum in Uden-Zuid moet concreet worden.

#### Duurzaamheid en Landbouw

We zetten ons in voor duurzame landbouw, voedselzekerheid en biobased bouwmaterialen. De agrarische sector speelt een cruciale rol in ons buitengebied.

#### Geluidsoverlast Defensie

De introductie van de F35 heeft geleid tot een toename van geluidsoverlast in de omgeving. Hoewel er maatschappelijk draagvlak is voor defensieactiviteiten, is het belangrijk om de overlast eerlijk te spreiden en maatregelen te nemen om de geluidsimpact te verminderen.

#### Verkeersveiligheid

Voetgangersoversteekplaatsen moeten allemaal gefaseerd veilig worden.

maashorst



### Ben Maathuis

#### Goed op weg!

Gemeente Maashorst is een gemeente met mooie ambities. Dankzij onze uitstekende financiële reserves kunnen wij de toekomst aan en het goede voorzieningsniveau in onze gemeente op peil houden. Geld is gereserveerd voor allerlei plannen die op de rol staan. Het rijk wil op de rijksbijdrage de komende jaren sterk bekknibbelen. Tegelijkertijd worden onze inwoners overal geconfronteerd met prijsverhogingen. Voor de Dorpen is daarom geen voorstander van de door het college voorgestelde verhoging van de OZB. Wij zoeken graag naar mogelijkheden om deze verhoging te verlagen.

Voor de Dorpen koestert het verenigingsleven. Leefbaarheid bestaat uit krachtige kernen, burgers en ondernemers maar zeker ook uit krachtige verenigingen. Zij zorgen voor de identiteit en eigenheid van onze dorpen. Voor de Dorpen ziet dat er goede stappen gezet zijn en worden op dat gebied.

Onze gemeente heeft ook hoge ambities op het gebied van aantrekkelijkheid en bereikbaarheid van de gemeente en de 6 kernen.

Meermaals heeft Voor de Dorpen het college al opgeroepen te zorgen voor veilige, goed onderhouden fietspaden. Nu lijkt er werkelijk gewerkt te gaan worden aan de paden waar onderhoud het meest nodig is.

In alle kernen zijn er bestemmingsplannen gereed of in voorbereiding zodat er gebouwd kan gaan worden. Daarbij vragen wij nadrukkelijk om betaalbare woningen voor senioren en starters. Zo willen wij jongeren behouden voor de dorpen. De senioren kunnen als zij verhuizen de noodzakelijke doorstroom op gang brengen. Alles in het belang van de leefbaarheid. Daar waar plannen gereed liggen vraagt Voor de Dorpen het college om druk te zetten op de uitvoer van die plannen.

Dat een flink deel van de plannen uit het bestuursakkoord al uitgevoerd zijn of worden is zeer positief. We zijn goed op weg maar wij moeten bij de les blijven want er is nog genoeg te doen!



### Bas Keijzer

#### Vooruit kijken

In de twee jaar dat onze gemeente nu bestaat is er veel werk verzet onder uitdagende omstandigheden; van twee organisaties één maken, opvang Oekraïners, (nood)opvang vluchtelingen, een ambitieus bestuursakkoord en natuurlijk het overlijden van Paul Rüpp. Onder die omstandigheden is het des te knapper dat reeds 80% van de activiteiten uit het uitvoeringsprogramma lopende of afgerond zijn. Een greep daaruit:

- Sport & Spel in Reek zal worden gerealiseerd.
- De fietspaden in de Maashorst worden verbreed.
- In alle kernen zijn (grote) bouwplannen.
- Minimaal 20% van de nieuwe huizen is sociale huur.
- We bouwen betaalbare woningen voor onze eigen jeugd.
- Onze kernen worden steeds groener ingericht.
- We helpen onze boeren met nieuwe verdienmodellen.
- We hebben een vangnet voor energiearmoede.
- Minima kunnen meedoen met het verenigingsleven door financiële ondersteuning.

Maar, er is nog veel te doen. Daarbij kijken we niet alleen naar de komende twee jaar, maar nadrukkelijk ook naar de lange termijn. Wat voor gemeente willen we in de toekomst zijn? En hoe gaan we om met de uitdagingen die op ons af komen? We zetten in op vier hoofdlijnen:

- Positieve gezondheid en samenredzaamheid; zorgdragen voor de gezondheid van onze inwoners. We gaan mensen helpen om voor elkaar te zorgen en daar waar nodig zorgen we uiteraard voor een vangnet.
- Nieuwe ontwikkelingen moeten waarde toevoegen: elke ontwikkeling moet Maashorst mooier, schoner en sterker maken.
- We stellen ons op als stimulerende overheid; we ondersteunen initiatieven die een positieve bijdrage hebben en we werken vanuit vertrouwen, niet vanuit controle.
- We zijn een innovatieve gemeente: we kijken actief naar innovatieve oplossingen en staan open voor experimenten.

We zijn trots op wat er tot nu toe gepresteerd is en de visie die er staat voor de toekomst. Wat ons betreft een echte Maashorst Vooruit Visie. Samen gaan we voor een groen en gezond Maashorst.

Volg Gemeente Maashorst op X, Facebook, Instagram en LinkedIn



### Karin Francken

Met steeds meer taken voor gemeenten, een nieuw kabinet met nieuwe plannen, tegenvallende tussentijdse resultaten op financieel gebied en het zogeheten 'ravijnjaar' waar we als gemeente(n) mee van doen krijgen, valt het niet mee om de kaders goed vast te stellen voor onze eigen lokale uitgaven. Het is met recht zoeken naar een juiste balans.

Natuurlijk wil ook de VVD dat wij die mooie gemeente Maashorst zijn en blijven. Waar we wonen in een fijne en veilige leefomgeving met optimale voorzieningen. Of het nou gaat over winkels in het bruisende centrum, de school voor onze kinderen op steenworp afstand of de natuur die onze gemeente rijk is en waar we heerlijk kunnen recreëren. Daar mag (en moet) in geïnvesteerd blijven worden.

Daar staat tegenover dat we keuzes moeten maken. Dat is ons duidelijk. Soms zijn dit keuzes die we liever niet hadden gezien of, wat de VVD betreft, hadden kunnen voorkomen. Een verhoging van

de OZB, omdat het geld maar één keer uitgegeven kan worden en dit aan andere zaken al is gebeurd. Het is in onze ogen een makkelijke weg en een gevolg van eerdere besluiten die onnodig veel geld hebben gekost. Met voldoende toekomstvisie kan dit risico wat ons betreft écht kleiner worden gemaakt. Dat is eerder immers ook 11 jaren op rij gelukt.

Dus laten we vooral vooruit kijken. Het is goed om te zien dat er fors wordt geïnvesteerd in extra formatie. We hopen dat dit resulteert in snellere doorlooptijden voor bijvoorbeeld vergunningaanvragen, maar ook in een sneller antwoord op vragen vanuit onze inwoners. De basis moet op orde, ondanks alle omstandigheden.

Wij gaan het gesprek graag aan met ons college tijdens de behandeling van de kadernota op 4 juli. En natuurlijk volgen wij de uitwerking van deze kaders op de voet.



# Kadernota 2025 – Vervolg



**Ton Segers**

De kadernota biedt in onze ogen onvoldoende oplossingen voor de problemen waar mensen mee kampen, waardoor steeds minder mensen mee doen. Dat is de rode draad in onze beschouwingen: waarom doen mensen niet meer mee?

Komt dat omdat de mensen mét geld beslissingen nemen over de mensen zónder geld? Dit is misschien kort door de bocht, maar neem nou de huurverhoging van 360 euro per jaar. Behalve de SP lijkt het de andere partijen, maar ook de gemeente weinig te interesseren. Maar nu de OZB met 10% verhoogd dreigt te worden hebben ze ineens wel een mening. Door deze verhoging moeten mensen met een woonruimte gemiddeld 30 euro per jaar meer gaan betalen. Dat is nog steeds 330 euro minder dan de gemiddelde huurder.

Dan al het positivisme in de stukken over zorg. Woorden als “eigen kracht” klinken leuk, maar zijn in de praktijk voor veel mensen onhaalbaar. Zelfs de Raad voor de Volksgezondheid en Samenleving heeft geconcludeerd dat die ‘eigen kracht’ een illusie is en dat de overheid daarmee moet stoppen.

Leuke taal, terwijl steeds meer mensen afhaken.

Ook zien we nog weinig oplossingen voor de leefbaarheid in onze volkswijken. Het zijn steeds de wijken met de sociale huurwoningen waar de statushouders en mensen uit de GGZ geplaatst worden. Het zijn die wijken waar steeds meer koopwoningen door arbeidsmigranten bewoond worden. Daarbovenop komt een falend integratiebeleid en onvoldoende toezicht. Het is hoog tijd voor spreiding.

De SP vindt het mooi dat kernen als Reek of Odiliapeel met 2000 inwoners een eigen dorpskern hebben. Prima! Maar Uden-Zuid of Hoevensveld-Schutveld hebben vele malen meer inwoners en daar zijn nog steeds geen wijkaccommodaties, zelfs geen plannen...

Hoe houden we ook deze mensen betrokken?

**De SP-fractie heeft daar ideeën over en zullen tijdens de beschouwingen kijken wat de overige partijen hier van vinden.**



**Ruud Geerders**

De nu voorliggende kadernota vertoont weinig verrassingen geënt op het bestuursakkoord dat Gewoon Uden heeft onderschreven. Gewoon Uden is blij met onze nieuwe enthousiaste, betrokken, benaderbare, sportieve burgemeester.

Na een bewogen jaar kijkt Gewoon Uden weer vol vertrouwen vooruit. Tevreden zijn we over de ontwikkelingen in de woningbouw, al kan er wat ons betreft nog een tandje worden bijgeschakeld. Er wordt nog teveel ambtelijk een bestuurlijke tijd en energie gestoken in futiliteiten. Ook zijn wij van mening dat een veel te groot deel van ons ambtelijk apparaat weinig of geen binding en gevoel heeft met onze gemeente (wonen, werken, winkelen, sporten, recreëren). Het feit dat op korte termijn de bouwlocatie politiebureau/ brandweer eindelijk ontwikkeld gaat worden juichen wij toe.

Gewoon Uden vindt het logisch dat een deel van de Oekraïense vluchtelingen wordt gehuisvest in Zeeland. Bij verdere uitbreiding van het aantal asielzoekers zullen ook kernen Schaijk en Reek voor invulling moeten zorgen.

In de vorige begroting is gesproken over een extra impuls voor de wijkaccommodaties. Recente ontwikkelingen lijken erop te wijzen dat dit slechts holle kreten waren. Ook een aantal andere zaken blijven maar liggen zoals renovatie van het Mondriaanplein, fietspaden Maashorst, fietsenstalling markt, evenemententerreinen enzovoorts.

Gewoon Uden heeft met verbazing kennis genomen van de verhoging van de OZB met maar liefst 10% boven op de inflatiecorrectie. Bezuinigen in plaats van lastenverzwaring is ons motto. Ambities uit het bestuursakkoord moeten daarom worden bijgesteld. De meest creatieve gemeente van Noord-Brabant kon vorig jaar al bij het groot vuil. De groenste gemeente kan wat ons betreft ook nog even in de ijskast. In de gemeente Maashorst is op dit moment sprake van een groot aantal verkeersonveilige situaties. Het oplossen hiervan heeft voor ons prioriteit boven vergroening.

**Gewoon Uden staat voor leefbaar, werkbaar en betaalbaar Maashorst.**



**Harry van Tiel**

Het voorstel in de Kadernota voor de begroting 2025 om ruim 23 miljoen euro uit de reserves te halen en om de OZB met tien procent te verhogen (ex inflatie van 2,3 procent) heeft ons verrast. Hiermee gaat de gemeente een echte bezuinigingsronde uit de weg. Wij vragen het college een paragraaf toe te voegen over daadwerkelijke bezuinigen en de voorgestelde verhoging OZB substantieel te verlagen.

Het aanspreken van reserves, alhoewel die er voldoende zijn, is een risico in het licht van de komende miljoenenbezuiniging die het nieuwe Kabinet door wil voeren ten koste van de uitkeringen aan de gemeenten. De financiële weerstand vermindert door het aanspreken van miljoenen uit de reserves.

Wij onderschrijven het uitgangspunt dat de gemeente een meer stimulerende en faciliterende rol wil vervullen en partner wil zijn in plannen die burgers aanleveren. Zo verwachten wij dat de gemeente Maashorst zich faciliterend opstelt ter zake van het burgerinitiatief om tot een gezondheidscentrum te komen in het voormalige gemeentekantoor te Zeeland.

Op 13 juli 2023 is in de Raad unaniem een motie van UdenPlusLanderd aangenomen over een speelgelegenheid achter het Kindcentrum de Morgenzon in Zeeland. Nu het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs gereed is, vragen wij het college te komen met een procedurevoorstel tot besluitvorming in deze. UdenPlusLanderd gaat voor een “groene” speelplaats, die daarmee bijdraagt aan vergroening van het centrum.

UdenPlusLanderd pleit verder voor:

- Opvang van vluchtelingen verspreid over onze kernen.
  - Versterking van financiële hulpverlening aan gezinnen met kinderen die een bijstandsuitkering ontvangen.
  - Aandacht voor de rustzoekende mens in deze stressvolle tijd, door ook in de kern van het natuurgebied te kunnen ontspannen.
- Wij refereren hier aan de nieuwe Gebiedsvisie voor natuurgebied De Maashorst, die onlangs is vastgesteld. Dit wordt verder uitgewerkt in 5 jaarlijkse Inrichtings- en beheersplannen (i-Bep).



**Cock de Jong**

## Ambities Bestuursakkoord

In de Kadernota 2025 blijkt dat de hoge ambities uit het bestuursakkoord op schema liggen om eind 2026 te worden gerealiseerd. PRO complimenteert het college en de organisatie hiervoor, ondanks onze eerdere zorgen over de organisatorische en financiële haalbaarheid.

## Financiële keuzes

Hoewel onze gemeente financieel gezond is, krijgen we vanaf 2026 minder geld van het Rijk en meer taken om zelf uit te voeren. Daarom moeten we zorgvuldig naar onze financiële positie kijken en belangrijke keuzes maken. Het aanspreken van de Algemene Reserve en de verhoging van de OZB begrijpen wij. Wel blijven wij kritisch op bepaalde kostenposten en vragen ons af of sommige uitgaven verminderd kunnen worden.

## Sterke sociale basis

PRO staat voor hulp dichtbij huis voor degenen die dat nodig hebben. Ontmoetingscentra zijn hierbij cruciaal. Er beter gekeken worden naar de specifieke behoeften in kernen en wijken. Het beleid richt zich meer op samenredzaamheid van inwoners. PRO maakt zich zorgen dat dit kan leiden tot sociaal isolement voor bepaalde groepen.

## Participatie

Participatie blijft een belangrijk speerpunt voor PRO. Hierin zijn goede stappen gezet, maar het is essentieel om inwoners nog beter te betrekken bij gemeentelijke plannen. In Uden blijft de ontwikkeling van participatievormen achter bij de andere kernen. We willen hier versnelling zien. Ook vragen wij om betere inzet van (nieuwe) participatiemiddelen en aandacht voor de communicatie naar inwoners.

## Klimaat en energie

PRO ondersteunt het verduurzamen van gemeentelijk vastgoed. Er mag meer aandacht komen voor innovaties en energieopslag.

## Natuur en gezondheid

Er zijn positieve stappen gezet op het gebied van natuur, milieu en gezondheid, zichtbaar in de meerjarenbegroting. PRO heeft bijzondere aandacht voor de transitie van het landelijke gebied. Bij de uitwerking van de omgevingsvisie moeten we streven naar het verminderen van schadelijke bestrijdingsmiddelen en het beperken van grote gebouwen in het landelijke gebied.



**Janco Bethlehem**

**Er is heel veel werk aan de winkel. Op alle fronten staan de lokale belangen van Maashorst onder druk vanwege de aanhoudende volgzzaamheid van de gemeenteraad om landelijk maar meer nog Europees beleid te laten prevaleren boven onze eigen belangen. FVD Maashorst blijft zich hier met hand en tand tegen verzetten.**

Deze taakstellingen kosten de gemeente handenvol geld zonder dat er een tastbare verbetering voor de inwoners tegenover staat. De burger is daarmee per definitie degene die de rekening betaalt. En dan praten over “ravijnjaar” 2026 terwijl het college met goedkeuring steeds van bijna de gehele raad het geld maar over de balk blijft smijten.

Op het gebied van zorg, veiligheid, onderwijs, huisvesting en openbaar groen blijven wij stevast de aandacht vestigen op de lokale belangen.

Woningbouw moet primair leiden tot meer woningen voor onze kinderen, zodat zij niet gedwongen zijn tot hun 30° bij hun ouders

te blijven wonen alvorens ze een eigen huishouden of gezin kunnen beginnen. Dit staat sterk onder druk door allerlei taakstellingen vanuit Den Haag aangaande huisvesting van asielzoekers.

Zorg, voor onze ouderen bijvoorbeeld, moet hoog op de prioriteitenlijst staan. FVD is ook tegen de steeds verdergaande vertroeteling door de overheid. Meer verantwoordelijkheid en vrijheid bij de inwoners leidt tot meer betrokkenheid en een betere en gezondere samenleving.

FVD Maashorst staat ook voor de dingen benoemen zoals ze zijn. Dat geldt bijvoorbeeld voor de opgelegde biodiversiteit en daarmee gepaard gaande inperking van recreatiemogelijkheden in natuurgebied de Maashorst. Het is primair voor recreatie en daar zet FVD Maashorst zich stevast voor in.

Maar bovenal staat FVD Maashorst voor bewustwording en participatie. De inwoners bepalen wat er mag en niet mag. Wij zouden graag de invoering van het referendum zien. Bij zaken die de gehele gemeente aangaan is er geen beter middel dan de volksraadpleging.



**Genoveef Lukassen**

Het valt niet mee om als gemeente je ambities waar te maken met een overheid, die op veel taken die ze bij de gemeentes hebben neergelegd, bezuinigt. Populair gezegd 'gooi het maar over de schutting zij lossen het wel op'. Door het financiële beleid van de overheid is er nauwelijks ruimte voor nieuwe plannen of ze moeten worden ingeruild voor een oud plan, dat is balen.

Het is een goede keuze dat de sterkste schouders in Maashorst iets meer lasten gaan dragen. Dat is goed nieuws voor onze samenleving en zorgt ervoor dat er toch nog financiële ruimte overblijft om sociaal en duurzaam aan het welzijn van de inwoners van Maashorst te werken.

GroenLinks ziet nog steeds een gemeente waar de afgelopen jaren mooie dingen zijn neergezet. Een jonge hardwerkende organisatie die nu verder kan gaan bouwen. Een organisatie die creatief om zal moeten gaan met de krapte op de arbeidsmarkt.

GroenLinks is blij met de houding van het college om vooruit te kijken: 'Waar komen we vandaan en hoe ziet Maashorst er in 2050 uit?'

GroenLinks blijft scherp op onderstaande punten:

- De dienstverlening klantvriendelijker maken.
- Gezond & goed (zorg)beleid voor jong en oud.
- Collectief energie opwekken van en voor onze inwoners.
- Leerlingenvervoer dat rekening houdt met kinderen en ouders.
- De bereikbaarheid van alle kernen verbeteren.
- In alle kernen deelauto's en deelauto's bij nieuwbouwprojecten.
- Goede veilige fietsverbindingen lokaal, maar óók regionaal.
- Kwalitatief goed & snel openbaar vervoer en voldoende carpoolplaatsen.
- Zoveel mogelijk inwoners kunnen meepraten voordat nieuwe projecten daadwerkelijk worden ontwikkeld.
- Circulaire sociale woningbouw en -woningbouwprojecten.
- Alternatieve sociale woningbouw toestaan en actief ondersteunen.
- Inzetten op een gezonde agrarische economie met alternatieven voor de bio-industrie.
- Schone lucht akkoord veel vaker ter hand nemen.
- Natuurgebied De Maashorst gezond, met voldoende groene BOA's.

**Mooier, schoner, groener, veiliger en socialer  
'Samen bouwen we Maashorst'**



udenpluslanderd

## Besluitenlijst Raadsvergadering

Datum	04-07-2024
Tijd	15:00 – 22:22
Locatie	Raadzaal (Paul Rüpp-zaal)
Voorzitter	De heer Van der Pas
Griffier	De heer Gradisen
Aanwezigen	Raadsleden: de heer Akdeniz (Jong Maashorst), de heer Bongaerts (CDA), de heer Bos (Jong Maashorst), de heer Derks (CDA), mevrouw Francken (VVD), de heer Geerders (Gewoon Uden), de heer Geurts van Kessel (CDA), de heer De Jong (PRO), de heer Jozephys (Jong Maashorst), de heer Kardol (UdenPlusLanderd), de heer Keijzer (Maashorst Vooruit), mevrouw Van Lanen (Jong Maashorst), mevrouw Lukassen (GroenLinks), de heer Maathuis (Voor de Dorpen), de heer Minten (CDA), de heer Poels (CDA), de heer Prinssen (VVD) (tot 16:58 uur), de heer De Ridder (Gewoon Uden), de heer Segers (SP), de heer Snoeks (SP), mevrouw Thenu (Maashorst Vooruit), de heer Van Tiel (Jong Maashorst), de heer Van Tiel (UdenPlusLanderd), mevrouw Troost (Jong Maashorst), de heer De Veer (Maashorst Vooruit), de heer Van der Ven (Voor de Dorpen), mevrouw Vissers (SP), de heer De Vroomen (VVD) en de heer Wittenberg (Jong Maashorst)
Afwezigen	College: wethouders de heer Van den Broek, de heer Van Heeswijk, de heer Van den Heuvel, de heer Van Lankvelt en mevrouw Sour Raadsleden: de heer Benneker (Voor de Dorpen) en de heer Bethlehem (Forum voor Democratie)

### 1      **Opening en mededelingen**

*Besluit:*

Niet van toepassing.

*Toelichting:*

De voorzitter opent de raadsvergadering om 15:00 uur. Hij deelt mede dat er berichten van verhindering zijn ontvangen van de heer Benneker (Voor de Dorpen) en de heer Bethlehem (FVD Maashorst). Verder heeft de heer Prinssen (VVD) aangegeven dat hij de vergadering rond 17.00 uur moet verlaten.

Daarnaast staat de voorzitter stil bij het feit dat dit de laatste raadsvergadering is van mevrouw Britt van Lanen, die tijdelijk vervanger is van mevrouw Bo van Lanen als raadslid voor Jong Maashorst. De inzet van mevrouw Britt van Lanen wordt ondersteund met een bloemetje.

Hiernaast geeft de heer Van Tiel (Jong Maashorst) als voorzitter van de auditcommissie een terugkoppeling van de vergadering van de auditcommissie van 1 juli 2024. Hij licht onder andere toe dat de auditcommissie een positief advies geeft aan de gemeenteraad over de Programmarekening 2023.

## **2 Vaststelling agenda en trekking nummer voor hoofdelijke stemmingen**

*Besluit:*

De raad besluit om de bespreekpunten in de volgende volgorde te behandelen:

- agendapunt 4.a Raadsvoorstel Uitgangspuntennotitie Migratieopgaven;
- agendapunt 4.d Raadsvoorstel Programmarekening 2023 gemeente Maashorst;
- agendapunt 4.c Raadsvoorstel 1e tussentijdse rapportage 2024;
- agendapunt 4.b Raadsvoorstel Kadernota 2025.

Voor het overige stelt de raad de agenda ongewijzigd vast.

De heer Derks (CDA) wordt door het lot aangewezen als degene die bij een hoofdelijke stemming het eerst zijn stem zal uitbrengen.

*Toelichting:*

De voorzitter stelt voor om de volgorde van de financiële producten om te draaien, omdat de 1e tussentijdse rapportage 2024 voortborduurde op de Programmarekening 2023, en de Kadernota 2025 weer voortborduurde op de 1e tussentijdse rapportage 2024 en de Programmarekening 2023. De raad gaat hiermee akkoord.

## **3 Ingekomen stukken (inclusief raadsinformatiebrieven en afdoening zaken)**

*Besluit:*

De raad besluit tot afdoening van de ingekomen stukken overeenkomstig de daarbij aangegeven voorstellen.

*Toelichting:*

De heer Van Tiel (UdenPlusLanderd) vraagt aandacht voor ingekomen stuk 1052, een brief van een inwoner van de gemeente Maashorst over Wateroverlast Oventje Zeeland. Hij verzoekt het college dit onder de aandacht te brengen van de ODBN.

#### 4 **BESPREEKPUNTEN**

Door de agendacommissie zijn onderstaande raadsvoorstellen geagendeerd voor bespreking.

##### 4.a **Raadsvoorstel | Uitgangspuntennotitie Migratieopgaven**

*Besluit:*

Het Amendement Adviesrol raad bij buitenplanse omgevingsactiviteiten Oekraïnehuisvesting wordt verworpen met 12 stemmen voor (de heer Van der Ven van Voor de Dorpen, de heren Prinszen en De Vroomen van VVD, SP, Gewoon Uden, UdenPlusLanderd, PRO en GroenLinks) en 17 stemmen tegen (Jong Maashorst, CDA, Maashorst Vooruit, de heer Maathuis van Voor de Dorpen en mevrouw Francken van VVD).

Hierna besluit de raad:

1. In te stemmen met de Uitgangspuntennotitie Migratieopgaven als 'beleid Opganglocaties Migratie', en het communicatie- en participatiekader, en;
2. Af te zien van de mogelijkheid van advies bij aanvragen voor een buitenplanse omgevingsactiviteit, bij het bepalen van Oekraïnehuisvesting die gerealiseerd wordt binnen de vastgestelde uitgangspuntennotitie Migratieopgaven.

*Toelichting:*

De heer Maathuis (Voor de Dorpen) legt bij het stemmen op het amendement als stemverklaring af dat hij positief staat tegenover het amendement, maar dat hij toch zal tegenstemmen. Dit omdat hij niet het risico wil lopen dat de uitgangspunten niet gevolgd worden. Hij heeft het vertrouwen dat het college de juiste beslissing neemt en de raad meeneemt waar dit nodig is.

Het voorstel wordt aangenomen met 24 stemmen voor (Jong Maashorst, CDA, Maashorst Vooruit, Voor de Dorpen, VVD, UdenPlusLanderd, PRO en GroenLinks) en 5 stemmen tegen (SP en Gewoon Uden).

##### 4.b **Raadsvoorstel | Kadernota 2025**

*Besluit:*

De raad schorst de vergadering van 16:58 tot 17:50 uur, van 19:00 tot 19:47 uur en van 21:47 tot 22:05 uur.

De raad besluit hierna:

1. De Kadernota 2025 vast te stellen.
2. In te stemmen met de daarin opgenomen financieel technische uitgangspunten.
3. Het college opdracht te geven om aan de hand van de in de Kadernota beschreven kaders de Programmabegroting 2025 op te stellen.
4. De 15e begrotingswijziging 2024 vast te stellen.

Op de moties besluit de gemeenteraad als volgt:

- de motie 'Grondprijs sociale koopwoningen' wordt unaniem aangenomen;
- de motie 'Ontwikkelperspectief Volkel' wordt aangenomen met 25 stemmen voor (Jong Maashorst, CDA, Voor de Dorpen, VVD, SP, Gewoon Uden, UdenPlusLanderd, PRO en GroenLinks) en 3 stemmen tegen (Maashorst Vooruit);
- de motie 'Groene leges' wordt aangenomen met 19 stemmen voor (Jong Maashorst, CDA, Maashorst Vooruit, UdenPlusLanderd, PRO en GroenLinks) en 9 stemmen tegen (Voor de Dorpen, VVD, SP en Gewoon Uden);
- de motie 'Bouw (nog meer)' wordt verworpen met 4 stemmen voor (SP en GroenLinks) en 24 stemmen tegen (Jong Maashorst, CDA, Voor de Dorpen, Maashorst Vooruit, VVD, Gewoon Uden, UdenPlusLanderd en PRO); en
- de motie 'Bouw betaalbaar' wordt unaniem aangenomen.

*Toelichting:*

Dit agendapunt is na agendapunt 4.c besproken.

De heer Prinssen verlaat de vergadering om 16:58 uur.

Naar aanleiding van vragen van diverse raadsleden over het toevoegen van een structureel bedrag aan het formatiebudget, zegt burgemeester Van der Pas toe dat de raad in oktober 2024 nader geïnformeerd wordt over hoe de nieuwe ambtelijke organisatie eruitziet.

Naar aanleiding van vragen van mevrouw Lukassen (GroenLinks) en de heer Bongaerts (CDA) zegt wethouder Van Heeswijk toe in gesprek te gaan met de marktmeester over ontwikkelingen op de Udense weekmarkt, waaronder de indeling van de markt, en de uitkomst hiervan terug te koppelen aan de raad.

Op vragen van diverse raadsleden zegt wethouder Van Lankvelt toe dat hij na de zomer een stand van zaken geeft van MFA Uden-Zuid.

De moties 'Groen-blauwe diensten door agrariërs inwoners' en 'Suïcidepreventiebeleid' worden ingetrokken.

De motie 'Sociale huurwoningen op bouwlocaties 'PNEM-gebouw' en 'Van Donzel'' wordt aangehouden.

Het voorstel wordt unaniem aangenomen. Hierbij worden verschillende stemverklaringen afgelegd:

- de heer De Vroomen (VVD) legt als stemverklaring af dat hij kan instemmen met de Kadernota, met de restrictie dat hij het niet eens is met de hoogte en het verhogen van de OZB met 10% en cumulatief nog hoger. Hij geeft aan te hopen dat het college mogelijkheden ziet om dit te verlagen;
- de heer Geerders (Gewoon Uden) sluit zich aan bij de stemverklaring van de heer De Vroomen;
- de heer Van Tiel (UdenPlusLanderd) geeft aan in te stemmen met de Kadernota, maar blijft het een punt vinden dat er geen bezuinigingsparagraaf is. UdenPlusLanderd zal zich kritisch opstellen bij de Programmabegroting 2025 en bij de OZB-verhoging van 10%;
- de heer Segers (SP) geeft aan dat de Kadernota uitgebreider besproken zou worden, omdat de Programmabegroting in beton gegoten is, maar dat hij nu ervaart dat de Kadernota dichtgetimmerd is. Dit haalt volgens hem het open kader weg, waarmee de ruimte om richting te geven afneemt.

Bij de motie 'Ontwikkelperspectief Volkel' legt de heer Van Tiel (Jong Maashorst) als stemverklaring af dat het uitgangspunt nieuw voor oud is, en dat het aannemen van de motie betekent dat iets anders niet gedaan kan worden. Wellicht dat er bij de Programmabegroting hiervoor een voorstel kan worden gedaan, zo zegt hij.

#### 4.c Raadsvoorstel | 1e tussentijdse rapportage 2024

*Besluit:*

1. De 1e tussentijdse rapportage 2024 vast te stellen.
2. De kredieten zoals opgenomen in deze rapportage beschikbaar te stellen.
3. De 14e begrotingswijziging 2024 vast te stellen.

*Toelichting:*

Dit agendapunt is na agendapunt 4.d besproken. Op het voorstel is unaniem besloten.

*Besluit:*

1. Programmarekening 2023 vast te stellen
2. Van het positieve resultaat van € 11.443.853 onderstaande budgetten te bestemmen voor 2024
  - € 357.069 extra ontvangen middelen voor de invoeringskosten van de Omgevingswet
  - € 40.529 extra ontvangen middelen voor de uitvoeringskosten van de gebiedsgerichte aanpak
  - € 63.711 extra ontvangen middelen voor de meerkosten Oekraïne binnen het sociaal domein
  - € 59.250 extra ontvangen middelen voor maatschappelijke begeleiding van statushouders
  - € 500.000 van het niet bestede budget Migratie voor de inzet van het programma Migratie in 2024
  - € 40.000 restant middelen ten behoeve van de snelheidsremmende maatregelen Udenseweg en de Pastoor van Winkelstraat
  - In totaal € 220.500 van niet bestede middelen ten behoeve van de verdere realisatie van het akkoord GALA (Gezond en Actief Leven Akkoord)
  - € 60.000 van de restantmiddelen voor de afwikkeling van het project harmonisatie huur voor sportverenigingen
  - € 112.000 voor het in 2024 op te stellen onderhoudsvoorziening sportvelden
  - € 289.000 om in 2024 weer in de voorziening onderhoud groen te storten
  - € 378.800 restantmiddelen om het IZA (Integraal Zorgakkoord) vorm te geven
  - € 90.000 restantbudget van het Project Ondersteuning Gedupeerden om de gedupeerden verder te ondersteunen
  - € 1.200.000 van de gerealiseerde voordelen van het Oekraïneproject om te herinvesteren in dit project
  - € 56.000 restantbedrag duurzaamheid ter afronding van een aantal duurzaamheidsopdrachten die in 2023 zijn verstrekt
  - € 74.000 van het restantbudget casco omgevingsplan voor desbetreffende werkzaamheden
  - € 17.000 restantbudget voor de analyse van agrarische verdienmodellen
  - € 50.000 voor de vertraagde aanschaf van een nieuw vastgoedstelsel
3. Het resterende resultaat van € 7.835.994 toe te voegen aan de algemene reserve
4. De 12e begrotingswijziging 2024 vast te stellen

De motie 'Promoten van de Udense markt' wordt verworpen met 1 stem voor (GroenLinks) en 28 stemmen tegen (Jong Maashorst, CDA, Voor de Dorpen, Maashorst Vooruit, VVD, SP, Gewoon Uden, UdenPlusLanderd en PRO).

*Toelichting:*

Dit agendapunt is na agendapunt 4.a besproken. Op het voorstel is unaniem besloten.

## 5 Sluiting

*Besluit:*

Niet van toepassing.

*Toelichting:*

De voorzitter sluit de vergadering om 22:22 uur.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Maashorst, gehouden op 19 september 2024

de griffier,

mr. N.E. Gradisen

de plaatsvervangend voorzitter,

B.A. Maathuis





## Lijst ingekomen stukken van de raad (raadsvergadering 4 juli 2024)

ID	Datum	Titel	Afzender	Rubricering
1051	20-06-2024	Wijziging bestemmingsplan Graspeel 43 te Zeeland	Inwoner gemeente Maashorst	A. Voor kennisgeving aannemen
1052	21-06-2024	Wateroverlast Oventje Zeeland	Inwoner gemeente Maashorst	A. Voor kennisgeving aannemen
1053	21-06-2024	Agronatuurwonen-experimenten	College van B&W	E. Persberichten
1054	21-06-2024	Sterke sociale basis	Inwoner gemeente Maashorst	A. Voor kennisgeving aannemen
1055	21-06-2024	Reactie op ingezonden stuk sterke sociale basis	Inwoner gemeente Maashorst	A. Voor kennisgeving aannemen
1056	24-06-2024	Cliëntenraad OnsWelzijn uit zorgen over situatie stichting OranjeRijk Uden	Cliëntenraad Ons Welzijn	A. Voor kennisgeving aannemen
1057	24-06-2024	Ledenbrief 24/024 Strafrechtelijk kader strafbare feiten jegens ambtsdragers en werknemers met publieke taak	Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG)	A. Voor kennisgeving aannemen
1058	24-06-2024	Ledenbrief 24/025 Tweede zending moties en preadviezen ALV 26 juni 2024	Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG)	A. Voor kennisgeving aannemen
1059	24-06-2024	VNG Ledenbrief 24/026 – Inkoopvoorwaarden camerasystemen	Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG)	A. Voor kennisgeving aannemen
1060	24-06-2024	Beleidsproducten interbestuurlijk toezicht 2024	Provincie Noord Brabant	A. Voor kennisgeving aannemen
1061	24-06-2024	REF vergadering van 20-06-2024 en 27-06-2024	Inwoner gemeente Maashorst	A. Voor kennisgeving aannemen
1062	25-06-2024	Maak coöperatief wonen aantrekkelijker	Cooplinc	A. Voor kennisgeving aannemen

## Lijst ingekomen stukken van de raad (raadsvergadering 4 juli 2024)

1063	25-06-2024	PFAS op vliegbasis Volkel	College van B&W	F. Raadsinformatiebrieven
1064	25-06-2024	Brief met reactie cliëntenraad ONS welzijn	College van B&W	A. Voor kennisgeving aannemen
1065	26-06-2024	Ingediende motie 27-06-2024 uitdaagrecht wijkcentrum de BalansFlatwijk	Inwoner gemeente Maashorst	A. Voor kennisgeving aannemen
1066	26-06-2024	Reactie op accountantsverslag 2023	College van B&W	F. Raadsinformatiebrieven
1067	27-06-2024	PFAS aangetroffen op vliegbasis Volkel, sanering niet nodig	College van B&W	E. Persberichten
1068	27-06-2024	Uitvoeringsplan Gezond en Gelukkig Oud in Maashorst	College van B&W	F. Raadsinformatiebrieven
1069	27-06-2024	Nieuwsbrief	Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN)	A. Voor kennisgeving aannemen
1070	27-06-2024	Bestemmingsplan verplaatsing Jonkergouw	College van B&W	E. Persberichten
1071	27-06-2024	Wijkcentrum De Balans	Inwoner uit Uden	A. Voor kennisgeving aannemen
1072	27-06-2024	Binnengekomen brief over wijkcentrum De Balans	De Gekleurde Draad	A. Voor kennisgeving aannemen
1073	28-06-2024	Ledenbrief 24/028 – Modelverordening antidiscriminatievoorziening	Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG)	A. Voor kennisgeving aannemen
1074	01-07-2024	Uitvoeringsplan gezond en gelukkig oud in Maashorst	College van B&W	E. Persberichten
1075	01-07-2024	Tegengeluid harmonisatie huurtarieven sportaccommodaties	Handbalvereniging Helios '72	A. Voor kennisgeving aannemen
1076	01-07-2024	Wijkcentrum De Balans	Inwoner gemeente Maashorst	A. Voor kennisgeving aannemen
1077	02-07-2024	Ontwikkeling De Peel: AgroNatuurWonen experimenten	College van B&W	F. Raadsinformatiebrieven

## Lijst ingekomen stukken van de raad (raadsvergadering 4 juli 2024)

1078	02-07-2024	Nieuwsbrief juni 2024	Regio Noord Oost Brabant (RNOB)	A. Voor kennisgeving aannemen
------	------------	-----------------------	------------------------------------	----------------------------------

## Raadsvoorstel

Zaaknummer: 39715-2024

Onderwerp: Uitgangspuntennotitie Migratieopgaven

Auteur	: Freek Compagne
Domein/team	: Concerncontrol
E-mail	: Freek.Compagne@gemeentemaashorst.nl
Port.	: Hans van der Pas

Effect op de begroting

Ja  Nee

### Onderwerp

Uitgangspuntennotitie Migratieopgaven

### Voorstel

Voorgesteld wordt:

1. in te stemmen met de Uitgangspuntennotitie Migratieopgaven als 'beleid Opvanglocaties Migratie' en het communicatie- en participatiekader, en;
2. af te zien van de mogelijkheid van advies bij aanvragen voor een buitenplanse omgevingsactiviteit, bij het bepalen van Oekraïnehuisvesting die gerealiseerd wordt binnen de vastgestelde uitgangspuntennotitie Migratieopgaven.

### Inleiding

Op 9 april jl. is er een beeldvormende avond met uw raad geweest met betrekking tot de migratieopgaven in onze gemeente. Vooraf is aan u een uitgebreide RIB verzonden met de belangrijkste informatie over de opgaven. Tijdens de avond is aan de hand van een aantal dialoogvragen gesproken over mogelijke uitgangspunten die moeten gelden bij de realisatie van opvang- en huisvestingslocaties voor migranten. In de uitgangspuntennotitie zijn de resultaten van die avond verwerkt (bijlage 1). Deze uitgangspunten dienen als vertrekpunt en bieden houvast bij het zoeken naar en ontwikkelen van opvanglocaties. De uitgangspunten zullen niet bij elke locatie allemaal toepasbaar zijn. Bij het zoeken naar en aandragen van locaties zullen we daarom steeds uiteenzetten hoe de locatie zich verhoudt tot de uitgangspunten.

Bij de introductie van de Omgevingswet heeft de gemeenteraad in november jl. bepaald dat bij bijzondere bebouwingen, de gemeenteraad als adviseur geraadpleegd wordt, als het aanvragen betreft voor een buitenplanse omgevingsactiviteit. Er kan besloten worden om, voor de potentiële locaties die afgestemd zijn op de uitgangspunten, de raad geen gebruik maakt van dit adviseurschap. Uiteraard worden zowel uw raad en de omgeving volledig geïnformeerd over de betreffende locaties en worden de reguliere processtappen zorgvuldig doorlopen. In uitzonderlijke gevallen kan daarbij gebruik gemaakt

worden van de optie gedogen. Daarbij is er extra aandacht voor heldere communicatie en de mogelijkheid van rechtsgang voor belanghebbenden.

Communicatie is cruciaal voor het succesvol realiseren van de opvang- en huisvestingslocaties voor migranten. In de uitgangspuntennotitie zijn daarvoor specifieke uitgangspunten opgenomen. In een aparte bijlage (bijlage 3) is een breder strategisch communicatie- en participatie kader geschetst. Dit kader vormt de basis voor de op maat gemaakte communicatie- en participatieplannen per te realiseren locatie, en voor eventuele plannen in de toekomst.

Tenslotte, voor de realisatie van de alternatieve locaties van de Leeuweriksweg is er volledig uitgewerkte planning. Voor de overige locaties met betrekking tot Oekraïneopvang is er een middellange termijnplanning. Tenslotte is er een langere termijnplanning voor het vinden en realiseren van een of meerdere locaties voor permanente asielopvang. Deze planningen zijn toegevoegd als bijlage bij de raadsinformatiebrief Oekraïnehuysvesting ter vervanging van de Leeuweriksweg.

### **Beoogd effect**

Duidelijkheid over de uitgangspunten waarbinnen de gemeente huisvestings- en opvanglocaties voor migranten zoekt en hoe daarbij omgegaan wordt met de communicatie en participatie.

### **Argumenten**

1.1. *Gezamenlijk gedragen uitgangspunten zijn van belang voor het zorgvuldig kiezen van de juiste locatie voor opvang en huisvesting van de onderscheiden migrantengroepen*

De uitgangspunten maken duidelijk waar de gemeente Maashorst voor staat en rekening mee houdt bij het kiezen van locaties. Het helpt ook enorm bij het slagvaardig realiseren van het realiseren van onze opgaven.

1.2. *Een helder communicatie- en participatiekader is van cruciaal belang voor het creëren van draagvlak bij het realiseren van opvang- en huisvestingslocaties voor migranten.*

Communicatie en participatie is maatwerk. Iedere locatie vraagt om een gerichte aanpak die bij de buurt en context past. Het is daarbij van belang om vooraf duidelijkheid te hebben binnen welk kader die aanpak gestalte krijgt, zodat er één rode draad is en een eenduidige aanpak vanuit de gemeente.

2.1. *Wanneer een locatie bij de uitgangspunten past dan is het advies van de gemeenteraad niet nodig.*

Op 16 november 2023 heeft uw raad het volgende vastgesteld: 'Lijst van aangewezen gevallen van de buitenplanse omgevingsplanactiviteit waarbij de gemeenteraad als adviseur wordt aangewezen'. Het ligt in de lijn om bij de locaties Ontheemden Oekraïne die voldoen aan de uitgangspunten, de raad niet om advies te vragen. De gewenste participatie wordt wel uitgevoerd, dit blijft verplicht onderdeel van het proces.

2.2. *Gelet op de mogelijke gevoeligheid bij het bepalen van permanente locaties voor asiel opvang, is de extra stap van advies van de gemeenteraad wenselijk.*

De ervaring leert dat asielopvang gevoeliger ligt dan Oekraïneopvang. Om die reden is de directe betrokkenheid van de gemeenteraad bij het bepalen van die locaties raadzaam.



## Kanttekeningen

1.1. *De realisatie van de noodopvang bij Van der Valk heeft geleerd dat creëren van opvanglocaties om zeer zorgvuldige procedures vraagt, waarbij inwoners volledig in de gelegenheid moeten worden gesteld gebruik te maken van bestuursrechtelijke rechtsgang.*

Het gerechtshof heeft geoordeeld dat het mogelijk is om een gedoogbesluit te nemen (asiel)opvang in strijd met het bestemmingsplan te gedogen in afwachting van een daarvoor benodigde vergunning. Wel oordeelde het gerechtshof dat het onjuist was om het handhavingverzoek aan te houden en daardoor een bestuursrechtelijke rechtsgang te onthouden.

## Financiën

De nota van uitgangspunten heeft zelf geen financiële consequenties. Wel staan er in de nota uitgangspunten met betrekking tot de financiën. De kern daarvan is dat de migratieopgaven ingevuld worden binnen de middelen die daarvoor vanuit het Rijk beschikbaar gesteld worden.

## Duurzaamheid

Duurzaamheid is een belangrijk thema bij het (ver)bouwen van locaties. Dit betreft de te gebruiken materialen en de herbruikbaarheid daarvan.

## Participatie

Op de raadsinformatieavond van 9 april zijn er aan meerdere tafels dialogen gevoerd. Het doel van de dialogen was om input op te halen om te komen tot uitgangspunten in het zoeken en uitvoeren van locaties. Aan de hand van deze uitgangspunten worden op dit moment geschikte locaties gezocht in de gemeente Maashorst. Ook hebben de dialogen input gegeven voor een strategisch kader voor communicatie en participatie, met betrekking tot het realiseren van de locaties. De dialogen werden gevoerd aan de hand van de volgende drie vragen:

1. Aan welke uitgangspunten moet een opvanglocatie voor migranten voldoen, zowel qua ligging, omvang, als inrichting?
2. Wanneer betrekken wij uw raad, inwoners en/of omwonenden bij de door het college aangedragen keuzes en realisatie van de opvanglocatie(s) voor migranten? Hoe ziet dat eruit?
3. Is er nog iets wat u kwijt wilt? Het mag een tip, top of andere opmerking zijn.

Aan de tafels zijn aantekeningen gemaakt van de dialogen. Deze zijn naderhand uitgeschreven. Vanuit deze input zijn verschillende thema's en sub-thema's gedestilleerd die de basis vormen voor de Uitgangspuntennota, samen met eerder geformuleerde uitgangspunten in 2023. Zie ook bijlage 2.

## Communicatie

Een belangrijk onderdeel van de nota van Uitgangspunten gaat over het communicatie- en participatiekader. Het uitgewerkte kader is als bijlage 3 toegevoegd. Naast de visie en ambities staan ook de aanpak en de verantwoordelijkheden hierin. De communicatie en participatie kan verschillen per locatie en de omgeving van die locatie. Met andere woorden er is altijd sprake van maatwerk. Het kader geeft aan binnen welke contouren dat maatwerk plaatsvindt.

Het overkoepelende verhaal is in alle gevallen: 'De gemeente Maashorst neemt haar verantwoordelijkheid en zorgt voor humane opvang van migranten'.

**Vervolg**

Na vaststelling van de nota van uitgangpunten door de gemeenteraad op 27 juni 2024 kan bij de zoektocht naar locaties rekening gehouden worden met deze uitgangpunten.

**Bijlagen die onderdeel uitmaken van het besluit**

1. Uitgangspuntennotitie
2. Uitwerking 9 april 2024
3. Strategisch kader voor Communicatie en Participatie

**Bijlagen ter informatie**

1. Verwerking uitkomsten beeldvormende avond 9 april 2024

Uden, 28 mei 2024

Burgemeester en wethouders van gemeente Maashorst,  
de secretaris, de burgemeester,

J.A.G.M. van Aaken



José van Aaken  
10-06-2024

J.A. van der Pas



Hans van der pas  
10-06-2024



## Raadsbesluit

Zaaknummer: 39715-2024

De raad van de gemeente Maashorst;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders 23 mei 2024:

gelet op artikel 108 lid 1 en artikel 147 lid 1 en lid 2 van de Gemeentewet;

b e s l u i t

1. In te stemmen met de Uitgangpuntennotitie Migratieopgaven als 'beleid Opvanglocaties Migratie', en het communicatie- en participatiekader, en;
2. Af te zien van de mogelijkheid van advies bij aanvragen voor een buitenplanse omgevingsactiviteit, bij het bepalen van Oekraïnehuysvesting die gerealiseerd wordt binnen de vastgestelde uitgangpuntennotitie Migratieopgaven.

---

Vastgesteld in de openbare vergadering van 4 juli 2024.

De raad voornoemd,  
de griffier,



mr. N.E. Gradisen

de voorzitter,



J.A. van der Pas

A large, thick, purple abstract graphic on a yellow background. It starts with a small loop on the left, then rises sharply to a peak, followed by a dip and a smaller secondary peak, ending in a tail on the right. The background is yellow with white wavy lines.

# **Uitgangspuntennotitie Migratieopgaven Gemeente Maashorst**

Mei 2024

maashorst 

The logo for Maashorst, featuring the word "maashorst" in a lowercase, sans-serif font, followed by a stylized, purple, handwritten-style mark that resembles a signature or a flourish.

## Inhoud

<b>Inleiding: waarom deze notitie?</b> .....	<b>3</b>
Situatieschets.....	3
Samenvatting van de migratieopgaven .....	3
AMV opvanglocaties .....	5
<b>Startpunten voor deze notitie</b> .....	<b>6</b>
Raadsinformatieavond: het beeld vertaald .....	6
Eerder vastgestelde uitgangspunten .....	6
Leeswijzer .....	7
<b>Uitgangspunten</b> .....	<b>8</b>
Algemene uitgangspunten.....	8
Maatschappelijke uitgangspunten .....	9
Ruimtelijke uitgangspunten – proces, grootte, spreiding en inrichting .....	11
Communicatieve en participatieve uitgangspunten.....	13
Financiële uitgangspunten.....	14

## Inleiding: waarom deze notitie?

Nederlandse gemeenten hebben een gezamenlijke opgave met betrekking tot de opvang en huisvesting van diverse groepen vluchtelingen en asielzoekers. Ook de gemeente Maashorst neemt haar deel van deze opgaven. Het realiseren van opvanglocaties voor deze verschillende groepen is ingewikkeld en heeft ook impact op de gemeenschap van Maashorst en haar verschillende kernen. Het realiseren van de opgaven vraagt om daadkrachtig handelen op de korte termijn, terwijl de lange termijnstrategie niet uit het oog wordt verloren. Omdat wij als gemeente nieuwkomers op een zo goed mogelijke manier willen verwelkomen is deze uitgangspuntennotitie opgesteld.

Deze geformuleerde uitgangspunten zijn het resultaat van de ervaringen die de gemeente Maashorst de afgelopen jaren heeft opgedaan in combinatie met de recente raadsinformatieavond van de gemeenteraad op 9 april 2024. Deze uitgangspunten dienen als vertrekpunt en bieden houvast bij het zoeken naar en ontwikkelen van opvanglocaties. De uitgangspunten zullen niet bij elke locatie allemaal toepasbaar zijn. Bij het zoeken naar en aandragen van locaties zullen we daarom steeds uiteenzetten hoe deze zich verhouden tot deze notitie. Buiten kijf staat dat heldere communicatie en participatiekaders richting inwoners altijd blijven gelden.

De notitie start met een korte schets van de opgaven voor gemeente Maashorst. Daarna worden de algemene uitgangspunten die het college medio 2023 gehanteerd en gedeeld heeft met de gemeenteraad opnieuw aangehaald. Verder worden de uitgangspunten uiteengezet die afgeleid zijn uit de dialogen die gevoerd zijn op de beeldvormende raadsinformatieavond. Deze zijn aangevuld met de ervaringen en geleerde lessen uit eerdere jaren in relatie tot het realiseren van (nood)opvangplekken.

## Situatieschets

Begin april is een uitgebreide raadsinformatiebrief uitgestuurd met daarin de actuele situatie, opgaven voor de toekomst en dilemma's. Graag verwijzen we u naar deze raadsinformatiebrief voor de volledige context. Een korte samenvatting van de migratieopgave zetten we hier kort uiteen. Deze wordt aangevuld met nieuwe informatie die sinds het uitgaan van de brief naar boven is gekomen.

## Samenvatting van de migratieopgaven

Als gevolg van het uitbreken van de oorlog in Oekraïne in 2022 en de invoering van de Spreidingswet begin 2024, hebben gemeenten een nieuwe opgave gekregen om vluchtelingen op te vangen. Zo ook Maashorst. Volgens de voorlopige taakstelling die wij als gemeente hebben, moet Maashorst de volgende opvangplekken beschikbaar maken:

- 341 bedden voor asielzoekers
  - waarvan 29 voor alleenstaande minderjarige vluchtelingen (hierna: AMV)
- 393 bedden voor ontheemden uit Oekraïne

In het realiseren van deze opgaven beginnen we niet vanaf nul. Op dit moment hebben we 187 bedden voor Oekraïense ontheemden gerealiseerd, verspreid over drie locaties: de Leeuweriksweg in Uden, de Nieuwe Markt in Uden en het voormalige gemeentehuis in Schaijk.

Op de huidige locatie aan de Leeuweriksweg in Uden gaan nieuwe appartementen gebouwd worden, waardoor de ontheemden uit Oekraïne op korte termijn moeten verhuizen. De 128 gerealiseerde bedden op de Leeuweriksweg vervallen dus. In een aparte raadsinformatiebrief komt aan de orde wat de nieuwe locaties worden. Daar realiseren we circa 95 nieuwe bedden. Het nieuw gerealiseerde aantal bedden komt daarmee op circa 154. Om onze taakstelling te behalen moeten we voor eind 2024 nog circa 239 bedden vinden.

In het van der Valk hotel hebben we op dit moment 300 bedden voor asielzoekers gerealiseerd. Deze locatie zal per 1 oktober 2026 niet meer beschikbaar zijn. Voor die tijd moeten we in ieder geval 300 nieuwe bedden realiseren op één of meerdere locaties. Bovendien valt de taakstelling voor asielzoekers onder de Spreidingswet. Deze wet stelt dat gemeenten hun taakstelling voor juli 2025 moeten behalen, waardoor we vóór die datum 41 extra opvangplekken voor asielzoekers moeten realiseren.

Naast asielzoekers en Oekraïense ontheemden, heeft de gemeente de taakstelling voor het huisvesten van statushouders. Dit is al langer een taak van gemeenten. Ieder half jaar wordt op basis van de Huisvestingswet een taakstelling van te huisvesten statushouders per gemeente door het Rijk vastgesteld. Gemeenten maken hiervoor zogenaamde prestatieafspraken met woningbouwcorporaties, in dit geval zijn dat Mooiland en Area. Op dit moment is het volgende afgesproken:

- De gemeente en corporaties spannen zich tot het uiterste in om de wettelijke taakstelling te realiseren. Daarbij voert de gemeente de regie, het COA verzorgt de communicatie en passende begeleiding, en corporaties zorgen voor de huisvesting (met de verdeling Mooiland en Area naar rato).
- Als richtpercentage zetten de corporaties maximaal 20% van de vrijgekomen woningen in voor bijzondere doelgroepen (waaronder statushouders).
- De gemeente verkent mogelijkheden voor alternatieve huisvesting voor statushouders.

Gemeente Maashorst heeft de volgende taakstelling:

	<i>Taakstelling 2023-II</i>	<i>Taakstelling 2024-I</i>	<i>Taakstelling 2024-II</i>
<b>Statushouders</b>	61	75 <sup>1</sup> 13 (achterstand 2023-II) plus 62 (nieuwe taakstelling 2024-I)	56 (plus een nog eventuele achterstand per 1 juli 2024)

### AMV opvanglocaties

Het migratiedossier ontwikkelt zich snel. Sinds de raadsinformatiebrief en de raadsinformatieavond op 9 april, heeft een nieuwe ontwikkeling plaatsgevonden wat effect heeft op het vinden van geschikte locaties.

Zoals in de raadsinformatiebrief van 9 april vermeld, zijn de AMV's deel van de gemeentelijke opgaven. Als een AMV'er in Nederland aankomt en nog géén statushouder is, verblijven zij in aparte locaties van het COA onder extra begeleiding. Dan vallen ze onder de taakstelling van de Spreidingswet. Wanneer de AMV'er een verblijfsvergunning krijgt gaat diegene naar een opvanglocatie van het Nidos. Het Nidos krijgt de voorgedij, begeleidt en helpt deze kinderen en jongeren. Wanneer een AMV met status aan de gemeente gekoppeld wordt, vallen ze onder de taakstelling huisvesting statushouders. De gemeente heeft dus te maken met twee aparte taakstellingen voor twee aparte groepen AMV'ers: zonder en mét verblijfsstatus.

Het COA heeft reeds aangegeven alleen opvanglocaties voor AMV aan te kunnen nemen vanaf 50 bedden. Dit komt onder andere omdat het COA niet genoeg personele capaciteit heeft om meerdere kleine locaties te voorzien van personeel met de juiste expertise voor deze bijzondere doelgroep. Maashorst heeft een opgave van 29 plekken vanuit de Spreidingswet. Dit betekent dat Maashorst met één of meer andere gemeenten in de regio samen moet werken. Door de opgaven van twee of meer gemeenten te combineren zijn er genoeg AMV's voor één locatie van het COA.

---

<sup>1</sup> Inmiddels is de achterstand van 2023-II weggewerkt

## Startpunten voor deze notitie

### Raadsinformatieavond: het beeld vertaald

Op de raadsinformatieavond van 9 april zijn er aan meerdere tafels dialogen gevoerd. Zoals eerder gecommuniceerd in de raadsinformatiebrief en op de avond zelf, was het doel van de dialogen om input op te halen voor het komen tot uitgangspunten in het zoeken en ontwikkelen van locaties. Ook hebben de dialogen input gegeven voor een communicatie- en participatieplan, met betrekking tot het realiseren van de locaties. De dialogen werden gevoerd aan de hand van de volgende drie vragen:

1. Aan welke uitgangspunten moet een opvanglocatie voor migranten voldoen, zowel qua ligging, omvang, als inrichting?
2. Wanneer betrekken wij uw raad, inwoners en/of omwonenden bij de door het college aangedragen keuzes en realisatie van de opvanglocatie(s) voor migranten? Hoe ziet dat eruit?
3. Is er nog iets wat u kwijt wilt? Het mag een tip, top of andere opmerking zijn.

Aan de tafels zijn door de ambtelijke ondersteuning aantekeningen gemaakt van de dialoog. Deze zijn naderhand uitgeschreven. Vanuit deze input zijn verschillende thema's en sub-thema's gedestilleerd die de basis vormen voor deze Uitgangspuntennotitie. Dit document vindt u, samen met het communicatie- en participatieplan, in de bijlagen.

### Eerder vastgestelde uitgangspunten

Zoals eerder kort in de inleiding aangehaald, zijn er voor de opvang in juli 2023 al een aantal uitgangspunten gedeeld. Zoals ook in de raadsinformatiebrief ten behoeve van de beeldvormende avond van 9 april 2024 voor de gemeenteraad is gecommuniceerd, gelden deze uitgangspunten nog steeds. Ter kennisgeving worden de uitgangspunten hier nogmaals genoemd:

- We dragen zorg voor een humane opvang.
- De opvang is gericht op zelfredzaamheid van de bewoners en maximale deelname aan de maatschappij.
- De mensen voelen zich veilig en welkom.
- De opvang die wordt gerealiseerd, is geen kortdurende crisisnoodopvang.
- In de opvang kunnen mensen recreëren, ontspannen en er wordt gezorgd dat er mogelijkheden zijn tot persoonlijke verzorging.
- Voor kinderen wordt scholing geregeld, daar waar mogelijk lokaal.
- Mensen in de opvang hebben toegang tot zorg (daar waar nodig en mogelijk).
- In de wijk(en) worden inwoners zoveel mogelijk betrokken bij de integratie van de bewoners.
- Er is goede afstemming met (externe) partners over de invulling en verzorging van de opvang.

## Leeswijzer

De eerder geformuleerde uitgangspunten hierboven zijn verwerkt in de integrale uitgangspunten in deze notitie, samen met de input van de dialogen op de raadsinformatieavond en eerdere ervaringen in het realiseren van opvanglocaties. We maken onderscheid in de volgende categorieën:

1. Algemene uitgangspunten
2. Maatschappelijke uitgangspunten
3. Ruimtelijke uitgangspunten – proces, grootte, spreiding en inrichting
4. Communicatieve en participatieve uitgangspunten
5. Financiële uitgangspunten

De uitgangspunten zijn in de volgende pagina's uitgewerkt per categorie. Onder elk uitgangspunt vindt u een toelichting met meer informatie en duiding.



## Uitgangspunten

### Algemene uitgangspunten

De volgende algemene uitgangspunten beschrijven de algemene insteek en houding van de gemeente Maashorst tegenover de migratieopgaven.

***Uitgangspunt 1: De gemeente Maashorst neemt haar verantwoordelijkheid met betrekking tot minimaal de eigen migratieopgaven.***

- **Toelichting:** Er is een landelijk tekort aan opvanglocaties voor asielzoekers, statushouders en Oekraïense ontheemden. Het COA kan de opvang van asielzoekers niet meer alleen realiseren. De komst van de Spreidingswet heeft het nodige stof doen opwaaien. Als gemeente Maashorst staan we constructief tegenover de opgaven. We pakken hierin onze verantwoordelijkheid en willen de verschillende groepen als de nieuwe inwoners van Maashorst ontvangen.

***Uitgangspunt 2: De gemeente Maashorst trekt samen op met andere gemeenten in de (sub)regio om de migratieopgaven integraal het hoofd te bieden, van elkaar te leren en om elkaar te helpen.***

- **Toelichting:** De migratieopgaven raken elke gemeente in Nederland. Alleen samen kunnen we integrale en lange-termijnoplossingen realiseren. Vanuit de Spreidingswet bestaat ook de mogelijkheid om samen te werken met andere gemeenten, bijvoorbeeld door taakstellingen met elkaar uit te wisselen. Maashorst staat hier constructief tegenover. We zoeken de samenwerking op met andere gemeenten en leren van en met elkaar over de beste manieren om met de opgaven om te gaan.

***Uitgangspunt 3: De gemeente heeft de regie bij het vinden en realiseren van opvanglocaties voor asielzoekers en ontheemden Oekraïne en huisvesting voor statushouders in de gemeente Maashorst.***

- **Toelichting:** Het vinden van geschikte locaties is primair een taak van de gemeente. Maar vervolgens kan de ontwikkeling en realisatie ook door derden plaatsvinden. Naast het COA en particuliere ontwikkelaars kan dat ook bijvoorbeeld een woningbouwcorporatie zijn. Van belang is dat de gemeente regie houdt op de realisatie van opvanglocaties in Maashorst.

***Uitgangspunt 4: De raad wordt zo vroeg mogelijk betrokken en volledig geïnformeerd bij het proces van het realiseren van opvanglocaties.***

- **Toelichting:** de raad ontvangt regelmatige informatie over het verloop van de zoektocht naar geschikte locaties. Zodra kansrijke locaties concreet in beeld komen, wordt de raad hierover, tegelijkertijd met de omgeving, geïnformeerd.

## Maatschappelijke uitgangspunten

De volgende uitgangspunten gaan om de maatschappelijke aspecten van asielopvang. Dit gaat over hoe we met de verschillende vluchtelinggroepen, statushouders én de huidige inwoners van Maashorst om willen gaan tijdens het realiseren en beheren van verschillende opvanglocaties.

***Uitgangspunt 5: De migratieopgaven worden afgestemd op de overige huisvestingsopgaven voor alle inwoners van Maashorst, waaronder verschillende aandachtsgroepen, zoals starters, zorgdoelgroepen, arbeidsmigranten, woonwagenbewoners, etc.***

- **Toelichting:** De gemeente Maashorst heeft behalve de huisvestingsopgaven voor asielzoekers, ontheemden Oekraïne en statushouders, nog meer (bijzondere) doelgroepen die zoeken naar een plekje op de woningmarkt. Het is van groot belang dat de diverse opgaven en hun oplossingen op elkaar afgestemd worden. Concurrentie tussen deze doelgroepen moet ten eerste voorkomen worden. De insteek is om door middel van een juiste balans in het realiseren van woningen, een win-winsituatie te creëren voor alle woningzoekenden in Maashorst.

***Uitgangspunt 6: Asielzoekers, ontheemden Oekraïne en statushouders voelen zich veilig, welkom en worden behandeld als nieuwe (al dan niet tijdelijke) inwoners van Maashorst. De lokale gemeenschap wordt hier zo veel mogelijk bij betrokken.***

- **Toelichting:** Van belang is dat deze nieuwe groepen zich, net als de huidige inwoners van Maashorst, welkom en veilig voelen in de gemeente. Dit doen we onder andere door het creëren van draagvlak, toegang tot voorzieningen waar wettelijk mogelijk, en het stimuleren van integratie in de gemeenschap.

***Uitgangspunt 7: We dragen zorg voor een humane opvang die gericht is op zelfredzaamheid van de bewoners en deelname aan de maatschappij. Voor ons past kortdurende crisisopvang daar niet bij.***

- **Toelichting:** Humane opvang staat voorop. Veiligheid, gezonde leefomstandigheden, adequate dagbesteding, daar waar mogelijk deelname aan de arbeidsmarkt, autonomie en privacy zijn hiervoor van belang. Mensen in de opvang hebben toegang tot recreatie, ontspanning en er wordt gezorgd voor mogelijkheden tot persoonlijke verzorging. Ook hebben mensen in de opvang toegang tot zorg. Er wordt goed afgestemd met (externe) partners over de invulling en verzorging van de opvang.

***Uitgangspunt 8: De opvanglocaties zijn veilig en waarborgen de privacy voor de bewoners én omwonenden.***

- **Toelichting:** De opvanglocaties bieden fysieke en emotionele veiligheid en er is aandacht voor zowel de lichamelijke als geestelijke gesteldheid van de vluchtelingen. Voor groepen in

een kwetsbare situatie, zoals kinderen, AMV's, vrouwen en LHBTIQ+'ers is extra aandacht. Voor omwonenden zijn gevoelens van veiligheid en privacy evenzeer een belangrijk uitgangspunt.

**Uitgangspunt 9: *Kinderen in de opvang hebben toegang tot onderwijs.***

- **Toelichting:** In samenwerking met de kindcentra en basisscholen in de gemeente Maashorst en het voortgezet en beroepsonderwijs in Maashorst en omgeving wordt het wettelijk verplichte onderwijs verzorgd. Daarbij is extra aandacht voor de speciale achtergrond van de betreffende kinderen.

## Ruimtelijke uitgangspunten – proces, grootte, spreiding en inrichting

De volgende set uitgangspunten gaan over de opvanglocaties zelf. Er zijn uitgangspunten opgesteld over grootte van opvanglocaties, spreiding van verschillende locaties en de inrichting van locaties.

**Uitgangspunt 10: *Het college volgt het vergunningverleningsproces zoals is vastgelegd in de Omgevingswet en gaat enkel gedogen indien er een spoedeisend belang voor huisvesting is.***

- **Toelichting:** De vergunningsaanvraag moet uitgangspunt zijn voor nieuwe procedures. Gedogen moet je alleen in uitzonderlijke gevallen doen als je verwacht dat de aanvraagprocedure te lang gaat duren. Dit gaat om de voorbeeldfunctie die je als gemeente hebt.

**Uitgangspunt 11: *Zowel grote als kleine opvanglocaties behoren tot de mogelijkheden, afhankelijk van doelgroep, locatie en beheermogelijkheden.***

- **Toelichting:** De voorkeur gaat uit naar het realiseren van kleinere locaties, vanwege de geringere impact op de omgeving en de humane waarden. Toch worden grote locaties zeker niet uitgesloten, onder meer door de grootte van de opgaven en praktische voordelen zoals exploitatie en beveiliging. Ook per doelgroep (Oekraïne of asiel) worden verschillende afwegingen gemaakt. Voor asielopvang gaat het om ongeveer 150-300 mensen per locatie. Deze groep heeft intensieve (24/7) begeleiding nodig, die door het COA alleen kan worden geboden bij deze schaalgrootte. Bij een Oekraïneopvang gaat het om 20 tot 50 mensen per locatie. Deze groep is veel meer zelfredzaam en heeft weinig begeleiding nodig. Bij kleinere locaties is ook geen aparte catering en on-site beveiliging nodig, wat aanzienlijk scheelt in de kosten. Ook is hiermee betere spreiding over de kernen/wijken mogelijk.

**Uitgangspunt 12a: *Bij voorkeur wordt gekeken naar een evenredige spreiding van kleinschalige opvanglocaties over de verschillende kernen/wijken van de gemeente Maashorst, rekenend houdend met de draagkracht van die kernen/wijken.***

- **Toelichting:** De opgaven willen we gezamenlijk oppakken als gemeente. Daarom willen we, waar mogelijk, de opvanglocaties evenredig verspreiden over de verschillende kernen van Maashorst. Dit om niet alleen de lasten eerlijk te verdelen, maar ook om de sociale cohesie en integratie binnen de gemeenschap te versterken. De draagkracht van de wijk en de aanwezigheid van sociale voorzieningen zijn hierbij belangrijke pijlers. Met draagkracht bedoelen we de verhouding tussen hulpvragers en hulpdragers in een wijk. Woonwijken met veel stapeling van zorg hebben weinig draagkracht voor dergelijke opgaven. Ook de aanwezigheid van arbeidsmigranten en particuliere opvang voor Oekraïense ontheemden worden hierbij meegenomen.

**Uitgangspunt 12b: *Spreiding over de kernen/wijken hoeft niet tegen elke prijs. Wanneer kansen zich voordoen, moeten die wel zorgvuldig bekeken en beoordeeld worden.***

- **Toelichting:** Hoewel spreiding over de kernen zeer wenselijk is, blijft het belangrijk om te kijken naar kansen die zich voordoen. Zoals eerder genoemd, is de druk op de opvangketen hoog. Daarnaast is het realiseren van opvang een omvangrijk proces. Als Maashorst vinden we het belangrijk om daarom open te staan voor kansrijke locaties, mits die zorgvuldig bekeken en overwogen worden.

***Uitgangspunt 13a: De gemeente zet primair in op gebruik van panden en gronden die in eigen bezit zijn.***

- **Toelichting:** Het gebruik van eigen panden en gronden is in twee opzichten voordelig. Ten eerste is het kostenefficiënt omdat er niet opgekocht of gehuurd hoeft te worden. Ten tweede sluit het aan op een eerder geformuleerd uitgangspunt over het houden van regie als gemeente.

***Uitgangspunt 13b: Modulaire bouw, het realiseren van flexwoningen en van andere woon- of opvangconcepten behoren tot de mogelijkheden.***

- **Toelichting:** De huidige uitdagingen vragen om creatieve oplossingen en realisatiekracht. Overall is de vraag naar sociale huur hoog, waardoor statushouders moeilijk geplaatst kunnen worden in woningen van woningcorporaties, wat normaliter het geval is. Daarom is er landelijk meer interesse in flexibele en tijdelijke woonoplossingen, zoals flexwoningen. Dit zijn verplaatsbare woningen die relatief snel te realiseren zijn, flexibel inzetbaar, en geschikt om op tijdelijk beschikbare locaties te plaatsen. Daarnaast zijn ze duurzaam te realiseren. Hiermee behoren ze tot de mogelijkheden voor de gemeente om de gemeentelijke opgaven te kunnen behalen.

***Uitgangspunt 14: De inrichting van een locatie hangt af van de aard van de opvang en doelgroep. Hierbij worden ook de uitgangspunten van het COA en het naslagwerk voor de gemeentelijke opvang (GOO) geraadpleegd.***

- **Toelichting:** Voor extra faciliteiten, los van een humane basis, is het onder meer belangrijk om te kijken naar de context van de omgeving en de aard van doelgroep. Hiermee wordt bedoeld dat verschillende doelgroepen andere faciliteiten nodig hebben. Ook is de aard en duur van de opvanglocatie een overweging in het realiseren van extra faciliteiten.

## Communicatieve en participatieve uitgangspunten

Een belangrijk thema bij het opvangen van verschillende vluchtelingen en huisvesten van statushouders, is communicatie en participatie. Voor elke locatie is maatwerk nodig om de communicatie en participatie af te kunnen stemmen op wat er voor de omgeving nodig is. De volgende uitgangspunten zullen bij deze trajecten leidend zijn. In het strategisch communicatie- en participatieframe, bijgevoegd in de bijlage, worden deze uitgangspunten verder uitgewerkt.

***Uitgangspunt 15: Inwoners, bedrijven en organisaties weten welke opgaven de gemeente heeft, wie daarbij betrokken zijn, welke afwegingen moeten worden gemaakt en hoe het besluitvormingsproces loopt.***

- **Toelichting:** Als gemeente staan wij constructief tegenover de opgaven en dit willen we ook uitdragen naar de inwoners van Maashorst. Migratie is een gevoelig onderwerp en de komst van opvanglocaties kan voor onrust zorgen in een gemeenschap. Open en transparante communicatie kan een deel van de onrust voorkomen of wegnemen. Eventuele zorgen nemen we serieus als gemeente. Inwoners kunnen hun zorgen en ideeën delen en vinden daarvoor bij de gemeente een luisterend oor. Bovendien hebben zij de mogelijkheid om vragen te stellen en krijgen daar een helder antwoord op.

***Uitgangspunt 16a: De gemeente zoekt actief de dialoog met en tussen inwoners, bedrijven en organisaties voor het realiseren van opvanglocaties.***

- **Toelichting:** Uitgangspunt is dat de verschillende groepen asielzoekers zich welkom en veilig voelen als de nieuwe (al dan niet tijdelijke) inwoners van Maashorst. Dit kunnen we alleen realiseren in samenwerking met de huidige inwoners van Maashorst. De komst van migranten in Maashorst is niet alleen iets wat de gemeenschap overkomt, maar waar we allemaal constructief aan bij kunnen dragen. Met alle doelgroepen willen we een constructieve situatie creëren die werkt voor alle inwoners van Maashorst. Er is ruimte voor inwoners om mee te denken en ideeën aan te dragen om de realisatie van opvanglocaties tot een succes te maken. Daarnaast stimuleren en verwelkomen we initiatieven van inwoners om met concrete activiteiten bij te dragen aan de maatschappelijke integratie van migranten.

***Uitgangspunt 16b: Inwonerplatforms, zoals dorps- en wijkraden, worden actief betrokken bij het proces voor het creëren van draagvlak en bij de realisatie van de Opvanglocatie.***

- **Toelichting:** de stem van iedere inwoner verdient het om gehoord te worden, maar om praktische redenen is het niet haalbaar om met ieder van hen individueel in gesprek te gaan. De bestaande inwonerplatforms zijn geworteld in de gemeenschap en weten wat er lokaal speelt. Zij krijgen dan ook een centrale rol in de afstemming over de manier waarop inwoners betrokken worden en over vorm en inhoud van het participatieproces.

## Financiële uitgangspunten

**Uitgangspunt 17: *De realisatiekosten van nieuwe locaties voor Oekraïne en asielzoekers zijn in de basis budgetneutraal voor de gemeente.***

- **Toelichting:** De bouw van de permanente locaties is voor rekening van het Rijk/COA. Met betrekking tot de ondergrond kan er sprake zijn van verschillende constructies, variërend van pacht, huur tot koop. Een en ander hangt samen met onder andere van wie de ondergrond is en voor welke termijn er gebruik van gemaakt gaat worden.

**Uitgangspunt 18: *Het streven is om de kosten voor opvang en huisvesting van ontheemden uit Oekraïne volledig te compenseren uit de vergoedingen die de gemeente Maashorst daarvoor krijgt van het Rijk.***

- **Toelichting:** De gemeente Maashorst krijgt een vast bedrag per gerealiseerde opvangplek per nacht. De inzet is om alle kosten die gemaakt worden voor de Oekraïneopvang hierbinnen te dekken. Er is wetgeving in de maak waarin opgenomen lijkt te worden dat er ook een eigen bijdrage van werkende Ontheemden uit Oekraïne gevraagd wordt. Dit geeft extra opbrengsten, maar er vloeien mogelijk ook extra administratieve kosten uit. Deze zullen dan ook volledig door het rijk vergoed moeten worden.

**Vraag 1: Aan welke uitgangspunten moet een opvanglocatie voor migranten voldoen, zowel qua ligging, omvang, als inrichting?**

Samenvatting:

Over het algemeen voorkeur voor kleine locaties, verspreid over de kernen naar draagkracht. Dichtbij voorzieningen.

Grotere locaties worden als iets minder wenselijk gezien maar er is begrip voor makkelijkere exploitatie en het faciliteren ervan.

Verschillende doelgroepen hebben effect op inrichting wat betreft faciliteiten en locatiegrootte.

Voor Oekraïense vluchtelingen wordt kleinschalige opvang met faciliteiten in de buurt als haalbaar gezien.

Voor asiel zijn grotere locaties voor beheersbaarheid, voorzieningen en exploitatie genoemd.

Humane opvang wordt onderstreept

De gemeente moet het voortouw nemen en niet afhankelijk maken van andere organisaties zoals COA.

Er moet gebruikt gemaakt worden van gemeentelijke panden en grond.

Vaak genoemd bij verschillende gesprekken zijn: **kleinschalige locaties verspreid over de kernen**.

Voordelen van een **kleine opvang** zijn de beheersbaarheid en 17 meer draagvlak en dat er minder beveiliging nodig is. Ook past het bij de waarden van humane opvang. Genoemde nadelen zijn ook de efficiency en kosten, specifiek voor het COA. Bij een **grote opvang** is genoemd dat de exploitatie en beveiliging makkelijker te regelen zijn en dat het makkelijker faciliteren is. Als nadelen werden het draagvlak en minder integratie genoemd. Maar grootte van de locatie is eigenlijk afhankelijk van de doelgroep, het draagvlak in de kern, de locatie, en de beschikbare ruimte. Praktische afwegingen en idealen elkaar kunnen bijten in de realisatie van opvanglocaties.



Er is ook in één gesprek **onderscheid gemaakt in doelgroep**. Voor Oekraïne is 10-20 gezinnen (met 20-50) personen genoemd als gewenst. Voor asielzoekers is genoemd dat het max. 300 kan bedragen op één locatie. Andere groepen hebben geen expliciet onderscheid gemaakt hierin, maar hebben over samenstelling van doelgroepen in de opvang gesproken. Zo is genoemd dat het gewenst is om evenveel vrouwen als mannen in een opvang te hebben omdat dit beter voor het draagvlak zou zijn en betere weerspiegeling van de samenleving is. Statushouders en Oekraïense gezinnen zouden samen opgevangen kunnen worden. Ook genoemd is de combinatie van Oekraïense vluchtelingen en asielzoekers. Voor AMV (alleenstaande minderjarige vreemdelingen) is het de wens om deze apart te huisvesten, kleinschalig en veilig, waar ze zorg op maat krijgen.

Qua **ligging** is dus veel genoemd dat de omvang **verspreid over de kernen** gewenst is. De rato van opvangplekken naar kernen is specifiek genoemd dat de draagkracht van de kernen daarbij belangrijk is. Ook is genoemd dat er rekening gehouden moet worden met het aantal arbeidsmigranten dat al in kernen woont. Ook is genoemd dat locaties niet alleen in armere wijken, maar ook in duurdere wijken geplaatst moeten worden.

Een ander uitgangspunt wat betreft ligging is dat opvanglocaties **dichtbij voorzieningen** moet liggen, ofwel bij de 'bewoonde wereld'. Als voordelen werd hierbij genoemd dat een ligging dichtbij voorzieningen goed is voor **sociale cohesie en controle, integratie, en de gemeenschapszin**. Er is specifiek opgeschreven op één flap dat een locatie het liefste niet tegen bedrijfsterreinen aan ligt.

Wat betreft **inrichting** kan onderscheid gemaakt worden door waardegedreven uitgangspunten en praktische uitgangspunten. Onder **waardegedreven uitgangspunten** vallen humane opvang, 'bed, bad, brood+', goed sanitair, goede veiligheid en privacy (voor zowel migranten en omwoners), basisvoorzieningen/faciliteiten op orde en de mogelijkheid tot integratie (zoals meedoen, onderwijs, geestelijke gezondheid, sport, inburgering).

Genoemde **praktische uitgangspunten** zijn: voorzieningen in de buurt (zoals een multifunctionele accommodatie), de aanwezigheid van een ontspanningsruimte, genoeg voorzieningen voor baby's (kinderdagverblijf), geen stapelbedden ivm veiligheid, een bushalte bij de locatie. Er is ook genoemd dat de aanwezigheid van dieren ook goed zijn voor kinderen.

Daarnaast is genoemd dat het voorzieningsniveau wel af moet hangen van de **omstandigheden** (de financiën, hoe lang de locatie blijft, etc.) en dat er **doelgroep specifiek** gekeken moet worden. Hierbij wordt genoemd dat Oekraïense vluchtelingen meer werken en mobieler zijn door bezit van een auto, dus dat zij vooral moeten kunnen terugvallen op voorzieningen.

Voor het soort (ge)bouw is genoemd dat er gebruik gemaakt kan worden van **gemeentelijke panden** of modulaire bouw op gemeentelijke grond. **Flexibele woonvormen** voor statushouders en asielzoekers zijn ook genoemd, naast het realiseren van zogenoemde tiny houses.

Ook is meermaals specifiek genoemd dat de **gemeente voorop moet gaan** in de realisatie van opvanglocaties en zich zo min mogelijk afhankelijk moet maken van andere organisaties zoals het COA. Hierbij is het opzoeken van de samenwerking met woningcorporatie Area specifiek genoemd.







**Vraag 2: Wanneer betrekken wij uw raad, inwoners en/of omwonenden bij de door het college aangedragen keuzes en realisatie van de opvanglocatie(s) voor migranten? Hoe ziet dat eruit?**

Samenvatting:

Zowel voor raad als inwoners geldt: open, transparant, ogenblikkelijk

Raad als kaderstellend, begrijpt de opgave, wil meegenomen worden in het waarom.

Inwoners informeren, peilen, meedenken en actief betrekken

Gemeente moet actief, positief naar buiten treden, verwachtingsmanagement

Dialogen worden als optie gezien voor inwoners

Een algemeen genoemd uitgangspunt dat de **raad zoveel en zo vaak mogelijk betrokken** wil worden en mee wil praten. Ook wensen ze de uitgangspunten van locatie, participatie en communicatie vast te stellen in de raad. Hierbij is de rol van de raad als **kaderstellend** meermaals benoemd. Een keer is besproken dat de raad “keuzes moet maken over locaties, plan, strategie” aangezien de raad eindverantwoordelijke is. Daarbij is aangegeven dat de raad graag reageert op voorstellen van het college. Wat betreft de timing wordt expliciet benoemd dat de raad meegenomen wil worden **alvorens het college de locatie(s) voor opvang kiest**. Hierbij wordt bovendien gesteld dat de **raad de opgave begrijpt** en haar verantwoordelijkheid neemt.

Voor het betrekken van inwoners specifiek kunnen **vier thema's** onderscheiden worden: informeren en communiceren, peilen, meedenken, en actief betrekken. Allereerst is **informeren** veelvuldig genoemd, de opgave moet breed gedeeld worden met de inwoners en dat de gemeente **zo open en zo transparant mogelijk** moet zijn hierbij. **Een eerlijke en positieve** insteek is hierbij genoemd. Migrantten worden gezien als de nieuwe inwoners van Maashorst. Ten tweede is genoemd dat **gepeild** zou kunnen worden wat er van een bepaalde locatie gedacht wordt (flitspeiling), of door middel van een enquête onder bewoners gedachten, meningen en zorgen uitgevraagd kunnen worden.

De derde manier van bewoners betrekken is **meedenken**, door middel van bijvoorbeeld een dialogavond. Deze **werkvorm** is meermaals genoemd als idee om burgers mee te laten denken en ze te betrekken in de mogelijkheden, dilemma's en keuzes – al dan niet met de raad als toehoorder. Ook werd genoemd om dorps- en jongerenraden mee te laten denken wanneer over een bepaalde locatie gesproken wordt.

Het vierde en laatste thema betreft het **actief betrekken van bewoners**. Op een tafel kwam ter sprake dat bewoners eigenlijk al zijn meegenomen bij deze avond, maar dat er maar één bewoner aanwezig was. Dit deed de vraag rijzen: hoe dit te veranderen? Andere tafels hebben besproken dat inwoners niet alleen geïnformeerd moeten worden, maar ook **specifiek betrokken** moeten worden. Inwoners en dorpsraden moeten expliciet uitgenodigd worden, de gemeente moet **'de boer op'** en er moet **actief** naar buiten gecommuniceerd worden door de gemeente. Van de gemeente wordt gevraagd om piketpaaltjes te slaan aan **verwachtingsmanagement** te doen en de spelregels duidelijk te maken. De Burgemeester is hierbij woordvoerder en uitdrager van het verhaal.

Als kanttekening is ook besproken dat **weerstand niet voorkomen** kan worden: 'weerstand komt er toch wel' en 'de neuzen gaan nooit dezelfde kant op staan'. Maar de gemeente kan hier een actieve rol in spelen: hoe langer gewacht wordt met communiceren, hoe groter de weerstand wordt.

Dit linkt aan **de timing van communiceren en het betrekken van inwoners**. Hierbij geldt ook als uitgangspunt: zo spoedig mogelijk, ofwel **'open, transparant, ogenblikkelijk'** en 'niks als mosterd na de maaltijd'. Wat betreft de volgorde is er een aantal keer benoemd dat eerst de uitgangspunten met inwoners gedeeld moeten worden. Ook over potentiële locaties is gesproken over het betrekken van inwoners *zodra* de locatie voldoet aan de kaders. Anderzijds is de vraag gesteld: wanneer informeer je en wanneer creëer je juist onrust? Ook bij dit punt worden **dorpsraden** genoemd als eerste vertrekpunt en deze te betrekken in het **participatieproces**.





**Vraag 3: Is er nog iets wat u kwijt wil? Schrijf het dan hier op. Het mag een tip, top of andere opmerking zijn.**

Over het afgelopen proces specifiek met betrekking tot het Van der Valk hotel, is als tip gegeven om een ruimere cirkel voor omwonenden te nemen dan wettelijk verplicht is. Ook is onderstreept dat de les is, als de gemeente niet het initiatief neemt, dan neemt een ander dat. Een top is dat met het veiligheidsplan alle vragen van omwonenden zijn weggenomen.

Over het toekomstige proces zijn nog een aantal suggesties en ideeën meegegeven:

Soepeler omgaan met regels om te kunnen bouwen

Grote bedrijven zelf laten bouwen voor arbeidsmigranten

Gemeente moet af kunnen wijken van landelijke regels

Kijk naar succesverhalen bij andere gemeenten

Proactieve houding zorgt dat gemeente in de lead kan zijn

Burgemeester en raad samen optrekken

Migratie meenemen in de nieuwe participatie aanpak

Zorg dat de communicatie consequent is

Daarnaast zijn nog twee specifieke zorgen/vragen omhoog gekomen:

Hoe zit de verdeling van woningen onder woningcorporaties precies?

Komt de huisvesting van andere (autochtone) burgers in de knel?

Over de avond zelf: de raad was erg tevreden met de dialoogavond, het was een goed gesprek en men vond het een **fijne en goede start**. Er is ook genoemd dat deze werkwijze op meer gevoelige onderwerpen gebruikt zou kunnen worden.

**INTERNE SITUATIE**

**RESOURCES**

**VISIE**

**AMBITIE**

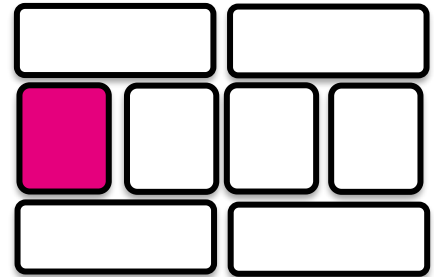
**ACCOUNTABILITY**

**AANPAK**

**EXTERNE SITUATIE**

**STAKEHOLDERS**

## VISIE op communicatie en participatie



Communicatie en participatie sluiten zoveel mogelijk aan bij de kernwaarden van de gemeentelijke organisatie: Ondernemend & Lef, Omgevingsbewust, Samen, Eigenaarschap, Open. Dat betekent dat we:

- Denken in kansen en mogelijkheden => we schuwen het benoemen van problemen en zorgen niet, maar we leggen daar waar mogelijk de focus op potentiële voordelen
- Weten wat er speelt => we halen signalen uit de omgeving op en gebruiken die om onze uitingen en onze besluitvormingsprocessen beter en betekenisvoller te maken
- Samen werken voor en mét onze partners => we onderhouden actief de contacten met partijen in de omgeving die van belang zijn voor de opgave
- Verantwoordelijkheid tonen en nemen => we staan voor de opgave die we hebben en houden ons aan de afspraken die we maken
- Transparant en duidelijk zijn => we delen informatie zodra dat kan, we benoemen de feiten en zijn duidelijk over wat dat betekent voor de gemeenschap

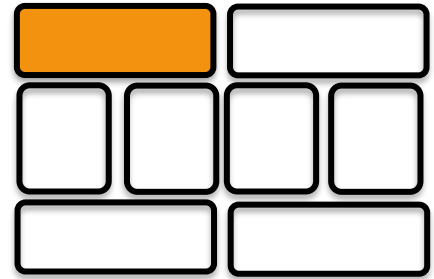
We vinden het belangrijk dat onze communicatie begrijpelijk is voor zoveel mogelijk mensen. In ons taalgebruik is daarom het B1-niveau uitgangspunt.

In onze communicatie zetten we de inwoner centraal. Op verschillende manieren halen we de buitenwereld binnen en delen we die kennis. We verdiepen ons steeds weer in onze contactgroepen en we zorgen dat onze communicatie aansluit op hun beleving.

We vinden het belangrijk om de kennis van onze inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties nog meer te gebruiken in ons werk. Daarom nodigen we hen uit om met ideeën te komen die onze plannen en beleid beter maken.

Ons participatiebeleid is open, aanpasbaar en begrijpelijk. We willen beleid maken voor én met mensen in Maashorst. Daarbij gaan we voor optimale participatie, niet voor maximale. Een participatieproces is altijd op maat en vindt zo dicht mogelijk bij inwoners plaats. We zijn open naar alle betrokkenen, ook als iets niet kan.

## INTERNE SITUATIE

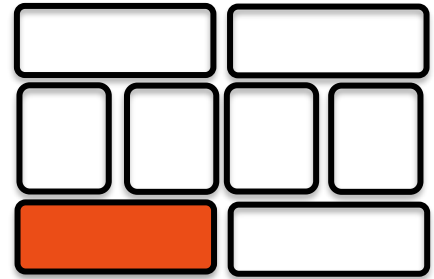


De gemeentelijke migratieopgave is groot in omvang. Er zit bovendien een grote tijdsdruk op, wat maakt dat het een uitdaging wordt om alle procedures (bijvoorbeeld voor de buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA), een activiteit die niet voldoet aan de regels van het omgevingsplan of niet vergunningvrij is) volledig en in alle nauwkeurigheid te doorlopen.

Naar alle waarschijnlijkheid zullen we in delen van de opgave moeten werken met een gedoogbeslissing. De inzet van dit instrument bij de realisatie van asielopvang bij het Van der Valk Hotel heeft tot rechtszaken geleid. Daarmee ligt dit zeer gevoelig. Om de gedoogconstructie te laten werken, is het cruciaal dat het draagvlak in de omgeving van de beoogde locaties goed is. We zitten op een extreem strakke tijdlijn.

Er is gevoelsmatig weinig ruimte voor participatie, terwijl dat wel belangrijk is voor het slagen van het project. Er ligt een grote focus vanuit het projectteam op het realiseren van de bestuurlijke en feitelijke randvoorwaarden voor opvanglocaties: dat is de grootste prioriteit.

Op de raadsinformatieavond is duidelijk naar voren gekomen dat communicatie open, transparant en ogenblikkelijk moet zijn.



De **landelijke asielketen staat al jaren onder druk**. Er zijn niet genoeg opvangplekken voor de instroom van asielzoekers. Het tekort aan opvangplekken wordt mede veroorzaakt doordat asielzoekers steeds langer moeten wachten op de uitslag van hun asielaanvraag. Daarnaast kunnen statushouders niet doorstromen naar een woning of andere locatie, omdat er niet genoeg woningen zijn.

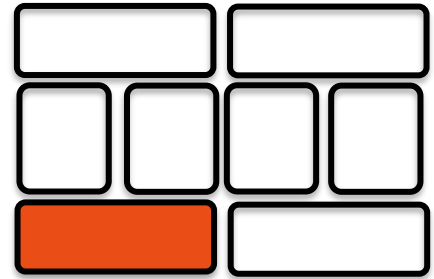
Het **tekort aan (betaalbare) woningen** geldt niet alleen voor statushouders, maar voor Nederlandse huishoudens in het algemeen en speciale groepen specifiek (ouderen, jongeren, grote gezinnen, mensen met een handicap, etc.). Dit speelt zowel landelijk als in Maashorst.

De omstreden **spreidingswet** is sinds 1 februari 2024 in werking getreden. Deze wet bepaalt dat gemeenten asielzoekers moeten opvangen. Deze zorgt voor een grotere rol voor gemeenten. Omdat de wet nieuw is, is er nog veel onduidelijkheid over de uitvoering daarvan.

Er is momenteel een **demissionair kabinet** en er is al een tijd een formatie bezig met VVD, NSC, BBB en PVV voor een nieuw kabinet. De formerende partijen hebben allemaal een sterk 'minder migratie' standpunt. Dit draagt bij aan de onzekerheid rondom de uitvoering van de spreidingswet.

Sinds 2022 is er een **oorlog in Oekraïne**, waardoor veel mensen naar Nederland gevlucht zijn. De duur en het verloop van de oorlog zorgen ook voor veel onzekerheid. Het draagvlak in de Nederlandse samenleving voor Oekraïense vluchtelingen begint af te nemen, zo ook in Maashorst. Dit sentiment wordt weerspiegeld in bijvoorbeeld de nieuwe wet voor het betalen van een eigen bijdrage voor Oekraïense vluchtelingen.

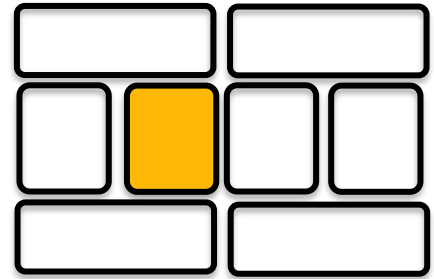
## EXTERNE SITUATIE 2 van 2



Asielopvang is een gevoelig **maatschappelijk debat**. Aan de ene kant zien velen het als een morele verplichting om mensen die gevlucht zijn een veilig thuis te bieden. Aan de andere kant zijn velen bang dat dat ten koste gaat van hun eigen belangen (woningmarkt, sociale voorzieningen, overlast). Het college en de raad vinden dat Maashorst een morele verplichting heeft.

Ook doen veel **migratiemythes** de ronde, zoals de mythe van een migratie-‘stroom’. Veel cijfers en feiten worden verdraaid, waardoor een beeld wordt gecreëerd van asielzoekers als ‘problemen, chaos, agressie, frustratie en gevaar’. Dit draagt niet bij aan het draagvlak voor de opvang van asielzoekers.

Specifiek voor Maashorst is de komst van de **asielopvanglocatie in het Van der Valk hotel** een belangrijke ontwikkeling. Zowel de komst van de opvang als het proces er omheen heeft voor veel reuring gezorgd. Hierdoor heeft de gemeente bij een aantal inwoners veel vertrouwen verloren. Hoewel de reuring inmiddels wat is geluwd, en er sinds de start van de opvang geen incidenten zijn geweest, heeft de voorbereiding van de opvang ervoor gezorgd dat er een **extra spotlight** staat op het doen en laten van de gemeente wat betreft het opvangdossier. Dit heeft ook het dilemma blootgelegd: wanneer informeer je bewoners en wanneer creëer je juist extra onrust?



**Ambitie 1**

Inwoners, bedrijven en organisaties zijn goed geïnformeerd en voelen zich gehoord en serieus genomen. Zij weten welke opgaven de gemeente heeft, wie daarbij betrokken zijn, welke afwegingen moeten worden gemaakt en hoe het besluitvormingsproces verloopt. Zij kunnen hun zorgen en ideeën delen en vinden daarvoor een luisterend oor. Zij hebben de mogelijkheid vragen te stellen en krijgen daar antwoorden op.

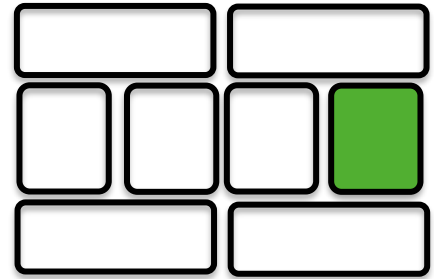
**Ambitie 2**

Inwoners (en hun platforms, zoals dorps- en wijkraden), organisaties en bedrijven zijn actief betrokken bij de keuze voor de locaties en kunnen meedenken over de randvoorwaarden. Zij worden actief uitgenodigd om hierover met de gemeente en met elkaar in dialoog te gaan. Daarbij is steeds glashelder welke ruimte er is om mee te denken en ideeën aan te dragen en ook welke zaken al vast staan.

**Ambitie 3**

Er is draagvlak voor de opvang van de drie groepen migranten: asielzoekers, Oekraïense vluchtelingen en statushouders. Zij worden gezien en geaccepteerd als nieuwe inwoners van Maashorst, al dan niet tijdelijk. Waar mogelijk zijn huidige inwoners actief betrokken bij de integratie van nieuwe Maashorsters in hun kern.



**Ambitie 1**

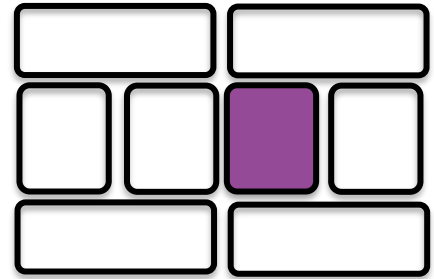
De gemeente deelt proactief informatie over de opgave, het besluitvormingsproces en de te maken en gemaakte keuzes op de gemeentelijke communicatiekanalen (website, gemeentepagina, social media) en via de reguliere pers. Wanneer concrete locaties in beeld komen is ook een omwonendenbrief een optie. Er worden eenduidige ingangen gecreëerd (mailadres, telefoonnummer, webcare) waar inwoners terecht kunnen met zorgen, vragen en ideeën en daar wordt duidelijk over gecommuniceerd. Inwoners krijgen rechtstreeks antwoord, maar de binnengekomen vragen, zorgen en ideeën leveren ook input voor een dynamische Q&A op de website. Actief luisteren en een geïnformeerde dialoog zijn de uitgangspunten. Er is ruimte voor emotie en de uitwisseling van standpunten, maar grensoverschrijdende, grievende of discriminerende uitlatingen worden niet geduld.

**Ambitie 2**

Inwoners, dorpsraden, organisaties en bedrijven worden actief uitgenodigd om mee te denken. Wanneer het over de brede opgave gaat, wordt er ook breed uitgenodigd, in alle kernen van de gemeente. Online participatie en brede informatieavonden liggen dan voor de hand. Wanneer specifieke locaties in beeld komen, wordt de cirkel van betrokkenen kleiner, maar wordt ruimhartig omgegaan met de grenzen van die cirkel. Waar mogelijk en zinvol kunnen dan ook meer intensieve, interactieve werkvormen – zoals dialoogtafels en werkateliers – worden ingezet. We bepalen vooraf per fase en per (deel)project) het doel van participatie, de participatievraag, met wie we in gesprek gaan en de gesprekvorm(en).

**Ambitie 3**

We delen verhalen over de nieuwe inwoners van Maashorst. Wie zijn het, wat zijn hun drijfveren, welke beweegredenen hebben ze voor hun migratie, wat zijn hun dromen en plannen, welke bijdrage kunnen en willen ze leveren aan hun nieuwe woonomgeving? Ook halen we verhalen op bij Maashorsters die bijdragen aan een warm en veilig welkom voor migranten. Waarom doen zij wat ze doen, wat levert het hen op, welke impact maken zij? Deze verhalen delen we op de gemeentelijke communicatiekanalen en brengen we onder de aandacht bij de media. Zo stimuleren en inspireren we huidige en nieuwe Maashorsters om samen werk te maken van integratie.



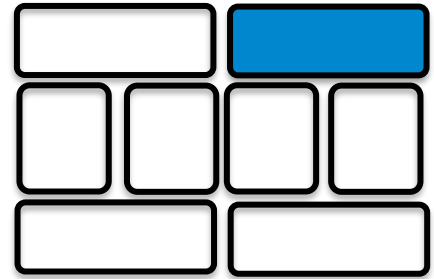
### Verantwoordelijkheden:

- De communicatieadviseur van het programma is, samen met de adviseur bestuurscommunicatie van de burgemeester, verantwoordelijk voor de uitvoering van de communicatiestrategie (ambitie 1 en 3).
- De communicatieadviseur is verantwoordelijk voor de uitvoering van de participatiestrategie (ambitie 2). De participatieadviseur adviseert en ondersteunt hierbij.

### Bepalen of we op koers zijn:

- Met behulp van flitspeilingen toetsen we periodiek of doelgroepen zich goed geïnformeerd, gehoord en serieus genomen voelen.
- We evalueren elke participatieactiviteit met de deelnemers en sturen zo nodig bij.
- Het draagvlak voor de opvang monitoren we met behulp van de reguliere mediamonitoringsinstrumenten. Maandelijks maken we een omgevingsanalyse. Daarnaast geeft het aantal vrijwilligers dat actief betrokken is bij de migratieopgave (o.a. bij de asielopvang) een indicatie van het draagvlak. Met behulp van extern onderzoek meten we het draagvlak onder inwoners. In Q3 van 2024 doen we een 0-meting. Periodiek herhalen we deze metingen.

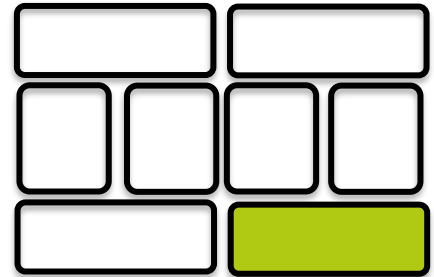
## RESOURCES



- Er is extra capaciteit nodig voor webcare. Het onderwerp migratie en asiel roept vaak grote hoeveelheden reacties op. Die moeten tijdig en adequaat beantwoord of verwerkt kunnen worden.
- Medewerkers van de gemeente (KCC, webcare, etc.) moeten eventueel extra worden getraind in het omgaan met emoties van inwoners.
- Er is capaciteit nodig om de communicatie uit te voeren. Dit is nodig voor het bijhouden van themapagina's op de website met correcte en tijdige informatie en een zo compleet mogelijke Q&A. Maar ook voor het ophalen en delen van verhalen. Daarnaast is een juiste en tijdige afhandeling van vragen van pers en media nodig.
- Er is capaciteit nodig om participatie te organiseren en faciliteren en om de opgehaalde input te analyseren en verwerken.
- Er is geld nodig om communicatiemiddelen te maken en participatiebijeenkomsten te organiseren. Dit moet worden opgenomen in de begroting van het programma.

NB: Communicatie en participatie alleen zijn niet voldoende om de ambities te kunnen verwezenlijken. Zorgvuldigheid in het besluitvormingsproces, actief omgevingsmanagement en enige stabiliteit in de opgave zijn minstens zo belangrijk.

## STAKEHOLDERS



Per fase van het project wordt een stakeholderlijst\* aangelegd en actueel gehouden. Ook is er een omgevingsanalyse, die periodiek wordt geactualiseerd.

### **Stakeholders bij de omgevingsdialoog**

Inwoners gemeente Maashorst, inwonerplatforms, gemeenteraad, omwonenden (potentiële) locaties, bedrijven, maatschappelijke organisaties, belangenbehartigers, media, medewerkers gemeente

### **Stakeholders bij het bestuurlijk proces**

Gemeenteraad, college, omliggende gemeenten, Regioregietafel, Veiligheidsregio, Provincie, Rijksoverheid, Waterschappen, medewerkers gemeente

### **Stakeholders bij de ontwikkeling van opvanglocaties**

Omwonenden locaties (particulieren, bedrijven en organisaties), COA, maatschappelijke organisaties, bouwbedrijven, toeleveranciers, projectontwikkelaars, vastgoedeigenaren, grondbezitters, nutsbedrijven, medewerkers gemeente

### **Stakeholders bij beheer van de opvang(locaties)**

Omwonenden locaties, COA, scholen, kinderopvang, zorgverleners, zorg- en welzijnsorganisaties, sociaal middenveld (bibliotheek, Vluchtelingenwerk, Rode Kruis, vrijwilligersorganisaties, kerken, sport- en cultuurverenigingen), OV-bedrijven, politie/GHOR/GGD, brandweer, werkgevers, leveranciers, medewerkers gemeente

\* De hier genoemde opsommingen van stakeholdergroepen zijn niet limitatief.

**AMENDEMENT**

*Artikel 50 Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad*

**Agendapunt: 4.a Uitgangspuntennotitie Migratieopgaven****Onderwerp: Adviesrol raad bij buitenplanse omgevingsactiviteiten Oekraïnehuisvesting**

De raad van de gemeente Maashorst in vergadering bijeen op 4 juli 2024,

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 28 mei 2024 en [de raadsinformatiebrief 'Vervangende opvanglocaties voor Oekraïners als gevolg van herontwikkeling Leeuweriksweg'](#) van 28 mei 2024;

overwegende dat:

- het van groot belang is dat de raad zijn kaderstellende en controlerende rol goed kan uitoefenen;
- buitenplanse omgevingsplanactiviteiten activiteiten zijn die in strijd zijn met het omgevingsplan dat door de gemeenteraad is vastgesteld;
- het logisch is dat er bij maatschappelijk gevoelige initiatieven die in strijd zijn met het omgevingsplan, sprake is van een adviesrol voor de gemeenteraad;
- we begrip hebben voor de urgentie die er is om de Aldetiendstraat 21a in Uden en de Kerkstraat 39 in Zeeland te gaan gebruiken voor het opvangen van Oekraïners, aangezien de locaties Leeuweriksweg worden herontwikkeld tot 120 nieuwbouwappartementen;
- we het daarom ook niet nodig vinden om de gemeenteraad een adviesrol te geven bij eventuele procedures met betrekking tot buitenplanse omgevingsplanactiviteiten voor het opvangen van Oekraïners op deze twee locaties;
- we wel van mening zijn dat bij volgende procedures met betrekking tot buitenplanse omgevingsplanactiviteiten voor het opvangen van Oekraïners en (andere) asielzoekers de gemeenteraad een adviesrol moet hebben;

**besluit tot wijziging:**

**het tweede beslispunt te vervangen door de twee volgende beslispunten:**

- 2. Af te zien van de mogelijkheid van advies bij aanvragen voor een buitenplanse omgevingsactiviteit, bij het bepalen van Oekraïnehuisvesting die gerealiseerd wordt op de locaties aan de Aldetiendstraat 21a in Uden en de Kerkstraat 39 in Zeeland, mits dit binnen de vastgestelde uitgangspuntennotitie Migratieopgaven gebeurt.**
- 3. In het vervolg de mogelijkheid van advies bij aanvragen voor een buitenplanse omgevingsactiviteit bij Oekraïnehuisvesting en opvang van (andere) asielzoekers wel te gebruiken.**



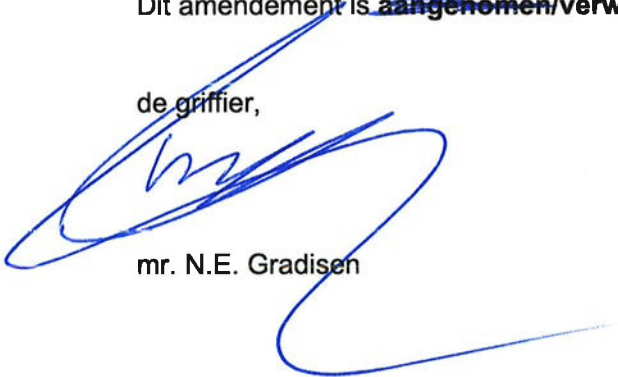
**AMENDEMENT**

*Artikel 50 Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad*

<b>Ondertekening:</b>			
<b>Indiener:</b>	Werner Snoeks	<b>Fractie:</b>	SP 

Dit amendement is ~~aangenomen~~/verworpen in de raadsvergadering van 4 juli 2024.

de griffier,



mr. N.E. Gradisen

## Raadsvoorstel

Zaaknummer: 6134 / 2024

Onderwerp: Kadernota 2025

Auteur	: Marc van der Straaten
Domein/team	: Dienstverlening / Financiën
E-mail	: Marc.vanderStraaten@gemeentemaashorst.nl
Port.	: G.V.I.C. van Heeswijk

Effect op de begroting

Ja  Nee

### Onderwerp

Kadernota 2025

### Voorstel

1. De Kadernota 2025 vast te stellen
2. In te stemmen met de daarin opgenomen financieel technische uitgangspunten.
3. Het college opdracht te geven om aan de hand van de in de Kadernota beschreven kaders de Programmabegroting 2025 op te stellen.
4. De 15e begrotingswijziging 2024 vast te stellen

### Inleiding

Met dit voorstel leggen wij u de Kadernota 2025 voor. Daarin presenteren we de bestuurlijke keuzes voor de tweede helft van deze bestuursperiode, het actuele financiële beeld en de financiële kaders die we willen hanteren bij het opstellen van Programmabegroting 2025-2028. In de bestuurlijke hoofdlijn van de Kadernota nemen wij u mee in onze afwegingen om verder te kijken dan alleen het realiseren van het uitvoeringsprogramma. We willen ook al een beweging in gang zetten voor een mooier, schoner en sterker Maashorst in 2050.

### Structureel sluitende Kadernota / programmabegroting

Dankzij een solide financieel beleid in de afgelopen jaren is Maashorst een financieel gezonde gemeente. Een structureel sluitende programmabegroting in alle jaren is één van de ambities in uw bestuursakkoord. Door een aantal autonome en mondiale ontwikkelingen, is die ambitie voor de komende programmabegroting 2025, net als in 2024, niet haalbaar. Dat wordt vooral veroorzaakt door de bekende ravijnjaren 2026 en 2027. Ook de jaren 2025 en 2028 zijn in de Kadernota 2025 niet structureel sluitend zonder het nemen van extra dekkingsmaatregelen.

## **Beoogd effect**

Uw raad is geïnformeerd over de beweging die het college in de tweede periode van de bestuursperiode in wil zetten inclusief de bijbehorende financiële keuzes en geeft het college richting voor de later op te stellen Programmabegroting 2025.

## **Argumenten**

### *1.1 Vasthouden aan hoge voorzieningenniveau ondanks nieuwe financiële werkelijkheid*

De financiële toekomst van Maashorst ziet er anders uit dan voorheen. Na het laatste P&C-product, de 2e tussentijdse rapportage, zijn er diverse raadsbesluiten genomen met financiële gevolgen die in deze Kadernota opgenomen worden. In veel van die voorstellen werd als kanttekening ook gemeld dat nieuwe financiële lasten ook betekent dat er later nieuwe dekking gevonden moet worden. Naast deze raadsbesluiten zijn er ook een aantal autonome ontwikkelingen die een effect op de Kadernota hebben. Soms zijn dat wettelijke verplichtingen of nieuwe financiële effecten van bestaand beleid, bijvoorbeeld onderhoud openbaar groen. Daarnaast heeft ook de gemeente te maken met een stijgend prijspeil bij de uitvoering van onze taken. Op deze autonome ontwikkelingen hebben we weinig invloed. Toch wil het college vasthouden aan de ambities om te werken aan een gemeente waar het goed wonen, werken en recreëren is en waar inwoners, ondernemers en bezoekers genieten van een hoog voorzieningenniveau.

### *1.2 De toekomst van Maashorst vraagt nu een beweging te maken*

Het college wil de tweede helft van deze bestuursperiode gebruiken om het uitvoeringsprogramma voor 100% te realiseren. Daarnaast is het moment twee jaar na de start van deze gemeente ook geschikt om verder vooruit te kijken. Waar komen we vandaan, welke ontwikkelingen zien we op ons afkomen en waar wil Maashorst in 2050 staan? Dit college wil nadrukkelijk 'toekomstdenken' en heeft daarbij een focus op positieve gezondheid en samenredzaamheid. Daarnaast moeten besluiten die we nu nemen ook waarde toevoegen om Maashorst mooier, schoner en sterker te maken.

### *1.3 Ook de organisatie heeft een impuls nodig voor de toekomst*

De beweging die dit college wil inzetten, vraagt om een andere manier van besturen en om een organisatie die in staat is om mee te bewegen met de ontwikkelingen. Een organisatie die naast het reguliere werk ook aan de slag gaat met de transitie van het landelijk gebied, het bevorderen van de gezonde leefomgeving door een meer integrale aanpak samen met onze partners. Tegelijkertijd blijkt dat de personele capaciteit van onze organisatie beduidend kleiner is dan vergelijkbare gemeenten. Willen we de dienstverlening voor onze inwoners op het hoge peil houden en als organisatie ook aan de slag gaan met de genoemde beweging, dan is een structurele en incidentele investering in de organisatie nodig.

### *1.4 Zonder maatregelen kan het structurele tekort in 2025 en 2028 niet worden gedicht.*

Om ervoor te zorgen dat zeker 2025 en 2028 structureel sluitend worden, we het hoge voorzieningenniveau van Maashorst vasthouden én we ons voor kunnen bereiden op de transitie in de toekomst, zijn maatregelen onontkoombaar. We willen echte bezuinigingen die directe gevolgen hebben voor onze inwoners, verenigingen etc. voorkomen.

We kiezen daarom voor andere dekkingsmaatregelen in voor de periode 2025 – 2028 structureel begrotingsruimte te scheppen realiseren:





- Kritisch kijken naar uitgaven: we vangen stijgende kosten voor ontwikkelingen en projecten zoveel als mogelijk binnen bestaande programmabudgetten op en we zoeken nadrukkelijk naar mogelijkheden om de kosten te drukken door projecten of plannen binnen de bestaande programmabegroting op te vangen en door nog meer kostenbewuste keuzes te maken.
- Inzetten algemene reserve: sinds kort bestaat voor gemeenten de mogelijkheid om de algemene reserve in te zetten voor dekking van structurele lasten. Op deze manier kunnen we dankzij onze algemene reserve de gevreesde ravijnjaren overbruggen. Met alle voorstellen tot en met deze Kadernota onttrekken we € 23,1 miljoen aan de algemene reserve. Een toelichting hierop vindt u in bijlage 4 van deze Kadernota.
- Eenmalig niet indexeren van algemene budgetten: ons jaarrekeningresultaat is tot nu toe altijd positief. Met die wetenschap is het verantwoord om nu eenmalig niet te indexeren van algemene budgetten in de begroting. Dit levert een structureel voordeel op van € 750.000. Alle andere budgetten in de begroting worden wel gewoon geïndexeerd volgens de afgesproken lijn in de financieel technische uitgangspunten. Dit betekent dus wel een indexering van subsidies, bijdragen gemeenschappelijke regelingen, onze tarieven en belastingen, contractafspraken, energielasten etc.
- Het verhogen van de OZB: ons uitgangspunt blijft dat we een zo hoog mogelijk voorzieningenniveau willen handhaven tegen zo laag mogelijke gemeentelijke lasten voor onze inwoners. Door jarenlang de OZB enkel te indexeren, staat Maashorst landelijk gezien onderaan de lijsten met lastendruk voor inwoners. Met het oog op stijgende prijzen voor onze voorzieningen en de financiële onzekerheden voor de komende jaren, stellen we voor om de OZB in 2025 vooralsnog met 10% te verhogen bovenop de gebruikelijke indexering (3,48%). De lastendruk voor onze woningeigenaren neemt hiermee met gemiddeld circa €30 per jaar toe. Voor de jaren daarna stellen we een jaarlijkse verhoging van 2% extra bovenop de dan geldende indexering voor tot 2028. In bijlage 2, "ontwikkeling lastendruk" van de Kadernota is een uitleg opgenomen die ingaat op deze stijging en onze tarieven in vergelijking met regiogemeenten etc. Na deze maatregelen is 2028 ook sluitend.

### *2.1 / 3.1 U heeft als raad het budgetrecht en stelt kaders vast voor de Programmabegroting.*

Het budgetrecht schrijft voor dat u als raad bepaalt welke bedragen we als gemeente beschikbaar stellen. Met andere woorden: u geeft opdracht aan het college om met die budgetten de afgesproken doelstellingen te realiseren. Het college hanteert de door u vastgestelde kaders bij het opstellen van de Programmabegroting.

## **Kanttekeningen**

### *1.1 De jaarschijf 2028 is maar net sluitend.*

2028 sluit maar met ruim een ton voordelig. Die marge is flinterdun en bij de eerste de beste tegenvaller zal dit nadelig worden. Afhankelijk van interne en externe ontwikkelingen kan dit bij de begroting 2026 een probleem worden. We moeten voorkomen dat 2028 in de loop van het jaar nadeliger wordt en nieuwe keuzes uitstellen tot de kadernota 2026.

### *1.2 De uitkomst van de meicirculaire is nog niet bekend*

De financiële uitkomst en alle argumenten en kanttekeningen gelden op dit moment voor de kadernota. Onlangs is de voorjaarsnota uitgebracht door het kabinet. Hoe dit voor ons uitwerkt is nog niet bekend. We verwachten dat er door het Rijk uitsluitel gegeven wordt over extra middelen voor gemeenten in de mei- of septembercirculaire. De meicirculaire wordt verwerkt in de programmabegroting 2025. Zodra de uitkomst van de meicirculaire bekend is (ergens in juni) zal duidelijk zijn in hoeverre onze inkomsten wijzigingen en daarmee wellicht ook ons dekkingsplan herzien moet worden. Dat zal een plek krijgen in de programmabegroting 2025. Overigens voldoen we, ook met een niet voor alle jaren structureel sluitende begroting, gewoon aan de voorschriften van onze toezichthouder zolang het eerste en/of laatste jaar sluitend is.

### Financiën

De uitkomst van de kadernota 2025 is, inclusief de 1<sup>e</sup> tussentijdse rapportage, in hoofdlijnen terug te vinden in het hoofdstuk “financiële hoofdlijn” en meer in detail in de “Toelichting financieel beeld Structureel en dekkingsplan” in het boekwerk en de begrotingsapp. Samenvattend is de uitkomst, vóór inzet dekkingsmaatregelen als volgt:

<b>(x 1.000)</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>	<b>2026</b>	<b>2027</b>	<b>2028</b>
<b>structureel</b>	-2.066	-2.159	-11.308	-9.641	-2.178
<b>incidenteel</b>	-625	-2.528	-2.884	-250	-250

Dekkingsvoorstel (voor uitgebreide toelichting zie de kadernota, onder financieel beeld):

Incidenteel:

1. Incidentele uitgaven worden standaard gedekt uit de algemene reserve. Dat wijzigt nu niet.

Structureel:

1. Niet toepassen van indexering uitgaven in 2025. Dit betreft de “normale” uitgaven en niet subsidies, GR'en etc. Zie de toelichting onder financieel beeld Kadernota.  
Deze dekking is 750K structureel
2. Extra verhogen, bovenop de index van 3,48%, met 10% OZB in 2025 en 2% in 2026, 2027 en 2028. Dit levert een structureel voordeel op van 1,5 miljoen in 2025 oplopend tot bijna 1,6 miljoen in 2028.

Deze maatregelen leveren de volgende financiële stand op:

<b>(x 1.000)</b>		<b>2025</b>	<b>2026</b>	<b>2027</b>	<b>2028</b>
<b>structureel</b>		-2.159	-11.308	-9.641	-2.178
<b>dekking:</b>					
<b>niet indexeren</b>		750	750	750	750
<b>extra OZB</b>		1.500	1.530	1.560	1.591
<b>saldo</b>		91	-9.028	-7.331	163

Conclusie is dat 2025 en 2028 (net) sluitend zijn.

Deze uitkomst van de Kadernota is financieel de basis voor de programmabegroting 2025.

### Duurzaamheid

Niet van toepassing

### Participatie

Op 29 mei organiseren we op uw verzoek een informatieavond over de Kadernota 2025. Inwoners en ondernemers kunnen die avond hun wensen t.a.v. van ons beleid met u delen. Het is aan uw raad om die bij de behandeling van de Kadernota 2025 te betrekken.

### Communicatie

De Kadernota wordt in de vergadering van 4 juli besproken door de raad. Die behandeling is uitgebreider dan voorgaande jaren. Er vinden algemene beschouwingen plaats.

### Vervolg

Op 29 mei organiseren we een informatieavond ter voorbereiding van de Programmabegroting 2025 voor inwoners en ondernemers. Zij kunnen die avond hun wensen aangeven voor het gemeentelijk beleid. Het is aan uw raad om bij de behandeling van de kadernota op 4 juli te besluiten of we nog zaken moeten opnemen van de gedane suggesties tijdens deze informatieavond.

Verstrekken Kadernota aan gemeenteraad (via griffie)	21 mei
Technische vragen stellen door gemeenteraad	Uiterlijk 29 mei
Inspreekavond inwoners/bedrijven	29 mei
Verstrekken antwoorden technische vragen aan de raad (via de griffie)	5 juni
Raadsleden geven aan of zij verdiepende vragen hebben n.a.v. beantwoording technische vragen	10 juni voor 9:00 uur
Raadsinformatieavond beantwoording verdiepende vragen	10 juni
Behandeling kadernota cie S&B	13 juni
Behandeling kadernota auditcie en cie REF	20 juni
Algemene beschouwingen en behandeling kadernota in de raad	4 juli

De volgende stap is dat het college de vastgestelde Kadernota verwerkt in de programmabegroting 2025.

### Bijlagen die onderdeel uitmaken van het besluit

1. De 15<sup>e</sup> begrotingswijziging 2024

### Bijlagen ter informatie

1. Pdf Kadernota 2025
2. Link naar de begrotingsapp/kadernota [Kadernota 2025 | Kadernota 2025 | Maashorst \(begrotingsapp.nl\)](#)

Uden, 21 mei 2024

Burgemeester en wethouders van gemeente Maashorst,  
de secretaris, de burgemeester,

J.A.G.M. van Aaken

J.A. van der Pas



## Raadsbesluit

Zaaknummer: 6134-2024

De raad van de gemeente Maashorst;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders 4 juni 2024:

gelet op artikel 4 Financiële verordening gemeente Maashorst;

b e s l u i t

1. De Kadernota 2025 vast te stellen
2. In te stemmen met de daarin opgenomen financieel technische uitgangspunten.
3. Het college opdracht te geven om aan de hand van de in de Kadernota beschreven kaders de Programmabegroting 2025 op te stellen.
4. De 15e begrotingswijziging 2024 vast te stellen

---

Vastgesteld in de openbare vergadering van 4 juli 2024.

De raad voornoemd,  
de griffier,



mr. N.E. Gradisen  
Nathan Gradisen  
05-07-2024

de voorzitter,



Haas van der Pas  
08-07-2024



# Kadernota 2025

maashorst 







## Inhoudsopgave

<b>Inhoudsopgave .....</b>	<b>4</b>
<b>Inleiding.....</b>	<b>5</b>
<b>Bestuurlijke hoofdlijn .....</b>	<b>6</b>
<b>Financiële hoofdlijn.....</b>	<b>10</b>
<b>Toelichting financieel beeld Structureel en dekkingsplan.....</b>	<b>15</b>
<b>Toelichting financieel beeld Incidenteel.....</b>	<b>23</b>
<b>Bijlage 1. Al genomen raadsbesluiten .....</b>	<b>28</b>
<b>Bijlage 2. Ontwikkeling lastendruk.....</b>	<b>30</b>
<b>Bijlage 3 Niet financieel overgenomen moties .....</b>	<b>31</b>
<b>Bijlage 4. De drie financiële pijlers .....</b>	<b>32</b>
<b>Bijlage 5. Financieel technische uitgangspunten 2025 .....</b>	<b>34</b>

# Inleiding

## **Inleiding/aanbieding Kadernota 2025**

Met dit voorstel leggen wij u de Kadernota 2025 voor. Daarin schetsen wij de financiële kaders die we hanteren voor het opstellen van de programmabegroting 2025 - 2028. Wij presenteren uw raad graag de richting die wij voor de toekomst van Maashorst voor ogen hebben en schetsen daarbij ook de behorende financiële consequenties.

Anders dan voorheen blikken we in deze Kadernota niet alleen vooruit op de Programmabegroting 2025-2028. Halverwege deze bestuursperiode kijken we verder vooruit naar de toekomst van Maashorst en wat het van ons als gemeentebestuur vraagt om te sturen op de grote maatschappelijke opgaven die op ons afkomen. Daarmee geeft deze Kadernota niet alleen richting voor de komende twee jaar, maar kijken we ook al verder naar de toekomst richting 2050.

Een structureel sluitende programmabegroting is daarbij voor als ons college een belangrijk streven. Dat hebben we ook zo opgenomen in ons bestuursakkoord. Dat streven is voor de komende programmabegroting 2025, net als in 2024, echter niet haalbaar. Zoals alle gemeenten, krijgt ook Maashorst te maken met de zogenaamde ravijnjaren 2026 en 2027 en neemt de structurele druk op onze begroting toe. Ook voor de jaren 2025 en 2028 lukt het niet om de Kadernota 2025 structureel sluitend te maken zonder extra dekkingsmaatregelen. In deze Kadernota doen wij hiertoe voorstellen.

## **Leeswijzer**

Deze Kadernota 2025 is anders opgebouwd dan u tot nu toe van ons gewend bent. In de bestuurlijke hoofdlijn presenteren wij als college de richting die wij voor ogen hebben voor onze gemeente op de lange termijn. Die richting wordt mede ingegeven door de grote maatschappelijke opgaven waar we als overheden voor gesteld staan en de manier waarop wij daarmee om wensen te gaan. In de financiële hoofdlijn leggen wij de keuzes aan u voor die gepaard gaan met deze richting. Deze twee delen vormen de kern van deze Kadernota waarover we als college graag met u in gesprek gaan. Vervolgens lichten wij in de toelichting op het financieel beeld deze keuzes nader toe voor wat betreft de structurele en incidentele impulsen die wij voor ogen hebben. Tenslotte zijn in de bijlagen een aantal onderwerpen opgenomen die wel een financiële consequenties hebben, maar die in principe niet meer ter besluitvorming voorliggen. Het betreft dan onder andere moties en voorstellen waartoe uw raad in de afgelopen maanden heeft besloten maar waarvoor een financiële dekking nog ontbrak.

# Bestuurlijke hoofdlijn

## Bestuurlijke hoofdlijn

Vanaf 1 januari 2022 zijn de gemeenten Landerd en Uden samen verder gegaan onder de naam Maashorst, met als doel een gezamenlijke toekomst die meer kansen biedt dan voor ieder afzonderlijk. Gemeente Maashorst heeft zes krachtige kernen en een sterke identiteit. Gelegen in en om natuurgebied De Maashorst kan onze nieuwe gemeente zich met recht het hart en longen van Noordoost-Brabant noemen. We zijn deze bestuursperiode dan ook met een ambitieus bestuursakkoord van start gegaan. We willen een groene gemeente zijn met een stevige ambitie qua dienstverlening, voorzieningen en werkgelegenheid. Een gemeente die ertoe doet in de regio, die iets te vertellen heeft en daardoor goed voor haar inwoners kan zorgen. Een gemeente waar mensen zich samen inzetten voor goed wonen, werken en recreëren. Waar inwoners, ondernemers, verenigingen en maatschappelijke organisaties de ruimte en kans krijgen om hun omgeving nog fijner te maken en waar nodig het gemeentebestuur krachtig optreedt om de veilige en prettige leefomgeving in de gemeente te behouden.

## Halverwege bestuursperiode: waar staan we nu?

Inmiddels zijn we ruim twee jaar verder en kunnen we met recht zeggen dat Maashorst ertoe doet. Er is in de afgelopen twee jaar veel werk verzet om als nieuwe gemeente goed uit de startblokken te komen. Er zijn twee organisaties samengevoegd tot een nieuw ambtelijk apparaat met een grondig verbouwd gemeentehuis als nieuwe thuisbasis voor velen. Vanaf de eerste dag is met een actiegerichte werkhouding en met groot commitment door eenieder hard gewerkt aan het realiseren van de doelen die we voor ogen hadden met de herindeling en met ons bestuursakkoord. We zijn een nieuwe gemeente met een hoog voorzieningenniveau en met een uitstekende dienstverlening. De midtermreview die we onlangs met uw raad deelden, laat deze start ook in cijfers zien: halverwege de bestuursperiode is bijna 80% van de activiteiten die we in het uitvoeringsprogramma hebben opgenomen, afgerond of verloopt volgens planning. Dat betekent echter niet dat we de tweede helft van deze bestuursperiode rustig 'uitdrijven'. We willen ons ambitieuze bestuursakkoord 2022 – 2026 bij voorkeur voor 100% realiseren. Ook de komende twee jaar staan er veel activiteiten op het programma om opgepakt en uitgevoerd te worden. Dat vraagt om blijvende focus met de resultaatgerichte houding die u van ons college kent.

## De veranderende wereld en beweging richting 2050

Halverwege deze bestuursperiode gaan we dus verder met het uitvoeren van de plannen die we hadden, en willen we ook verder te kijken dan onze eigen bestuursperiode en de richting waarin onze gemeente zich ontwikkelt. De wereld om ons heen verandert snel. Vraagstukken waarmee we als samenleving en als overheden mee te maken krijgen zijn complex en kennen ingewikkelde afhankelijkheden en onzekerheden. De veranderende wereld om ons heen en de complexe opgaven waarmee we te maken hebben, vragen volgens ons college dan ook dat we nu verder vooruit te kijken: waar komen we vandaan en hoe ziet Maashorst er in 2050 uit? Wat voor gemeente willen we zijn? Welke keuzes kunnen we nu al maken om daarop voorbereid te zijn? We zijn als college dus nadrukkelijk bezig met 'toekomstdenken'.

De ontwikkelingen in onze samenleving en de uitdagingen waar we voor staan, vragen in onze optiek om een andere rol van de overheid. Daarbij willen we een beweging aanjagen die bijdraagt aan een samenleving waarbij samenredzaamheid en het bevorderen van positieve gezondheid centraal staan. We willen ondersteunen dat onze inwoners elkaar helpen, initiatieven nemen en naar elkaar omkijken en waarbij wij als gemeente vooral een faciliterende

en stimulerende rol spelen. Deze richting is primair het uitgangspunt is voor keuzes die wij ook de komende twee jaar maken.

- Positieve gezondheid en samenredzaamheid: positieve gezondheid gaat in onze ogen over gezondheid in brede zin. We willen bijdragen aan het vermogen van mensen om met de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in het leven om te gaan. En om zoveel mogelijk eigen regie op het leven te hebben. Maashorst wil inwoners daarom in de toekomst stimuleren minder afhankelijk te zijn van de overheid en meer gebruik te maken van eigen netwerken. Dat is ook nodig omdat met de huidige druk op de arbeidsmarkt het niet lukt om in alle zorgvragen te voorzien. Op deze manier blijft de zorg toegankelijk zodat we als overheid wel een vangnet kunnen bieden voor de meest kwetsbaren in onze samenleving. Om de eigen netwerken te versterken, willen we de sociale cohesie en de organisatiegraad versterken en bouwen aan gemeenschappen. De gemeente wil haar inwoners meer 'loshouden'; zelf laten varen, maar nooit af laten drijven. We zorgen er daarbij voor dat het voorzieningenniveau overeind blijft.
- Nieuwe ontwikkelingen moeten waarde toevoegen: als college streven we ernaar om met elke ontwikkeling Maashorst mooier, schoner en sterker te maken. Op die manier voegen we als gemeente waarde toe aan onze leefomgeving. Ontwikkelingen moeten daarbij in symbiose met de omgeving plaatsvinden ook in relatie tot de grote klimaatopgaven die we op ons af zien komen. We denken hierbij onder andere aan het bevorderen van kringlooplandbouw, verduurzaming van de voedselproductie en onderzoeken hoe natuurbeheer en -herstel tot de verdienmodellen van de toekomst kunnen behoren. Dit zijn bewegingen die kunnen bijdragen aan een vitaal en veerkrachtig landelijk gebied en het nemen van maatregelen die door klimaatverandering en het energievraagstuk noodzakelijk zijn. Wij zien dat die transities niet van de een op de andere dag te realiseren zijn, maar dit college zou deze periode nog wel de eerste beweging willen inzetten. Dit vraagt ook een andere manier van denken en samenwerken met onze omgeving. Dit college wil met een nieuwe manier van samenwerken graag een helpende hand uitsteken naar bedrijven die hun bedrijfsvoering aan willen passen. En willen we ontwikkelingen gericht op verbeteren van de leefkwaliteit in het landelijk gebied ondersteunen.
- Maashorst stelt zich op als stimulerende overheid: 'werken volgens de bedoeling' is hier het credo. Maashorst stelt de leefwereld en niet de systeemwereld centraal. We willen initiatieven ondersteunen en als ze bijdragen aan die positieve gezondheid en samenredzaamheid. Dat betekent soms ook dat we als gemeente het initiatief bij anderen laten. Het pakken van de goede rol en elkaar daarbij helpen is belangrijk. Een stimulerende overheid werkt vanuit vertrouwen, niet vanuit controle.
- Maashorst is een innovatieve gemeente: We zien als gemeente uitdagingen in het huidige systeem die met innovaties opgelost kunnen worden. We denken daarbij aan innovatieve woonvormen en agro-natuurwonen. Dit biedt in onze optiek meer kansen dan belemmeringen. We willen hiermee vaker experimenten en anderen stimuleren om op innovatieve wijze oplossingen te bedenken voor onze opgaven. Ook als organisatie willen we een gemeente zijn die in staat is snel in te spelen op nieuwe ontwikkelingen en we blijven leren. We willen als gemeente daarbij meer gebruikmaken van data om inzicht te krijgen en als basis te fungeren voor onze beleidskeuzes.

Deze richting voor de toekomst van Maashorst kiezen wij niet als college alleen. In de aanloop naar de herindeling en het ontstaan van Maashorst is samen met inwoners, ondernemers en

andere betrokken met elkaar bepaald wat voor gemeente Maashorst moest worden. Als we kijken naar de toekomst van Maashorst op de lange termijn, dan spelen uw raad en onze stakeholders hier uiteraard ook een grote rol. Want Maashorst maken we samen. Ons college zal daarom op korte termijn een voorstel aan uw raad voorleggen voor een laagdrempelig en integraal proces om hierover met elkaar en met onze inwoners en ondernemers in gesprek te gaan om samen de richting naar 2050 met elkaar in te vullen.

### **Toekomstbestendige organisatie**

We hebben als college de ambitie om de komende jaren als gemeente onze inwoners stimuleren om elkaar te helpen, initiatieven te nemen en naar elkaar om te kijken. Dat vraagt om een andere manier van besturen en van werken als gemeentelijke organisatie. Met meer oog voor samenhang en de mogelijkheid om flexibel in te spelen op veranderingen en uitdagingen in de samenleving. Dat is een andere opstelling en werkwijze die past bij onze ambitie om als overheid meer als 'partner in plaats van verzorger' te gaan werken. Die andere werkwijze vraagt ook een organisatie die in staat is om mee te bewegen met de ontwikkelingen. Een organisatie die naast het reguliere werk ook aan de slag gaat met de transitie van het landelijk gebied, het bevorderen van de gezonde leefomgeving door een meer integrale aanpak samen met onze partners dan nu het geval is.

Tegelijkertijd hebben we als nieuwe gemeente met circa 60.000 inwoners nu al te maken met een (grotere) context en de positie die daarbij hoort in de regio op regionaal en landelijk niveau. Het is daarom nu nodig om na twee jaar een volgende stap te zetten in de ontwikkeling van onze organisatie en de toekomstbestendigheid van onze organisatie te borgen. Om te zien wat er nodig is om onze organisatie klaar te maken voor de toekomst, hebben we de toekomstbestendigheid van onze ambtelijke organisatie onderzocht en Maashorst vergeleken met andere (nieuwe) gemeenten met circa 60.000 inwoners. Maashorst blijkt dan behoorlijk bescheiden qua omvang van het aantal medewerkers. Op de gehele capaciteit blijkt dat de ambtelijke organisatie van Maashorst beduidend kleiner is dan vergelijkbare gemeenten. Dit beeld sluit ook wel aan bij de signalen die krijgen dat de werkdruk in de ambtelijke organisatie hoog is, zeker ook omdat we daadkrachtig inspelen op actualiteiten als de opvang van Oekraïners en de noodopvang van asielzoekers. Willen we als Maashorst een beweging maken om klaar te zijn voor de toekomst met oog op de genoemde transitie's en tegelijk ook onze dienstverlening voor onze inwoners op het hoge peil houden, dan is in onze optiek een structurele én incidentele investeringsimpuls in de organisatie onontkoombaar. In de financiële hoofdlijn van deze Kadernota lichten we die keuze verder toe.

### **Conclusie: nu richting kiezen**

Dit college wil de tweede helft van deze bestuursperiode gebruiken om de ambities uit het bestuursakkoord te realiseren én daarnaast ook een beweging inzetten richting 2050 om onze gemeente mooier, schoner, veiliger en sterker te maken. De financiële keuzes die we daarvoor maken in deze kadernota dragen bij aan die richting. Die beweging en het wenkend perspectief richting 2050 bereiken we niet in één bestuursperiode. Dit college wenst deze bestuursperiode samen met uw raad wel de bakens al te verzetten. We houden dus vast aan de afspraken uit ons bestuursakkoord, gaan graag met uw raad in gesprek om samen de richting van Maashorst naar 2050 te bepalen. En ondertussen stellen onszelf bij voorstellen die we aan uw raad voorleggen telkens de vraag hoe deze besluiten voor de lange termijn bijdragen aan de gemeente die we in 2050 willen zijn: een groene en gezonde gemeente waar we zuinig omgaan

met de beschikbare ruimte, energie en middelen. Waar samenredzaamheid en het nemen van eigen verantwoordelijkheid en (innovatie) initiatieven van onze inwoners en ondernemers gestimuleerd en ondersteund worden. Om er op die manier samen voor te zorgen dat we Maashorst mooier achterlaten voor onze generatie en de generaties na ons.

## Financiële hoofdlijn

### Financiële hoofdlijn

We zijn als gemeente Maashorst goed uit de startblokken gekomen. We liggen halverwege deze bestuursperiode op schema met de realisatie van onze ambitieuze bestuursakkoord en onze inwoners waarderen onze dienstverlening. Ook financieel is Maashorst een gezonde en vitale gemeente. Die lijn willen we als college vasthouden. Dankzij een solide financieel beleid van de afgelopen jaren staat deze gemeente er financieel gezond voor en hebben we een aanzienlijke algemene reserve opgebouwd en zijn we er tot nu toe in geslaagd om een sluitende begroting aan uw raad voor te leggen.

Toch ziet de financiële toekomst van onze gemeente er op de korte termijn anders uit dan we gewend zijn. Ook Maashorst krijgt te maken met de veelgenoemde ravijnjaren vanwege het eenzijdige besluit van het kabinet om per 2026 over te stappen op een nieuwe financieringssysteem voor gemeenten. Daarnaast brengt de huidige formatie van een nieuw kabinet onzekerheden met zich mee waarbij wij er als gemeente rekening mee houden dat we van het Rijk niet veel extra middelen zullen ontvangen voor de uitvoering van onze taken. Daar komt bij dat ook wij als gemeente te maken met een stijgend kostenniveau door stijgende loonkosten en prijzen en door toenemende complexe zorgvragen onder andere door vergrijzing. Willen we vasthouden aan onze ambities met een hoog voorzieningenniveau voor onze inwoners, ondernemers en bezoekers in een werkelijkheid waarbij onze financiële middelen onder druk staan, dan vraagt om keuzes. In deze financiële hoofdlijn leggen we de financiële afwegingen in relatie tot de ambities en gewenste nieuwe richting voor de toekomst van Maashorst aan uw raad voor.

### Afwegingskader met oog voor de complexe opgaven

Bij de totstandkoming van deze Kadernota hebben we als college dit jaar een andere aanpak gekozen dan voorgaande jaren. Niet langer waren bestuurlijke 'wensenlijstjes' de basis voor de gesprekken die we voerden voor de Kadernota die we nu aan uw raad voorleggen. Dit jaar hebben we als college eerst met elkaar vooruit gekeken naar de ambities die we hebben voor Maashorst op de lange termijn? Welke ontwikkelingen zien wij op ons afkomen en wat kunnen we op dit moment doen om ervoor te zorgen dat Maashorst op de lange termijn die fijne en gezonde gemeente is om te wonen, werken en verblijven. U las daarover meer in de voorgaande bestuurlijke hoofdlijn. De beweging die we daarmee voor ogen hebben, is ook meegenomen in de afwegingen die we maken voor deze Kadernota.

Dat maakt dat we bij de totstandkoming van deze Kadernota het volgende afwegingskader hebben gehanteerd:

Autonome ontwikkelingen: evenals voorgaande jaren hebben we in kaart gebracht met welke autonome ontwikkelingen we te maken krijgen die een direct effect hebben op onze begroting. Het zijn ontwikkelingen waarop we als gemeente geen of weinig invloed hebben en die we niet kunnen uitstellen. Het betreft hier bijvoorbeeld de bijdrage die we als gemeente structureel leveren aan het samenwerkingsverband bij de RNOB of de middelen die nodig zijn voor de wettelijke realisatie van woonwagencentrales binnen onze gemeente. Ook krijgen we als gemeente te maken met stijgende kosten voor materialen en personeel. Dit heeft als concrete consequentie dat de kosten voor het onderhoud van ons gemeentelijk groen behoorlijk stijgen bij het afsluiten van een nieuw onderhoudscontract. Daarnaast zijn er na de tweede tussentijdse

rapportage 2023, diverse raadsbesluiten genomen die ten tijde van besluitvorming nog niet voorzien waren van een financiële dekking. De benodigde middelen voor die besluiten zijn berekend en in deze Kadernota opgenomen. Een overzicht van deze autonome kosten, zowel structureel als incidenteel, vindt u in de toelichting in de volgende hoofdstukken van deze Kadernota.

Uitvoering bestuursakkoord: van het uitvoeringsprogramma behorend bij het bestuursakkoord is al ruim 80% uitgevoerd of opgestart. Voor een aantal plannen/activiteiten uit ons bestuursakkoord is nog geen dekking opgenomen in ons bestedings- en dekkingsplan. Daar doet ons college nu voorstellen voor waarbij we het belangrijk vinden dat we het voorzieningenniveau van Maashorst onverminderd hoog houden. We hebben ook daarbij nadrukkelijk gekeken naar een invulling die past bij onze ambitie om bij te dragen aan een samenredzame en gezonde samenleving en investeringen die ook voor de lange termijn waarde toevoegen. Denk aan het verduurzamen van ons gemeentelijke vastgoed en het versterken van de sociale basis van onze gemeenschap en het uitvoeren van het programma 'Gezond en gelukkig oud in Maashorst'.

Toekomstgerichte ontwikkelingen: ook de gewenste beweging naar een mooier, schoner en veiliger Maashorst richting 2050 waarover wij in de bestuurlijke hoofdlijn spraken, vraagt in onze optiek investeringen. Omdat we nu voor keuzes komen te staan die voor de lange termijn een grote impact op de leefomgeving van onze inwoners, ondernemers en bezoekers hebben. We denken dan onder andere aan de transitie van het landelijk gebied. Die transitie vraagt nu actie, zowel op inhoud als qua capaciteit om als gemeente op een ander manier met onze omgeving samen te werken. Hetzelfde geldt voor het datagedreven werken en het toepassen van innovaties in onze werkwijze. Ook dit vraagt nu een impuls om op de lange termijn op basis van data meer gericht en met minder inzet van capaciteit beleid te kunnen maken en de dienstverlening aan onze inwoners en ondernemers op peil te houden en te verbeteren.

Toekomstbestendige organisatie: de afgelopen 2,5 jaar is er door de organisatie hard gewerkt. We hebben een nieuwe organisatie opgebouwd. Tegelijkertijd is de dienstverlening aan onze inwoners onverminderd voortgezet, hebben we uitvoering gegeven aan het bestuursakkoord en zijn ook nieuwe projecten en taken opgepakt zoals de opvang van Oekraïners, de uitkering van de energietoelagen etc. Dat alles doen we met ruim 500 betrokken collega's op basis van het functieboek dat bij de start van Maashorst is vastgesteld. Na de start van Maashorst bleek echter dat er een aantal functies gemist werden met als gevolg dat de werkdruk in de ambtelijke organisatie behoorlijk hoog is en het steeds vaker 'piept en kraakt'. Willen we ons bestuursakkoord uitvoeren, onze dienstverlening aan onze inwoners, ondernemers en bezoekers hoog houden én Maashorst ook klaarmaken voor de toekomst, dan is het ambtelijk apparaat daarvoor nu onvoldoende toegerust. Hiervoor is het nodig vanaf 2025 structureel een bedrag van € 2 miljoen aan het formatiebudget toe te voegen onder andere om een aantal ontbrekende functies structureel te kunnen toevoegen. Willen we daarnaast als organisatie klaar zijn voor de uitdagingen en complexe opgaven, dan vraagt dat een toekomstbestendige organisatie. Daarom is het belangrijk om de komende twee jaar incidenteel een bedrag van € 2 miljoen te investeren in het doorontwikkelen van onze organisatie. Op deze manier zorgen we ervoor dat onze medewerkers een actieve bijdrage kunnen leveren aan de beweging die wij voor ogen hebben, terwijl de bedrijfsvoering op het niveau blijft dat onze inwoners van ons verwachten.

## **Voorstel voor bestedings- en dekkingsplan 2024 – 2028**



Ondanks het stijgende kostenniveau en de onzekerheden waarmee we op financieel gebied de komende tijd te maken krijgen, streven we er als college toch naar om zoveel als mogelijk vast te houden aan ons principe om de Kadernota met een positief resultaat aan u voor te leggen. Dan bestaan er een aantal mogelijkheden om daarop te sturen. Een ingrijpende bezuinigingsronde is er daar één van. Heel bewust kiezen we daar als college niet voor. Dat zou betekenen dat we ons hoge voorzieningenniveau waar onze inwoners en ondernemers op rekenen naar beneden moeten bijstellen en dat we niet kunnen investeren in belangrijke ontwikkelingen in onze samenleving. Dat vinden wij niet wenselijk en het past ook niet bij onze ambitie voor de toekomst.

We kiezen daarom voor de volgende maatregelen voor een voldoende dekking in de periode 2024 – 2028:

1. Kritisch kijken naar uitgaven: uiteraard hebben we als college allereerst kritisch gekeken naar de mogelijkheden om ontwikkelingen die financiële dekking vragen zoveel als mogelijk binnen bestaande programmabudgetten op te vangen, of eventueel temporiseren. Ook hebben we in samenwerking met de ambtelijke organisatie nadrukkelijk gezocht naar mogelijkheden de kosten te drukken door projecten of plannen binnen de bestaande programmabegroting op te vangen en door nog meer kostenbewuste keuzes te maken.
2. Inzetten algemene reserve: daarnaast stellen we voor om onze algemene reserve in te zetten om de te verwachten begrotingstekorten in 2026 en 2027 te overbruggen. Met alle voorstellen tot en met deze Kadernota onttrekken we € 21,3 miljoen aan de algemene reserve. Dit college vindt een verdere onttrekking aan de reserve niet wenselijk met het oog op onze weerstandratio. Een toelichting hierop vindt u in bijlage 4 van deze Kadernota.
3. Eenmalig niet indexeren van algemene budgetten: We stellen voor eenmalig de algemene budgetten in de begroting niet te indexeren. Dit levert een structureel voordeel op van €750.000,-. Alle andere budgetten in de begroting worden wel gewoon geïndexeerd volgens de afgesproken lijn in de financieel technische uitgangspunten. Dit betekent dus wel een indexering van subsidies, bijdragen gemeenschappelijke regelingen, onze tarieven en belastingen, contractafspraken, energielasten etc.
4. Verhoging OZB: ons uitgangspunt blijft dat we een zo hoog mogelijk voorzieningenniveau willen handhaven tegen zo laag mogelijke gemeentelijke lasten voor onze inwoners. Door jarenlang de OZB enkel te indexeren, staat Maashorst landelijk gezien onderaan de lijsten met lastendruk voor inwoners. Met het oog op stijgende prijzen voor onze voorzieningen en de financiële onzekerheden voor de komende jaren, stellen we voor om de OZB in 2025 met 10% te verhogen bovenop de gebruikelijke indexering (3,48%). De lastendruk voor onze woningeigenaren neemt hiermee met gemiddeld circa € 30 per jaar toe en daarmee dragen zij bij aan de mogelijkheid om ons voorzieningenniveau op het hoge niveau te houden. Voor de jaren daarna stellen we een jaarlijkse verhoging van 2% extra bovenop de dan geldende indexering voor tot 2028. Deze maatregel levert een structureel voordeel van €1,5 miljoen in 2025 oplopend tot €2,5 miljoen in 2028. In bijlage 2 gaan wij verder in op deze stijging en onze tarieven en lasten in vergelijking met regiogemeenten etc. Onderstaande tabel toont aan dat we met deze maatregelen in staat zijn om een sluitende begroting voor de jaren 2025 en 2028 voor te leggen.

	2024	2025	2026	2027	2028
<b>Autonome / onontkoombare ontwikkelingen / financieel technische aanpassingen</b>	N 405	N 2.561	N 2.340	N 1.902	N 1.935

	2024	2025	2026	2027	2028
<b>Realiseren uitvoeringsprogramma</b>		N 659	N 668	N 703	N 738

	2024	2025	2026	2027	2028
<b>Toekomst gerichte ontwikkelingen</b>		N 403	N 435	N 35	N 35

	2024	2025	2026	2027	2028
<b>Formatiebudget</b>		N 2.000	N 2.000	N 2.000	N 2.000

	2024	2025	2026	2027	2028
<b>Structureel begrotingssaldo 2024-2028</b>	<b>N 2.066</b>	<b>N 2.159</b>	<b>N 11.308</b>	<b>N 9.641</b>	<b>N 2.178</b>
Al onttrokken (V) of toegevoegd (N) aan de algemene reserve	N 71				
<b>Saldo 2024-2028 (incl. onttrekkingen/stortingen algemene reserve)</b>	<b>N 2.137</b>	<b>N 2.159</b>	<b>N 11.308</b>	<b>N 9.641</b>	<b>N 2.178</b>
Nog te onttrekken (V) of toegevoegd (N) aan de algemene reserve	V 2.137				
<b>Dekkingsplan Kadernota 2025-2028:</b>					
1. Niet indexerende algemene budgetten		V 750	V 750	V750	V750

2. Verhogen OZB boven index met 10% (2025) en jaarlijks 2% (2026-2028)		V 1.500	V 1.830	V 2.170	V 2.510
<b>Totaal van de dekkingsmaatregelen</b>		<b>V 2.250</b>	<b>V 2.580</b>	<b>V 2.920</b>	<b>V 3.260</b>
<b>Saldo Kadernota 2024-2028</b>		<b>V 91</b>	<b>N 8.728</b>	<b>N 6.721</b>	<b>V 1.082</b>

# Toelichting financieel beeld Structureel en dekkingsplan

## Toelichting financieel beeld Structureel en dekkingsplan

### Toelichting op de uitkomst 2024-2028

In deze kadernota 2025 is de verwachting van het financieel beeld 2024-2028 geschetst. Na instemming met deze Kadernota en bijbehorende begrotingswijziging is dit het nieuwe financieel meerjarenbeeld als opmaat naar Programmabegroting 2025.

Als eerste het structurele financieel beeld 2024-2028. Op het structurele financieel beeld worden wij beoordeeld door onze toezichthouder, de provincie Noord-Brabant. Onze doelstelling is een structureel sluitende begroting in alle jaarschijven.

Daaronder is het dekkingsplan opgenomen.

(Bedragen x 1.000, V= voordeel, N = Nadeel)

<b>Structurele begrotingssaldi 2024-2028</b> <b>(V=Voordelig)</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>	<b>2026</b>	<b>2027</b>	<b>2028</b>
Saldi na 2e Tussentijdse rapportage 2023	V 71	V 3.965	N 4.517	N 3.657	N 3.657
Genomen raadsbesluiten na Begroting 2024/2e Tussentijdse rapportage 2023 (zie bijlage 1)	N 14	N 1.051	N 1.146	N 1.194	N 1.221
Financiële gevolgen 1e tussentijdse rapportage 2024 (Bestaand beleid nog niet in de begroting opgenomen)	N 4.182	N 1.527	N 1.505	N 1.497	N 1.491
<b>Financiële stand vóór Kadernota 2025</b>	<b>N 4.125</b>	<b>V 1.387</b>	<b>N 7.168</b>	<b>N 6.348</b>	<b>N 6.369</b>
1. Autonome / onontkoombare ontwikkelingen / financieel technische aanpassingen (	N 405	N 2.561	N 2.340	N 1.902	N 1.935
2. Realiseren uitvoeringsprogramma		N 659	N 668	N 703	N 738
3. Toekomst gerichte ontwikkelingen		N 403	N 435	N 35	N 35
4. Formatiebudget		N 2.000	N 2.000	N 2.000	N 2.000
5. Ontwikkeling algemene uitkering en loon- en prijsontwikkeling	V 2.564	V 2.077	V 1.303	V 1.347	V 8.899
<b>Structureel begrotingssaldo 2024-2028</b>	<b>N 1.966</b>	<b>N 2.159</b>	<b>N 11.308</b>	<b>N 9.641</b>	<b>N 2.178</b>
Al onttrokken (V) of toegevoegd (N) aan de algemene reserve	<b>N 71</b>				
<b>Saldo 2024-2028 (incl. onttrekkingen/stortingen algemene reserve)</b>	<b>N 2.037</b>	<b>N 2.159</b>	<b>N 11.308</b>	<b>N 9.641</b>	<b>N 2.178</b>
Nog te onttrekken (V) of toegevoegd (N) aan de algemene reserve	<b>V 2.037</b>				
<b>Dekkingsplan Kadernota 2025-2028:</b>					
1. Niet indexeren algemene budgetten		V 750	V 750	V750	V750
2. Verhogen OZB boven index met 10% (2025) en jaarlijks 2% (2026-2028)		V 1.500	V 1.830	V 2.170	V 2.510
<b>Totaal van de dekkingsmaatregelen</b>		<b>V 2.250</b>	<b>V 2.580</b>	<b>V 2.920</b>	<b>V 3.260</b>
<b>Saldo Kadernota 2024-2028</b>	<b>0</b>	<b>V 91</b>	<b>N 8.728</b>	<b>N 6.721</b>	<b>V 1.082</b>

### Toelichting structureel financieel beeld

## 1. Autonome / onontkoombare ontwikkelingen / financieel technische aanpassingen

Autonome / onontkoombare ontwikkelingen zijn ontwikkelingen die op ons afkomen en waar we als gemeente geen of weinig invloed op hebben. Het zijn ontwikkelingen die niet kunnen worden uitgesteld. Ze zijn onoverkomelijk en absoluut noodzakelijk voor de continuïteit van onze organisatie of om de verplichte taken uit te voeren.

De volgende tabel geeft de onontkoombare ontwikkelingen en bijbehorende te verwachten kosten weer vanaf 2024.

(Bedragen x € 1.000, V= voordeel, N= Nadeel)

<b>autonoom / onontkoombare ontwikkelingen</b>	<b>Investering</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>	<b>2026</b>	<b>2027</b>	<b>2028</b>
Subsidie HoKaZo / Platform Toerisme Maashorst		N 40	N 62	N 62	N 62	N 62
Realisatie nieuwe woonwagenlocatie	1.020			N 5	N 60	N 60
Uitbreiding, vergroening en verduurzaming bestaande woonwagencentra	325		N 2	N 16	N 16	N 16
Aanvragen voorzieningen in het kader van Onderwijshuisvesting	1.822		N 8	N 91	N 91	N 90
Nieuw convenant, regiobijdrage RNOB (samenwerking regio NoordoostBrabant)			N 120	N 120	N 120	N 120
Herziening Meerjarig Investeringsprogramma (MIP)		V 138	V 26	V 194	V 142	V 155
Aanbesteding Centric-applicaties			N 350	N 400		
Harmonisatie accommodatiebeleid			N 340	N 300	N 250	N 200

Onderhoud stedelijk groen		N 1.240	N 1.240	N 1.240	N 1.240	
Financieel technische aanpassingen zoals						
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Gevolgen nieuwe notitie rente BBV (GREX)</li> <li>• Doorverdeling kostenplaatsen 2e Tussentijdse rapportage 2023 e.d.</li> </ul>	N 329	N 291	N 126	N 31	N 128	
Doorwerking jaarrekening 2023	N 174	N 174	N 174	N 174	N 174	
<b>Totaal autonoom / onontkoombaar</b>	<b>3.167</b>	<b>N 405</b>	<b>N 2.561</b>	<b>N 2.340</b>	<b>N 1.902</b>	<b>N 1.935</b>

## 2. Realiseren uitvoeringsprogramma

Ons Bestuursakkoord 'Samen bouwen we Maashorst' is leidend voor ons handelen en is uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma waar inmiddels ruim 80% van is opgestart of gerealiseerd. Een aantal acties/activiteiten is nog niet opgenomen in ons bestedings- en dekkingsplan. Daar doen we nu voorstellen voor.

(Bedragen x € 1.000, V= voordeel, N= Nadeel)

<b>Realiseren uitvoeringsprogramma</b>	<b>Investering</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>	<b>2026</b>	<b>2027</b>	<b>2028</b>
Inrichten evenemententerrein	202		N 1	N 7	N 7	N 7
Verduurzaming gemeentelijk vastgoed 2050				N 3	N 38	N 73
Impuls samenredzaamheid/positieve gezondheid						

• Implementatie sterke sociale basis: preventie in de wijken/kernen			N 300	N 300	N 300	N 300
• Preventief Jeugdbeleid			N 170	N 170	N 170	N 170
• Uitvoering gezond en gelukkig oud in Maashorst			N 73	N 73	N 73	N 73
• Preventief WMO-beleid			N 115	N 115	N 115	N 115
<b>Totaal realiseren uitvoeringsprogramma</b>	<b>202</b>	<b>0</b>	<b>N 659</b>	<b>N 668</b>	<b>N 703</b>	<b>N 738</b>

### 3. Toekomst gerichte ontwikkelingen

Dit betreft nieuwe uitgaven die bijdragen aan de bewegingen voor de toekomst

(Bedragen x € 1.000, V= voordeel, N= Nadeel)

<b>Toekomstgerichte ontwikkelingen</b>	<b>Investering</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>	<b>2026</b>	<b>2027</b>	<b>2028</b>
Transitie vitaal landelijk gebied						
• bewegen in deze transitie			N 200	N 200		
Motie verleden sportvelden	600		N 3	N 35	N 35	N 35
Datagedreven werken, innovatie			N 200	N 200		
<b>Totaal</b>	<b>600</b>		<b>N 403</b>	<b>N 435</b>	<b>N 35</b>	<b>N 35</b>

### 4. Formatiebudget

De afgelopen 2,5 jaar is er door de organisatie hard gewerkt. Het kost namelijk veel tijd om een nieuwe organisatie te worden, processen, systemen en beleid te harmoniseren. Tegelijkertijd moet de dienstverlening aan onze inwoners doorgaan en wordt er uitvoering gegeven aan het

bestuursakkoord en nieuwe opgaven zoals de opvang van Oekraïners, energietoelagen etc. Dat alles doen we met ruim 500 betrokken collega's op basis van het functieboek dat bij de start van Maashorst is vastgesteld. Waar nodig hebben we de afgelopen jaren tijdelijk extra capaciteit ingehuurd. Want al snel na de start van Maashorst bleek dat er een aantal functies gemist werden. Daarnaast ontwikkelen de opgaven, staan we aan het begin van een aantal grote transities en moet de organisatie zich verder ontwikkelen.

Tegelijkertijd hebben we als nieuwe gemeente met circa 60.000 inwoners nu al te maken met een (grotere) context en de positie die daarbij hoort in de regio op regionaal en landelijk niveau. Het is daarom nu nodig om na twee jaar een volgende stap te zetten in de ontwikkeling van onze organisatie en de toekomstbestendigheid van onze organisatie te borgen. Om te zien wat er nodig is om onze organisatie klaar te maken voor de toekomst, hebben we de toekomstbestendigheid van onze ambtelijke organisatie onderzocht en Maashorst vergeleken met andere (nieuwe) gemeenten met circa 60.000 inwoners. Maashorst blijkt dan behoorlijk bescheiden qua omvang van het aantal medewerkers. Op de gehele capaciteit blijkt dat de ambtelijke organisatie van Maashorst beduidend kleiner is dan vergelijkbare gemeenten. Dit beeld sluit ook wel aan bij de signalen die we krijgen dat de werkdruk in de ambtelijke organisatie hoog is, zeker ook omdat we daadkrachtig inspelen op actualiteiten als de opvang van Oekraïners en de noodopvang van asielzoekers.

Om de organisatie verder te ontwikkelen om klaar te zijn voor de toekomst, moet de organisatie de ruimte krijgen om te experimenteren en te leren. Dat was de afgelopen 2,5 jaar onvoldoende aanwezig. De grote transities, sterk sociale basis, het landelijk gebied, klimaatadaptatie, datagedreven werken etc. vragen een andere manier van (samen) werken en onze rol als gemeente veranderd dan. Hier moeten we mee aan de slag maar is voor een deel is dit ook nog een ontdekkingsreis.

Om dit op een goede manier te kunnen doen en de dienstverlening aan onze inwoners te blijven leveren is een investering nodig in de formatie. Voor deze ontwikkelingen is het nodig om structureel een bedrag van circa € 2 miljoen aan het formatiebudget toe te voegen om een aantal ontbrekende functies structureel te kunnen toevoegen. Daarnaast is het belangrijk om de komende twee jaar te investeren in het doorontwikkelen van onze organisatie. Op basis van de ontwikkelplannen per team zal bekeken worden welke tijdelijke extra impuls er nodig is. Met deze extra impuls kunnen projecten uitgevoerd worden die nodig zijn om de bewegingen richting de toekomst te kunnen maken. Zie toelichting financieel beeld Incidenteel.

(Bedragen x € 1.000, V= voordeel, N= Nadeel)

<b>Formatiebudget</b>	<b>Investering</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>	<b>2026</b>	<b>2027</b>	<b>2028</b>
• formatiebudget			N 2.000	N 2.000	N 2.000	N 2.000



## 5. Ontwikkeling algemene uitkering en loon- en prijsontwikkeling

### *Ontwikkeling algemene uitkering*

De meest actuele circulaire van het ministerie van BZK is de decembercirculaire '23. Wat de financiële gevolgen van die circulaire zijn voor de gemeente Maashorst hebben we u toegelicht in de analyses van Programmarekening 2023. In de nu voorliggende Kadernota 2025 passen we de begrote budgetten hierop aan. Verder hebben we in de prognose van de algemene uitkering de verwachte loon- en prijscompensatie (LPO) opgenomen. Die LPO is afkomstig uit het Centraal Economisch Plan 2024, gepubliceerd door het Centraal Planbureau. Deze LPO hanteren we ook voor de financieel technische uitgangspunten in deze Kadernota, vandaar ook de opname van de LPO bij de overige budgetten in deze tabel.

Het demissionair Kabinet heeft onlangs een Voorjaarsnota 2024 gepubliceerd. Het ministerie van BZK gaat die Voorjaarsnota verwerken in de meicirculaire 2024. Wij betrekken de gevolgen van die meicirculaire 2024 bij de voorbereiding van Programmabegroting 2025.

### *Ontwikkeling CAO gemeenten, loonkosten*

De CAO loopt tot en met maart 2025. Daarna hanteren we de loonvoet overheidspersoneel (4,4%, CEP 2024)

### *Overige indexering LPO, budgetten, subsidies e.d.*

Daar waar onderlinge afspraken aan ten grondslag liggen hanteren we die. Denk bijvoorbeeld aan indexeringen van gemeenschappelijke regelingen, gesubsidieerde instellingen e.d. waar meerjarige contractafspraken aan ten grondslag liggen of waar al bestuurlijke besluitvorming over heeft plaatsgevonden. Verder houden we vast aan de LPO zoals opgenomen in het CEP 2024, zijnde 3,48%

(Bedragen x € 1.000, V= voordeel, N= Nadeel)

<b>Ontwikkeling algemene uitkering en loon- en prijsontwikkeling</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>	<b>2026</b>	<b>2027</b>	<b>2028</b>
<hr/> Ontwikkelingen algemene uitkering					
• gevolgen 2028 septembercirculaire '23					V 8.409
• decembercirculaire '23		V 4	V 7	V 7	V 7
• LPO stijging algemene uitkering na verwerking decembercirculaire	V 958	V 4.677	V 4.560	V 4.580	V 4.590

Ontwikkeling CAO gemeenten, loonkosten		N 1.845	N 2.324	N2.324	N 2.324	
Overige indexering LPO, budgetten, subsidies						
• Vrijval stelpost taakmutaties (septembercirculaire)	V 293	V 112	V 29	V 22	N 19	
• Vrijval stelpost LPO (septembercirculaire)	V 1.313	V 1.113	V 1.015	V 1.046	V 220	
• Indexering uitgaven (excl. rendabel) standaard index (3,48%)		N 1.293	N 1.293	N 1.293	N 1.293	
• Indexering uitgaven (excl. rendabel) afwijkende index-obv overeenkomst		N 1.652	N 1.652	N 1.652	N 1.652	
• Indexering inkomsten (o.a. belastingen)		V 961	V 961	V 961	V 961	
<b>Totaal</b>		<b>V 2.564</b>	<b>V 2.077</b>	<b>V 1.303</b>	<b>V 1.347</b>	<b>V 8.899</b>

### **Dekkingsplan kadernota2024-2028**

	<b>2025</b>	<b>2026</b>	<b>2027</b>	<b>2028</b>
<b>Structurele saldi 2025-2028</b>	<b>N 2.159</b>	<b>N 11.308</b>	<b>N 9.641</b>	<b>N 2.178</b>

Dit betekent dat we een voor alle jaren niet sluitende kadernota hebben. Dit is niet in lijn met ons uitgangspunt 'een alle jaren structureel sluitende begroting'. Eerder, in de programmabegroting 2024, is al aangegeven dat de twee ravijnjaren, 2026 en 2027, niet sluitend zijn en ook niet sluitend te krijgen zijn. Deze twee ravijnjaren accepteren we een tekort. Uiteraard doen we alles wat in onze macht ligt om o.a. via de VNG bij het rijk aan te dringen op compensatie. Dit is en wordt ook ingebracht bij de formatiebesprekingen. Eventuele maatregelen worden wellicht opgenomen in de meicircularen 2024. Dat wachten we af.

Vooralsnog is het aan ons om de jaren 2025 en 2028 wel sluitend te presenteren. Dit is om twee redenen van belang:

1. Het provinciaal toezicht vereist een structureel sluitende jaarschijf van minimaal het eerste jaar, 2025. Mocht dat niet het geval zijn dan moet de laatste jaarschijf sluitend zijn.
2. door nu ook de jaarschijf 2028 structureel sluitend te maken zetten we een financieel beleid in dat er op gericht is vanaf 2028 en dus ook de jaren daarna weer alle jaren sluitend te houden. We sorteren dan ook prima voor op het begrotingstoezicht voor de volgende programmabegroting, die voor 2026.

Om deze lijn in te zetten zijn een aantal maatregelen nodig;

1. Het eenmalig niet indexeren van algemene budgetten in de begroting. Dit levert een structureel voordeel op van € 750.000. Alle andere budgetten in de begroting worden wel gewoon geïndexeerd volgens de afgesproken lijn in de financieel technische uitgangspunten. Dit betekent dus wel een indexering van subsidies, bijdragen gemeenschappelijke regelingen, onze tarieven en belastingen, contractafspraken, energielasten etc.

2. Het verhogen van de OZB.

In de bestuurlijke hoofdlijn van deze kadernota is gemotiveerd waarom een stijging van de OZB nu noodzakelijk en uit te leggen is.

In deze Kadernota is een stijging van 10% bovenop de gebruikelijke indexering (3,48%) opgenomen voor 2025 en voor de jaren daarna t/m 2028 2% extra bovenop de dan geldende indexering. Iedere procent extra betekent voor een gemiddelde woningeigenaar circa € 3 per jaar.

In bijlage 2 gaan wij verder in op deze stijging en onze tarieven en lasten in vergelijking met regiogemeenten etc.

## Toelichting financieel beeld Incidenteel

### Toelichting financieel beeld Incidenteel

Hieronder de tabel incidentele uitgaven die worden gedekt door te beschikken over onze Algemene Reserve.

(Bedragen x 1.000, V= voordeel, N = Nadeel)

<b>Incidentele begrotingssaldi 2024-2028 (V= Voordelig)</b>	<b>Investering</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>	<b>2026</b>	<b>2027</b>	<b>2028</b>
1. Saldo na 2e Tussentijdse rapportage 2023		N 562	N 118	N 134	0	0
2. Genomen raadsbesluiten na Begroting 2024/2e Tussentijdse rapportage 2023		N 858				
3. Financiële gevolgen 1e tussentijdse rapportage 2024 (Bestaand beleid nog niet in de begroting opgenomen)		V 210		N 500		
<b>Financiële stand vóór Kadernota 2025</b>		<b>N 1.210</b>	<b>N 118</b>	<b>N 634</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
4. Autonome / onontkoombare ontwikkelingen		V 585				
5. Realiseren uitvoeringsprogramma			N 160			
6. Toekomst gerichte ontwikkelingen			N 250	N 250	N 250	N 250
7. Formatiebudget			N 2.000	N 2.000		
<b>Incidenteel begrotingssaldo 2024-2028</b>		<b>N 625</b>	<b>N 2.528</b>	<b>N 2.884</b>	<b>N 250</b>	<b>N 250</b>
Reeds ten laste gebracht van de algemene reserve t/m 2e Tussentijdse rapportage 2023		V 1.420	V 118	V 134	0	0

en daarna genomen raadsbesluiten					
Nog toe te voegen aan (-/-) of te onttrekken (+/+) aan de algemene reserve	N 795	V 2.410	V 2.750	V 250	V 250
<b>Saldo 2024-2028 incl. onttrekkingen en stortingen algemene reserve</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

## Toelichting Incidenteel financieel beeld

### 1. Saldi na 2e Tussentijdse rapportage 2023

Als gemeenteraad heeft u budgetrecht. U bepaalt welke bedragen we als gemeente beschikbaar stellen. Met andere woorden: u geeft opdracht aan het college om met die budgetten de afgesproken doelstellingen te realiseren. De 2e Tussentijdse rapportage 2023 is het meest actuele beslisdocument waarin u de budgetten heeft aangepast die vallen onder het budgetrecht. Dat is dan ook onze startpositie voor deze Kadernota 2025

(Bedragen x 1.000, V= voordeel, N = Nadeel)

<b>Incidentele begrotingssaldi 2024-2028 (V= Voordelig)</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>	<b>2026</b>	<b>2027</b>	<b>2028</b>
Saldo na 2e Tussentijdse rapportage 2023		N 562	N 118	N 134	0

### 2. Genomen raadsbesluiten na Begroting 2024/2e Tussentijdse rapportage 2023

We hanteren als uitgangspunt dat alle besluiten met financiële gevolgen zijn voorzien van een begrotingswijziging, waarin ook de dekking is geregeld. Voor incidentele uitgaven is dat meestal de Algemene Reserve.

(Bedragen x 1.000, V= voordeel, N = Nadeel)

<b>Genomen raadsbesluiten na Begroting 2024/2e</b>	<b>Investering</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>	<b>2026</b>	<b>2027</b>	<b>2028</b>
--	--------------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

---

**Tussentijdse rapportage  
2023**

---

Beleidskader armoede & Schulden N 90

---

Aanbesteding Hulp bij Huishouden N 768

---

**Totaal genomen raadsbesluiten N  
858**

---

### 3. Financiële gevolgen 1e tussentijdse rapportage 2024 (Bestaand beleid nog niet in de begroting opgenomen)

De uitkomst van incidentele mutaties op het bestaande beleid zijn opgenomen in het boekwerk "1e tussentijdse rapportage 2024".

De volgende tabel geeft deze uitkomst weer.

(Bedragen x € 1.000, V= voordeel, N= Nadeel)

---

Financiële gevolgen 1e tussentijdse rapportage 2024 (Bestaand beleid nog niet in de begroting opgenomen)	<b>Investering</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>	<b>2026</b>	<b>2027</b>	<b>2028</b>
Uitkomst incidenteel 1e tussentijdse afwijkingenrapportage		V 210		N 500		
<b>Totaal Financiële gevolgen 1e tussentijdse rapportage 2024 (Bestaand beleid nog niet in de begroting opgenomen)</b>		<b>V 210</b>	<b>0</b>	<b>N 500</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

---

### 4. Autonome / onontkoombare ontwikkelingen / financieel technische aanpassingen

Autonome / onontkoombare ontwikkelingen zijn ontwikkelingen die op ons afkomen en waar we als gemeente geen of weinig invloed op hebben. Het zijn ontwikkelingen die niet kunnen worden uitgesteld. Ze zijn onoverkomelijk en absoluut noodzakelijk voor de continuïteit van onze organisatie of om de verplichte taken uit te voeren.

De volgende tabel geeft de onontkoombare ontwikkelingen en bijbehorende te verwachten kosten weer vanaf 2024.

(Bedragen x € 1.000, V= voordeel, N= Nadeel)

<b>Autonome / onontkoombare ontwikkelingen / financieel technische aanpassingen</b>	<b>Investering</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>	<b>2026</b>	<b>2027</b>	<b>2028</b>
Correctie raadsbesluit november 2023, van incidenteel naar structureel		V 585				
<b>Totaal Autonome / onontkoombare ontwikkelingen / financieel technische aanpassingen</b>		<b>V 585</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

#### 5. Realiseren uitvoeringsprogramma

Ons Bestuursakkoord 'Samen bouwen we Maashorst' is leidend voor ons handelen en is uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma waar inmiddels ruim 80% van is opgestart of gerealiseerd. Een aantal acties/activiteiten is nog niet opgenomen in ons bestedings- en dekkingsplan. Daar doen we nu voorstellen voor.

(Bedragen x € 1.000, V= voordeel, N= Nadeel)

<b>Realiseren uitvoeringsprogramma</b>	<b>Investering</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>	<b>2026</b>	<b>2027</b>	<b>2028</b>
Uitvoering gezond en gelukkig oud Maashorst			N 160			
<b>Totaal realiseren uitvoeringsprogramma</b>			<b>N 160</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

#### 6. Toekomst gerichte ontwikkelingen

Dit betreft nieuwe uitgaven die bijdragen aan de bewegingen voor de toekomst.

(Bedragen x € 1.000, V= voordeel, N= Nadeel)

<b>Toekomstgerichte ontwikkelingen</b>	<b>Investering</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>	<b>2026</b>	<b>2027</b>	<b>2028</b>
--	--------------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

Doorontwikkelen Agro-natuurwonen	N 175	N175	N175	N175
project Natuurpoort Palmstraat	N 75	N 75	N 75	N 75
<b>Totaal toekomstgerichte ontwikkelingen</b>	<b>N 250</b>	<b>N 250</b>	<b>N 250</b>	<b>N 250</b>

## 7. Formatiebudget

Zie toelichting onder structureel

(Bedragen x € 1.000, V= voordeel, N= Nadeel)

<b>Formatiebudget</b>	<b>Investering</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>	<b>2026</b>	<b>2027</b>	<b>2028</b>
• formatiebudget			N 2.000	N 2.000		



## Bijlage 1. Al genomen raadsbesluiten

### Genomen raadsbesluiten na Begroting 2024/2e Tussentijdse rapportage 2023

We hanteren als uitgangspunt dat alle besluiten met financiële gevolgen zijn voorzien van een begrotingswijziging, waarin ook de dekking is geregeld. Deze budgetdiscipline hebben we hoog in het vaandel. Toch kan het voorkomen (bij uitzondering en uiteraard alleen bij goede redenen), dat we u om een raadsbesluit vragen waarbij nog geen dekking aanwezig is. In die gevallen bent u daarvan op de hoogte en accepteert u het gevolg dat nog dekking gezocht moet worden in het éérstvolgende P&C-document. In dit geval de Kadernota 2025.

De volgende tabel geeft een overzicht van de raadsbesluiten waarvan op dit moment de lasten nog niet zijn opgenomen in het bestedings- en dekkingsplan.

(Bedragen x 1.000, V= voordeel, N = Nadeel)

	<b>Investing</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>	<b>2026</b>	<b>2027</b>	<b>2028</b>
1. Beleidskader armoede		N 51	N 51	N 51	N 51	N 51
2. Beleidskader openbare verlichting		V 85	V 85	V 85	V 85	V 85
3. Beleidsplan wegen (2024-2027)		N 26	N 26	N 26	N 26	N 26
4. Beleidsplan Civieltechnische kunstwerken (2024-2033)		V 31	V 24	V 24	V 24	V 24
5. Herhuisvesting Red Sox	2.050	N 112	N 208	N 207	N 205	N 203
6. Sport en spel Reek	2.667	V 20	N 26	N 94	N 93	N 92
7. Gemeentelijke Gezondheidsdiensten (GGD) Kadernota 2025		N 14	N 146	N 146	N 146	N 146
8. Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN) Kadernota 2025		0	N 423	N 423	N 423	N 423
9. Belastingssamenwerking Oost-Brabant (BSOB) Kadernota 2025		0	N 59	N 59	N 59	N 59
10. Kleinschalig Collectief Vervoer (KCV) Kadernota 2025		V 121	V 105	V 78	V 39	V 9

11. Veiligheidsregio Kadernota 2025	0	N 204	N 204	N 204	N 204	
12. Regionaal bureau leerplicht Kadernota 2025	0	N 15	N 15	N 15	N 15	
13. Brabants Historisch Informatie Centrum (BHIC) Kadernota 2025	0	N 9	N 10	N 22	N 22	
14. Wet sociale werkvoorziening (WSW) Kadernota 2025	0	N 7	N 7	N 7	N 7	
15. Meerjarig onderhoudsplan (MJOP) Gebouwen	N 68	N 91	N 91	N 91	N 91	
<b>Totaal genomen raadsbesluiten</b>	<b>4.717</b>	<b>N 14</b>	<b>N 1.051</b>	<b>N 1.146</b>	<b>N 1.194</b>	<b>N 1.221</b>

## **Bijlage 2. Ontwikkeling lastendruk**

### **Ontwikkeling lastendruk woningeigenaar**

Hieronder gaan wij in op de voorgestelde stijging van de OZB.

Uitgangspunt voor ons blijft zo laag mogelijk gemeentelijke lasten bij een zo hoog mogelijk voorzieningenniveau. Als we kijken naar het jaarlijks opgestelde vergelijkend onderzoek naar gemeentelijke lasten over 2024 (bron: Coelo.nl) bezet Maashorst landelijk gezien de 35e plaats van 345 vergeleken gemeenten. 35 betekent in dit geval dat er 310 gemeenten duurder zijn. De vergelijking gaat over OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing voor meerpersoonshuishoudens. Als we kijken naar de provincie Noord-Brabant staan we op plek 8 van 55 gemeenten. 47 gemeenten in onze provincie hebben dus hogere lasten.

Als we naast de gebruikelijke indexatie de extra verhoging OZB van 10% hierin meetellen (€ 35 stijging per jaar) staan we in Noord-Brabant op plek 17 van de 55 gemeenten. Uiteraard is de verwachting dat meer gemeenten de OZB in 2025 gaan verhogen. Daar is nu nog geen rekening mee gehouden en daarom geeft deze plek niet meer dan een indicatie.

Voor de hand ligt de vraag waarom niet eerst of meer beschikken over onze Algemene Reserve. In het kort komt dat er op neer dat we deze reserve de komende jaren al inzetten voor de verwachte structurele begrotingstekorten 2026 en 2027 en de incidentele tekorten 2025-2028. Daarnaast wordt deze gebruikt voor balanssturing bij vervanging van investeringen die op dit moment al daaruit gedekt worden. Dat gaat om € 33 miljoen. Dit bij elkaar betekent dat onze weerstandsratio op termijn al zal dalen tot net boven de 2. Zie voor meer toelichting onder bijlage 4.

## Bijlage 3 Niet financieel overgenomen moties

### Niet financieel overgenomen moties

Moties die niet financieel zijn overgenomen in de Kadernota 2025

Door de gemeenteraad zijn eerder een aantal moties aangenomen die betrokken zijn bij de afwegingen in deze Kadernota. Deze zijn om verschillende redenen niet financieel vertaald in deze Kadernota 2025. Hieronder een overzicht van deze moties en de afweging deze niet financieel te vertalen:

<b>Motie / onderwerp</b>	<b>beweegreden om niet mee te nemen in de kadernota</b>
1. Veiligheidssituatie op en rond zebrapaden (raad 16-11-2023)	<p>Deze werkzaamheden worden onderdeel van het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit. Het uitvoeringsplan wordt direct aansluiten aan het Beleidsprogramma Mobiliteit opgesteld. De planning is om het uitvoeringsplan in 2026 vast te laten stellen.</p> <p>Vanwege de huidige financiële situatie van de gemeente is er op dit moment geen ruimte om de ophoging van de inkomensnorm door te voeren. Er zou dan een bezuiniging of lastenverhoging tegenover moeten staan. In ons armoedebeleid staat verder opgenomen dat we werken vanuit de bedoeling en zoeken naar maatwerkoplossingen. Stichting Leergeld past al ruimere inkomensnormen toe indien nodig. Daarnaast kan het verwarrend zijn voor inwoners als we voor verschillende regelingen verschillende inkomensnormen hanteren. De capaciteit moet worden opgehoogd zowel intern als bij externe partijen (zoals Stichting Leergeld), aangezien er een groot beroep wordt gedaan op vrijwilligers is het onduidelijkheid of dit lukt.</p>
2. Verhogen van grens naar 130% van het wettelijk minimum inkomen voor gezinnen met kinderen (16-11-2023)	<p>Met het onderzoek naar de fietstunnels en het gesprek erover met de provincie Noord Brabant hebben we onderzocht wat de huidige noodzaak is en wat de mogelijkheden zijn om de routes door de tunnels te verbeteren. In de reactie op het onderzoek geeft de Provincie aan dat de prioriteiten nu niet liggen bij bestaande ongelijkvloerse oversteken voor langzaam verkeer. Dat betekent voor nu dat er geen aanpassingen worden gedaan aan de tunnels. Wel is de intentie uitgesproken om in de toekomst te zoeken naar mogelijkheden om de infrastructuur voor fietsers en voetgangers te verbeteren.</p>
3. Aanvullend onderzoek fietstunnels onder N264 (14-7-2022)	

## **Bijlage 4. De drie financiële pijlers**

### **De drie financiële pijlers van ons financieel beleid**

**De drie pijlers zijn in onze begroting altijd opgenomen onder de financiële begroting "Gevolgen programmabegroting voor de financiële positie". In de kadernota is deze paragraaf niet opgenomen maar gaan we wel kort in op de effecten van deze kadernota op deze pijlers.**

### **Structureel sluitende begroting**

Onze kadernota 2025 is voor de jaren 2025 en 2028 structureel sluitend. De jaren 2026 en 2027, de zogenoemde ravijnjaren, zijn in het geheel niet sluitend. Voor het provinciaal toezicht is het meer dan voldoende als het eerste jaar structureel sluitend is. Dat is het geval. Omdat ook 2028 sluitend is, geeft dat een positieve kijk op de jaren na de ravijnjaren.

### **Risicomanagement en risicobeheersing**

De risico's zijn in beeld en worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. Daaruit volgt een weerstandsratio. Met de raad is afgesproken dat deze tussen 1 en 2 moet liggen. In de programmabegroting 2024 bedroeg deze ratio 5,06. Als we rekening houden met de resultaatbestemming voor de jaarrekening 2023, de daling van de onbenutte belastingcapaciteit en het inzetten van de algemene reserve voor de begrotingstekorten t/m 2028 en voor incidentele uitgaven, komt de ratio in 2028 uit op circa 4. Dit betekent nog altijd dat we onze risico's prima afgedekt hebben en dat het inzetten van de algemene reserve voor o.a. de ravijnjaren niet betekent dat onze financiële weerstand in het geding komt, sterker nog, die blijft goed. Wat hierbij niet onvermeld moet blijven is het deel van de Algemene Reserve dat we willen gebruiken om investeringen te vervangen waarvan de afschrijvingslasten eerder ook uit de algemene reserve zijn gedekt (balanssturing). Om te voorkomen dat de lasten bij vervanging ten laste van de begroting komen moeten we deze opnieuw uit de Algemene Reserve dekken. Het gaat in totaal om € 33 miljoen dat we daarvoor apart willen/moeten houden. Als we dat betrekken bij de berekening van onze weerstandsratio als "geclaimd geld" dan zou de ratio op termijn dalen tot 2,25.

### **Financiering**

Pijler 3 gaat over de financieringsbehoefte. Kijken we naar Kadernota 2025 dan kunnen we stellen dat er voor circa 10 miljoen aan nieuwe investeringen opgenomen is. Dit is tevens het belangrijkste effect op onze financieringsbehoefte. Vanwege de al eerder geraamde investeringen is de verwachting dat er in 2025 een langlopende lening afgesloten zal moeten worden. De hoogte daarvan is afhankelijk van diverse factoren zoals uitvoering huidige investeringen, inkomsten uit de grondexploitatie etc. Van de 10 miljoen aan nieuwe investering zijn de rentelasten meegenomen in deze kadernota. Een exacte berekening en inschatting voor onze leningenportefeuille maken we bij de programmabegroting 2025.

Deze drie pijlers worden in de nog op te stellen programmabegroting 2025 opnieuw herkend en uitgebreider toegelicht.

## Bijlage 5. Financieel technische uitgangspunten 2025

### Financieel technische uitgangspunten

Voor het opstellen van de Programmabegroting is het een wettelijke plicht om in ieder geval de uitgangspunten te hanteren zoals opgenomen in de meicirculaire. Daarbij gaat het met name om de daar gepubliceerde cijfers voor loon- en prijscompensatie. Bij het opstellen van dit document, deze Kadernota is de meicirculaire nog niet beschikbaar, dus baseren we ons op de meest actuele circulaire, de maartcirculaire '24 (of als er geen circulaire wordt uitgebracht de decembercirculaire '23).

De financiële gevolgen van deze financieel technische uitgangspunten hebben we eveneens in beeld gebracht en opgenomen in het bestedings- en dekkingsplan 2024 e.v..

In onderstaande tabel ziet u de financieel technische uitgangspunten zoals we die hanteren voor de Programmabegroting 2025.

Onderwerp	Uitgangspunt voor 2025
Algemeen	We dekken structurele uitgaven met structurele inkomsten.
Algemeen	Onze ramingen zijn volledig, realistisch en haalbaar.
Algemeen Raming bestaand beleid	Lasten en baten worden op bestaand beleid geraamd, inclusief de besluitvorming van de raad tot en met juli voorafgaand aan de begroting.
Algemeen Raming nieuw beleid	Nieuw of gewijzigd beleid toetsen we aan de financieel beschikbare ruimte. Nieuw beleid op basis van het Bestuursakkoord wordt als zodanig toegelicht.
Aantal inwoners Maashorst	Voor de rekeneenheid voor het aantal inwoners per 1 januari van het begrotingsjaar hanteren we de meest actuele cijfers. Voor de meerjaren-prognose hanteren we bij voorkeur 'De ontwikkelingen van de bevolking in Noord-Brabant, 2023-2040. ( Bron:' De Bevolkings- en woningbehoefteprognose Noord-Brabant' van Provincie Noord-Brabant).
Aantal woonruimten Maashorst	De rekeneenheid van aantal woonruimten per 1 januari van het begrotingsjaar is op basis van de betalingspecificatie algemene uitkering april 2023 (woonfunctie, logiesfunctie, uitwonende studenten).

Algemeen uitgangspunt lonen en prijzen	<p>In het begrotingsjaar ramen we op basis van lopende prijzen. Bij de berekening van de jaren daarna houden we deze lijn constant.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Dat doen we omdat het eenvoudiger is om constante prijzen te hanteren. Het eerste jaar hanteren we prijzen conform de lopende loon- en prijsontwikkeling. Voor de jaren daarna houden we de stijging op 0. Deze aanpak geeft minder kans op fouten, is minder bewerkelijk en laat minder ruimte voor uitzonderingen.</li> </ul>
Prijsstijging (LPO)	<p>Voor de prijsstijging in 2025 baseren we ons op de verwachtingen van het Centraal Planbureau (CPB) zoals vastgelegd in het CEP 2024. Hierbij hanteren we de LPO indexering 2025 (3,48%).</p> <p>Daar waar prijsstijgingen contractueel vastgelegd zijn, houden we vast aan die percentages.</p>
Prijsstijging meerjarenbegroting	<p>In de meerjarenbegroting hanteren we constante prijzen.</p>
Personeelskosten	<p>De loonkosten van het gemeentelijk personeel berekenen we op basis van de vastgestelde formatie.</p>
Werkkostenregeling	<p>De ontwikkeling van lonen kent haar eigen dynamiek. We hanteren voor de prognose van de ambtenarenlonen de geldende CAO. De huidige CAO loopt tot 31 maart 2025. Voor de periode april tm december sluiten we aan bij het percentage van de loonvoet voor de sector overheid. Voor 2025 is dat percentage 4,4%. (Bron: Centraal Economisch Plan 2024).</p> <p>We ramen loonontwikkelingen in de kadernota op hoofdlijnen en werken deze concreet uit in de later op te stellen Programmabegroting.</p>
Onroerendezaakbelasting (voor berekening algemene uitkering)	<p>Voor de werkkostenregeling is maximaal het wettelijk toegestane budget beschikbaar van 1,92% over de 1e € 400.000 en daarna 1,18% van de fiscale loonsom.</p> <p>Voor de waardebeoordeling van woningen en niet-woningen hanteren we de prognoses van het ministerie van BZK, zoals vermeld in de bevoorschotting van de algemene uitkering.</p>



Onroerendezaakbelasting (voor berekening opbrengst OZB)	De totaalopbrengst wordt voor 2024 verhoogd met de LPO-index 2024 (3,48%). Eventuele extra verhogingen lichten we toe als nieuw beleid in het bestedings- en dekkingsplan.
Tarievenbeleid	Voor de tarieven van rioolheffing en afvalstoffenheffing gaan we uit van 100% kostendekking. Leges bepalen we op basis van begrote en afgesproken kostendekkendheidspercentages
Gronden	Het aantal geraamde m2 grondverkopen is gebaseerd op de actuele en te verwachten afzetprognose voor woningen en bedrijventerreinen, zoals vastgelegd in het MJP2023. De grondprijzen per complex zijn conform het grondprijsbeleid 2024 (maart 2024).
Te ontvangen huren	We verwerken de contractueel overeengekomen prijsaanpassingen. Voor de overige ramingen sluiten we aan bij de LPO-index 2025 (3,48% 2025).
Subsidies	Voor de indexering houden we vast aan de LPO index 2025 (3,48%).
Algemene uitkering	We ramen de algemene uitkering uit het Gemeentefonds op basis van de meicirculaire 2024. De algemene uitkering zien we als vrij besteedbare middelen ter dekking van de voorstellen van college en raad. Wij volgen hierbij de Financiële verhoudingswet.
	We begroten de middelen uit de algemene uitkering centraal in programma 10 Bedrijfsvoering en inkomsten, tegen lopende prijzen voor het begrotingsjaar en tegen constante prijzen voor de jaren daarna. Alleen in gevallen waarbij actief een decentralisatie-uitkering wordt aangevraagd, worden die middelen ook voor dat doel geormerkt. Alle overige uitkeringen die we via de algemene uitkering ontvangen, zien we als 'algemene middelen' die we als zodanig ook betrekken bij de integrale afweging bij het begrotingstraject.
	Teams kunnen aanvragen voor decentralisatie-uitkeringen doen door het opstellen van een inhoudelijk plan en onderbouwing van het benodigd budget. Dit plan en budget moeten ze laten vaststellen door het college van burgemeester en wethouders. Na goedkeuring door college worden de middelen overgeheveld naar de decentrale budgetten. Bij feitelijke overheveling van taken en

	<p>middelen vanuit het Rijk begroten we de hierbij behorende middelen decentraal.</p>
Verbonden partijen	<p>De bijdragen voor verbonden partijen zijn gebaseerd op kadernota's en begrotingen 2025 van de verbonden partijen.</p>
Rente	<p>Voor de berekening van de totale rentekosten tellen we eerst alle betaalde rentebedragen over aangetrokken lang- en kortlopende gelden op. Daarna trekken we daar de terugontvangen rente van derden van af. We berekenen XX% rente (was 0,9% in 2023) over onze eigen financieringsmiddelen (renteomslag). We hanteren de rentenotitie van het BBV.</p>
Rente langlopende geldleningen	<p>Voor de toekomstige financieringsbehoefte rekenen we een rentepercentage voor langlopende leningen 25 jaar van 3,1% (was 2,2,% in 2023).</p>
Rente grondbedrijf	<p>Vanaf 2016 was in verband met de invoering van de Vennootschapsbelasting (Vpb) voor grondexploitaties de rentetoerekening gebaseerd op het gemiddelde rentepercentage over het vreemde vermogen. In de praktijk hanteert de Belastingdienst een andere toerekening van rente aan de grondexploitaties. Hiermee is de noodzaak voor een afwijkend rentepercentage voor grondexploitaties vervallen en moet voor het grondbedrijf ook de rente-omslag gebruikt worden volgens de laatste rentenotitie van de BBV.</p>
Rente voorzieningen	<p>Rentetoevoegingen aan voorzieningen zijn niet toegestaan, tenzij voorzieningen op contante waarde zijn gewaardeerd. Voor Maashorst betreft dit momenteel de voorziening begrafenisrechten. Indirect betreft het ook de voorziening pensioenverplichtingen, maar daar is de rente opgenomen in de berekening van Raet/Visma.</p>
Afschrijving	<p>Het afschrijvingsbeleid dat wij hanteren, is vastgelegd in de Financiële verordening gemeente Maashorst.(maart 2024)</p> <p>Afschrijving start in het jaar volgend op het jaar van gereedkomen of verwerven van het kapitaalgoed.</p>
Overhead	<p>Overhead wordt niet doorbelast. Die rekenen we alleen toe aan grondexploitaties en investeringen. Daar waar sprake is van 'tarieven' berekenen we de overhead</p>

	extracomptabel (handmatig, na verzameling van alle noodzakelijke informatie)
Vervangingsinvesteringen	In de meerjarenbegroting maken we onderscheid tussen uitbreidings- en vervangingsinvesteringen. Vervangingsinvesteringen inventariseren en beoordelen we bij de Kadernota. Bij noodzaak tot vervanging nemen we de lasten op in het basisbeeld. We gaan daarbij uit van de inventarisatie van investeringen, zoals opgenomen in het MIP.
Incidentele budgetten	Incidentele budgetten die in het betreffende begrotingsjaar niet zijn ingezet, vallen bij het jaarverslag vrij in het jaarrekeningresultaat. Als het college toch vindt dat het budget beschikbaar moet blijven, dan kunnen we dit opnemen in het raadsvoorstel tot overhevelen van budgetten (december) en eventueel daarna nog melden in het jaarverslag. Daarna volgt besluitvorming door u als raad.
Onvoorzien	De stelpost onvoorziene uitgaven gebruiken we alleen voor het opvangen van incidentele tegenvallers, die onvoorzien, niet uit te stellen en onontkoombaar zijn. De hoogte van de stelpost onvoorziene uitgaven is € 45.000 structureel. Het college kan beschikken over de inzet van de stelpost onvoorzien gedurende het lopende boekjaar. Het college informeert uw raad via de reguliere P&C-cyclus over de inzet.





**Begrotingswijzigingsnummer**  
**15**  
**6134-2024**  
**dienstaar**  
**2024**

Het college / De raad van de gemeente Maashorst besluit de begroting als volgt te wijzigen:

FOL	Omschrijving FOL	Programma nr	ECL	M/V	Omschrijving ECL	Debit dienstjaar 2024	Credit dienstjaar 2024	Debit jaar + 1 2025	Credit jaar + 1 2025	Debit jaar + 2 2025	Credit jaar + 2 2025	Debit jaar + 3 2027	Credit jaar + 3 2027	Debit jaar + 4 2028	Credit jaar + 4 2028	Totallycning max 100 teken per regel
67103000	Gezondheid - GGD Basiszaken	7	43301	u	Bijdrage aan gemeenschappelijke regeling	14.000		146.000		146.000		146.000		146.000		Kadernota 2025 - reeds genomen maatregel - 7 Kadernota 2025 GGD
67400002	Omgevingsdienst ODBN(K)	7	43301	u	Bijdrage aan gemeenschappelijke regeling	0		423.000		423.000		423.000		423.000		Kadernota 2025 - reeds genomen maatregel - 8 ODBN Kadernota 2025
60610000	Uitvoering WOZ woningen (K)	10	43303	u	Perceptiekosten BSDB	0		59.000		59.000		59.000		59.000		Kadernota 2025 - reeds genomen maatregel - 9 BSDB Kadernota 2025
66714000	Wmo - Vervoer (Rapiditas)(K)	6	34160	u	Vervoerskosten	-113.851		-104.913		-84.112		-51.719		-29.403		Kadernota 2025 - reeds genomen maatregel - 10 KCV Kadernota 2025
66714000	Wmo - Vervoer (Rapiditas)(K)	6	43303	u	Bijdrage aan gemeenschappelijke regeling	-3.747		516		3.629		7.271		10.846		Kadernota 2025 - reeds genomen maatregel - 10 KCV Kadernota 2025
61100000	Veiligheidsregio brabanti noord	1	43301	u	Structuure bijdrage overige instellingen		403									Kadernota 2025 - reeds genomen maatregel - 11 Veiligheidsregio Kadernota 2025
64300100	Onderwijs - Lerenlicht	4	43301	u	Bijdrage aan gemeenschappelijke regeling			15.337		204.000		204.000		204.000		Kadernota 2025 - reeds genomen maatregel - 12 Regionaal bureau leerplan Kadernota 2025
65400100	Cultuur - Brabant Historisch Informatie Centrum	5	43301	u	Bijdrage aan gemeenschappelijke regeling			9.000		10.000		10.000		10.000		Kadernota 2025 - reeds genomen maatregel - 13 Regionaal bureau leerplan Kadernota 2025
66400000	Pwv - Sociale Werkvoorziening	6	43301	u	Bijdrage aan gemeenschappelijke regeling			7.000		2.000		2.000		2.000		Kadernota 2025 - reeds genomen maatregel - 14 Wet sociale werkvoorziening (WSW) Kadernota 2025
67400000	Miliebeland-en -beheer-Algemeen(K)	7	38047	u	Kosten overige overheden	40.000		40.000		40.000		40.000		40.000		Kadernota 2025 - autonome ontwik. - Subsidie Rijksoverheid
63401000	Toerisme	3	38004	u	Overige kosten overige overheden en diensten			22.000		22.000		22.000		22.000		Kadernota 2025 - autonome ontwik. - Subsidie Platform Toerisme Maashorst
78999919	2026 Realisatie woonwonenlocatie grond	kap dienst	32004	u	Uitbetaalde investeringen algemeen			250.000		250.000		250.000		250.000		Kadernota 2025 - autonome ontwik. - realisatie woonwonenlocatie
1900	Suitlek MVA-EN Overige (K)	kap dienst	90000	u	Overboeking naar Balans			250.000		250.000		250.000		250.000		Kadernota 2025 - autonome ontwik. - realisatie woonwonenlocatie
20020	Kuisposten Maashorst	kap dienst	90000	u	Overboeking naar Balans			1.125		1.125		2.250		2.250		Kadernota 2025 - autonome ontwik. - realisatie woonwonenlocatie
64300300	Overige volkshuisvesting (K)	10	74002	u	Doorschikende rente kapitaalinstaan aan teakvelden			1.125		1.125		2.250		2.250		Kadernota 2025 - autonome ontwik. - realisatie woonwonenlocatie
65002000	Rente en afschrijvingen	10	51002	u	Rente rekening courant			770.000		770.000		770.000		770.000		Kadernota 2025 - autonome ontwik. - realisatie woonwonenlocatie
78999919	2026 Realisatie nieuwe woonwonenlocatie	kap dienst	32004	u	Uitbetaalde investeringen algemeen			3.465		3.465		3.465		3.465		Kadernota 2025 - autonome ontwik. - realisatie woonwonenlocatie
1900	Suitlek MVA-EN Overige (K)	kap dienst	90000	u	Overboeking naar Balans			3.465		3.465		3.465		3.465		Kadernota 2025 - autonome ontwik. - realisatie woonwonenlocatie
20020	Kuisposten Maashorst	kap dienst	90000	u	Overboeking naar Balans			6.791		6.791		6.791		6.791		Kadernota 2025 - autonome ontwik. - realisatie woonwonenlocatie
64300300	Overige volkshuisvesting (K)	10	73000	u	Rente			30.800		30.800		30.800		30.800		Kadernota 2025 - autonome ontwik. - realisatie woonwonenlocatie
65002000	Rente en afschrijvingen	10	74002	u	Doorschikende rente kapitaalinstaan aan teakvelden			-6.791		-6.791		-6.791		-6.791		Kadernota 2025 - autonome ontwik. - realisatie woonwonenlocatie
65002000	Rente en afschrijvingen	10	51002	u	Doorschikende afschrijving aan teakvelden			-30.800		-30.800		-30.800		-30.800		Kadernota 2025 - autonome ontwik. - realisatie woonwonenlocatie
65002000	Rente en afschrijvingen	10	51002	u	Rente rekening courant			6.791		6.791		6.791		6.791		Kadernota 2025 - autonome ontwik. - realisatie woonwonenlocatie
78999934	Suitlek MVA-MN, GWW werken MN(K)	kap dienst	73003	u	Abschrijving			30.800		30.800		30.800		30.800		Kadernota 2025 - autonome ontwik. - realisatie woonwonenlocatie
1900	MVA-EN Overige (F)	kap dienst	90000	u	Overboeking naar Balans			30.800		30.800		30.800		30.800		Kadernota 2025 - autonome ontwik. - realisatie woonwonenlocatie
63002000	Kuisposten Maashorst(F)	kap dienst	90000	u	Overboeking naar Balans			30.800		30.800		30.800		30.800		Kadernota 2025 - autonome ontwik. - realisatie woonwonenlocatie
63002000	Woonwonenlocatie Berendink Uden (K)	kap dienst	38109	u	Overboeking naar Balans			30.800		30.800		30.800		30.800		Kadernota 2025 - autonome ontwik. - realisatie woonwonenlocatie
63002000	Woonwonenlocatie Berendink Uden (K)	kap dienst	90000	u	Overboeking naar Balans			30.800		30.800		30.800		30.800		Kadernota 2025 - autonome ontwik. - realisatie woonwonenlocatie
63002000	Woonwonenlocatie Berendink Uden (K)	kap dienst	90000	u	Overboeking naar Balans			30.800		30.800		30.800		30.800		Kadernota 2025 - autonome ontwik. - realisatie woonwonenlocatie
63002000	Woonwonenlocatie Berendink Uden (K)	kap dienst	90000	u	Overboeking naar Balans			30.800		30.800		30.800		30.800		Kadernota 2025 - autonome ontwik. - realisatie woonwonenlocatie
63002000	Woonwonenlocatie Berendink Uden (K)	kap dienst	90000	u	Overboeking naar Balans			30.800		30.800		30.800		30.800		Kadernota 2025 - autonome ontwik. - realisatie woonwonenlocatie
63002000	Woonwonenlocatie Berendink Uden (K)	kap dienst	90000	u	Overboeking naar Balans			30.800		30.800		30.800		30.800		Kadernota 2025 - autonome ontwik. - realisatie woonwonenlocatie
63002000	Woonwonenlocatie Berendink Uden (K)	kap dienst	90000	u	Overboeking naar Balans			30.800		30.800		30.800		30.800		Kadernota 2025 - autonome ontwik. - realisatie woonwonenlocatie
63002000	Woonwonenlocatie Berendink Uden (K)	kap dienst	90000	u	Overboeking naar Balans			30.800		30.800		30.800		30.800		Kadernota 2025 - autonome ontwik. - realisatie woonwonenlocatie
63002000	Woonwonenlocatie Berendink Uden (K)	kap dienst	90000	u	Overboeking naar Balans			30.800		30.800		30.800		30.800		Kadernota 2025 - autonome ontwik. - realisatie woonwonenlocatie
63002000	Woonwonenlocatie Berendink Uden (K)	kap dienst	90000	u	Overboeking naar Balans			30.800		30.800		30.800		30.800		Kadernota 2025 - autonome ontwik. - realisatie woonwonenlocatie
63002000	Woonwonenlocatie Berendink Uden (K)	kap dienst	90000	u	Overboeking naar Balans			30.800		30.800		30.800		30.800		Kadernota 2025 - autonome ontwik. - realisatie woonwonenlocatie
63002000	Woonwonenlocatie Berendink Uden (K)	kap dienst	90000	u	Overboeking naar Balans			30.800		30.800		30.800		30.800		Kadernota 2025 - autonome ontwik. - realisatie woonwonenlocatie
63002000	Woonwonenlocatie Berendink Uden (K)	kap dienst	90000	u	Overboeking naar Balans			30.800		30.800		30.800		30.800		Kadernota 2025 - autonome ontwik. - realisatie woonwonenlocatie
63002000	Woonwonenlocatie Berendink Uden (K)	kap dienst	90000	u	Overboeking naar Balans			30.800		30.800		30.800		30.800		Kadernota 2025 - autonome ontwik. - realisatie woonwonenlocatie
63002000	Woonwonenlocatie Berendink Uden (K)	kap dienst	90000	u	Overboeking naar Balans			30.800		30.800		30.800		30.800		Kadernota 2025 - autonome ontwik. - realisatie woonwonenlocatie
63002000	Woonwonenlocatie Berendink Uden (K)	kap dienst	90000	u	Overboeking naar Balans			30.800		30.800		30.800		30.800		Kadernota 2025 - autonome ontwik. - realisatie woonwonenlocatie
63002000	Woonwonenlocatie Berendink Uden (K)	kap dienst	90000	u	Overboeking naar Balans			30.800		30.800		30.800		30.800		Kadernota 2025 - autonome ontwik. - realisatie woonwonenlocatie
63002000	Woonwonenlocatie Berendink Uden (K)	kap dienst	90000	u	Overboeking naar Balans			30.800		30.800		30.800		30.800		Kadernota 2025 - autonome ontwik. - realisatie woonwonenlocatie
63002000	Woonwonenlocatie Berendink Uden (K)	kap dienst	90000	u	Overboeking naar Balans			30.800		30.800		30.800		30.800		Kadernota 2025 - autonome ontwik. - realisatie woonwonenlocatie
63002000	Woonwonenlocatie Berendink Uden (K)	kap dienst	90000	u	Overboeking naar Balans			30.800		30.800		30.800		30.800		Kadernota 2025 - autonome ontwik. - realisatie woonwonenlocatie
63002000	Woonwonenlocatie Berendink Uden (K)	kap dienst	90000	u	Overboeking naar Balans			30.800		30.800		30.800		30.800		Kadernota 2025 - autonome ontwik. - realisatie woonwonenlocatie
63002000	Woonwonenlocatie Berendink Uden (K)	kap dienst	90000	u	Overboeking naar Balans			30.800		30.800		30.800		30.800		Kadernota 2025 - autonome ontwik. - realisatie woonwonenlocatie
63002000	Woonwonenlocatie Berendink Uden (K)	kap dienst	90000	u	Overboeking naar Balans			30.800		30.800		30.800		30.800		Kadernota 2025 - autonome ontwik. - realisatie woonwonenlocatie
63002000	Woonwonenlocatie Berendink Uden (K)	kap dienst	90000	u	Overboeking naar Balans			30.800		30.800		30.800		30.800		Kadernota 2025 - autonome ontwik. - realisatie woonwonenlocatie
63002000	Woonwonenlocatie Berendink Uden (K)	kap dienst	90000	u	Overboeking naar Balans			30.800		30.800		30.800		30.800		Kadernota 2025 - autonome ontwik. - realisatie woonwonenlocatie
63002000	Woonwonenlocatie Berendink Uden (K)	kap dienst	90000	u	Overboeking naar Balans			30.800		30.800		30.800		30.800		Kadernota 2025 - autonome ontwik. - realisatie woonwonenlocatie
63002000	Woonwonenlocatie Berendink Uden (K)	kap dienst	90000	u	Overboeking naar Balans			30.800		30.800		30.800		30.800		Kadernota 2025 - autonome ontwik. - realisatie woonwonenlocatie
63002000	Woonwonenlocatie Berendink Uden (K)	kap dienst	90000	u	Overboeking naar Balans			30.800		30.800		30.800		30.800		Kadernota 2025 - autonome ontwik. - realisatie woonwonenlocatie
63002000	Woonwonenlocatie Berendink Uden (K)	kap dienst	90000	u	Overboeking naar Balans			30.800		30.800		30.800		30.800		Kadernota 2025 - autonome ontwik. - realisatie woonwonenlocatie
63002000	Woonwonenlocatie Berendink Uden (K)	kap dienst	90000	u	Overboeking naar Balans			30.800		30.800		30.800		30.800		Kadernota 2025 - autonome ontwik. - realisatie woonwonenlocatie
63002000	Woonwonenlocatie Berendink Uden (K)	kap dienst	90000	u	Overboeking naar Balans			30.800		30.800		30.800		30.800		Kadernota 2025 - autonome ontwik. - realisatie woonwonenlocatie
63002000	Woonwonenlocatie Berendink Uden (K)	kap dienst	90000	u	Overboeking naar Balans			30.800		30.800		30.800		30.800		Kadernota 2025 - autonome ontwik. - realisatie woonwonenlocatie
63002000	Woonwonenlocatie Berendink Uden (K)	kap dienst	90000	u	Overboeking naar Balans			30.800		30.800		30.800		30.800		Kadernota 2025 - autonome ontwik. - realisatie woonwonenlocatie
63002000	Woonwonenlocatie Berendink Uden (K)	kap dienst	90000	u	Overboeking naar Balans			30.800		30.800		30.800		30.800		Kadernota 2025 - autonome ontwik. - realisatie woonwonenlocatie
63002000	Woonwonenlocatie Berendink Uden (K)	kap dienst	90000	u	Overboeking naar Balans			30.800		30.800		30.800		30.800		Kadernota 2025 - autonome ontwik. - realisatie woonwonenlocatie
63002000	Woonwonenlocatie Berendink Uden (K)	kap dienst	90000	u	Overboeking naar Balans			30.800		30.800		30.800		30.800		Kadernota 2025 - autonome ontwik. - realisatie woonwonenlocatie
63002000	Woonwonenlocatie Berendink Uden (K)	kap dienst	90000	u	Overboeking naar Balans			30.800		30.800		30.800		30.800		Kadernota 2025 - autonome ontwik. - realisatie woonwonenlocatie
63002000	Woonwonenlocatie Berendink Uden (K)	kap dienst	90000	u	Overboeking naar Balans			30.800		30.800		30.800		30.800		Kadernota 2025 - autonome ontwik. - realisatie woonwonenlocatie
63002000	Woonwonenlocatie Berendink Uden (K)	kap dienst	90000	u	Overboeking naar Balans			30.800		30.800		30.800		30.800		Kadernota 2025 - autonome ontwik. - realisatie woonwonenlocatie
63002000																





















60500200	Rente en afschrijvingen	10	73000	u	Afschrijving	0	12,483	-152,284	-124,252	-140,502	kademola 2025 - autonome onthik. Actualisatie MIP (systeembaar geschied)
79998934	Suitek MVA-MN: GWW werken MN(K)	kap dienst	73003	u	Afschrijving investeringen (kapitaaldienst)	0	12,483	-152,284	-124,252	-140,502	kademola 2025 - autonome onthik. Actualisatie MIP (systeembaar geschied)
1900	Suitek MVA-MN: GWW werken MN(K)	kap dienst	90000	u	Overboeking naar Balans	0	-12,483	152,284	124,252	140,502	kademola 2025 - autonome onthik. Actualisatie MIP (systeembaar geschied)
2020	MVA-EN: Overige (F)	kap dienst	30000	u	Overboeking naar Balans	0	12,483	-152,284	-124,252	-140,502	kademola 2025 - autonome onthik. Actualisatie MIP (systeembaar geschied)
60409800	Kruispunten Maashorst(F)	kap dienst	30000	u	Saldoop duurzame meerjarenbegroting inkomsten	0	12,483	-152,284	-124,252	-13,500	kademola 2025 - autonome onthik. Actualisatie MIP (systeembaar geschied)
70400040	Investeringen -schaffingsgrens - TV 0.4 overhead	10	32004	u	Saldoop duurzame goederen uitgaven	50,000	50,000				kademola 2025 - autonome onthik. Actualisatie MIP (systeembaar geschied)
79998915	Suitek MVA-EN: Vervoermiddelen (K)	kap dienst	30004	u	Overboeking naar Balans	50,000	50,000				kademola 2025 - autonome onthik. Actualisatie MIP (systeembaar geschied)
1500	MVA-EN: Vervoermiddelen (F)	kap dienst	90000	u	Overboeking naar Balans	50,000	50,000				kademola 2025 - autonome onthik. Actualisatie MIP (systeembaar geschied)
60400600	Kruispunten Maashorst	10	74000	u	Saldoop sultrekening meerjarenbegroting uitgaven	422	3,125	366	6,250	253	kademola 2025 - autonome onthik. Actualisatie MIP (systeembaar geschied)
70400041	Informatievoorziening (K)	kap dienst	32004	u	Rente	17,000					kademola 2025 - autonome onthik. Actualisatie MIP (systeembaar geschied)
79998916	Suitek MVA-EN: Machines app en installaties (K)	kap dienst	90000	u	Overboeking naar Balans	-17,000					kademola 2025 - autonome onthik. Actualisatie MIP (systeembaar geschied)
2020	MVA-EN: Machines app en installaties (F)	kap dienst	30000	u	Overboeking naar Balans	17,000					kademola 2025 - autonome onthik. Actualisatie MIP (systeembaar geschied)
60400500	Informatievoorziening (K)	10	74000	u	Rente	145	130	115	98	84	kademola 2025 - autonome onthik. Actualisatie MIP (systeembaar geschied)
60500200	Rente en afschrijvingen	10	74002	u	Doorberekende rente kapitaalisten aan taakvelden	850	1,700	1,700	1,700	1,700	kademola 2025 - autonome onthik. Actualisatie MIP (systeembaar geschied)
60500200	Rente en afschrijvingen	10	73002	u	Doorberekende afschrijving aan taakvelden	-145	-481	-481	-408	-337	kademola 2025 - autonome onthik. Actualisatie MIP (systeembaar geschied)
60500200	Rente en afschrijvingen	10	51002	u	Rente rekening courant	-850	-4,825	-7,950	-7,950	-7,950	kademola 2025 - autonome onthik. Actualisatie MIP (systeembaar geschied)
79998934	Suitek MVA-MN: GWW werken MN(K)	kap dienst	73003	u	Afschrijving	850	4,825	7,950	7,950	7,950	kademola 2025 - autonome onthik. Actualisatie MIP (systeembaar geschied)
1900	MVA-EN: Overige (F)	kap dienst	90000	u	Overboeking naar Balans	-850	-4,825	7,950	7,950	7,950	kademola 2025 - autonome onthik. Actualisatie MIP (systeembaar geschied)
2020	Kruispunten Maashorst(F)	kap dienst	30000	u	Overboeking naar Balans	-850	4,825	-4,825			kademola 2025 - autonome onthik. Actualisatie MIP (systeembaar geschied)
75210033	2024 uit '19 renovatie kleedkabinet	kap dienst	32004	u	Saldoop sultrekening meerjarenbegroting inkomsten	850	4,825	7,950	7,950	7,950	kademola 2025 - autonome onthik. Actualisatie MIP (systeembaar geschied)
79998913	Suitek MVA-EN: Bedrijfsgebouwen (K)	kap dienst	44100	u	Overboeking naar Balans	-266,200	266,200	46,200	46,200	46,200	kademola 2025 - autonome onthik. Actualisatie MIP (systeembaar geschied)
1300	MVA-EN: Bedrijfsgebouwen (F)	kap dienst	90000	u	Overboeking naar Balans	220,000	-220,000				kademola 2025 - autonome onthik. Actualisatie MIP (systeembaar geschied)
65201012	Voedselvelden LDI: 19 Uiten (K)	kap dienst	38000	u	Overboeking naar Balans	220,000	-220,000				kademola 2025 - autonome onthik. Actualisatie MIP (systeembaar geschied)
70500010	2028 Nieuwe Markt 3bc verbouwing	5	74000	u	Saldoop sultrekening meerjarenbegroting inkomsten	-390	-11,000				kademola 2025 - autonome onthik. Actualisatie MIP (systeembaar geschied)
79998913	Suitek MVA-EN: Bedrijfsgebouwen (K)	kap dienst	32004	u	Rente	850	4,825	7,950	7,950	7,950	kademola 2025 - autonome onthik. Actualisatie MIP (systeembaar geschied)
1300	MVA-EN: Bedrijfsgebouwen (F)	kap dienst	90000	u	Overboeking naar Balans	-850	-4,825	7,950	7,950	7,950	kademola 2025 - autonome onthik. Actualisatie MIP (systeembaar geschied)
60900108	Nieuwe markt 3b, 3c en 3c (K)	kap dienst	32004	u	Overboeking naar Balans	-266,200	266,200	46,200	46,200	46,200	kademola 2025 - autonome onthik. Actualisatie MIP (systeembaar geschied)
79998913	Suitek MVA-EN: Bedrijfsgebouwen (K)	kap dienst	90000	u	Overboeking naar Balans	220,000	-220,000				kademola 2025 - autonome onthik. Actualisatie MIP (systeembaar geschied)
1300	MVA-EN: Bedrijfsgebouwen (F)	kap dienst	90000	u	Overboeking naar Balans	220,000	-220,000				kademola 2025 - autonome onthik. Actualisatie MIP (systeembaar geschied)
60400600	Kruispunten Maashorst	10	74000	u	Rente	850	4,825	7,950	7,950	7,950	kademola 2025 - autonome onthik. Actualisatie MIP (systeembaar geschied)
71200000	2023 Voerlijn laar(K)	kap dienst	32004	u	Overboeking naar Balans	25,000					kademola 2025 - autonome onthik. Actualisatie MIP (systeembaar geschied)
1900	MVA-EN: Overige (F)	kap dienst	90000	u	Overboeking naar Balans	-25,000					kademola 2025 - autonome onthik. Actualisatie MIP (systeembaar geschied)
60400600	Gemeenteluis (K)	10	73000	u	Afschrijving	112	214	191	169	146	kademola 2025 - autonome onthik. Actualisatie MIP (systeembaar geschied)
79998915	Suitek MVA-EN: Overige (K)	kap dienst	32004	u	Overboeking naar Balans	14,000	2,500	2,500	2,500	2,500	kademola 2025 - autonome onthik. Actualisatie MIP (systeembaar geschied)
1500	MVA-EN: Vervoermiddelen (F)	kap dienst	90000	u	Overboeking naar Balans	-14,000					kademola 2025 - autonome onthik. Actualisatie MIP (systeembaar geschied)
2020	Kruispunten Maashorst	10	74000	u	Rente	63	118	102	87	71	kademola 2025 - autonome onthik. Actualisatie MIP (systeembaar geschied)
61200000	Opentore orde en veiligheids	10	73000	u	Afschrijving	815	1,750	1,750	1,750	1,750	kademola 2025 - autonome onthik. Actualisatie MIP (systeembaar geschied)
60500200	Rente en afschrijvingen	10	73002	u	Doorberekende rente kapitaalisten aan taakvelden	0	656	-256	-256	-865	kademola 2025 - autonome onthik. Actualisatie MIP (systeembaar geschied)
60500200	Rente en afschrijvingen	10	73002	u	Doorberekende afschrijving aan taakvelden	0	6,750	-4,250	-4,250	-4,250	kademola 2025 - autonome onthik. Actualisatie MIP (systeembaar geschied)
60500200	Rente en afschrijvingen	10	51002	u	Rente rekening courant	-815	-658	-256	-256	-895	kademola 2025 - autonome onthik. Actualisatie MIP (systeembaar geschied)
79998934	Suitek MVA-MN: GWW werken MN(K)	kap dienst	73003	u	Afschrijving	0	4,250	4,250	4,250	4,250	kademola 2025 - autonome onthik. Actualisatie MIP (systeembaar geschied)
1900	MVA-EN: Overige (F)	kap dienst	90000	u	Overboeking naar Balans	0	-4,250	4,250	4,250	4,250	kademola 2025 - autonome onthik. Actualisatie MIP (systeembaar geschied)
2020	Kruispunten Maashorst(F)	kap dienst	30000	u	Overboeking naar Balans	0	6,750	-6,750	-6,750	-6,750	kademola 2025 - autonome onthik. Actualisatie MIP (systeembaar geschied)
60000001	Saldoop algemeen (K)	10	38002	u	Saldoop sultrekening meerjarenbegroting inkomsten	0	6,750	-4,250	-4,250	-4,250	kademola 2025 - autonome onthik. Actualisatie MIP (systeembaar geschied)
60000001	Saldoop algemeen (K)	10	38002	u	Saldoop overige goederen en dienst uitgaven	-83	-1,852	-1,852	-1,852	-1,852	kademola 2025 - autonome onthik. Actualisatie MIP (systeembaar geschied)
60000001	Saldoop algemeen (K)	10	38002	u	Saldoop overige goederen en dienst uitgaven	-85,314	-85,314	-85,314	-85,314	-85,314	kademola 2025 - autonome onthik. Actualisatie MIP (systeembaar geschied)
60400500	Informatievoorziening	10	38179	u	Impenentiaalkosten	350,000	975	400,000	990	995	kademola 2025 - autonome onthik. Actualisatie MIP (systeembaar geschied)
65100001	Accommodatie - Ontmoedingsplan: De Balans Uden	6	43806	u	Subsidie overige instel. & pers. Algemeen	975	975	975	990	995	kademola 2025 - autonome onthik. Actualisatie MIP (systeembaar geschied)
65100002	Accommodatie - Ontmoedingsplan: De Nieuwe Pfl. Uden	6	38124	u	Inkoop koffie e.o.	975	975	975	990	995	kademola 2025 - autonome onthik. Actualisatie MIP (systeembaar geschied)
65100002	Accommodatie - Ontmoedingsplan: De Nieuwe Pfl. Uden	6	35101	u	Inhuur horecamedewerkers	4,775	4,500	4,500	4,775	4,775	kademola 2025 - autonome onthik. Actualisatie MIP (systeembaar geschied)
65100003	Accommodatie - Ontmoedingsplan: De Scheek Volke	6	38124	u	Gaasbruik	180	180	180	180	180	kademola 2025 - autonome onthik. Actualisatie MIP (systeembaar geschied)

kademola 2025 - autonome onthik. Actualisatie MIP (systeembaar geschied)

kademola 2025 - autonome onthik. Actualisatie MIP (systeembaar geschied)

kademola 2025 - autonome onthik. Actualisatie MIP (systeembaar geschied)

kademola 2025 - autonome onthik. Actualisatie MIP (systeembaar geschied)









Code	Project Description	Category	Sub-Category	Year	2025	2026	2027	2028	2029	2030
65201001	Sporaccommodatie Den Heuvel Schaik	5	72004	1,671	1,671	1,671	1,671	1,671	1,671	1,671
90303100	VZ onderhoud gebouwen Maashorst	kap dienst	72001	1,671	1,671	1,671	1,671	1,671	1,671	1,671
99997989	Sulitrek Voorzelingen (art.44.1c) (K)	kap dienst	90000	-1,671	-1,671	-1,671	-1,671	-1,671	-1,671	-1,671
6570	Voorzelingen (art.44.1c) (F)	kap dienst	90000	1,671	1,671	1,671	1,671	1,671	1,671	1,671
20020	Sporaccommodatie De Bundel Zeeland	5	72004	242	242	242	242	242	242	242
65201002	Kruisposten Maashorst(F)	kap dienst	38000	242	242	242	242	242	242	242
90303100	VZ onderhoud gebouwen Maashorst	kap dienst	72001	242	242	242	242	242	242	242
99997989	Sulitrek Voorzelingen (art.44.1c) (K)	kap dienst	90000	-242	-242	-242	-242	-242	-242	-242
6570	Voorzelingen (art.44.1c) (F)	kap dienst	90000	242	242	242	242	242	242	242
20020	Kruisposten Maashorst(F)	kap dienst	38000	5,978	5,978	5,978	5,978	5,978	5,978	5,978
65203000	Sportal De EIGHT Schaik	5	35100	944	944	944	944	944	944	944
90303100	VZ onderhoud gebouwen Maashorst	kap dienst	72001	944	944	944	944	944	944	944
99997989	Sulitrek Voorzelingen (art.44.1c) (K)	kap dienst	90000	-944	-944	-944	-944	-944	-944	-944
6570	Voorzelingen (art.44.1c) (F)	kap dienst	90000	944	944	944	944	944	944	944
20020	Kruisposten Maashorst(F)	kap dienst	38000	681	681	681	681	681	681	681
65203002	Gymzaal Reek	5	35100	107	107	107	107	107	107	107
65203009	Sportal De Sligt Uden	5	38033	498	498	498	498	498	498	498
90303100	VZ onderhoud gebouwen Maashorst	kap dienst	72001	498	498	498	498	498	498	498
99997989	Sulitrek Voorzelingen (art.44.1c) (K)	kap dienst	90000	-498	-498	-498	-498	-498	-498	-498
6570	Voorzelingen (art.44.1c) (F)	kap dienst	90000	498	498	498	498	498	498	498
20020	Kruisposten Maashorst(F)	kap dienst	38000	84	84	84	84	84	84	84
65203003	Sportal Urens College Uden	5	35101	966	966	966	966	966	966	966
65203004	Sportal Urens College Uden	5	38033	80	80	80	80	80	80	80
65203008	Gymzaal Hoerendons Uden	5	38033	5,612	5,612	5,612	5,612	5,612	5,612	5,612
65203009	Exploitatie Sportal Muzijk Uden	5	38033	1,542	1,542	1,542	1,542	1,542	1,542	1,542
65203010	Exploitatie Sportal Muzijk Uden	5	38033	6,155	6,155	6,155	6,155	6,155	6,155	6,155
65203012	Exploitatie Kantine Sportal Da Waret Vokel	5	42001	1,327	1,327	1,327	1,327	1,327	1,327	1,327
65203013	Exploitatie Kantine Sportal Da Sligt Uden	5	42001	2,478	2,478	2,478	2,478	2,478	2,478	2,478
65203014	Zwembad Chrp Essan Uden	5	42001	353	353	353	353	353	353	353
65203017	Sportal Dorphuis Zeeland	5	42001	2,776	2,776	2,776	2,776	2,776	2,776	2,776
90303100	VZ onderhoud gebouwen Maashorst	kap dienst	72001	1,813	1,813	1,813	1,813	1,813	1,813	1,813
99997989	Sulitrek Voorzelingen (art.44.1c) (K)	kap dienst	90000	-1,813	-1,813	-1,813	-1,813	-1,813	-1,813	-1,813
6570	Voorzelingen (art.44.1c) (F)	kap dienst	90000	7,554	7,554	7,554	7,554	7,554	7,554	7,554
20020	Kruisposten Maashorst(F)	kap dienst	38000	3,648	3,648	3,648	3,648	3,648	3,648	3,648
65305000	Cultuur - Theater Maarkant Uden	5	42001	381	381	381	381	381	381	381
65305010	Cultuur - Theater Maarkant NV Uden	5	42002	381	381	381	381	381	381	381
65305011	Cultuur - Theater Maarkant NV Uden	5	42002	381	381	381	381	381	381	381
90303100	VZ onderhoud gebouwen Maashorst	kap dienst	72001	381	381	381	381	381	381	381
99997989	Sulitrek Voorzelingen (art.44.1c) (K)	kap dienst	90000	-381	-381	-381	-381	-381	-381	-381
6570	Voorzelingen (art.44.1c) (F)	kap dienst	90000	381	381	381	381	381	381	381
20020	Kruisposten Maashorst(F)	kap dienst	38000	52,079	52,079	52,079	52,079	52,079	52,079	52,079
65501010	Cultuur - Oudheidskunde - Behier	5	72004	8,052	8,052	8,052	8,052	8,052	8,052	8,052
99997989	Sulitrek Voorzelingen (art.44.1c) (K)	kap dienst	90000	-397	-397	-397	-397	-397	-397	-397
6570	Voorzelingen (art.44.1c) (F)	kap dienst	90000	37,903	37,903	37,903	37,903	37,903	37,903	37,903
20020	Kruisposten Maashorst(F)	kap dienst	38000	626	626	626	626	626	626	626
65700002	Opmear groen - Dageflie onderhoud	kap dienst	72001	1,547	1,547	1,547	1,547	1,547	1,547	1,547
99997989	Sulitrek Voorzelingen (art.44.1c) (K)	kap dienst	90000	-1,547	-1,547	-1,547	-1,547	-1,547	-1,547	-1,547
6570	Voorzelingen (art.44.1c) (F)	kap dienst	90000	1,547	1,547	1,547	1,547	1,547	1,547	1,547
20020	Kruisposten Maashorst(F)	kap dienst	38000	169	169	169	169	169	169	169
65501010	Cultuur - Oudheidskunde - Behier	5	72004	169	169	169	169	169	169	169
99997989	Sulitrek Voorzelingen (art.44.1c) (K)	kap dienst	90000	-169	-169	-169	-169	-169	-169	-169
6570	Voorzelingen (art.44.1c) (F)	kap dienst	90000	169	169	169	169	169	169	169
20020	Kruisposten Maashorst(F)	kap dienst	38000	6,760	6,760	6,760	6,760	6,760	6,760	6,760
65700002	Opmear groen - Dageflie onderhoud	kap dienst	72001	6,760	6,760	6,760	6,760	6,760	6,760	6,760
99997989	Sulitrek Voorzelingen (art.44.1c) (K)	kap dienst	90000	-6,760	-6,760	-6,760	-6,760	-6,760	-6,760	-6,760
6570	Voorzelingen (art.44.1c) (F)	kap dienst	90000	6,760	6,760	6,760	6,760	6,760	6,760	6,760
20020	Kruisposten Maashorst(F)	kap dienst	38000	317	317	317	317	317	317	317
65700001	Kindertoeleide en Dierparken - subside	kap dienst	72004	317	317	317	317	317	317	317
65700041	Kindertoeleide en Dierparken - Behier	kap dienst	72004	272	272	272	272	272	272	272
90303100	VZ onderhoud gebouwen Maashorst	kap dienst	72001	272	272	272	272	272	272	272
99997989	Sulitrek Voorzelingen (art.44.1c) (K)	kap dienst	90000	-272	-272	-272	-272	-272	-272	-272
6570	Voorzelingen (art.44.1c) (F)	kap dienst	90000	272	272	272	272	272	272	272
20020	Kruisposten Maashorst(F)	kap dienst	38000	3,346	3,346	3,346	3,346	3,346	3,346	3,346
65100002	Accommodatie - Ontmoetingsplein De Nieuwe Pt Uden	kap dienst	6	1,518	1,518	1,518	1,518	1,518	1,518	1,518
65100002	Accommodatie - Ontmoetingsplein De Nieuwe Pt Uden	6	38033	693	693	693	693	693	693	693





















## Raadsinformatiebrief

Zaaknummer: 6134 / 2024

Auteur	: Marc van der Straaten en Catelijne Thomassen
Domein	: Dienstverlening
Team	: Financiën/ concerncontrol
E-mail	: <a href="mailto:Marc.vanderStraaten@gemeentemaashorst.nl">Marc.vanderStraaten@gemeentemaashorst.nl</a>
Port.	: G.V.I.C van Heeswijk

Aan de leden van de gemeenteraad van Maashorst.

### Onderwerp

Financiële positie en effecten Kadernota n.a.v. de meicirculaire 2024

### Kennisnemen van

Nadere informatie over de financiële positie van gemeente Maashorst n.a.v. de berekening van de meicirculaire 2024

---

### Inleiding

Afgelopen dinsdag heeft ons college uw raad aan de hand van een tussenbericht geïnformeerd over een belangrijke ontwikkeling met betrekking tot de Kadernota. In de Kadernota hebben we de onzekere financiële tijden als gevolg van de ontwikkelingen van de kabinetsformatie en de uitwerking van de meicirculaire al benoemd. In deze raadsinformatiebrief kunnen we uw raad nader informeren over de exacte berekening van de meicirculaire en de consequenties voor de financiële positie voor Maashorst. Dat doen we uitvoerig in deze raadsinformatiebrief, zodat u deze kunt meenemen in de voorbereiding van de behandeling van de Kadernota op 4 juli aanstaande.

### Kernboodschap

Anders dan in de eerder gepresenteerde Kadernota 2025 verwachten we een structureel tekort op de begroting dat in 2028 kan oplopen tot circa € 4,5 miljoen. Deze verslechterde financiële positie komt vooral door een tegenvallende meicirculaire voor 2025. Daarnaast is sprake van een datafout die effect heeft op de jaarschijf 2028. Dit maakt een strakker financieel kader voor de komende jaren noodzakelijk, waarbij er niet of nauwelijks ruimte is voor nieuwe wensen en initiatieven.

We lichten dit in deze raadsinformatiebrief graag toe op de volgende pagina's.

### Gepresenteerd beeld in Kadernota

In het voorjaar van 2024 heeft het college de Kadernota 2025-2028 gepresenteerd waarin we de actuele financiële positie hebben opgenomen. Dankzij solide financieel beleid van de afgelopen jaren leken de gevreesde ravijnjaren voor Maashorst minder ingrijpend dan voor andere gemeenten. Door het eenmalig niet-indexeren van algemene budgetten en de verhoging van de OZB leken we in staat om de jaren 2025 en 2028 een sluitende begroting voor te leggen en tegelijkertijd ook vast te houden aan het hoge voorzieningenniveau in onze gemeente en de doorontwikkeling van onze gemeente tot een toekomstbestendig organisatie, met oog op de veranderende rol van de overheid.

### Effecten meicirculaire

In het raadsvoorstel behorend bij de Kadernota hebben we ook een voorbehoud opgenomen met oog op de ontwikkelingen op rijksniveau en het feit dat de uitkomst van de meicirculaire nog niet bekend was. Onlangs is de meicirculaire 2024 door de rijksoverheid gepresenteerd en hebben we een beter beeld van de Algemene Uitkering uit het gemeentefonds, waar we als Maashorst op mogen rekenen. De uitkomst van de meicirculaire geeft voor de jaren 2025-2028 een wisselend beeld. Met name de jaren 2025 en 2028 zijn nadeliger geworden en dat heeft verschillende oorzaken.

Hieronder treft u een samenvatting van de uitkomst aan, die onder de tabel wordt toegelicht.

(-/- = nadelig en bedragen x 1.000)				
	2025	2026	2027	2028
<b>Financiële stand Kadernota 2025</b>	<b>91</b>	<b>-8.728</b>	<b>-6.721</b>	<b>1.082</b>
Uitkomst meicirculaire 2024	-1.279	1.136	1.004	-5.535
Wijziging loon- en prijsindex van 3,48 naar 2,3%	141	141	141	141
<b>Voorlopige stand Begroting 2025</b>	<b>-1.047</b>	<b>-7.451</b>	<b>-5.576</b>	<b>-4.312</b>

De meicirculaire laat voor 2025 en 2028 een nadelig effect zien. Voor 2025 bestaat dit in hoofdzaak uit de wijziging van het accres en de wijziging van de systematiek voor de loon- en prijsontwikkeling. Daarnaast ontstaat een nadeel door aanpassing van de rekentarieven WOZ-korting en een voordeel door de stijging van de bijdrage uit het BTW-compensatiefonds. In totaliteit gaat het om een nadeel van € 1.279.000. In de meicirculaire is het indexpercentage 2025 verlaagd van 3,48% naar 2,3%. Dat werkt door in onze berekende indexen zoals die in de Kadernota 2025 zijn verwerkt. In de tweede regel van de tabel hierboven is dat voordelige effect van € 141.000 opgenomen. Dit betekent ook dat nu gerekend is met een indexstijging OZB van 2,3% in plaats van 3,48%.

### Rekentarieven WOZ

Hierboven is vermeld dat er een nadeel door de meicirculaire ontstaat in verband met de nieuwe rekentarieven WOZ. Het is dit jaar voor het eerst dat het nadelige effect van de rekentarieven WOZ zo groot is. Dat heeft te maken met het inflatiepercentage waarmee het Rijk rekent. Het nadeel bedraagt circa € 1,3 miljoen. Onze indexstijging van 2,3% maakt dat niet goed. Die bedraagt namelijk € 345.000. Wij gaan op korte termijn onderzoeken of we de systematiek van indexeren



van de OZB-opbrengst aan willen passen om dergelijke gaten in ons financieel beeld te voorkomen of te compenseren. We komen daar in de programmabegroting 2025 op terug.

#### Datafout

Naast bovengenoemde nadelige effecten van de meicirculaire is bij de berekening van de meicirculaire ook gebleken dat de door ons ingeschakelde externe partij bij het invoeren van de data een fout heeft gemaakt. Deze fout was bij het opstellen van de Kadernota onvoldoende zichtbaar voor ons om opgemerkt te worden. Bij het berekenen van de effecten van de meicirculaire kwam dit wel aan het licht. Dit betekent een nadelige correctie van € 6,5 miljoen. Was dat bij de Kadernota 2025 bekend geweest, dan was daarin een nadelig saldo 2028 van € 5,4 miljoen gepresenteerd in plaats van het voordeel van € 1.082.000. Gezien het feit dat het een correctie voor 2028 betreft, zijn we van mening dat er nog voldoende tijd resteert om maatregelen te nemen om dit negatieve saldo te herstellen.

#### Vasthouden aan ambities

De financiële positie van Maashorst staat dus onder druk voor de komende jaren. Ondanks deze nieuwe financiële werkelijkheid stellen we aan uw raad voor om vast te houden aan de geplande investeringen en maatregelen die passen bij de toekomstrichting voor Maashorst. Dat lijkt wellicht tegenstrijdig met ons principe dat we altijd een sluitende begroting willen presenteren. We zijn echter van mening dat we het hoge voorzieningenniveau in Maashorst op peil moeten houden. Daarnaast is de voorgestelde investering in de organisatie in onze ogen noodzakelijk om de organisatie verder te ontwikkelen om zo in de toekomst in te spelen op de grote opgaven die op ons afkomen.

#### Strakker financieel kader

Ons doel is om voor 2025 een sluitende begroting te presenteren en aan de richtlijnen van de toezichthouder te voldoen. Het is in onze optiek op dit moment echter niet realistisch om een sluitende meerjarenraming voor de jaren '26, '27 en '28 te presenteren. Daarin zijn we als Maashorst niet uniek. Het overgrote deel van de gemeenten in Nederland slaagt daar op dit moment niet in, mede door de onduidelijkheid over het financiële beleid van het nieuw te vormen kabinet.

Dat ontslaat ons niet van de verplichting om als gemeente scherp aan de wind te zeilen. Ons college stelt daarom ook voor om een strakker financieel kader te gaan hanteren bij het opstellen van de programmabegroting 2025 – 2028. Uitgangspunt daarbij is:

*“Er is geen ruimte voor nieuw beleid dat extra geld kost. Het principe ‘nieuw voor oud’ wordt leidend. Nieuwe plannen of initiatieven worden alleen in gang gezet als ze in de plaats komen van bestaande plannen of als ze binnen bestaande taakvelden en – budgetten kunnen worden opgevangen. Uitzondering hierop zijn wettelijke verplichtingen en de risicoposten die al in de vorige programmabegroting zijn opgenomen.”*

Dit strakke financiële kader vraagt van ons college en van uw raad om terughoudend te zijn met nieuwe plannen en stevig te blijven sturen op ons uitgavenpatroon. Daarbij sluiten we niet uit dat ambities of toegekende programmabudgetten op termijn bijgesteld moeten worden. Maar met deze werkwijze denken we de voorspelde tekorten zonder grote bezuinigingsoperatie te kunnen dichten.



### Conclusie

- De recente uitkomsten van de meicirculaire laten een ander financieel beeld zien dan eerder in de Kadernota gepresenteerd. Een structureel tekort op de begroting kan in 2028 oplopen tot circa € 4,5 miljoen. We betrekken deze cijfers bij het opstellen van de begroting met als doel de programmabegroting voor 2025 sluitend te krijgen.
- We vragen uw raad om de reeds gepresenteerde Kadernota 2025 inclusief de voorgestelde investeringen en dekkingsvoorstellen vast te stellen om daarmee het voorzieningenniveau op peil te houden, de beweging van Maashorst richting 2050 met positieve gezondheid en samenredzaamheid verder in te zetten en de organisatie een impuls te geven om zich verder te ontwikkelen en met deze toekomstbeweging aan de slag te gaan.
- Er is voor de komende jaren geen of nauwelijks financiële ruimte voor nieuwe plannen of initiatieven. Als college en raad moeten we een strakker financieel kader hanteren waarbij geen nieuw beleid wordt opgenomen of het principe van 'oud voor nieuw' het uitgangspunt is. Op deze manier is een grote bezuinigingsoperatie op dit moment niet noodzakelijk.

### **Communicatie**

De Kadernota wordt in de vergadering van 4 juli aanstaande besproken in uw raad. Die behandeling is uitgebreider dan voorgaande jaren. Er vinden algemene beschouwingen plaats die ruimte bieden om met elkaar in gesprek te gaan over de financiële positie van Maashorst en de richting te bepalen voor ons beleid richting 2028.

### **Vervolg**

Vanuit deze nieuwe financiële positie en met het strakke financiële kader start het college met de voorbereiding van de Programmabegroting 2025 met als doel deze voor de jaarschijf 2025 sluitend te kunnen presenteren.

Uden, 13 juni 2024

Burgemeester en wethouders van Maashorst  
de secretaris, de burgemeester,

J.A.G.M. van Aaken

J.A. van der Pas

## **Politieke vragen Jong Maashorst (Kadernota)**

### **Vraag 1:**

De meicirculaire vallen tegen, ons begrotingstekort loopt verder op. Er is geen enkel jaar meer dat wij een sluitende begroting hebben. Onze Gemeente heeft een ambitieus bestuursakkoord, met een ambitieus uitvoeringsprogramma. De vraag is nu: komt het uitvoeringsprogramma zoals het nu voorligt in gevaar? Kunnen we alles realiseren zoals het nu beschreven staat in het uitvoeringsprogramma. Moeten we hierin keuzes maken, en zo ja wat wordt de prioritering? Wat zijn de denkrichtingen van het college om deze tegenvaller verantwoord in de begroting te verwerken zodat 2025 sluitend kan worden en daarmee toezicht van de provincie kan worden voorkomen.

### **Vraag 2**

In het bestuursakkoord spreken wij over een prominente plek in de regio.

Het college geeft in de kadernota aan dat ze graag een doorkijk wilt geven naar de toekomst en dus verder dan 2026, naar 2050.

Kan het college aangeven op welke manier ze een prominente plek in de regio willen pakken en hoe ze hier invulling aan willen geven?

### **Vraag 3:**

We zien nu dat er een geïnvesteerd word in een evenemententerrein! Daar zijn wij voor. We zijn dan ook benieuwd of het college een doorkijk kan geven waar deze gerealiseerd gaat worden? Of vanaf wanneer krijgen we als gemeenteraad meer informatie?

### **Vraag 4:**

Er word een substantieel bedrag vrij gemaakt om de organisatie te versterken.

Kan het college aangeven waar het deze formatie voor gebruikt wordt? Komen er anders ambities in gevaar? Is het college voornemens om nieuw personeel in dienst nemen of gaan we ze inhuren (ZZP)? Nog belangrijker kan het college aangeven hoe wij personeel ook gaan behouden en aan ons binden?

### **Vraag 5:**

De dienstverlening is nu op gemiddeld een 7. In de kadernota geven we aan dat de er op dit vlak nog een stevige ambitie is. Wat is er in de ogen van het college voor nodig om de dienstverlening verder omhoog te krijgen? Waar liggen er kansen tot verbetering?

### **Vraag 6:**

Ontsluiting in de regio is belangrijk voor onze gemeente om aantrekkelijk te blijven voor recreanten, woon-werkverkeer en voor scholieren de naar scholen gaan. Jong Maashorst ziet dat de A50 steeds verder dichtslibt. Zelfs de verbreding van de A50 staat onderdruk en gaat mogelijk niet door. Kan het college aangeven wat de gevolgen zijn voor onze gemeente en daarbij in het specifiek wat de gevolgen zijn voor de BRT bussen die ook over de A50 moeten gaan rijden? Hoe kunnen we ervoor zorgen dat deze bussen niet in de file komen te staan? Als we dan naar 2050 zouden we dan naar meer mogelijke alternatieve vormen moeten kijken en zo ja naar welke optie kijkt het college dan?

**Vraag 7:**

Maashorst is een van de koplopers wat betreft zonnepanelen, aldus verschillende nieuws media. Jong Maashorst is hier blij en trots op. Zeker als we opgewekte energie ook zelf verbruiken bijvoorbeeld door het laden van je eigen elektrische auto. Jong Maashorst is benieuwd hoe het met de ontwikkeling van de pilot elektrische laden zonder eigen oprit staat? Wat is de ambitie die het college hiermee heeft?

**Vraag 8:**

Bij het kopje gericht op positieve gezondheid staat: We zorgen er daarbij voor dat het voorzieningenniveau overeind blijft.

Wanneer is voor de gemeente het voorzieningsniveau op peil vanuit perspectief en gemeente en voor onze inwoners? En wat is daar voor nodig?

## **Scheefgroei**

Voor het eerst in tijden worden we geconfronteerd met het feit dat de begroting niet sluitend zal zijn. Dit komt voornamelijk doordat de rijksbijdrage (gemeentefonds) tegenvalt. Hierdoor zullen we onvermijdelijk keuzes moeten maken, mogelijk door onze ambitieuze doelen bij te stellen. Het zal echter ook onvermijdelijk zijn om de lasten voor de inwoners te verzwaren, zoals in de kadernota wordt voorgesteld: 10% nu en 2% in latere jaren. Doordat we met twee verschillende tarieven werken, namelijk 0,07290% voor particulieren en 0,245450% voor bedrijven, worden bedrijven onevenredig zwaar belast. Dit probleem is sinds 2021 aangepakt om deze scheefgroei tegen te gaan. Bij de voorgestelde lastenverzwaring zien we echter opnieuw een onevenredige lastenverzwaring ontstaan, wat de scheefgroei vergroot.

1. Kan het college aangeven of de koers die in 2021 is ingezet om deze scheefgroei af te vlakken nog steeds actueel is?
2. Zo ja, welke maatregelen heeft het college hiervoor getroffen?
3. Als een gemeente te veel lastenverzwaring doorvoert, wordt men gekort op het gemeentefonds. Heeft het college hiermee rekening gehouden?

## **Extensief geweld in Maashorst**

Als CDA lezen we dat er de laatste dagen, maar zeker ook in de afgelopen periode, extensief geweld wordt gebruikt in de gemeente Maashorst, denk bijvoorbeeld aan steekpartijen, brandbommen of ander wapengeweld. We maken ons ernstig zorgen over deze naar onze indruk toename.

4. Kan het college bevestigen dat er een toename is van extensief geweld?
5. Zo ja, worden er voldoende maatregelen getroffen om dit terug te dringen?
6. Kan de raad hierover geïnformeerd worden?

## **Suïcidepreventiebeleid**

Op 14 mei 2024 is in de Tweede Kamer de Wet Integrale Suïcidepreventie afgerond. Het wetsvoorstel voorziet in financiële middelen voor gemeenten om lokale preventieve maatregelen te nemen. Jaarlijks zijn er in Nederland 1900 gevallen van zelfdoding, wat neerkomt op 5 mensen per dag. 60% van de mensen die door zelfdoding overlijden, valt buiten het zicht van de ggz. Onze gemeente heeft een cruciale rol te spelen in deze strijd tegen zelfdoding.

7. Is het college bereid de middelen die beschikbaar zijn naar aanleiding van het initiatiefwetsvoorstel in te zetten voor zelfmoordpreventie en spoedig naar de raad te komen met suïcidepreventiebeleid?

## **Omnisportparken**

Onlangs heeft de gemeenteraad positief besloten over sport en spel in Reek, een mooi voorbeeld van een omnisportpark waar verschillende verenigingen onderdak vinden bij één accommodatie. Wij als CDA zien in omnisportparken een goed instrument om kleine kernen leefbaar te houden, waarbij sportclubs en verenigingen meer overlevingskansen hebben.

8. Ziet het college in meer kernen kansen voor omnisportparken?
9. Zo ja, zou het college kunnen en willen onderzoeken in welke kernen deze kansen uitvoerbaar zijn?
10. Kan het college de raad informeren over uitvoerbare kansen?

## **Inclusie**

“Een sterk verenigingsleven met aanbod van een veelzijdig sportprogramma, draagt met name het beoefenen van sport en/of spel ook bij aan de positieve gezondheid. En die vinden wij zeer belangrijk. Dit geldt voor alle leeftijden en levensfasen, hoewel bewegen voor jongeren wat ons betreft vanzelfsprekend zou moeten zijn. Breedtesport moet dan ook royaal, en zeker in alle kernen, mogelijk zijn in verenigingsverband. Het spreekt voor zich dat we een veilige sport/spel-omgeving daarbij van essentieel belang vinden. Wij zetten ook in op inclusiviteit in de sport. Dit betekent dat iedereen mee moet kunnen doen. Ook mensen met een beperking. Maar ook inkomen, geloof of (seksuele) identiteit mag geen drempel zijn om te sporten.”

Bovenstaande tekst komt rechtstreeks uit het bestuursakkoord. Onlangs heeft het college besloten een driejarige overeenkomst te sluiten met het regioloket Uniek Sporten (zie RIB). Met die overeenkomst was een investering gemeoid van circa 15.000 euro. Het lijkt erop dat dit alleen overheadkosten zijn.

11. Draagt de gemeente ook rechtstreeks bij aan Uniek Sporten zodat zij als onafhankelijke instantie sporthulpmiddelen kunnen vergoeden?
12. Is het college het met het CDA eens dat alleen aansluiten bij Uniek Sporten niet genoeg is om sporthulpmiddelen te vergoeden?
13. Bij de begrotingsraad van 2023 heeft het college wederom toegezegd de motie over de lokale inclusieagenda uit 2021 uit te voeren. Kan het college aangeven op welk moment er daadwerkelijk gestart wordt met het opzetten van deze lokale inclusieagenda?

## **MFA Uden Zuid**

Inmiddels zijn er vele vragen gesteld en moties ingediend om de voortgang van het ontwikkelen van een ontmoetingscentrum MFA Uden-Zuid te stimuleren. De locaties hiervoor worden steeds schaarser. Er zijn mogelijk koppelkansen met de uitbreiding van de bestaande basisscholen. Ook in het nieuwe plan Eikenheuvel is er een mogelijke locatie, en is er zelfs een maatschappelijke functie opgenomen in het ontwerpplan. Voor het CDA is het tijd om nu daadwerkelijk door te pakken en de schaarse kansen ook aan te grijpen.

14. Is het college al in gesprek met de scholen over de koppelkansen met de basisscholen?
15. Zo niet, kan het college aangeven wanneer deze gesprekken wel plaatsvinden?
16. Kan het college concreter zijn over de maatschappelijke functie in het ontwerpplan Eikenheuvel?
17. Ziet het college hier een mogelijkheid om een ontmoetingscentrum te ontwikkelen of een school (gedeeltelijk) te verplaatsen en de oude locatie hiervoor te hergebruiken?

## **Toekomst weekmarkt Uden**

De weekmarkt in Uden speelt een belangrijke rol in het sociale en economische leven van het dorp. Echter, de laatste tijd zien we dat de weekmarkt steeds minder vaak wordt bezocht. Dit heeft een negatief effect op de levendigheid en aantrekkelijkheid van het Udens centrum. Het CDA merkt op dat er twee punten zijn die belemmerend kunnen werken. Allereerst is er de spreiding van de marktkoopliden over het marktgebied. Door de brede spreiding en het afnemende aantal bezoekers lijkt de markt leger. Daarnaast is er het probleem van de geparkeerde vrachtwagens en auto's van de marktkoopliden. Deze voertuigen staan vaak op voetpaden of fietspaden, hinderen het zicht op terrassen en

blokkeren de toegang tot winkels. Dit kan leiden tot een minder aantrekkelijk aanzicht van de markt en kan leiden tot congestie en onveilige verkeerssituaties.

18. Kan de portefeuillehouder zich vinden in de constatering dat bovengenoemde twee knelpunten de beleving van de weekmarkt in Uden belemmeren?
19. Zo nee, waarom niet?
20. Is de portefeuillehouder bereid om te zoeken naar een oplossing voor het parkeren van de vrachtwagens van de marktkoopliden, zodanig dat het bijdraagt aan een aantrekkelijker en veiliger marktgebied? Is het bijvoorbeeld een optie om parkeerplekken op de Nieuwe Markt te reserveren voor de marktkoopliden?
21. Is de portefeuillehouder bereid om de indeling van de weekmarkt te herzien met als doel een compactere en levendigere markt te creëren die aantrekkelijker is voor bezoekers en bijdraagt aan een vruchtbare toekomst van de weekmarkt?

### **Parkeerbeleid**

Het parkeersysteem in Uden is al jaren verouderd en onderwerp van gesprek. Uden heeft een prachtig en bruisend centrum, maar we zien ook veel auto's die een parkeerplek zoeken. Wat opvalt is dat de parkeerborden aangeven dat de parkeerplaatsen vol zijn, zoals bij de promenade. Dit is een gemiste kans, want hierdoor lopen we inkomsten mis.

22. Is het college op de hoogte dat deze borden niet correct werken? En zouden deze op korte termijn goed gezet kunnen worden?

### **Visie Volkel**

De dorpsraad van Volkel heeft tijdens de inspreekavond over de kadernota gesproken over de visie Volkel. Met deze visie zouden ze pas in 2026 aan de slag kunnen. Nu de kerk in Volkel wordt herbestemd voor een medisch centrum, komt er in het centrum vastgoed vrij dat mogelijk ook kan worden herbestemd voor woningbouw. Er is veel energie in de inwoners van Volkel, en het zou zonde zijn als deze verloren gaat. Het is van belang dat er naar dit vrijkomend vastgoed wordt gekeken om te herontwikkelen, om zo te voorkomen dat er leegstand ontstaat.

23. Is het college het met het CDA eens dat het naar voren halen van de visie Volkel ten goede komt van de kern Volkel? Volgens het CDA heeft dit geen effect op de meerjarenbegroting.
24. Zo ja, is het college bereid om de visie Volkel een jaar naar voren te halen om leegstaand vastgoed in Volkel te voorkomen en de dynamiek in de kern te behouden?

### **Grondprijs sociale koopwoningen**

We kennen in Maashorst een grondprijs voor sociale huurwoningen, maar niet voor sociale koopwoningen. Het is mogelijk om een grondprijs voor sociale koopwoningen vast te stellen waarbij de verplichting geldt dat de woning nooit boven een vastgestelde maximale prijs mag worden verkocht, zoals vastgesteld in de doelgroepenverordening Maashorst. Dit biedt vooral starters perspectief om toe te treden tot de woningmarkt.

25. Zou het college willen onderzoeken wat de financiële consequenties zijn en deze meenemen in de begroting van 2025 en opvolgend?

### **Veilige voetgangersoversteekplaatsen**

Vanwege het niet sluitend krijgen van de begroting heeft het college besloten om motie 43, veilige voetgangersoversteekplaatsen, niet uit te voeren. Als CDA betreuren wij dit en zijn

benieuwd in hoeverre er gekeken is naar mogelijkheden om deze motie in de tijd uit te zetten.

26. Heeft het college ernaar gekeken of er in projecten werk met werk gemaakt kan worden?
27. Heeft het college overwogen om een plan op te stellen om deze motie gefaseerd uit te voeren?
28. Zo nee, is het college bereid om een plan op te stellen waarbij de voetgangersoversteekplaatsen gefaseerd uitgevoerd kunnen worden door de jaren heen? Dit kan bijvoorbeeld door te prioriteren, zoals eerst gebiedsontsluitingswegen of eerst rondom scholen.

### **Geluidsbeleving**

Er is niets zo onzichtbaar als geluid, maar het kan tegelijkertijd ook de volksgezondheid schaden. Met het vertrek van de laatste F16 op 29 september 2024 is het tijdperk van de F35 aangebroken. De geluidsbeleving is hierdoor enorm toegenomen. Hoewel met name de inwoners van Odiliapeel en Volkel hier de meeste hinder van ervaren, is er nog wel maatschappelijk draagvlak in de omgeving. Als CDA hebben wij op 17 mei jongstleden gesproken met de omgeving over hun ervaringen, ook in verband met het aankomende Nationaal Plan Defensie. Hierbij kwam duidelijk naar voren dat de maat vol is en er geen vertrouwen is in Defensie. Ook was gespreide aansprakelijkheid belangrijk als het ging over beide defensie terreinen.

29. Is het college bereid om actief in te zetten op meer spreiding van overlastbelevingen?

### **Duurzaam gebruik van het buitengebied**

Als Maashorst zetten we in op duurzaam gebruik van ons buitengebied. Hiervoor staat de agrarische sector voor een groot deel aan de lat en is hier ook toe bereid. Al jaren hebben we hier Agro Proeftuin de Peel, uiteraard komen hier resultaten uit.

30. Zou het college kunnen aangeven welke resultaten door de jaren heen zijn ontwikkeld en nu geïmplementeerd zijn in de reguliere duurzame landbouw?

In de duurzame landbouw zullen meer en meer biologische producten gebruikt gaan worden. Hiervoor zijn vaker en meer werkgangen nodig.

31. Is het college bereid om zich juist en volledig te laten informeren over biologische landbouw en de raad hierin mee te nemen?

Biobased bouwmaterialen worden gezien als een nieuw verdienmodel in de agrarische sector. We hebben dit dan ook prominent opgenomen in onze omgevingsvisie. Het afgelopen jaar is er in Oost-Brabant circa 50 hectare gewas verbouwd voor biobased bouwmaterialen. Hiervan is de helft niet betaald en de andere helft omgeploegd zodat het toch nog dienst deed als groenbemester. De onderliggende oorzaak hiervan is dat er niemand is die dit materiaal kan en wil verwerken.

32. Is het college bereid om samen met de regio aanjager te zijn om een marktpartij te vinden die bereid is om biobased gewassen te verwerken tot biobased bouwmaterialen?

## **Kastanjeweg**

De afgelopen twee jaar zijn er circa 300 woningen per jaar toegevoegd aan de woningvoorraad, ongeveer 50 woningen per jaar meer dan in het bestuursakkoord wordt aangegeven. Als CDA gaan we ervan uit dat deze groei kan worden voortgezet. Zeker nu er in de raad van 27 juni 2024 een besluit voor ligt om het leegstaande vastgoed aan te kopen. Dit is een baanbrekende ontwikkeling in een uniek stukje Uden in de nabijheid van het centrum waar het al jaren over gaat. Ook heeft de regio het afgelopen jaar een woondeal gesloten waarin afspraken met de regio zijn gemaakt.

33. Kan het college aangeven of het herontwikkelen van Kastanjeweg Oost het startpunt is van de woondeal?
34. Ziet het college in deze ontwikkeling kansen om ook te bouwen voor speciale doelgroepen, zoals jongeren met een zorgvraag of ouderen met een zorgvraag?
35. Is het college bereid, gezien dit unieke stukje Uden, de raad op de voet mee te nemen met de planontwikkeling?

## **Niemeskant**

Ook staat er op de agenda van 27 juni 2024 het bestemmingsplan Niemeskant ter besluitvorming. Als CDA hebben wij ons al eerder zorgen gemaakt over onder andere de fietsstraat Boekelsedijk. Omdat er formeel nog niets concreet was over Niemeskant en er ten tijde van het indienen van de motie nog geen intentieverklaring was over de omklap N605, was het toen niet mogelijk om de gehele verkeersafwikkeling in dit gebied mee te nemen. Nu het college aangeeft bij de uitvoering van de motie fietsstraat Boekelsedijk ook een integrale aanpak in dit gebied te maken, omdat de verkeerstroom hier enorm veranderen, zijn er tegelijkertijd vanuit de omgeving veel zorgen over de verkeersafwikkeling van Niemeskant.

36. Kan het college aangeven of zij in gesprek zijn met de omgeving als het gaat om deze verkeersafwikkeling?
37. Is het college bereid om in de integrale afwegingen de omwonenden goed mee te nemen?





**Politieke vragen Voor de Dorpen:**

1. Waarom heeft het college niet gekozen voor het met de methode kaasschaaf door de begroting gaan om de OZB-verhoging zodoende te kunnen beperken?
2. Ziet het college eventueel andere mogelijkheden om de OZB-verhoging te beperken?
3. De jaarrekening 2023 geeft een ruim positief resultaat. Kan strakker, realistischer begroten een deel van de oplossing zijn?
4. Kan het goed kijken naar plannen en gefaseerde, uitgestelde of versoepelde uitvoer bezuinigingen opleveren waardoor OZB-verhoging kleiner kan zijn?

### **Politieke vragen Maashorst Vooruit inz. Kadernota 2025 (14-6-2024)**

Onderstaand vindt u de politieke vragen die wij hebben n.a.v. de kadernota 2025. Wij leiden de vragen kort in en trachten daarbij de context te scheppen van de vragen. Wij stellen het op prijs als u deze context meeneemt in de beantwoording van de vragen.

- U geeft aan dat u naast indexering en de inzet van het weerstandsvermogen ook kiest voor het (extra) verhogen van de OZB met 10% om de begroting sluitend te krijgen in 2025 en 2028. Met het oog op de korting vanuit Den Haag (de zgn. ravijnjaren) begrijpen wij dit, maar een lastenverhoging van deze orde is fors. Vraag; wat zijn uw plannen met de OZB indien de korting lager uitvalt of in het slechtste geval hoger?
- In vervolg op de vorige vraag; u heeft middels een griffiebericht en een RIB aangegeven dat er toch extra tegenvallers zijn vanuit o.a. de meicirculaire. Daarbij geeft u aan dat het moeilijk zal worden om een sluitende begroting te realiseren. Welke maatregelen denkt u te gaan nemen om het jaar 2025 sluitend te kunnen maken? Is een extra verhoging van de OZB bovenop de eerder genoemde 10% een optie waar u rekening mee houdt? Wat zijn andere maatregelen waar u aan denkt?
- Wij zijn blij met de hoofdlijnen die het college heeft gekozen en de weloverwogen keuzes die gemaakt worden om Maashorst ook voor de lange termijn een groene en gezonde gemeente te laten zijn. Een van de maatregelen is het op peil brengen van het personeelsbestand. Dit vergt een structurele investering van EUR 2 Mio per jaar. Een andere investering is het onderhoud stedelijk groen. Gezien de negatieve uitkomst van de meicirculaire en de 'datafout' komt de begroting echter onder druk te staan. Veranderen hierdoor uw plannen inzake deze investeringen?
- Er wordt in het onderhoud van stedelijk groen een investering gedaan van EUR 1.240/k. Wij zouden graag willen weten wat de definitie is van stedelijk groen? Is dat enkel Uden of geldt dat ook voor de overige kernen van de gemeente?
- Onderhoud van het stedelijk groen kost fors extra geld. Gaat dit over enkel bestaand groen of ook nieuw aan te leggen groen? Naast gestegen prijzen van groen en groenonderhoud als oorzaak van de stijging van de kosten, hebben wij ook begrepen dat de klimaatverandering en met name de droge zomers van de afgelopen jaren een enorme impact hebben op de kosten van het onderhoud. Heeft u bij de berekening van dit budget ook rekening gehouden met het verder verslechteren van de (klimaat)omstandigheden?
- Naast bestaand groen willen we ook verder vergroenen. Is hiervoor al budget gereserveerd in de komende begroting? Zo ja, kunt u aangeven in welke mate dan extra vergroend wordt. Zo nee, waarom niet?
- Maashorst Vooruit begrijpt de oproep vanuit het college om terughoudend te zijn inzake nieuwe wensen die (structureel) geld kosten. Wel zijn wij benieuwd in hoeverre de zorgelijke financiële ontwikkelingen de uitvoering van onze ambities genoemd in ons bestuursakkoord en uitvoeringsprogramma in de weg staan. Zoals wij begrijpen uit de kadernota komen die niet in gevaar. Wij horen graag uw reactie hierop.
- U geeft aan dat reeds 80% van de activiteiten uit het uitvoeringsprogramma afgerond of lopende zijn. Dat hebben wij niet kunnen checken in deze kadernota en voor zover wij hebben begrepen is daar geen overzicht van beschikbaar. Graag zouden wij in de komende programmabegroting hiervan een overzicht zien.
- De programmarekening 2023 laat een positief resultaat zien van ca. EUR 11,4 Mio. Daarvan wordt ca. EUR 7,8 Mio toegevoegd aan de algemene reserve en ca. EUR 3,6 Mio wordt overgeheveld aan de begroting van 2024. Oorzaken van dit hoge resultaat liggen voor een

deel in het niet hebben kunnen uitvoeren van werkzaamheden/activiteiten door gebrek aan capaciteit en dus prioritering van andere activiteiten. Toch zien wij jaar na jaar een (fors) positief resultaat. In hoeverre heeft u inzichtelijk welk deel van dit resultaat van structurele aard is? Zoals wij begrijpen is dit ook een van de redenen geweest om eenmalig niet te indexeren. In hoeverre is het mogelijk om deze indexering vaker te doen om zo meer ruimte in de begroting te creëren?

- Een van de financiële maatregelen die u neemt is het eenmalig niet indexeren van algemene budgetten. Is deze maatregel afgestemd met onze toezichhouder de provincie? Zo ja, wat is hun oordeel en/of visie hierop?
- U geeft aan dat er voorlopig geen ruimte is voor extra of nieuwe wensen die structureel effect hebben op de begroting. Hoe zit dat met incidentele investeringen? Is daar nog wel ruimte voor? Zo ja, hoeveel staat onze raad nog ter beschikking voordat we onder onze afgesproken weerstandsratio komen? Wanneer kwalificeert zich iets als incidenteel? Is dat nog gewijzigd na overleg met de provincie n.a.v. extra inzet van ons weerstandsvermogen?
- Onderstaand een aantal vragen over de investering in nieuw personeel:
  - Er wordt structureel in het personeelsbestand geïnvesteerd. Hoe voorkomt de wethouder dat uitbreiding van de formatie leidt tot een bureaucratischer en stroperig proces leidt?
  - Hoe gaat u ervoor zorgen dat de nieuwe mensen goed in onze organisatie landen en hun plek krijgen?
  - De markt is schaars en vele collega gemeentes zoeken naar dezelfde mensen. Hoe zorgt de wethouder ervoor dat deze mensen juist voor onze gemeente kiezen?
  - Gezien de krapte op de arbeidsmarkt zou het een optie kunnen zijn om voor bepaalde functies de mensen zelf op te leiden. Hoe staat de wethouder hierin?
  - Is er bij de benchmark ook gekeken naar de processen en systemen die gebruikt worden en de wijze waarop wordt gewerkt? Want door dingen anders/slimmer te doen zou je misschien met minder personeel toe kunnen.
  - In hoeverre is de gemeente bezig met de inzet van AI om de krapte op de arbeidsmarkt op te kunnen vangen?

## Politieke vragen VVD

1. We lezen dat 80% van het uitvoeringsprogramma behorend bij het bestuursakkoord is uitgevoerd of opgestart. Voor een aantal plannen/activiteiten uit het bestuursakkoord is nog geen dekking opgenomen in ons bestedings- en dekkingsplan, terwijl hiervoor wel (nieuwe) voorstellen voor worden gedaan door het college.

In dit kader hebben wij de volgende vragen:

*a. Had het college, met de wetenschap dat er financieel gezien lastige jaren aankomen, bij de start van haar periode niet beter in kunnen zetten op bijvoorbeeld 40 of 50% realisatie van de voorgenomen plannen? Of in elk geval meer rekening kunnen houden met deze omstandigheid, aangezien deze ook in 2022 bekend was?*

Er is naar aanleiding van de tegenvallende meicirculaire gesteld dat er geen ruimte is voor nieuw beleid dat extra geld kost. Nieuwe plannen of initiatieven worden alleen in gang gezet als ze in de plaats komen van bestaande plannen of als ze binnen bestaande taakvelden- en budgetten kunnen worden opgevangen. Ambities of toegekende programmabudgetten worden op termijn mogelijk bijgesteld.

*b. Mogen wij hieruit concluderen dat het college, in tegenstelling tot de uitspraak dat zij graag 100% realiseert de komende 2 jaar, ook zeer kritisch is op haar eigen ambitie(s) en hierin de komende maanden bijstelt waar nodig?*

*c. Indien het antwoord op vraag b 'ja' is: welke ambities worden geparkeerd?*

*d. Zo nee, waarom niet? En waar gaat dit dan ten koste van? We kunnen onze financiële middelen immers maar 1x uitgeven.*

2. Er wordt €2.000.000,- uitgetrokken voor onze organisatie en formatie.
  - a. Welke ambitie en visie beoogt het college hiermee te realiseren?*
  - b. Meer concreet: waar staan we met deze investering over 2 jaar? Wat gaan we hiervan zien, zowel intern als voor onze inwoners?*

Er komen steeds meer taken op ons af. En natuurlijk hoort daar capaciteit bij. Wel vragen wij ons af:

*c. Is de basis van onze organisatie op orde? Of wordt deze 2 miljoen aangewend als 'pleister op de wond' voor de korte termijn?*

*d. Voorziet het college in de komende jaren soortgelijke investeringen in dit kader c.q. wordt er voldoende gekeken naar toekomstige ontwikkelingen op dit vlak?*

3. Om het gat in de begroting de komende jaren te verkleinen, stelt het college onder andere voor de OZB aanzienlijk te verhogen. Dit is wat ons betreft niet te rijmen met de forse investeringen die de afgelopen tijd zijn gedaan op bijvoorbeeld het vlak van sport/recreatie. Wij hebben daarbij ook steeds de kanttekening geplaatst waar deze investeringen van betaald zouden moeten worden.

*a. Is het college het met ons eens dat zij met de keuze om bijvoorbeeld 2,2 miljoen uit te trekken voor de verhuizing van Red Sox met 70 leden, vanwege oude beloften, alle inwoners*

van onze gemeente nu op laat draaien? Immers, dit bedrag gaat de OZB verhoging (wat in 2025 1,5 miljoen extra op moet leveren) flink te boven.

b. Hoe gaat het college dergelijke situaties in de toekomst voorkomen en ervoor zorgen dat de OZB geen sluitpost meer wordt voor dergelijke missers waarvan onze inwoners onder de streep de rekening betalen?

## **Vragen Gewoon Uden Kadernota**

1. Er wordt in de OZB de komende jaren (zoals in de Kadernota staat beschreven) flink financieel geïnvesteerd. Dit is voor Gewoon Uden verbazingwekkend, niet noodzakelijk gezien de gemaakte (extra) kosten in verduurzaming en recreatieve (sport) sector. Gewoon Uden maakt zich (zoals bekend) zorgen om de “majeure projecten” en de soms ongeoorloofde prijsverhogingen die van de raad worden gevraagd. Wij zijn van mening dat onze gemeente beter en vooral financieel strategischer moet zijn om deze kosten in de OZB juist hieruit te kunnen verhalen.

Neem het voorbeeld Red Sox, waar voor weinig leden enorme bedragen worden geïnvesteerd die makkelijk konden worden verrekend met de verhoging in de OZB.

1.a: hoe gaat het college de komende jaren voorkomen dat de OZB wederom extra financieel moet worden gesteund? Is het college ook van mening dat deze extra kosten ook kunnen worden verhaald als zij strategischer en duurzamer omgaan met majeure projecten?

1.b: er wordt tijdens de argumenten (1.4) beschreven om kritischer te kijken naar uitgaven. Gewoon Uden is van mening dat dit een loze kreet is. Tijdens de vorige periode (gemeenteraad in Uden) is de raad zelfs gekomen met een werkgroep die een handleiding hebben vastgesteld om kosten in majeure projecten beter en vooral op een efficiënte manier in kaart brengen, zodat er niet onverwachts hogere kosten ontstaan. Ondanks dat dit is vastgesteld krijgt de raad vaak in de sportsector te maken met enorme kosten die uit de hand lopen. Het is toch altijd belangrijk om hier aandacht aan te geven, dit is toch niks nieuws? Welke garanties staan hier tegenover om nu opeens wel kritischer kostenbewuste te zijn?

2. In bijlage 4 van de Kadernota wordt de weestandcapaciteit en weerstand-ratio beargumenteerd. De raad heeft een ratio van tussen de 1 en 2 vastgesteld. Uiteindelijk wordt beargumenteerd dat we op een ratio van 2,25 terecht zullen komen. Er wordt steeds meer geld uit de algemene reserves gehaald om de kosten in de ravijn jaren te overbruggen. Welke garanties kan het college hierover geven? Wordt dit bedrag uiteindelijk weer hersteld? Had het college niet eerder haar doelen en het uitvoeringsprogramma beter in kaart moeten

brengen? Welke lopende projecten kunnen worden geparkeerd? Het geld kun je immers maar 1x uitbesteden/uitgeven.

3. Er wordt flink geïnvesteerd in de eigen organisatie, formatie en structuur van de gemeente. Dit valt niet te rijmen met het aankomende landelijk beleid om ambtenarenapparaat in te krimpen. Is dit in de overweging wel goed meegenomen?

# Kadernota 2025 Maashorst

## *Reactie van UdenPlusLanderd*

### **Inleiding**

UdenPlusLanderd heeft, m.b.t. de Kadernota, in het voortraject nogal wat financieel-technische vragen gesteld. Ze zijn grotendeels naar tevredenheid beantwoord. Op een paar vragen, die naar ons idee politieke afwegingen raken, komen wij hier terug.

Bij de volgende onderwerpen willen wij successievelijk, kort en hier en daar kritisch, stilstaan. Maar allereerst willen wij onze algehele waardering uitgespreken voor de ambities en voor de geformuleerde uitgangspunten in de Kadernota.

1. Het jaar 2050 als horizon;
2. uitgangspunten van de Kadernota;
3. de spreiding over Maashorst van mensen die als vluchteling te boek staan;
4. het gezondheidscentrum Zeeland;
5. aanvullende regelingen bijzondere bijstand;
6. (geen) indexering algemene uitgaven;
7. de voortgang van het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP).;
8. terughoudendheid voor wat betreft het verbinden van conclusies aan cijfers van vergelijkbare gemeenten;
9. het integraal beheerplan voor natuurgebied De Maashorst (i-Bep.)

### **Opmerkingen van UdenPlusLanderd bij de Kadernota**

1. Het jaar 2050 als horizon  
Het is volstrekt onduidelijk waarom de Kadernota het over een tijdsperspectief tot 2050 heeft. Een perspectief dat niet wordt beargumenteerd of onderbouwd met plannen voor die lange termijn, waar ook de financiële paragrafen niet op gebaseerd zijn en dat niet stuurbaar is in de huidige dynamische wereld. Wij stellen voor om de horizon op 2028 te leggen, conform de uitwerking van het financieel beleid.
2. Een stimulerende, faciliterende, maatwerk-leverende-rol van de gemeente  
Wij ondersteunen het uitgangspunt om als gemeente een meer stimulerende en faciliterende rol te vervullen en om eerder partner dan verzorger te zijn. Deze move van gemeenten van regisseur naar facilitator werd in 2012 door Kees Span in zijn proefschrift bepleit en het is goed dat Maashorst nu voor deze transitie kiest. Een woord als 'maatwerk', wat het college bezigt, hoort hierbij. Om onduidelijkheid bij maatschappelijke organisaties te voorkomen, moet klip en klaar duidelijk zijn wat de randvoorwaarden zijn om te faciliteren. Onder welke concrete voorwaarden wil de gemeente een stap terug doen en een voorwaardenschepende rol vervullen? Wat wordt concreet onder maatwerk verstaan?  
Wij sluiten niet uit dat het geschil met het bestuur van Oranjerijk mede een gevolg is van niet of onduidelijk gecommuniceerde verwachtingen op dit gebied.



Een verschuiving van de rol van regisseur naar facilitator zal ongetwijfeld gevolgen hebben voor de ambtelijke organisatie. Is bij u in beeld waar in de ambtelijke organisatie die omslag zich vooral zal manifesteren en wat de formatieve en financiële gevolgen daarvan zullen zijn?

3. De spreiding over Maashorst van mensen die als vluchteling te boek staan

Alom is bekend dat kleinschalige opvang van mensen die als vluchteling te boek staan voor henzelf en voor omwonenden tot een groter gevoel van welbevinden leidt dan bij grootschalige opvang. Ook excessen op het gebied van veiligheid worden bij kleinschalige opvang minder aangetroffen. Alhoewel de Spreidingswet die richting geeft aan de verdeling van een x-aantal vluchtelingen over gemeenten ter discussie staat, staat UdenPlusLanderd een heldere en gewogen spreiding van deze mensen over de diverse kernen van Maashorst voor.

Ook moet bij de effectuering van de spreiding lering worden getrokken uit de hiaten in de communicatie met betrokken partijen rondom het Van de Valk hotel.

4. Het gezondheidscentrum in Zeeland

Een groep actieve burgers van Zeeland heeft al de hand geslagen aan de ploeg die de gemeente Maashorst heeft klaargezet. De nota Sterke Sociale Basis schetst de financiële grenzen voor de komende decennia aan professionele zorg. Voorzieningen die dichtbij de zorgvrager worden aangeboden, alsmede een samenspel van krachten van het zorgdomein en van het sociale domein, met name van burgerparticipatie, worden gezien als oplossingen om passende ondersteuning te bieden aan, onder meer, een verder vergrijzende bevolking. Hier doet zich bij uitstek de mogelijkheid voor om aan de rol van facilitator invulling te geven. UdenPlusLanderd en het Burgerinitiatief Zeeland vertrouwen erop dat deze uitgelezen kans ten volle zal worden benut.

5. Aanvullende regelingen Bijzondere Bijstand

De vraag is of gezinnen die Bijzondere Bijstand ontvangen niet een hogere vaste uitkering zouden moeten krijgen om armoedeproblematiek te ondervangen. UdenPlusLanderd is nadrukkelijk voorstander van het terugdringen van armoede en van het bevorderen van mogelijkheden van armere gezinnen om maatschappelijk te participeren. Om die reden vinden wij dat er een rechtstreekse relatie moet zijn tussen het financieren van deelname aan extra voorzieningen en het gebruikmaken daarvan door gezinnen die voor Bijzondere Bijstand in aanmerking komen. Het verstrekken van ontbijtmaaltijden op de basisschool en het kunnen deelnemen aan sport, recreatie, zwem- en muziekonderwijs zijn wat ons betreft faciliteiten die hiervoor passend zijn.

Wij zouden graag jaarlijks een overzicht willen krijgen van de mate waarin deze faciliteiten worden benut door de doelgroep 'gezinnen in de Bijzondere Bijstand'. Van daaruit kan worden gezien of andere of aanvullende maatregelen nodig zijn.

6. Indexering algemene uitgaven

Het niet indexeren van de algemene uitgaven van de gemeente zal – gelet op de voorlopig doorgaande prijsstijgingen/inflatie – gaan leiden tot overschrijdingen op verschillende onderhouds- en andere budgetten. Waarom is gekozen voor deze generieke maatregel en niet voor het verlagen en specifieke budgetten, waar dat reëel mogelijk is? Waarom maakt het college laatstgenoemde keuzes niet?

7. De voortgang van het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP)

Het IHP is vastgesteld. Onze vraag is: wat nu? Welke afwegingen zijn inmiddels gemaakt? Hoe staat het met de realisatie van plannen voor de aanleg van een speelgelegenheid achter het Kind-centrum De Morgenzon, oftewel de effectuering van de unaniem aangenomen motie van 13-7-2023 hieromtrent? UdenPlusLanderd pleit ervoor om bij die realisatie zeker ook het 'groene karakter' van de speelplaats volop tot uiting te laten komen.

8. Terughoudendheid voor wat betreft het verbinden van conclusies aan cijfers van vergelijkbare gemeenten

We vinden het te prijzen dat de gemeente Maashorst haar werk doet met een relatief lagere bezetting dan vergelijkbare gemeenten. Als daarmee de kwaliteit van de dienstverlening in het gedrang komt, vraagt dit om actie. Maar in een tijd waarin de ravijnjaren zich aandienen, past zeker ook de nodige terughoudendheid in het structureel ophogen van loonkosten.

Zo ook met het vraagstuk OZB. Ook hier geldt dat Maashorst zich tot op heden niet de alom heersende kritiek hoeft aan te trekken dat de OZB de melkkoe is waarmee begrotingen sluitend worden gemaakt. De mate waarmee de OZB nu wordt opgehoogd, doet o.i. afbreuk aan dit positieve imago.

9. Het Integraal Beheerplan voor natuurgebied De Maashorst (i-Bep)

De nieuwe Gebiedsvisie voor natuurgebied de Maashorst is onlangs vastgesteld. Daarin wordt uitgegaan van een i-Bep plan van telkens 5 jaar. Onze vraag is wanneer het eerste i-Bep plan wordt uitgewerkt en door wie? UdenPlusLanderd pleit ervoor bij de uitwerking van dit plan, ook in de kern van het natuurgebied, een meer centrale plaats te bieden aan de mens die rust zoekt in deze stressvolle tijd.

UdenPlusLanderd

Maashorst, 17 juni 2024.

## Politieke vragen aan het college in reactie op de Kadernota 2025 - PRO

### 1. Zelfredzaamheid versus het risico op sociaal isolement

#### Inleiding:

In de Kadernota 2025 lezen we dat we *'een beweging aanjagen die bijdraagt aan een samenleving waarbij samenredzaamheid en het bevorderen van positieve gezondheid centraal staan'*.

Ook lezen we dat *'Maashorst inwoners daarom in de toekomst wil stimuleren minder afhankelijk te zijn van de overheid en meer gebruik te maken van eigen netwerken'* en *'dat dat ook nodig is omdat met de huidige druk op de arbeidsmarkt het niet lukt om in alle zorgvragen te voorzien'*.

Niet alleen in onze gemeente, maar ook in andere gemeenten en vanuit de landelijke overheid wordt er wordt een toenemend beroep gedaan op ieders eigen verantwoordelijkheid. Onder de motto's 'eigen regie', 'zelfredzaamheid' en 'samenredzaamheid' moeten daarbij ook kwetsbare burgers het in eerste instantie zoveel mogelijk zelf zien te redden of met steun van familie, vrienden of burens. Ook wordt het inmiddels steeds duidelijker dat dit niet voor iedereen haalbaar is. Vooral mensen met een fysieke, verstandelijke of psychische beperking lopen hierdoor het risico op sociaal isolement. Ze zitten noodgedwongen thuis en raken steeds passiever.

Vanuit PRO zien wij dit risico ook en zijn van mening dat dit risico de komende jaren alleen nog maar groter kan gaan worden.

#### Vragen:

1. Hoe ziet het college dit?
2. En hoe denkt het college dit risico af te dekken?

### 2. Structureel circa € 2 miljoen investeren in de organisatie

#### Inleiding:

In de Kadernota lezen we: *'Om de organisatie verder te ontwikkelen om klaar te zijn voor de toekomst (.....) De grote transities, sterk sociale basis, het landelijk gebied, klimaatadaptatie, datagedreven werken etc. vragen een andere manier van (samen) werken en onze rol als gemeente veranderd dan.*

*Om dit op een goede manier te kunnen doen en de dienstverlening aan onze inwoners te blijven leveren is een investering nodig in de formatie. Voor deze ontwikkelingen is het nodig om*

*structureel een bedrag van circa € 2 miljoen aan het formatiebudget toe te voegen om een aantal ontbrekende functies structureel te kunnen toevoegen. Daarnaast is het belangrijk om de komende twee jaar te investeren in het doorontwikkelen van onze organisatie. Op basis van de ontwikkelplannen per team zal bekeken worden welke tijdelijke extra impuls er nodig is. Met deze extra impuls kunnen projecten uitgevoerd worden die nodig zijn om de bewegingen richting de toekomst te kunnen maken.'*

Eenzijds lezen wij dus dat een investering van structureel ca. € 2 miljoen (stelpost) nodig is om een aantal ontbrekende functies binnen de organisatie structureel in te vullen. Tegelijkertijd zien we ook dat veel functies de afgelopen 2,5 jaar zijn ingevuld door dure extern ingehuurd krachten.

Anderzijds wordt vermeld dat het belangrijk is te investeren in het doorontwikkelen van de organisatie, waarvoor nog € 2 miljoen (stelpost) incidenteel is begroot voor 2025 en 2026.

Tevens wordt in de bestuurlijke hoofdlijn als reden om de organisatie te verstreken, aangegeven dat de werkdruk in de ambtelijke organisatie hoog is. Daarbij wordt toegelicht: *'... zeker ook omdat we daadkrachtig inspelen op actualiteiten als de opvang van Oekraïners en de noodopvang van asielzoekers'.*

#### **Vragen:**

1. Hoe gaat het college er zorg voor dragen dat functies die nu worden vervuld door externe krachten zo spoedig mogelijk structureel worden ingevuld door eigen personeel?
2. a) Is het college het met ons eens dat om zaken die nu actueel zijn het hoofd te bieden, mogelijk ook een incidenteel budget zou kunnen volstaan?  
b) En dat hiervoor dan na een paar jaar mogelijk geen structurele versterking van de organisatie meer nodig is?  
c) Wanneer u ziet dat dit mogelijk is, vanaf welk jaar en met welk percentage zou het structurele budget dan mogelijk kunnen worden verlaagd?
3. En los van het voorstel om de personele capaciteit structureel aan te vullen, zal er ook aandacht moeten zijn voor het verbeteren van de kwaliteit van de organisatie. Welke maatregelen heeft het college hiertoe concreet op het oog?

#### **4. Domeinoverstijgend werken - hoe staat het ermee?**

##### **Inleiding:**

Bij het bespreken van raadsvoorstellen voor het vaststellen van visies en beleidsplannen is vaker aangegeven dat de uitwerking van de visies, beleidsplannen en straks vooral ook de uitvoeringsprogramma's meerdere domeinen c.q. taakgebieden van de portefeuillehouders overlappen. Domeinoverstijgend samenwerken daarbij in alle fasen van het proces cruciaal. U heeft eerder al eens aangegeven dat er, bij zaken die domeinen overstijgen en waarbij meerdere

afdelingen betrokken zijn, een specifieke procesaanpak zal worden gehanteerd om de samenwerking te optimaliseren.

**Vragen:**

1. Kan het college aangeven op welke wijze deze aanpak inmiddels van de grond is gekomen?
2. Kan het college aangeven wat de resultaten hiervan tot nu toe zijn?
3. En kan het college aangeven welke verbeterpunten u op dit moment nog ziet?

Alvast dank voor uw antwoorden.

**Cock de Jong**

Fractievoorzitter PRO

Geacht College,

Bij dezen een paar politieke vragen van GroenLinks:

- De weekmarkt in Uden is altijd een belangrijke trekpleister geweest voor het Centrum in Uden. Door een aantal oorzaken: “Corona, minder belangstelling en pensionering marktkooplui” is de kwaliteit en het formaat flink achteruit gehold. In gesprekken met stakeholders zijn wij tot de conclusie gekomen dat wanneer de markt een kleine toelage voor promotie krijgt dit niet alleen positief zal uitpakken voor de markt, maar ook voor de ondernemers in het centrum. Wij zijn benieuwd hoe het college hierover denkt en het met ons eens is dat hier een kwaliteitsslag te halen is. GroenLinks overweegt een amendement in te dienen om uit het positieve resultaat voor 2023 een bedrag van € 10.000 te halen voor het promoten van de markt. In hoeverre acht u dit verantwoord, gelet op de financiële ontwikkelingen zoals omschreven in de raadsinformatiebrief van 13 juni 2024?
- Op 22 februari 2024 heeft de raad besloten het college te verzoeken in de P&C-documenten een directe aansluiting te laten zien met de activiteiten uit het Uitvoeringsprogramma, waarbij ook financiële informatie wordt verstrekt. In de Programmarekening 2023 wordt geen directe link gelegd met het uitvoeren van de activiteiten uit het Uitvoeringsprogramma. Bij de verschillende programma’s staan onder de kopjes “Wat hebben we daarvoor gedaan?” soms activiteiten die ook in het Uitvoeringsprogramma staan, maar een duidelijke één-op-één-aansluiting met het Uitvoeringsprogramma wordt niet gemaakt. In de 1e tussentijdse rapportage 2024 wordt deze aansluiting helemaal niet gemaakt. Waarom heeft het college niet voor een directe aansluiting van de Programmarekening en de 1e tussentijdse rapportage op het Uitvoeringsprogramma gekozen?
- In de niet financieel overgenomen moties staat onderstaande motie opgenomen.  
“Met het onderzoek naar de fietstunnels en het gesprek erover met de provincie Noord Brabant hebben we onderzocht wat de huidige noodzaak is en wat de mogelijkheden zijn om de routes door de tunnels te verbeteren. In de reactie op het onderzoek geeft de Provincie aan dat de prioriteiten nu niet liggen bij bestaande ongelijkvloerse oversteken voor langzaam verkeer. Dat betekent voor nu dat er geen aanpassingen worden gedaan aan de tunnels. Wel is de intentie uitgesproken om in de toekomst te zoeken naar mogelijkheden om de infrastructuur voor fietsers en voetgangers te verbeteren.”  
In het bestuursakkoord heeft de fiets een streepje voor en lezen we “We stimuleren innovatieve vervoerssystemen, zoals elektrische deelauto’s, deelfietsen en -scooters (in kernen en bedrijventerreinen). Daarnaast moedigen we wandelen en fietsen aan, onder meer door verbetering van de bereikbaarheid van de kernen en natuurgebied De Maashorst, en uitbreiding van een veilig fietsnetwerk met bijbehorende faciliteiten als stalling en laadpalen. Zo verleiden we verkeersgebruikers om de auto te laten staan.”  
Kan het college reageren op de constatering van GroenLinks dat het snelverkeer vaker aan het langste eind trekt, en de verleiding uit het bestuursakkoord meer aandacht mag hebben?

Met vriendelijke groet,  
Genoveef Lukassen  
Namens GroenLinks Maashorst

## Beantwoording politieke vragen Kadernota 2025

Partij	Vraag	Antwoord
CDA	Er is sprake van scheefgroei door het gebruik van verschillende tarieven van lastenverzwaring, namelijk 0,07290% voor particulieren en 0,245450% voor bedrijven. Hierdoor worden bedrijven onevenredig zwaar belast. Kan het college aangeven of de koers die in 2021 is ingezet om deze scheefgroei af te vlakken nog steeds actueel is? Verschillende tarieven voor particulieren en bedrijven.	Het aanpakken van de scheefgroei zal als voorstel nader uitgewerkt worden in de programmabegroting 2025 en het raadsadvies belastingverordeningen 2025 (december 2024 in de raad). Overigens is het niet zo dat bedrijven onevenredig zwaar belast worden ten opzichte van particulieren. In 2024 is het landelijke gemiddelde 0,0909% voor woningen en 0,3272% voor niet-woningen (bedrijven).
CDA	Als een gemeente te veel lastenverzwaring doorvoert, wordt men gekort op het gemeentefonds. Heeft het college hiermee rekening gehouden?	Dit is een misvatting. We worden gekort op basis van de getaxeerde WOZ-waarden en niet op basis van het OZB-tarief dat wij aan onze inwoners en bedrijven in rekening brengen. De opgenomen stijging heeft daarom geen effect op de korting.
CDA	Er is de afgelopen periode sprake van extensief geweld in de gemeente Maashorst, denk bijvoorbeeld aan steekpartijen, brandbommen of ander wapengeweld. Kan het college bevestigen dat er een toename is van extensief geweld?	Er hebben zich de afgelopen weken inderdaad een aantal ernstige geweldsincidenten voorgedaan. De incidenten stonden weliswaar los van elkaar maar waren zeker excessief. De hulpdiensten hebben in alle gevallen snel en adequaat gereageerd, een aantal zaken is nog in onderzoek.
CDA	Zo ja, worden er voldoende maatregelen getroffen om dit terug te dringen?	Wij staan in nauw contact met de politie over deze incidenten, voor zover ons bekend is het toeval dat deze incidenten dicht op elkaar hebben plaatsgevonden. De slachtoffers en eventuele getuigen zijn goed opgevangen. Indien noodzakelijk wordt hulpverlening ingeschakeld. Uiteraard blijven gemeente en politie alert.
CDA	Kan de raad hierover geïnformeerd worden?	Als uit onderzoek naar deze incidenten blijkt dat de politiek hierover meer gedetailleerd geïnformeerd dient te worden, zullen we dat zeker doen.

CDA	Is het college bereid de middelen die beschikbaar zijn naar aanleiding van het initiatiefwetsvoorstel in te zetten voor zelfmoordpreventie en spoedig naar de raad te komen met suïcidepreventiebeleid?	In het op te stellen gezondheidsbeleid en/of preventief jeugdbeleid maken we inzichtelijk wat we op dit moment doen aan preventie ter voorkoming van suïcide en vervolgens welk aanbod er extra nodig is. Indien er extra aanbod nodig is dan zullen wij nader bekijken hoe we dit gaan financieren. Er wordt dus geen separaat suïcidepreventiebeleid opgesteld.
CDA	Onlangs heeft de gemeenteraad positief besloten over sport en spel in Reek, een mooi voorbeeld van een omnisportpark waar verschillende verenigingen onderdak vinden bij één accommodatie. Ziet het college in meer kernen kansen voor omnisportparken?	Ja, dit zullen wij samen met de verenigingen onderzoeken. Gemeente werkt momenteel de te hanteren beleidskaders uit in het accommodatiebeleid en het buitensportbeleid, de mogelijkheden voor omnisport maken hiervan een onderdeel uit. Wij verwachten eind 2024, begin 2025 deze gereed te hebben.
CDA	Zo ja, zou het college kunnen en willen onderzoeken in welke kernen deze kansen uitvoerbaar zijn?	Zie vorig antwoord, op basis van de uitkomsten van beleid zullen wij evt. met de verenigingen en/of kernen de mogelijkheden binnen de beleidskaders onderzoeken.
CDA	Kan het college de raad informeren over uitvoerbare kansen?	Ja
CDA	Draagt de gemeente ook rechtstreeks bij aan Uniek Sporten zodat zij als onafhankelijke instantie sporthulpmiddelen kunnen vergoeden?	Inwoners kunnen via de WMO een aanvraag doen voor een sporthulpmiddel. Zij krijgen daar een bijdrage voor. De gemeente draagt hiervoor niet bij aan Uniek Sporten. Uniek Sporten is een provinciale samenwerking waarin het lokale aanbod voor de Uniek Sporten doelgroep wordt gecommuniceerd en mogelijk aanvullend wordt ondersteund bij het aanvragen en vergoeden van sporthulpmiddelen.
CDA	Is het college het met het CDA eens dat alleen aansluiten bij Uniek Sporten niet genoeg is om sporthulpmiddelen te vergoeden?	De gemeente vergoedt de aanvraag van sporthulpmiddelen via de WMO, aanvullend kan bij Uniek Sporten tot 85% worden aangevraagd. Er is ook via de uitleen desk de mogelijkheid om sport hulpmiddelen uit te proberen, dat mag je dan 4 maanden gratis gebruik van maken, gemeente Maashorst is aangesloten op de uitleen service van het Uniek Sporten.
CDA	Bij de begrotingsraad van 2023 heeft het college wederom toegezegd de motie over de lokale inclusieagenda uit 2021 uit te voeren. Kan het college aangeven op welk moment er	Er is een start gemaakt met het opstellen van de lokale inclusie agenda. Deze wordt vierde kwartaal 2024 aan u voorgelegd.



	daadwerkelijk gestart wordt met het opzetten van deze lokale inclusieagenda?	
CDA	Stand van zaken MFA Uden-Zuid: is het college al in gesprek met de scholen over de koppelkansen met de basisscholen?	We zijn op dit moment met de schoolbesturen in gesprek over de bestaande capaciteit en de leerlingenprognoses. Eerst wordt de ruimtebehoefte van de scholen zelf besproken in verschillende scenario's. Zodra we overeenstemming hebben over de ruimtebehoefte, kunnen we bespreken wat mogelijk koppelkansen zijn met een MFA.
CDA	Zo niet, kan het college aangeven wanneer deze gesprekken wel plaatsvinden?	We verwachten niet eerder dan 2025 een beeld te hebben van mogelijke koppelkansen. Indien dit het geval is, gaan er gesprekken plaatsvinden met de schoolbesturen.
CDA	Kan het college concreter zijn over de maatschappelijke functie in het ontwerpplan Eikenheuvel?	We zijn op dit moment aan het onderzoeken wat precies de behoefte is voor een maatschappelijke functie op Eikenheuvel. Dit wordt vanuit meerdere disciplines onderzocht.
CDA	Ziet het college hier een mogelijkheid om een ontmoetingscentrum te ontwikkelen of een school (gedeeltelijk) te verplaatsen en de oude locatie hiervoor te hergebruiken?	Hier zal nader onderzoek naar moeten worden gedaan.
CDA	De weekmarkt in Uden speelt een belangrijke rol in het sociale en economische leven van het dorp. Laatste tijd zien we dat de weekmarkt steeds minder vaak wordt bezocht. Door de brede spreiding en het afnemende aantal bezoekers lijkt de markt leger. Dit kan leiden tot een minder aantrekkelijk aanzicht van de markt en kan leiden tot congestie en onveilige verkeerssituaties. Kan de portefeuillehouder zich vinden in de constatering dat bovengenoemde twee knelpunten de beleving van de weekmarkt in Uden belemmeren?	Nee, het college herkent dit niet. De diversiteit van marktkooplieden, de huidige opstelling en het aantal kramen, is voldoende om de weekmarkt aantrekkelijk te houden. De opstelling van de kramen wordt af en toe bijgesteld, juist om een goede looproute te behouden. Dat de weekmarkt zelf minder mensen heeft aangetrokken, herkennen we niet direct, eerder zien we de vele regendagen al sinds november als oorzaak voor wat minder bezoek van de markt.
CDA	Is de portefeuillehouder bereid om te zoeken naar een oplossing voor het parkeren van de vrachtwagens van de marktkooplieden, zodanig dat het bijdraagt aan een aantrekkelijker en veiliger marktgebied? Is het bijvoorbeeld een	Het college is zeker bereid om daar naar te kijken.

	optie om parkeerplekken op de Nieuwe Markt te reserveren voor de marktkooplieden?	
CDA	Is de portefeuillehouder bereid om de indeling van de weekmarkt te herzien met als doel een compactere en levendigere markt te creëren die aantrekkelijker is voor bezoekers en bijdraagt aan een vruchtbare toekomst van de weekmarkt?	Het college is daar zeker toe bereid: waar het beter kan, moeten we dat doen!
CDA	Parkeerbeleid: Uden heeft een bruisend centrum, maar we zien ook veel auto's die een parkeerplek zoeken. De parkeerborden geven aan dat de parkeerplaatsen vol zijn, zoals bij de promenade. Is het college op de hoogte dat deze borden niet correct werken? En zouden deze op korte termijn goed gezet kunnen worden?	Het college is hiervan op de hoogte. Bij ieder parkeerterrein liggen zogenaamde tellussen in de weg. Daarnaast is het aantal parkeerplaatsen ingegeven in de software. Als er tegen het verkeer in wordt gereden om het parkeerterrein te betreden of verlaten lopen de tellingen verkeerd. Als de dynamische borden "VOL" aangeven terwijl er nog parkeerruimte beschikbaar is dan zal men tegen het verkeer in zijn gereden om het terrein te verlaten. Men name (brom)fietsers leveren de grootste bijdrage voor verkeerde tellingen. Het betreft een verouderd parkeer verwijssysteem welke handmatig gereset moet worden. We zullen toezien dat dit regelmatig gebeurt.
CDA	Visie Volkel: Is het college het met het CDA eens dat het naar voren halen van de visie Volkel ten goede komt van de kern Volkel? Volgens het CDA heeft dit geen effect op de meerjarenbegroting.	Het is sinds de invoering van de omgevingsvisie beter om van een planologische verkenning of "ontwikkelperspectief" Volkel te spreken om verwarring met de omgevingsvisie en de daaruit voortvloeiende programma's en plannen te vermijden. Hoewel er begrip is voor de vraag vanuit Volkel zien we op korte termijn hiervoor geen mogelijkheden, aangezien dit nog op geen enkele wijze is geprogrammeerd. Niet in het bestuursakkoord 2022 - 2026 en niet in het uitvoeringsprogramma 2022 - 2026. Ook in de kadernota 2025 - 2028 zijn er geen middelen voor gereserveerd. Dit in tegenstelling tot de ontwikkelingen in Zeeland. Hier zijn in het bestuursakkoord en uitvoeringsprogramma wel middelen voor opgenomen i.v.m. de herbestemming vrijkomende bebouwing gemeentehuis. In de praktijk is deze planologische verkenning iets breder opgepakt om een goed gewogen afweging te kunnen maken over deze herbestemming. Dit proces loopt overigens nog. Gezien de tegenvallende circulaire van het rijk zal, indien uw raad hier anders in beslist, ook een

		afweging gemaakt moeten worden wat er niet kan worden uitgevoerd van het bestuursakkoord of uitvoeringsprogramma. (nieuw voor oud).
CDA	Zo ja, is het college bereid om de visie Volkel een jaar naar voren te halen om leegstaand vastgoed in Volkel te voorkomen en de dynamiek in de kern te behouden?	Wij achten het niet wenselijk deze planologische verkenning of "ontwikkelperspectief Volkel" op dit moment in de begroting 2025 op te nemen. Naast het feit dat de middelen op dit moment niet voor handen zijn en er dan dus (financiële) keuzes gemaakt moeten worden, laat de huidige capaciteit van de verschillende betrokken afdelingen het op dit moment ook nog niet toe. Wij vinden het verstandiger om dit in de volgende kadernota als integrale afweging en vervolgens in de begroting 2026 op te nemen.
CDA	Grondprijs sociale koopwoning: Zou het college willen onderzoeken wat de financiële consequenties zijn en deze meenemen in de begroting van 2025 en opvolgend?	Op deze korte termijn is een inventarisatie niet voor handen. Wel is het volgende hierover te melden. Sociale koop is alles onder de € 390.000 v.o.n. (betaalbare, sociale koop = € 275.000 en middeldure, sociale koopwoningen = € 390.000). Dit zijn de categorieën die in onze doelgroepenverordening staan. Daarbij hebben we de 'plicht' om ze sociale koopwoningen te noemen. Intern gebruiken we de term betaalbare koop. Een sociale koopwoning is een sterk gesubsidieerde woning die ver onder reguliere marktwaarde wordt verkocht. Het voordeel van de 1e koper kan oplopen tot een aanzienlijk bedrag. De huidige toegerekende grondwaarde onder een sociale koopwoning is minder dan 13% van de totale koopsom. Door middel van de doelgroepenverordening willen we borgen dat deze sociale koopwoningen ook voor deze doelgroep behouden blijven. Bij een gebiedsontwikkeling worden kosten gemaakt die uiteindelijk terugverdiend moeten worden door middel van verkoop van woningen. Door de invoering van de woondeal waarbij 67% betaalbaar moet zijn, wordt de grondopbrengst lager. Minder opbrengsten toerekenen aan een doelgroep betekent overall een toename van verlies op grondexploitaties. De kans dat grondexploitaties daarmee verlieslatend worden is groter. Dat zal uiteindelijk ten laste komen van de algemene reserve. Er bestaat de mogelijkheid om de taxatiecommissie te vragen om een grondprijs te adviseren voor specifiek sociale koop.
CDA	Veilige voetgangersoversteekplaatsen: Heeft het college ernaar gekeken of er in projecten	Ja, hier is naar gekeken (zie ook beantwoording motie). Als er in een zebrapad op 50 km/h-weg in een reconstructieproject valt, zal dit

	werk met werk gemaakt kan worden nu ervoor gekozen is om deze motie niet uit te voeren?	zebrapad worden beoordeeld. Als beoordeeld wordt dat dit zebrapad benodigd of gewenst is, zal het zebrapad voorzien worden met portaalverlichting in het project.
CDA	Heeft het college overwogen om een plan op te stellen om deze motie gefaseerd uit te voeren?	Er is onderzocht wat de kosten zullen zijn als alle zebrapaden voorzien worden van portaalverlichting (Zie ook beantwoording motie). Dit bedrag is uiteraard over meerdere jaren te verdelen. In de motie staat ook dat eerst onderzocht moet worden wat de nut en noodzaak van de zebrapaden zijn. Momenteel wordt er een nieuw Beleidsprogramma Mobiliteit opgesteld waarin onder andere beleidskeuzes gemaakt worden voor de voetganger. In het bijbehorende uitvoeringsprogramma staat hoe we dit nieuwe beleid gaan uitvoeren. Een onderzoek naar zebrapaden kan hierin opgenomen worden.
CDA	Zo nee, is het college bereid om een plan op te stellen waarbij de voetgangersoversteekplaatsen gefaseerd uitgevoerd kunnen worden door de jaren heen? Dit kan bijvoorbeeld door te prioriteren, zoals eerst gebiedsontsluitingswegen of eerst rondom scholen.	We wachten het nieuw op te stellen beleidsprogramma Mobiliteit af. Bij het opstellen van het uitvoeringsprogramma bekijken we wat er nodig is om het beleid uit te voeren.
CDA	Als CDA hebben wij op 17 mei jongstleden gesproken met de omgeving over hun ervaringen, ook in verband met het aankomende Nationaal Plan Defensie. Hierbij kwam duidelijk naar voren dat de maat vol is en er geen vertrouwen is in Defensie. Ook was gespreide aansprakelijkheid belangrijk als het ging over beide defensieterreinen. Geluidsbeleving: Is het college bereid om actief in te zetten op meer spreiding van overlastbelevingen?	Waarschijnlijk wordt met de term "gespreide aansprakelijkheid" bedoeld dat Defensie haar activiteiten en de eventuele uitbreiding daarvan meer zou moeten spreiden over het grondgebied van Nederland. De gemeente Maashorst heeft dit in haar zienswijzen op de NRD opgenomen, niet alleen vanwege spreiding van overlastbeleving, maar ook vanuit strategisch oogpunt. Het proces van de plan-MER Ruimte voor Defensie verkeert in de fase waarin de impact van alle alternatieven op meerdere aspecten wordt onderzocht en vergeleken. Pas later dit jaar zal duidelijk worden tot welke voorkeursalternatieven dit leidt. In deze fase is de gemeente actief op het gebied van lobbyen bij de politieke fracties in Den Haag en onderhoudt de gemeente nauw bestuurlijk en ambtelijk contact met Defensie over de voortgang van het proces. Over de Nota van Antwoord hebben wij uw raad recent geïnformeerd middels een raadsinformatiebrief en een bericht naar de media gestuurd. Ook hebben wij uw raad en onze inwoners gewezen op de informatieavond op 26 juni

		in Waalwijk. Hieruit mag blijken dat wij ons actief inzetten om de belangen van onze inwoners te dienen, voor zover dat past en effectief kan zijn in het lopende NPRD-proces.
CDA	Zou het college kunnen aangeven welke resultaten door de jaren heen zijn ontwikkeld en nu geïmplementeerd zijn in de reguliere duurzame landbouw?	Ontwikkelingen in de landbouw worden grotendeels gestuurd en gestimuleerd door nationale wet- en regelgeving. Door laagdrempelige experimenteerruimte is de ondernemer in staat om proeven te doen die in zijn situatie een uitkomst kunnen bieden. Te denken is aan gewasroulatie, bodemverbetering of het terugdringen van gewasbeschermingsmiddelen. Bij Agroproeftuin De Peel De positieve resultaten worden in de praktijk op bedrijfsniveau opgeschaald. Daarnaast zetten individuele agrarische bedrijven stappen in het verduurzamen van hun bedrijf. Door actieve samenwerking met onderwijsinstellingen zoals WUR en HAS worden ontwikkelingen meegenomen in onderzoek en nieuwe curricula. Resultaten worden ook gedeeld in de jaarverslagen van De Proeftuin en Agrifood Capital
CDA	Is het college bereid om zich juist en volledig te laten informeren over biologische landbouw en de raad hierin mee te nemen?	Ja, het college is bereid zich juist en volledig te laten informeren over biologische landbouw. Als de gemeenteraad dat wenst, kan deze informatie gedeeld worden met de raad.
CDA	Is het college bereid om samen met de regio aanjager te zijn om een marktpartij te vinden die bereid is om biobased gewassen te verwerken tot biobased bouwmaterialen?	Naar aanleiding van de motie 'Biobased en circulair bouwen', die in november 2023 is ingediend, zijn we bezig met de voorbereidingen voor een informatieavond voor de raad, en het opstellen van een Opinienota. Dit komt naar verwachting in Q4. In de Opinienota is aandacht voor de verschillende rollen en acties die de gemeente kan vervullen om biobased en circulair bouwen te stimuleren. Eén van de mogelijke acties is een actieve rol om de keten 'van Land tot Pand' te faciliteren.
CDA	Kan het college aangeven of het herontwikkelen van Kastanjeweg Oost het startpunt is van de woondeal?	Als met startpunt wordt bedoeld uitgangspunt, dan is het antwoord ja. In het project Kastanjeweg-Oost is het voldoen aan de woondeal het uitgangspunt.
CDA	Ziet het college in deze ontwikkeling kansen om ook te bouwen voor speciale doelgroepen, zoals jongeren met een zorgvraag of ouderen met een zorgvraag?	In het beleidsprogramma Wonen en Zorg is opgenomen dat we meer woningen en woonvormen voor kwetsbare inwoners en ouderen willen realiseren. We geven dit meer accent in de zachte plancapaciteit. Nieuwe initiatieven die hierop inzetten proberen we zo snel als mogelijk in te passen. We dagen betrokkenen uit om gemeenschappen te ontwikkelen waarbij nagedacht is over de verhouding zorgvragers en -draggers en

		waarbij verbinding en ontmoeting centraal staan. De ontwikkelingen Kastanjeweg-Oost zijn in de ogen van het college dus een uitgelezen kans om ook hier ruimte te geven voor woningen en woonvormen voor deze speciale doelgroepen.
CDA	Is het college bereid, gezien dit unieke stukje Uden, de raad op de voet mee te nemen met de planontwikkeling?	Het is de vraag wat wordt bedoeld met op de voet. Het college zal naar verwachting eind 2024 een ontwikkelingsperspectief aan de raad kunnen presenteren voor dit gebied. Als onderdeel van dit perspectief wordt per deellocatie een voorzet gedaan hoe gedacht wordt om (verder) te participeren in de diverse deelprojecten. Op deze aanpak kan de raad reageren. En als onderdeel hiervan kunnen we natuurlijk afspraken maken, hoe de raad in het verdere proces meegenomen wil worden.
CDA	Niemeskant: Kan het college aangeven of zij in gesprek zijn met de omgeving als het gaat om deze verkeersafwikkeling?	Er is actief overleg met de omgeving over de verkeersafwikkeling van het plan. Zorgen vanuit de omgeving zijn er vooral over de bestaande situatie op de Vloetstraat. Aan de omgeving is toegezegd dat voor de bouwvakvakantie een procesvoorstel wordt teruggekoppeld om de verkeerssituatie Vloetstraat (en het te verwachten extra verkeer vanuit Niemeskant) te verbeteren, eventueel door middel van tijdelijke maatregelen.
CDA	Niemeskant: Is het college bereid om in de integrale afwegingen de omwonenden goed mee te nemen?	Uiteraard worden de omwonenden betrokken bij de integrale afweging.
Gewoon Uden	In bijlage 4 van de Kadernota wordt de weestandcapaciteit en weerstand-ratio beargumenteerd. De raad heeft een ratio van tussen de 1 en 2 vastgesteld. Uiteindelijk wordt beargumenteerd dat we op een ratio van 2,25 terecht zullen komen. Er wordt steeds meer geld uit de algemene reserves gehaald om de kosten in de ravijn jaren te overbruggen. Welke garanties kan het college hierover geven? Wordt dit bedrag uiteindelijk weer hersteld? Had het college niet eerder haar doelen en het uitvoeringsprogramma beter in kaart moeten brengen? Welke lopende projecten kunnen	We kunnen geen garanties geven over de uitkomsten van de begrotingsjaren t/m 2028. We zijn daarbij afhankelijk van diverse factoren, o.a. het nieuwe rijksbeleid en de gevolgen daarvan voor de algemene uitkering. Ook daarvan is het afhankelijk of de algemene reserve op termijn weer kan stijgen. De doelen zijn door de gemeenteraad vastgesteld in het coalitieakkoord. De uitwerking in het uitvoeringsprogramma en begroting heeft meteen daarna plaatsgevonden. De toevoeging van daarvoor niet geraamde posten in de kadernota is beperkt. Er worden nu geen projecten geparkeerd.

	worden geparkeerd? Het geld kun je immers maar 1x uitbesteden/uitgeven.	
Gewoon Uden	Er wordt flink geïnvesteerd in de eigen organisatie, formatie en structuur van de gemeente. Dit valt niet te rijmen met het aankomende landelijk beleid om ambtenarenapparaat in te krimpen. Is dit in de overweging wel goed meegenomen?	De keuzes die het nieuwe kabinet heeft met betrekking tot een forse bezuiniging op het ambtenarenapparaat op rijksniveau staan in zijn geheel los van de keuzes die wij maken als gemeente. Wij durven daarbij ook wel vraagtekens te zetten in hoeverre de plannen om 1/5 van de rijksambtenaren weg te bezuinigen realistisch zijn. Echter, die keuzes van het nieuw te starten kabinet staan los van onze verplichtingen en ambities als lokale overheid. Wij vinden het van belang om vast te houden aan een goede dienstverlening voor onze inwoners en ondernemers, we willen het voorzieningenniveau in Maashorst op peil houden en als organisatie ook een antwoord kunnen geven op grote opgaven die op ons als lokale overheid afkomen. Dan is een investering in de organisatie op dit moment noodzakelijk.
Gewoon Uden	Hoe gaat het college de komende jaren voorkomen dat de OZB wederom extra financieel moet worden gesteund? Is het college ook van mening dat deze extra kosten ook kunnen worden verhaald als zij strategischer en duurzamer omgaan met majeure projecten?	De OZB hoeft niet financieel gesteund te worden. Het verhogen van de OZB is een financiële knop waaraan we als bestuur kunnen draaien om inkomsten en uitgaven in balans te brengen. Het verhogen van de OZB is geen maatregel die we makkelijk nemen en we zijn van mening dat een verdere verhoging de komende jaren niet nodig is. Echter, als de bijdragen vanuit de rijksoverheid verder teruglopen, dan zullen we als gemeente opnieuw moeten zoeken naar manieren om kosten terug te dringen of meer inkomsten te genereren. Het 'strategisch en duurzamer omgaan met majeure projecten' is daarbij een optie die we zeker zullen overwegen. Echter, het verhogen van de OZB als dekkingsmaatregel is in onzekere financiële tijden nooit volledig uit te sluiten.
Gewoon Uden	Er wordt tijdens de argumenten (1.4) beschreven om kritischer te kijken naar uitgaven. Gewoon Uden is van mening dat dit een loze kreet is. Tijdens de vorige periode (gemeenteraad in Uden) is de raad zelfs gekomen met een werkgroep die een handleiding hebben vastgesteld om kosten in majeure projecten beter en vooral op een efficiënte manier in kaart brengen, zodat er niet	Kritisch kijken naar uitgaven is in de optiek van het college geen loze kreet en we zijn ook niet terughoudend om daarin scherpe keuzes te maken, zelfs als die pijn doen. De noodzaak om die scherpe keuzes te moeten maken is door de veranderende financiële positie van de gemeente echter groter geworden. Anders dan in het verleden is er door lagere bijdragen vanuit het gemeentefonds nu echt geen/nauwelijks financiële ruimte meer voor nieuwe plannen of projecten die financieel uit de pas lopen. Dat vraagt meer dan in het verleden scherpere van uw raad, van het college en ook van de ambtelijke organisatie. Daar is geen

	<p>onverwachts hogere kosten ontstaan. Ondanks dat dit is vastgesteld krijgt de raad vaak in de sportsector te maken met enorme kosten die uit de hand lopen. Het is toch altijd belangrijk om hier aandacht aan te geven, dit is toch niks nieuws? Welke garanties staan hier tegenover om nu opeens wel kritischer kostenbewuste te zijn?</p>	<p>garantie voor nodig. Er is eenvoudigweg geen ruimte (meer) om niet kostenbewust te zijn.</p>
GroenLinks	<p>De weekmarkt in Uden is altijd een belangrijke trekpleister geweest voor het Centrum in Uden. Door een aantal oorzaken: “Corona, minder belangstelling en pensionering marktkooplui” is de kwaliteit en het formaat flink achteruit gehold. In gesprekken met stakeholders zijn wij tot de conclusie gekomen dat wanneer de markt een kleine toelage voor promotie krijgt dit niet alleen positief zal uitpakken voor de markt, maar ook voor de ondernemers in het centrum. Wij zijn benieuwd hoe het college hierover denkt en het met ons eens is dat hier een kwaliteitsslag te halen is. GroenLinks overweegt een amendement in te dienen om uit het positieve resultaat voor 2023 een bedrag van € 10.000 te halen voor het promoten van de markt. In hoeverre acht u dit verantwoord, gelet op de financiële ontwikkelingen zoals omschreven in de raadsinformatiebrief van 13 juni 2024?</p>	<p>Weekmarkten staan in heel Nederland onder druk door de ontwikkelingen die u schetst. De vele regendagen sinds november hebben er dat niet beter op gemaakt. Toch is de diversiteit van marktkooplieden, de huidige opstelling en het aantal kramen, voldoende om de weekmarkt aantrekkelijk te houden. Natuurlijk is het altijd mogelijk wat extra promotie in te zetten, maar het college geeft er de voorkeur aan dat binnen bestaande budgetten te doen.</p>
GroenLinks	<p>Op 22 februari 2024 heeft de raad besloten het college te verzoeken in de P&amp;C-documenten een directe aansluiting te laten zien met de activiteiten uit het Uitvoeringsprogramma, waarbij ook financiële informatie wordt verstrekt. In de Programmarekening 2023 wordt</p>	<p>In 2022 en 20223 rapporteerden wij niet op de door de raad gewenste manier, nog niet via Pepperflow. In de jaarrekening 2023 daarom ook niet. Het door u vastgestelde advies van de Rekenkamercommissie van 22 februari jl. wordt zo snel mogelijk overgenomen. Er zijn technische uitdagingen om dit op zeer korte termijn te realiseren.</p>



	<p>geen directe link gelegd met het uitvoeren van de activiteiten uit het Uitvoeringsprogramma. Bij de verschillende programma's staan onder de kopjes "Wat hebben we daarvoor gedaan?" soms activiteiten die ook in het Uitvoeringsprogramma staan, maar een duidelijke één-op-één-aansluiting met het Uitvoeringsprogramma wordt niet gemaakt. In de 1e tussentijdse rapportage 2024 wordt deze aansluiting helemaal niet gemaakt. Waarom heeft het college niet voor een directe aansluiting van de Programmarekening en de 1e tussentijdse rapportage op het Uitvoeringsprogramma gekozen?</p>	
Jong Maashorst	<p>Onze Gemeente heeft een ambitieus bestuursakkoord, met een ambitieus uitvoeringsprogramma. De vraag is nu: komt het uitvoeringsprogramma zoals het nu voorligt in gevaar? Kunnen we alles realiseren zoals het nu beschreven staat in het uitvoeringsprogramma. Moeten we hierin keuzes maken, en zo ja wat wordt de prioritering? Wat zijn de denk richtingen van het college om deze tegenvaller verantwoordt in de begroting te verwerken zodat 2025 sluitend kan worden en daarmee toezicht van de provincie kan worden voorkomen.</p>	<p>Nee, het uitvoeringsprogramma komt niet in gevaar. We willen vasthouden aan onze ambities. De denkrichtingen om 2025 sluitend te krijgen: het inzetten van de algemene reserve en het voeren van een stringent financieel beleid.</p>
Jong Maashorst	<p>In het bestuursakkoord spreken wij over een prominente plek in de regio. Het college geeft in de kadernota aan dat ze graag een doorkijk wilt geven naar de toekomst en dus verder dan 2026, naar 2050. Kan het college aangeven op welke manier ze</p>	<p>Het college heeft in de Kadernota een eerste richting aangegeven waarin Maashorst zich ontwikkelt richting 2050 in relatie tot de grote opgaven die we als overheid op ons af zien komen. Bij de keuzes die het college de tweede helft van de bestuursperiode maakt, zijn positieve gezondheid en samenredzaamheid, het toevoegen van waarde aan nieuwe ontwikkelingen, het werken als stimulerende overheid en het toepassen van innovaties belangrijke principes. Met deze principes denkt het</p>

	<p>een prominente plek in de regio willen pakken en hoe ze hier invulling aan willen geven?</p>	<p>college ook voor de toekomst de positie van Maashorst als fijne plek om te wonen, te werken en te bezoeken te versterken. Die richting voor de toekomst van Maashorst wil het college de komende periode graag samen met uw raad en andere stakeholders verder uitdiepen en laden. In dat traject komt ook een sterke positionering in de regio en het samenwerken met andere overheden en stakeholders aan bod.</p>
Jong Maashorst	<p>We zien nu dat er een geïnvesteerd word in een evenemententerrein! Daar zijn wij voor. We zijn dan ook benieuwd of het college een doorkijk kan geven waar deze gerealiseerd gaat worden? Of vanaf wanneer krijgen we als gemeenteraad meer informatie?</p>	<p>Er is een terrein in beeld. Het is nu nog te vroeg om aan te geven welke locatie het exact is. We willen eerst graag in gesprek met de omgeving. We streven er naar dat er in het najaar duidelijkheid is.</p>
Jong Maashorst	<p>Er word een substantieel bedrag vrij gemaakt om de organisatie te versterken. Kan het college aangeven waar het deze formatie voor gebruikt wordt? Komen er anders ambities in gevaar? Is het college voornemens om nieuw personeel in dienst nemen of gaan we ze inhuren (ZZP)? Nog belangrijker kan het college aangeven hoe wij personeel ook gaan behouden en aan ons binden?</p>	<p>Deze investering in de organisatie wordt gebruikt om de organisatie verder te ontwikkelen om klaar te zijn voor de uitdagingen die op ons afkomen. Enerzijds wordt formatie ingevuld van vacatures die bij de herindeling 'vergeten' waren (bijvoorbeeld medewerker Horeca en evenementen, projectleiders). Daarnaast is het nodig om te investeren in de organisatie om de gewenste beweging naar de toekomst mogelijk te maken. Mede door deze investering in de organisatie komen er geen ambities uit het bestuursakkoord in gevaar. Om de organisatie verder te versterken en te ontwikkelen gaat de voorkeur uit naar het inschakelen van medewerkers in vaste dienst boven tijdelijke inhuur. Met een stevige impuls voor de organisatie en een programma om de organisatie verder te ontwikkelen zet het college ook in op behoud van de juiste mensen op de juiste plekken. Tot slot investeert het college als goed werkgever in de organisatie door bijvoorbeeld vitaliteit te stimuleren en in te zetten op duurzaam reizen (woon-werk en dienstreizen).</p>
Jong Maashorst	<p>Wat is er in de ogen van het college voor nodig om de dienstverlening verder omhoog te krijgen? Waar liggen er kansen tot verbetering?</p>	<p>We willen dat onze inwoners zich goed geholpen voelen. We vragen continu klantfeedback en op basis van deze signalen verbeteren we onze processen en systemen. Zo proberen we onze dienstverlening zo goed mogelijk aan te laten sluiten op de wensen en behoeften van inwoners en ondernemers. Door in te zetten op digitalisering komt er meer ruimte voor maatwerk in de dienstverlening waar dat nodig is. Daarnaast</p>

		focussen we ook op het dienstverlenende gedrag van onze collega's, onder andere door hostmanship.
Jong Maashorst	Jong Maashorst ziet dat de A50 steeds verder dichtslibt. Zelfs de verbreding van de A50 staat onderdruk en gaat mogelijk niet door. Kan het college aangeven wat de gevolgen zijn voor onze gemeente en daarbij in het specifiek wat de gevolgen zijn voor de BRT bussen die ook over de A50 moeten gaan rijden? Hoe kunnen we ervoor zorgen dat deze bussen niet in de file komen te staan? Als we dan naar 2050 zouden we dan naar meer mogelijke alternatieve vormen moeten kijken en zo ja naar welke optie kijkt het college dan?	Specifieke gevolgen voor de gemeente zijn niet te noemen. Naast de verbreding van de A50 wordt er ook gekeken naar kleinschalige maatregelen op korte termijn. Voor de BRT zijn de gevolgen op dit moment ook nog niet bekend. De BRT zal bij file tussen Paalgraven en Eindhoven, over de vluchtstrook gaan rijden. De overleggen over A50 en BRT lopen nog.
Jong Maashorst	Jong Maashorst is benieuwd hoe het met de ontwikkeling van de pilot elektrische laden zonder eigen oprit staat? Wat is de ambitie die het college hiermee heeft?	De openstelling voor deelnemers aan de proef liep van december 2023 tot 1 juni 2024. Er zijn 27 aanvragen binnen gekomen. Bij een zevental aanvragen voldeed de situatie niet aan de voorwaarden, zoals obstakels in de openbare ruimte waar een kabelgoot niet gelegd kan worden of de aanwezigheid van een eigen gelegenheid om te laden zoals een garage. Drie kabelgootjes zijn inmiddels gelegd, uiteindelijk verwachten we in deze pilot circa 20 kabelgoten aan te leggen. Hiermee is een goed beeld ontstaan van de mogelijkheden voor het leggen van kabelgoten. Komend half jaar zullen de ervaringen met het gebruik van de kabelgoten gemonitord worden, bijvoorbeeld het claimen van parkeerplaatsen en de kosten van de aanleg per kabelgoot. Het is in dit stadium nog te vroeg om de proef in zijn geheel te beoordelen. De situaties zijn zo verschillend dat het maatwerk is om elke aanvraag te beoordelen. Het is een interdisciplinair vraagstuk. Medewerkers van parkeren, verkeer en civiel en buitendienst beoordelen de aanvraag. De uitvoering vindt in deze proef plaats door een aannemer. We zien dat inwoners graag thuis laden. Enkele inwoners hebben aangegeven hiermee het elektrisch rijden betaalbaar te kunnen houden, door de opbrengst van de zonnepanelen. Inwoners overwegen de aanschaf van een elektrische auto als ze meer zekerheid hebben thuis te kunnen laden. Een robuust netwerk van

		openbare laadpalen zien wij als eerste voorziening voor het laden van elektrische auto's voor mensen zonder oprit. De nieuwe concessie voor de proactieve uitrol start per 1 augustus 2024.
Jong Maashorst	Wanneer is voor de gemeente het voorzieningsniveau op peil vanuit perspectief en gemeente en voor onze inwoners? En wat is daar voor nodig	Het voorzieningenniveau in Maashorst is al hoog. Sinds de start van de gemeente Maashorst is stevig geïnvesteerd in bijvoorbeeld sportvoorzieningen, nieuwe schoolaccommodaties, dorpshuizen en aantrekkelijke dorpscentra. Dergelijke voorzieningen maken Maashorst tot een fijne plek om te wonen, werken en te verblijven. Het is dus van belang om dit niveau op peil te houden en ondanks financieel nieuwe tijden daar niet op te bezuinigen.
Maashorst Vooruit	U geeft aan dat u naast indexering en de inzet van het weerstandsvermogen ook kiest voor het (extra) verhogen van de OZB met 10% om de begroting sluitend te krijgen in 2025 en 2028. Met het oog op de korting vanuit Den Haag (de zgn. ravijnjaren) begrijpen wij dit, maar een lastenverhoging van deze orde is fors. Vraag; wat zijn uw plannen met de OZB indien de korting lager uitvalt of in het slechtste geval hoger?	Jaarlijks vindt er een integrale afweging plaats tussen alle wensen/verplichtingen en hoe we deze wensen/verplichtingen kunnen dekken. U vraagt nu expliciet naar één van onze mogelijkheden tot dekking, de OZB. Maar wij zien de integrale afweging en dekking breder. En al die 'knoppen' worden hierbij beoordeeld.
Maashorst Vooruit	In vervolg op de vorige vraag; u heeft middels een griffiebericht en een RIB aangegeven dat er toch extra tegenvallers zijn vanuit o.a. de meicirculaire. Daarbij geeft u aan dat het moeilijk zal worden om een sluitende begroting te realiseren. Welke maatregelen denkt u te gaan nemen om het jaar 2025 sluitend te kunnen maken? Is een extra verhoging van de OZB bovenop de eerder genoemde 10% een optie waar u rekening mee houdt? Wat zijn andere maatregelen waar u aan denkt?	Een extra verhoging van de OZB voor 2025 is geen optie waar we momenteel rekening mee houden. We hebben diverse knoppen waar we als gemeente aan kunnen draaien. Zoals bij een eerdere vraag al is aangegeven is het inzetten van de algemene reserve en daarnaast het voeren van een stringent financieel beleid de eerste optie die wij voor 2025 voor ogen hebben.
Maashorst Vooruit	Wij zijn blij met de hoofdlijnen die het college heeft gekozen en de weloverwogen keuzes die gemaakt worden om Maashorst ook voor de	Nee, de nieuwe financiële positie van Maashorst als gevolg van de meicirculaire en de geconstateerde datafout geven voor het college geen aanleiding om de investeringen zoals voorgesteld in de Kadernota los te

	<p>lange termijn een groene en gezonde gemeente te laten zijn. Een van de maatregelen is het op peil brengen van het personeelsbestand. Dit vergt een structurele investering van EUR 2 Mio per jaar. Een andere investering is het onderhoud stedelijk groen. Gezien de negatieve uitkomst van de meicirculaire en de 'datafout' komt de begroting echter onder druk te staan. Veranderen hierdoor uw plannen inzake deze investeringen?</p>	<p>laten. Het college heeft weloverwogen voorstellen gedaan om de gewenste en noodzakelijke investeringen in het voorzieningenniveau en de organisatie mogelijk te maken.</p>
Maashorst Vooruit	<p>Er wordt in het onderhoud van stedelijk groen een investering gedaan van EUR 1.240/k. Wij zouden graag willen weten wat de definitie is van stedelijk groen? Is dat enkel Uden of geldt dat ook voor de overige kernen van de gemeente?</p>	<p>Definitie van stedelijk groen is: binnen de kernen van gemeente Maashorst. De aanvraag voor de kadernota omvat al het jaarlijkse onderhoud van groen, onkruidvrij en schoonhouden wegen, bermen, sloten en bossen van gemeente Maashorst.</p>
Maashorst Vooruit	<p>Onderhoud van het stedelijk groen kost fors extra geld. Gaat dit over enkel bestaand groen of ook nieuw aan te leggen groen? Naast gestegen prijzen van groen en groenonderhoud als oorzaak van de stijging van de kosten, hebben wij ook begrepen dat de klimaatverandering en met name de droge zomers van de afgelopen jaren een enorme impact hebben op de kosten van het onderhoud. Heeft u bij de berekening van dit budget ook rekening gehouden met het verder verslechteren van de (klimaat)omstandigheden?</p>	<p>Dit gaat over het onderhoud van het bestaande groen. Nieuw aan te leggen wordt jaarlijks met areaaluitbreiding meegenomen. Het extra vergroenen en dus ook verslechteren van klimaatomstandigheden zijn hierin niet meegenomen.</p>
Maashorst Vooruit	<p>Naast bestaand groen willen we ook verder vergroenen. Is hiervoor al budget gereserveerd in de komende begroting? Zo ja, kunt u aangeven in welke mate dan extra vergroend wordt. Zo nee, waarom niet?</p>	<p>Extra vergroenen wordt in MIP meegenomen. Dit wordt meegenomen in allerlei projecten in de openbare ruimte.</p>

Maashorst Vooruit	Maashorst Vooruit begrijpt de oproep vanuit het college om terughoudend te zijn inzake nieuwe wensen die (structureel) geld kosten. Wel zijn wij benieuwd in hoeverre de zorgelijke financiële ontwikkelingen de uitvoering van onze ambities genoemd in ons bestuursakkoord en uitvoeringsprogramma in de weg staan. Zoals wij begrijpen uit de kadernota komen die niet in gevaar. Wij horen graag uw reactie hierop.	De nieuwe financiële positie van Maashorst vraagt om een strakker kader met terughoudendheid om nieuwe plannen of initiatieven op te pakken. Hiervoor geldt het principe 'nieuw voor oud'. Met dit kader en de voorgestelde dekkingsmaatregelen als eenmalig niet indexeren en het verhogen van de OZB is het vooralsnog mogelijk om de ambities uit het bestuursakkoord te realiseren en is een ingrijpende bezuinigingsronde niet nodig. Willen we de begroting voor 2025 echter sluitend presenteren, dan vraagt dat nog wel scherpe keuzes die we als college bij de programmabegroting aan uw raad voorleggen. We sluiten niet uit dat ambities of toegekende programmabudgetten wel bijgesteld of aangepast moeten worden.
Maashorst Vooruit	U geeft aan dat reeds 80% van de activiteiten uit het uitvoeringsprogramma afgerond of lopende zijn. Dat hebben wij niet kunnen checken in deze kadernota en voor zover wij hebben begrepen is daar geen overzicht van beschikbaar. Graag zouden wij in de komende programmabegroting hiervan een overzicht zien.	Op 13 mei jl. heeft ons college uw raad met een raadsinformatiebrief geïnformeerd over de midtermreview. Bij die RIB was ook een presentatie met een overzicht van de stand van zaken van het uitvoeringsprogramma gevoegd.
Maashorst Vooruit	De programmarekening 2023 laat een positief resultaat zien van ca. EUR 11,4 Mio. Daarvan wordt ca. EUR 7,8 Mio toegevoegd aan de algemene reserve en ca. EUR 3,6 Mio wordt overgeheveld aan de begroting van 2024. Oorzaken van dit hoge resultaat liggen voor een deel in het niet hebben kunnen uitvoeren van werkzaamheden/activiteiten door gebrek aan capaciteit en dus prioritering van andere activiteiten. Toch zien wij jaar na jaar een (fors) positief resultaat. In hoeverre heeft u inzichtelijk welk deel van dit resultaat van structurele aard is? Zoals wij begrijpen is dit ook een van de redenen geweest om eenmalig niet te indexeren. In hoeverre is het mogelijk om deze	Er is inzicht in het deel van het resultaat dat structureel van aard is. Dat resultaat bestaat uit voor- en nadelen. In totaal is in de kadernota € 174.000 als nadeel opgenomen. Het rekeningresultaat 2023 is aanzienlijk positief en daarom is het niet toepassen van een indexering op algemene budgetten een maatregel om het begrotings- en jaarrekeningresultaat 2025 dichter bij elkaar te laten komen. Het kan jaarlijks afgewogen worden om dit vaker te doen.

	indexering vaker te doen om zo meer ruimte in de begroting te creëren?	
Maashorst Vooruit	Een van de financiële maatregelen die u neemt is het eenmalig niet indexeren van algemene budgetten. Is deze maatregel afgestemd met onze toezichthouder de provincie? Zo ja, wat is hun oordeel en/of visie hierop?	Nee, het is de autonomie van de gemeente om een reëel sluitende begroting aan te bieden. Daar voldoen we naar ons idee aan. Met de Provincie voeren we jaarlijks overleg waarin we o.a. de diverse keuzes toelichten. Hierbij gaat het vooral ook over hoe we de aanbevelingen uit de Begrotingscirculaire van de Provincie hebben opgenomen e.d.
Maashorst Vooruit	U geeft aan dat er voorlopig geen ruimte is voor extra of nieuwe wensen die structureel effect hebben op de begroting. Hoe zit dat met incidentele investeringen? Is daar nog wel ruimte voor? Zo ja, hoeveel staat onze raad nog ter beschikking voordat we onder onze afgesproken weerstandsratio komen? Wanneer kwalificeert zich iets als incidenteel? Is dat nog gewijzigd na overleg met de provincie n.a.v. extra inzet van ons weerstandsvermogen?	Er is nog ruimte voor incidentele uitgaven. Op basis van de huidige stand van zaken is er een ruimte van circa € 19 miljoen. Let wel, bij de Programmabegroting 2025 wordt dit opnieuw berekend. Er zijn richtlijnen van de BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) en een uitwerking hiervan door de Provincie die helderheid geven over incidenteel en structureel. De "spelregels" hieromtrent zijn afgelopen jaar in de auditcommissie toegelicht.
Maashorst Vooruit	Er wordt structureel in het personeelsbestand geïnvesteerd. Hoe voorkomt de wethouder dat uitbreiding van de formatie leidt tot een bureaucratischer en stroperig proces leidt? Hoe gaat u ervoor zorgen dat de nieuwe mensen goed in onze organisatie landen en hun plek krijgen? De markt is schaars en vele collega gemeentes zoeken naar dezelfde mensen. Hoe zorgt de wethouder ervoor dat deze mensen juist voor onze gemeente kiezen? Gezien de krapte op de arbeidsmarkt zou het een optie kunnen zijn om voor bepaalde functies de mensen zelf op te leiden. Hoe staat de wethouder hierin? Is er bij de benchmark ook gekeken naar de processen en systemen die gebruikt worden en de wijze waarop wordt gewerkt? Want door dingen anders/slimmer te	De investering in de organisatie heeft enerzijds tot doel om de basis op orde te maken door 'vergeten' functies bij de herindeling nu alsnog in te vullen. Op geen enkele manier worden processen daardoor stropiger of bureaucratischer. Het draagt juist bij aan de dienstverlening die onze inwoners en ondernemers van ons mogen verwachten. In een krappe arbeidsmarkt is het inderdaad niet makkelijk om de juiste mensen te vinden en te houden. Een uitgebreide arbeidsmarktcampagne en een goed onboarding-programma dragen eraan bij dat we als werkgever de juiste mensen vinden en ze hier in een fijne werkomgeving terecht komen. Die krappe arbeidsmarkt draagt er ook aan bij dat je niet altijd mensen kunt vinden die aan alle voorkeuren voldoen. Het aannemen van mensen met potentie en die opleiden is daarbij een serieuze optie. Ook werken we met gemeenten (via de Vereniging van Brabantse gemeenten) en de provincie Noord-Brabant aan initiatieven om niet met elkaar te concurreren maar juist de handen ineen te slaan en onderling medewerkers 'uit te wisselen'. Daarnaast zetten we stevig in op het verder ontwikkelen van de eigen organisatie waarbij we onder andere

	doen zou je misschien met minder personeel toe kunnen. In hoeverre is de gemeente bezig met de inzet van AI om de krapte op de arbeidsmarkt op te kunnen vangen?	met de inzet van innovaties en technologie werkzaamheden beter en efficiënter kunnen doen. Tot slot heeft het college een nieuw personeelshandboek Maashorst vastgesteld, waarin naast de landelijke arbeidsvoorwaarden ook een aantal lokale aanvullende arbeidsvoorwaarden zijn vastgelegd, zoals bijvoorbeeld maatregelen op het gebied van vitaliteit, stimuleren duurzaam reizen, etc.
PRO	Niet alleen in onze gemeente, maar ook in andere gemeenten en vanuit de landelijke overheid wordt er wordt een toenemend beroep gedaan op ieders eigen verantwoordelijkheid. Onder de motto's 'eigen regie', 'zelfredzaamheid' en 'samenredzaamheid' moeten daarbij ook kwetsbare burgers het in eerste instantie zoveel mogelijk zelf zien te redden of met steun van familie, vrienden of burens. Ook wordt het inmiddels steeds duidelijker dat dit niet voor iedereen haalbaar is. Vooral mensen met een fysieke, verstandelijke of psychische beperking lopen hierdoor het risico op sociaal isolement. Ze zitten noodgedwongen thuis en raken steeds passiever. Vanuit PRO zien wij dit risico ook en zijn van mening dat dit risico de komende jaren alleen nog maar groter kan gaan worden. Hoe ziet het college dit?	In een rapport van de raad voor volksgezondheid en samenleving staat dat de informele zorgverlening tussen burgers onderling in het publieke debat nogal eens wordt geproblematiseerd als belastend en zwaar, wat het voor een zekere groep ontegenzeggelijk ook is, maar dit geldt niet voor iedereen. Het is daarom belangrijk om op een goede manier om te gaan met datgene wat mogelijk is en dat verschilt per inwoner. Een goede samenwerking tussen formele en informele zorg is hierbij belangrijk, waarbij rekening gehouden wordt met iemands draagkracht, want het risico op overbelasting of sociaal isolement herkennen we wel. Daarom is het belangrijk dat we enerzijds zorgen voor een goede informatievoorziening, zodat inwoners weten waar zij terecht kunnen als er formele of informele ondersteuning nodig is. Daarnaast is het belangrijk dat we voldoende outreachend werken, zodat we signalen van overbelasting of sociaal isolement tijdig oppakken daarop inspelen. De preventiewerkers volwassenen zullen hier een belangrijke rol in spelen.
PRO	En hoe denkt het college dit risico af te dekken?	Zie bovenstaand antwoord
PRO	Hoe gaat het college er zorg voor dragen dat functies die nu worden vervuld door externe krachten zo spoedig mogelijk structureel worden ingevuld door eigen personeel?	Sinds de start van de gemeente Maashorst hebben we ongeveer 200 vacatures gehad. Die zijn in een krappe arbeidsmarkt niet altijd in te vullen. Inschakelen van tijdelijke krachten is dan een oplossing, maar heeft niet de voorkeur van het college. Voor vaste functies die nu worden ingevuld met tijdelijke inhuurkrachten, worden wervingsprocedures uitgezet. Met onder andere een arbeidsmarktcampagne, de inzet van een recruiter en aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden willen we als gemeente potentiële medewerkers bereiken en aantrekken.



PRO	Is het college het met ons eens dat om zaken die nu actueel zijn het hoofd te bieden, mogelijk ook een incidenteel budget zou kunnen volstaan?	Een structurele investering in de organisatie is nodig om de basis verder op orde te brengen. Dus de vergeten functies in te vullen en de organisatie op sterkte te brengen passend bij een gemeente met circa 60.000 inwoners. Een incidentele investering is daarvoor niet toereikend.
PRO	En dat hiervoor dan na een paar jaar mogelijk geen structurele versterking van de organisatie meer nodig is?	Met deze structurele en incidentele investeringen brengen we de basis van de organisatie op orde en kunnen we deze toekomstbestendig maken. We voorzien daarvoor geen soortgelijke investeringen van deze omvang voor de komende jaren.
PRO	Wanneer u ziet dat dit mogelijk is, vanaf welk jaar en met welk percentage zou het structurele budget dan mogelijk kunnen worden verlaagd?	Er is geen sprake van een structurele verlaging van het organisatiebudget op termijn. We brengen met deze structurele investering de organisatie op sterkte passend bij een gemeente van deze omvang en met oog voor de taken die op ons als lokale overheid afkomen.
PRO	Bij het bespreken van raadsvoorstellen voor het vaststellen van visies en beleidsplannen is vaker aangegeven dat de uitwerking van de visies, beleidsplannen en straks vooral ook de uitvoeringsprogramma's meerdere domeinen c.q. taakgebieden van de portefeuillehouders overlappen. Domeinoverstijgend samenwerken daarbij in alle fasen van het proces cruciaal. U heeft eerder al eens aangegeven dat er, bij zaken die domeinen overstijgen en waarbij meerdere Pagina 3 van 3 afdelingen betrokken zijn, een specifieke procesaanpak zal worden gehanteerd om de samenwerking te optimaliseren. Kan het college aangeven op welke wijze deze aanpak inmiddels van de grond is gekomen?	Opgaven waar we als gemeente mee te maken krijgen zijn steeds complexer en hebben steeds vaker een raakvlak met meerdere beleidsterreinen. Dat vraagt om integraal werken. Voor grote majeure opgaven als het migratie-vraagstuk en huisvesting werken we daarom met programmamanagement. Het werken met interdisciplinaire programma's wordt de komende tijd verder ingevoerd.
PRO	Kan het college aangeven wat de resultaten hiervan tot nu toe zijn?	Het werken met programmamanagement is op dit moment nog slechts voor een aantal opgaven echt ingevoerd. Bijvoorbeeld het programma versnelling van de woningbouw. De ervaringen daarmee zijn positief en geven aanleiding om het verder door te voeren. Laten we echter niet vergeten dat deze organisatie slechts 2 jaar oud is en er in de afgelopen 2 jaar heel hard gewerkt is om de organisaties samen te voegen, beleid

		te harmoniseren en uit de startblokken te komen terwijl onze inwoners en ondernemers mochten vertrouwen op een goed dienstverlening. Daarbij hebben we ook nog een aantal taken extra op ons genomen (opvang Oekraïners, opvang asielzoekers, aanpak energie-armoede). We zijn nog steeds een groeiende en lerende organisatie.
PRO	En kan het college aangeven welke verbeterpunten u op dit moment nog ziet?	De organisatie ontwikkelt zich op dit moment onder andere door het verder invoeren van programmamanagement en het versterken van het integraal werken tussen teams.
UdenPlusLanderd	Het is volstrekt onduidelijk waarom de Kadernota het over een tijdsperspectief tot 2050 heeft. Een perspectief dat niet wordt beargumenteerd of onderbouwd met plannen voor die lange termijn, waar ook de financiële paragrafen niet op gebaseerd zijn en dat niet stuurbaar is in de huidige dynamische wereld. Wij stellen voor om de horizon op 2028 te leggen, conform de uitwerking van het financieel beleid.	Bij het bepalen van een richting voor de toekomst van Maashorst is het niet zinvol om een planhorizon van slechts enkele jaren te hanteren. Als college hebben wij de ambitie uitgesproken om als Maashorst te bewegen naar een gemeente waar positieve gezondheid en samenredzaamheid centraal staan en waarbij de gemeente een andere rol aanneemt. Dat zijn ontwikkelingen die niet in enkele jaren gerealiseerd zijn. Toekomstdenken vraagt om een punt op de horizon te kiezen waar je naartoe wenst te bewegen.
UdenPlusLanderd	Wij ondersteunen het uitgangspunt om als gemeente een meer stimulerende en faciliterende rol te vervullen en om eerder partner dan verzorger te zijn. Deze move van gemeenten van regisseur naar facilitator werd in 2012 door Kees Span in zijn proefschrift bepleit en het is goed dat Maashorst nu voor deze transitie kiest. Een woord als 'maatwerk', wat het college bezigt, hoort hierbij. Om onduidelijkheid bij maatschappelijke organisaties te voorkomen, moet klip en klaar duidelijk zijn wat de randvoorwaarden zijn om te faciliteren. Onder welke concrete voorwaarden wil de gemeente een stap terug doen en een voorwaardenscheppende rol vervullen? Wat wordt concreet onder maatwerk	Het college heeft voorgesteld om de beweging te maken waarin positieve gezondheid en samenredzaamheid centraal staan en waarin we ons als overheid ontwikkelen naar een stimulerende en faciliterende partner voor onze inwoners en ondernemers. Die richting bepalen wij als college uiteraard niet alleen. De komende periode zullen we deze richting samen met uw raad en met belangrijke stakeholders verder gaan laden en invullen. Het is nu dus nog te voorbarig om hele concrete randvoorwaarden aan onze maatschappelijke organisaties voor te leggen. Die invulling van maatwerk gaan we samen met onze partners vorm geven. Daar waar we als gemeente een andere rol oppakken, vraagt dat ook andere capaciteiten van de ambtelijke organisatie. De ambtelijke organisatie zal daar, op termijn, ook een omslag in maken. Dat is echter een traject dat eerder jaren dan maanden in beslag neemt en dat gaandeweg zal plaatsvinden. Een concreet beeld van de formatieve en financiële consequenties is nog niet te geven.

	<p>verstaan?</p> <p>Wij sluiten niet uit dat het geschil met het bestuur van Oranjerijk mede een gevolg is van niet of onduidelijk gecommuniceerde verwachtingen op dit gebied.</p> <p>Een verschuiving van de rol van regisseur naar facilitator zal ongetwijfeld gevolgen hebben voor de ambtelijke organisatie. Is bij u in beeld waar in de ambtelijke organisatie die omslag zich vooral zal manifesteren en wat de formatieve en financiële gevolgen daarvan zullen zijn?</p>	
UdenPlusLanderd	<p>De vraag is of gezinnen die Bijzondere Bijstand ontvangen niet een hogere vaste uitkering zouden moeten krijgen om armoedeproblematiek te ondervangen.</p> <p>UdenPlusLanderd is nadrukkelijk voorstander van het terugdringen van armoede en van het bevorderen van mogelijkheden van armere gezinnen om maatschappelijk te participeren. Om die reden vinden wij dat er een rechtstreekse relatie moet zijn tussen het financieren van deelname aan extra voorzieningen en het gebruikmaken daarvan door gezinnen die voor Bijzondere Bijstand in aanmerking komen. Het verstrekken van ontbijtmaaltijden op de basisschool en het kunnen deelnemen aan sport, recreatie, zwem- en muziekonderwijs zijn wat ons betreft faciliteiten die hiervoor passend zijn.</p> <p>Wij zouden graag jaarlijks een overzicht willen krijgen van de mate waarin deze faciliteiten worden benut door de doelgroep 'gezinnen in de Bijzondere Bijstand'. Van daaruit kan worden</p>	<p>Goed om eerst te vertellen welke rol als gemeente we hebben: 1) Wij voeren de Participatiewet uit in medebewind van de Rijksoverheid. 2) De Participatiewet bestaat uit Algemene Bijstand (periodieke uitkering levensonderhoud) en Bijzondere Bijstand (vergoeding van bijzondere en noodzakelijke kosten). 3) Het voeren van inkomenspolitiek is voorbehouden aan de Rijksoverheid, wij gaan dus niet over de hoogte van de bijstandsuitkering.</p> <p>Eind vorig jaar is ons nieuwe beleidskader armoede en schulden vastgesteld. Daarin zijn enkele minimaregelingen uitgebreid en hebben we ons als doel gesteld om de bekendheid en daarmee het gebruik van de regelingen te vergroten. Op de toezeggingenlijst kunt u bij toezegging 126 vinden dat ik de raad aan het einde van dit jaar zal informeren over het gebruik van deze regelingen en dat ik de raad jaarlijks van deze informatie zal voorzien. U wordt dus op uw wenken bediend.</p>

	bezien of andere of aanvullende maatregelen nodig zijn.	
UdenPlusLanderd	Het niet indexeren van de algemene uitgaven van de gemeente zal – gelet op de voorlopig doorgaande prijsstijgingen/inflatie – gaan leiden tot overschrijdingen op verschillende onderhouds- en andere budgetten. Waarom is gekozen voor deze generieke maatregel en niet voor het verlagen en specifieke budgetten, waar dat reëel mogelijk is? Waarom maakt het college laatstgenoemde keuzes niet?	Bij het analyseren van het jaarrekeningresultaat 2023 hebben we kritisch gekeken naar de overschotten en tekorten. Dit heeft geresulteerd in een structurele ophoging van € 174.000 wat we opgenomen hebben in de Kadernota.
UdenPlusLanderd	Het IHP is vastgesteld. Onze vraag is: wat nu? Welke afwegingen zijn inmiddels gemaakt? Hoe staat het met de realisatie van plannen voor de aanleg van een speelgelegenheid achter het Kind-centrum De Morgenzon, oftewel de effectuering van de unaniem aangenomen motie van 13-7-2023 hieromtrent? UdenPlusLanderd pleit ervoor om bij die realisatie zeker ook het ‘groene karakter’ van de speelplaats volop tot uiting te laten komen.	Het IHP is als richtinggevend ambitiedocument vastgesteld. Huisvestingsaanvragen dienen nog steeds door de schoolbesturen ingediend te worden bij de gemeente, conform de verordening 'Voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Maashorst'. Op dit moment zijn wij in gesprek met diverse schoolbesturen over hun ingediende aanvragen in het kader van het onderwijshuisvestingsprogramma 2025. Schoolbestuur Optimus primair onderwijs en schoolbestuur Saam hebben gezamenlijk een aanvraag ingediend voor uitbreiding van de onderwijsruimten in kindcentrum 'De Morgenzon'. Wij hebben deze aanvraag getoetst aan de verordening onderwijshuisvesting. geconcludeerd kan worden dat er aanspraak is op uitbreiding van de onderwijsruimten. Samen met het schoolbestuur van het kind-centrum De Morgenzon bekijken we de mogelijkheden om het speelterrein verder te vergroenen. Over het betrekken van de parkeerplaatsen zijn de eerste gesprekken met het schoolbestuur ingepland.
UdenPlusLanderd	De nieuwe Gebiedsvisie voor natuurgebied de Maashorst is onlangs vastgesteld. Daarin wordt uitgegaan van een i-Bep plan van telkens 5 jaar. Onze vraag is wanneer het eerste i-Bep plan wordt uitgewerkt en door wie? UdenPlusLanderd pleit ervoor bij de uitwerking van dit plan, ook in de kern van het	Het i-Bep is vastgesteld op 27 februari in het college. Hiervan is de raad op de hoogte gebracht middels een RIB.

	natuurgebied, een meer centrale plaats te bieden aan de mens die rust zoekt in deze stressvolle tijd.	
Voor de Dorpen	Waarom heeft het college niet gekozen voor het met de methode kaasschaaf door de begroting gaan om de OZB-verhoging zodoende te kunnen beperken?	We hebben feitelijk de kaasschaaf gehanteerd door het niet automatisch indexeren van alle beïnvloedbare budgetten. Dit is echter onvoldoende om de begroting 2025 structureel sluitend te krijgen.
Voor de Dorpen	Ziet het college eventueel andere mogelijkheden om de OZB-verhoging te beperken?	We hebben een aantal knoppen waar we aan kunnen draaien. Die zetten we waar mogelijk in. We ontkomen er feitelijk niet aan om de knop OZB-verhoging achterwege te laten. Een sluitende begroting zonder deze verhoging is onmogelijk.
Voor de Dorpen	De jaarrekening 2023 geeft een ruim positief resultaat. Kan strakker, realistischer begroten een deel van de oplossing zijn?	We hebben als doel om voor 2025 een sluitende begroting voor te leggen. Daarvoor stellen we nu een aantal dekkingsmaatregelen voor onder andere met het tijdelijk niet indexeren en een eenmalige verhoging van de OZB. Daarnaast denken we dat een grote bezuinigingsronde niet nodig is omdat we bij het opstellen van de begroting voor 2025 ook inzetten op het slimmer en goedkoper uitvoeren of temporiseren van onze projecten en taken. Scherper en realistischer begroten kan daar ook aan bijdragen en een onderuitputting in een latere fase voorkomen.
Voor de Dorpen	Kan het goed kijken naar plannen en gefaseerde, uitgestelde of versoberde uitvoer bezuinigingen opleveren waardoor OZB-verhoging kleiner kan zijn?	Het zoeken naar mogelijkheden om onze taken en projecten slimmer en goedkoper uit te voeren of te temporiseren is inderdaad één van de maatregelen die we nemen om een sluitende begroting voor te kunnen leggen. Een eenmalige verhoging van de OZB en het tijdelijk niet indexeren zijn andere maatregelen die nodig zijn voor voldoende dekking. Het is een combinatie van dekkingsmaatregelen die allen nodig zijn om het voorzieningenniveau vast te kunnen houden en Maashorst klaar te maken voor de toekomst.
VVD	Voor een aantal plannen/activiteiten uit het bestuursakkoord is nog geen dekking opgenomen in ons bestedings- en dekkingsplan, terwijl hiervoor wel (nieuwe) voorstellen voor worden gedaan door het college. In dit kader hebben wij de volgende vragen: a. Had het college, met de wetenschap dat er	Het college is van mening dat dit bestuur in 2022 met een heel realistisch bestuursakkoord van start is gegaan met als doel om deze nieuwe gemeente ook goed uit de startblokken te laten komen. En dankzij een solide financieel beleid stond én staat de gemeente Maashorst er financieel ook goed voor zeker in vergelijking met andere gemeenten in onze omgeving. Ook nu de financiële situatie door een nieuwe financieringssysteem door de Rijksoverheid verandert, kunnen we

	<p>financieel gezien lastige jaren aankomen, bij de start van haar periode niet beter in kunnen zetten op bijvoorbeeld 40 of 50% realisatie van de voorgenomen plannen? Of in elk geval meer rekening kunnen houden met deze omstandigheid, aangezien deze ook in 2022 bekend was?</p>	<p>zonder ingrijpende bezuinigingsmaatregelen vasthouden aan onze ambities uit het bestuursakkoord. Een keuze om twee jaar geleden slechts 40 of 50% van de voorgenomen plannen te realiseren is zeker niet in het belang van onze inwoners, ondernemers en bezoekers.</p>
VVD	<p>Er is naar aanleiding van de tegenvallende meicirculaire gesteld dat er geen ruimte is voor nieuw beleid dat extra geld kost. Nieuwe plannen of initiatieven worden alleen in gang gezet als ze in de plaats komen van bestaande plannen of als ze binnen bestaande taakvelden en budgetten kunnen worden opgevangen. Ambities of toegekende programmabudgetten worden op termijn mogelijk bijgesteld. Mogen wij hieruit concluderen dat het college, in tegenstelling tot de uitspraak dat zij graag 100% realiseert de komende 2 jaar, ook zeer kritisch is op haar eigen ambitie(s) en hierin de komende maanden bijstelt waar nodig? Indien het antwoord op vraag b 'ja' is: welke ambities worden geparkeerd? Zo nee, waarom niet? En waar gaat dit dan ten koste van? We kunnen onze financiële middelen immers maar 1x uitgeven.</p>	<p>De nieuwe financiële positie van Maashorst vraagt om een strakker kader met terughoudendheid om nieuwe plannen of initiatieven op te pakken. Hiervoor geldt het principe 'nieuw voor oud'. Dat principe geldt uiteraard ook voor het college. We hebben de ambitie om 100% van het bestuursakkoord uit te voeren en op dit moment zijn er nog geen ambities die 'worden geparkeerd'. We hebben echter wel als doel om voor 2025 een sluitende begroting te kunnen presenteren. Daarom zullen we bij het opstellen van deze begroting ook nadrukkelijk zoeken naar de mogelijkheden om projecten slimmer en goedkoper uit te voeren of te temporiseren. Bij de presentatie van de begroting 2025 kunnen we een concreter beeld geven van die scherpere keuzes die we als college nemen.</p>
VVD	<p>Er wordt €2.000.000,- uitgetrokken voor onze organisatie en formatie. Welke ambitie en visie beoogt het college hiermee te realiseren? Meer concreet: waar staan we met deze investering over 2 jaar? Wat gaan we hiervan zien, zowel intern als voor onze inwoners? Er komen steeds meer taken op ons af. En natuurlijk hoort daar capaciteit bij. Wel is de vraag: Is de basis van</p>	<p>Met deze structurele investering van 2 mio brengen we de basis van de organisatie op orde. Onder andere door een aantal 'vergeten' functies in te vullen en te kunnen anticiperen op taken die op ons afkomen. Daarnaast is een incidentele investering voorgesteld om de organisatie toekomstbestendig te kunnen maken. We voorzien geen soortgelijke investeringen van deze omvang voor de komende jaren.</p>

	<p>onze organisatie op orde? Of wordt deze 2 miljoen aangewend als 'pleister op de wond' voor de korte termijn? Voorziet het college in de komende jaren soortgelijke investeringen in dit kader c.q. wordt er voldoende gekeken naar toekomstige ontwikkelingen op dit vlak?</p>	
VVD	<p>Om het gat in de begroting de komende jaren te verkleinen, stelt het college onder andere voor de OZB aanzienlijk te verhogen. Is het college het met ons eens dat zij met de keuze om bijvoorbeeld 2,2 miljoen uit te trekken voor de verhuizing van Red Sox met 70 leden, vanwege oude beloften, alle inwoners van onze gemeente nu op laat draaien? Immers, dit bedrag gaat de OZB verhoging (wat in 2025 1,5 miljoen extra op moet leveren) flink te boven. Hoe gaat het college dergelijke situaties in de toekomst voorkomen en ervoor zorgen dat de OZB geen sluitpost meer wordt voor dergelijke missers waarvan onze inwoners onder de streep de rekening betalen?</p>	<p>De investering voor Red Sox wordt geactiveerd en daarmee komen alleen de kapitaallasten jaarlijks ten laste van de begroting. Dat is een jaarlijks bedrag van circa € 208.000.</p>

## Nagekomen beantwoording politieke vragen Kadernota 2025

Partij	Vraag	Antwoord
GroenLinks	<p>In de niet financieel overgenomen moties staat onderstaande motie opgenomen.</p> <p>“Met het onderzoek naar de fietstunnels en het gesprek erover met de provincie Noord Brabant hebben we onderzocht wat de huidige noodzaak is en wat de mogelijkheden zijn om de routes door de tunnels te verbeteren. In de reactie op het onderzoek geeft de Provincie aan dat de prioriteiten nu niet liggen bij bestaande ongelijkvloerse oversteken voor langzaam verkeer. Dat betekent voor nu dat er geen aanpassingen worden gedaan aan de tunnels. Wel is de intentie uitgesproken om in de toekomst te zoeken naar mogelijkheden om de infrastructuur voor fietsers en voetgangers te verbeteren.”</p> <p>In het bestuursakkoord heeft de fiets een streepje voor en lezen we “We stimuleren innovatieve vervoerssystemen, zoals elektrische deelauto’s, deelfietsen en -scooters (in kernen en bedrijventerreinen). Daarnaast moedigen we wandelen en fietsen aan, onder meer door verbetering van de bereikbaarheid van de kernen en natuurgebied De Maashorst, en uitbreiding van een veilig fietsnetwerk met bijbehorende faciliteiten als stalling en laadpalen. Zo verleiden we verkeersgebruikers om de auto te laten staan.”</p> <p>Kan het college reageren op de constatering van GroenLinks dat het snelverkeer vaker aan het langste eind trekt, en de verleiding uit het bestuursakkoord meer aandacht mag hebben?</p>	<p>De tunnels zijn van de provincie. Voor aanpassingen aan de tunnels hebben we dus de provincie nodig. Op dit moment heeft het aanpassen van de tunnels voor de provincie geen prioriteit. We blijven in gesprek met de provincie over wat er in de toekomst mogelijk is.</p> <p>Vreemd om op basis hiervan te stellen dat de gemeente te weinig prioriteit zou hebben voor de fiets.</p> <p>Enkele voorbeelden van wat er de afgelopen jaren is uitgevoerd ten gunste van de fiets:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Aanbieden ov-fietsen op het busstation</li> <li>• Fietsstraat Heinsbergenstraat</li> <li>• Snelfietsroute Uden-Nistelrode</li> <li>• Snelfietsroute Uden-Veghel (deels nog in uitvoering)</li> <li>• Oplaadpunten e-bike Mondriaanplein</li> <li>• Vrijliggende fietsvoorzieningen Land van Ravensteinlaan – Kornetstraat</li> <li>• Vrijliggend fietspad Rondweg</li> </ul> <p>Ook voor de komende jaren staan er nog diverse projecten op de planning, waaronder investeringen in diverse fietsinfrastructuur. Ook uitbreiden fietsparkeren in het centrum van Uden staat nog op de planning.</p>



**MOTIE**

*Artikel 51 Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad*

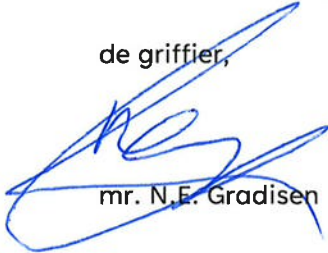
<b>Agendapunt: 4.b Raadsvoorstel Kadernota 2025</b>			
<b>Onderwerp: grondprijs sociale koopwoningen/betaalbare koopwoningen</b>			
De raad van de gemeente Maashorst in vergadering bijeen op 4 juli 2024,			
overwegende dat:			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- in het <a href="#">Grondprijsbeleid 2024 bouwkvavels</a> van de gemeente Maashorst een grondprijs geldt voor sociale huurwoningen, maar niet voor sociale koopwoningen;</li> <li>- het voor de raad mogelijk is om een grondprijs voor sociale koopwoningen vast te stellen, waarbij dan de verplichting geldt dat de woning conform de <a href="#">Doelgroepenverordening Maashorst</a> nooit boven een vastgestelde maximale prijs mag worden verkocht;</li> <li>- op deze manier dus een maximale prijs voor sociale koopwoningen kan worden vastgesteld, hetgeen sociale koopwoningen betaalbaar houdt;</li> <li>- dit vooral starters perspectief biedt om toe te treden tot de (koop)woningmarkt;</li> <li>- dit daarnaast perspectief biedt aan gezinnen die in (sociale) huurwoningen wonen om gemakkelijker te kunnen doorstromen naar koopwoningen;</li> <li>- dit er ook voor zorgt dat de druk op (sociale) huurwoningen afneemt;</li> </ul>			
<b>roept het college van burgemeester en wethouders op om:</b>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- de <b>taxatiecommissie advies te vragen voor een grondprijs voor sociale koopwoningen voor 2026;</b></li> <li>- <b>te onderzoeken wat de financiële consequenties zijn van het opnemen van een dergelijke grondprijs voor sociale koopwoningen in het Grondprijsbeleid van de gemeente Maashorst;</b></li> <li>- <b>te onderzoeken hoe ervoor gezorgd kan worden dat sociale koopwoningen bij doorverkoop niet meer in prijs stijgen dan aangepast voor de inflatie; en</b></li> <li>- <b>op basis hiervan met een voorstel naar de raad te komen om het grondprijsbeleid voor 2026 aan te passen;</b></li> </ul>			
<b>en gaat over tot de orde van de dag.</b>			
<b>Ondertekening:</b>			
			
<b>Indiener</b>	Bern Derks	<b>fractie</b>	CDA
<b>Mede-indiener</b>	Genoveef Lukassen	<b>fractie</b>	GroenLinks

**MOTIE**

*Artikel 51 Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad*

Deze motie is ~~aangenomen/verworpen~~ in de raadsvergadering van 4 juli 2024


de griffier,



mr. N.E. Gradisen

**MOTIE**

*Artikel 51 Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad*

<b>Agendapunt: 4.b Raadsvoorstel Kadernota 2025</b>			
<b>Onderwerp: ontwikkelperspectief Volkel</b>			
<p>De raad van de gemeente Maashorst in vergadering bijeen op 4 juli 2024,</p> <p>gehoord de <a href="#">bijdrage van de vertegenwoordiger van de Dorpsraad Volkel</a> tijdens de insprekavond van 29 mei 2024 over de Kadernota 2025;</p> <p>gelezen de <a href="#">Beantwoording politieke vragen Kadernota 2025</a> van het college (pagina 4-5);</p> <p>overwegende dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- leegstaand vastgoed in een centrum funest is voor dit centrum;</li> <li>- leegstand in het centrum daarom voor Volkel niet acceptabel is;</li> <li>- dit woningbouw in het centrum van Volkel noodzakelijk maakt;</li> <li>- er ook allerlei andere ontwikkelingen in Volkel zijn die om een integraal ontwikkelperspectief vragen, zoals de herontwikkeling van de kerk en diverse woningbouwprojecten waaronder in Niemeskant;</li> <li>- er op dit moment veel energie zit in de vrijwilligers van Volkel;</li> <li>- nu deze energie er is, er zo snel mogelijk gebruik van moet worden gemaakt en voorkomen moet worden dat deze wegvloeit;</li> <li>- het daarom volgens ons noodzakelijk is dat er in 2025 gestart wordt met een ontwikkelperspectief voor Volkel;</li> <li>- dan ook gemakkelijker aangesloten kan worden bij de onlangs opgestelde Kernencv Volkel;</li> <li>- dat na Volkel andere kernen volgen, volgens de Kernencv's;</li> </ul>			
<p><b>roept het college van burgemeester en wethouders op om:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- in overleg met de Dorpsraad Volkel in 2025 te starten met het opstellen van een ontwikkelperspectief Volkel en de raad hiervan op de hoogte te houden;</li> </ul> <p><b>en gaat over tot de orde van de dag.</b></p>			
<b>Ondertekening:</b>			
			
<b>Indiener</b>	Bern Derks	<b>fractie</b>	CDA
<b>Mede-indiener</b>	Ton de Vroomen	<b>fractie</b>	VVD
<b>Mede-indiener</b>	Davy van der Ven	<b>fractie</b>	Voor de Dorpen
<b>Mede-indiener</b>	Genoveef Lukassen	<b>fractie</b>	GroenLinks
<b>Mede-indiener</b>	Ruud Geerders	<b>fractie</b>	Gewoon Uden



**MOTIE**

*Artikel 51 Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad*

Deze motie is ~~aangenomen/verworpen~~ in de raadsvergadering van 4 juli 2024

de griffier,

mr. N.E. Gradisen

## MOTIE

*Artikel 51 Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad*

<p><b>Agendapunt: 4.b Raadsvoorstel Kadernota 2025</b></p>
<p><b>Onderwerp: groen-blauwe diensten door agrariërs/inwoners</b></p>
<p>De raad van de gemeente Maashorst in vergadering bijeen op 4 juli 2024,</p> <p>gelezen:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- de <a href="#">Kennisbundeling 'Groen en Gezondheid'</a> van het RIVM;</li> <li>- het landelijke <a href="#">Hoofdlijnenakkoord 2024-2028</a>;</li> <li>- het <a href="#">Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG)</a>;</li> <li>- het <a href="#">Bestuursakkoord 2022-2025 'Samen bouwen we Maashorst'</a>;</li> </ul> <p>overwegende dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- er veel geld gemoeid is met het onderhoud en beheer van groen;</li> <li>- dit waarschijnlijk de komende jaren verder zal toenemen als gevolg van de klimaatadaptieve maatregelen die genomen moeten worden;</li> <li>- de gemeente Maashorst (opnieuw) de groenste gemeente van Nederland wil worden, wat veel investeringen in groen betekent;</li> <li>- groen aantoonbare positieve effecten op de gezondheid heeft;</li> <li>- een sterke natuur bijdraagt aan vastgestelde doelen, zoals bodemkwaliteit, biodiversiteit, waterkwaliteit en luchtkwaliteit;</li> <li>- in het bestuursakkoord (pagina 11) staat dat de gemeente ruimte wil bieden aan alternatieve ondernemersvormen en verdienmodellen richting circulaire of natuurinclusieve landbouw;</li> <li>- in het Hoofdlijnenakkoord (pagina 11) staat: "Agrarisch natuurbeheer en ecosysteemdiensten worden beloond met langjarige marktconforme financiële zekerheid";</li> <li>- de gemeente Maashorst de randvoorwaarden paraat moet hebben als de nieuwe regering hiervoor budget vrijmaakt;</li> <li>- het leveren van diensten gericht op de realisatie van landschappelijke doelen/natuurdoelen en waterdoelen (groen-blauwe diensten) door agrariërs een aanvullend verdienmodel is en dus bijdraagt aan de transitie van de landbouw;</li> <li>- hierbij gebruik gemaakt kan worden van regionale en provinciale programma's zoals de <a href="#">Brabantse Bossenstrategie</a>;</li> <li>- het eenvoudiger wordt om ecologische verbindingzones te realiseren wanneer hier een financiële prikkel tegenover staat;</li> <li>- er succesvolle pilots en projecten hebben gedraaid met dit doel, zoals <a href="#">in de Ooijpolder</a>;</li> <li>- gemeenten in onze omgeving op dit onderwerp een hoger ambitieniveau laten zien dan onze gemeente en wij als gemeente Maashorst meer lef en durf mogen tonen op dit onderwerp;</li> <li>- agrarisch natuurbeheer en ecosysteemdiensten cruciaal zijn bij het behalen van de doelen uit het NPLG;</li> </ul>
<p><b>draagt het college van burgemeester en wethouders op om:</b></p>

## MOTIE

*Artikel 51 Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad*

- te onderzoeken welke mogelijkheden de gemeente Maashorst kan bieden ter bevordering van het leveren van groen-blauwe diensten door inwoners/agrariërs;
- uiterlijk in het derde kwartaal van 2025 een opinienota aan de gemeenteraad voor te leggen met daarin de diverse mogelijkheden;
- in de begroting 2025 een voorstel op te nemen om de kosten van een dergelijk onderzoek incidenteel te dekken uit de algemene reserve;

en gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening:

<b>Indiener</b>	Bas Keijzer	<b>fractie</b>	Maashorst Vooruit
<b>Mede-indiener</b>	Genoveef Lukassen	<b>fractie</b>	GroenLinks

Deze motie is **aangenomen/verworpen** in de raadsvergadering van 4 juli 2024

de griffier,

mr. N.E. Gradisen


**MOTIE**

*Artikel 51 Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad*

<p><b>Agendapunt: 4.b Raadsvoorstel Kadernota 2025</b></p>
<p><b>Onderwerp: Groene Leges</b></p>
<p>De raad van de gemeente Maashorst in vergadering bijeen op 4 juli 2024,</p> <p>Gelezen:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- de uitwerking '<a href="#">Legesverordening als instrument om duurzaamheidsdoelen te realiseren</a>' van de VNG;</li> <li>- het bericht '<a href="#">Hanteer groene leges bij vergunningaanvragen</a>' van CircuLaw;</li> <li>- de <a href="#">Legesverordening Maashorst 2024</a>;</li> <li>- het <a href="#">Bestuursakkoord 2022-2025 'Samen bouwen we Maashorst'</a>;</li> </ul> <p>overwegende dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- een te hoge CO<sub>2</sub>-uitstoot de belangrijkste oorzaak is van de klimaatverandering;</li> <li>- dit leidt tot overlast en (gevaarlijke) extreme weersituaties, zowel incidenteel (onder andere zware regenbuien en extreme hitte) als structureel (onder andere verdroging en bodemdaling);</li> <li>- dit op zijn beurt weer leidt tot gezondheidsschade bij inwoners en de afname van de biodiversiteit;</li> <li>- de gebouwde omgeving verantwoordelijk is voor circa 30% van de totale CO<sub>2</sub>-uitstoot (realisatie, gebruik en sloop);</li> <li>- het nemen van duurzaamheidsmaatregelen in de gebouwde omgeving derhalve een substantiële bijdrage kan leveren in het verminderen van deze uitstoot;</li> <li>- de minimale wettelijke eisen aangaande het natuurinclusief/duurzaam bouwen achterlopen op de ambities die we als gemeente Maashorst hebben vastgelegd in het bestuursakkoord en beleidsstukken;</li> <li>- wij geen bovenwettelijke eisen mogen stellen voor initiatieven die plaatsvinden op gronden die niet in bezit zijn van de gemeente, waardoor de kans bestaat dat initiatiefnemers geen bovenwettelijke inzet van duurzame maatregelen leveren;</li> <li>- leges een significante omvang hebben bij ruimtelijke initiatieven en derhalve een effectief sturend instrument kunnen zijn;</li> <li>- er al bij vele gemeenten is aangetoond dat de inzet van 'Groene Leges' als sturend instrument leidt tot bovenwettelijke inzet van duurzame maatregelen;</li> <li>- de gemeente Maashorst nog geen korting heeft opgenomen in haar legesverordening voor duurzame maatregelen (Groen Leges);</li> </ul> <p><b>draagt het college van burgemeester en wethouders op om:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>de mogelijkheden te onderzoeken naar de invoering van 'Groene Leges' binnen de huidige capaciteit en bestaande budgetten;</b></li> <li>- <b>hierbij ter inspiratie te kijken naar de hierboven genoemde bronnen;</b></li> <li>- <b>medio 2025 de raad te rapporteren over de voortgang;</b></li> </ul> <p><b>en gaat over tot de orde van de dag.</b></p>

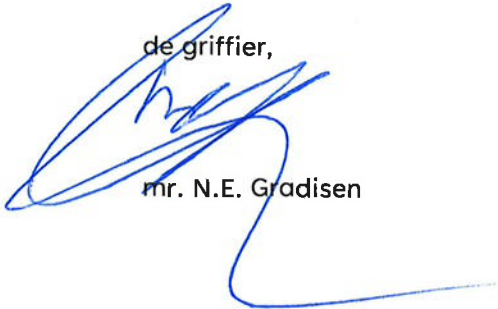
**MOTIE**

*Artikel 51 Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad*

<b>Ondertekening:</b>			
			
<b>Indiener</b>	Bas Keijzer	<b>fractie</b>	Maashorst Vooruit
<b>Mede-indiener</b>	Genoveef Lukassen	<b>fractie</b>	GroenLinks

Deze motie is ~~aangenomen~~/~~verworpen~~ in de raadsvergadering van 4 juli 2024

de griffier,



mr. N.E. Gradisen



**MOTIE**

*Artikel 51 Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad*

<p><b>Agendapunt: 4.b Raadsvoorstel Kadernota 2025</b></p>
<p><b>Onderwerp: bouw (nog meer)</b></p>
<p>De raad van de gemeente Maashorst in vergadering bijeen op 4 juli 2024, gehoord de woningcorporaties Area en Mooiland op de informatieavond van 24 juni 2024; overwegende dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- wij het belangrijk vinden dat er snel betaalbaar gebouwd gaat worden om het tekort aan woningen, met name het tekort aan sociale huurwoningen, weg te werken;</li> <li>- het te vaak voorkomt dat er in bouwplannen wel een streven naar 30% sociale huurwoningen is opgenomen, maar dit streven niet gehaald wordt;</li> <li>- er eigenlijk naar gestreefd moet worden dat 30% van het totaal aantal woningen in de gemeente Maashorst sociale huurwoningen is;</li> <li>- dit betekent dat er een inhaalslag gemaakt moet worden;</li> <li>- de woningcorporaties Area en Mooiland op de informatieavond van 24 juni 2024 weer eens hebben aangegeven graag te willen bouwen en zelf te willen ontwikkelen;</li> <li>- de gemeente gronden in bezit heeft, bijvoorbeeld in Eikenheuvel in Uden en in Uden-Noord;</li> <li>- er op dit moment veel grote plannen ontwikkeld worden, zoals in Uden aan de Leeuweriksweg en in Eikenheuvel, en in Volkel in Niemeskant, waardoor bij sommige gronden tot 2029 nog niet begonnen kan worden met de ontwikkeling, bijvoorbeeld in Uden-Noord;</li> <li>- hier koppelkansen liggen als er gronden verkocht worden aan Area en/of Mooiland, en deze corporaties tot ontwikkeling overgaan;</li> <li>- wij ons bewust zijn van de complexiteit van deze materie, maar graag willen dat er gekeken wordt naar hoe het wél kan;</li> </ul>
<p><b>draagt het college van burgemeester en wethouders op om:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>te onderzoeken welke gronden van de gemeente beschikbaar zijn om op korte termijn te verkopen aan Area en/of Mooiland en door Area en/of Mooiland te laten ontwikkelen, met hieraan de voorwaarde dat er woningen worden gebouwd in een combinatie van sociale huur, middenhuur, sociale koop en betaalbare koop;</b></li> <li>- <b>in dit onderzoek te inventariseren:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>o welke corporatie(s) hierin interesse heeft/hebben;</li> <li>o of er eventueel (Europese of provinciale) subsidiemogelijkheden zijn;</li> <li>o welke (financiële) bijdrage van de gemeente eventueel nodig is;</li> <li>o welke typen woningen hierbij gebouwd kunnen worden; en</li> <li>o wanneer de corporaties de woningen kunnen opleveren;</li> </ul> </li> <li>- <b>op basis van dit onderzoek in de tweede helft van 2024 een voorstel aan de raad te doen voor het laten ontwikkelen van deze grond(en), en hierbij het onderzoek te voegen;</b></li> </ul>

**MOTIE**

*Artikel 51 Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad*

en gaat over tot de orde van de dag.			
<b>Ondertekening:</b>			
			
<b>Indiener</b>	Ton Segers	<b>fractie</b>	SP
<b>Mede-indiener</b>	Genoveef Lukassen	<b>fractie</b>	GroenLinks

Deze motie is ~~aangenomen~~/verworpen in de raadsvergadering van 4 juli 2024

de griffier,



mr. N.E. Gradisen

**MOTIE**

*Artikel 51 Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad*

<p><b>Agendapunt: 4.b Raadsvoorstel Kadernota 2025</b></p>
<p><b>Onderwerp: bouw betaalbaar</b></p>
<p>De raad van de gemeente Maashorst in vergadering bijeen op 4 juli 2024,</p> <p>overwegende dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- de huizenprijzen blijven stijgen, waarbij de bovengrens van sociale koop momenteel op een bedrag tussen € 260.000 en € 320.000 zit (hiervoor is een inkomen nodig van ongeveer 1,5 keer modaal) en de bovengrens van betaalbare koop op € 390.000 zit (hiervoor is een inkomen nodig van ongeveer 2 keer modaal);<sup>1</sup></li> <li>- het van belang is dat ook gezinnen met één modaal inkomen een gezinswoning kunnen kopen, omdat mensen de keuze moeten hebben of er één of twee leden van het gezin werken om een woning te betalen;</li> <li>- mensen deze keuze moeten hebben, omdat van belang is dat (ook) mensen (met een modaal inkomen) voldoende tijd hebben voor zorg voor kinderen en mantelzorg, maar ook voor vrije tijd, omdat dit laatste goed is voor de geestelijke rust en gezondheid;</li> <li>- met een modaal inkomen van € 44.000 een woning met een prijs tot ongeveer € 198.000 betaalbaar is;</li> <li>- de markt niet voorziet in woningen in deze prijsklasse;</li> <li>- het daarom de moeite waard is om te onderzoeken welke mogelijkheden zijn om dergelijke woningen te realiseren, ook omdat wij graag willen dat er gekeken wordt naar hoe iets wél kan;</li> <li>- we verwachten dat een dergelijk onderzoek veel tijd kost, omdat we afstappen van “wat kan” en onderzoeken “hoe kan het”;</li> <li>- deze tijd, gezien de hoge werkdruk, mogelijk intern niet beschikbaar is;</li> </ul> <p><b>draagt het college van burgemeester en wethouders op om:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- een voorstel te maken voor een “out of the box”-onderzoek naar de mogelijkheden om minimaal 10 woningen te realiseren die betaalbaar zijn voor gezinnen met één modaal inkomen, waarbij binnen dit onderzoek geïnventariseerd wordt: <ul style="list-style-type: none"> <li>o welke partijen benaderd moeten worden om de woningen betaalbaar te realiseren;</li> <li>o welke gronden de gemeente hiervoor beschikbaar heeft;</li> <li>o of er eventueel (Europese of provinciale) subsidiemogelijkheden zijn; en</li> <li>o welke mogelijkheden er zijn om deze woningen voor de doelgroep te houden, zonder het risico te lopen dat de prijs exorbitant gaat stijgen en/of dat de woningen belleggingsobjecten worden;</li> </ul> </li> <li>- te bezien of de gemeente een dergelijk onderzoek zelf kan uitvoeren of dat dit onderzoek beter door een externe partij uitgevoerd kan worden;</li> <li>- dit voorstel voor de behandeling van de Programmabegroting 2025 naar de raad te sturen, inclusief een voorstel voor dekking van de kosten van het onderzoek;</li> </ul>

<sup>1</sup> Zie [www.opmaat.nl/particulier/nieuws/nhg-grens-naar-435000-in-2024](http://www.opmaat.nl/particulier/nieuws/nhg-grens-naar-435000-in-2024).




## MOTIE

*Artikel 51 Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad*

- dit met als doel het onderzoek voor de Programmabegroting 2026 naar de raad te sturen, zodat raadsleden de resultaten hiervan kunnen betrekken bij besluitvorming op de Programmabegroting 2026;

en gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening:

Indiener

Ton Segers

fractie

SP

Mede-indiener

Genoveef Lukassen

fractie

GroenLinks

Deze motie is ~~aangenomen/verworpen~~ in de raadsvergadering van 4 juli 2024

de griffier,

mr. N.E. Gradisen



**MOTIE**

*Artikel 51 Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad*

<p><b>Agendapunt: 4.b Raadsvoorstel Kadernota 2025</b></p>
<p><b>Onderwerp: samen met Area realiseren van sociale huurwoningen op de bouwlocaties ‘PNEM-gebouw’ en ‘Van Donzel’</b></p>
<p><b>De raad van de gemeente Maashorst in vergadering bijeen op 4 juli 2024,</b></p> <p>gehoord de presentatie van woningcorporaties Area en Mooiland op 24 juni 2024, waarin werd aangegeven dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- het aantal actieve woningzoekenden voor een sociale huurwoning (primaire doelgroep) binnen onze gemeente ten opzichte van 2019 met 450 groeide, terwijl het aantal sociale huurwoningen in de gemeente groeide met slechts 175 woningen (vooral in Uden);</li> <li>- er momenteel ook meer actieve woningzoekenden zijn in de zogenaamde secundaire doelgroep (een deel van hen kon vroeger nog een koopwoning betalen), waarbij de behoefte vooral aanwezig is in de leeftijdscategorie van 18 t/m 27 jaar en bij alleenstaanden en eenoudergezinnen (‘kwetsbare eenverdieners’);</li> </ul> <p>gelezen het bestuursakkoord (pagina 24) waarin is besloten dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- we willen dat alle inwoners en woningzoekenden een plek kunnen vinden in onze nieuwe gemeente Maashorst;</li> <li>- dat dit met name vraagt om een versnelling van de productie van woningbouw en in beperkte mate om nieuwe locaties;</li> <li>- we passend en betaalbaar bouwen in elke kern voor iedereen;</li> <li>- de eigen behoefte daarbij centraal staat en waarbij een mogelijke groei boven op die eigen behoefte met nieuwe plannen primair wordt gefaciliteerd in de kern Uden;</li> </ul> <p>overwegende dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- de gemeenteraad onlangs heeft besloten tot de aankoop van de gebouwen en gronden van het voormalige ‘PNEM-gebouw’ en de gebouwen van ‘Van Donzel’;</li> <li>- deze locaties mogelijkheden bieden voor de bouw van sociale huurwoningen;</li> <li>- Area in de ontwikkeling van dit project een bepalende rol kan vervullen op het gebied van sociale woningbouw;</li> <li>- de portefeuillehouder in de raadsvergadering van 27 juni 2024 op vragen van PRO heeft aangegeven dat woningcorporatie Area een belangrijke rol in het project krijgt;</li> </ul>
<p><b>draagt aan het college van burgemeester en wethouders op om:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Area in staat te stellen om op bovengenoemde bouwlocaties de regie te kunnen nemen in de ontwikkeling van de sociale huurwoningen binnen dit (deze) project(en);</li> </ul> <p><b>en gaat over tot de orde van de dag.</b></p>

## MOTIE

*Artikel 51 Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad*

### Ondertekening:

<b>Indiener</b>	Cock de Jong	<b>fractie</b>	PRO
<b>Mede-indiener</b>	Ton Segers	<b>fractie</b>	SP
<b>Mede-indiener</b>	Genoveef Lukassen	<b>fractie</b>	GroenLinks

Deze motie is **aangenomen/verworpen** in de raadsvergadering van 4 juli 2024

de griffier,

mr. N.E. Gradisen

## MOTIE

*Artikel 51 Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad*

<b>Agendapunt: 4.b Raadsvoorstel Kadernota 2025</b>
<b>Onderwerp: Suïcidepreventiebeleid</b>
<p>De raad van de gemeente Maashorst in vergadering bijeen op 4 juli 2024,</p> <p>Constaterende dat:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- op 26 juni 2024 de nieuwe <a href="#">Wet integrale suïcidepreventie</a> is gepubliceerd, nadat deze op 21 mei 2024 is aangenomen door de Tweede Kamer en op 4 juni 2024 is aangenomen door de Eerste Kamer;</li><li>- met de komst van deze wet gemeenten financiële middelen krijgen om lokale preventieve maatregelen te nemen;</li><li>- gemeenten de verplichting krijgen om suïcidepreventiebeleid uit te voeren, waardoor ze een grotere verantwoordelijkheid gaan dragen;</li><li>- hierbij de doelen van suïcidepreventie leidend moeten zijn en niet de financiële middelen;</li><li>- jaarlijks in Nederland 1.900 mensen door zelfdoding overlijden, wat neerkomt op 5 mensen per dag;<sup>1</sup></li><li>- 60% van de mensen die door zelfdoding overlijden, buiten het zicht van de GGZ vallen;</li></ul> <p>overwegende dat:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- met de beschikbaar gestelde financiële middelen een kans bestaat om mensen een handreiking te bieden in hun uitzichtloze en radeloze situatie;</li><li>- het belangrijk is om het onderwerp zelfdoding bespreekbaar te maken, omdat het anders verder kan woekeren;</li><li>- gemeenten als geen ander weten wat er in hun dorp of stadswijk nodig is;</li><li>- er een stappenplan bestaat voor lokale suïcidepreventie, dat gebruikt kan worden als richtlijn voor het ontwikkelen en implementeren van effectief suïcidepreventiebeleid in onze gemeente;<sup>2</sup></li></ul>
<p><b>verzoekt het college van burgemeester en wethouders om:</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>- <b>op het moment dat er extra financiële middelen vanuit de Wet Integrale Suïcidepreventie komen, dit in de opvolgende Kadernota beschikbaar te stellen om bestaand beleid voor suïcidepreventie te amplificeren, zoals de “1K Z1E J3”-bankjes in Sint Oedenrode en de gemeente Maashorst; en</b></li><li>- <b>dit dan een onderdeel te maken van het gezondheidsbeleid óf een separaat suïcidepreventiebeleid;</b></li></ul> <p><b>en gaat over tot de orde van de dag.</b></p>

<sup>1</sup> Zie [www.trouw.nl/binnenland/kamermeerderheid-steunt-voorstel-van-christenunie-om-suicidepreventie-in-de-wet-vast-te-leggen~b42c86e6/](http://www.trouw.nl/binnenland/kamermeerderheid-steunt-voorstel-van-christenunie-om-suicidepreventie-in-de-wet-vast-te-leggen~b42c86e6/).

<sup>2</sup> Zie [www.113.nl/gemeente](http://www.113.nl/gemeente).

## MOTIE

*Artikel 51 Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad*

**Ondertekening:**

**Indiener**

Niek Bongaerts

**fractie**

CDA

Deze motie is **aangenomen/verworpen** in de raadsvergadering van 4 juli 2024

de griffier,

mr. N.E. Gradisen



## Raadsvoorstel

Zaaknummer: 37430-2024

Onderwerp: 1e tussentijdse rapportage 2024

Auteur	: Erik Spierings
Domein/team	: Dienstverlening/ Financiën
E-mail	: Erik.Spierings@gemeentemaashorst.nl
Port.	: G.V.I.C. van Heeswijk

Effect op de begroting

Ja     Nee

### Onderwerp

1e tussentijdse rapportage 2024

### Voorstel

1. De 1<sup>e</sup> tussentijdse rapportage 2024 vast te stellen
2. De kredieten zoals opgenomen in deze rapportage beschikbaar te stellen
3. De 14e begrotingswijziging 2024 vast te stellen.

### Inleiding

Twee keer per jaar wordt er een tussentijdse rapportage aangeboden aan de raad.

De eerste rapportage bevat in ieder geval een overzicht van de financiële afwijkingen per programma. Daar waar sprake is van bestaand beleid, maar waar om redenen het budget niet meer toereikend is door prijsstijgingen of juist te hoog is door scherpere prijzen wordt nu voorgesteld het budget weer op een reële hoogte te ramen. De nieuwe financiële verordening is in april van dit jaar vastgesteld. Zoals opgenomen in die verordening worden de afwijkingen > € 100.000 van een toelichting voorzien in de 1e tussentijdse rapportage. De raad heeft het budgetrecht, vandaar dan ook de bijgevoegd begrotingswijziging.

Het is belangrijk voor gemeenten om een onderscheid te presenteren tussen structurele baten/lasten en incidentele baten/lasten. Tegenover structurele uitgaven moeten namelijk structurele inkomsten staan als dekking. Bij incidentele tegenvallers mag bijvoorbeeld eenmalig een beroep gedaan worden op een reserve.

(Structurele bedragen in € 1.000, V= voordeel/N= Nadeel)

	2024	2025	2026	2027	2028
<b>Resultaat 1e tussentijdse rapportage 2024</b>	N 4.182	N 1.527	N 1.505	N 1.497	N 1.491

(incidentele bedragen in € 1.000, V= Voordeel/N= Nadeel)

	2024	2025	2026	2027	2028
<b>Resultaat 1e tussentijdse rapportage 2024</b>	V 795		N 500		

### **Beoogd effect**

Het doel van de tussentijdse rapportages en is om de voortgang van de realisatie van de programmabegroting zo goed mogelijk te volgen en financieel zo reëel mogelijk te houden om zodoende de gestelde beleidsdoelen binnen de beschikbare budgetten gerealiseerd kunnen worden.

### **Argumenten**

#### *1.1/2.1/3.1 De raad heeft het budgetrecht*

Met deze 1<sup>e</sup> tussentijdse rapportage 2024 en het vaststellen van de begrotingswijziging sluiten de budgetten van de begroting weer aan op de meest actuele prognoses.

Dat geldt eveneens voor het ophogen van kredieten.

#### *3.2. De provincie is onze financiële toezichthouder*

Het is een wettelijke plicht om binnen twee weken na vaststellen van de begrotingswijziging die te verstrekken aan onze toezichthouder

### **Kanttekeningen**

Geen

### **Financiën**

Zie bijgevoegde 14<sup>e</sup> begrotingswijziging 2024. Een voorstel voor de dekking van deze saldi is opgenomen in de later in deze vergadering te bespreken Kadernota 2025.

### **Duurzaamheid**

Niet van toepassing

### **Participatie**

Niet van toepassing

### **Communicatie**

Niet van toepassing

### **Vervolg**

Het raadsbesluit en de begrotingswijziging wordt aangeboden aan de Provincie.

### **Bijlagen die onderdeel uitmaken van het besluit**

1. 1<sup>e</sup> tussentijdse rapportage 2024 (pdf en app)
2. 14e begrotingswijziging 2024.

### **Bijlagen ter informatie**

Uden, 21 mei 2024

Burgemeester en wethouders van gemeente Maashorst,  
de secretaris, de burgemeester,

J.A.G.M. van Aaken

José van Aaken  
03-06-2024

J.A. van der Pas

Hans van der pas  
10-06-2024

## Raadsbesluit

Zaaknummer: 37430-2024

De raad van de gemeente Maashorst;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders 21 mei 2024:

gelet op artikel artikel 189 Gemeentewet;

b e s l u i t

1. De 1e tussentijdse rapportage 2024 vast te stellen
2. De kredieten zoals opgenomen in deze rapportage beschikbaar te stellen
3. De 14e begrotingswijziging 2024 vast te stellen.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 4 juli 2024.

De raad voornoemd,  
de griffier,

de voorzitter,

mr. N.E. Gradisen

J.A. van der Pas



# **1e tussentijdse rapportage 2024**

maashorst 





## Inhoudsopgave

<b>Inhoudsopgave .....</b>	<b>4</b>
<b>Inleiding.....</b>	<b>5</b>
<b>Financiële afwijkingen .....</b>	<b>6</b>
<b>Programma 1 Veiligheid.....</b>	<b>8</b>
<b>Programma 2 Verkeer en vervoer .....</b>	<b>9</b>
<b>Programma 3 Economie en toerisme.....</b>	<b>10</b>
<b>Programma 4 Onderwijs .....</b>	<b>11</b>
<b>Programma 5 Sport, cultuur, recreatie en natuur .....</b>	<b>12</b>
<b>Programma 6 Sociaal Domein.....</b>	<b>14</b>
<b>Programma 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid .....</b>	<b>16</b>
<b>Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing .....</b>	<b>17</b>
<b>Programma 9 Bestuur en dienstverlening .....</b>	<b>18</b>
<b>Programma 10 Bedrijfsvoering en inkomsten .....</b>	<b>19</b>



# Inleiding

## **Inleiding**

Dit is de 1e tussentijdse rapportage 2024. Burgemeester en wethouders informeren de raad twee maal per jaar door middel van een tussentijdse rapportage over de realisatie van de begroting van de gemeente van het lopende boekjaar. De eerste tussentijdse rapportage bevat in ieder geval een overzicht met de financiële afwijkingen per programma. Het betreft hier afwijkingen van bestaand beleid waarbij we hebben afgesproken dat de afwijkingen boven de € 100.000 worden voorzien van een toelichting.

De uitkomst van deze 1e tussentijdse rapportage 2024 resulteert in de 14e begrotingswijziging 2024 ten laste van de begrotingssaldi. Voor de dekking van deze 1e tussentijdse rapportage verwijzen wij u naar de Kadernota 2025.

## Financiële afwijkingen

### Structureel financieel beeld 1e tussentijdse rapportage 2024

We presenteren financiële afwijkingen altijd naar structureel en incidenteel. Dit heeft te maken met het gegeven dat structurele afwijkingen gedekt moeten worden door structurele inkomsten. Denk bij deze inkomsten aan 'de algemene uitkering uit het Gemeentefonds' en jaarlijkse inkomsten uit heffingen en belastingen.

Onderstaand de uitkomst van deze 1e tussentijdse rapportage op Programmaniveau voor wat betreft de structurele baten en lasten.

<b>(bedragen x € 1.000, V= Voordeel, N= Nadeel)</b>					
<b>Structurele gevolgen 2024-2028</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>	<b>2026</b>	<b>2027</b>	<b>2028</b>
Programma 1 Veiligheid	0	0	0	0	0
Programma 2 Verkeer en vervoer	V 31	V 5	V 5	V 6	V 6
Programma 3 Economie en toerisme	N 23				
Programma 4 Onderwijs	V 45	V 45	V 45	V 45	V 45
Programma 5 Sport, cultuur, recreatie en natuur	N 2.136	N 47	N 47	N 47	N 47
Programma 6 Sociaal domein	N 974	N 422	N 387	N 372	N 366
Programma 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	N 21				
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	N 41	N 41	N 41	N 41	N 41
Programma 9 Bestuur en dienstverlening	N 87	N 74	V 58	V 58	V 58
Programma 10 Bedrijfsvoering en inkomsten	N 976	N 994	N 1.139	N 1.146	N 1.146
<b>Totaal</b>	<b>N 4.182</b>	<b>N 1.527</b>	<b>N 1.505</b>	<b>N 1.497</b>	<b>N 1.491</b>

### Incidenteel financieel beeld 1e tussentijdse rapportage 2024

Onderstaand de uitkomst van deze 1e tussentijdse rapportage op Programmaniveau voor wat betreft de incidentele baten en lasten.

<b>(bedragen x € 1.000, V= Voordeel, N= Nadeel)</b>					
<b>Incidentele gevolgen 2024-2028</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>	<b>2026</b>	<b>2027</b>	<b>2028</b>
Programma 1 Veiligheid	0	0	0	0	0
Programma 2 Verkeer en vervoer	N 190	0	0	0	0
Programma 3 Economie en toerisme	0	0	0	0	0
Programma 4 Onderwijs	0	0	0	0	0
Programma 5 Sport, cultuur, recreatie en natuur	0	0	0	0	0
Programma 6 Sociaal domein	V 1.085	0	N 500	0	0
Programma 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	N 100	0	0	0	0
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	0	0	0	0	0
Programma 9 Bestuur en dienstverlening	0	0	0	0	0
Programma 10 Bedrijfsvoering en inkomsten	0	0	0	0	0
<b>Totaal</b>	<b>V 795</b>	<b>0</b>	<b>N 500</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

---

---

## Opgenomen aanvullingen op kredieten

De raad wordt altijd gevraagd om expliciet in te stemmen met aanpassingen van gevoteerde kredieten.

Onderstaand de in deze 1e tussentijdse rapportage opgenomen verhogingen van kredieten

Taakveld	omschrijving	verhoging in €
2.1 Verkeer en vervoer	Indexatie (lang)-rehabilitatie projecten	€ 1.718.106
2.1 Verkeer en vervoer	Verlichting Petruskerk Uden	€ 300.000
6.1 Samenkracht en Burgerparticipatie	Verledden Wapen van Reek en Phoenix	€ 72.000
6.1 Samenkracht en Burgerparticipatie	Verbouwing Muzerijk	€ 27.800
7.2 Riolering	Impulsregeling (HWA Zoggel West &HWA Schutsboomstraat)	€ 573.554
7.2 Riolering	Klimaat-adaptieve Maatregelen Provincie (Hoeveneveld Fase 3)	€ 100.000
7.2 Riolering	Runmolen aanbesteding (bergbezinkbasin (BBB))	€ 45.000
10.1 Overhead	Camerabewaking gemeentehuis	€ 30.000
10.1 Overhead	Technische wijziging budget Archiefruimte	€ 80.000

# Programma 1 Veiligheid

## Inleiding

Dit programma gaat over de verschillende aspecten van openbare orde en veiligheid: crisisbeheersing en rampenbestrijding, integrale veiligheid, ondermijning en zorg en veiligheid. Samen met onze partners zoals (o.a.) de politie, de Veiligheidsregio, het openbaar ministerie en anderen werken we samen aan een veilige omgeving voor iedereen die woont, werkt en verblijft in Maashorst.

## Financiële afwijkingen

Bedragen x € 1.000 ( V=voordeel / N= Nadeel)	2024	2025	2026	2027	2028
Structurele afwijkingen	0	0	0	0	0
<b>Totaal structureel</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
Incidentele afwijkingen	0	0	0	0	0
<b>Totaal incidenteel</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

**Toelichting financiële afwijkingen > € 100.000**

## Programma 2 Verkeer en vervoer

### Inleiding

Dit programma gaat over wat wij lokaal en regionaal doen aan verkeer en vervoer, om de kwaliteit van de leefomgeving in de gemeente Maashorst te vergroten.

Daarvoor voeren wij beheer, onderhoud en/of reconstructies uit aan wegen, openbare verlichting en civieltechnische kunstwerken.

In dit programma is ook opgenomen wat wij doen aan beleid, beheer, inrichting en onderhoud van alle parkeervoorzieningen in de gemeente.

### Financiële afwijkingen

Bedragen x € 1.000 ( V=voordeel / N= Nadeel)	2024	2025	2026	2027	2028
Structurele afwijkingen	V 31	V 5	V 5	V 6	V 6
<b>Totaal structureel</b>	<b>V 31</b>	<b>V 5</b>	<b>V 5</b>	<b>V 6</b>	<b>V 6</b>
Incidentele afwijkingen	N 190				
<b>Totaal incidenteel</b>	<b>N 190</b>				

### Toelichting financiële afwijkingen > € 100.000

#### 2.1 Verkeer en vervoer

Runstraat saneringskosten, schade N € 150.000

Er is vervuilde grond ontdekt op Runstraat 12 te Schaijk. De te verwachten kosten voor de saneringswerkzaamheden kunnen oplopen tot een bedrag van €150.000,- in 2024. Deze schadepost staat niet opgenomen in de begroting.

## Programma 3 Economie en toerisme

### Inleiding

Dit programma is erop gericht het economisch klimaat van de gemeente Maashorst verder te versterken. Om dit te realiseren werken we aan een gunstig ondernemersklimaat en een evenwichtige economische structuur. Economische groei van Maashorst vinden we heel belangrijk, zowel voor bestaande als voor nieuwe bedrijven. We werken daarom aan het creëren van een aantrekkelijk vestigingsklimaat, de ontwikkeling van bedrijventerreinen, aantrekkelijke centrumgebieden van de kernen en een sterke netwerkeconomie. Wij staan open voor ondernemers met nieuwe plannen en initiatieven.

De agrarische sector is economisch belangrijk. De sector staat voor een grote transitieopgave en is verantwoordelijk voor duurzame voedselproductie en onderhoud en beheer van het landschap. Wij vinden het belangrijk dat er voldoende (beleids)ruimte wordt gegeven om een transitie mogelijk te maken naar een gezond en duurzaam voedselsysteem. Ook verduurzaming van het buitengebied is een belangrijk thema.

De samenwerkingen binnen de regio Noordoost-Brabant en AgriFood Capital zijn van belang voor de lokale en regionale economie. Gemeente Maashorst wil hierin nadrukkelijk participeren.

Op het gebied van recreatie en toerisme zoeken we aansluiting bij de uitgangspunten van de branding van Maashorst. Met aandacht voor 'groen', 'duurzaam', 'innovatief', 'toeristisch' en 'actief'.

### Financiële afwijkingen

Bedragen x € 1.000 ( V=voordeel / N= Nadeel)	2024	2025	2026	2027	2028
Structurele afwijkingen	N 23	0	0	0	0
<b>Totaal structureel</b>	<b>N 23</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
Incidentele afwijkingen	0	0	0	0	0
<b>Totaal incidenteel</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

### Toelichting financiële afwijkingen > € 100.000

## Programma 4 Onderwijs

### Inleiding

Dit programma omvat verschillende aspecten binnen het onderwijs zoals passend onderwijs, volwasseneducatie, peuteropvang en voorschoolse educatie, leerlingenvervoer, bewegingsonderwijs, onderwijsachterstandenbeleid en internationale schakelklas, leerplicht en voorkomen van vroegtijdig school verlaten. Daarnaast behoort ook onderwijshuisvesting tot dit programma.

### Financiële afwijkingen

Bedragen x € 1.000 ( V=voordeel / N= Nadeel)	2024	2025	2026	2027	2028
Structurele afwijkingen	N 45	N 45	N 45	N 45	N 45
<b>Totaal structureel</b>	<b>N 45</b>	<b>N 45</b>	<b>N 45</b>	<b>N 45</b>	<b>N 45</b>
Incidentele afwijkingen	0	0	0	0	0
<b>Totaal incidenteel</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

### Toelichting financiële afwijkingen > € 100.000

# Programma 5 Sport, cultuur, recreatie en natuur

## Inleiding

Het programma Sport, cultuur, recreatie en natuur gaat over besteding van vrije tijd. Deze activiteiten dragen bij aan de vitaliteit van onze inwoners en zorgen voor een aantrekkelijk aanbod van voorzieningen. Het programma is gericht op het stimuleren van activiteiten op deze gebieden. Daarnaast wordt in dit programma specifiek aandacht besteed aan monumenten- en welstandstoezicht en aan natuurgebied De Maashorst.

## Sport: sportbeleid en (onderhoud) sportaccommodaties

Wij vinden het belangrijk dat inwoners kunnen sporten. Sporten biedt ontspanning, is gezond en versterkt de sociale samenhang. Het draagt bij aan de positieve gezondheid van onze inwoners. Sporten kan ook het meedoen in de samenleving bevorderen.

## Cultuur

Kunst en cultuur zijn overall om ons heen. Cultuur is de muziek die we luisteren, het zijn de films die we kijken en de boeken die we lezen. Cultuur is ook samen zingen en musiceren. Bezoek aan theater en musea, maar ook amateurtoneel en muziekverenigingen. Kunst en cultuur zorgen voor levendigheid in de dorpen en dragen bij aan het realiseren van tal van andere beleidsterreinen, en daarmee aan het zijn van een volwaardige gemeente waar inwoners en bezoekers zich kunnen ontplooiën, waar zij zich thuis voelen en waar ze zich mee verbonden voelen. Met het nieuwe cultuurbeleid willen we de kracht van kunst en cultuur benutten om zo de leefbaarheid binnen de gemeente te waarborgen en te versterken.

## Recreatie

De recreatieve sector is een belangrijke hoeksteen van onze economie. Daarom zetten we in op een toename van het aantal dagrecreatie-activiteiten binnen de gemeente en een verhoging van de tijd die inwoners besteden in de eigen regio. Een stevige ambitie! De visie Toerisme en Recreatie Maashorst 2040 is hierbij sturend. Het jaarlijkse uitvoeringsprogramma stellen we samen met onze stakeholders op. Natuurgebied De Maashorst is een trekpleister van formaat. Dit biedt potentie voor recreatiebedrijven en agrarische bedrijven die zich willen verbreden.

## Financiële afwijkingen

Bedragen x € 1.000 ( V=voordeel / N= Nadeel)	2024	2025	2026	2027	2028
Structurele afwijkingen	N 2.136	N 47	N 47	N 47	N 47
<b>Totaal structureel</b>	<b>N 2.136</b>	<b>N 47</b>	<b>N 47</b>	<b>N 47</b>	<b>N 47</b>
Incidentele afwijkingen	0	0	0	0	0
<b>Totaal incidenteel</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>



## **Toelichting financiële afwijkingen > € 100.000**

### 5.5. Openbaar groen en (openlucht)recreatie

Groen onderhoud 2024 N € 1.955.699

Voor de nieuw aan te besteden meerjarige onderhoudsbestekken groen zijn de huidige budgetten niet toereikend. De indexeringen zijn niet opgenomen in de contracten, waardoor de prijsstijging in één keer op de groenbudgetten komen. Veel onderhoudscontracten lopen per 2025 af. Dit is een gevolg van de herindeling in 2022, waarop de lopende contracten zijn afgestemd. Zodat zij op hetzelfde moment eindigen. De gevolgen voor 2025 en verder betrekken we bij de Kadernota 2025.

Overige posten N € 180.000

De overige posten bestaan uit bedragen lager dan € 100.000 en worden dan ook volgens afspraak niet verder toegelicht.

## Programma 6 Sociaal Domein

### Inleiding

Dit programma gaat over de activiteiten die de gemeente Maashorst onderneemt om haar inwoners in staat te stellen zo gezond, prettig, lang en zelfstandig mogelijk te kunnen leven, wonen en meedoen in de samenleving. Onze activiteiten zijn gericht op zowel individuele inwoners, als op de samenleving als geheel. Het programma omvat onderwerpen als Wmo, jeugd en participatie.

### Financiële afwijkingen

Bedragen x € 1.000 ( V=voordeel / N=Nadeel)	2024	2025	2026	2027	2028
Structurele afwijkingen	N 974	N 422	N 387	N 372	N 366
<b>Totaal structureel</b>	<b>N 974</b>	<b>N 422</b>	<b>N 387</b>	<b>N 372</b>	<b>N 366</b>
Incidentele afwijkingen	V 1.085		N 500		
<b>Totaal incidenteel</b>	<b>V 1.085</b>		<b>N 500</b>		

### Toelichting financiële afwijkingen > € 100.000

#### 6.1 Samenkracht en Burgerparticipatie

##### Ons Welzijn subsidie N € 122.684 (2024)

Sociaal werk heeft te maken met forse CAO-verhogingen die aanzienlijk boven de gemeentelijke index liggen, in drie stappen tussen 1 juli 2023 en 1 juli 2024, in totaal 15%. Normaal gesproken wordt maximaal de gemeentelijke indexering toegepast bij opeenvolgende subsidieaanvragen. Een deel van de CAO-verhoging kan ONS Welzijn zelf opvangen. Echter, er resteert een stijging van 9,82% op de bestaande activiteiten die zij zelf niet kunnen opvangen.. De afwijking op de index betreft continuering van bestaande activiteiten voor onze inwoners. Om de dienstverlening richting onze inwoners te continueren en onze partner geen financieel risico te laten lopen, leidt dit voor de gemeente in 2024 eenmalig extra kosten van € 122.684. Voor de subsidieaanvraag van 2025 is de verwachting dat het verschil voldoende gecompenseerd wordt binnen de dan geldende gemeentelijke index.

##### Technisch doorschuiven budget migratieopgaven V 500.000 (2024), N 500.000 (2026)

Er is voor de jaren 2023-2025 ieder jaar € 500.000 beschikbaar gesteld voor het realiseren van de migratieopgaven. Deze middelen zijn in 2023 niet ingezet, maar wel weer in 2026 noodzakelijk. De middelen van 2023 zijn via de resultaatbestemming van de jaarrekening

doorgeschoven naar 2024 en worden via deze afwijking verplaatst naar de juiste jaarschijf (2026).

## 6.6 Maatwerkdienstverlening WMO

Herstelbesluit PGB Hulp bij het Huishouden N € 145.000 (2024), N € 135.000 (2025), N € 100.000 (2026), N € 85.000 (2027), N € 80.000 (2028)

Per 1 januari 2024 is de werkwijze rondom hulp bij huishouden geharmoniseerd en de nieuwe overeenkomst ingegaan. Via de Raadsinformatiebrief van datum 25-03-2024 bent u geïnformeerd over een fout bij de invoering van de nieuwe werkwijze voor PGB en het genomen herstelbesluit. De financiële effecten daarvan worden conform dat besluit nu gemeld bij de 1e afwijkingenrapportage.

Definitief tarief HbH 2025 en Bijdrage Contractmanagement en Inkoop N € 33.073 (2024), N € 207.922 (2025 e.v..)

Bij de Aanbesteding Hulp bij het Huishouden in 2023 is afgesproken om vaste tariefafspraken te maken voor de jaren 2024 en 2025 op basis van de op dat moment afgesloten CAO VVT. Ten tijde van het Raadsbesluit "Resultaten aanbesteding Hulp bij Huishouden en implementatie nieuwe systematiek" van 14-12-2023 was het tarief voor 2025 nog niet definitief bekend en het effect ervan is nog niet in de begroting opgenomen. In het Raadsadvies is afgesproken het structurele effect (€ 186.000 vanaf 2025) te melden bij de 1e afwijkingenrapportage 2024.

Maatwerkdienstverlening WMO N € 585.000 (2024), € 585.000 (V)

Dit is een correctie van een raadsbesluit van november 2023. De begrotingswijziging is per abuis onjuist verwerkt. Financieel gezien heeft dit geen gevolgen. De post moest echter 'structureel' geboekt worden in plaats van 'incidenteel'. Dit wordt nu gecorrigeerd.

## Programma 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid

### Inleiding

Het doel van Volksgezondheid is het bevorderen van de algehele gezondheid en het welzijn van de mensen die in ons land wonen. We streven naar "Positieve Gezondheid", waarbij mensen zelf in staat zijn om met de uitdagingen op fysiek, emotioneel en sociaal gebied om te gaan en zoveel mogelijk controle over hun eigen leven te hebben. Preventieve maatregelen op het gebied van volksgezondheid zijn voornamelijk gericht op de kwaliteit van de dagelijkse leefomgeving. Deze leefomgeving bestaat uit onder andere school, werk, vrije tijd en de bereikbaarheid van deze plaatsen. Naarmate iemand meer beperkingen heeft, neemt over het algemeen de bereikbaarheid af. Het is daarom belangrijk om de leefomgeving zo in te richten dat het bijdraagt aan de gezondheid van de bewoners, omdat de wereld voor hen steeds kleiner wordt.

### Financiële afwijkingen

Bedragen x € 1.000 ( V=voordeel / N= Nadeel)	2024	2025	2026	2027	2028
Structurele afwijkingen	N 21				
<b>Totaal structureel</b>	<b>N 21</b>				
Incidentele afwijkingen	N 100	0	0	0	0
<b>Totaal incidenteel</b>	<b>N 100</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

### Toelichting financiële afwijkingen > € 100.000

#### 7.4 Milieubeheer

Projectleiding Peel Natuur Dorpen / Agro natuur Wonen N € 100.000 (2024)

Gemeente Maashorst is in gesprek met haar partners om gezamenlijk tot een intentieovereenkomst te komen, om te komen tot een pilot met een drietal initiatieven. Dit project is breder getrokken, omdat de verwachting is dat we d.m.v. een drietal pilots meer kwaliteitswinst kunnen behalen. Dit brengt echter wel met zich mee dat aanvullende middelen noodzakelijk zijn. In de Kadernota 2025 komen we hierop terug.

## Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

### Inleiding

Bij ruimtelijke beleidsontwikkeling werken we aan omgevingsplannen en beleidsontwikkeling op het gebied van wonen, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing. Daarnaast maken ook de grondexploitatie, de Omgevingswet en vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) deel uit van dit programma.

### Financiële afwijkingen

Bedragen x € 1.000 ( V=voordeel / N= Nadeel)	2024	2025	2026	2027	2028
Structurele afwijkingen	N 41	N 41	N 41	N 41	N 41
<b>Totaal structureel</b>	<b>N 41</b>	<b>N 41</b>	<b>N 41</b>	<b>N 41</b>	<b>N 41</b>
Incidentele afwijkingen	0	0	0	0	0
<b>Totaal incidenteel</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

**Toelichting financiële afwijkingen > € 100.000**

## Programma 9 Bestuur en dienstverlening

### Inleiding

Dit programma gaat over hoe wij de gemeente besturen, hoe wij de dienstverlening aan onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties inrichten en hoe wij participatie vorm geven.

Ons bestuur is dichtbij en gaat uit van 'samen denken, samen doen'. Onze dienstverlening en onze communicatie sluiten aan op de behoeften van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Wij zijn er namelijk voor de inwoners en niet andersom.

Om de precieze behoeften te kennen, gaan we in gesprek met onze inwoners en ondernemers. We betrekken ze actief bij projecten en beleid van Maashorst. Ook denken en doen we mee bij initiatieven uit de gemeenschap.

### Financiële afwijkingen

Bedragen x € 1.000 ( V=voordeel / N= Nadeel)	2024	2025	2026	2027	2028
Structurele afwijkingen	N 87	N 74	V 58	V 58	V 58
<b>Totaal structureel</b>	<b>N 87</b>	<b>N 74</b>	<b>V 58</b>	<b>V 58</b>	<b>V 58</b>
Incidentele afwijkingen	0	0	0	0	0
<b>Totaal incidenteel</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

### Toelichting financiële afwijkingen > € 100.000

#### 9.2 Burgerzaken

Extra personeelskosten i.v.m. reisdocumentenpiek N € 131.500 ( 2024 en 2025)

Gemeenten gaan vanaf 2024 de effecten merken van de nieuwe cyclus die is ontstaan door de invoering van de langere geldigheidsduur van paspoorten en identiteitskaarten in 2014. Dit betekent de komende 5 jaren een forse toename van het aantal uit te geven documenten. De meeropbrengsten van de leges reisdocumenten zijn voor de komende jaren opgenomen in de begroting vanuit een doorrekening uit 2024. De kosten voor de inzet van extra personeel zijn hierin echter niet meegenomen, omdat destijds niet duidelijk was hoeveel extra capaciteit er precies gemoeid zou zijn met de reisdocumentenpiek 2024-2028. Voor de jaren 2024 en 2025 is dit nu inzichtelijk gemaakt.

Voor de jaren 2026 tot en met 2028 wordt een nóg hogere piek dan in 2024 en 2025 verwacht. De hierbij gevraagde uitbreiding van formatie is daarvoor niet toereikend, maar 2024 zal benut worden om meer ervaringscijfers op te bouwen. Te zijner tijd wordt opnieuw een voorstel voorgelegd voor uitbreiding van formatie voor de jaren 2026 tot en met 2028.

# Programma 10 Bedrijfsvoering en inkomsten

## Inleiding

### Een stevig fundament voor nu en de toekomst

De gemeente Maashorst is ambitieus en heeft een duidelijke missie en visie. De organisatie staat midden in de maatschappij, is ondernemend en toont lef. Dit kan alleen vanuit een goede en solide basis. Alleen als de basis op orde is, ontstaat immers ruimte voor vernieuwing en ontwikkeling. Dat betekent dat ook de bedrijfsvoering in Maashorst op orde moet zijn.

In de eerste jaren na de herindeling is een goede basis gelegd voor de nieuwe gemeente Maashorst. In 2024 bouwen we verder op het fundament. Met een goed georganiseerde en moderne bedrijfsvoering zorgen wij voor een goede bereikbaarheid en beschikbaarheid van onze dienstverlening. En zetten we stappen om de bedrijfsvoering verder te innoveren.

Bij een stevig fundament hoort ook een gezonde financiële basis. Onze financiën zijn structureel op orde, eventuele tegenvallers kunnen we opvangen. Een goede verhouding tussen de inkomsten en uitgaven van een gemeente is belangrijk om doelstellingen van het bestuursakkoord op korte en lange termijn te realiseren.

### Financiële afwijkingen

Bedragen x € 1.000 ( V=voordeel / N=Nadeel)	2024	2025	2026	2027	2028
Structurele afwijkingen	N 976	N 994	N 1.139	N 1.146	N 1.146
<b>Totaal structureel</b>	<b>N 976</b>	<b>N 994</b>	<b>N 1.139</b>	<b>N 1.146</b>	<b>N 1.146</b>
Incidentele afwijkingen	0	0	0	0	0
<b>Totaal incidenteel</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

### Toelichting financiële afwijkingen > € 100.000

#### 10.1 Overhead

#### Technische aanpassing applicaties naar Cloud N € 140.000 (vanaf 2026)

Het ICT landschap wordt steeds verder in de Cloud vormgegeven. Dit leidt tot extra kosten. Hierdoor hoeft de gemeente echter ook minder hardware aan te schaffen. Clouddiensten draaien namelijk op hardware van de leverancier. In het Meerjarig Investeringsplan (MIP) worden structureel kapitaallasten afgeraamd als gevolg van deze ontwikkeling. Dit voordeel wordt middels deze afwijking opgevoerd als exploitatiebudget om de extra kosten van de Clouddiensten te financieren.

### Goed werkgeverschap/ Nieuw personeelshandboek N € 600.000 (vanaf 2024)

Bij de start van Maashorst waren er drie personeelshandboeken van kracht (voor de oud-werknemers van de gemeente Landerd, de gemeente Uden en voor de nieuwe medewerkers van gemeente Maashorst). Dit is geen wenselijke situatie omdat dit tot verschillen tussen medewerkers leidt. Daarnaast willen we graag invulling geven aan goed werkgeverschap en secundaire arbeidsvoorwaarden bieden die passen bij de huidige tijd. Een goed personeelshandboek is zeker in de huidige arbeidsmarkt noodzakelijk om voldoende personeel te vinden en te houden. Na een langdurig en duurzaam harmonisatietraject met de medezeggenschap zijn afspraken gemaakt voor een nieuw personeelshandboek voor alle medewerkers van de gemeente Maashorst. Het financieel effect van dit nieuwe functieboek is opgenomen in deze afwijking.

### Algemeen vervangingsbudget N € 400.000 (vanaf 2024)

Een professionele organisatie wil de dienstverlening op peil houden. Bij dit streven naar een professionele organisatie hoort een budget om capaciteitsverlies door langdurige afwezigheid van medewerkers op te vangen. Naast ziekte kan dit ook worden gebruikt voor het opvangen van capaciteitsverlies bij afwezigheid door onder andere ouderschapsverlof en zorgverlof. Een bijkomend knelpunt dat vergelijkbaar capaciteitsverlies veroorzaakt is het generatiepact, waar een aantal werknemers uit de voormalige gemeenten nog aanspraak op maken. Er wordt altijd kritisch bekeken of vervanging wel nodig is. Waar blijkt dat de taken niet op een andere manier belegd kunnen worden, kan dit budget ingezet worden om deze capaciteit te vervangen.









Code	Naam	Soort	Begroting	2024	2025	2026	2027	2028
64203001	Onderwijs - Kindercentrum De Morgenster Zeeland	4	Overige kosten	-8.000	-8.000	-8.000	-8.000	-8.000
64203001	Onderwijs - Programma Onderwijsbeleving	4	Inhuur personeel	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
64309899	KPI Sociaal - Team Sociaal Beleid	4	Doorbesteding overige kn	2.426	2.426	2.426	2.426	2.426
65109999	Sport - Doorbesteding Kostenplaats (K)	5	Doorbesteding overige kn	910	910	910	910	910
65209999	Tennis - Doorbesteding Kostenplaats (K)	6	Doorbesteding overige kn	4.118	4.118	4.118	4.118	4.118
65309899	Sport - Doorbesteding Kostenplaats (K)	6	Doorbesteding overige kn	1.554	1.554	1.554	1.554	1.554
65309899	Sport - Doorbesteding Kostenplaats (K)	6	Doorbesteding overige kn	2.966	2.966	2.966	2.966	2.966
67198998	Wmo - Doorbesteding Kostenplaats (K)	6	Doorbesteding overige kn	2.052	2.052	2.052	2.052	2.052
68729898	Kopiëren - Doorbesteding Kostenplaats (K)	7	Doorbesteding overige kn	1.050	1.050	1.050	1.050	1.050
68729898	Kopiëren - Doorbesteding Kostenplaats (K)	7	Doorbesteding overige kn	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
58997105	KPI Sociaal - Team Sociaal Beleid (K)	5	Subsidie overige instel. & pers. Algemeen	-11.000	-11.000	-11.000	-11.000	-11.000
65600000	Media - Bibliotheek Subsidie	5	Subsidie overige instellingen en personen algemeen	11.000	11.000	11.000	11.000	11.000
65600000	Media - Bibliotheek Subsidie	5	Subsidie overige instellingen en personen algemeen	4.969	4.969	4.969	4.969	4.969
65300000	Cultuur - Kunst en Cultuur educatie	5	Bijdrage van de provincie	4.969	4.969	4.969	4.969	4.969
65300000	Cultuur - Kunst en Cultuur educatie	5	Bijdrage van de provincie	4.969	4.969	4.969	4.969	4.969
65400100	Cultuur - Brabant Historisch Informatie Centrum (K)	5	Bijdrage aan gemeenschappelijke regeling	29.289	29.289	29.289	29.289	29.289
65400100	Cultuur - Brabant Historisch Informatie Centrum (K)	5	Bijdrage aan gemeenschappelijke regeling	-29.289	-29.289	-29.289	-29.289	-29.289
66100105	Accommodatie - Dorphuis Zeeland (K)	6	Afsluiting	8.455	8.455	8.455	8.455	8.455
66100105	Accommodatie - Dorphuis Zeeland (K)	6	Afsluiting	8.757	8.757	8.757	8.757	8.757
66100105	Accommodatie - Dorphuis Zeeland (K)	6	Rente	-8.455	-8.455	-8.455	-8.455	-8.455
66100105	Accommodatie - Dorphuis Zeeland (K)	6	Rente	-8.757	-8.757	-8.757	-8.757	-8.757
66100105	Accommodatie - Dorphuis Zeeland (K)	6	Laatst heffingen	2.132	2.132	2.132	2.132	2.132
66100105	Accommodatie - Dorphuis Zeeland (K)	6	Laatst heffingen	-2.132	-2.132	-2.132	-2.132	-2.132
66100105	Accommodatie - Dorphuis Zeeland (K)	6	Verzekeringen	1.209	1.209	1.209	1.209	1.209
66100105	Accommodatie - Dorphuis Zeeland (K)	6	Verzekeringen	-1.209	-1.209	-1.209	-1.209	-1.209
66100105	Accommodatie - Dorphuis Zeeland (K)	6	Subsidie overige instel. & pers. Algemeen	9.000	9.000	9.000	9.000	9.000
66100105	Accommodatie - Dorphuis Zeeland (K)	6	Subsidie overige instel. & pers. Algemeen	-9.000	-9.000	-9.000	-9.000	-9.000
64300000	Onderwijs - Bewegingsonderwijs Bijzonder	4	Inkomensoverdrachten - Overige overheden	-21.000	-21.000	-21.000	-21.000	-21.000
65203017	Sport - Dorphuis Zeeland (K)	5	Onderhoud gebouwen en terreinen	1.548	1.548	1.548	1.548	1.548
65203017	Sport - Dorphuis Zeeland (K)	5	Onderhoud gebouwen en terreinen	-1.548	-1.548	-1.548	-1.548	-1.548
66100105	Accommodatie - Dorphuis Zeeland (K)	6	Huur van accommodatie/gebouwen	2.250	2.250	2.250	2.250	2.250
66100105	Accommodatie - Dorphuis Zeeland (K)	6	Huur van accommodatie/gebouwen	-2.250	-2.250	-2.250	-2.250	-2.250
66100105	Accommodatie - Dorphuis Zeeland (K)	6	Subsidie overige instel. & pers. Algemeen	-53	-53	-53	-53	-53
66100105	Accommodatie - Dorphuis Zeeland (K)	6	Subsidie overige instel. & pers. Algemeen	-2.828	-2.828	-2.828	-2.828	-2.828
66100105	Accommodatie - Dorphuis Zeeland (K)	6	Huur van accommodatie/gebouwen	-449	-449	-449	-449	-449
65203001	Sport - Lokale Sportkroon (GALA1)	5	Overige kosten sport	44.347	44.347	44.347	44.347	44.347
65203001	Sport - Lokale Sportkroon (GALA1)	5	Overige kosten sport	305.310	305.310	305.310	305.310	305.310
65100292	Sport - Combinatiefutbal (GALA2)	5	Specifiek onderhoud	34.113	34.113	34.113	34.113	34.113
65100292	Sport - Combinatiefutbal (GALA2)	5	Specifiek onderhoud	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
65100292	Sport - Combinatiefutbal (GALA2)	5	Specifiek onderhoud	124.148	124.148	124.148	124.148	124.148
65100292	Sport - Combinatiefutbal (GALA2)	5	Specifiek onderhoud	68.666	68.666	68.666	68.666	68.666
65100292	Sport - Combinatiefutbal (GALA2)	5	Specifiek onderhoud	44.433	44.433	44.433	44.433	44.433
65100292	Sport - Combinatiefutbal (GALA2)	5	Specifiek onderhoud	44.433	44.433	44.433	44.433	44.433
6580	VZ Rookloos (ert 44.2)	5	Onderhoud meerjarenbegroting inkomsten	74.811	74.811	74.811	74.811	74.811
6580	VZ Rookloos (ert 44.2)	5	Onderhoud meerjarenbegroting inkomsten	13.194	13.194	13.194	13.194	13.194
6580	VZ Rookloos (ert 44.2)	5	Onderhoud meerjarenbegroting inkomsten	64.301	64.301	64.301	64.301	64.301
65700104	Landscapsplanning bepaling - Overig	5	Uitbestede werkzaamheden algemeen	78.003	78.003	78.003	78.003	78.003
65700104	Landscapsplanning bepaling - Overig	5	Uitbestede werkzaamheden algemeen	19.523	19.523	19.523	19.523	19.523
65700104	Landscapsplanning bepaling - Overig	5	Uitbestede werkzaamheden algemeen	31.991	31.991	31.991	31.991	31.991
65700104	Landscapsplanning bepaling - Overig	5	Uitbestede werkzaamheden algemeen	249.525	249.525	249.525	249.525	249.525























62100503	Reiniging Wijkcentra		2	75005	J Verrekening met kapitaaldienst																		
97303001	VZ Afvalstoffenheffing (K)		10	38001	J Stelpost sluitrekening meerjarenbegroting inkomste	23.062	0	-14.150	0	13.989	0	-13.910	0	-13.910	0							0	1e aflwsp. 2024 - doorverdeling kostenplaatsen
60100000	Saldi van rekening van baten en lasten (K)			90000	J Stelpost sluitrekening meerjarenbegroting inkomste	23.062	0	-14.150	0	13.989	0	13.910	0	13.910	0							0	1e aflwsp. 2024 - doorverdeling kostenplaatsen
6570	Voorzieningen (art 44.1c) (F)			90000	J Stelpost sluitrekening meerjarenbegroting inkomste	23.062	0	-14.150	0	13.989	0	13.910	0	13.910	0							0	1e aflwsp. 2024 - doorverdeling kostenplaatsen
20020	Kruisposten Maashorst (F)			90000	J Stelpost sluitrekening meerjarenbegroting inkomste	23.062	0	-14.150	0	13.989	0	-13.910	0	-13.910	0							0	1e aflwsp. 2024 - doorverdeling kostenplaatsen
99997999	Sluitrek. Voorzieningen (art 44.1c) (K)			90000	J Overboeking naar Balans	-23.062	0	-14.150	0	-13.989	0	-13.910	0	-13.910	0							0	1e aflwsp. 2024 - doorverdeling kostenplaatsen
62100503	Reiniging Wijkcentra		2	75005	J Verrekening met kapitaaldienst	23.062	0	-14.150	0	13.989	0	13.910	0	13.910	0							0	1e aflwsp. 2024 - doorverdeling kostenplaatsen
97303001	VZ Rotiering (K)		10	38001	J Stelpost sluitrekening meerjarenbegroting inkomste	23.062	0	-14.150	0	13.989	0	-13.910	0	-13.910	0							0	1e aflwsp. 2024 - doorverdeling kostenplaatsen
60100000	Saldi van rekening van baten en lasten (K)			90000	J Stelpost sluitrekening meerjarenbegroting inkomste	23.062	0	-14.150	0	13.989	0	-13.910	0	-13.910	0							0	1e aflwsp. 2024 - doorverdeling kostenplaatsen
6570	Voorzieningen (art 44.1c) (F)			90000	J Stelpost sluitrekening meerjarenbegroting inkomste	23.062	0	-14.150	0	13.989	0	-13.910	0	-13.910	0							0	1e aflwsp. 2024 - doorverdeling kostenplaatsen
20020	Kruisposten Maashorst (F)			90000	J Stelpost sluitrekening meerjarenbegroting inkomste	23.062	0	-14.150	0	13.989	0	-13.910	0	-13.910	0							0	1e aflwsp. 2024 - doorverdeling kostenplaatsen
99997999	Sluitrek. Voorzieningen (art 44.1c) (K)			90000	J Overboeking naar Balans	-23.062	0	-14.150	0	-13.989	0	-13.910	0	-13.910	0							0	1e aflwsp. 2024 - doorverdeling kostenplaatsen
67300000	Afvalstoffenheffing - Algemeen (K)		7	72006	J Toevoeging aan voorziening afvalstoffenheffing	-140.704	0	-105.662	0	-105.044	0	-104.741	0	-104.741	0							0	1e aflwsp. 2024 - doorverdeling kostenplaatsen
97303001	VZ Afvalstoffenheffing (K)		10	38001	J Stelpost sluitrekening meerjarenbegroting inkomste	140.704	0	105.662	0	105.044	0	104.741	0	104.741	0							0	1e aflwsp. 2024 - doorverdeling kostenplaatsen
60100000	Saldi van rekening van baten en lasten (K)			90000	J Stelpost sluitrekening meerjarenbegroting inkomste	140.704	0	105.662	0	105.044	0	-104.741	0	-104.741	0							0	1e aflwsp. 2024 - doorverdeling kostenplaatsen
6570	Voorzieningen (art 44.1c) (F)			90000	J Stelpost sluitrekening meerjarenbegroting inkomste	140.704	0	105.662	0	105.044	0	-104.741	0	-104.741	0							0	1e aflwsp. 2024 - doorverdeling kostenplaatsen
20020	Kruisposten Maashorst (F)			90000	J Stelpost sluitrekening meerjarenbegroting inkomste	140.704	0	105.662	0	105.044	0	-104.741	0	-104.741	0							0	1e aflwsp. 2024 - doorverdeling kostenplaatsen
79999919	Sluitrek. MVA-EN. Overige (K)			90000	J Overboeking naar Balans	-18.665	0	11.073	0	10.956	0	10.899	0	10.899	0							0	1e aflwsp. 2024 - doorverdeling kostenplaatsen
70000000	Diverse kapitaalbewerken			75002	J Toerekening overhead aan investeringen	15.259	0	9.052	0	8.957	0	8.910	0	8.910	0							0	1e aflwsp. 2024 - doorverdeling kostenplaatsen
60400999	Toerekening aan gras/investeringen (K)		10	38001	J Toerekening overhead aan investeringen	-15.259	0	-9.052	0	-8.957	0	-8.910	0	-8.910	0							0	1e aflwsp. 2024 - doorverdeling kostenplaatsen
60100000	Saldi van rekening van baten en lasten (K)			90000	J Stelpost sluitrekening meerjarenbegroting inkomste	33.924	0	20.125	0	19.913	0	19.609	0	19.609	0							0	1e aflwsp. 2024 - doorverdeling kostenplaatsen
79999919	Sluitrek. MVA-EN. Overige (K)			90000	J Overboeking naar Balans	-33.924	0	-20.125	0	-19.913	0	-19.609	0	-19.609	0							0	1e aflwsp. 2024 - doorverdeling kostenplaatsen
1900	MVA-EN. Overige (F)			90000	J Overboeking naar Balans	33.924	0	20.125	0	19.913	0	19.609	0	19.609	0							0	1e aflwsp. 2024 - doorverdeling kostenplaatsen
20020	Kruisposten Maashorst (F)			90000	J Overboeking naar Balans	-33.924	0	-20.125	0	-19.913	0	-19.609	0	-19.609	0							0	1e aflwsp. 2024 - doorverdeling kostenplaatsen
7.266.701 7.266.701 978.962 978.962 773.192 773.192 -26.305 -26.305																							

4-7-2024

Vastgesteld in de (openbare) vergadering van

Ondersteuning bij raadsbesluit  
De raad voornemens  
de griffier

de voorzitter

Inr. N. P. Gradijn  
Drs. J.A. van der Pas

Ondersteuning bij collegebesluit  
Namens burgemeester en wethouders van Maashorst  
de secretaris

J.A.G.M. van Aalten  
Drs. J.A. van der Pas

de burgemeester

## Raadsvoorstel

Zaaknummer: 5137-2024

Onderwerp: Programmarekening 2023 gemeente Maashorst

Auteur	: Erik Spierings
Domein/team	: Dienstverlening / Financiën
E-mail	: Erik.Spierings@gemeentemaashorst.nl
Port.	: G.V.I.C. van Heeswijk

Effect op de begroting

Ja  Nee

### Onderwerp

Programmarekening 2023 gemeente Maashorst

### Voorstel

1. Programmarekening 2023 vast te stellen
2. Van het positieve resultaat van € 11.443.853 onderstaande budgetten te bestemmen voor 2024

- Middelen uitvoeringskosten van de Omgevingswet	357.069
- Middelen voor de uitvoeringskosten van de gebiedsgerichte aanpak	40.529
- Middelen voor meerkosten Oekraïne	63.711
- Middelen voor maatschappelijke begeleiding van statushouders	59.250
- Niet bestede budget Migratie voor de inzet van het programma Migratie in 2024	500.000
- Middelen t.b.v. de snelheidsremmende maatregelen Udenseweg en de Pastoor van Winkelstraat	40.000
- Middelen t.b.v. de verdere realisatie van het akkoord GALA (Gezond en Actief Leven Akkoord)	220.500
- Restantmiddelen voor de afwikkeling van het project harmonisatie huur voor sportverenigingen	60.000
- Voor de in 2024 op te stellen onderhoudsvoorzieningen sportvelden	112.000
- Om in 2024 weer in de voorziening onderhoud groen te storten	289.000
- Restantmiddelen om het IZA (Integraal Zorgakkoord) vorm te geven	378.800
- Project Ondersteuning Gedupeerden (om de gedupeerden verder te ondersteunen)	90.000



- Gerealiseerde voordelen van het Oekraïne project om te herinvesteren in dit project	1.200.000
- Restantbedrag duurzaamheid ter afronding van een aantal duurzaamheidsopdrachten die in 2023 zijn verstrekt	56.000
- Restantbudget casco omgevingsplan voor desbetreffende werkzaamheden	74.000
- Restantbudget voor de analyse van agrarische verdienmodellen	17.000
- Vertraagde aanschaf van een nieuw vastgoedstelsel	50.000
3. Het resterende resultaat van € 7.835.994 toe te voegen aan de algemene reserve	
4. De 12e begrotingswijziging 2024 vast te stellen	

---

### **Inleiding**

In deze bestuurlijke hoofdlijn beschrijven we de belangrijkste resultaten uit de programmarekening van Maashorst. We kijken terug op het tweede jaar als gemeente: een jaar waarin we volop hebben gebouwd aan een stevig fundament voor onze nieuwe organisatie, met nieuwe collega's, nieuwe teams, nieuwe applicaties, nieuwe ambities. Een jaar waarin wederom onze kracht en flexibiliteit moesten aanspreken met projecten als 'nieuwe verkiezingen' en 'opvang asielzoekers'. Als uitvloeisel van de samenvoeging van Landerd en Uden is er afgelopen jaar ook bijna al het beleid geharmoniseerd. Daarnaast is er natuurlijk gewerkt aan de realisatie van het uitvoeringsprogramma.

Er is in de afgelopen twee jaren heel veel werk verzet om als nieuwe gemeente goed uit de startblokken te komen. Er zijn twee organisaties samengevoegd tot een nieuw ambtelijk apparaat, met een grondig verbouwd gemeentehuis als nieuwe thuisbasis. Vanaf de eerste dag is met actiegerichte werkhouding en met groot commitment door al onze medewerkers hard gewerkt aan realisatie van de doelen die we voor ogen hadden. De midtermreview die we onlangs met uw raad deelden, laat deze start ook in cijfers zien: halverwege de bestuursperiode is bijna 80% van de activiteiten die we in het uitvoeringsprogramma hebben opgenomen, afgerond of verloopt volgens planning.

We zijn trots op dit resultaat. We hebben namelijk gezien en ervaren dat ook een tweede jaar na een herindeling nog relatief veel aandacht wordt opgeëist door ontwikkelingen die voortvloeien uit zo'n fusie. Denk aan inrichting en optimalisatie van werkprocessen, harmonisering van regelgeving en beleid en organisatie van de juiste bemensing (extra moeilijk in de tijden van krapte op de arbeidsmarkt). Dan blijft er relatief minder ruimte over voor andere projecten op ons wensenlijstje. Bovendien kwamen ook in 2023 weer enkele extra uitdagingen op ons pad. We noemen alleen al de noodopvang van 300 asielzoekers in het Van der Valk Hotel.

### **Financiën op orde**

Alles overziend liggen we mooi op schema met het uitvoeringsprogramma dat we opstelden bij de start van onze bestuurstermijn. Het is fijn om daarbij ook te kunnen constateren dat Maashorst financieel gezond is. De begroting 2024 is structureel sluitend. Maar als we vooruitkijken naar de jaren 2026 en 2027, zien we - net als andere gemeenten - een



aanzienlijke verlaging aankomen van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds. Dat veroorzaakt ook bij ons een structureel tekort. Gelukkig hebben we een prima reservepositie, die we kunnen inzetten in mindere tijden. Dat neemt niet weg dat we richting de Programmabegroting 2025 keuzes moeten maken om ook op langere termijn financieel gezond te blijven.

Financieel sluiten we 2023 af met een saldo van € 11.4 miljoen. We stellen de gemeenteraad voor om € 3.6 miljoen hiervan te bestemmen in 2024 voor nog niet afgeronde zaken. We hebben namelijk niet alles uitgegeven wat we hadden gepland. Zo moesten we door de oorlog in Oekraïne, de crisis in de asielopvang en de energiecrisis soms andere prioriteiten stellen en onze capaciteit inzetten op andere activiteiten. Ook de krapte op de arbeidsmarkt zorgt dat we niet altijd genoeg capaciteit hebben om onze plannen uit te voeren. Het restantbedrag van € 7,8 miljoen voegen we toe aan onze algemene reserve.

Op basis van deze positieve financiële positie kijken we vol goede moed naar 2024, waarin we gestaag voortbouwen aan een groene en gastvrije gemeente met een stevige ambitie wat betreft onze dienstverlening, voorzieningen en werkgelegenheid. Een gemeente met krachtige leefbare kernen rondom het prachtige natuurgebied De Maashorst. Kortom, een gemeente waar het fijn wonen, werken en verblijven/recreëren is!

#### **Beoogd effect**

Met het vaststellen van de programmarekening 2023 is het formele goedkeuringsproces voor dit onderdeel van de planning- en controlcyclus afgerond. Met het vaststellen erkent de raad dat wij als college onze taak in 2023 naar behoren hebben vervuld.

#### **Argumenten**

- 1.1 *U bent als raad wettelijk verantwoordelijk voor het vaststellen van de jaarrekening*  
Volgens de gemeentewet (artikel 197 tot en met 201) bent u als raad verplicht om voor 15 juli een programmarekening vast te stellen en deze samen met een controleverklaring te verstrekken aan Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant. U bent opdrachtgever van de accountant en verantwoordelijk voor de vaststelling van de programmarekening.
- 1.2 *De accountant is voornemens om een goedkeurende verklaring te verstrekken bij de programmarekening 2023*  
De controle van de jaarrekening is afgerond. Volgens de accountant geeft de jaarrekening een getrouw beeld van het gevoerde financiële beheer. De accountant levert nog een verklaring aan over de aspecten getrouwheid en (afhankelijk van de wettelijke ontwikkelingen hieromtrent) rechtmatigheid.
- 2.1/3.1 *U maakt gebruik van uw recht tot resultaatbestemming*

Volgens de planning en controlcyclus ontvangt u jaarlijks in december een voorstel tot overheveling van budgetten. Met het opstellen van deze jaarrekening is nog een aantal posten om moverende redenen nu voorgelegd om te bestemming in 2024.

3.2. *Middelen nu reserveren om actief in te zetten bij de Kadernota 2025*

In deze raadsvergadering ligt ook ter vaststelling voor de Kadernota 2025. Kijken we met deze jaarrekening vooral terug naar 2023, met de Kadernota 2025 richten we ons op de toekomst. Het restantbedrag van € 7.835.994 wordt nu toegevoegd aan de algemene reserve vrij besteedbaar en betrokken bij het financieel beleid.

**Kanttekeningen**

Geen

**Financiën**

Bijgevoegd de 12<sup>e</sup> aanpassing van Programmabegroting 2024 ter vaststelling door de raad. (V= voordeel/N=nadeel in Euro's)

Omschrijving	Bedrag (in euro's)
Saldo Programmarekening 2023	V 11.443.853
Resultaatbestemming ten laste van het saldo	
<ul style="list-style-type: none"> <li>• invoeringskosten van de Omgevingswet</li> <li>• uitvoeringskosten van de gebiedsgerichte aanpak</li> <li>• meerkosten Oekraïne binnen het sociaal domein</li> <li>• middelen voor maatschappelijke begeleiding van statushouders</li> <li>• inzet van het programma Migratie in 2024</li> <li>• snelheidsremmende maatregelen Udenseweg en de Pastoor van Winkelstraat</li> <li>• realisatie akkoord GALA (Gezond en Actief Leven Accoord)</li> <li>• afwikkeling van het project harmonisatie huur voor sportverenigingen</li> <li>• op te stellen onderhoudsvoorziening sportvelden</li> <li>• storting in de voorziening onderhoud groen</li> <li>• vormgeving IZA (Integraal Zorgakkoord)</li> <li>• Project Ondersteuning Gedupeerden</li> <li>• Herinvesteren Oekraïneproject</li> <li>• afronding van een aantal duurzaamheidsopdrachten</li> <li>• werkzaamheden casco omgevingsplan</li> <li>• analyse van agrarische verdienmodellen</li> <li>• aanschaf van een nieuw vastgoedstelsel</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>N 357.069</li> <li>N 40.529</li> <li>N 63.711</li> <li>N 59.250</li> <li>N 500.000</li> <li>N 40.000</li> <li></li> <li>N 220.500</li> <li>N 60.000</li> <li></li> <li>N 112.000</li> <li>N 289.000</li> <li></li> <li>N 378.800</li> <li></li> <li>N 90.000</li> <li>N 1.200.000</li> <li>N 56.000</li> <li>N 74.000</li> <li></li> <li>N 17.000</li> <li></li> <li>N 50.000</li> </ul>

Restant toe te voegen aan de algemene reserve vrij besteedbaar	V 7.835.994
--	-------------

### Duurzaamheid

Eén van de onderdelen van duurzaamheid is 'goed bestuur'. Aspecten die van invloed zijn op deze pijler van duurzaamheid zijn:

- Zijn risico's goed in beeld gebracht
- Is de planning en controlcyclus vastgelegd
- Goed bestuur (good governance)
- Wordt er gewerkt volgens het plan-do-check-act principe

### Participatie

Niet van toepassing

### Communicatie

We publiceren de programmarekening op de website van Maashorst. Ook wordt een persgesprek georganiseerd om de programmarekening toe te lichten en we informeren onze inwoners via een persbericht aan onze perscontacten.

### Vervolg

De behandeling van de Programmarekening staat gepland voor de raadsvergadering van 4 juli 2024.

De fracties kunnen tot woensdag 29 mei schriftelijke technische vragen aanleveren.

Op 5 juni ontvangt de raad een schriftelijk antwoord hierop.

Op 10 juni is er voor de raad een mogelijkheid tot het stellen van verdiepingsvragen in de raadsinformatieavond.

Verder wordt de programmarekening geagendeerd voor de commissie S&B op 13 juni en de commissie REF op 20 juni.

Het accountantsverslag wordt besproken in de auditcommissie.

### Bijlagen die onderdeel uitmaken van het besluit

1. [Programmarekening 2023 \(website en pdf\)](#)

### Bijlagen ter informatie

Uden, 21 mei 2024

Burgemeester en wethouders van gemeente Maashorst,  
de secretaris, de burgemeester,

J.A.G.M. van Aaken

José van Aaken  
03-06-2024

J.A. van der Pas

Hans van der pas  
10-06-2024



## Raadsbesluit

Zaaknummer: 5137-2024

De raad van de gemeente Maashorst;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders 21 mei 2024:

gelet op artikel Gemeentewet (artikel 107 tot en met 201);

b e s l u i t

1. Programmarekening 2023 vast te stellen
2. Van het positieve resultaat van € 11.443.853 onderstaande budgetten te bestemmen voor 2024
  - € 357.069 extra ontvangen middelen voor de invoeringskosten van de Omgevingswet
  - € 40.529 extra ontvangen middelen voor de uitvoeringskosten van de gebiedsgerichte aanpak
  - € 63.711 extra ontvangen middelen voor de meerkosten Oekraïne binnen het sociaal domein
  - € 59.250 extra ontvangen middelen voor maatschappelijke begeleiding van statushouders
  - € 500.000 van het niet bestede budget Migratie voor de inzet van het programma Migratie in 2024
  - € 40.000 restant middelen ten behoeve van de snelheidsremmende maatregelen Udenseweg en de Pastoor van Winkelstraat
  - In totaal € 220.500 van niet bestede middelen ten behoeve van de verdere realisatie van het akkoord GALA (Gezond en Actief Leven Accoord)
  - € 60.000 van de restantmiddelen voor de afwikkeling van het project harmonisatie huur voor sportverenigingen
  - € 112.000 voor het in 2024 op te stellen onderhoudsvoorziening sportvelden
  - € 289.000 om in 2024 weer in de voorziening onderhoud groen te storten
  - € 378.800 restantmiddelen om het IZA (Integraal Zorgakkoord) vorm te geven
  - € 90.000 restantbudget van het Project Ondersteuning Gedupeerden om de gedupeerden verder te ondersteunen
  - € 1.200.000 van de gerealiseerde voordelen van het Oekraïneproject om te herinvesteren in dit project
  - € 56.000 restantbedrag duurzaamheid ter afronding van een aantal duurzaamheidsopdrachten die in 2023 zijn verstrekt
  - € 74.000 van het restantbudget casco omgevingsplan voor desbetreffende werkzaamheden
  - € 17.000 restantbudget voor de analyse van agrarische verdienmodellen
  - € 50.000 voor de vertraagde aanschaf van een nieuw vastgoedstelsel
3. Het resterende resultaat van € 7.835.994 toe te voegen aan de algemene reserve
4. De 12e begrotingswijziging 2024 vast te stellen

Vastgesteld in de openbare vergadering van 4 juli 2024.

De raad voornoemd,

de griffier,



mr. N.E. Gradisen

Nathan Gradisen  
05-07-2024

de voorzitter,



Hans van der Plas  
08-07-2024



# Jaarstukken 2023

maashorst 



## Inhoudsopgave

Onderdeel	Pagina- nummer
<b>Algemeen</b>	
Algemeen	4
Samenvatting	4
Leeswijzer	5
Bestuursakkoord	7
Samenstelling bestuur	7
Bestuurlijke hoofdlijn	8
Kerngegevens	17
<b>Jaarverslag – programmaverantwoording</b>	
Leeswijzer programma's	18
1. Veiligheid	19
Crisisbeheersing en brandweer	20
Openbare orde en veiligheid	22
Analyse op hoofdlijnen	28
2. Verkeer en vervoer	29
Verkeer en vervoer	31
Parkeren	36
Analyse op hoofdlijnen	39
3. Economie en toerisme	41
Economische ontwikkeling	43
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	49
Economische promotie	54
Analyse op hoofdlijnen	59
4. Onderwijs	61
Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	62
Onderwijshuisvesting	66
Analyse op hoofdlijnen	69
5. Sport, cultuur, recreatie en natuur	72
Sportbeleid en activering	74
Sportaccommodaties	77
Cultuur	81
Media	85
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	88
Analyse op hoofdlijnen	95
6. Sociaal domein	98
Samenkracht en Burgerparticipatie	100
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	106
Inkomensregelingen (incl. armoedebelief)	109
Maatschappelijke en arbeidsparticipatie	113
Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	116
Maatwerkdienstverlening Wmo	119
Maatwerkdienstverlening jeugdhulp	122
Analyse op hoofdlijnen	125
7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	134
Volksgezondheid	136
Riolering	140
Afval	144
Milieubeheer	146
Begraafplaatsen en crematoria	151

Analyse op hoofdlijnen	153
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	155
Ruimtelijke ordening	156
Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	162
Wonen en bouwen	166
Analyse op hoofdlijnen	169
9. Bestuur en dienstverlening	171
Bestuur	173
Burgerzaken	178
Analyse op hoofdlijnen	182
10. Bedrijfsvoering en inkomsten	184
Overhead	186
Treasury	193
Belastinginkomsten	197
Gemeentefonds	200
Analyse op hoofdlijnen	203
Algemene dekkingsmiddelen	207
Overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien	209
<b>Jaarverslag – paragrafen</b>	
Bedrijfsvoering	211
Financiering	220
Grondbeleid	227
Lokale heffingen	233
Onderhoud kapitaalgoederen	249
Verbonden partijen	262
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	302
Wet Open Overheid	327
<b>Jaarrekening</b>	
Resultaatbestemming	329
Analyse jaarrekeningresultaat in cijfers	332
Gevolgen rekeningresultaat voor financiële positie	338
Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening met toelichting	341
Incidentele baten en lasten	344
Rechtmatigheidsverantwoording	357
Wet Normering Topinkomens	359
Overzicht van baten en lasten per taakveld	362
De balans met toelichting	372
Waarderingsgrondslagen	416
Bijlage Sisa	427
<b>Overige gegevens</b>	
Controleverklaring onafhankelijke accountant	468
<b>Bijlagen</b>	
BBV Beleidsindicatoren	476
Geldleningen	479
Staat van opgenomen geldleningen	480
Staat van verstrekte geldleningen	481
Voortgangsrapportage grote projecten	482
Onderhanden werken inclusief MIP	520

# Algemeen

## Programmarekening 2023

Programmarekening 2023 is de tweede programmarekening van de gemeente Maashorst. Het is overigens de laatste programmarekening in deze format. Nu zijn we volledig overgestapt op het begrotings- en verantwoordingsprogramma van Pepperflow.

Met de Programmarekening sluiten we de planning en controlcyclus van het jaar 2023 af. We zijn gestart met een Kadernota, vervolgens een 1e financiële afwijkingenrapportage 2023. In december heeft de raad de Bestuursrapportage 2023 besproken, met hierin een voortgangsrapportage 2023 en een 2e afwijkingenrapportage 2023. We sluiten nu het bestuurlijk jaar af met deze Programmarekening 2023.

Met dit document legt het college verantwoording af aan de raad over het gevoerde beleid. Ook legt het college met dit document verantwoording af over de besteding van de door de raad van Maashorst beschikbaar gestelde middelen om dit beleid te realiseren.

De Gemeentewet schrijft voor dat iedere gemeente jaarlijks begrotings- en verantwoordingsstukken moet opstellen. Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bevat de regelgeving daarvoor.

De programmarekening 2023 wordt op 4 juli 2024 besproken door de gemeenteraad.

## Samenvatting

Voor de samenvatting van de Programmarekening verwijzen we u naar het bijbehorend raadsvoorstel.

Daarnaast zijn onder de **bestuurlijke hoofdlijn** de highlights van deze Programmarekening opgenomen. In de overige onderdelen van deze financiële hoofdlijn zijn onderdelen als analyse rekeningresultaat en gevolgen van deze rekening voor de 3 pijlers opgenomen. Hier is ook op hoofdlijnen weergegeven wat de financiële gevolgen zijn van deze Programmarekening.

# Leeswijzer

Dit is Programmarekening 2023 van de gemeente Maashorst. Volgens de Gemeentewet moet iedere gemeente jaarlijks een begroting en een jaarrekening opstellen. Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bevat de regelgeving daarvoor.

Dit is de laatste Programmarekening op basis van deze website. Vanaf nu zijn we volledig 'over' op het planning en controlpakket 'Pepperflow'. Zoals u gewend bent is de opzet van deze Programmarekening 2023 is identiek met die van Programmabegroting 2023. De rekening bevat 10 programma's die verder onderverdeeld zijn in taakvelden. Bij het benoemen van die taakvelden is zoveel als mogelijk aansluiting gezocht bij de BBV. BBV staat voor [Besluit Begroting en verantwoording provincies en gemeenten](#). Hierin zijn de boekhoudvoorschriften opgenomen.

Deze opzet maakt het ook eenvoudiger om gemeenten onderling te vergelijken. De taakvelden gebruiken we ook om informatie te verstrekken aan andere partijen zoals het Rijk, toezichthouders en het CBS.

## Algemeen

De programmarekening begint met het hoofdstuk Algemeen. Hierin beschrijven we de bestuurlijke en financiële hoofdlijnen. We presenteren een bestuurlijke samenvatting, waarin samengevat de belangrijkste conclusies en de analyse op het rekeningresultaat, de balans met toelichting.

## Programma's

Het tweede gedeelte van deze programmarekening bestaat uit een toelichting op de 10 programma's. Bij elk programma is de volgende informatie opgenomen:

1. Inleidende tekst: we geven beknopt weer wat er onder dit programma viel in 2023.
2. We presenteren de lasten van de taakvelden binnen het programma individueel, en als aandeel van het totaal.
3. Vervolgens geven we per taakveld:

- een korte omschrijving;
- 'wat hebben we bereikt'. In de Programmabegroting hebben we doelen gesteld. Die doelen zijn onder andere afgeleid van het bestuursakkoord en zijn leidend geweest voor 2023. Hier volgt nu een toelichting op wat we hebben bereikt;
- 'wat hebben we hier in 2023 voor gedaan', een toelichting op activiteiten en prestaties die bij onze doelen horen;
- 'wat heeft het gekost'. Zowel de extra inspanningen in de vorm van nieuwe wensen, als alle baten en lasten binnen het taakveld;
- de samenwerkingen met rechtspersonen waarin we een bestuurlijk en financieel belang hebben. In de paragraaf 'verbonden partijen' gaan we hier dieper op in;
- een verwijzing naar wet- en regelgeving, waar de gemeente rekening mee moet houden;

## Paragrafen

Het derde gedeelte van deze programmarekening bevat de programma-overstijgende paragrafen. De paragrafen geven inzicht in de financiële positie van de gemeente Maashorst, de beheersmatige aspecten en de risico's. Het BBV schrijft de volgende paragrafen voor:

1. Lokale heffingen
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
3. Onderhoud kapitaalgoederen
4. Financiering
5. Bedrijfsvoering
6. Verbonden partijen
7. Grondbeleid
8. Wet openbare overheid

## Bijlagen

In het laatste deel van de programmarekening staat informatie over o.a. financiële specificaties, risico's, reserves en voorzieningen, subsidies. Ook zijn hier de controleverklaringen opgenomen.

Tenslotte nog een bijlage waarin we stilstaan bij de grote projecten van > € 500.000. Projecten lopen meerdere jaren. Met de raad is afgesproken ook deze periodiek in de planning- en controlproducten te betrekken. We staan hier stil bij planning, budget en risico.

# Bestuursakkoord 2022-2026

Voor de bestuursperiode 2022–2026 vormen de partijen Jong Maashorst, CDA, Voor de Dorpen en Maashorst Vooruit een coalitie. Vanuit die coalitie zorgen we ervoor dat onze nieuwe gemeente Maashorst een goede start maakt en gaan we Maashorst op de kaart zetten!

Dat doen we op basis van een [bestuursakkoord op hoofdlijnen](#) (PDF, 368.4 kB), met het herindelingsadvies als kompas. Een akkoord van vier coalitiepartijen, waarin we ook punten uit de verkiezingsprogramma's van andere fracties van Maashorst, de Kindergemeenteraad én de bouwstenen van de visiegroepen hebben verwerkt.

Daarmee koersen we bewust op samenwerking met alle partijen in onze gemeenteraad, onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners.

## Samenstelling bestuur

Het [college van burgemeester en wethouders](#) vormt het dagelijks bestuur van een gemeente. [De gemeenteraad](#) is het algemeen bestuur van een gemeente.

# Bestuurlijke hoofdlijn

**In deze bestuurlijke hoofdlijn beschrijven we de belangrijkste resultaten uit de programmarekening van Maashorst. We kijken terug op het tweede jaar als gemeente: een jaar waarin we volop hebben gebouwd aan een stevig fundament voor onze nieuwe organisatie, met nieuwe collega's, nieuwe teams, nieuwe applicaties, nieuwe ambities. Een jaar waarin wederom onze kracht en flexibiliteit moesten aanspreken met projecten als 'nieuwe verkiezingen' en 'opvang asielzoekers'. Als uitvloeisel van de samenvoeging van Landerd en Uden is er afgelopen jaar ook bijna al het beleid geharmoniseerd. Daarnaast is er natuurlijk gewerkt aan de realisatie van het uitvoeringsprogramma.**

Er is in de afgelopen twee jaren heel veel werk verzet om als nieuwe gemeente goed uit de startblokken te komen. Er zijn twee organisaties samengevoegd tot een nieuw ambtelijk apparaat, met een grondig verbouwd gemeentehuis als nieuwe thuisbasis. Vanaf de eerste dag is met actiegerichte werkhouding en met groot commitment door al onze medewerkers hard gewerkt aan realisatie van de doelen die we voor ogen hadden. Onze 'midterm review' (een inventarisatie van de stand van zaken halverwege onze bestuurstermijn) laat deze start ook in cijfers zien: halverwege de bestuursperiode is bijna 80% van de activiteiten die we in het uitvoeringsprogramma hebben opgenomen, afgerond of verloopt volgens planning. Dat betekent echter niet dat we de tweede helft van deze bestuursperiode rustig 'uitdrijven'. We willen ons ambitieuze bestuursakkoord 2022 – 2026 bij voorkeur voor 100% realiseren. Ook de komende twee jaar staan er veel activiteiten op het programma om opgepakt en uitgevoerd te worden. Dat vraagt om blijvende focus met de resultaatgerichte houding die u van ons college kent.

We zijn trots op dit resultaat. We hebben namelijk gezien en ervaren dat ook een tweede jaar na een herindeling nog relatief veel aandacht wordt opgeëist door ontwikkelingen die voortvloeien uit zo'n fusie. Denk aan inrichting en optimalisatie van werkprocessen, harmonisering van regelgeving en beleid en organisatie van de juiste bemensing (extra moeilijk in de tijden van krapte op de arbeidsmarkt). Dan blijft er relatief minder ruimte over voor andere projecten op ons wensenlijstje. Bovendien kwamen ook in 2023 weer enkele extra uitdagingen op ons pad. We noemen alleen al de noodopvang van 300 asielzoekers in het Van der Valk Hotel.

## Financiën op orde

Alles overziend liggen we mooi op schema met het uitvoeringsprogramma dat we opstelden bij de start van onze bestuurstermijn. Het is fijn om daarbij ook te kunnen constateren dat Maashorst financieel gezond is. De begroting 2024 is structureel sluitend. Maar als we vooruitkijken naar de jaren 2026 en 2027, zien we - net als andere gemeenten - een aanzienlijke verlaging aankomen van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds. Dat veroorzaakt ook bij ons een structureel tekort. Gelukkig hebben we een prima reservepositie, die we kunnen inzetten in mindere tijden. Dat neemt niet weg dat we richting de Programmabegroting 2025 keuzes moeten maken om ook op langere termijn financieel gezond te blijven.

In beginsel sluiten we 2023 af met een saldo van € 7,8 miljoen. Door een niet verwachte extra bijdrage van € 3.6 miljoen van het Rijk, die we in december 2023 ontvingen, bedraagt ons saldo in totaal € 11.4 miljoen. We stellen de gemeenteraad voor om die € 3.6 miljoen te bestemmen in

2024 voor nog niet afgeronde zaken. We hebben namelijk niet alles uitgegeven wat we hadden gepland. Zo moesten we door de oorlog in Oekraïne, de crisis in de asielopvang en de energiecrisis soms andere prioriteiten stellen en onze capaciteit inzetten op andere activiteiten. Ook de krapte op de arbeidsmarkt zorgt dat we niet altijd genoeg capaciteit hebben om onze plannen uit te voeren. Het 'restantbedrag' van € 7,8 miljoen voegen we toe aan onze algemene reserve.

Een feitelijk overschot op onze rekening van € 7,8 miljoen is met onze jaarmzet van € 215 miljoen iets meer dan een afwijking van 3,5%. Ook al zijn dit natuurlijk absoluut gezien grote bedragen, op een begroting van onze omvang is dat acceptabel. Op basis van deze positieve financiële positie kijken we vol goede moed naar 2024, waarin we gestaag voortbouwen aan een groene en gastvrije gemeente met een stevige ambitie wat betreft onze dienstverlening, voorzieningen en werkgelegenheid. Een gemeente met krachtige leefbare kernen rondom het prachtige natuurgebied De Maashorst. Kortom, een gemeente waar het fijn wonen, werken en verblijven/recreëren is!

Namens het college van burgemeester en wethouders,

Gijs van Heeswijk

Wethouder Economie en Financiën

## 1. Veiligheid

De gemeenteraad heeft eind 2022 het Integraal Veiligheidsplan (IVP) voor 2023-2026 vastgesteld. Daarin zijn de volgende prioriteiten vastgesteld:

- de aanpak van ondermijnende criminaliteit
- verbetering van digitale veiligheid
- het voorkomen van maatschappelijke onrust
- de zorg voor een veilige woon- en leefomgeving
- het verbinden van zorg en veiligheid.

Om jeugdoverlast aan te pakken, zijn we het afgelopen jaar gestart met het jeugdsignaleringsoverleg. Dat overleg is bedoeld om vroegtijdig jongeren (jonge aanwas) in beeld te brengen, samen met verschillende ketenpartners. In deze samenstelling zijn inmiddels ook het basisonderwijs en voortgezet onderwijs aangehaakt.

In 2023 is hard gewerkt aan het Veiligheidsinformatieknooppunt (VIK). Informatie vergaren en vastleggen is immers essentieel in onze strijd tegen ondermijnende criminaliteit. Ook zijn er in 2023 door inzet van het Interventieteam Maas & Leijgraaf weer hennepkwekerijen, drugslabs of andere illegale situaties ontdekt en ontmanteld. Met dank ook aan onze samenwerkingspartners.

Verder zijn in 2023 voorbereidingen getroffen voor de noodopvang van asielzoekers in het Van der Valk Hotel in Uden. Met het projectteam is een goed veiligheidsplan geschreven en uitgevoerd. Zo is cameratoezicht geregeld, evenals mensen die toezicht houden.

De samenwerking met het sociaal domein (zorg en veiligheid) gaat steeds beter. We weten elkaar bij complexe problematiek en jeugdproblematiek goed te vinden en te ondersteunen. Deze manier van werken gaan we in 2024 verder ontwikkelen.

Onze boa's kennen Maashorst zo langzamerhand door en door. Zij zijn het gezicht in de wijk, ruimen kleine en grote overlast uit de weg (bijvoorbeeld gedumpt afval) en werken projectmatig rondom scholen (parkeeroverlast), de kermis en in de vuurwerkperiode. De groene boa van Maashorst zet zich in voor de veiligheid in het buitengebied (motorcrossers, dumpingen, wapens).



Hij is daarvoor regelmatig tot diep in de nacht in onze bossen te vinden.

## **2. Verkeer en vervoer**

We zijn gestart met het opstellen van het nieuwe beleidsprogramma Mobiliteit. Dit gaat in op alle mobiliteitsaspecten die spelen in en om de gemeente Maashorst. Het programma vervangt straks het huidige Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan Uden(GVVP) en de verkeersnotitie Landerd.

De snelfietsroutes F50 van Uden naar Veghel en van Uden via Nistelrode en Heesch naar Oss zijn gerealiseerd, met uitzondering van het deel van de N264 naar de centrumring.

Het HUB onderzoek is uitgevoerd en gebruikt in de bredere HUB-studie van de regio.

Het project N264 is in 2023 deels uitgevoerd. Het deel tussen de A50 en rotonde Karrevracht is gereed. De drie rotondes zijn omgebouwd tot kruispunten. De provincie gaat in 2024 aan de slag met het gedeelte tussen de rotonde met Karrevracht en de rotonde met de Industrielaan.

De omklap N605 Volkel is beland in de fase planstudie. Hierin zijn varianten opgesteld waarop bewoners konden reageren. In 2023 zijn een inspiratieboek en ruimtelijk perspectief opgeleverd. Dit is gebruikt om het gesprek aan te kunnen gaan met de omgeving en om de opzet van de planstudie vorm te geven. Gedurende het jaar hebben we diverse contactmomenten georganiseerd om de omgeving te informeren.

Regionaal hebben we de handen ineengeslagen met andere gemeenten. Bijvoorbeeld rond het Meerjarenprogramma Infrastructuur en Transport (MIRT) A50, de mobiliteitsaanpak corridor A50 en andere mobiliteitszaken, zoals de Bus Rapid Transit.

## **3. Economie en toerisme**

Om een goed voorzieningenniveau te behouden en bereiken in het centrum van Uden werken we samen met ondernemers en vastgoedeigenaren in het centrummanagement. We zetten in op centrumpromotie en werken aan de uitvoering van de centrumvisie.

Ter ondersteuning van het lokale bedrijfsleven in de verschillende kernen van Maashorst werken we samen met de ondernemersverenigingen. Daarnaast hebben we toerisme gestimuleerd door inwoners, organisaties en bedrijven te faciliteren bij activiteiten. Zo hebben we samen met ondernemers en het Platform Toerisme Maashorst het aanbod in natuur en vrijetijd in onze gemeente onder de aandacht gebracht. Op gebied van cultuurhistorie hebben we een bijdrage geleverd aan de Zuiderwaterlinie. Daarnaast doen we onderzoek naar een geschikte locatie voor een evenemententerrein.

We werken samen met ondernemers en onderwijs door ondersteuning van initiatieven op gebied van leren en werken. Hiervoor hebben we subsidie verleend aan de Campus en Maashorst Academy. En door samenwerking met het startersloket Misfits ondersteunen we startende ondernemers.

Op de bedrijventerreinen werken we samen met de SBBU (inmiddels: SBBM, Stichting Beheer Bedrijventerreinen Maashorst) aan de versterking van het economisch functioneren. We zijn bezig met de ontwikkeling van bedrijventerreinen Hoogveld-Zuid in Uden, Voederheil II en Voederheil-West in Zeeland en Reek-Zuid. We hebben onderzoek gedaan naar de mogelijke invulling van de Vluchtoordweg in Uden. Daarnaast hebben we een quickscan gemaakt van mogelijke nieuwe bedrijventerreinen, met daarbij een brede afweging in de omgevingsvisie.

In Agroproeftuin de Peel werken we samen met agrarische ondernemers die vernieuwen richting kringlooplandbouw. Aan de hand van initiatieven voeren we gesprekken met agrariërs over de mogelijkheden. Ook ondersteunen en stimuleren we nieuwe verdienmodellen als

AgroNatuurWonen en recreatieve mogelijkheden in het buitengebied. Daarnaast werken we aan het project vitale vakantieparken.

In de regio Noordoost-Brabant werken we samen op economische thema's zoals bedrijventerreinen, detailhandel, duurzaamheid en innovaties.

#### **4. Onderwijs**

Onderwijs is belangrijk voor onze gemeente. Kinderen vergroten op school hun kennis en vaardigheden. De inhoudelijke rol van de gemeente bij het onderwijs is beperkt, maar op het gebied van het faciliteren van goede, duurzame schoolgebouwen is onze rol groot. Daar zetten we als gemeente dan ook flink op in.

In 2023 hebben we samen met partners zoals onderwijsinstellingen, kinderopvang, GGD, ONS welzijn etc. gewerkt aan het opstellen van onderwijsachterstanden-beleid. Dat beleid is vastgesteld door de gemeenteraad in december 2023. Daarnaast is geïnvesteerd in het versterken van de samenwerking door de organisatie van een netwerkbijeenkomst, ontwikkeling van een netwerkkaart en herinrichting van de Lokale Educatieve Agenda.

Realisatie van de nieuwbouw van IKC West is in 2023 gestart. Daarin krijgen openbare basisschool De Klimboom en Kindcentrum Aventurijn hun nieuwe plek. De oplevering vindt plaats volgens planning medio 2024.

Uitbreiding van Speelleercentrum De Wijde Wereld heeft vertraging opgelopen doordat planvorming en welstandstoetsen meer tijd hebben gevraagd dan oorspronkelijk was voorzien. Eind 2023 is de bouwvergunning verleend, waardoor de realisatie kan starten.

Een Integraal Huisvestingsplan (IHP) is een langetermijnvisie voor onderwijshuisvesting. Zo'n plan biedt een leidraad voor investeringen in de scholenhuisvesting. Het zorgt voor een beleidsmatige en evenwichtige inzet van middelen en biedt een goed vertrekpunt voor het verbinden van opgaven in het sociaal-maatschappelijk domein. In samenwerking met schoolbesturen en grote kinderopvangorganisaties zijn we, onder begeleiding van een extern bureau, begin 2023 gestart met het ontwikkelen en opstellen van een nieuw IHP. Dit is, conform planning, in april 2024 ter besluitvorming voorgelegd en unaniem aangenomen.

#### **5. Sport, cultuur, recreatie en natuur**

##### *Sport*

De waarde van sport en bewegen wordt steeds meer gezien en erkend. Beide activiteiten dragen bij aan gezondheid, participatie, sociale cohesie, bestrijding van overgewicht en een actieve en gezonde leefstijl. Sport en bewegen kennen geen wettelijk kader, maar vormen desondanks een belangrijk thema op de gemeentelijke beleidsagenda's. Zowel in de vorm van realisatie, beheer en onderhoud van sportaccommodaties als met ontwikkelingen en activiteiten op het gebied van sport- en beweegstimulering.

In 2023 zijn we gestart met de ontwikkeling van een Sport- en Beweegvisie voor de gemeente Maashorst. Tegelijkertijd hebben we het lokale sportakkoord herijkt. In 2024 wordt de Sport- en Beweegvisie opgeleverd. Die zal input leveren aan het nieuwe subsidiebeleid en het nieuwe sportaccommodatiebeleid. Daarnaast zetten we in 2024 en 2025 in op het stimuleren van lokale sportieve initiatieven. Dat doen we onder meer door weer te starten met het Lokaal Sportakkoord Maashorst en de inzet van een coördinator Sport en Preventie. En we blijven participeren in de regionale samenwerking Uniek Sporten. Ook bespreken we in 2024 met onze partners de inzet van de combinatiefunctionarissen (buurtsportcoaches) binnen onze gemeente.

## *Cultuur*

Cultuur geeft kleur aan ons leven en inspireert. Het confronteert ons met onszelf, zet ons op andere gedachten en leert ons open te staan en respect te hebben voor het andere, voor het verleden. Tegelijkertijd biedt cultuur velen de mogelijkheid om zich te uiten, creativiteit te ontwikkelen, zich te organiseren en actief te zijn.

In 2023 hebben we na een uitgebreid participatietraject een nieuw gemeentelijk cultuurbeleid vastgesteld. Met dit beleid willen we in de periode 2024-2030 het mooie cultuuraanbod in onze gemeente behouden en verder verstevigen. Een belangrijk thema in het nieuwe beleid is cultuureducatie.

In Q4 van 2023 hebben we al de eerste stappen gezet met de uitvoering van dit nieuwe beleid.

In zowel 2022 als 2023 zijn er mooie resultaten geboekt met het programma Xpress, dat binnen het onderwijs zorgt voor kwalitatieve creatieve lessen. Eind 2023 hebben we besloten om dit ook de komende jaren te blijven ondersteunen met structurele gemeentelijke middelen, om zo alle kinderen in aanraking te laten komen met kunst en cultuur.

Ook hebben lokale organisaties in 2023 weer talloze culturele activiteiten georganiseerd. Een bijzonder cultuurevenement was Passie voor Pasen dat zich in en rondom Theater Markant afspeelde. Diverse lokale muzikanten, zangers, toneelmakers en culturele verenigingen/stichtingen werkten samen om op eigentijdse wijze samen het bekende paasverhaal te vertellen.

## *Recreatie*

De gemeente Maashorst wil de meest aantrekkelijke toeristische gemeente van Brabant worden. We promoten het toeristisch aanbod in onze gemeente via de website Explore Maashorst, sociale media en een Life magazine voor inwoners, bezoekers en ondernemers.

Ook hebben we, samen met stakeholders en gebiedsplatforms, een 'Visie toerisme en recreatie gemeente Maashorst 2040' opgesteld. Deze is in april 2023 door de gemeenteraad vastgesteld.

## *Natuur*

Natuur in de breedste zin is van groot belang om prettig te kunnen wonen in Maashorst. Natuur draagt bij aan de mentale en fysieke gezondheid doordat we in de natuur ontspannen en bewegen. Ook is natuur goed voor de economie; mensen wonen en werken nu eenmaal graag in een groene omgeving. Het beleid, beheer en onderhoud van de natuur in Maashorst is erop gericht deze natuur in stand te houden en verder te ontwikkelen. Voor natuurgebied De Maashorst is daarom een nieuwe Gebiedsvisie vastgesteld. Voor de bebouwde omgeving is de hoofdgroenstructuur in beeld gebracht en gaan we in 2024 bepalen hoe we deze verder willen ontwikkelen. Daarnaast hebben we diverse projecten opgestart die in 2024 en 2025 worden uitgevoerd. Ze dragen bij aan de vergroening en beleving van Maashorst. Het gemeentehuis heeft in 2023 al een groene gevel gekregen, net zoals een paar panden in het centrum van Uden en we gaan in 2024 nog meer gebouwen vergroenen.

## **6. Sociaal domein**

In 2023 is een nieuw armoedebeleid vastgesteld met daarin aandacht voor preventie en vroeg signalering. We bevorderen financiële zelfredzaamheid, zetten ons in voor een integrale aanpak en geven specifiek aandacht aan kinderen in armoede. Kinderen moeten, ongeacht de gezinssituatie waarin ze opgroeien, alle kansen krijgen om zich op sociaal, mentaal en fysiek vlak te ontwikkelen

In 2023 is er een start gemaakt met het opstellen van beleid rondom 'een sterke sociale basis' in de wijken/kernen. Het transformatiebudget is ingezet voor het behouden en voortzetten van de best practices van de eerder uitgevoerde pilots die een plaats gaan krijgen in de 'sterke sociale basis'.

In 2022 waren er wachtlijsten bij de gemeentelijke toegang voor het krijgen van gespecialiseerde hulp. Om grip te krijgen op de wachtlijsten is er een plan van aanpak opgesteld. Dit heeft erin geresulteerd dat de wachttijden eind 2023 zijn teruggebracht tot de hiervoor gestelde termijn.

Daarnaast zijn er verschillende acties uitgezet om in samenwerking met ketenpartners sterker in te zetten op preventie. Hier is bijvoorbeeld de inzet van preventiewerkers jeugd uit naar voren gekomen. Dit is een samenwerking tussen de GGD, ONS welzijn, Compass en de gemeente.

Verder is de inzet van een praktijkondersteuner jeugd bij de huisartsen verder uitgebreid.

In 2023 is verder uitvoering gegeven aan de afspraken vanuit het Partnership IBN.

De krapte op de arbeidsmarkt wordt benut door de bijstandsgerechtigden met ondersteuning en bemiddeling van de consulenten Participatie en de accountmanager. Om dit een extra impuls te geven zijn we in 2023 gestart met het project "Iedereen Kans op Werk". In het project zetten we vanuit drie sturingslijnen (beperken instroom; verhogen uitstroom; datagedreven werken en nieuwe instrumenten) in op een substantiële verlaging van het aantal bijstandsgerechtigden. De drie sturingslijnen richten zich met name op het doelmatiger en effectiever maken van werkprocessen. Maar ook op de inzet van nieuwe re-integratie instrumenten en een betere monitoring van effecten en resultaten. Het project loopt in ieder geval nog heel 2024 door en heeft ten opzichte van 1 januari 2022 al geleid tot een verlaging van ruim 5% van het bestand aantal bijstandsgerechtigden.

## **7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid**

Landelijk zijn in 2022 diverse bestuurlijke akkoorden gesloten rond zorg, preventie en gezondheid, zoals het Integraal Zorg Akkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Vanaf 2023 zijn deze akkoorden gaan doorwerken in het gemeentelijk beleid. Bij Maashorst stond 2023 dan ook in het teken van het starten met de uitvoering(splannen) van deze akkoorden, en aansluitend het starten met het ontwikkelen van het gezondheidsbeleid.

Het afgelopen jaar is het strategisch kader opgesteld. Daarin is normalisering een belangrijk uitgangspunt. Het strategisch kader biedt koers voor de verdere beleidsontwikkelingen op de verschillende terreinen binnen het sociaal domein.

Vanuit de GGD is ingezet op gezondheidsbevordering en leefstijl, gericht op een gezonde start, gezond opgroeien, gezond ouder worden en gezonde leefomgeving. Daarover zijn ook landelijk campagnes uitgerold, zoals die van 'Stoptober' (over stoppen met roken) en 'Ik Pas' (over matigen alcoholgebruik). Daarnaast zijn er webinars georganiseerd over gezondheids- en opvoedthema's. In 2023 zijn de webinars rondom preventie van middelengebruik het beste bezocht vanuit Maashorst.

Naast de inzet van de GGD is er door diverse partners ingezet op het ondersteunen en uitvoeren van activiteiten in de diverse wijken. Zo werden er feestdagen georganiseerd, is er voorlichting gegeven, en zijn er ontmoetingen georganiseerd in de wijken. Dit soort activiteiten draagt bij aan het welbevinden van onze inwoners.

De GGD zet zich ook in om de landelijke richtlijn voor de vaccinatiegraad te behouden in onze gemeente, in samenwerking met partners. Denk daarbij niet alleen aan COVID-vaccinaties, maar ook aan bijvoorbeeld de 22 weken prik voor pasgeborenen.

Vanuit het actieprogramma 'Oog voor elkaar' ten slotte zijn er verschillende activiteiten georganiseerd rondom het thema eenzaamheid. Denk hierbij aan huisbezoeken van inwoners ouder dan 75, trainingen voor professionals rondom het bespreken van eenzaamheid en het verspreiden van signaleringskaarten eenzaamheid.

Op 28 juni 2019 heeft het toenmalige kabinet het Klimaatakkoord gepresenteerd. Inmiddels zijn de klimaatambities van Nederland verhoogd. In 2030 moet de CO<sub>2</sub>-uitstoot in Nederland met ten minste 55% zijn gedaald als opmaat naar een klimaatneutraal Nederland in 2050. Een substantieel deel van de maatregelen (klimaatmitigatie) uit het Klimaatakkoord moeten decentrale overheden uitvoeren, organiseren en coördineren. De warmtetransitie in de Gebouwde Omgeving vormt voor gemeenten de grootste opgave. Daarnaast zijn veel activiteiten in het klimaatakkoord onderling met elkaar verweven. Zo dienen er ook maatregelen genomen te worden om de effecten van klimaatverandering te beperken. (klimaatadaptatie).

In 2023 is in navolging van de Transitie Visie Warmte het Uitvoeringsplan Verduurzaming Gebouwde Omgeving 2023-2026 door het college vastgesteld. Ook is een begin gemaakt met de uitwerking van het Nationaal Isolatieprogramma (NIP) naar een uitvoeringsplan voor de Lokale Aanpak Isolatie in Maashorst. In de lokale aanpak isolatie zal er aandacht zijn voor kwetsbare groepen. In 2023 is voor deze groepen de Energiehulp georganiseerd; een klusdienst die energiebesparende maatregelen meteen installeert. We zijn ook gestart met het versneld uitvoeren van energiebesparende maatregelen aan ons gemeentelijk vastgoed. En verder zijn de eerste routekaarten 'naar een CO<sub>2</sub>-neutrale energievoorziening in 2050' opgesteld. Met deze routekaarten zijn enkele DUMAVA (Duurzaam Maatschappelijk Vastgoed)-subsidies ontvangen. Er is een stimuleringscampagne voor zonnepanelen uitgevoerd en er is een pilot gestart met zon op dak i.c.m. batterijopslag.

Volgens de kaders van het beleid Grootschalige opwek zon- en windenergie en het Addendum Sociaal- maatschappelijke voorwaarden voor grootschalige opwekking zonne- en windenergie Maashorst is gestart met het doorlopen van een tender voor grootschalige opwek.

Er is sprake van een verschuiving van MVI (Maatschappelijk Verantwoord Inkopen) als specifiek inkoop-gerelateerd onderwerp naar borging van duurzaamheid in de hele organisatie, inclusief de opdrachtgever. Dit noemen we Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven & Inkopen. (MVOI). In 2023 is het nieuwe inkoopbeleid in lijn met deze verschuiving voorbereid.

De eerste van de Duurzame Doelen Agenda's, Veerkrachtig en Soortenrijk (Klimaatadaptatie en Biodiversiteit), is opgesteld en in november 2023 door de raad vastgesteld. Er is onder meer een klimaat-impactanalyse uitgevoerd in voorbereiding op het verwerken van klimaatadaptatie in diverse beleids- en uitvoeringsprogramma's in 2024.

De gemeente Maashorst is in 2023 aangemeld als Global Goals Gemeente. Een concrete stap om de Sustainable Development Goals (SDG's) ofwel Global Goals als een kompas te gaan gebruiken bij de uitwerking van duurzame ontwikkeling/brede welvaart. Zo krijgen de SDG's een prominente rol als structuur in de nieuwe duurzaamheidsagenda's, is de verschuiving van MVI naar borging van duurzaamheid in de hele organisatie met MVOI gekoppeld aan de SDG's en is de duurzaamheidsmonitor in 2023 uitgevoerd als een SDG monitor.

## **8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing**

Voorzien in de huidige en toekomstige woningbehoefte van onze inwoners is een continu proces. Om de productie van woningen te versnellen hebben we in 2023 uitvoering gegeven aan de Versnellingsagenda woningbouw. We hebben daarbij ons beleid geharmoniseerd en geactualiseerd en een woningbehoefte- en woonwensenonderzoek uitgevoerd. We hebben een groot aantal nieuwe initiatieven beoordeeld. Hierbij zijn we veelvuldig in gesprek met

initiatiefnemers en ontwikkelaars om de verschillende woningbouwontwikkelingen te versnellen, passend bij de ambities van onze gemeente. Ruim 300 woningen zijn in 2023 in Maashorst opgeleverd, met ook woningen voor bijzondere doelgroepen. We hebben de regionale woondeal gesloten, waarmee de bouw van sociale huurwoningen en goedkope koopwoningen is geborgd. Verder hebben we het afgelopen jaar een groot aantal ontwerpbestemmingsplannen ter inzage gelegd. Daarmee is de toekomstige bouw van ruim 1000 woningen in diverse projecten in procedure gebracht, zodat we de versnellingslijn ook kunnen voortzetten.

Ondanks dat begin 2023 het inwerking treden van de Omgevingswet opnieuw was uitgesteld, hebben we in 2023 grote stappen gezet om te komen tot een Omgevingsvisie voor de gemeente Maashorst. De concept-Omgevingsvisie is klaar en leggen we begin 2024 ter vaststelling voor aan de raad.

## **9. Bestuur en dienstverlening**

In het jaar 2023 hebben we mooie stappen gezet op het gebied van participatie en dienstverlening, passend bij onze ambities uit het bestuursakkoord. Het jaar 2023 was ook het jaar waarin we maar liefst twee keer verkiezingen organiseerden.

### *Dienstverlening: meer inzicht*

Voor het verbeteren van onze dienstverlening is inzicht cruciaal. In 2023 voerden we daarom zowel een uitgebreid dienstverleningsonderzoek uit als een specifiek bereikbaarheidsonderzoek. Onze inwoners en ondernemers gaven ons gemiddeld een 7 voor onze dienstverlening. We gingen daarnaast aan de slag met klantreizen.

### *Resultaten op het gebied van participatie*

Maashorst heeft participatie hoog op de agenda staan. Samen denken, samen doen. In 2023 gingen we daarom met inwoners uit alle kernen in gesprek en we brachten de focuspunten per kern in beeld. Daarnaast gingen we aan de slag met participatie in zes experimenteerbuurten in Uden. Ook werd het plan voor jongerenparticipatie vastgesteld en werd het Udenfonds doorontwikkeld naar het Maashorstfonds.

## **10. Bedrijfsvoering en inkomsten**

### *Overhead*

Met het programma 'De basis op orde' (2022-2023) zijn we erin geslaagd om onze bedrijfsvoering naar een hoger niveau te tillen. Dat had ook zijn effect op onze dienstverlening, zoals bleek uit de waardering met een 7 in het jaarlijkse inwoner-tevredenheidsonderzoek.

We hebben in 2023 veel opgepakt. Zo is de verbouwing van het gemeentehuis afgrond, hebben we een HRM-visie, leer- en ontwikkelstrategie en arbeidsmarktstrategie opgesteld, én hebben we bijna 100% van de harmonisaties van beleid, regelgeving en processen gerealiseerd. Daarnaast werden we geconfronteerd met extra taken, zoals de opvang van Oekraïners en asielzoekers (in het Van der Valk Hotel) en de wisseling van burgemeester en gemeentesecretaris. Ondanks de krapte op de arbeidsmarkt zijn we erin geslaagd om flinke stappen te zetten. Wel bleef het ziekteverzuimcijfer met 6,04% nog hoog. Corona-effecten (toch nog) en een hoge werkdruk worden als belangrijkste oorzaken aangegeven.

### *Treasury*

Onze begrotingen zijn structureel sluitend en de jaarrekening 2022 kende een fors positief saldo. We gaan ervan uit, mede gezien de constatering in de managementletter, dat er een goedkeurende verklaring volgt van de accountant over de jaarrekening 2022.

## *Belastinginkomsten*

De belastingen zijn in 2023 gestegen met de inflatiecorrectie van 2,3%. Ook in 2023 hebben er als gevolg van de harmonisatie van belastingen tussen Uden en Landerd kleine verschuivingen plaatsgevonden in de lasten voor inwoners en ondernemers. Bijvoorbeeld in de rioolheffing.

De uitvoerende organisatie voor onze gemeentelijke belastingen (BSOB) constateert nog steeds een hoger aantal bezwaren (vanwege de werkwijze van de NoCureNoPay-bureaus). In combinatie met lagere opbrengsten en diverse investeringen is de bijdrage van Maashorst hoger dan oorspronkelijk begroot. Op de langere termijn lijkt er een dalende trend in de begroting van de BSOB te zitten.

## *Gemeentefonds*

De meest actuele circulaire van het ministerie van Binnenlandse Zaken (BZK) is de decembercirculaire. Deze hebben we verwerkt. Maar aangezien de circulaire pas op 6 december 2023 beschikbaar is gesteld, hebben we geen mogelijkheid gezien om deze circulaire ook op begrotingsbasis in onze administratie te verwerken, middels het budgetrecht van de raad. De laatste vergadering van de raad waar budgetten van 2023 kunnen worden aangepast, is namelijk de decembervergadering van 14 december geweest. Dit betekent dat een deel van het rekeningsaldo in principe hiermee al verklaard is (€ 3.535.667).

# Kerngegevens

Het kabinet neemt de prognoses van het Centraal Planbureau (CPB) over in de Rijksbegroting. De programmabegroting is o.a. gebaseerd op informatie van het CPB. De meicirculaire is hierbij van groot belang. Op basis van die prognoses stellen we namelijk de programmabegroting op. Zo nemen we het prijsindexcijfer over voor de berekening van de prijsinflatie.

Voor de ontwikkeling van de sociale structuur (onze inwoners naar leeftijdsgroepen) hanteren we de ramingen van de Provincie. De BSOB bijvoorbeeld verstrekt ons informatie over de waardeontwikkelingen van woningen. Kortom, allemaal belangrijke informatie over ontwikkelingen die we betrekken bij de voorbereiding van onze programmabegroting.

Klik [hier](#) (PDF, 237.2 kB) voor de gehanteerde kerngegevens 2023 e.v..



# Jaarverslag - Programmaverantwoording

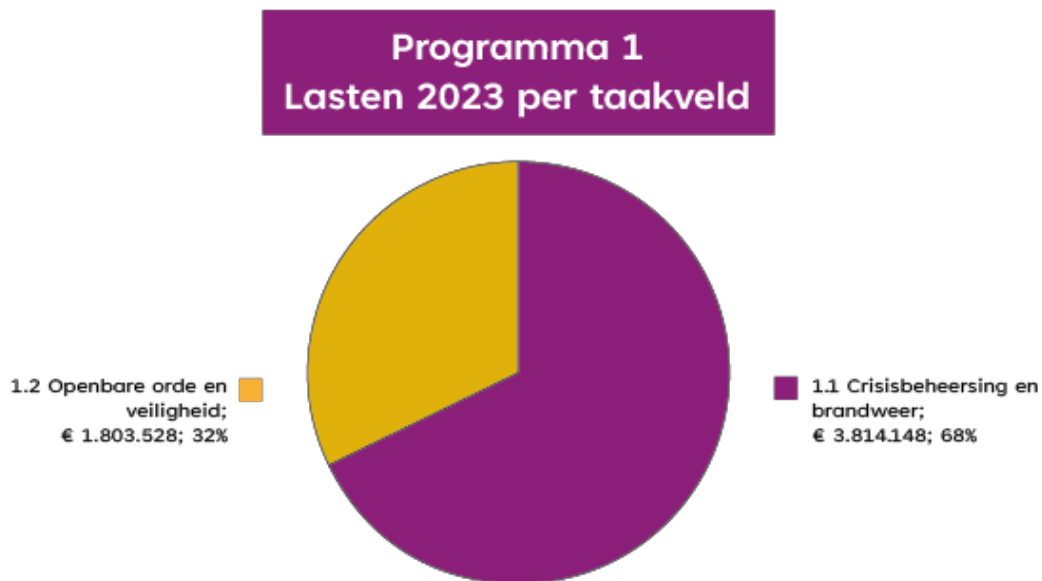
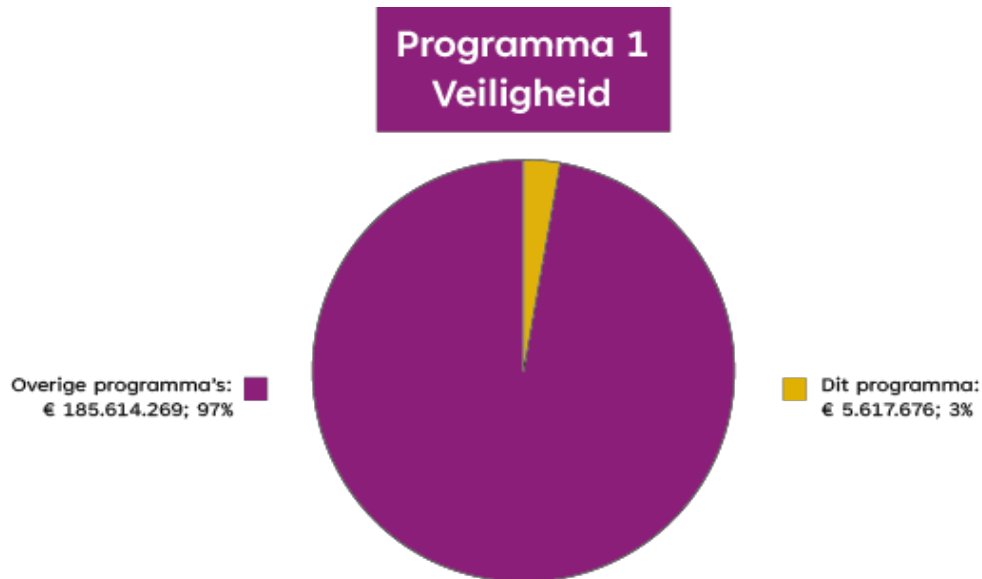
## Leeswijzer programma's

Het tweede gedeelte van deze Programmarekening geeft een toelichting op de 10 programma's. Bij elk programma is de volgende informatie opgenomen:

1. Inleidende tekst: we geven beknopt weer wat er onder dit programma viel in 2023.
2. We presenteren de lasten van de taakvelden binnen het programma individueel, en als aandeel van het totaal.
3. Vervolgens geven we per taakveld:
  - een korte omschrijving;
  - 'Wat hebben we bereikt'. In de Programmabegroting hebben we doelen gesteld, die doelen zijn onder andere afgeleid van het bestuursakkoord en zijn leidend geweest voor 2023. Hier volgt nu een toelichting op wat we hebben bereikt;
  - 'Wat hebben we hier in 2023 voor gedaan', een toelichting op activiteiten en prestaties die bij onze doelen horen;
  - 'wat heeft het gekost'. Zowel de extra inspanningen in de vorm van nieuwe wensen, als alle baten en lasten binnen het taakveld;
  - de samenwerkingen met rechtspersonen waarin we een bestuurlijk en financieel belang hebben. In de paragraaf 'verbonden partijen' gaan we hier dieper op in;
  - een verwijzing naar wet- en regelgeving, waar de gemeente rekening mee moet houden;
  - Voor wat de grote projecten van > € 500.000. Projecten lopen meerdere jaren. Met de raad is afgesproken ook deze periodiek in de planning- en controlproducten te betrekken. Die rapportage is als bijlage toegevoegd.

# 1. Veiligheid

Dit programma gaat over de verschillende aspecten van openbare orde en veiligheid: crisisbeheersing en rampenbestrijding, integrale veiligheid, ondermijning en zorg en veiligheid. Samen met onze partners zoals (o.a.) de politie, de Veiligheidsregio, het openbaar ministerie en anderen werken we samen aan een veilige omgeving voor iedereen die woont, werkt en verblijft in Maashorst.



## Wat heeft het gekost (bedragen x €1.000)

Programma 1. Veiligheid	Rekening 2022	Begroting 2023 primitief	Begroting 2023 incl. wijzigingen	Rekening 2023	Verschil	Voordeel / Nadeel
<b>Lasten exclusief reserves</b>						
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	3.608	3.814	3.837	3.814	23	V
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.486	1.995	2.473	1.804	670	V
<b>Totaal lasten</b>	<b>5.093</b>	<b>5.809</b>	<b>6.311</b>	<b>5.618</b>	<b>693</b>	<b>V</b>
<b>Baten exclusief reserves</b>						
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	7	7	-3	-3	0	-
1.2 Openbare orde en veiligheid	175	37	105	57	-48	N
<b>Totaal baten</b>	<b>182</b>	<b>43</b>	<b>102</b>	<b>54</b>	<b>-48</b>	<b>N</b>
<b>Gerealiseerd resultaat exclusief mutaties reserves</b>	<b>4.912</b>	<b>5.766</b>	<b>6.209</b>	<b>5.564</b>	<b>645</b>	<b>V</b>
Stortingen in reserves	34	0	0	0	0	-
Onttrekkingen uit reserves	34	0	34	34	0	-
<b>Gerealiseerd resultaat inclusief mutaties reserves</b>	<b>4.912</b>	<b>5.766</b>	<b>6.175</b>	<b>5.530</b>	<b>645</b>	<b>V</b>

Een toelichting op de verschillen tussen begroting en rekening is opgenomen bij de 'analyse op hoofdlijnen'.

# Veiligheid - Crisisbeheersing en brandweer

Gemeenten hebben de verantwoordelijkheid om voor hun inwoners te zorgen, in het bijzonder tijdens rampen en crises. De gemeente speelt een belangrijke rol bij het bestrijden van rampen en het beheersen van crises. Alle taken van de gemeente op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing worden Bevolkingszorg genoemd.

## Doelen

### Wat willen we bereiken?

We zetten in op een goede kwaliteit van de fysieke veiligheid en brandweezorg. Daarnaast willen we een adequaat niveau van crisisbeheer in stand houden, evenals een goede voorbereiding van rampenbestrijding.




### Wat hebben we bereikt?

De bredere veiligheidsregio (in ons geval: Veiligheidsregio Brabant-Noord) faciliteert en regisseert de bevolkingszorgprocessen, zodat de gemeenten in deze regio zich kunnen voorbereiden op het bestrijden van rampen en beheersen van crisissen. Het is onze verantwoordelijkheid als gemeente dat onze eigen ambtenaren die deel uitmaken van een crisisteam, beschikken over de basiskennis crisisbeheersing en dat onze eigen crisisorganisatie op orde is. Daarnaast heeft elke gemeente de plicht om bij te dragen aan regionale functies. Die zijn vanuit Maashorst allemaal ingevuld. Onze adviseur rampenbestrijding en crisisbeheersing zorgt ervoor dat de processen en functies actueel blijven.

In 2023 is de brandweer in onze gemeente in totaal 372 maal uitgerukt. Met posten in Uden, Schaijk en Zeeland blijft het mogelijk snel ter plaatse te zijn.

### Wat hebben we daarvoor gedaan?

Overzicht van acties/activiteiten:

-  Actie is opgestart en de uitvoering is volgens de (bijgestelde) planning verlopen of is volledig gerealiseerd
-  Er is gestart maar de planning loopt achter of de uitvoering is afwijkend
-  Nog niet gestart

	Acties / activiteiten	2023	Indicator	Toelichting
1.	Trainen van medewerkers om deel te nemen aan de regionale crisisorganisatie zonder additionele kosten.	2023		Dit gebeurt nog incidenteel en wordt geborgd in 2024.
2.	Organiseren van lokale informatiebijeenkomsten voor crisisfunctionarissen.	2024		In het eerste kwartaal van 2024 wordt een informatiebijeenkomst georganiseerd voor crisisfunctionarissen die géén trainingen aangeboden krijgen vanuit de veiligheidsregio.

3.	Opzetten van de lokale/mono opschaling	2024		Nog niet gereed. Wordt in 2024
	voor de gemeente Maashorst.			opgepakt: gaat over inzet crisisorganisatie om spoedeisende onderwerpen aan te kunnen pakken.
4.	Actualiseren van de ramp- en crisisplannen.	2023/2024		In 2023 is het beleidsplan 2024 – 2027 VRBN en crisisplan 2024 –2027 VRBN vastgesteld.
5.	Het organiseren en houden van rampenoefeningen voor de organisatie en het bestuur.	2023/2024		In Q3 van 2023 is de GBT-oefening last minute gecancelled. Is opnieuw ingepland.

### Wat heeft het gekost?

Eventuele nieuwe accenten met financiële gevolgen lichten we hieronder toe.

(x € 1.000)

Extra begroot in Programmabegroting 2023	inv	2023	2024	2025	2026
Totaal					

### Resultaat 2e financiële afwijkingenrapportage 2023

Omschrijving	2023 structureel		2024 structureel		2025 structureel		2026 structureel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
(< € 50.000)								
Totaal taakveld								

Omschrijving	2023 incidenteel		2024 incidenteel		2025 incidenteel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
Totaal taakveld						

### Samenwerkingen

- Veiligheidsregio Brabant-Noord

## Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. Iedereen kan de geldende regels raadplegen.

### Landelijke wet- en regelgeving

Op [www.overheid.nl](http://www.overheid.nl) zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst te vinden.

### Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website [Overheid.nl](http://Overheid.nl). De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) raadplegen.

### Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente is eveneens opgenomen en vindt u [hier](#).

## Veiligheid - Openbare orde en veiligheid

Onder dit taakveld vallen o.a. openbare orde, de aanpak van ondermijning, sociale veiligheid en leefbaarheid. Wij werken aan een gemeente waarin iedereen zich veilig voelt. Dit draagt bij aan een prettige woon- en leefomgeving. We blijven actief om dit verder te verbeteren. Daarbij is het van belang dat we samenwerken met onze partners in het veiligheidsveld en met inwoners.

### Doelen

#### Wat willen we bereiken?

We willen een veilige woon- en leefomgeving realiseren/behouden, waar de bewoners zich prettig voelen.

Daarbij zetten we in op een integrale kijk op (de prioriteiten van) veiligheid en een integrale aanpak van veiligheidsproblemen met betrokkenheid van inwoners.

- De gemeenteraad heeft eind 2022 het Integraal Veiligheidsplan (IVP) voor 2023-2026 vastgesteld. De prioriteiten liggen bij:
- De aanpak van ondermijnende criminaliteit
- Het verbeteren van digitale veiligheid
- Het voorkomen van maatschappelijke onrust
- De zorg voor een veilige woon- en leefomgeving
- Het verbinden van zorg en veiligheid

---

#### Wat hebben we bereikt?

##### *Criminaliteitscijfers*

Uit de politiecijfers over 2023 blijkt dat de traditionele vormen van criminaliteit (inbraken, diefstallen) zijn toegenomen ten opzichte van eerdere jaren. We gebruiken deze cijfers om samen met de politie prioriteiten te stellen. In 2023 is extra aandacht gegeven aan diefstal van (elektrische) fietsen.

Enkele jaren geleden is gestart met de gestructureerde aanpak van jeugdoverlast. Naast het verhinderen van overlast op zichzelf, willen we voorkomen dat de overlast in crimineel gedrag overgaat. Ook in 2023 is het jeugdsignaleringsoverleg met verschillende partners gevoerd.

#### *Verbetering toezicht in wijken en stimuleren buurtpreventie*

Het team BOA's zet in op wijkgericht werken. Het stimuleren van buurtpreventie via WhatsApp-en/of Facebook-netwerken is onderdeel van onze aanpak. Er zijn verschillende buurtpreventieprojecten opgezet. Samen met de politie verbeteren we de contacten in de wijk daarnaast via het project Bondgenoten.

De BOA's voeren een steeds uitgebreider takenpakket uit. Denk aan inzet bij evenementen, begeleiding van demonstraties en controles op illegale prostitutie. Ook andere afdelingen van de gemeente maken steeds meer gebruik van de BOA's, zoals de controles op afval en hulp bij sociale problemen. In het natuur- en buitengebied (groene boa) zien we een stijgende trend van illegale stroperij, milieu- en drugscriminaliteit.

In 2023 hebben we City-control aangeschaft, een systeem waarin de boa's hun dagelijkse taken kunnen vastleggen. Hiermee kunnen we beter de inspanningen en resultaten monitoren. Ook hebben we besloten extra capaciteit in te zetten vanwege de opening van de noodopvang voor asielzoekers in het Van der Valk Hotel.

#### *Aanpak van criminaliteit, fraude en ondermijning; Taskforce RIEC*

Het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC) Brabant Oost is in ons gemeentehuis gehuisvest. Dat heeft in 2023 aandacht besteed aan verschillende casussen, die vaak onze gemeentegrens overschreden.

#### *Interventieteam Maas & Leijgraaf*

In onze gemeente zijn in 2023 58 controles uitgevoerd/locaties bezocht met diverse ketenpartners, zoals de politie, omgevingsdienst, douane, NVWA, Nederlandse Arbeidsinspectie, Enexis en woningstichtingen.

#### *Veilige Publieke Taak*

Binnen de Maas & Leijgraaf-samenwerking zijn we in 2023 gestart met het projectmatig implementeren van de Brabantse Norm Weerbare Overheid. Die heeft tot doel dat we als overheidsorganisaties weerbaarder worden tegen ondermijnende criminaliteit.

#### *Versterken informatiepositie*


Met ingang van 2023 is structurele capaciteit beschikbaar gekomen om onze informatiepositie te versterken. Zo is in 2023 een Veiligheidsinformatieknooppunt (VIK) voorbereid, dat in het eerste kwartaal van 2024 gereed is. In 2023 zijn er diverse proefcasussen geweest en daaruit blijkt dat deze aanpak werkt.

## Verbeteren samenwerking tussen taakvelden zorg en veiligheid

De samenwerking tussen de taakvelden zorg en veiligheid is de afgelopen jaren sterk verbeterd. De casuïstiek rondom zorg en veiligheid groeit door de ontwikkelingen in de maatschappij. De (door-)ontwikkelingen in de aanpak van personen met onbegrepen gedrag en nazorg voor ex-gedetineerden krijgen extra aandacht. Naast aandacht voor casuïstiek zijn we in 2023 gestart met ontwikkeling van beleid op een integrale aanpak voor de raakvlakken zorg en veiligheid. Dit doen we onder de noemer Sterke Sociale Basis.








### Wat hebben we daarvoor gedaan?







Overzicht van acties/activiteiten:

 Actie is opgestart en de uitvoering is volgens de (bijgestelde) planning verlopen of is volledig gerealiseerd

 Er is gestart maar de planning loopt achter of de uitvoering is afwijkend

 Nog niet gestart

	Acties / activiteiten	2023	Indicator	Toelichting
1.	Maken Integraal Veiligheidsplan 2023-2026.	2023		Het integraal Veiligheidsplan wordt uitgevoerd
2.	De lessen uit diverse pilots vertalen naar 'wijkgericht werken' in alle kernen en gebieden.	2023		Dit is nog in ontwikkeling.
3.	Er zijn genoeg politieagenten en boa's die goed toegerust en zichtbaar zijn.	2023 e.v.		Dit is een vast bespreekpunt in elk bestuurlijk overleg met de politie.
4.	Deelnemen aan gezamenlijk integraal interventieteam Maas en Leijgraaf.	2023 e.v.		Het Interventieteam Maas & Leijgraaf is opgestart en functioneel.
5.	Informatiepositie gemeente versterken door oprichting van een VIK (Veiligheids Informatie Knooppunt) .	2023		We liggen op koers. Het VIK wordt in 2024 voortgezet.
6.	Implementatie van en actieplan Veilige Publieke Taak.	2023 e.v.		Dit is opgestart in 2023 en loopt door in 2024.
7.	Inwoners en bedrijven zijn zich bewust van de risico's van cybercriminaliteit en weten hoe ze zich daartegen kunnen beschermen.	2023 e.v.		Informatiecampagne loopt

8.	Weerbaar maken maatschappij tegen invloeden ondermijning.	2023 e.v.		Er zijn verschillende informatietrajecten actief.
9.	Er is een gezamenlijk plan van aanpak (gemeente, politie, woningbouwverenigingen en (welzijns-)partners) voor de bescherming van kwetsbare groepen.	2023		Goede samenwerking op casusniveau, nog niet planmatig uitgewerkt.
10.	Bij sociaal maatschappelijke casuïstiek is er een integrale aanpak van de gemeente en de (welzijns-) partners.	2023		Er zijn verschillende overlegvormen actief op casuïstiek- en beleidsniveau.
11.	Er is altijd minimaal één gespecialiseerde jeugdagent actief in onze gemeente.	2023 en verder		Dit is gerealiseerd.
12.	We continueren de nauwe samenwerking tussen gemeente, politie en het jongerenwerk.	2023 e.v.		Dit is gerealiseerd. Het jeugdoverleg is actief.
13.	Regievoerder jeugd 'benoemen', zodat er één aanspreekpunt is binnen de organisatie.	2023		We hebben een Adviseur Zorg en Veiligheid met specialiteit jeugd als aanspreekpunt
14.	We brengen agressie en bedreiging richting onze medewerkers en bestuurders tot een minimaal niveau. We hanteren een zerotolerancebeleid en doen altijd aangifte.	2023		Dit is onderdeel van het project Weerbare Overheid.
15.	Een meld- en registratiesysteem opzetten en bijhouden.	2023		Gereed

---



## Wat heeft het gekost?

Eventuele nieuwe accenten met financiële gevolgen lichten we hieronder toe.

(x € 1.000)

Extra begroot in Programmabegroting 2023	inv	2023	2024	2025	2026
Boa-capaciteit		88	88	88	88
Toerusting boa's	43	6	6	6	6
Versterken informatiepositie		120	120	120	120
Regiovoerder jeugd benoemen		62	62	62	62
<b>Totaal</b>	<b>43</b>	<b>276</b>	<b>276</b>	<b>276</b>	<b>276</b>

Resultaat 2e financiële afwijkingenrapportage (x € 1.000)

Omschrijving	2023 structureel		2024 structureel		2025 structureel		2026 structureel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
Aframen inhuurbudget projectleider Leefbaarheid wijken ( < € 50.000)	56							
Maaltijdvoorzieningen		9		9		9		
Teruggave reserve zorg- en veiligheidshuis Brabant-Noordoost	24							
leges APV en Drank&Horeca		14						
vuurwerkevenementen voormalige gemeente Landerd	8		8		8		8	
Opleidingskosten team veiligheid		20						
cameratoezicht	37							
Aanschaf BOA voertuig		2		4		4		
Bereikbaarheidsdiensten AOV'ers		3		16		16		
Niet realiseren besparing energielasten		20						
<b>Totaal taakveld</b>	<b>125</b>	<b>68</b>	<b>8</b>	<b>29</b>	<b>8</b>	<b>29</b>	<b>8</b>	

(x € 1.000)

Omschrijving	2023 incidenteel		2024 incidenteel		2025 incidenteel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
Voorfinanciering noodopvang asielzoekers		500		500		500
Subsidie projectleider Weerbare overheid	100	100	90	90		
(< € 50.000)						
<b>Totaal taakveld</b>	<b>100</b>	<b>600</b>	<b>90</b>	<b>590</b>		<b>500</b>

## Samenwerkingen

- Regionaal Veiligheidshuis Maas en Leijgraaf
- 
- Veiligheidsoverleg en districtelijk driehoeksoverleg

## Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. Iedereen kan de geldende regels raadplegen.

### Landelijke wet- en regelgeving

Op [www.overheid.nl](http://www.overheid.nl) zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst te vinden.

### Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website [Overheid.nl](http://Overheid.nl). De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) raadplegen.

### Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente zijn eveneens opgenomen en treft u [hier](#).

## Projecten

Geen.

## Analyse op hoofdlijnen

Totaal saldo programma € 645.099 V

<b>Crisisbeheersing en brandweer</b>	€ <b>23.068</b>	V
Er is een kleine mismatch tussen begrote en werkelijke bijdrage Veiligheidsregio doordat deze fluctueert aan de hand van aantal inwoners. Hierdoor resteert € 12.500 budget. Dit is een afwijking van slechts 0,34%. Daarnaast hebben een geplande GBT oefening (GBT staat voor Gemeentelijk BeleidsTeam) en een incompany oefening door omstandigheden geen doorgang gevonden en resteert het budget van € 8.700.		
<b>Openbare orde en veiligheid</b>	€ <b>622.031</b>	V
Een voordeel van € 500.000 vanwege de voorfinanciering van de noodopvang in het Van der Valkhotel. Dit bedrag wordt voorgedragen om via resultaatbestemming over te hevelen naar 2024. Ook is een voordeel gerealiseerd van € 55.000. Dit komt doordat na het eerste volledige jaar van het interventieteam bleek dat de administratie niet geheel correct ingericht is, hierdoor zijn te veel detacheringsofbrengst geboekt. Afsluitend heeft een BTW-compensatie voor een voordeel van € 8.000 gezorgd.		

## 2. Verkeer en vervoer

Dit programma gaat over wat wij lokaal en regionaal doen aan verkeer en vervoer, om de kwaliteit van de leefomgeving in de gemeente Maashorst te vergroten.

Daarvoor voeren wij beheer, onderhoud en/of reconstructies uit aan wegen, openbare verlichting en civieltechnische kunstwerken.

In dit programma is ook opgenomen wat wij doen aan beleid, beheer, inrichting en onderhoud van alle parkeervoorzieningen in de gemeente.



## Wat heeft het gekost (bedragen x €1.000)

Programma 2. Verkeer en vervoer	Rekening 2022	Begroting 2023 primitief	Begroting 2023 incl. wijzigingen	Rekening 2023	Vershil	Voordeel / Nadeel
Lasten exclusief reserves						
2.1 Verkeer en vervoer	6.279	7.907	7.470	7.090	380	V
2.2 Parkeren	1.374	1.551	1.707	1.633	74	V
<b>Totaal lasten</b>	<b>7.654</b>	<b>9.457</b>	<b>9.177</b>	<b>8.723</b>	<b>454</b>	<b>V</b>
Baten exclusief reserves						
2.1 Verkeer en vervoer	627	311	529	1.099	570	V
2.2 Parkeren	20	36	18	22	4	V
<b>Totaal baten</b>	<b>647</b>	<b>347</b>	<b>547</b>	<b>1.121</b>	<b>574</b>	<b>V</b>
<b>Gerealiseerd resultaat exclusief mutaties reserves</b>	<b>7.007</b>	<b>9.110</b>	<b>8.630</b>	<b>7.602</b>	<b>1.028</b>	<b>V</b>
Stortingen in reserves	1.608	1.646	3.383	1.076	2.307	V
Onttrekkingen uit reserves	938	1.597	3.381	627	-2.754	N
<b>Gerealiseerd resultaat inclusief mutaties reserves</b>	<b>7.677</b>	<b>9.158</b>	<b>8.632</b>	<b>8.052</b>	<b>580</b>	<b>V</b>

Een toelichting op de verschillen tussen begroting en rekening is opgenomen bij de 'analyse op hoofdlijnen'.

# Verkeer en vervoer-Verkeer en vervoer

Tot dit taakveld behoren de taken op het gebied van verkeer (inclusief voetgangers), vervoer (personen en goederen) en de aanleg en het onderhoud van de bijbehorende infrastructuur en openbare verlichting in de openbare ruimte.

## Doelen

### Wat willen we bereiken?

We willen dat de gemeente Maashorst ook in de toekomst goed en makkelijk te bereiken is en blijft. Dat pakken we aan met maatregelen voor de korte en lange termijn. We kiezen voor de beste oplossingen en maken gebruik van aanwezige onderzoeksresultaten. Daarnaast sturen we op een integrale aanpak van geluid, fijnstof en doorstroming op de Lippstadtsingel. De provincie is als eigenaar onze samenwerkingspartner, met wie we samen aan de slag gaan. Ook kijken we of de toepassing van slimme technieken effect heeft, zoals Smart Mobility.

Dit jaar wordt de Omgevingsvisie aan de raad voorgelegd ter vaststelling. Als uitwerking daarvan zijn we alvast begonnen met het opstellen van het Beleidsprogramma Mobiliteit Maashorst. Daarin voegen we het mobiliteitsbeleid van Uden en Landerd samen en actualiseren het. Daarna stellen we een bijbehorend uitvoeringsprogramma op.

We willen de kerkdorpen bereikbaar houden met openbaar vervoer, gedeelde mobiliteit en flexvervoer. Samen met de Provincie (concessieverlener) en de regio (Regio Noordoost Brabant) onderzoeken we mogelijkheden om het openbaar vervoer te verbeteren door vervoer op maat. Studenten, forensen, mindervaliden en ouderen maken veel gebruik van het openbaar vervoer. Goed openbaar vervoer kan bijdragen aan een duurzame samenleving, omdat er dan minder individueel gemotoriseerd verkeer plaatsvindt. Op dit moment doen snelle bussen Uden al aan (Hoogwaardig Openbaar Vervoer). Met de inzet van de Bus Rapid Transit (BRT) wordt in de toekomst de regionale bereikbaarheid per openbaar vervoer vergroot.

We willen het ook aantrekkelijker maken om te gaan fietsen en mensen stimuleren zo veel mogelijk de fiets te nemen. Fietsen is immers gezond en duurzaam. Mensen nemen vaker de fiets als de fietsroutes herkenbaar, comfortabel, veilig en goed bewegwijzerd zijn. In de toekomst krijgt bij de inrichting van de openbare ruimte de fiets prioriteit. We willen ook dat fietsers uit de omliggende kernen Uden snel en veilig per fiets kunnen bereiken. En ook binnen de kern Uden willen we dat fietsers zich snel en goed kunnen verplaatsen. Daar horen goede fietsenstallingen bij en voldoende mogelijkheden om elektrische fietsen op te laden. Verkeersveiligheid heeft onze speciale aandacht, vooral in de nabijheid van scholen.

Bij openbare verlichting speelt duurzaamheid een prominente rol. In november 2023 is het nieuwe beleid vastgesteld. Daarin hebben we opgenomen dat alleen led-armaturen worden toegepast. Doordat we in 2023 veel armaturen hebben kunnen vervangen door led-verlichting, hebben we de landelijke energiedoelstelling 2030 al behaald (50% energiebesparing t.o.v. 2013). Lampen die energie-onzuinig zijn, hebben we vervangen. Ook gaan wij het energiegebruik jaarlijks uitgebreid monitoren met behulp van de energiemonitor.

De komende jaren handhaven wij ons wegennet op het huidige kwaliteitsniveau, door het uitvoeren van groot en klein onderhoud en rehabilitaties/reconstructies. De criteria waarop we wel/niet ingrijpen toetsen, worden bepaald op basis van kwaliteit. De huidige inzet op het verbeteren van de leefomgeving van onze inwoners zetten we voort. Daar waar mogelijk anticiperen we op de klimaatsverandering. In 2023 is het beleidsplan Wegen van de gemeente Maashorst vastgesteld door de gemeenteraad.

### Wat hebben we bereikt?

Samen met de provincie hebben we het voorbereidingstraject voor de herinrichting van de N264 afgerond en zijn we met het uitvoeringstraject gestart. We hebben een overeenkomst gesloten met betrokken uitvoerende partijen en een deel van de werkzaamheden is uitgevoerd. Het tweede deel volgt in 2024.

De snelfetsroutes zijn aangelegd aan de noord- en zuidzijde van Uden-centrum. Dat zal het fietsgebruik stimuleren. Zoals we in het uitvoeringsprogramma hebben gepland, wordt er onderzoek uitgevoerd naar de snelfietsroute Gennep-Uden (F264).


In het kader van de verkeersveiligheid is de middengeleider op de Runstraat/Schaijkseweg verwijderd.

Met andere regiogemeenten trekken we gezamenlijk op om regionale mobiliteitszaken op te lossen. Denk hierbij aan de MIRT A50 (Meerjarenprogramma Infrastructuur en Transport), BRT (bus rapid transit), HUB-locaties en inzet van deelvervoer. Ook is in 2023 het aantal laadpalen flink uitgebreid.

---

### Wat hebben we daarvoor gedaan?

Overzicht van acties/activiteiten:

 Actie is opgestart en de uitvoering is volgens de (bijgestelde) planning verlopen of is volledig gerealiseerd

 Er is gestart maar de planning loopt achter of de uitvoering is afwijkend

 Nog niet gestart

	Acties / activiteiten	2023	Indicator	Toelichting
1.	Aanpak N264 / N605.	2019-2024		Voor de N605 is een inspiratieboek en ruimtelijk perspectief opgeleverd. Het beoogde tracé wordt verder uitgewerkt. Daarnaast is het project N264

				deels gereed. In 2024 volgt het overige deel van de N264.
2.	Mobiliteitsplan Maashorst.	2023-2025		Door diverse factoren (o.a. uitstel vaststelling Omgevingsvisie) heeft de mobiliteitsvisie vertraging opgelopen. Daardoor is de visie pas in 2025 gereed. Om die reden is ook het vigerende GVVP met uitvoeringsprogramma geharmoniseerd.
3.	Onderzoek HUBS	2022-2023		Het locatie-onderzoek Maashorst is gereed en afgerekend.
4.	Aanpassingen Beukenlaan	2023-2025		Het project wordt later uitgevoerd i.v.m. werkzaamheden aan de Verlengde Noordlaan. Dit wordt voorbereid in 2024 en uitgevoerd in 2025.
5.	Rehabilitatie Mgr. Borretstraat	2023-2025		Een deel van de maatregelen zou in 2023 uitgevoerd worden en een deel in 2024. Door diverse oorzaken is geschoven met de planning. De rehabilitatie wordt in 2024 voorbereid en in 2025 uitgevoerd.
6.	Verbetering fietsveiligheid Rustraat Schaijk / Schaijkseweg Oss	2023		De middengeleider is verwijderd en overige aanpassingen nemen we mee met werkzaamheden aan de A50.

### Wat heeft het gekost?

Eventuele nieuwe accenten met financiële gevolgen lichten we hieronder toe.

(x € 1.000)

Extra begroot in Programmabegroting 2023	inv	2023	2024	2025	2026
Mobiliteitsplan inclusief beleid fietsstromen		125	50		
Bepalen locatie Hubs		25			
Locatiekeuze fietsenstalling		25			
Uitwerken voorkeursalternatieven N605		100			
Aanpassingen Beukenlaan	60	1	2	2	2
Rehabilitatie Mgr. Borretstraat	60	1	2	2	2
Verbetering fietsveiligheid Rustraat Schaijk / Schaijkseweg Oss	25	1	1	1	1
<b>Totaal</b>	<b>145</b>	<b>278</b>	<b>55</b>	<b>5</b>	<b>5</b>



Resultaat 2e financiële afwijkingenrapportage (x € 1.000)

omschrijving	2023 structureel		2024 structureel		2025 structureel		2026
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voor
ontwikkelen en verdeling energielasten	84		79		16		
investering N264 stikstofproblematiek hogere kosten uitvoering (250.000)		4		8		8	
investering fietsstraat Volkelseweg (€ 115.000)		2		4		4	
Investeren Halteparen HOV. Stijging inkomsten en uitgaven met (€ 57.750)		0		0		0	
Versneld verleden openbare verlichting. Krediet van 2027 naar 2024 (€ 380.000)				11		22	
Violierstraat investering stijging subsidie € 1.072.025 en stijging uitgaven met € 645.375	7		14		14		
(< € 50.000)							
Meerjareninvesteringsprogramma (MIP) 2024, aanpassing jaarschijf 2023	41						
<b>Totaal taakveld</b>	<b>132</b>	<b>6</b>	<b>93</b>	<b>23</b>	<b>30</b>	<b>34</b>	

(x € 1.000)

omschrijving	2023 incidenteel		2024 incidenteel		2025 incidenteel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
<b>Totaal taakveld</b>						

## Samenwerkingen

- GGA Noordoost-Brabant (Gebiedsgerichte Aanpak verkeer en vervoer) ■
- Hoogwaardig openbaar vervoer (HOV) in de regio Noordoost-Brabant

## Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. Iedereen kan de geldende regels raadplegen.

### Landelijke wet- en regelgeving

Via [www.overheid.nl](http://www.overheid.nl) zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst opgenomen en raadpleegbaar.

### Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website [Overheid.nl](http://Overheid.nl). De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) vinden.

### Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente zijn eveneens opgenomen en treft u [hier](#).

# Verkeer en vervoer - Parkeren

Tot dit taakveld behoren ontwikkeling van beleid, beheer, inrichting en onderhoud van parkeervoorzieningen, zowel de openluchterreinen als de parkeergarages in en rondom de centra en ziekenhuis Bernhoven (Uden). Ook handelen we parkeervergunningen, -abbonnementen en -onthefingen af. Het parkeren van fietsen, en dan met name het beheer en onderhoud van de fietsenstallingen, behoort ook tot dit taakveld.

## Doelen

### **Wat willen we bereiken?**


We willen dat inwoners en bezoekers ook in de toekomst tot in het hart van het centrum van Uden kunnen parkeren. De keuze voor het STOMP-principe in de Omgevingsvisie (= prioriteit geven aan meer duurzame vormen van mobiliteit, zoals lopen, fietsen en ov) kan in de toekomst zorgen voor andere keuzes voor parkeren. Het centrum verandert door nieuwe vragen. Dat heeft ook gevolgen voor de parkeerbehoefte. Daar bereiden we ons nu al op voor. In het centrum is veel vraag om leegstaande kantoor- en winkelpanden om te vormen naar wonen of horeca. Dat leidt tot extra of een andere parkeervraag en kan dus leiden tot extra druk op beschikbare parkeerplaatsen op verschillende tijdstippen in de week. Uitgangspunt in onze aanpak is dat in Maashorst goede parkeerfaciliteiten en voldoende oplaadpunten tot midden in het centrum aanwezig zijn. Daarnaast willen we ook bevorderen dat bezoekers van het centrum zoveel mogelijk met de fiets komen. Daarvoor willen we een veilige en deugdelijke stallingsplaats kunnen aanbieden.

### **Wat hebben we bereikt?**

Voor de parkeerterreinen van Bernhoven is de aanbesteding van toegangsapparatuur voorbereid. De uitvoering staat gepland begin 2024. Het opstellen van nieuw parkeerbeleid vindt pas plaats na het opstellen van Mobiliteitsplan Maashorst (MOMA). Ook zijn in 2023 diverse laadpalen in en om het centrum geplaatst.

## Wat hebben we daarvoor gedaan?

Overzicht van acties/activiteiten:

 Actie is opgestart en de uitvoering is volgens de (bijgestelde) planning verlopen of is volledig gerealiseerd

 Er is gestart maar de planning loopt achter of de uitvoering is afwijkend

 Nog niet gestart

	Acties / activiteiten	2023	Indicator	Toelichting
1.	Parkeerbeleid Maashorst opstellen.	2023/2025		Het parkeerbeleid volgt op het mobiliteitsbeleid. Nieuw beleid schuift dus door naar 2025. De bestaande regelgeving m.b.t. parkeren is geharmoniseerd in 2023.
2.	Uitbreiden fietsenstallingen centrum Uden.	2023/2024		Het onderzoek naar fietsparken in het centrum is naar verwachting afgerond in Q1 2024. Aan de hand daarvan bepalen we of uitbreiding nodig is.
3.	Aanleg infrastructuur voor elektrische voertuigen.	2022-2025		De huidige fase van aanleg is bijna voltooid. Een nieuwe aanbesteding voor de periode vanaf 1 augustus 2024 is in voorbereiding.

## Wat heeft het gekost?

Eventuele nieuwe accenten met financiële gevolgen lichten we hieronder toe.

(x € 1.000)

Extra begroot in Programmabegroting 2023	inv	2023	2024	2025	2026
Parkeerbeleid opstellen en benodigde RO procedure		25	25		
<b>Totaal</b>		<b>25</b>	<b>25</b>		

Resultaat 2e financiële afwijkingenrapportage ( x € 1.000)

omschrijving	2023 structureel		2024 structureel		2025 structureel		2026 structureel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
(< € 50.000)								
Beheerde fietsenstallingen	31	31	31	31	31	31	31	31
<b>Totaal taakveld</b>	<b>31</b>	<b>31</b>	<b>31</b>	<b>31</b>	<b>31</b>	<b>31</b>	<b>31</b>	<b>31</b>

omschrijving	2023 incidenteel		2024 incidenteel		2025 incidenteel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
<b>Totaal taakveld</b>						

## Samenwerkingen

-

## Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. De geldende regels zijn voor eenieder te raadplegen.

### Landelijke wet- en regelgeving

Via [www.overheid.nl](http://www.overheid.nl) zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst opgenomen en raadpleegbaar.

### Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website [Overheid.nl](http://Overheid.nl). De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) raadplegen.

### Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente zijn eveneens opgenomen en treft u [hier](#).

# Analyse op hoofdlijnen

Totaal saldo programma € 580.261 V

Wegen, straten en pleinen	€	V
<p><i>Kleinschalige verkeersmaatregelen - Resultaatbestemming € 40.000 voordelig</i> Voor kleinschalige verkeersvoorzieningen is incidenteel € 40.000 beschikbaar gesteld voor snelheidsremmende maatregelen in de Udenseweg en de Pastoor van Winkelstraat. De uitvoering is nu in 2024 en onverhoopt is niet aangegeven dat deze bedragen ook beschikbaar moeten blijven voor 2024. Er wordt verzocht om via de resultaatbestemming alsnog beschikbaar te maken in 2024 voor deze 2 projecten.</p> <p><i>Rehabilitaties en GVVP projecten € 203.000 voordelig</i> Diverse projecten zijn nog onderhanden waardoor er een voordeel is ontstaan op de kapitaallasten. Het betreft onder andere de projecten Violierstraat, Hoevenseveld fase 3, fietsstraat Volkelseweg en verbreding Zeelandsedijk. In het voordeel van de kapitaallasten zit ook de aanpassing in de jaarrekening 2023 van de omslagrente van 0,9% naar 0,7%.</p> <p><i>Straatwerkvergoedingen € 126.000 voordelig</i> Meer inkomsten uit leges en vergoedingen. Nutsbedrijven betalen gemeente een straatwerkvergoeding als zij kabels en leidingen gaan leggen. Hoe meer meters, des te hoger de vergoeding is. In 2023 zijn er meer kabels en leidingen gelegd. De inkomsten zijn vooraf lastig in te schatten.</p> <p><i>Openbare verlichting € 195.000 voordelig</i> Als gevolg van de gestegen energieprijzen, hebben we voor 2023 een totaalbudget bijgeraamd voor de elektriciteitskosten van de gemeente Maashorst. De verdeling van het bijgeraamde budget over de verschillende taakvelden is gebaseerd op de in rekening gebrachte voorschotbedragen door de nieuwe energiemaatschappij. Bij de jaarafrekeningen is geconstateerd dat bij sommige aansluitingen bijbetaald moet worden en bij andere aansluitingen juist weer gelden retour zijn ontvangen. In 2024 wordt de verdeling van de budgetten over de verschillende taakvelden aangepast. Hierbij dient realisatie 2023 als basis. Begin 2024 is er een teruggave over 2023 geweest, dit leidt tot een voordeel van € 195.000. In 2024 wordt dit gemonitord om te kijken of ook voor OVL een aanpassing benodigd is, omdat de inventarisatie van energie-aansluitingen nog afgerond moet worden.</p> <p><i>Zwerfafval € 98.000 voordelig</i> De eindafrekening 2021-2022 Stichting Afvalfonds is eind 2023 ontvangen. Deze inkomst stond niet geraamd € 66.000 voordelig en daarnaast zijn er door de drukte en focus op harmonisaties minder activiteiten opgepakt. Hierdoor is incidenteel een voordeel van € 32.000.</p> <p><i>Schade openbare ruimte € 124.000 voordelig</i> Er zijn in 2023 diverse schades geweest aan de openbare ruimte (wegen, trottoirs, pleinen, paden en openbare verlichting). Deze schades worden zoveel mogelijk verhaald. Deze inkomsten van schadeverhaal</p>	580.261	V

zijn in 2023 beperkt opgenomen in de begroting.

*Beheer wegen door provincie € 40.000 voordelig*

Er was voorheen sprake van werkzaamheden uitgevoerd door de provincie op gemeentelijke grond voor het beheer van wegen. Deze manier van werken wordt (deels) uitgefaseerd (nieuwe systematiek verloopt via afkoop van het project). De provincie verricht geen werkzaamheden meer op gemeentelijke grond.

Subsidie mensgerichte maatregelen € 78.000 voordelig De subsidie met betrekking tot mensgerichte maatregelen voor de schooljaren 2021-2022 en 2022-2023 heeft een financieel positieve afwikkeling gekend in 2023.

*Reserve mutaties verkeer en vervoer als gevolg van parkeren en GVVP (Gemeentelijk Verkeers- en vervoersplan) € 447.000 nadelig*

Door een vertraging in het realiseren van verschillende investeringen (met name GVVP budgetten) is er een lagere onttrekking uit de reserve dekking kapitaallasten. Het voordeel dat is behaald op exploitatiebudgetten parkeren (taakveld 2.2 uitgaven en taakveld 10.3 inkomsten) wordt gestort in het parkeerfonds.

*Diverse kleine afwijkingen op het taakveld per saldo € 46.000 voordelig*

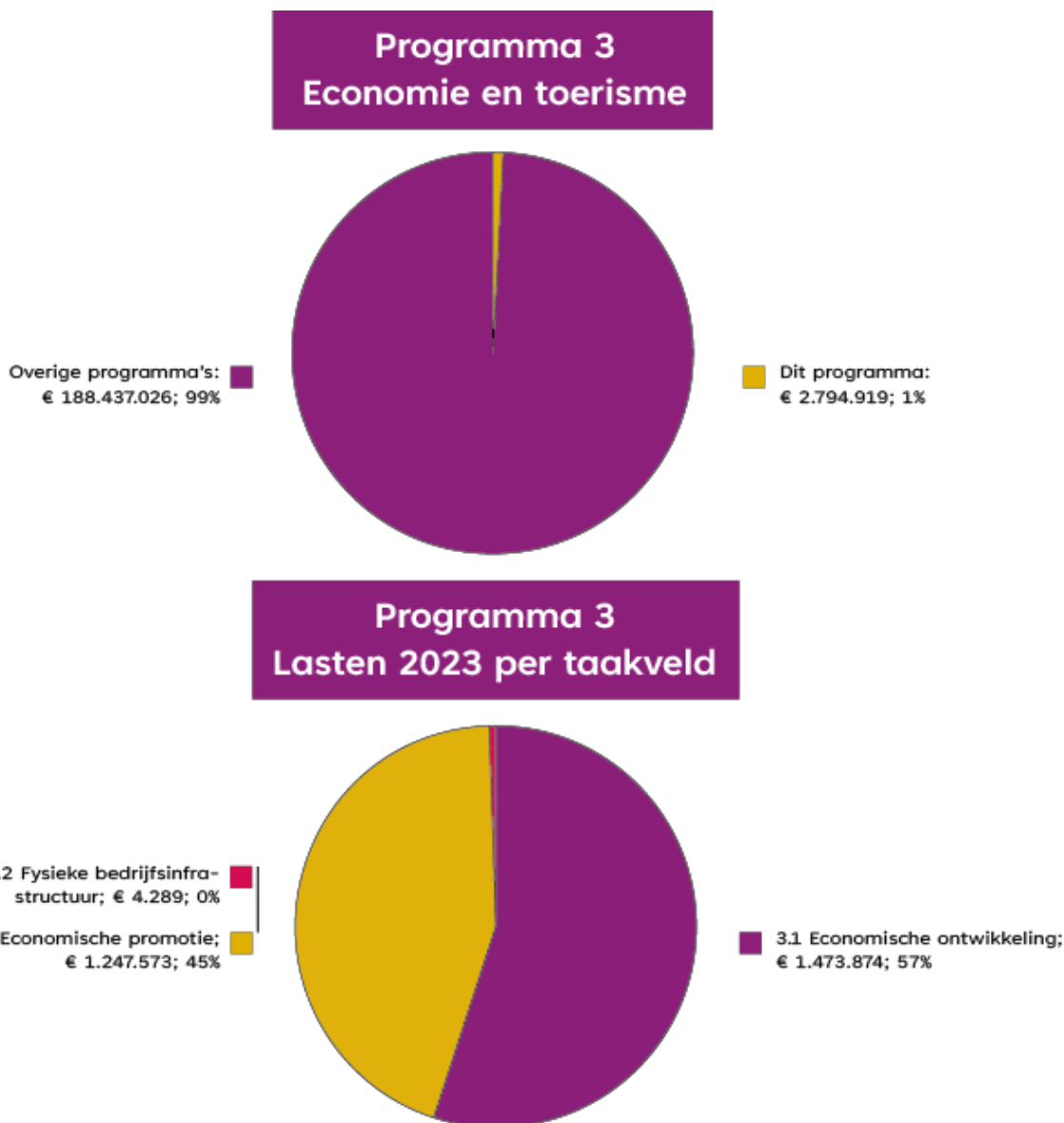
<b>Parkeren</b>	<b>€ 77.686</b>	<b>V</b>
<p>Doordat de parkeerapparatuur bij Bernhoven vaak en langdurig buitenwerking heeft gestaan zijn de uitbestede werkzaamheden voor onderhoud van deze apparatuur fors lager. Dit heeft ook effect op het aantal transacties en dus lagere kosten voor het betalingsverkeer. Verder zien we door meer parkeren op de parkeerterreinen en minder in de parkeergarages lagere schoonmaakkosten. Daarnaast is in de jaarrekening 2023 de omslagrente bijgesteld van 0,9% naar 0,7% wat in de parkeerexploitatie een voordeel oplevert.</p> <p>Het voordeel heeft geleid tot een hogere storting dan begroot in het parkeerfonds wat wordt afgewikkeld binnen het taakveld 2.1 verkeer en vervoer.</p>		

### 3. Economie en toerisme

Dit programma is erop gericht het economisch klimaat van de gemeente Maashorst verder te versterken. Om dit te realiseren werken we aan een gunstig ondernemersklimaat en een evenwichtige economische structuur. Economische groei van Maashorst vinden we heel belangrijk, zowel voor bestaande als voor nieuwe bedrijven. We werken daarom aan het creëren van een aantrekkelijk vestigingsklimaat, de ontwikkeling van bedrijventerreinen, aantrekkelijke centrumgebieden van de kernen en een sterke netwerkeconomie. Wij staan open voor ondernemers met nieuwe plannen en initiatieven.

De agrarische sector is economisch belangrijk. De sector staat voor een grote transitieopgave en is verantwoordelijk voor duurzame voedselproductie en onderhoud en beheer van het landschap. Wij vinden het belangrijk dat er voldoende (beleids)ruimte wordt gegeven om een transitie mogelijk te maken naar een gezond en duurzaam voedselsysteem. Ook verduurzaming van het buitengebied is een belangrijk thema. De samenwerkingen binnen de regio Noordoost-Brabant en AgriFood Capital zijn van belang voor de lokale en regionale economie. Gemeente Maashorst wil hierin nadrukkelijk participeren.

Op het gebied van recreatie en toerisme zoeken we aansluiting bij de uitgangspunten van de branding van Maashorst. Met aandacht voor 'groen', 'duurzaam', 'innovatief', 'toeristisch' en 'actief'.





## Wat heeft het gekost (bedragen x €1.000)

Programma 3. Economie en toerisme	Rekening 2022	Begroting 2023 primitief	Begroting 2023 incl. wijzigingen	Rekening 2023	Verschil	Voordeel / Nadeel
Lasten exclusief reserves						
3.1 Economische ontwikkeling	1.400	1.308	1.650	1.543	107	V
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	231	-910	-229	4	-234	N
3.3 Economische promotie	830	1.217	1.212	1.248	-36	N
<b>Totaal lasten</b>	<b>2.461</b>	<b>1.615</b>	<b>2.632</b>	<b>2.795</b>	<b>-162</b>	<b>N</b>
Baten exclusief reserves						
3.1 Economische ontwikkeling	303	1	311	309	-2	N
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	121	-446	11	90	80	V
3.3 Economische promotie	784	1.121	831	745	-86	N
<b>Totaal baten</b>	<b>1.209</b>	<b>676</b>	<b>1.153</b>	<b>1.144</b>	<b>-9</b>	<b>N</b>
<b>Gerealiseerd resultaat exclusief mutaties reserves</b>	<b>1.252</b>	<b>939</b>	<b>1.480</b>	<b>1.651</b>	<b>-171</b>	<b>N</b>
Stortingen in reserves	222	953	746	603	143	V
Onttrekkingen uit reserves	620	497	337	407	70	V
<b>Gerealiseerd resultaat inclusief mutaties reserves</b>	<b>855</b>	<b>1.394</b>	<b>1.888</b>	<b>1.846</b>	<b>42</b>	<b>V</b>

Taakveld 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur: een groot deel van de lasten en baten binnen de grondexploitatie (b.v. plankosten, rente) worden op de boekwaarden van de verschillende grondexploitaties gemuteerd. Deze lasten en baten zijn derhalve niet in bovenstaande cijfers opgenomen. Voor 2023 betreft het 1,9 miljoen aan lasten.

Een toelichting op de verschillen tussen begroting en rekening is opgenomen bij [de 'analyse op hoofdlijnen'](#).

# Economie en toerisme - Economische ontwikkeling

In het landelijk gebied spelen grote transitieopgaven zoals 'bodem en water sturend', klimaatadaptatie, stikstofproblematiek, vergroten biodiversiteit, etc. De landelijke en provinciale overheid sturen op de grote opgaven in het landelijk gebied. De provincie vertaalt dit in het Brabants Programma Landelijk Gebied (BPLG). Maashorst heeft in de Omgevingsvisie aandacht voor de opgaven in relatie tot agrarische productie.

## Doelen

### Wat willen we bereiken?

Op de bedrijventerreinen werken we samen met het parkmanagement aan de versterking van het economisch functioneren. We zijn bezig met de ontwikkeling van bedrijventerreinen Hoogveld-Zuid in Uden, Voederheil II en Voederheil West in Zeeland en Reek-Zuid. We zoeken naar mogelijke nieuwe locaties voor bedrijventerreinen, met daarbij een brede afweging in de omgevingsvisie. In het centrum van Uden werken we samen met ondernemers en vastgoedeigenaren in het centrummanagement, met als doel om een goed voorzieningenniveau te bereiken. We zetten in op centrumpromotie en we werken aan de uitvoering van de centrumvisie. In de kernen werken we samen met de ondernemersverenigingen om het lokale bedrijfsleven te ondersteunen. We werken samen met ondernemers en onderwijs door ondersteuning van initiatieven op gebied van leren en werken. Door samenwerking met het startersloket Misfits ondersteunen we startende ondernemers in Maashorst.

In het landelijk gebied spelen grote transitieopgaven zoals 'bodem en water sturend', klimaatadaptatie, stikstofproblematiek, vergroten biodiversiteit, etc. De landelijke en provinciale overheid sturen op de grote opgaven in het landelijk gebied. De provincie vertaalt dit in het Brabants Programma Landelijk Gebied (BPLG). Maashorst heeft in de omgevingsvisie aandacht voor de opgaven in relatie tot agrarische productie. In Agroproeftuin de Peel werken we samen met agrarische ondernemers die vernieuwen richting kringlooplandbouw. Aan de hand van initiatieven voeren we gesprekken met agrariërs over de mogelijkheden en ondersteunen we ontwikkelmogelijkheden in het buitengebied. In de regio Noordoost-Brabant werken we samen op economische thema's zoals bedrijventerreinen, detailhandel, duurzaamheid en innovaties.


### Wat hebben we bereikt?

We hebben alle onderwerpen op gebied van economie vanuit de voormalige gemeenten Uden en Landerd geharmoniseerd (= alle beleidsstukken en regelingen van de beide voormalige gemeenten vertalen naar nieuwe versies voor Maashorst). Zo hebben we de verordening Winkeltijden geharmoniseerd en we hebben subsidieregelingen opgesteld voor parkmanagement, centrummanagement, sferaankleding kernen, centrumpromotie Uden, ondersteuning startende ondernemers en hybride leren en werken. Hiermee hebben we de samenwerking met de ondernemersorganisaties verstevigd. Daarnaast hebben we gewerkt aan de uitvoering van de Centrumvisie Uden, een verkenning naar mogelijke nieuwe bedrijventerreinen, het opstellen van de visie toerisme en recreatie, samenwerking in de regio en de doorontwikkeling van Agroproeftuin de Peel.

---



## Wat hebben daarvoor gedaan?




Overzicht van acties/activiteiten:


 Actie is opgestart en de uitvoering is volgens de (bijgestelde) planning verlopen of is volledig gerealiseerd

 Er is gestart maar de planning loopt achter of de uitvoering is afwijkend


 Nog niet gestart

	Acties / activiteiten	2023	Indicator	Toelichting
1.	Het realiseren van nieuwe bedrijventerreinen.	2022-2026		<p>In 2023 is een verkenning uitgevoerd naar de ruimtelijke mogelijkheden voor het toevoegen van bedrijventerreinen in gemeente Maashorst. Hierin is gekeken naar uitbreidingskansen rond bestaande bedrijventerreinen, waarbij rekening is gehouden met de uitgangspunten uit de (ontwerp-)omgevingsvisie. Uit deze verkenning kwamen enkele kansrijke locaties naar voren. Het vervolg is afhankelijk van de prioritering en de beschikbaarheid van capaciteit en budget.</p> <p>Voor een update van de projecten zie 'fysieke bedrijfsinfrastructuur'.</p>
2.	We ondersteunen initiatieven op gebied van hybride leren en werken.	jaarlijks		<p>We ondersteunen de initiatieven De Campus en Maashorst Academy, o.a. door middel van een subsidiebijdrage. De Campus biedt een open hybride leer- en werkomgeving voor jongeren in Maashorst, in nauwe samenwerking met onderwijsinstellingen en bedrijven. De Maashorst Academy werkt aan de versterking van de leercultuur onder werkgevers in de gemeente door gezamenlijk opleidingen te verzorgen.</p>

3.	We faciliteren (startende) ondernemers.	jaarlijks		We verstrekken subsidie aan startersloket Misfits voor de ondersteuning van startende ondernemers in Maashorst. Daarnaast verstrekken we informatie aan ondernemers in reactie op vragen over vestiging, vergunningen en bestemmingsplannen. De gemeentelijke contactpersonen voor bedrijven proberen ondernemers zo goed mogelijk te helpen.
4.	We werken samen met het parkmanagement aan de versterking van het economisch functioneren van bedrijventerreinen.	jaarlijks		We werken in het parkmanagement samen met SBBU. Belangrijke pijlers zijn veiligheid en duurzame bedrijventerreinen. Vanuit Keurmerk Veilig Ondernemers (KVO) zijn in 2023 camera's geplaatst op de bedrijventerreinen in Uden. De gemeente heeft hieraan een financiële bijdrage geleverd. Op het gebied van duurzaamheid is energie een belangrijk thema. SBBU werkt samen met de gemeente aan een verbreding van het werkgebied naar de bedrijventerreinen in Zeeland en Schaijk. Ook komt er in 2024 een naamsverandering, namelijk SBBM: Stichting Bedrijven Beheer Maashorst
5.	We geven uitvoering aan de Centrumvisie Uden in samenwerking met Uden Centrum Management.	jaarlijks		In het kader van de centrumvisie hebben we gewerkt aan vergroening van het centrum (o.a. door realisatie van groene gevels en het plaatsen van boombakken), aanpassingen aan de openbare ruimte, planvorming voor herinrichting van de Sacramentsweg en de Galerij en de aanpak van leegstand. We verstrekken subsidie aan Uden Centrum Management. In deze stichting zijn de ondernemers, horeca en vastgoedondernemers in het centrum van Uden vertegenwoordigd. De stichting zet zich in voor de versterking van het economisch functioneren van het centrum van Uden.

6.	We zetten in op de vermindering van leegstand in alle kernen.	jaarlijks		Om de levendigheid en de uitstraling van de centrumgebieden te versterken in Schaijk, Reek, Zeeland, Volkel en Odiliapeel, ondersteunen we de ondernemersverenigingen met een financiële bijdrage voor de sfeeraankleding in de centrumgebieden. Hiervoor is in 2023 een subsidieregeling opgesteld. Voor Uden-centrum verrichten we met de stakeholders, waaronder de vereniging van vastgoedeigenaren, een onderzoek naar een leegstandsverordening.
7.	We stellen een toeristische en recreatieve visie op.	2022-2023		We hebben een visie toerisme en recreatie opgesteld voor de hele gemeente Maashorst. Deze visie is in april 2023 door de raad vastgesteld. Een onderdeel van de visie is een uitvoeringsprogramma. Aan de hand van dit uitvoeringsprogramma hebben we in 2023 activiteiten opgepakt.
8.	We heffen toeristenbelasting en de inkomsten investeren we in de sector.	jaarlijks		De toeristenbelasting is geen doelbelasting. De uitgaven voor toerisme zijn voor een deel gekoppeld aan de opbrengsten van de toeristenbelasting. Hiermee realiseren we de activiteiten uit het uitvoeringsprogramma van de visie toerisme en recreatie van gemeente Maashorst 2040.
9.	We gaan in gesprek met agrarische bedrijven over een toekomstbestendige onderneming.	jaarlijks		We doen bedrijfsbezoeken om te horen en zien wat er bij ondernemers speelt. Ook gaan we aan de hand van initiatieven van ondernemers in gesprek over de mogelijkheden. Daarbij betrekken we de doelen die we in het betreffende gebied willen bereiken en denken mee hoe het initiatief kan bijdragen aan die doelen. De nieuwe functie 'strategisch adviseur landelijk gebied' is in 2023 ingevuld.

10.	We werken aan de verdere ontwikkeling van Agroproeftuin de Peel.	jaarlijks		<p>AgroProeftuin de Peel is de broedplaats voor vernieuwing en verduurzaming in de agrarische sector vanuit Noordoost-Brabant. In onze gemeente uit zich dat in een proeflocatie van 35 hectare waar boeren de ruimte krijgen om te pionieren met toekomstgerichte teelten. Daarnaast biedt de proeftuin projectondersteuning aan agrarische ondernemers in de hele regio Noordoost-Brabant. We werken aan een meerjarenplan voor het gebied en de doorontwikkeling van de proeflocatie in een 'kringlooplandbouwcampus'. Financiering vindt plaats t/m 2024 door RNOB, maar die heeft aangegeven niet structureel te kunnen blijven financieren. De provincie Noord-Brabant gaat financieel bijdragen. In 2024 vindt onderzoek plaats naar de benodigde cofinanciering.</p>
-----	--	-----------	--	--

11.	We werken samen in de regio Noordoost-Brabant en AgriFood Capital en zetten Maashorst beter op de kaart.	jaarlijks		<p>We werken in de regio samen op economische thema's zoals bedrijventerreinen, detailhandel, duurzaamheid, innovatie en arbeidsmarkt. De regio RNOB heeft in 2023 de prognoses op de vraag naar bedrijfskavels op bedrijventerreinen verdiept. Maashorst heeft hierop ook een lokale verdiepingsslag gemaakt. Op basis van dit onderzoek maken de regiogemeenten in 2024 nieuwe afspraken over de bedrijventerreinen programmering.</p>
-----	--	-----------	---	--

## Wat heeft het gekost?

Eventuele nieuwe accenten met financiële gevolgen lichten we hieronder toe (bedragen x € 1.000)

Extra begroot in Programmabegroting 2023		Inv2023	2024	2025	2026
1.	Ontwikkelen MKB	20	20	20	20
2.	Centrumvisie uitvoering geven	300	300	300	300
3.	Ondersteuning startende ondernemers	60	60	60	60
4.	Versterking arbeidsmarkt (realisatie werken en leren)	220	220	220	220
<b>Totaal</b>		<b>600</b>	<b>600</b>	<b>600</b>	<b>600</b>

Resultaat 2e financiële afwijkingenrapportage (x € 1.000)

omschrijving	2023 structureel		2024 structureel		2025 structureel		2026 structureel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
(< € 50.000)								
Totaal taakveld								

omschrijving	2023 incidenteel		2024 incidenteel		2025 incidenteel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
Totaal taakveld						

## Samenwerkingen

-

## Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. Iedereen kan de geldende regels raadplegen.

### Landelijke wet- en regelgeving

Op [www.overheid.nl](http://www.overheid.nl) zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst te vinden.

### Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website [Overheid.nl](http://Overheid.nl). De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) raadplegen.

### Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente is eveneens opgenomen en treft u [hier](#).

# Economie en toerisme - Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Dit taakveld gaat over de grondexploitatie voor bedrijventerreinen (woningbouwprojecten staan beschreven onder programma 8.2 Grondexploitatie). Bij grondexploitatie (afgekort grex) gaat het om het proces waarbij we als gemeente zelf de regie voeren. Bij een nieuwe gebiedsontwikkeling maken we een begroting (grondexploitatie), met alle verwachte kosten en opbrengsten. Alle bedragen worden in de tijd geplaatst, rekening houdend met prijsontwikkelingen en rente-effecten. Een grondexploitatie loopt over meerdere jaren. Een nieuwe grondexploitatie wordt door de gemeenteraad vastgesteld en jaarlijks geactualiseerd in het Meerjarenjarenperspectief Grondbedrijf (MJP).

## Doelen

### Wat willen we bereiken?

Voor de gronden in het bezit van de gemeente Maashorst verwijzen we naar de paragraaf [Grondbeleid](#).




### Wat hebben we bereikt?

Het college heeft de ontwerpbestemmingsplannen vastgesteld voor de bedrijventerreinen Hoogveld-Zuid en Voederheil. Ook hebben beide plannen ter inzage gelegen.

Voor bedrijventerrein Reek-Zuid is een nieuw bestemmingsplan in procedure gebracht. Dat is inmiddels onherroepelijk. Ook hebben we onderzoek gedaan naar de mogelijke invulling van locatie Vluchtoordweg in Uden.




### Wat hebben we daarvoor gedaan?

Overzicht van acties/activiteiten:

-  Actie is opgestart en de uitvoering is volgens de (bijgestelde) planning verlopen of is volledig gerealiseerd
-  Er is gestart maar de planning loopt achter of de uitvoering is afwijkend
-  Nog niet gestart

	Acties / activiteiten	2023	Indicator	Toelichting
1.	Hoogveld-Zuid (Uden). Het bestemmingsplan in procedure brengen.	2022-2026		In 2023 hebben we gewerkt aan het bestemmingsplan. Er waren uitdagingen rond stikstof en flora en fauna (aanwezigheid buizerd). Hiervoor zijn in de ontwerpfase van het bestemmingsplan oplossingen gevonden. Het ontwerpbestemmingsplan is in december 2023 ter besluitvorming voorgelegd aan het college en heeft daarna ter inzage gelegen.



				<p>De komende periode zullen we de binnengekomen zienswijzen behandelen. Daarna leggen we het bestemmingsplan voor aan de raad ter vaststelling. Dat is gepland in de tweede helft van 2024. Afhankelijk van het verloop van de planologische procedure vindt de start van de verkoop van kavels plaats in 2025/2026. In totaal is er</p>
				<p>dan voor 12 ha netto aan uitgeefbare kavels beschikbaar.</p>
2.	<p>De locatie Vluchtoordweg (Uden) Voorbereiding om een grondexploitatie vast te stellen in 2024</p>	2023-2025		<p>We werken aan de mogelijke ontwikkeling van een bedrijfsperceel aan de Vluchtoordweg (circa 2ha). In 2023 hebben we de haalbaarheid hiervan onderzocht en de voorwaarden in beeld gebracht. We verwachten dat de verkoop van het perceel aan één partij tot een haalbaar plan leidt. In 2024 willen we het perceel in de markt te zetten. Daarna starten we de planologische procedure.</p>
3.	<p>Verkopen van de woon-werkkavels Reek-Zuid</p>	2023-2024		<p>Het bestemmingsplan is in juli 2023 vastgesteld door de raad. Het is inmiddels onherroepelijk. De woon-werkkavels gaan halverwege 2024 in de verkoop.</p>
4.	<p>Voederheil II (Zeeland), fase 2.</p>	2022-2025		<p>Voor de afronding van bedrijventerrein Voederheil is de laatste 3 ha grond aangekocht. Het bestemmingsplan moet een nieuwe ontsluitingsweg voor het terrein en uitbreiding van het bedrijventerrein mogelijk maken. Het ontwerpbestemmingsplan heeft ter inzage gelegen en wordt naar verwachting in juni 2024 ter vaststelling aangeboden aan de raad. Als de bestemming</p>

			<p>onherroepelijk is, starten we met het bouwrijp maken en de verkoop van kavels. In 2023 werkten we ook het plan voor de herinrichting van de weg Voederheil verder uit. Door middel van participatie is dit plan tot stand gekomen. In 2024 ronden we het plan af en starten we met de herinrichting.</p>
5.	Uden-Noord II	2023-	In 2023 konden we weinig

		2026		<p>tijd steken in Uden-Noord II. Dat kwam enerzijds door de grote druk om voor andere plannen elders in de gemeente ontwerpbestemmingsplannen ter inzage te krijgen, maar ook doordat gesprekken met bewoners volledig gingen over de komst van vluchtelingen naar het Van der Valk hotel. De onderhandelingen met onze contractpartner voor de twee kavels ten oosten van Van der Valk zijn -over en weer met gesloten beurs- definitief beëindigd. Enkele omwonenden ervaren verschillende vormen van overlast sinds de ontwikkeling van ziekenhuis Bernhoven, Van der Valk en het Foodcourt. Er is een scenario ontwikkeld dat naar ons idee de ervaren overlast kan wegnemen.</p> <p>Dit scenario gaan we in 2024 met bewoners en het gemeentebestuur bespreken.</p>
--	--	------	--	--

### Wat heeft het gekost?

Eventuele nieuwe accenten met financiële gevolgen lichten we hieronder toe (x € 1.000)

Extra begroot in Programmabegroting 2023	inv	2023	2024	2025	2026
<b>Totaal</b>					

Resultaat 2e financiële afwijkingenrapportage 2023 (x € 1.000)

omschrijving	2023 structureel		2024 structureel		2025 structureel		2026 structureel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
(< € 50.000)								
Huurkoop	11	11	2	2				
<b>Totaal taakveld</b>	<b>11</b>	<b>11</b>	<b>2</b>	<b>2</b>				

omschrijving	2023 incidenteel		2024 incidenteel		2025 incidenteel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
Totaal taakveld						

## Samenwerkingen

-

## Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. Iedereen kan de geldende regels raadplegen.

### Landelijke wet- en regelgeving

Via [www.overheid.nl](http://www.overheid.nl) zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst opgenomen en raadpleegbaar.

### Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website [Overheid.nl](http://Overheid.nl). De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) lezen.

### Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente zijn eveneens opgenomen en treft u [hier](#).

# Economie en toerisme - Economische promotie

Tot dit taakveld rekenen we activiteiten die gericht zijn op het 'op de kaart zetten' van Maashorst, zoals:

- Promotie, gericht op het aantrekken van nieuwe bedrijvigheid en arbeidskrachten.
- Het aantrekken van overige instellingen ter versterking van het profiel van de gemeente.
- Investeren in bovenlokale, regionale, landelijke en internationale kennis- en economische relatienetwerken.
- Promotie toerisme.

## Doelen

### Wat willen we bereiken?

We gaan aan de slag om Maashorst te profileren (= branding). We hebben bij onze herindeling het archetype 'vrijzinnige durfal' gekozen als typering die we willen navolgen. De aan dit archetype gekoppelde kernwaarden willen we steeds bewuster uitdragen. Branding begint van binnenuit, want alles wat onze inwoners, ondernemers en bezoekers zien, horen en ervaren, moet onze positionering en kernwaarden uitdragen. Wat we beloven moeten we immers ook daadwerkelijk waarmaken. Verder zetten we vanuit branding de parels van Maashorst 'natuur en vrijetijd' in de etalage. We richten ons dus vooral op natuurliefhebbers en levensgenieters. Hierbij werken we nauw samen met de sector toerisme & recreatie.


Gemeente Maashorst is een aantrekkelijke plek om te wonen, te werken en te bezoeken. Natuurgebied De Maashorst is de gemeenschappelijke verbinder. Dit grootste aaneengesloten natuurgebied van Brabant is onze groene troef. Als toeristische streek zetten wij Maashorst écht op de kaart. De vele overnachtingsmogelijkheden, het aanbod van recreatie en cultuur samen met de stadse voorzieningen, zorgen ervoor dat er voor ieder wat wils is.

---

### Wat hebben we bereikt?

We stimuleren toerisme en recreatie door middel van branding richting onze inwoners en bezoekers. We brengen hierin het aanbod in natuur, vrijetijdvoorzieningen en cultuurhistorie onder de aandacht. Branding speelt ook voor de interne organisatie een belangrijke rol. We zetten in op onze kernwaarden. Daarnaast doen we onderzoek naar een geschikte locatie voor een evenemententerrein en zetten we in op de promotie van het centrum van Uden.

Overzicht van acties/activiteiten:


 Actie is opgestart en de uitvoering is volgens de (bijgestelde) planning verlopen of is volledig gerealiseerd

 Er is gestart maar de planning loopt achter of de uitvoering is afwijkend

 Nog niet gestart

	Acties / activiteiten	2023	Indicator	Toelichting
1.	Werk maken van vrije tijd.	jaarlijks		We stimuleren recreatieve initiatieven van ondernemers, organisaties en inwoners.

2.	We bieden mogelijkheden voor een evenemententerrein in het buitengebied.	2023		Tijdens het locatieonderzoek in 2023 kwamen diverse locaties aan de orde. Een paar opties gaan we nu verder onderzoeken. Als daar een geschikte locatie uit voortkomt, nemen we hier een besluit over en starten we een planologische procedure.
3.	Doorontwikkeling Branding (voorheen Citymarketing).	2022-2025		Voor de interne organisatie heeft branding in 2023 een belangrijke rol gespeeld in het cultuurtraject van Maashorst. Focus lag op het uitkristalliseren en eigen maken van de kernwaarden. Daarnaast is in 2023 een start gemaakt met strategische

				<p>arbeidsmarktcommunicatie die moet aansluiten bij onze positionering en kernwaarden.</p> <p>Voor de branding van Maashorst werken we sinds 2023 samen met SILO (social innovation and learning organisation). Dit initiatief is tot stand gekomen vanuit een co- creatie tussen gemeente Maashorst en Campus Uden. Jongeren vervullen er een centrale rol en leren door te doen. De jongeren zijn gekoppeld aan lokale experts die samen aan de slag zijn gegaan met de marketingactivatie voor Explore Maashorst. In 2024 zijn de activiteiten gericht op groei van de naamsbekendheid van Explore Maashorst.</p>
4.	Inzetten op centrumpromotie van Uden	jaarlijks		<p>De UCO (Uden Centrum Ondernemers) ontvangt jaarlijks subsidie voor centrumpromotie van het Udense centrum. Hiervoor worden o.a. promotionele campagnes opgezet en evenementen georganiseerd voor de koopzondagen. Daarnaast werken we samen met het centrummanagement om de aantrekkelijkheid van het centrum voor bezoekers te vergroten.</p>

---

## Wat heeft het gekost?

Eventuele nieuwe accenten met financiële gevolgen lichten we hieronder toe.

(bedragen x € 1.000)

Extra begroot in Programmabegroting 2023	Inv	2023	2024	2025	2026
Vorbereiding realisatie evenemententerrein		136	33		
Promotie toerisme		68	68	68	68
Het project vitale toekomstbestendige vakantieparken uitbreiden naar de kernen Volkel, Uden en Odiliapeel		60			
<b>Totaal</b>		<b>264</b>	<b>101</b>	<b>68</b>	<b>68</b>

2e financiële afwijkingenrapportage (x € 1.000)

omschrijving	2023 structureel		2024 structureel		2025 structureel		2026 structureel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
Stijging kosten kermis		68		60		60		60
Verkeersplannen (< € 50.000)		75						
markt- en standplaatsen		9		5		3		2
<b>Totaal taakveld</b>		<b>152</b>		<b>65</b>		<b>63</b>		<b>62</b>

omschrijving	2023 incidenteel		2024 incidenteel		2025 incidenteel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
Totaal taakveld						

## Samenwerkingen

-

## Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. Iedereen kan de geldende regels raadplegen.

### Landelijke wet- en regelgeving

Op [www.overheid.nl](http://www.overheid.nl) zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst te vinden.



**Lokale wet- en regelgeving**

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website [Overheid.nl](https://www.overheid.nl). De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) raadplegen.

**Beleidsnotities**

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente is eveneens opgenomen en treft u [hier](#).

## Analyse op hoofdlijnen

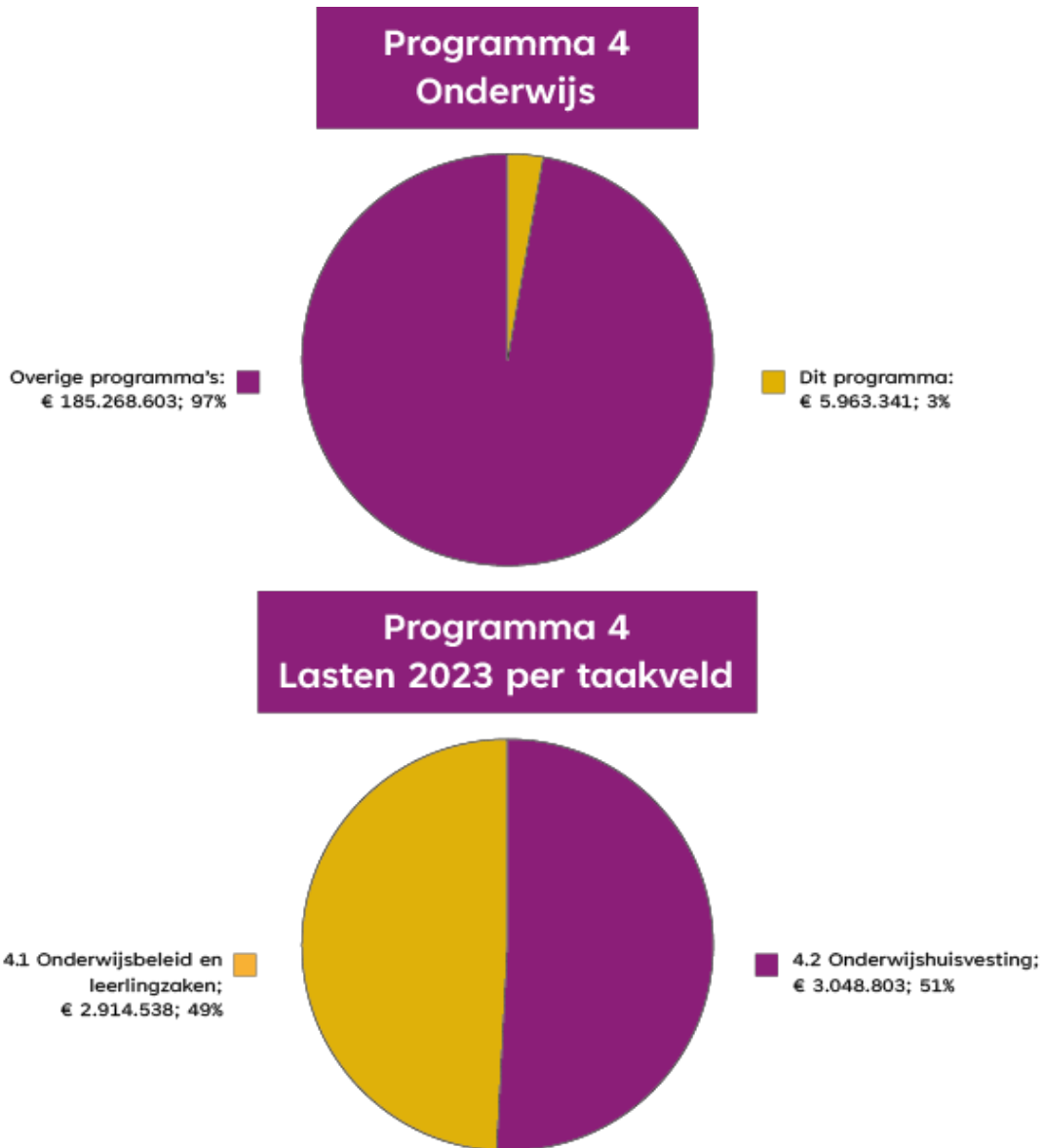
Totaal saldo programma € 41.949 V

<b>Economische ontwikkeling</b>	<b>€ 317.928</b>	<b>V</b>
<p><i>Economie € 93.000 voordelig</i></p> <p>Met het budget economische stimulering worden verschillende activiteiten op gebied van economische ontwikkeling gefinancierd. Bijvoorbeeld voor activiteiten op gebied van hybride leren en werken. Door de beëindiging van Stichting Eigenwijzer Maashorst is de subsidieverlening dit jaar lager uitgevallen. Daarnaast was het onderzoek naar de behoefte aan bedrijventerreinen lager vanwege de gezamenlijke opdrachtverlening vanuit de regio Noordoost-Brabant. Reserve mutaties economie en toerisme als gevolg van grondbedrijf € 213.000 voordelig</p> <p>Dit gaat om de reserve mutaties van het grondbedrijf. Daar staan tegenover boekingen in exploitatie (nadelig) binnen taakveld 3.2 fysieke bedrijfsinfrastructuur. Belangrijkste onderdelen gaan over een lagere tussentijdse winstneming van Voederheil door bijstelling van de kosten. Er zijn hogere plankosten geraamd, kosten van bouw- en woonrijpmaken en planschade. De voorgeschreven POC-methode is toegepast. Dit leidt tot een lagere winstneming dan geraamd. Daarnaast een hogere boeking exploitatienadelen dan geraamd voor Uden Noord II. Dit komt door een negatieve bijstelling grondexploitatie vanwege langere looptijd en werkzaamheden in verband met invulling resterende deel.</p> <p><i>Diverse kleine afwijkingen op het taakveld per saldo €12.000 voordelig</i></p>		
<b>Fysieke bedrijfsinfrastructuur</b>	<b>€ 153.714</b>	<b>N</b>
<p>"Betreffen de exploitatie mutaties van het grondbedrijf. Daar staan tegenover boekingen ten aanzien van reserves (voordelig) binnen taakveld 3.1 economische ontwikkelingen. Belangrijkste onderdelen gaan over een lagere tussentijdse winstneming van Voederheil door bijstelling van de kosten. Er zijn hogere plankosten geraamd, kosten van bouw- en woonrijpmaken en planschade. De voorgeschreven POC-methode is toegepast wat nu leidt tot een lagere winstneming dan geraamd. Daarnaast een hogere boeking exploitatienadelen dan geraamd voor Uden Noord II in verband met negatieve bijstelling grondexploitatie. Deze negatieve bijstelling is vanwege langere looptijd en werkzaamheden van invulling resterende deel. Voor de al afgesloten grondexploitaties Hockeyweg, Herstructurering Loopkant Liessent en Goorkens verwachten we geen afrondende werkzaamheden meer. De middelen die hiervoor gereserveerd zijn kunnen daarom vrijvallen ten gunste van de ABRge. De mutatie reserve had via taakveld 3.1 moeten lopen maar is, samen met de woongrexen, geboekt via taakveld 8.1."</p>		

Economische promotie	€ 122.265	N
<p><i>Toeristenbelasting € 89.000 nadelig</i></p> <p>De minderopbrengsten toeristenbelasting van ruim € 89.000 hebben betrekking op boekjaar 2022. Over dat jaar is bij de jaarrekening 2022 ingeschat dat het volledige begrote bedrag van €457.500 opgelegd zou worden. Aangezien nog niet alle adressen (met name voor Uden, Volkel en Odiliapeel) in beeld waren bij de gemeente/BSOB zijn er minder aanslagen opgelegd dan verwacht. Ook heeft Corona (begin 2022) deels effect op die minderopbrengsten. In 2023 heeft een areaalonderzoek plaatsgevonden, waarna nieuwe adressen in beeld zijn gebracht. De verwachting is dat de opbrengst over 2023 gehaald wordt. De opbrengst 2023 is opgenomen als transitorische post (op basis van begroting). De werkelijke aanslagen worden momenteel opgelegd door de BSOB en daarin hebben we nu nog geen inzicht.</p> <p><i>Diverse kleine afwijkingen op het taakveld per saldo €33.000 nadelig</i></p>		

## 4. Onderwijs

Dit programma omvat verschillende aspecten binnen het onderwijs zoals passend onderwijs, volwasseneducatie, peuteropvang en voorschoolse educatie, leerlingenvervoer, bewegingsonderwijs, onderwijsachterstandenbeleid en internationale schakelklas, leerplicht en voorkomen van vroegtijdig school verlaten. Daarnaast behoort ook onderwijshuisvesting tot dit programma.



### Wat heeft het gekost (bedragen x €1.000)

Programma 4. Onderwijs	Rekening 2022	Begroting 2023 primitief	Begroting 2023 incl. wijzigingen	Rekening 2023	Vershill	Voordeel / Nadeel
<b>Lasten exclusief reserves</b>						
4.1 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	3.078	3.079	3.185	2.915	271	V
4.2 Onderwijshuisvesting	3.844	3.479	3.279	3.049	230	V
<b>Totaal lasten</b>	<b>6.921</b>	<b>6.558</b>	<b>6.464</b>	<b>5.963</b>	<b>501</b>	<b>V</b>
<b>Baten exclusief reserves</b>						
4.1 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.401	1.188	1.159	992	-167	N
4.2 Onderwijshuisvesting	922	221	255	273	19	V
<b>Totaal baten</b>	<b>2.322</b>	<b>1.409</b>	<b>1.413</b>	<b>1.265</b>	<b>-148</b>	<b>N</b>
<b>Gerealiseerd resultaat exclusief mutaties reserves</b>	<b>4.599</b>	<b>5.149</b>	<b>5.051</b>	<b>4.698</b>	<b>353</b>	<b>V</b>
Stortingen in reserves	252	0	0	0	0	-
Onttrekkingen uit reserves	586	186	438	438	0	-
<b>Gerealiseerd resultaat inclusief mutaties reserves</b>	<b>4.265</b>	<b>4.963</b>	<b>4.613</b>	<b>4.260</b>	<b>353</b>	<b>V</b>

Een toelichting op de verschillen tussen begroting en rekening is opgenomen bij de 'analyse op hoofdlijnen'.

# Onderwijs - Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Het taakveld onderwijsbeleid en leerlingenzaken bestaat uit 2 deeltaakvelden. Het gaat dan om gemeentelijke taken met betrekking tot of op het gebied van:

## Openbaar basisonderwijs

Hiertoe behoren de gemeentelijke taken met betrekking tot het openbaar onderwijs:

- Bewegingsonderwijs;
- Passend onderwijs.

## Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Hiertoe behoren het lokaal onderwijsbeleid en leerling voorzieningen:

- Achterstandenbeleid;
- Volwasseneducatie;
- Peuteropvang;
- Leerlingenvervoer;
- Stimuleren schooldeelname: leerplicht en voorkomen voortijdig schoolverlaten.

## Doelen

### Wat willen we bereiken?

We signaleren vroegtijdig (onderwijs)achterstanden bij kinderen en zetten waar nodig ondersteuning in. Indicaties voor voor- en vroegschoolse opvang zijn in alle gevallen doorgeleid naar een passend aanbod. Iedereen in Maashorst, ongeacht afkomst, beperkingen of inkomen, volgt passend onderwijs. In het Samenwerkingsverband Primair Onderwijs 3006 (SVPO) werken wij samen met de schoolbesturen Kiem en Oosterwijs aan de realisatie van een specialistische voorziening in de gemeente Maashorst. Die voorziening moet speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs (cluster 3 en 4) geïntegreerd en samenhangend aanbieden, uitgaande van de ondersteuningsbehoefte van de leerling.

### Wat hebben we bereikt?

In 2023 hebben we samen met partners zoals onderwijsinstellingen, kinderopvang, GGD, ONS welzijn etc. gewerkt aan het opstellen van onderwijsachterstanden-beleid. Dat beleid is vastgesteld door de gemeenteraad in december 2023. Daarnaast hebben we geïnvesteerd in het versterken van de samenwerking door de organisatie van een netwerkbijeenkomst, ontwikkeling van een netwerkkaart en herinrichting van de Lokaal Educatie Agenda.

We stemmen regelmatig af met diverse partijen, zoals onderwijs, kinderopvang, GGD, etc. over de inzet van de NPO-middelen.


Op alle scholen in de gemeente Maashorst werken we met een aansluitfunctionaris vanuit de GGD/ONS welzijn. Die probeert vroegtijdig ondersteuningsvragen te signaleren van kinderen en gezinnen. Vanuit de NPO-middelen is er een pilot gestart op een aantal scholen. Het gaat om de inzet van de familiecontactpersoon die laagdrempelig insteekt op de behoeftes van het onderwijs en opvoeders. Deze pilot is in 2023 geëvalueerd. Op basis van de uitkomsten hebben we besloten om de inzet van een familiecontactpersoon voor 1 jaar voort te zetten, op basis van een herziene opdracht.

Op SBO de Tandem en SO de Vlinder is gestart met een pilot rondom onderwijszorgarrangementen. Deze pilot wordt ook vanuit de NPO-middelen gefinancierd. Het

gaat om een intensieve samenwerking tussen een zorgaanbieder (bijv. Koraal) en het onderwijs. Die moet leiden tot optimalisatie van de randvoorwaarden voor onderwijs en de ontwikkeling van de leerlingen. De leerkrachten en onderwijsassistenten kunnen zich daardoor beter focussen op hun kerntaak; het geven van goed onderwijs.





### Wat hebben we daarvoor gedaan?

Overzicht van acties/activiteiten:

 Actie is opgestart en de uitvoering is volgens de (bijgestelde) planning verlopen of is volledig gerealiseerd

 Er is gestart maar de planning loopt achter of de uitvoering is afwijkend

 Nog niet gestart

	Acties / activiteiten	2023	Indicator	Toelichting
1.	Opstellen nieuw onderwijsachterstandenbeleid Maashorst.	2023		Beleid is opgesteld en vastgesteld door de gemeenteraad in december 2023.
2	Monitoren of alle indicaties voor- en vroegschoolse educatie worden doorgeleid naar een passend aanbod.	2023		Monitoring is gestart. Dit betreft een continu proces.
3.	We zetten (lokale) interventies (bijv. Past/TOM) in voor kinderen die dreigen uit te vallen in het regulier voortgezet onderwijs	2023		Er wordt regionaal een inventarisatie gedaan naar schoolverzuim en schooluitval. Op basis van de uitkomsten worden lokaal / regionaal interventies ingezet. In 2023 is Past gestopt. Voor het voortgezet onderwijs bestaat de mogelijkheid om alternatieven op de eigen school in te zetten. Vanuit het samenwerkingsverband is hiervoor innovatiebudget beschikbaar.
4.	In samenwerking met de schoolbesturen Kiem en Oosterwijs en het samenwerkingsverband 30.06 onderzoeken wat er nodig is om een specialistische voorziening te realiseren in de gemeente Maashorst	2023		Vanuit het samenwerkingsverband hebben we een integrale verkenning gedaan naar specialistische voorzieningen in onze regio. De volgende fase is om te onderzoeken of De Vlinder, De Tandem en de Sterrenkijker (en met
				een mogelijke verbinding met het basisonderwijs) gezamenlijke huisvesting kunnen realiseren.

## Wat heeft het gekost?

Eventuele nieuwe accenten met financiële gevolgen lichten we hieronder toe (x € 1.000)

Extra begroot in Programmabegroting 2023	inv	2023	2024	2025	2026
Regionale coördinatie Digi- Taalhuis		20	20	20	20
Passend Onderwijs (PAST, TOM en Dyslexie)		60	60	60	60
<b>Totaal</b>		<b>80</b>	<b>80</b>	<b>80</b>	<b>80</b>

Resultaat 2e financiële afwijkingenrapportage 2023 (x € 1.000)

omschrijving	2023 structureel		2024 structureel		2025 structureel		2026 structureel
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel
Bijstelling specifieke uitkering OnderwijsAchterstandenBeleid (OAB)	62	62	132	132	132	132	13
leerlingenvervoer		55		40		40	
(< € 50.000)							
Coördinatie DigiTaalhuis (WEB)	33	23					
Taal voor ontheemden uit Oekraïne (WEB)		20					
Project Nationaal Programma Onderwijs (NPO)	4	4					
<b>Totaal taakveld</b>	<b>99</b>	<b>164</b>	<b>132</b>	<b>172</b>	<b>132</b>	<b>172</b>	<b>13</b>

omschrijving	2023 incidenteel		2024 incidenteel		2025 incidenteel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
Voorschoolse Educatie (VE) voor Oekraïense kinderen	53	53				
(< € 50.000)						
<b>Totaal taakveld</b>	<b>53</b>	<b>53</b>				

## Samenwerkingen

- Regionaal Bureau Leerplicht en voortijdig schoolverlaten Brabant Noordoost



## Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. Iedereen kan de geldende regels raadplegen.

### Landelijke wet- en regelgeving

Op [www.overheid.nl](http://www.overheid.nl) zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst te vinden.

### Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website [Overheid.nl](http://Overheid.nl). De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) raadplegen.

### Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente is eveneens opgenomen en treft u [hier](#).



# Onderwijs - Onderwijshuisvesting

Tot dit taakveld behoren de gemeentelijke taken op het gebied van huisvesting voor basis- en voortgezet onderwijs:

- nieuwbouw van schoolgebouwen;
- uitbreiding van bestaande schoolgebouwen;
- opstellen programma onderwijshuisvesting;
- vandalismebestrijding.

## Doelen

### Wat willen we bereiken?


In al onze kernen is aanbod van basisonderwijs, kinderopvang en buitenschoolse opvang beschikbaar. Schoolgebouwen zijn aan de hand van een - samen met partners - op te stellen Integraal Huisvestingsplan (IHP) gebouwd, uitgebreid of vernieuwd. Bij het realiseren van nieuwbouw van schoolgebouwen gaan we uit van een gebouw met een laag energiegebruik en een gezond binnenmilieu (frisse scholen).

### Wat hebben we bereikt?

In december 2023 zijn we samen met het onderwijs en de kinderopvang gestart met het opstellen van een Integraal Huisvestingsplan (IHP), onder begeleiding van een externe partij. Daarin nemen we de bovengenoemde ambities mee.

### Wat hebben we hiervoor gedaan?

Overzicht van acties/activiteiten:

 Actie is opgestart en de uitvoering is volgens de (bijgestelde) planning verlopen of is volledig gerealiseerd

 Er is gestart maar de planning loopt achter of de uitvoering is afwijkend

 Nog niet gestart

	Acties / activiteiten	2023	Indicator	Toelichting
1.	Opstellen duurzaam Integraal HuisvestingsPlan onderwijs (IHP)	2022-2023		In samenwerking met kinderopvang, basisonderwijs en voortgezet onderwijs zijn we in 2023 gestart met het opstellen van het IHP, onder begeleiding van een extern bureau.
2.	Realiseren Nieuwbouw IKC West	2019-2024		Op 20 april 2023 heeft de gemeenteraad ingestemd met een aanvullend krediet van €3.606.218. Het totale projectbudget voor IKC West is €. 10.105.255. Daarmee is het een majeur project in onze gemeente. Met het projectbudget kan de

				nieuwbouw worden gerealiseerd. De realisatie van de nieuwbouw verloopt voorspoedig. Betrokken partijen en omwonenden zijn tevreden over zowel proces, communicatie als voortgang. Oplevering van de nieuwbouw is volgens planning voorzien in de zomer van 2024.
3.	Realiseren Uitbreiding Speelleercentrum De Wijde Wereld	2020- 2024	●	Zie voor nadere toelichting ook bij de grote projecten

### Wat heeft het gekost?

Eventuele nieuwe accenten met financiële gevolgen lichten we hieronder toe (x € 1.000)

Extra begroot in Programmabegroting 2023	inv	2023	2024	2025	2026
Integraal HuisvestingsPlan (IHP) gemeente Maashorst		20			
Projectrealisatie IKC-West		20	20		
<b>Totaal</b>		<b>40</b>	<b>20</b>		

### Resultaat 2e financiële afwijkingenrapportage (x € 1.000)

omschrijving	2023 structureel		2024 structureel		2025 structureel		2026 structureel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
(< € 50.000)								
Realisatie Onderwijshuisvesting IKC West	25							
Project Impulsregeling Schoolpleinen	7							
De Wizzert en De Vlasgaard - Uitbreiding Onderwijsruimte (in Kindcentrum De Morgenzon)		16						
<b>Totaal taakveld</b>	<b>32</b>	<b>16</b>						

omschrijving	2023 incidenteel		2024 incidenteel		2025 incidenteel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
Totaal taakveld						

## Samenwerkingen

- Regionaal Bureau Leerplicht en voortijdig schoolverlaten Brabant Noordoost

## Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. Iedereen kan de geldende regels raadplegen.

### Landelijke wet- en regelgeving

Op [www.overheid.nl](http://www.overheid.nl) zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst te vinden.

### Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website [Overheid.nl](http://Overheid.nl). De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) raadplegen.

### Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente is eveneens opgenomen en treft u [hier](#).

# Analyse op hoofdlijnen

Totaal saldo programma € 352.578 V

Onderwijs algemeen	€ 103.940	V
<p><u>Bewegingsonderwijs € 21.000 incidenteel nadeel</u></p> <p>"In 2023 maken basisscholen De Wizzert en De Vlasgaard gebruik van de nieuwe sporthal in Zeeland. De vergoeding voor het gebruik van de sporthal van € 11.000 (nadelig) is op het taakveld Sportaccommodaties begroot in plaats van op het taakveld Onderwijsbeleid en leerlingenzaken.</p> <p>Daarnaast zijn er in 2023 onbegrote kosten voor bewegingsonderwijs van de Sterrenkijker van € 10.000 (nadelig).</p> <p>Door de verwachte harmonisatie van het beleid in 2024 is er in 2023 geen budgetbijstelling gedaan. Het totale nadeel van € 21.000 in 2023 wordt als incidenteel aangemerkt."</p>		
<p><u>Leerlingenvervoer €13.000 incidenteel voordeel</u></p> <p>"Bij de 2e afwijkingenrapportage van 2023 is de werkelijke contractuele indexering van het collectieve leerlingenvervoer structureel verwerkt in de begroting 2023. Op dat moment waren de nieuwe routes en daarmee samenhangend de kosten voor het nieuwe schooljaar nog niet volledig inzichtelijk. Hierdoor is er een nadeel van € 17.000.</p> <p>Per abuis zijn bij de 2e afwijkingenrapportage van 2023 de financiële gevolgen van het vervallen van de externe factuurcontrole foutief verwerkt in de begroting 2023. Hierdoor is een incidenteel voordeel ontstaan van € 30.000."</p>		
<p><u>Volwasseneducatie € 10.000 incidenteel voordeel</u></p> <p>Medio 2023 is besloten om een coördinator DigiTaalhuis /IDO aan te stellen voor 20 uur in de week. Dit valt binnen de beleidskaders gericht op de bestrijding van laaggeletterdheid en de regiefunctie van het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO). Hiervoor is jaarlijks vanuit gemeentelijke middelen € 20.000 beschikbaar en vanuit een subsidie van gemeente Den Bosch (centrumgemeente voor de inzet van de regionale middelen Volwasseneducatie) € 23.000. De coördinator DigiTaalhuis is pas per 1 oktober 2023 begonnen.</p> <p>Hierdoor is een incidenteel voordeel van € 10.000 ontstaan.</p>		
<p><u>Passend onderwijs € 38.000 incidenteel voordeel</u></p> <p>Het budget van Passend Onderwijs is voor de inzet van de poortwachtersfunctie voor Dyslexie, het traject</p>		

<p>'Passende Andere Stap' PAST, en het 'Traject Op Maat' TOM. Het gaat om een regionale besteding verbonden aan het samenwerkingsverband 3006. De trajecten zetten we in met de gemeente Meijerijstad, Bernheze en Oss.</p> <p>De trajecten TOM en PAST hebben afgelopen jaar niet plaatsgevonden. Regionaal wordt er voor 2024 overlegd welke methode het meest effectief is voor de inzet van passend onderwijs. Hierdoor is een incidenteel voordeel van € 38.000 ontstaan.</p> <p><u>Subsidieregeling peuteropvang (POV) € 58.000 incidenteel voordeel</u></p> <p>De gemeente Maashorst zet binnen het beleidskader 'Kansen Bieden' in op Peuteropvang, met als doel volledige deelname. In 2023 is uitvoering gegeven aan dit beleid en is de nieuwe subsidieregeling gestart. In 2024 wordt dit verder geëvalueerd en zo nodig budgettair bijgestuurd. In afwachting hierop is het voordeel van € 58.000 als incidenteel aangemerkt.</p> <p><u>Voorschoolse educatie ontheemden -</u></p> <p>De gemeente Maashorst heeft van het Rijk een specifieke uitkering (SPUK) voor Voorschoolse Educatie aan Oekraïense peuters middelen ontvangen voor 6 peuters. Over de periode van 04-09-2023 tot en met 31-12-2023 maakte slechts één peuter hier gebruik van. Het te veel ontvangen bedrag aan SPUK van € 53.000 wordt terugbetaald. Deze financiële verwerking hiervan verloopt budgettaire neutraal.</p> <p><u>Diverse kleine afwijkingen op dit taakveld per saldo €6.000 incidenteel voordeel</u></p>		
<p><b>Onderwijshuisvesting</b></p>	<p><b>€ 248.638</b></p>	<p><b>V</b></p>
<p><u>Onroerendezaakbelastingen onderwijshuisvesting € 58.000 incidenteel voordeel</u></p> <p>Bij de herindeling zijn de OZB-budgetten van de voormalige gemeente Landerd en Uden in de begroting samengevoegd. In afwachting van de harmonisatie heeft er nog geen herinrichting van de begroting of budgetbijstelling plaatsgevonden. Het overschot over 2023 van € 58.000 valt daarom nu incidenteel vrij.</p> <p>Verzekeringen onderwijshuisvesting € 16.000 incidenteel voordeel</p> <p>Op de premie brandverzekering is er een voordeel van € 16.000. Het voordeel is als incidenteel aangemerkt in verband met de verwachte stijging van de verzekerde waarde en premies in 2024.</p> <p><u>Herstel schade onderwijsgebouwen € 18.000 incidenteel voordeel</u></p> <p>In 2023 was het aantal schades en incidenten van vandalisme aan onderwijsgebouwen minder dan gemiddeld verwacht. Dit resulteerde in een incidenteel voordeel van € 12.000. Verder zijn er schade-uitkeringen ontvangen, wat een bijkomend incidenteel voordeel van € 6.000 opleverde.</p>		

Kapitaallasten: rente onderwijshuisvesting € 76.000 incidenteel voordeel  
Het werkelijke renteomslagpercentage van 0,7% ligt lager dan het begrote percentage van 0,9%. Dit is te wijten aan het feit dat er geen langlopende leningen zijn aangetrokken vanwege het niet realiseren van een aanzienlijk aantal geplande investeringen in 2023. Het achterwege blijven van deze investeringen heeft bovendien gezorgd voor extra rentebaten door het uitzetten van onze eigen financiële middelen bij het Rijk (schatkist).

*Kapitaallasten: afschrijving kindcentrum Mellepark € 60.000 incidenteel voordeel*

Afschrijvingen vinden plaats na de financiële afsluiting van een investeringskrediet. Het krediet voor Kindcentrum Mellepark is nog open omdat er gezocht wordt naar oplossingen voor de geluidsoverlast die omwonenden ervaren. Hierdoor ontstaat een incidenteel voordeel op de afschrijvingen van € 60.000.

*Sluiting Maashorstschool € 15.000 incidenteel nadeel* Vanwege het niet halen van de stichtingsnorm heeft het Rijk besloten om de Maashorstschool met ingang van het schooljaar 2023/2024 niet meer te bekostigen. De school is dan ook opgeheven. Na de financiële afwikkeling van de sluiting van de school is een incidenteel nadeel ontstaan van € 15.000. Dit komt doordat de financiële afrekening met de school niet toereikend is om de volledige afschrijving van de resterende boekwaarde van het onderwijsleerpakket en meubilair te dekken. Het onderwijspakket en het meubilair is door de gemeente gefinancierd.

*Advies- en overige kosten onderwijshuisvesting € 23.000 incidenteel voordeel*

In 2023 heeft de focus gelegen op het opstellen van een Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) waardoor er minder is ingezet op andere ontwikkelingen binnen onderwijshuisvesting. Dit is een incidenteel voordeel van € 23.000. Vanaf 2024 wordt uitvoering gegeven aan het IHP waardoor er naar verwachting meer advieskosten zijn.

Diverse kleine afwijkingen op dit taakveld per saldo €13.000 incidenteel voordeel

## 5. Sport, cultuur, recreatie en natuur

Het programma Sport, cultuur, recreatie en natuur gaat over besteding van vrije tijd. Deze activiteiten dragen bij aan de vitaliteit van onze inwoners en zorgen voor een aantrekkelijk aanbod van voorzieningen. Het programma is gericht op het stimuleren van activiteiten op deze gebieden. Daarnaast wordt in dit programma specifiek aandacht besteed aan monumenten- en welstandstoezicht en aan natuurgebied De Maashorst.

### **Sport: sportbeleid en (onderhoud) sportaccommodaties**

Wij vinden het belangrijk dat inwoners kunnen sporten. Sporten biedt ontspanning, is gezond en versterkt de sociale samenhang. Het draagt bij aan de positieve gezondheid van onze inwoners. Sporten kan ook het meedoen in de samenleving bevorderen.

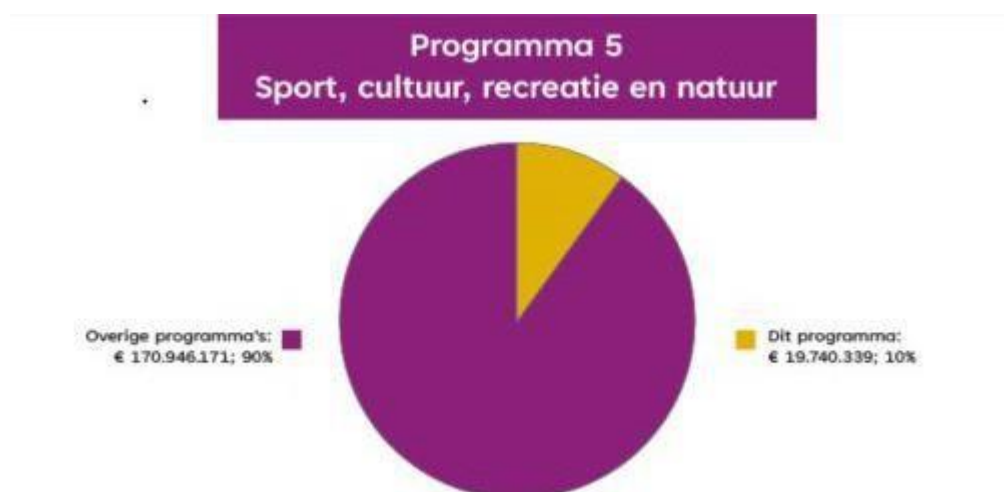
### **Cultuur**

Kunst en cultuur zijn overal om ons heen. Cultuur is de muziek die we luisteren, het zijn de films die we kijken en de boeken die we lezen. Cultuur is ook samen zingen en musiceren. Bezoek aan theater en musea, maar ook amateurtoneel en muziekverenigingen. Kunst en cultuur zorgen voor levendigheid in de dorpen en dragen bij aan het realiseren van tal van andere beleidsterreinen, en daarmee aan het zijn van een volwaardige gemeente waar inwoners en bezoekers zich kunnen ontplooien, waar zij zich thuis voelen en waar ze zich mee verbonden voelen. Met het nieuwe cultuurbeleid willen we de kracht van kunst en cultuur benutten om zo de leefbaarheid binnen de gemeente te waarborgen en te versterken.

### **Recreatie**

De recreatieve sector is een belangrijke hoeksteen van onze economie.

Daarom zetten we in op een toename van het aantal dagrecreatie-activiteiten binnen de gemeente en een verhoging van de tijd die inwoners besteden in de eigen regio. Een stevige ambitie! De visie Toerisme en Recreatie Maashorst 2040 is hierbij sturend. Het jaarlijkse uitvoeringsprogramma stellen we samen met onze stakeholders op. Natuurgebied De Maashorst is een trekpleister van formaat. Dit biedt potentie voor recreatiebedrijven en agrarische bedrijven die zich willen verbreden.



## Programma 5 Lasten 2023 per taakveld

5.1 Sportbeleid en  
activering; € 1.235.550; 6%

5.4 Media;  
€ 1.922.840; 10%

5.3 Cultuur;  
€ 4.007.906; 20%

5.2 Sportaccommodaties;  
€ 4.044.703; 21%



5.5 Openbaar groen en  
(openlucht) recreatie;  
€ 8.529.340; 43%

### Wat heeft het gekost (bedragen x €1.000)

Programma 5. Sport, cultuur, recreatie en natuur	Rekening 2022	Begroting 2023 primitief	Begroting 2023 incl. wijzigingen	Rekening 2023	Verschil	Voordeel / Nadeel
Lasten exclusief reserves						
5.1 Sportbeleid en activering	1.072	1.081	1.360	1.236	125	V
5.2 Sportaccommodaties	3.137	3.911	4.837	4.045	792	V
5.3 Cultuur	4.279	4.471	4.603	4.008	595	V
5.4 Media	1.789	1.758	1.916	1.923	-7	N
5.5 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	8.124	8.846	8.930	8.529	401	V
<b>Totaal lasten</b>	<b>18.402</b>	<b>20.068</b>	<b>21.646</b>	<b>19.740</b>	<b>1.906</b>	<b>V</b>
Baten exclusief reserves						
5.1 Sportbeleid en activering	293	228	628	603	-25	N
5.2 Sportaccommodaties	820	1.124	1.528	1.347	-180	N
5.3 Cultuur	1.087	1.104	1.110	631	-479	N
5.4 Media	313	313	368	370	1	V
5.5 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	779	330	509	787	278	V
<b>Totaal baten</b>	<b>3.292</b>	<b>3.099</b>	<b>4.144</b>	<b>3.738</b>	<b>-405</b>	<b>N</b>
<b>Gerealiseerd resultaat exclusief mutaties reserves</b>	<b>15.111</b>	<b>16.968</b>	<b>17.503</b>	<b>16.002</b>	<b>1.501</b>	<b>V</b>
Stortingen in reserves	704	18	1.427	1.392	36	V
Onttrekkingen uit reserves	1.590	571	1.508	1.370	-139	N
<b>Gerealiseerd resultaat inclusief mutaties reserves</b>	<b>14.225</b>	<b>16.415</b>	<b>17.422</b>	<b>16.024</b>	<b>1.398</b>	<b>V</b>

Een toelichting op de verschillen tussen begroting en rekening is opgenomen bij de 'analyse op hoofdlijnen'.



# Sport, cultuur, recreatie en natuur - Sportbeleid en -activering

Tot het taakveld behoren de niet-fysieke maatregelen om amateursport te stimuleren:

- Ondersteunen en stimuleren recreatieve sportbeoefening;
- Ondersteunen van organisaties die zich met sport bezig houden;
- Sport in de buurt en combinatiefuncties.

## Doelen

### Wat willen we bereiken?


Een goed, sterk en evenwichtig (geharmoniseerd) sportbeleid. Iedereen doet mee. Bewegen van jongeren is essentieel, ook in de preventieve sfeer. Er is een breed aanbod van sport. Ook voor mensen met een beperking. Wij nemen daarin onze verantwoordelijkheid. In alle kernen is er aanbod om te kunnen sporten voor jong en oud. We doen er alles aan om de faciliteiten op orde te hebben en te houden, bijvoorbeeld door te kijken naar mogelijkheden voor gecombineerd gebruik van faciliteiten. In het sportbeleid hebben we aandacht voor een vitale eigentijdse sportinfrastructuur in onze gemeente die zowel fysiek als financieel toegankelijk is en waar alle inwoners zich veilig en welkom voelen. In Maashorst zijn buurtsportcoaches actief.

### Wat hebben we bereikt?

In 2023 hebben we een participatietraject doorlopen om samen met belanghebbenden te komen tot een Sport- en Bewegvisie voor Maashorst. Gelijktijdig hebben we naar aanleiding van deze bijeenkomsten het Sportakkoord herijkt. Daaruit is een kernteam ontstaan met een uitvoeringsagenda. Dit heeft een nieuw Lokaal Sportakkoord Maashorst opgeleverd waarmee we aansluiten op het landelijke Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Daarnaast hebben we onze deelname aan de regionale samenwerking Uniek Sporten voortgezet. Dat geldt ook voor de inzet van de buurtsportcoaches.

### Wat hebben we daarvoor gedaan?

Overzicht van acties/activiteiten:

 Actie is opgestart en de uitvoering is volgens de (bijgestelde) planning verlopen of is volledig gerealiseerd

 Er is gestart maar de planning loopt achter of de uitvoering is afwijkend

 Nog niet gestart

	Acties / activiteiten	2023	Indicator	Toelichting
1.	Een nieuwe sport- en bewegvisie voor Maashorst ontwikkelen, incl. een vertaling van het landelijke sportakkoord naar een lokale visie.	2023		Het nieuwe beleid wordt in 2024 voorgelegd aan de gemeenteraad ter vaststelling. Dit proces heeft enige vertraging opgelopen, omdat we meer ruimte nodig hadden voor een uitgebreid participatietraject.

2.	Doorontwikkelen van duurzame inzet van de buurtsportcoaches.	2023		Dit maakt onderdeel uit van het lokaal sportakkoord dat in 2023 is vastgesteld.
3.	Onderzoeken en implementeren van mogelijkheden/behoefte voor sport en bewegen in de directe omgeving van de inwoners, waaronder in de openbare ruimte.	2023		De ontwikkeling hiervan is nog niet gestart. Dit zal onderdeel uitmaken van de uitvoering van de nieuwe Sport- en Bewegvisie zodra deze is vastgesteld door de raad (in 2024).
4.	Stimuleren dat iedereen kan bewegen, door organisatie van activiteiten met o.a. Uniek Sporten (inwoners met een beperking), Sjors Sportief (jeugd) en Max Vitaal (ouderen).	2023		Dit is ook onderdeel van het nieuwe beleid in 2024. In een eerdere bestuursrapportage hebben we al aangegeven dat de planning hiervan afwijkt.

### Wat heeft het gekost?

Eventuele nieuwe accenten met financiële gevolgen lichten we hieronder toe.

(x € 1.000)

Extra begroot in Programmabegroting 2023	inv	2023	2024	2025	2026
<b>Totaal</b>					

Resultaat 2e financiële afwijkingenrapportage 2023 (x € 1.000)

omschrijving	2023 structureel		2024 structureel		2025 structureel		2026 structureel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
GALA Sport, Bewegen en Cultuur	384	121	263	263	263	263	263	
(< € 50.000)								
Gewijzigde subsidie inzet Combinatiefunctionarissen en Buurtsportcoaches	20		20		20		20	
<b>Totaal taakveld</b>	<b>404</b>	<b>121</b>	<b>283</b>	<b>263</b>	<b>283</b>	<b>263</b>	<b>283</b>	

omschrijving	2023 incidenteel		2024 incidenteel		2025 incidenteel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
Totaal taakveld						

## Samenwerkingen

-

## Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. Iedereen kan de geldende regels raadplegen.

### Landelijke wet- en regelgeving

Via [www.overheid.nl](http://www.overheid.nl) zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst te vinden.

### Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website [Overheid.nl](http://Overheid.nl). De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) raadplegen.

### Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente is eveneens opgenomen en treft u [hier](#).

# Sport, cultuur, recreatie en natuur - Sportaccommodaties

Tot het taakveld behoren alle accommodaties voor sportbeoefening: sporthallen, groene velden en kunstvelden en terreinen.

## Doelen

### Wat willen we bereiken?


We willen een functioneel, kwalitatief en duurzaam sportkapitaal realiseren, zodat inwoners mogelijkheden hebben om te sporten en bewegen. In lijn hiermee zetten we in op onderhoud en nieuwbouw van sportaccommodaties, zoals nieuwbouw van de sporthal Zeeland (2022), Sport en Spel Reek (2023), herinrichting van Park Moleneind (2023) en de renovatie van de sporthal de Eeght in Schaijk (2022). De veiligheid van speelvelden moet gewaarborgd blijven. Daartoe moeten we aanvullende maatregelen nemen bij diverse kunstgrasvelden, bijvoorbeeld om de verspreiding van infil (= korrels op kunstgras) te voorkomen.

### Wat hebben we bereikt?

De voorbereidingen voor een nieuwe locatie Sport en Spel Reek zijn afgerond en vastgesteld door zowel het college als de gemeenteraad.

### Wat hebben we hiervoor gedaan?

Overzicht van acties/activiteiten:

 Actie is opgestart en de uitvoering is volgens de (bijgestelde) planning verlopen of is volledig gerealiseerd

 Er is gestart maar de planning loopt achter of de uitvoering is afwijkend

 Nog niet gestart

	Acties / activiteiten	2023	Indicator	Toelichting
1.	Effectuering van besluiten (2017) rondom Park Moleneind en de uitplaatsing van de Red Sox.	2020-2023		Op 14 december 2023 heeft de gemeenteraad besloten om de Red Sox op een locatie aan de Kruisweg te vestigen. Daarna zijn we met de voorbereidingen van deze nieuwe locatie gestart. Die lopen volgens planning, met het doel dat er in het seizoen van 2024 op de nieuwe locatie gesport kan worden. Daarbij moeten we, zoals gemeld tijdens de raadsvergadering van 14 december, een voorbehoud maken voor de resultaten (en de gevolgen daarvan) van de benoemde onderzoeken.



Ambulant beheer en (weekend) schoonmaak en indexering		60		48		48		
Vertraging realisatie Sport en Spel Reek (< € 50.000)		1	163	126				
Investering Beregeningsinstallatie Achilles (€ 15.000)		1		1		1		
Herschikken budgetten turnhal Germenzeel	30	30	30	30	30	30	30	
Restant kosten sporthal De Hekel		10	1		1		1	
Huuropbrengsten speelvelden Moleneind Uden (FC De Rakt)	6		6		6		6	
Lagere horecaomzet sportkantine Udens College	10	15	10	15	10	15	10	
Aframen subsidie geldlening Motorcross	7		7		7		7	
Correctie indexatie maatschappelijk pakket Zwembad Drie Essen Uden		17		33		33		
Aanpassing sporthal de Wervel in Volkel (uitbreiding belijning voor basketbal en 2 baskets) (inv 26K)	3	3	3	3	3	3	3	
<b>Totaal taakveld</b>	<b>56</b>	<b>137</b>	<b>220</b>	<b>256</b>	<b>57</b>	<b>130</b>	<b>57</b>	<b>1</b>

omschrijving	2023 incidenteel		2024 incidenteel		2025 incidenteel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
Vertraging Sport en Spel Reek		180	180			
Specifieke uitkering noodfonds energie amateursportverenigingen	101	101				
Specifieke Uitkering-Meerkosten Energie Openbare Zwembaden	419	419				
<b>Totaal taakveld</b>	<b>520</b>	<b>700</b>	<b>180</b>			

## Samenwerkingen

-

### Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. Iedereen kan de geldende regels raadplegen.

#### Landelijke wet- en regelgeving

Via [www.overheid.nl](http://www.overheid.nl) zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst te vinden.

#### Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website [Overheid.nl](http://Overheid.nl). De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) raadplegen.

#### Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente is eveneens opgenomen en treft u [hier](#).

# Sport, cultuur, recreatie en natuur - Cultuur

Het taakveld Cultuur bestaat uit 3 deeltaakvelden met gemeentelijke taken:

1. Cultuurpresentatie, -productie en -participatie: activiteiten en subsidiëring om beeldende kunst, muziek, dans en toneel te bevorderen, en cultuureducatie.
2. Musea: activiteiten gericht op het verwerven, behouden en presenteren van kunst en cultuur in musea, exposities en historische archieven.
3. Cultureel erfgoed: taken gericht op behouden en voor publiek toegankelijk maken van cultureel erfgoed. Hieronder vallen historische gebouwen, beschermde stads- en dorpsgezichten en overige objecten met historische waarde in de publieke ruimte. En hiertoe behoren ook: subsidie, beheer, onderhoud, toezicht en handhaving van cultureel erfgoed.

## Doelen

### **Wat willen we bereiken?**

We willen een duurzame lokale culturele infrastructuur die aansluit bij de behoeften van inwoners. Die infrastructuur bestaat uit partijen met sluitende meerjaren-exploitatiebegrotingen voor de culturele ontwikkeling en vrijetijdsbesteding van inwoners.

Daarnaast is ons doel om de creativiteit en kwaliteit van cultuur te verhogen. Dat willen we zowel voor de cultuureducatie als het aanbod van cultuurbeoefening en beleving bij de (gesubsidieerde) lokale culturele organisaties.

Ook hechten we belang aan duurzame instandhouding van ons cultuurhistorisch erfgoed. Hiervoor willen we een overkoepelend beleid ontwikkelen. Daar gaan we in 2024 en 2025 mee aan de slag. We noemen dit ons 'Erfgoedprogramma'. In 2024 werken we aan een inventarisatie en analyse van de cultuurhistorische waarden. Dit vormt de basis voor het toekomstige erfgoedprogramma.

### **Wat hebben we bereikt?**

In 2023 hebben we het uitgebreide participatietraject afgerond om te komen tot een nieuw cultuurbeleid. Het resultaat is een door de gemeenteraad vastgesteld gemeentelijk cultuurbeleid voor de periode 2024-2030. Met dit nieuwe cultuurbeleid sluiten we aan op het bestuursakkoord 2022-2026 'Samen bouwen we Maashorst'. Daarin staat dat we een mooi aanbod van kunst en cultuur willen realiseren. We geven bijzondere aandacht aan het stimuleren en waarderen van culturele verenigingen en de vele vrijwilligersorganisaties die actief zijn in dit veld. Ook bieden we gelijke kansen aan onze inwoners, dragen we bij aan goede cultuureducatie en hebben we aandacht voor lokaal talent en kunst in de openbare ruimte. We gaan beter zichtbaar maken wat er in al onze kernen gebeurt aan culturele activiteiten en we gaan werken aan meer ontmoetingen en samenwerkingsverbanden binnen én buiten de kunst- en cultuursector.

In Q4 van 2023 zijn de eerste stappen gezet in de uitvoering van het nieuwe cultuurbeleid. Prioriteit daarbij had het introduceren van de bijbehorende nieuwe subsidieregelingen voor culturele (amateur)organisaties, waaronder het Cultuurfonds Maashorst en de subsidieregeling voor muziekverenigingen. Hiermee is de harmonisatie op dit onderdeel ook afgerond.


Ook hebben we als gemeente in 2023 middelen vrijgemaakt om bij te dragen aan het eenmalige evenement Passie voor Pasen. Dit evenement is met veel succes door diverse lokale muzikanten, toneelmakers en culturele verenigingen en stichtingen georganiseerd in en rondom Theater Markant. Zo hebben veel inwoners kunnen genieten van een eigentijdse vertelling van het bekende paasverhaal.

In 2023 hebben we de instandhoudingssubsidie voor gemeentelijke monumenten geharmoniseerd. Ook zijn de uitvoeringsregels voor de monumenten selectiecriteria en het welstandsbeleid geharmoniseerd. We houden hiermee de basis op orde.




## Wat hebben we daarvoor gedaan?

Overzicht van acties/activiteiten:

 Actie is opgestart en de uitvoering is volgens de (bijgestelde) planning verlopen of is volledig gerealiseerd

 Er is gestart maar de planning loopt achter of de uitvoering is afwijkend

 Nog niet gestart

	Acties / activiteiten	2023	Indicator	Toelichting
1.	Ontwikkeling nieuw cultuurbeleid.	2022-2023		Het nieuwe cultuurbeleid 2024-2030 is ontwikkeld en op 28 september 2023 vastgesteld door de raad.
2.	Stimuleren cultuureducatie door o.a. een bijdrage te leveren aan het programma Xpress (samenwerking Kunst & Co, onderwijs en bedrijfsleven)	2022 e.v.		Het programma Xpress is in 2022 en 2023 als pilot bekostigd vanuit de middelen van het Nationaal Programma Onderwijs (NPO). Vanaf 2024 is er in het nieuwe cultuurbeleid structurele aandacht voor cultuureducatie. Dit vertaalt zich onder andere naar een structurele bijdrage om Xpress te continueren.
3.	De cultuurhistorische waarden binnen de gemeente Maashorst zijn onderzocht, met een voorstel tot bescherming.	2023		Een nieuw beleid voor het behouden en versterken van cultuurhistorie is nog niet opgesteld. De prioriteit is gegaan naar harmonisatie van bestaand beleid. We werken momenteel aan een inkoopstrategie en een plan van aanpak. In 2024 worden de werkzaamheden opgepakt.

4.	Harmoniseren Welstandsnota's voormalig Uden en Landerd.	2022/2023		De insteek was om bij harmonisatie tegelijkertijd een actualisatie uit te voeren. Dat bleek niet haalbaar. Dus hebben we op een andere manier geharmoniseerd en de actualisatie uitgesteld. Met als voordeel dat we straks kunnen actualiseren op een manier die past bij de nieuwe regelgeving onder de Omgevingswet. We werken nu aan een plan van aankoop en inkoopstrategie. Uitvoering is gepland in 2024/2025.
----	---	-----------	---	--

### Wat heeft het gekost?

Eventuele nieuwe accenten met financiële gevolgen lichten we hieronder toe (x € 1.000)

Extra begroot in Programmabegroting 2023	inv	2023	2024	2025	2026
Cultuurevenement Passie voor Pasen 2023		20			
<b>Totaal</b>		<b>20</b>			

Resultaat 2e financiële afwijkingenrapportage 2023 (x € 1.000)

omschrijving	2023 structureel		2024 structureel		2025 structureel		2026 structureel
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel
(< € 50.000)							
Subsidie gemeentelijke monumenten	20						
Instandhoudingssubsidies molens	7		7				
<b>Totaal taakveld</b>	<b>27</b>		<b>7</b>				

omschrijving	2023 incidenteel		2024 incidenteel		2025 incidenteel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
Totaal taakveld						

## Samenwerkingen

- Museum Krona
- Theater Markant N.V.
- Kunst & Co
- Naat Piek
- Overige cultuurorganisaties

## Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. Iedereen kan de geldende regels raadplegen.

### Landelijke wet- en regelgeving

Op [www.overheid.nl](http://www.overheid.nl) zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst te vinden.

### Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website [Overheid.nl](http://Overheid.nl). De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) raadplegen.

### Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente is eveneens opgenomen en treft u [hier](#).

# Sport, cultuur, recreatie en natuur - Media

Tot dit taakveld behoort de zorg voor fysieke en elektronische cultuurdragers: bibliotheek en de lokale omroep.

## Doelen

### Wat willen we bereiken?

We willen dat inwoners van gemeente Maashorst kunnen rekenen op relevante nieuwsvoorziening, waarin alle kernen zijn vertegenwoordigd. Met de bijdrage vanuit de gemeente kan de SLOM (Stichting Lokale Omroep Maashorst) uitvoering geven aan het programmabeleid, zoals vastgesteld door de Programmaraad, waarin vertegenwoordigers van gemeente Maashorst zitting hebben.

### Wat hebben we bereikt?

Voor het jaar 2023 heeft Maashorst prestatieafspraken gemaakt met Dtv over de nieuwsvoorziening in Maashorst. Het gaat onder meer om het brengen van dagelijks nieuws op de website en app, en 150 nieuwsuitzendingen op tv per jaar. Deze afspraken zijn geëvalueerd in juni 2023 en worden nogmaals geëvalueerd in maart 2024.


Naast Dtv kent Maashorst ook andere media, zoals de weekbladen het Udens Weekblad en Arenalokaal. Daarin publiceert Maashorst divers nieuws op de gemeentelijke informatiepagina('s).

De ontwikkelingen met betrekking tot de bibliotheek worden beschreven bij taakveld Cultuur (zie: paragraaf 5.3).

---

### Wat hebben we daarvoor gedaan?

Overzicht van acties/activiteiten:

 Actie is opgestart en de uitvoering is volgens de (bijgestelde) planning verlopen of is volledig gerealiseerd

 Er is gestart maar de planning loopt achter of de uitvoering is afwijkend

 Nog niet gestart

	Acties / activiteiten	2023	Indicator	Toelichting
1.	Vaststellen prestatieafspraken SLOM & evalueren van deze afspraken			Met Dtv zijn de prestatieafspraken opgesteld en geëvalueerde. Ook voor 2024 zijn ze opnieuw vastgesteld en getekend.
2.	Samenwerking SLOM en gemeente Maashorst voor 2023 uitwerken, inclusief bijbehorende subsidievraag	2022-2025		De subsidieaanvraag van Dtv is toegekend en uitgevoerd.

3.	Inrichten online uitzetten raads- en commissievergaderingen			De raadsvergaderingen worden zowel via ons eigen castingsysteem als via YouTube live uitgezonden.
----	---	--	--	---

### Wat heeft het gekost?

Eventuele nieuwe accenten met financiële gevolgen lichten we hieronder toe (x € 1.000)

Extra begroot in Programmabegroting 2023	inv	2023	2024	2025	2026
<b>Totaal</b>					

Resultaat 2e financiële afwijkingenrapportage 2023 (x € 1.000)

omschrijving	2023 structureel		2024 structureel		2025 structureel		2026 structureel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
Informatiepunt Digitale Overheid (IDO)	59	59	59	59	59	59	59	59
(< € 50.000)								
Subsidies lokale omroepen (Dtv)	13		13		13		13	
Bijdrage VVE en onderhoudskosten bibliotheek Volkel en Uden		22		22		22		22
Bibliotheekpunt Reek (zorgplicht bibliotheeknetwerk)						11		11
<b>Totaal taakveld</b>	<b>72</b>	<b>81</b>	<b>72</b>	<b>81</b>	<b>72</b>	<b>92</b>	<b>72</b>	<b>92</b>

omschrijving	2023 incidenteel		2024 incidenteel		2025 incidenteel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
<b>Totaal taakveld</b>						

## **Samenwerkingen**

Bibliotheek Uden

Bibliotheek Schaijk

Bibliotheek Zeeland

SLOM/DTV

Udens Weekblad

Arena

Brabants Dagblad

## **Wet- en regelgeving**

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. Iedereen kan de geldende regels raadplegen.

### **Landelijke wet- en regelgeving**

Op [www.overheid.nl](http://www.overheid.nl) zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst te vinden.

### **Lokale wet- en regelgeving**

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website [Overheid.nl](http://Overheid.nl). De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) raadplegen.

### **Beleidsnotities**

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente is eveneens opgenomen en treft u [hier](#).

# Sport, cultuur, recreatie en natuur - Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Tot dit taakveld behoren openbaar groen, natuur en recreatie:

- natuurbescherming;
- onderhoud van bos, heide en overige natuurgebieden;
- aanleg en onderhoud van openbaar groen inclusief het plaatsen en onderhouden van kunstwerken in de openbare ruimte;
- aanleg en onderhoud van speelvoorzieningen, recreatievoorzieningen.

## Doelen

### Wat willen we bereiken?

Maashorst is natuur. En natuur is Maashorst. Natuurgebied De Maashorst is ons grootste troef. Die willen we dan ook verder ontwikkelen, zodat De Maashorst het meest aantrekkelijke natuurgebied van Noord-Brabant wordt. Qua ambitie staat wat ons betreft het Maashorst Manifest met het toekomstbeeld voor 2050 nog fier overeind. Cluster natuurgebied De Maashorst is onderdeel van de organisatie van onze gemeente en waarborgt samen met de andere partners de ontwikkelkansen en duurzame instandhouding van het gebied. Actualisatie van het Maashorstmanifest is, zonder het loslaten van de hierin verwoorde ambitie, noodzakelijk. Daarom gaan we in 2023 een nieuwe 'Gebiedsvisie Natuurgebied De Maashorst' opstellen. Focus ligt daarbij uiteraard op de doorontwikkeling van het gebied en variatie in natuur. Grote grazers blijven er wat ons betreft welkom, waarbij veiligheid voorop staat. Ook recreatief medegebruik van onze natuur stimuleren we, mits een goede balans tussen natuur en recreatieve druk blijft gewaarborgd. In de recreatieve natuurschil rondom natuurgebied De Maashorst liggen kansen om het recreatieve routenetwerk te versterken.

We vinden het belangrijk dat alle partners (inclusief ondernemers, vertegenwoordigers van gebruikersgroepen en vrijwilligers) goed aangesloten blijven. Ook blijft er een duidelijk aanspreekpunt voor de community als het gaat om het natuurgebied De Maashorst. Met de gemeenten Oss en Bernheze zijn/worden dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) afgesloten voor 2023 en met de overige partners zijn/worden afspraken gemaakt in jaarplannen.

We willen (opnieuw) de groenste gemeente van Nederland worden. We vergroten de diversiteit in natuuraanbod, met een goede spreiding over de hele gemeente. Vergroening heeft in de volle breedte onze aandacht, dus ook in de gebouwde omgeving. Bijvoorbeeld door vergroening van de wijken en verbetering van de biodiversiteit. Een groen ingerichte leefomgeving draagt namelijk wezenlijk bij aan gezondheid en welzijn van onze inwoners. Bij de geplande harmonisatie van ons beleid voor de openbare ruimte zijn naast klimaatadaptatie ook bovengenoemde onderwerpen belangrijke thema's.

We zetten in op vrijetijdsbesteding. Op het gebied van recreatie en toerisme bevorderen we de uitstraling van onze gemeente door actieve marketing van de toeristische functies. We zien toerisme en recreatie als een speerpunt voor onze nieuwe gemeente. We geven dit onder andere inhoud door een samenwerkingsrelatie met een platform voor toerisme en met ondernemers op het gebied recreatie en toerisme.

---

### Wat hebben we bereikt?

In 2023 hebben we een nieuwe Gebiedsvisie voor natuurgebied De Maashorst vastgesteld. Samen met gemeente Bernheze, gemeente Oss, Staatsbosbeheer en waterschap Aa en Maas is de lange termijnvisie bepaald. Naast regulier beheer en onderhoud van natuur en recreatieve


voorzieningen, is een nieuwe website ontwikkeld voor het natuurgebied.

Samen met Platform Toerisme Maashorst, de samenwerkende recreatieondernemers Maashorst en stakeholders is een Visie Recreatie en Toerisme opgesteld, met een uitvoeringsprogramma. Beide zijn door de gemeenteraad vastgesteld op 20 april 2023. De website Explore Maashorst, waarop alle recreatieve en toeristische informatie en een uitagenda zijn te vinden, heeft meer bezoekers bereikt. Daardoor is de naamsbekendheid van Maashorst vergroot. Door de live magazines en social media zijn bezoekers en inwoners op de hoogte van activiteiten en bezienswaardigheden in Maashorst.

In de vastgestelde duurzaamheidsagenda is veel aandacht ingeruimd voor noodzakelijke aanpassingen om te komen tot een klimaatbestendige openbare ruimte. Ook in de ontwerp-omgevingsvisie is hier ruim aandacht voor. Daarom zal de nieuwe Nota Openbare Ruimte een ander karakter krijgen dan voorheen. Zo zal er met name aandacht worden besteed aan de huidige en verder te ontwikkelen groenstructuren, in aansluiting op de beoogde ontwikkelingen vanuit het coalitieakkoord. Ook gaan we de nieuwe omgevingsvisie verder uitwerken in richtinggevend inrichtingsprincipes.

### Wat hebben we daarvoor gedaan?

Overzicht van acties/activiteiten:

 Actie is opgestart en de uitvoering is volgens de (bijgestelde) planning verlopen of is volledig gerealiseerd







 Er is gestart maar de planning loopt achter of de uitvoering is afwijkend

 Nog niet gestart

	Acties / activiteiten	2023	Indicator	Toelichting
1.	Realisatie van Natuurpoort Palmstraat.	2023-2025		Dit project is opgestart. Het behalen van het resultaat is afhankelijk van het vinden van een marktpartij.
2.	Plaatsing uitkijktoren in natuurgebied De Maashorst	2022-2023		De eerste locatiestudie is afgerond. Vanwege aanwezige ecologische waarden op de voorkeurslocatie, is een tweede locatiestudie uitgevoerd met de gebiedspartners. In 2024 willen we door participatie tot een nieuwe locatie en ontwerp komen. In 2025 gaan we dan uitvoeren.
3.	Opwaarderen buitenruimte Naat Piek.	2023/2024		Dit hangt samen met de recreatieve ontwikkeling van Naat Piek en is daarom nog niet opgestart.



4.	Onderzoek ontbrekende groene schakels binnen bebouwde kom	2022-2023		De hoofdgroenstructuur is in beeld gebracht. De gewenste ontwikkeling, waaronder de ontbrekende groene schakels, brengen we in 2024 verder in beeld.
5.	Vergroten belevingswaarde fiets- en wandelpaden naar centra.	2022-2025		Gelijktijdig met de aanleg van de fietsroutes Uden- Nistelrode en Uden- Veghel heeft vergroening plaatsgevonden. Bij toekomstige realisatie van fietsroutes nemen we dit mee.
6.	Realisatie ecologische verbindingzones.	2022-2026		Diverse locaties zijn in het stadium van planvorming en voorbereiding
				uitvoering.
7.	Herstel twee wijst projecten.	2023-2026		Dit bevindt zich in de opstartfase. Op dit moment is geen subsidie beschikbaar voor herstel van wijst. Er wordt aan een nieuwe subsidieregeling op provinciaal niveau gewerkt.
8.	Uitvoering wijstherstelproject Maashorst.	2023		Dit bevindt zich in de opstartfase. Op dit moment is geen subsidie beschikbaar voor herstel van wijst. Er wordt aan een nieuwe subsidieregeling op provinciaal niveau gewerkt.
9.	Structurele deelname Geopark	2023		Een nieuwe overeenkomst is getekend. Inzet is structurele deelname vanaf 2024.
10.	Opstellen gebiedsvisie natuurgebied De Maashorst.	2023		Deze is in december 2023 vastgesteld.
11.	Versterken buitenrand, herstel watersysteem natuurgebied De Maashorst.	2022-2026		Dit pakken we aan in samenwerking met gebiedspartners. Onderliggend wateronderzoek van het waterschap is in 2023 vastgesteld. In 2024 worden kansen onderzocht.

12.	Aanleg twee rolstoelpaden en wandelpad omgeving Roompot/Nieuwe Hoeve	2023		De voorbereiding voor de rolstoelpaden is opgestart. Participatie en uitvoering vindt in 2024 plaats.
13.	Beleid opstellen voor natuurinclusief bouwen.	2023/2024		Dit is opgenomen in de duurzame doelen agenda 'veerkrachtig & soortenrijk'. Uitwerking hiervan vindt in 2024 plaats.
14.	Aanleg groene daken/muren gemeentelijke gebouwen.	2023/2026		Vergroening van de zuidgevel van het gemeentehuis is gerealiseerd. In 2024 worden nieuwe initiatieven gestart
15.	Versterking handhaving landschappelijke inpassingsverplichtingen.	2023-2026		Structurele handhaving van landschappelijke inpassingsverlichtingen is belegd bij VTH.
16.	Aanleg recreatief pad Egelweg.	2023		Dit is in voorbereiding en wordt halverwege 2024 uitgevoerd.
17.	Verlenging rolstoelpad bossen Odiliapeel.	2023		Dit project is uitgevoerd.
18.	Pilot zelfbeheer openbare ruimte.	2023-2024		Er is nog geen pilot opgestart. Bij ontwikkelingen worden de mogelijkheden onderzocht.
19.	Ophogen geluidswal Eiment.	2020-2024		I.v.m. nadere uitwerking van de N605 en in samenhang daarmee mogelijke aanpassing van de N264/kruising Industrielaan, is het onduidelijk of deze geluidswal nog nadere aanpassing behoeft (= meer dan vanuit de gemeentelijke verplichting). Bewoners zijn hiervan in kennis gesteld. Bovenstaande blijft van toepassing ondanks het recent aangebrachte, geluid reducerende asfalt.
20.	Actualisatie groenbeheerssysteem.	2023		Dit project zit in de opstartfase.
21.	Harmonisatie beleid openbaar groen.	2023		Dit project is gestart met een inventarisatie van de hoofdgroenstructuur. De groenstructuurkaart wordt in 2024 opgeleverd.

22.	Implementatie gedragscode flora en fauna.	2023		Landelijke wetgeving is leidraad. We beheren actief..
23.	Uitbreiding levensboombos.	2022-2023		Aankoop van de beoogde locatie bleek helaas niet mogelijk. Er is een alternatieve locatie aangewezen en onderzoek naar haalbaarheid is in werking gezet.
24.	Uitbreiding ruitersroutes.	2022-2023		De ruiterroutes zijn geïnterpreteerd en op de site VisitBrabant gepubliceerd. We willen de ruiterroutes nog laten aansluiten op routes met de omliggende gemeenten.
25.	Optimaliseren routenetwerk (fietsen, wandelen, mtb, ruiter en varen).	2023		Het fietsnetwerk is in 2023 geoptimaliseerd in samenwerking met vrijwilligers, ondernemers en VisitBrabant. Door de Reeksche heide is een fietspad aangelegd met aandacht voor de bijzondere geschiedenis rondom de Zuiderwaterlinie.
26.	Samen met recreatieve ondernemers en Platform Toerisme Maashorst realiseren we activiteiten uit het uitvoeringsprogramma. Deze zijn voortgekomen uit de visie Recreatie en Toerisme.	2023-2030		Uit het uitvoeringsprogramma zijn activiteiten gerealiseerd, zoals uitbreiding van het toeristisch informatiepunt naar Reek, Schaijk, Volkel en Zeeland en de verkenning van de regionale samenwerking op het gebied van recreatie en toerisme.
27.	Het in stand houden en waar mogelijk uitbreiden en bevorderen van de betrokkenheid van ondernemers en inwoners bij de ontwikkeling van de toeristische functie van de gemeente Maashorst.	2023		<p>Het Platform Toerisme Maashorst (PTM), de Samenwerkende Recreatieondernemers Maashorst (SRM) en stakeholders zijn tijdens een bijeenkomst in november 2023 geïnformeerd over de activiteiten die zijn</p> <p>gerealiseerd en de mooie resultaten die zijn geboekt. We hebben tijdens deze bijeenkomst ook activiteiten/speerpunten opgehaald die we in 2024 kunnen ontwikkelen en stimuleren om onze ambities te halen.</p>

## Wat heeft het gekost?

Eventuele nieuwe accenten met financiële gevolgen lichten we hieronder toe.

(x € 1.000)

	Extra begroot in Programmabegroting 2023	inv	2023	2024	2025	2026
1.	Opwaarderen buitenruimte Naat Piek	300	6	12	12	12
2.	Herstel wijst projecten	250	25	21	22	23
3.	Uitvoering wijstherstelproject Maashorst	50	1	3	3	3
4.	Structurele deelname Geopark		25	25	25	25
5.	Versterken buitenrand, herstel watersysteem natuurgebied De Maashorst	325	25	26	27	28
6.	Aanleg twee rolstoelpaden en wandelpad omgeving Roompot/Nieuwe Hoeve	100	3	6	6	6
7.	Aanleg groene daken/muren gemeentelijke gebouwen	200	1	3	5	7
8.	Versterken natuurverbindingen Stad -Land	275		27	31	35
9.	Aanleg recreatief pad Egelweg		35			
10.	Verlenging rolstoelpad bossen Odiliapeel		10			
11.	Actualiseren groenbeheersysteem	30	3	6	6	6
12.	Harmonisatie beleid openbaar groen		60			
13.	Implementatie gedragscode flora en fauna		13			
14.	Verbeterplan wandelpark sportpark Uden			50		
	<b>Totaal</b>	<b>1.530</b>	<b>207</b>	<b>179</b>	<b>137</b>	<b>145</b>

Resultaat 2e financiële afwijkingenrapportage 2023 (x € 1.000)

Omschrijving	2023 structureel		2024 structureel		2025 structureel		2026 structureel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
Bossen	50		50		50		50	
(< € 50.000)								
Aanschaf waterton		22						
Aan-en verkoop bospercelen	42	42						
Bossen en natuurterreinen, waterschapslasten		22		22		22		22
<b>Totaal taakveld</b>	<b>92</b>	<b>86</b>	<b>50</b>	<b>22</b>	<b>50</b>	<b>22</b>	<b>50</b>	<b>22</b>

Omschrijving	2023 incidenteel		2024 incidenteel		2025 incidenteel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
Exploitatie bossen, houtopbrengst	100	100				
Inzet vrijgekomen middelen Stichting Maashorst in Uitvoering		337				
(< € 50.000)						
<b>Totaal taakveld</b>	<b>100</b>	<b>437</b>				

## Samenwerkingen

- Natuurcentrum De Maashorst

## Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. Iedereen kan de geldende regels raadplegen.

### Landelijke wet- en regelgeving

Op [www.overheid.nl](http://www.overheid.nl) zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst te vinden.

### Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website [Overheid.nl](http://Overheid.nl). De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) raadplegen.

### Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente is eveneens opgenomen en treft u [hier](#).

## Analyse op hoofdlijnen

Totaal saldo programma € 1.398.100 V

<b>Sportbeleid en activering</b>	<b>€ 3.167</b>	<b>N</b>
<p><u>Advies zwemwaterbeleid € 42.000 incidenteel voordeel</u> In totaal is € 74.000 geraamd voor zwembadadvies. De gunning viel lager uit.</p> <p><u>Combinatiefunctie € 29.000 incidenteel voordeel</u></p> <p>Er is sprake van een incidenteel voordeel van €29.000 Een deel van de kosten van de JOGG regisseur konden eenmalig gefinancierd worden uit de Specifieke Uitkering GALA. Wij stellen voor dit bedrag ad €29.000 te reserveren voor GALA. GALA is bedoeld om een verandering op gang te brengen. Het jaar 2023 was echter vooral een jaar van planvorming. De komende jaren moet de echte verandering tot stand komen. Het behoud van de middelen voor GALA draagt bij aan een betere totstandbrenging en een betere borging van deze verandering.</p>		
<b>Sportaccommodaties</b>	<b>€ 611.977</b>	<b>V</b>
<p>Voor het Project Locatieonderzoek Red Sox 2023 resteert € 16.700. Inmiddels is het locatie onderzoek afgerond en kan dit budget vrijvallen. Het aandeel van VAF in taakveld 5.2 bedraagt in totaliteit € 582.000 positief. Grootste deel hiervan wordt veroorzaakt door onderuitputting kapitaallasten ter grootte van € 263.700. Dit is vanwege het nog niet af kunnen sluiten van bouwkredieten van sporthal Zeeland en sporthal Mellepark. Ook is het renteomslagpercentage op basis van voorschriften BBV verlaagd waardoor een voordeel op rentekosten is behaald. Daarnaast heeft een vrijval onderhoudsvoorziening sportvelden plaatsgevonden (€ 111.700 voordeel) omdat de onderhoudsplannen niet tijdig geactualiseerd waren.</p>		

<p>Deze zullen in 2024 wel op orde gebracht worden en wordt gevraagd om via resultaatbestemming de vrijgevallen middelen over te hevelen naar 2024. Een resultaatbestemming wordt eveneens gevraagd voor het budget welke beschikbaar is gesteld voor inhuur projectleider Harmonisatie huren verenigingen. Dit project zal pas in 2024 starten en is het budget van € 60.000 benodigd. Een ander positief effect van € 68.000 komt voort uit het niet op orde zijn van de berekende voorschotten elektriciteit. In 2023 heeft de gemeente met een nieuwe energieleverancier een contract afgesloten. De gemaakte inschattingen van verbruik per locatie komen niet geheel overeen met de werkelijke afrekeningen. Dit leidt bij het ene taakveld tot een teruggave en bij een ander moet bijbetaald worden. Het jaar 2024 zal benut worden om betere ervaringsgegevens te vergaren hiervoor. Afsluitend wordt € 29.200 voordeel behaald op personele inhuur sporthallen omdat door waterschade de sporthal Udens College enige tijd gesloten is en daarnaast met sleutelbeheer van sporthallen gewerkt is. Op basis van het geharmoniseerde accommodatiebeleid sport zal het beschikbare budget bijgesteld worden.</p>		
<p>Cultuur</p>	<p>€ 115.874</p>	<p>V</p>
<p><u>Subsidie Markantregeling € 27.000 incidenteel voordeel</u> Dit betreft een subsidieregeling. De mate van benutting is afhankelijk van het beroep dat op de regeling wordt gedaan. In 2023 is er geen gebruik gemaakt van de regeling. De middelen kunnen niet structureel worden afgeraamd, omdat deze onderdeel uitmaken van de verplichtingen conform de concessieovereenkomst tussen de exploitant van theater Markant en de gemeente Maashorst. Het voordeel van € 27.000 is daarom incidenteel.</p> <p><u>Theater Markant Uden Subsidie € 39.000 incidenteel voordeel</u> De in rekening gebrachte vergoeding recht van opstal van de gemeente aan Theater Markant NV is hoger dan begroot. Dit komt doordat de werkelijke indexering fors hoger is dan begroot (€ 66.000 voordeel). Hierdoor is ook de huurvergoeding vanuit Theater Markant NV aan HTME BV hoger dan begroot (€ 27.000 nadelig).</p> <p><u>Monumenten € 16.000 incidenteel voordeel</u> Het budget onderhoudssubsidies aan gemeentelijke monumenten wordt alleen uitgegeven aan de hand van ingekomen aanvragen. Ook zit hier een vertraging op.</p>		
<p>Aanvragen die vorig jaar zijn ingediend zijn nog niet allemaal gehonoreerd. Dit is omdat definitieve vaststelling van de subsidie en uitbetaling pas geschied na uitvoering van het onderhoud. Dit was een incidentele situatie. In 2024 wordt wel verwacht op basis van het aantal aanvragen dat de subsidiebudget wordt gebruikt.</p> <p><u>Brabant historisch informatie centrum (BHIC) € 13.000 incidenteel voordeel</u> Bij de opstelling van de begroting is geen rekening gehouden met de mogelijkheid dat BHIC een deel van de btw naar de gemeente Maashorst kan 'doorschuiven'. Deze doorgeschoven btw heeft de gemeente teruggevorderd uit het btw-compensatiefonds (voordeel € 13.000). In de eerste afwijkingsrapportage van 2024 zal beoordeeld worden wat dit structureel meerjarig betekent; hierdoor is het voorlopige voordeel als incidenteel aangemerkt.</p> <p>Diverse kleine afwijkingen op dit taakveld per saldo €21.000 incidenteel voordeel</p>		

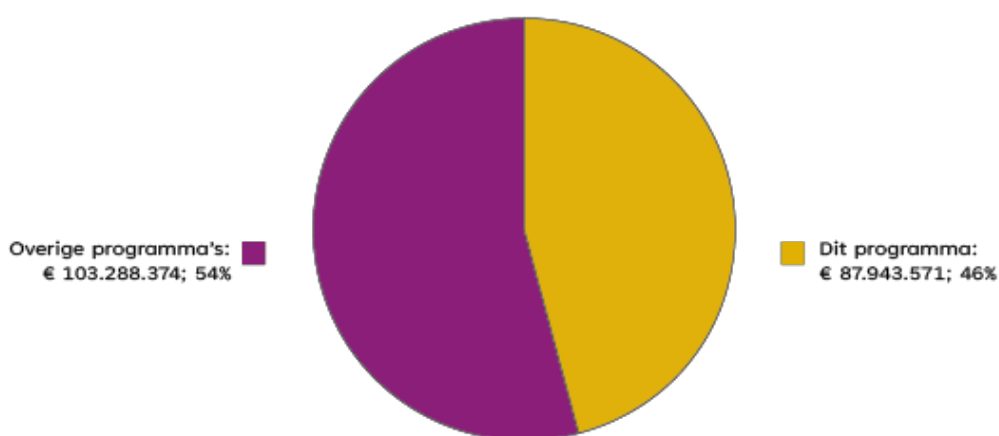
Media	€ 5.408	N
.		
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	€ 678.824	V
<p><u>Groot onderhoud openbaar groen € 289.000 incidenteel voordeel</u>  In verband met het ontbreken van een door de raad vastgestelde onderhoudsplannen groen komt een vrijval van de voorziening tot stand. Standpunt van de accountant is dat de betreffende groot onderhoudsvoorziening(en) moet vrijvallen. Conform BBV mag een onderhoudsplan maximaal 5 jaren oud zijn. In 2024 wordt een nieuw onderhoudsplan opgesteld. Via de resultaatbestemming in 2024 is het verzoek om e.e.a. weer in de voorziening te storten (€ 289.000).</p> <p><u>Wijstherstel € 16.000 incidenteel voordeel</u>  Er is sprake van een incidenteel voordeel van € 16.000 doordat een deel van de kosten ten behoeve van de Knuppelbrug Zeeland, éénmalig gefinancierd kon worden vanuit de Specifieke Uitkering voor GALA. We stellen voor om het vrijgevallen bedrag van € 16.100 te reserveren voor GALA. GALA is bedoeld om een verandering op gang te brengen. Het jaar 2023 was echter vooral een jaar van planvorming. De komende jaren moet de echte verandering tot stand komen. Het behoud van de middelen voor GALA draagt bij aan betere totstandbrenging en betere borging van deze verandering.</p> <p><u>Natuurgebied Maashorst € 246.000 incidenteel voordeel</u>  De focus lag in 2023 op planvorming en voorbereiding van projecten. Zoals de Gebiedsvisie, een nieuwe website en inventarisatie van oude en versleten bebording. De realisatiekosten zijn daardoor in 2023 achtergebleven (€ 286.000 voordeel) maar dit wordt vanaf 2024 verder opgepakt binnen de beschikbare middelen waardoor dit incidenteel van aard is.  De inkomsten binnen dit budget zijn begroot op basis van een overeenkomst (DVO) met zowel de gemeente Bernheze als gemeente Oss. Gemeente Oss heeft echter geen vervolg gegeven aan de overeenkomst.  De inkomsten vallen daardoor € 40.000 lager uit. Per 2024 wordt dit budget om deze reden nog herzien.</p> <p><u>Uitvoering landschapsbeleidsplan € 61.000 incidenteel voordeel</u>  Voor de uitvoering van het landschapsbeleidsplan is een bijdrage uit een reserve geraamd op het investeringskrediet. Dit is cf. BBV niet toegestaan waardoor deze bijdrage uit de reserve is komen te vervallen. Dit geeft in de exploitatie een voordeel van € 61.000. Afwikkeling van de reserve (nadelig) verloopt via taakveld 5.1 waardoor dit gezamenlijk op € 0 sluit.</p> <p><u>Onderhoud recreatieve voorzieningen en begrazing natuurgebied De Maashorst € 51.000 incidenteel voordeel</u>  Gemeente Maashorst is opdrachtgever voor onderhoud recreatieve voorzieningen en begrazing in natuurgebied de Maashorst. Dit ook voor de overige eigenaren (omliggende gemeenten). De hiermee gemoeide kosten worden 1 op 1 doorbelast richting de partners waarvoor de gemeente Maashorst een vergoeding ontvangt. Deze vergoeding is in 2023 € 51.000 hoger geweest dan begroot.</p> <p><u>Diverse kleine afwijkingen € 16.000 incidenteel voordeel</u></p>		



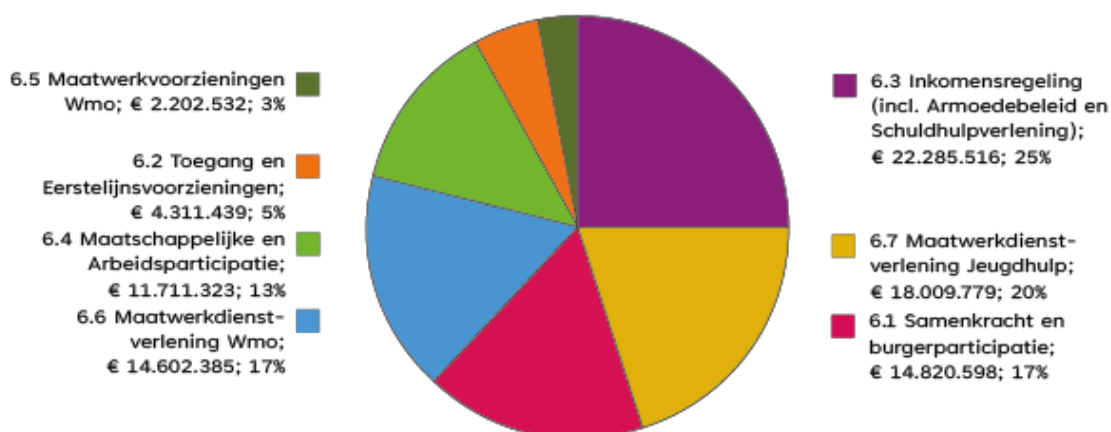
## 6. Sociaal domein

Dit programma gaat over de activiteiten die de gemeente Maashorst onderneemt om haar inwoners in staat te stellen zo gezond, prettig, lang en zelfstandig mogelijk te kunnen leven, wonen en meedoen in de samenleving. Onze activiteiten zijn gericht op zowel individuele inwoners, als op de samenleving als geheel. Het programma omvat onderwerpen als Wmo, jeugd en participatie.

### Programma 6 Sociaal domein



### Programma 6 Lasten 2023 per taakveld



## Wat heeft het gekost (bedragen x €1.000)

Programma 6. Sociaal domein	Rekening 2022	Begroting 2023 primitief	Begroting 2023 incl. wijzigingen	Rekening 2023	Vershil	Voordeel / Nadeel
Lasten exclusief reserves						
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	11.213	9.265	15.750	14.821	929	V
6.2 Toegang en Eerstelijnsvoorzieningen	3.825	4.135	4.515	4.311	204	V
6.3 Inkomensregeling (incl. Armoedebeleid en Schuldhulpverlening)	20.390	17.268	23.440	22.286	1.154	V
6.4 Maatschappelijke en Arbeidsparticipatie	12.722	10.852	11.922	11.711	210	V
6.5 Maatwerkvoorzieningen Wmo	1.765	2.206	2.093	2.203	-110	N
6.6 Maatwerkdienstverlening Wmo	11.984	14.880	13.988	14.602	-614	N
6.7 Maatwerkdienstverlening Jeugdhulp	15.449	16.502	16.924	18.010	-1.086	N
<b>Totaal lasten</b>	<b>77.348</b>	<b>75.109</b>	<b>88.632</b>	<b>87.944</b>	<b>688</b>	<b>V</b>
Baten exclusief reserves						
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	7.179	1.348	7.666	8.158	492	V
6.2 Toegang en Eerstelijnsvoorzieningen	0	0	0	0	0	-
6.3 Inkomensregeling (incl. Armoedebeleid en Schuldhulpverlening)	15.576	14.742	17.336	17.611	275	V
6.4 Maatschappelijke en Arbeidsparticipatie	-15	0	116	236	120	V
6.5 Maatwerkvoorzieningen Wmo	30	483	25	35	11	V
6.6 Maatwerkdienstverlening Wmo	1.106	676	1.150	1.135	-16	N
6.7 Maatwerkdienstverlening Jeugdhulp	0	0	0	0	0	-
<b>Totaal baten</b>	<b>23.875</b>	<b>17.248</b>	<b>26.293</b>	<b>27.175</b>	<b>882</b>	<b>V</b>
<b>Gerealiseerd resultaat exclusief mutaties reserves</b>	<b>53.473</b>	<b>57.860</b>	<b>62.339</b>	<b>60.769</b>	<b>1.570</b>	<b>V</b>
Stortingen in reserves	2.137	582	2.960	2.940	20	V
Onttrekkingen uit reserves	1.564	66	4.508	4.483	-24	N
<b>Gerealiseerd resultaat inclusief mutaties reserves</b>	<b>54.045</b>	<b>58.377</b>	<b>60.791</b>	<b>59.226</b>	<b>1.566</b>	<b>V</b>

Een toelichting op de verschillen tussen begroting en rekening is opgenomen bij de 'analyse op hoofdlijnen'.

# Sociaal domein - Samenkracht en Burgerparticipatie

Onze inwoners zijn zelfredzaam. Ze doen naar vermogen mee aan de samenleving. Iedereen is anders en situaties zijn niet gelijk. Inwoners zullen op hun eigen manier moeten omgaan met de uitdagingen en kansen die het leven biedt. Incidenten en moeilijkheden horen bij het leven en kunnen in de meeste gevallen opgevangen worden door de eigen draagkracht, het netwerk en een sterke sociale basis. Hierbij is het niet altijd nodig om gespecialiseerde hulp of ondersteuning in te zetten.

In de wijken/kernen hebben we een sterke sociale basis waar de meeste hulpvragen worden opgelost. Een sterke sociale basis bestaat uit basisvoorzieningen die raken aan alle aspecten van het dagelijkse leven. Denk aan: mogelijkheden voor ontmoeting, verenigingsleven, onderwijs, opvoeding, werk, gezondheid, wonen, bewegen, cultuur en veiligheid. Alles bij elkaar vormen die voorzieningen een vangnet van sociale contacten, hulp en ondersteuning. Ze zijn aanwezig in de wijken/kernen, zichtbaar en laagdrempelig. Iedereen kan er gebruik van maken.

## Doelen

### **Wat willen we bereiken?**

We willen dat de ontmoetingspunten in onze wijken en kernen (zelfstandige locaties of onderdelen van maatschappelijk vastgoed zoals schoolgebouwen) deskundigheid bieden op de meest voorkomende vragen om inwoners dicht bij huis te ondersteunen. De ontmoetingspunten met wijk- of dorpsondersteuners genieten ook het vertrouwen van inwoners en zij weten deze dan ook steeds beter te vinden voor vragen uit het dagelijks leven waar ze zelf niet uitkomen.

Daarnaast willen we dat dorpshuizen en multifunctionele accommodaties (MFA's) optimaal worden benut voor ontmoeting en het elkaar leren kennen. Betaalde en onbetaalde professionals en vrijwilligers moeten er kunnen samenwerken in activiteiten, waardoor meer inwoners elkaar ontmoeten in deze gebouwen.

We zetten in op vroegsignalering en preventie. De basis hiervoor ligt in de dorpshuizen, MFA's en overige voorzieningen, waaronder ons bloeiende verenigingsleven. Voor vragen uit het leven van alledag (van jongeren zelf of gesteld via hun ouders) willen we dat er in de kernen en wijken direct ondersteuning beschikbaar is, zonder dat er een beschikking nodig is. Ons preventie-aanbod is toegesneden op alle leeftijdsfasen (jongeren/jeugd, volwassenen/werkenden en ouderen) en domeinen (wonen, ondersteuning, financiën enz.). We werken integraal, over de grenzen van de sociale wetten en de verschillende domeinen heen, maar hebben aandacht voor specifieke doelgroepen. Dat zijn in elk geval: jongeren/jeugd, ouderen, dementerenden en GGZ-cliënten. Voor alle levensfasen ontwikkelen we specifiek beleid en zorgen we voor voorzieningen. Ook willen we preventieve activiteiten organiseren. Zo zullen we onder andere aandacht besteden aan het omgaan met geld en het voorkomen van verslavingen.

Iedereen kan meedoen in Maashorst. We willen dan ook (aantoonbaar) de acceptatie vergroten van de LHBTIQA+ gemeenschap.


### **Wat hebben we bereikt?**

In 2022 hebben we een strategisch kader opgesteld voor toekomstige ontwikkelingen in het sociaal domein. Daarin ligt een belangrijke nadruk op preventie, eigen kracht van inwoners en het benutten van algemene voorzieningen in hun nabije omgeving. Dit kader biedt koers voor de


verdere beleidsontwikkelingen op de verschillende terreinen binnen het sociaal domein. In 2023 zijn hierin de eerste stappen gezet door onder andere te starten met het opstellen van een beleid gericht op het neerzetten van een sterke sociale basis in de wijken/kernen van onze gemeente.




### Wat hebben we daarvoor gedaan?

Overzicht van acties/activiteiten:

 Actie is opgestart en de uitvoering is volgens de (bijgestelde) planning verlopen of is volledig gerealiseerd

 Er is gestart maar de planning loopt achter of de uitvoering is afwijkend

 Nog niet gestart

	Acties / activiteiten	2023	Indicator	Toelichting
1.	We ontwikkelen beleid om een stevige sociale basis te creëren in de wijken (wijkgericht werken)	2023-2024		De beleidsontwikkeling is in 2023 gestart en wordt in Q2 2024 afgerond.
2.	Vanuit de behoefte in de wijken en kernen investeren we (o.a. wijziging en uitbreiding voorliggend veld en financieel) in effectieve en efficiënte interventies en professionele inzet. We houden rekening met de diverse levensfasen en werken integraal. Daarbij hebben we specifieke aandacht voor preventie en vroegsignalering. De opbrengst hiervan wordt geborgd in de aanpak vanaf 2025.	2023-2024		In 2023 is het preventieteam jeugd actief geworden in de gehele gemeente Maashorst. Hun aanpak maakt onderdeel uit van de beleidsontwikkeling 'Sterke sociale basis'. In dat beleid krijgen ook de andere voorliggende voorzieningen en de aanpak in de wijk verder vorm.
3.	We ontwikkelen accommodatie- en tarievenbeleid Maashorst.	2023-2024		Dit is doorgeschoven naar 2024 en volgt dezelfde planning als het beleid op de Sterke Sociale

				Basis, vanwege de onderlinge samenhang
4.	We ontwikkelen een inclusieagenda Maashorst.	2023	●	In 2023 is het plan van aanpak opgesteld en de uitwerking vindt plaats in Q4 2024.
5.	Samen met ketenpartners signaleren we maatschappelijke vraagstukken die we door middel van preventieve activiteiten kunnen beïnvloeden.	2023	●	Dit is onderdeel van de uitvoering van het beleid op de sterke sociale basis. Deze start in Q3 2024.
6.	We willen een bijdrage leveren aan de asiel- en vluchtelingen crisis in Nederland	2023/2024	●	Eind 2023/begin 2024 is een noodopvang van het COA gerealiseerd voor maximaal 300 personen.
7.	We realiseren voldoende opvangplekken voor ontheemden uit Oekraïne	2023	●	Dit is onderdeel van nog extra te realiseren opvangplekken in 2024.

### Wat heeft het gekost?

Eventuele nieuwe accenten met financiële gevolgen lichten we hieronder toe.

(x € 1.000)

Extra begroot in Programmabegroting 2023	inv	2023	2024	2025	2026
Transformatiebudget Sterke Sociale Basis in de Wijken en Kernen		500			
Jongerenwerk (Ambulant Jongerenwerk en Join Us)		67	67	67	67
Depressie- en suïcidepreventie op basis van het programma Storm		80	81	83	85
Verbouwing foyer Wapen van Reek	275	8	16	16	16
Digitale toegangscontrole accommodaties		15			
Operationele beheerthema's in MFA Muzerijk		42			
Verbouwing Dorpshuis Phoenix	50	1	3	3	3
Mantelzorgcompliment		76	76	76	76
<b>Totaal</b>	<b>325</b>	<b>789</b>	<b>243</b>	<b>245</b>	<b>247</b>

Resultaat 2e financiële afwijkingenrapportage 2023 (x € 1.000)

Omschrijving	2023 structureel		2024 structureel		2025 structureel		2026 structureel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
Aframen budgetten De Vlashoeve als gevolg van verkoop	54	53	58	56	58	56	58	56
Investering Herstel pand Udensedreef 1 Schaijk (€ 80.868 -/-inkomsten € 5.000= € 75.868)		2		4		4		4
Preventiematrix Jeugd	53							
Opbouwwerk	100							
(< € 50.000)								
Exploitatie peelhonk	16	22	16	16	16	15	16	15
Huur bibliotheek Schaijk	6		6		6		6	
Vervallen bijdrage servicekosten Muzerijk		1		1		1		1
Aframen sluitpost De Balans	15							
Beheerthema's Muzerijk	20							
Zelfbeheer ontmoetingsplein Mellepark (zie ook onder incidenteel)	2		2		2		2	
Onderhoudskosten diverse ontmoetingspleinen		38						
Realisatie Dorpshuis Zeeland	10		19		18		18	
Diverse subsidies Jeugd- en	36							
Jongerenwerk								
Eénmalige Subsidie MuzeMobiel 2024			8	8				

Realisatie Commerciële Ruimte Kinderopvang IKC West	5							
Kinderopvang Inspectie en Handhaving	8		8		8		8	
Kinderopvang Sociaal Medische Indicatie		15						
Preventie Project Storm	23							
Wmo Preventie Lokaal	15							
Wmo Wijkverpleging		20						
Subsidie Regiodeal Pilot Uden-Zuid		32						
<b>Totaal taakveld</b>	<b>363</b>	<b>183</b>	<b>117</b>	<b>85</b>	<b>108</b>	<b>76</b>	<b>108</b>	<b>76</b>

Omschrijving	2023 incidenteel		2024 incidenteel		2025 incidenteel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
Zelfbeheer ontmoetingsplein Mellepark	90					
GALA Sociaal Domein	280	280				
Project Huisvesting Ontheemden uit Oekraïne	1.500					
<b>Totaal taakveld</b>	<b>1.870</b>	<b>280</b>				

## Samenwerkingen

-

## Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. Iedereen kan de geldende regels raadplegen.

### Landelijke wet- en regelgeving

Op [www.overheid.nl](http://www.overheid.nl) zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst te vinden.

**Lokale wet- en regelgeving**

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website [Overheid.nl](#). De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) raadplegen.

**Beleidsnotities**

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente is eveneens opgenomen en treft u [hier](#).



# Sociaal domein - Toegang en eerstelijnsvoorzieningen

Tot dit taakveld behoren alle loketvoorzieningen gericht op het identificeren van eigen kracht, en het begeleiden naar de juiste vorm van individuele ondersteuning (maatwerkvoorzieningen en dienstverlening):

- voorlichting
- advisering
- cliëntondersteuning
- toegang tot eerste- en tweedelijnsvoorzieningen
- preventie
- vroegsignalering
- PraktijkOndersteuner Huisarts voor Jeugd (POH Jeugd).

## Doelen

### Wat willen we bereiken?

We gaan de gemeentelijke toegang voor ondersteuning verder professionaliseren. Inwoners moeten kunnen vertrouwen op de kwaliteit van de toegang door de warme overdracht vanuit het eigen ontmoetingspunt naar de medewerkers van de toegang. De toegang moet doorwerken op de uitvraag die in de wijk of kern al is gedaan en daardoor in staat zijn om verbinding te leggen en de juiste ondersteuning te bieden. Ook moet er voor iedere inwoner passende cliëntondersteuning beschikbaar zijn. Ook willen we dat alle huisartsen in onze gemeente zijn voorzien van een praktijkondersteuner jeugd.

### Wat hebben we bereikt?

In 2022 waren er wachtlijsten bij de gemeentelijke toegang voor het krijgen van gespecialiseerde hulp. Om grip te krijgen op die wachtlijsten hebben we een plan van aanpak opgesteld. Daardoor zijn de wachttijden eind 2023 teruggebracht tot de hiervoor gestelde gemeentelijke termijn.


Daarnaast zijn er verschillende acties uitgezet om in samenwerking met ketenpartners sterker in te zetten op preventie. Hier is bijvoorbeeld de inzet van preventiewerkers jeugd uit naar voren gekomen. Dit is een samenwerking tussen de GGD, ONS welzijn, Compass en de gemeente.

Verder is de inzet van een praktijkondersteuner jeugd bij de huisartsen verder uitgebreid. Hierdoor worden er minder rechtstreekse verwijzingen door een huisarts naar vaak specialistische (duurdere) jeugdhulp gedaan.

---


## Wat hebben we daarvoor gedaan?

Overzicht van acties/activiteiten:

 Actie is opgestart en de uitvoering is volgens de (bijgestelde) planning verlopen of is volledig gerealiseerd

 Er is gestart maar de planning loopt achter of de uitvoering is afwijkend

 Nog niet gestart

	Acties / activiteiten	2023	Indicator	Toelichting
1.	Uitbreiden praktijkondersteuner jeugd (POH Jeugd)	2022/2023		Is gerealiseerd.
2.	Inrichten van passende cliëntondersteuning.	2023		Dit maakt onderdeel uit van het nieuwe beleidsplan WMO. De ontwikkeling hiervan is in 2023 gestart en wordt in Q4 van 2024 voorgelegd aan de raad.
3.	Optimaliseren van de gemeentelijke toegang. Dit betekent dat we gaan monitoren waar we moeten bijsturen of opschalen. Ook gaan we de samenwerking tussen de sociale basis in de wijk en de gemeentelijke toegang intensiveren	2023 e.v.		Dit maakt onderdeel uit van de uitvoeringsfase van het beleid op de sterke sociale basis. Daarmee starten we in Q3 2024.

## Wat heeft het gekost?

Eventuele nieuwe accenten met financiële gevolgen lichten we hieronder toe.

(x € 1.000)

Extra begroot in Programmabegroting 2023	inv	2023	2024	2025	2026
Uitbreiden inzet PraktijkOndersteuner Huisartsen Jeugd (POH Jeugd)		163,5	163,5	163,5	163,5
<b>Totaal</b>		<b>163,5</b>	<b>163,5</b>	<b>163,5</b>	<b>163,5</b>

## Resultaat 2e financiële afwijkingenrapportage 2023 (x € 1.000)

Omschrijving	2023 structureel		2024 structureel		2025 structureel		2026 structureel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
(< € 50.000)								
Voorlichting Jongeren (Moneyways)	18							
Jeugd PraktijkOndersteuner POH	15							
Wmo Cliëntondersteuning		25						
<b>Totaal taakveld</b>	<b>33</b>	<b>25</b>						

Omschrijving	2023 incidenteel		2024 incidenteel		2025 incidenteel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
<b>Totaal taakveld</b>						

## Samenwerkingen

-

## Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. Iedereen kan de geldende regels raadplegen.

### Landelijke wet- en regelgeving

Op [www.overheid.nl](http://www.overheid.nl) zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst te vinden.

### Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website [Overheid.nl](http://Overheid.nl). De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) raadplegen.

### Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente is eveneens opgenomen en treft u [hier](#).

# Sociaal domein - Inkomensregelingen (incl. armoedebeleid en eerstelijns schuldhulpverlening)

Tot dit taakveld behoren alle inkomens- en bijstandsvoorzieningen:

- Inkomensvoorzieningen en loonkostensubsidies (LKS) op grond van de Participatiewet
- Bijzondere bijstand voor bijzondere en noodzakelijke kosten vanuit de Participatiewet
- Geneeskundige en andere adviezen in verband met de bijstandsverlening
- IOAW (wet Inkomensvoorzieningen Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte werkloze Werknemers)
- IOAZ (wet Inkomensvoorzieningen Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte gewezen Zelfstandigen)
- Kosten van levensonderhoud en kapitaalverstrekking voor gevestigde ondernemers uit het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz 2004)
- Kosten levensonderhoud voor startende ondernemers uit het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004
- Sociale zekerheidsregelingen van het rijk, bijvoorbeeld eenmalige uitkeringen voor minima
- Schuldhulpverlening en vroegsignalering van schulden vanuit de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs)
- Gemeentelijk minimabeleid: regelingen gericht op maatschappelijke participatie voor inwoners die tot de doelgroep minimabeleid horen (tot 120% sociaal minimum) vanuit de Gemeentewet.

## Doelen

### Wat willen we bereiken?

We willen de nieuwe Participatiewet implementeren in onze gemeente en inzetten om nog meer inwoners passend te begeleiden naar werk om zo het uitkeringsbestand te verkleinen.

### Wat hebben we bereikt?

In 2023 zijn diverse minimaregelingen (o.a. zwemregeling) geharmoniseerd. Daarnaast is het beleidskader Armoede & Schulden 2024-2027 is vastgesteld. Ook zijn we begonnen met het aanbieden van schuldhulp voor ondernemers.


De aanpak vroegsignalering bij schulden is versterkt door in te zetten op huisbezoeken en systematisch te werken. Verder hebben we de rijksmaatregel Energietoeslag uitgevoerd. Daarmee zijn ruim 2.000 huishoudens die hier recht op hadden ondersteund in hun energielasten.

---

## Wat hebben we daarvoor gedaan?

In onze gecombineerde aanpak van armoede en schulden werken we vanuit preventie en vroegsignalering. We bevorderen financiële zelfredzaamheid, zetten ons in voor een integrale aanpak en hebben specifiek aandacht voor kinderen in armoede.

Overzicht van acties/activiteiten:

 Actie is opgestart en de uitvoering is volgens de (bijgestelde) planning verlopen of is volledig gerealiseerd

 Er is gestart maar de planning loopt achter of de uitvoering is afwijkend

 Nog niet gestart

	Acties / activiteiten	2023	Indicator	Toelichting
1.	De acties die voortvloeien uit de voorgenomen maatregelen om de Participatie-wet in balans te brengen, onderzoeken en uitwerken in nieuw beleid, inclusief bijbehorende uitvoering en instrumentarium.	2022-2023		Dit nemen we mee naar 2024.
2.	We ontwikkelen nieuw Armoedebeleid Maashorst, inclusief schuldhulpverlening, en implementeren dit.	2023		Het nieuwe beleid is in november 2023 door de raad vastgesteld.

## Wat heeft het gekost?

Eventuele nieuwe accenten met financiële gevolgen lichten we hieronder toe.

(x € 1.000)

Extra begroot in Programmabegroting 2023	inv	2023	2024	2025	2026
Totaal					

Resultaat 2e financiële afwijkingenrapportage 2023 (x € 1.000)

omschrijving	2023 structureel		2024 structureel		2025 structureel		2026 structureel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
Activiteitenfonds en Kindpakket	94							
Bijzondere bijstand		155		155		155		155
(< € 50.000)								
Compensatie vervoerskosten ISK Oekraïense leerlingen 2023-2024		12		27				
Studietoelage voor studenten met een medische beperking		20		20		20		20
<b>Totaal taakveld</b>	<b>94</b>	<b>187</b>		<b>202</b>		<b>175</b>		<b>175</b>

omschrijving	2023 incidenteel		2024 incidenteel		2025 incidenteel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
Bijzondere bijstand	320					
Eenmalige Energietoelage 2022 en 2023			2.206			
<b>Totaal taakveld</b>	<b>320</b>		<b>2.206</b>			

## Samenwerkingen

-

## Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. Iedereen kan de geldende regels raadplegen.

### Landelijke wet- en regelgeving

Op [www.overheid.nl](http://www.overheid.nl) zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst te vinden.

### Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website [Overheid.nl](http://Overheid.nl). De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) raadplegen.

### Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente is eveneens opgenomen en treft u [hier](#).

# Sociaal domein - Maatschappelijke- en arbeidsparticipatie

- Het taakveld Maatschappelijke en Arbeidsparticipatie bestaat uit 2 deeltaakvelden. Het betreft gemeentelijke taken met betrekking tot of op het gebied van:

## **Wsw en Beschut Werk**

Tot dit taakveld behoren voorzieningen ter bevordering van maatschappelijke participatie, maar niet gericht op doorstromen naar arbeid:

- beschut werken
- bestaande werkverbanden sociale werkvoorziening, bestaande Wsw- en begeleid werken dienstbetrekkingen
- arbeidsmatige dagbesteding.

## **Arbeidsparticipatie**

Hiertoe behoren alle op arbeid gerichte participatie- en re-integratievoorzieningen:

- re-integratie-instrumenten
- ondersteuning bij starten van een eigen bedrijf
- bepaalde vormen van tijdelijke loonkostensubsidie (voor zover ingezet als re-integratie-instrument)
- stimuleringsmaatregelen, waaronder de No-riskpolis
- loon-waardebepaling
- voorzieningen ter voorbereiding van een zelfstandig bestaan als startend ondernemer en ter begeleiding van startende ondernemers uit het Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz).

## **Doelen**

### **Wat willen we bereiken?**

We willen duurzame uitplaatsing bereiken en behouden bij werkgevers. Ook willen we daarvoor een integrale aanpak ontwikkelen met partners en beleidsvelden binnen en buiten de organisatie.

Ons doel is dat op 1 januari 2025 het aantal mensen dat afhankelijk is van de bijstand met 25% is verminderd t.o.v. 1 januari 2022.

### **Wat hebben we bereikt?**

Bij uitplaatsing van bijstandsgerechtigden naar werk is een duurzaam dienstverband ons uitgangspunt. Hiervoor zetten we instrumenten in zoals proefplaatsing en loonkostensubsidie, om werkgevers te stimuleren mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in dienst te nemen. Als de afstand tot de arbeidsmarkt van de bijstandsgerechtigde nog te groot is, zetten we trajecten in die zijn gericht op het verkleinen van die afstand. Daarin besteden we aandacht aan activering, oriëntatie op de arbeidsmarkt en het opdoen van werkervaring. Door de toepassing van wettelijke regelingen voor (tijdelijke) inkomensvrijlating bij parttime werk maken we arbeidsmatige inzet lonend voor mensen met een bijstandsuitkering. Daarnaast maakt de inkomensgrens van 120% bijstandsnorm lokale minimaregelingen en bijzondere bijstand ook toegankelijk voor werkenden met een laag inkomen.

In 2023 hebben we ons nieuwe partnership met IBN (dat per 1 juli 2021 is gestart) verder ingevuld. Na een tussentijdse evaluatie hebben we de uitvoering van de toen gemaakt afspraken verbeterd. De aanmeldingen van bijstandsgerechtigden bij IBN voor werk verlopen goed. In 2023 zijn 30 kandidaten gestart met een dienstverband bij IBN en 29 ontwikkeltrajecten bij IBN zijn afgerond richting werk (bij IBN of elders).

De krapte op de arbeidsmarkt biedt kansen voor bijstandsgerechtigden. Om deze ontwikkeling een extra impuls te geven, zijn we in 2023 gestart met het project 'Iedereen Kans op Werk'.




Daarin zetten we via drie sturingslijnen in op een substantiële verlaging van het aantal bijstandsgerechtigden. Het project loopt in ieder geval nog heel 2024 en heeft ten opzichte van 1 januari 2022 al geleid tot een verlaging van ruim 5% van het bestand.


### Wat hebben we daarvoor gedaan?

We hebben uitvoering gegeven aan onze plannen en daarmee een sterk systeem ontwikkeld, gericht op ontwikkeling en vitaliteit van kandidaten met afstand tot de arbeidsmarkt.

Overzicht van acties/activiteiten:

 Actie is opgestart en de uitvoering is volgens de (bijgestelde) planning verlopen of is volledig gerealiseerd

 Er is gestart maar de planning loopt achter of de uitvoering is afwijkend

 Nog niet gestart

	Acties / activiteiten	2023	Indicator	Toelichting
1.	Onderzoek doen naar de lokale effectiviteit van instrumenten voor re-integratie.	2023		Dit loopt nog en hangt samen met de acties/activiteiten onder punt 2.
2.	Opstellen plan van aanpak voor vermindering bestand P-wet	2023		Het plan van aanpak 'Iedereen Kans op Werk' is door het college vastgesteld. We voeren het uit in 2023 en 2024.
3.	Vertalen van landelijke ontwikkelingen (wijzigingen P-wet) naar arbeidsmarktbeleid en lokale actiepunten.	2022-2023		Dit is een continu proces. Actuele ontwikkelingen (waaronder het Breed Offensief) zijn ook al meegenomen bij de harmonisatie.
4.	Evalueren van het Partnership IBN voor wat betreft o.a. de samenwerking en plaatsing van kandidaten.	2023		Dit is afgerond.

### Wat heeft het gekost?

Eventuele nieuwe accenten met financiële gevolgen lichten we hieronder toe.

(x € 1.000)

Extra begroot in Programmabegroting 2023	inv	2023	2024	2025	2026
Totaal					

## Resultaat 2e financiële afwijkingenrapportage 2023 (x € 1.000)

omschrijving	2023 structureel		2024 structureel		2025 structureel		2026 structureel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
Ontwikkeling budgetten Participatiewet		632		879		829		764
(< € 50.000)								
<b>Totaal taakveld</b>		<b>632</b>		<b>879</b>		<b>829</b>		<b>764</b>

omschrijving	2023 incidenteel		2024 incidenteel		2025 incidenteel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
Project Iedereen Kans op Werk 2023-2024			356	356		
Vrijval Wsw Egalisatiereserve	116					
(< € 50.000)						
<b>Totaal taakveld</b>	<b>116</b>		<b>356</b>	<b>356</b>		

## Samenwerkingen

- Werkvoorzieningsschap Noordoost Brabant

## Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. Iedereen kan de geldende regels raadplegen.

### Landelijke wet- en regelgeving

Op [www.overheid.nl](http://www.overheid.nl) zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst te vinden.

### Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website [Overheid.nl](http://Overheid.nl). De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) raadplegen.

### Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente is eveneens opgenomen en treft u [hier](#).

# Sociaal domein - Maatwerkvoorzieningen (Wmo)

- Tot dit taakveld horen materiële voorzieningen en vervoers- en woondiensten voor mensen met fysieke beperkingen, die helpen om zelfstandig te kunnen functioneren (Wmo). De voorzieningen worden verstrekt op basis van een beschikking. Denk aan:
  - Wmo Rolstoelen
  - Wmo Vervoersvoorzieningen Wmo, waaronder de scootmobiel
  - Wmo Vervoersdiensten, waaronder de Regiotaxi
  - Wmo Woningaanpassingen
  - Wmo Overige maatwerkvoorzieningen
  - Wmo Eigen bijdragen
  - Parkeerbeleid invaliden, inclusief leges.

## Doelen

### Wat willen we bereiken?

We willen dat onze inwoners zoveel mogelijk en zo lang als mogelijk zelfstandig kunnen participeren in de samenleving.

### Wat hebben we bereikt?


We hebben stappen gezet in het borgen van ondersteuning dicht bij de inwoners. Daarbij lag de focus op inzet van algemene (en/of collectieve) voorzieningen, waarvoor geen beschikking of inmenging van de gemeente nodig is. Het doel is een dekkend netwerk van algemene maatschappelijke voorzieningen die integraal kunnen worden ingezet voor diverse vormen van ondersteuning die inwoners nodig hebben.

---

### Wat hebben we daarvoor gedaan?

We hebben onderzoek gedaan naar mogelijkheden om voorzieningen collectief te maken en nieuwe afspraken gemaakt met bestaande voorzieningen en tussenpersonen.

Overzicht van acties/activiteiten:

 Actie is opgestart en de uitvoering is volgens de (bijgestelde) planning verlopen of is volledig gerealiseerd

 Er is gestart maar de planning loopt achter of de uitvoering is afwijkend

 Nog niet gestart

	Acties / activiteiten	2023	Indicator	Toelichting
1.	Mogelijkheden onderzoeken om voorzieningen te collectivieren en hiervoor nieuw beleid ontwikkelen.	2023 e.v.		De verordening Maatschappelijke Ondersteuning is door de raad in juli 2023 vastgesteld. De verdere uitwerking hiervan is in ontwikkeling en kent een doorlopend karakter.
2.	Vanuit de noodzaak voor individuele en collectieve voorzieningen leveren we input	2023 e.v.		In december 2023 is het beleidsprogramma Wonen en zorg vastgesteld. Ook hebben we prestatieafspraken

voor prestatieafspraken die gemaakt worden met woningcorporaties.								gemaakt met woningcorporaties voor de periode tot en met 2025. Hierin zijn afspraken opgenomen over de (eigen bijdrage) bij Wmo-voorzieningen en het aanbieden van collectieve voorzieningen, de voorzieningenwijzer, vernieuwen afspraken rondom Wmo, woningaanpassingen ed.
---	--	--	--	--	--	--	--	---

### Wat heeft het gekost?

Eventuele nieuwe accenten met financiële gevolgen lichten we hieronder toe.

(x € 1.000)

Extra begroot in Programmabegroting 2023	inv	2023	2024	2025	2026
Scotmobielstalling bij bestaande (senioren)complexen		274			
<b>Totaal</b>		<b>274</b>			

Resultaat 2e financiële afwijkingenrapportage 2023 (x € 1.000)

omschrijving	2023 structureel		2024 structureel		2025 structureel		2026 structureel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
(< € 50.000)								
Totaal taakveld								

omschrijving	2023 incidenteel		2024 incidenteel		2025 incidenteel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
Totaal taakveld						

### Samenwerkingen

-

## **Wet- en regelgeving**

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. Iedereen kan de geldende regels raadplegen.

### **Landelijke wet- en regelgeving**

Op [www.overheid.nl](http://www.overheid.nl) zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst te vinden.

### **Lokale wet- en regelgeving**

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website [Overheid.nl](http://Overheid.nl). De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) raadplegen.

### **Beleidsnotities**

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente is eveneens opgenomen en treft u [hier](#).

### **Projecten**

Geen.

# Sociaal domein - Maatwerkdienstverlening WMO

Het taakveld maatwerkdienstverlening Wmo bestaat uit twee deeltaakvelden met gemeentelijke taken:

## 1. Maatwerkdienstverlening Wmo

Hiertoe behoort dienstverlening aan individuele cliënten met een beperking (fysiek/psychisch), die zelfstandig wonen en (eventueel op basis van een toekenningsbeschikking) ondersteuning nodig hebben in de vorm van:

- Wmo Hulp bij het Huishouden
- Wmo Begeleiding en Persoonlijke Verzorging
- Wmo Dagbesteding, waaronder de inloopfunctie GGZ
- Wmo Overige Maatwerkarrangementen.

## 2. Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang Wmo

Hierbij gaat het om alle opvang en voorzieningen voor beschermd wonen, met inbegrip van eventuele maatwerkdienstverlening en maatwerkvoorzieningen voor personen die in de opvangvoorzieningen verblijven:

- Wmo Beschermd Wonen
- Wmo Maatschappelijke- en Vrouwenopvang.

## Doelen

### Wat willen we bereiken?

We willen dat inwoners zo lang mogelijk zelfstandig thuis kunnen wonen. Om het toekomstig gebruik van de Wmo beheersbaar te houden, zetten we in op een breed scala aan laagdrempelige (algemene) voorzieningen in de directe omgeving van de inwoners. Daarnaast zetten we in op een breed scala aan voorzieningen voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid.

### Wat hebben we bereikt?


We hebben de lokale ontwikkelagenda 2022-2024 'Opvang, Ondersteuning en Zorg voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid' uitgevoerd. In 2023 zijn diverse pilots voortgezet, zoals StepStones en Gewoon Herstel. Deze gaan we in 2024 evalueren en aan de hand van de evaluatie wordt het vervolg bepaald.

---


### Wat hebben we daarvoor gedaan?





Inwoners met een psychische kwetsbaarheid wonen zo veel mogelijk thuis. Zij zijn hierbij zoveel mogelijk zelfredzaam en participeren naar vermogen. De zorg en ondersteuning die iemand nodig heeft, wordt in samenhang geboden en is herstel-ondersteunend. Wanneer een inwoner (tijdelijk) niet zelfstandig kan wonen of het niet lukt om op eigen kracht te zorgen voor een dak boven het hoofd, zijn er voldoende passende (tijdelijke) opvangvarianten beschikbaar.

Overzicht van acties/activiteiten:

 Actie is opgestart en de uitvoering is volgens de (bijgestelde) planning verlopen of is volledig gerealiseerd

 Er is gestart maar de planning loopt achter of de uitvoering is afwijkend

 Nog niet gestart

	Acties / activiteiten	2023	Indicator	Toelichting
1.	Uitvoering geven aan de lokale ontwikkelagenda Opvang, ondersteuning en zorg voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid.	2023		Een aantal activiteiten hebben we al ingezet. Verdere uitwerking volgt in 2024.
2.	Samen met ketenpartners de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling evalueren en doorontwikkelen.	2023 e.v.		Wordt regionaal opgepakt in de werkgroep Veiligheid In Afhankelijkheidsrelaties (VIA). Eerste aanzet is gezet. Wordt vervolgd in 2024.
3.	Stimuleren van het gebruik van (algemene) voorzieningen in de directe omgeving van de inwoner, bijvoorbeeld dagbesteding of huishoudelijke hulp en ontwikkelen hiervoor nieuw beleid.	2023 e.v.		Nieuw beleid is hiervoor in juli 2023 vastgesteld. Vervolgstappen worden hierop gezet in 2024.
4.	We ontwikkelen een masterplan voor de komende 10 jaar om aan de in Maashorst exponentieel groeiende groep kwetsbare ouderen passende zorg en welzijnsvoorzieningen te kunnen blijven bieden.	2023		De kaders zijn in september 2023 door de raad vastgesteld. Ook is besloten voor de zomer van 2024 met nadere uitwerking te komen.

## Wat heeft het gekost?

Eventuele nieuwe accenten met financiële gevolgen lichten we hieronder toe.

(x € 1.000)

Extra begroot in Programmabegroting 2023	inv	2023	2024	2025	2026
Totaal					

Resultaat 2e financiële afwijkingenrapportage 2023 (x € 1.000)

omschrijving	2023 structureel		2024 structureel		2025 structureel		2026 structureel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
(< € 50.000)								
Totaal taakveld								

omschrijving	2023 incidenteel		2024 incidenteel		2025 incidenteel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
Totaal taakveld						

## Samenwerkingen

- Gemeenschappelijke regeling Kleinschalig Collectief Vervoer Brabant noordoost (Regiotaxi)
- Centrumregeling Wmo Brabant Noordoost-oost

## Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. Iedereen kan de geldende regels raadplegen.

### Landelijke wet- en regelgeving

Op [www.overheid.nl](http://www.overheid.nl) zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst te vinden.

### Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website [Overheid.nl](http://Overheid.nl). De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) raadplegen.

### Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente is eveneens opgenomen en treft u [hier](#).



# Sociaal domein - Maatwerkdienstverlening Jeugdhulp

- Het taakveld maatwerkdienstverlening Jeugdhulp bestaat uit 4 deeltaakvelden met gemeentelijke taken op het gebied van:

## **Jeugdhulp zonder verblijf**

Dit is hulp en zorg zoals bedoeld en beschreven in de Jeugdwet (2014). Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere of opvoedingsproblemen van de ouders. De jongere verblijft thuis in het eigen gezin.

- Jeugdhulp Begeleiding
- Jeugdhulp Behandeling
- Jeugdhulp Dagbesteding
- Jeugdhulp zonder Verblijf Overig.

## **Jeugdhulp met verblijf**

Dit is hulp en zorg zoals bedoeld en beschreven in de Jeugdwet (2014). Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere of opvoedingsproblemen van de ouders. De jongere verblijft thuis in het eigen gezin.

- Jeugdhulp Pleegzorg
- Jeugdhulp Gezinsgericht
- Jeugdhulp met Verblijf Overig.

## **Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ**

Dit betreft jeugdhulp die vanwege een crisissituatie thuis wordt verleend of bij een aanbieder, evenals alle jeugdhulp die valt onder het Landelijk Transitiearrangement (LTA), en GGZ-handeling.

- Jeugdhulp Behandeling GGZ zonder Verblijf
- Jeugdhulp Crisis/LTA/GGZ-verblijf
- Jeugdhulp Gesloten Plaatsing.

## **Jeugdbescherming en Jeugdreclassering**

Hiertoe behoren maatregelen gericht op de opvang en het verbeteren van de veiligheid van kinderen en jeugdigen.

- Jeugdbescherming
- Jeugdreclassering.

## **Doelen**

### **Wat willen we bereiken?**

We willen dat er voldoende gespecialiseerde jeugdhulp beschikbaar is, zo licht of zwaar en kort of lang als nodig. Veiligheid van betrokken jeugd moet daarbij zijn gewaarborgd. En we zijn kritisch op de reikwijdte van gespecialiseerde jeugdhulp, om zo de meest kwetsbare jongeren te kunnen blijven helpen.

Daarvoor is belangrijk dat we hulp en ondersteuning integraal inzetten, ofwel over de diverse gemeentelijke domeinen heen. We werken in de driehoek van jeugdige en zijn/haar gezin, de verwijzer en de jeugdhulpaanbieder en kijken daarbij welke hulp het best past en in welke omvang.

Om beter grip te krijgen en te houden, monitoren we de inzet en de uitgaven van de gespecialiseerde jeugdhulp.

### Wat hebben we bereikt?

Onze consulenten jeugd zijn geschoold in de 'Top 3 methodiek' die professionals helpt bij het opstellen van een integraal veiligheidsplan. Hierbij wegen ze af welke zorg op welk moment het meest passend is en geven ze ook een doorkijk naar het afbouwen van zorg. Ook zijn we gestart met het integraal bespreken van casuïstiek. Voortaan bespreken onze consulenten casussen op alle relevante aspecten (jeugd, Wmo, participatie en werk/inkomen) en verbinden hier acties aan.

Verder hebben we de werkgroep 'Veilig in Afhankelijkheidsrelaties' (VIA) opgericht.

De doorlooptijd van wachtlijsten blijft een uitdaging en een punt van aandacht. Dat komt deels door krapte op de arbeidsmarkt (te weinig hulpverleners), maar ook omdat we niet altijd invloed kunnen uitoefenen op de wachtlijsten vanwege de complexe problematiek van veel jeugdigen.


---

### Wat hebben we daarvoor gedaan?

We hebben stappen gezet om te kunnen zorgen voor voldoende en passende gespecialiseerde jeugdhulp. Daarbij blijft wel uitgangspunt dat ouders zelf verantwoordelijk zijn voor het opvoeden en laten opgroeien van hun kinderen. Ze kunnen daarbij ondersteuning krijgen vanuit het formele en informele netwerk. Als dit niet toereikend blijkt, dan kunnen wij ondersteunen.




We hebben vooral ingezet op deskundigheidsbevordering van de integrale uitvoeringsteams op het gebied van huiselijke geweld en kindermishandeling.

Overzicht van acties/activiteiten:

 Actie is opgestart en de uitvoering is volgens de (bijgestelde) planning verlopen of is volledig gerealiseerd

 Er is gestart maar de planning loopt achter of de uitvoering is afwijkend

 Nog niet gestart

	Acties / activiteiten	2023	Indicator	Toelichting
1.	Uitvoering geven aan de lokale vertaling van het Regionaal Uitvoeringsplan Jeugdhulp 2020–2023	2023		Dit is een continu proces
2.	De landelijke Hervormingsagenda jeugd lokaal vertalen.	2022 - 2023		De Hervormingsagenda is in juni 2023 landelijk vastgesteld. Er wordt een regionaal beleidsprogramma jeugd opgesteld. Dat wordt begin 2024 ter vaststelling aangeboden aan de gemeenteraad. Op basis van dit regionale beleidsprogramma bekijken we wat we lokaal oppakken.
3.	Uitvoering geven aan de lokale	2024 - 2028		Zie hierboven onder punt 2 van de acties/

vertaling van de landelijke hervormingsagenda jeugd			activiteiten.
---	--	--	---------------

### Wat heeft het gekost?

Eventuele nieuwe accenten met financiële gevolgen lichten we hieronder toe.

(x € 1.000)

Extra begroot in Programmabegroting 2023	inv	2023	2024	2025	2026
Totaal					

Resultaat 2e financiële afwijkingenrapportage 2023 (x € 1.000)

Omschrijving	2023 structureel		2024 structureel		2025 structureel		2026 structureel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
(< € 50.000)								
<b>Totaal taakveld</b>								

Omschrijving	2023 incidenteel		2024 incidenteel		2025 incidenteel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
<b>Totaal taakveld</b>						

### Samenwerkingen

- Centrumregeling Jeugdhulp Noordoost Brabant 2015

### Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. Iedereen kan de geldende regels raadplegen.

#### Landelijke wet- en regelgeving

Op [www.overheid.nl](http://www.overheid.nl) zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst te vinden.

#### Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website [Overheid.nl](http://Overheid.nl). De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) raadplegen.

#### Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente is eveneens opgenomen en treft u [hier](#).

## Analyse op hoofdlijnen

Totaal saldo programma € 1.565.872 V

Samenkracht en burgerparticipatie	€ 1.417.040	V
<p><u>Accommodaties (inclusief beleid) € 44.000 incidenteel nadeel</u> Jaarlijks budget beschikbaar voor huurkostensubsidies en incidentele inrichtingskosten van de gemeentelijke maatschappelijke accommodaties. Er zijn in 2023 minder incidentele kosten geweest dan voorafgaand verwacht. De structureel beschikbare middelen krijgen een bestemming passend bij het nieuwe accommodatiebeleid.</p> <p>Voor incidentele subsidies geldt dat het restant aan middelen wordt veroorzaakt doordat er per jaar diversiteit is aan incidentele aanvragen voor onder andere oprichtingskosten. Het bedrag kan daarom enkel incidenteel worden afgeraamd en niet structureel. Dit jaar is er sprake van een incidenteel voordeel van € 7.000. Voor structurele subsidies geldt dat het restant aan middelen wordt veroorzaakt doordat er door lokale vrijwilligersorganisaties lagere subsidieaanvragen zijn ingediend dan in eerdere jaren voor de zogenaamde waarderingssubsidies. Dit als gevolg van minder leden bij verenigingen en stichtingen. Dit jaar is er sprake van een incidenteel voordeel van € 35.000. De aangevraagde bedragen fluctueren per jaar als gevolg van veranderingen in de ledenaantallen. Om die reden kan het bedrag enkel incidenteel worden afgeraamd en moet dit structureel behouden blijven. De Adviesraad Sociaal Domein is in 2023 gestart met een traject om zichzelf opnieuw neer te zetten. Hier zijn incidenteel extra kosten mee gepaard gegaan. Dit betreft een incidenteel nadeel van € 4.000.</p> <p><u>Vrijwilligerssubsidies € 38.000 incidenteel voordeel</u> Voor de structurele vrijwilligerssubsidies is een incidenteel voordeel van € 35.000 ontstaan. In 2023 zijn er lagere bedragen voor waarderingssubsidies toegekend aan lokale vrijwilligersorganisaties door afname van de ledenaantallen. Omdat de aangevraagde bedragen jaarlijks fluctueren, moet uit voorzichtigheid het budget structureel behouden blijven.</p> <p><u>Algemene voorzieningen-Jeugd € 26.000 incidenteel nadeel</u> Voor Compass Jeugdwerk Uden hebben we een incidenteel nadeel van € 12.000 op het budget. Dit komt deels doordat in de tweede financiële afwijkingrapportage ten onrechte de subsidie voor groot onderhoud en de installatie van airconditioning bij De Pul is verlaagd. Conform het collegebesluit van 13 juni 2012 is het tweede deel van de subsidie alsnog verstrekt.</p> <p>In de tweede financiële afwijkingenrapportage is verondersteld dat voor project Storm een bedrag van € 19.000 uit het SPUK-GALA gedekt kon worden. Het blijkt echter slechts € 6.000 te zijn. Dit leidt tot een eenmalig nadeel van € 14.000.</p>		

#### Algemene voorzieningen-WMO € 29.000 incidenteel nadeel

Het voordeel wordt ten eerste veroorzaakt een incidenteel voordeel van € 18.000 doordat de inzet van de GGD op Wmo Preventietaken éénmalig gefinancierd kon worden vanuit de Specifieke Uitkering voor GALA. Ten tweede is er minder wijkverpleging ingezet dan begroot wat een voordeel van € 15.000 oplevert. Dit betreft een incidenteel voordeel. Wijkverpleging is een onderdeel van de sterke sociale basis, waar op dit moment beleid voor ontwikkeld wordt. Tot slot is er per saldo een nadeel van € 4.000, met name vanwege een toenemend aantal mantelzorgcomplimenten.

#### Welzijnswerk € 50.000 incidenteel voordeel

Het voordeel op het Welzijnswerk vindt zijn oorzaak met name in een voordeel van € 31.000 op Opbouwwerk en vrijwillige inzet en mantelzorgondersteuning van € 21.000. Binnen deze budgetten was rekening gehouden met eventuele noodzakelijke extra inzet van ONS Welzijn. Dit is echter in 2023 nog niet volledig ingezet. Deze middelen kunnen incidenteel afgeraamd worden. Vanaf 2024 worden de middelen structureel ingezet voor het realiseren van het beleid op de sterke sociale basis.

#### Sterke sociale basis € 23.000 incidenteel voordeel In afwachting van het nieuwe beleid 'Sterke sociale

basis' zijn de projecten Netwerk van Voorzieningen in een "afgeslankte" vorm voortgezet. In 2023 hebben we op deze projecten een incidenteel voordeel gerealiseerd van € 23.000. Dit voordeel is voornamelijk het gevolg van het eenmalig dekking van een deel van de kosten voor samenwerkende professionals via de Specifieke Uitkering IZA van € 29.000. Daartegenover staat hogere personeelskosten van € 6.000 (nadelig) omdat besloten is om de wijkondersteuners in 2023 ook een thuiswerkvergoeding en een periodieke loonsverhoging toe te kennen.

#### Project Integrale Zorgakkoord (IZA)

Voor 2023 zijn de regionale middelen voor het IZA éénmalig naar rato verdeeld aan de regiogemeenten. Voor Maashorst gaat het om € 455.000. Vanaf 2024 worden de regionale middelen ingezet in lijn met het regionale uitvoeringsprogramma IZA. De regiogemeenten verantwoordt ieder voor zich de ontvangen middelen voor 2023 via de centrumgemeente Den Bosch aan het rijk. De ontvangen middelen leiden tot voordeel van € 455.000 op de inkomsten, omdat deze niet opgenomen waren in de begroting. Ten tijde van de begroting was niet bekend dat we deze middelen zouden ontvangen.

Tegelijkertijd is er een nadeel van € 455.000 op de uitgaven ter verantwoording van de ontvangen middelen. Deze uitgaven waren ook niet voorzien en daarom niet begroot.

#### Vluchtelingenwerk € 75.000 incidenteel voordeel

Met de komst van de nieuwe Wet Inburgering kunnen de kosten van daadwerkelijk gestarte trajecten Maatschappelijke Begeleiding die Vluchtelingenwerk voor ons uitvoert, doorbelast worden aan de budgetten voor Wet Inburgering. In 2023 ging dit om een bedrag van € 102.000. Dit heeft geleid tot het voordeel van € 75.000 op Vluchtelingenwerk. Dit voordeel is een incidenteel voordeel. De kosten voor Vluchtelingenwerk stijgen in 2024 aanzienlijk. De hoogte van de aanvraag van vluchtelingenwerk is ook altijd afhankelijk van de taakstelling statushouders, die jaarlijks kan wijzigen en momenteel jaarlijks stijgt. Daarnaast is de hoogte van de doorbelasting aan de budgetten voor de Wet Inburgering jaarlijks onzeker. Aan het einde van het jaar kunnen wij pas vaststellen welk deel van de subsidie wij kunnen betalen vanuit de Wet Inburgering omdat wij dan pas de feitelijke aantallen gerealiseerde trajecten weten.

Huisvesting Oekraïners € 1.215.000 incidenteel voordeel

In de 1ste afwijkingenrapportage is 2023 een rijksbijdrage 2023 van € 5.665.000 budgetneutraal verwerkt in de begroting, omdat we deze bijdrage destijds verwachtten. Het doel was om hiermee de exploitatiekosten van de huidige locaties te kunnen dekken. De werkelijke uitkering is vastgesteld op € 5.730.000. Het verschil is te verklaren doordat een vergoeding voor uitvoeringskosten voor de leefgeldregeling niet was meegenomen. Een incidentele meevaller van € 65.000.

"Conform het overhevelingsvoorstel 2022 -2023 is het restantbudget van 2022 van € 2.361.000 daaraan toegevoegd, met als doel het bekostigen van extra inhuur voor het inlopen van achterstanden in de gemeentelijke organisatie die zijn ontstaan door de uitvoering van het Oekraïneproject in 2022 en om eventuele exploitatietekorten in 2023 op te kunnen vangen. Daarvoor is € 203.000 benut. In de afwijkingenrapportage is daar eerder al € 1.000.000; vrijgevallen. Doordat er naar verwachting geen exploitatietekorten zijn in 2023 en de werkelijke kosten voor het inlopen van achterstanden lager blijken te zijn dan het overgehevelde budget, ontstaat op het overgehevelde budget van 2022 een éénmalige vrijval in 2023 van nog eens € 1.158.000.

Financiering van de gemeentelijke opvanglocaties voor ontheemden uit Oekraïne vindt plaats door het Rijk op basis van normbedragen. Voor 2023 zijn de werkelijke kosten onder de normvergoeding gebleven, onder andere op personele inzet waardoor op de middelen voor 2023 een éénmalige vrijval van € 500.000 ontstond die al gemeld is in de 2e afwijkingenrapportage"

**Wijkteams (toegang)**

**€ 203.737**

V

Praktijkondersteuning POH Jeugd GGZ € 199.000 incidenteel voordeel

Het voordeel wordt veroorzaakt doordat de kosten voor praktijkondersteuning POH GGZ éénmalig gefinancierd kon worden vanuit de Specifieke Uitkering voor IZA.

**Inkomensregelingen (inclusief armoedebeleid)**

**€ 1.429.472**

V

P-wet inkomensregelingen € 1.203.000 voordeel Ontwikkelingen in het klantenbestand

Het aantal aanvragen en toekenningen van uitkeringen, zoals de Algemene Bijstand, Wet inkomensvoorziening oudere werklozen (loaw), Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (loaz), Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz), en de inzet van Loonkostensubsidie (LKS) verandert jaarlijks. Deze veranderingen zijn mede afhankelijk van de economische situatie. In 2023 bleef het klantenbestand voor de Algemene Bijstand, loaw, loaz en Bbz nagenoeg stabiel, variërend van 662 cliënten aan het begin tot 664 aan het einde van het jaar. Echter, het aantal cliënten met LKS is toegenomen van 179 aan het begin naar 195 aan het einde van 2023.

Voordeel op inkomensregelingen € 972.000.

De gemeente Maashorst ontvangt van het Rijk een Gebundelde Uitkering (BUIG) om deze uitkeringen te bekostigen. Vanwege macro-economische ontwikkelingen en stijgingen van de wettelijke minimumlonen heeft het Rijk het BUIG-budget voor 2023 definitief met € 1.734.000 (voordelig) bijgesteld naar € 14.727.000. In de laatste afwijkingenrapportage van 2023 is maar deels rekening gehouden met dit voordeel. De uitgaven aan uitkeringen bedroegen in 2023 per saldo € 13.005.000, wat resulteerde in een totaal voordeel van € 1.722.000. In de begroting van gemeente Maashorst wordt hiervan € 750.000 als meerjarig structureel voordeel ingeboekt. Ondanks de stijging van de uitkeringen door de wettelijke verhoging

van het minimumloon, is er een financieel voordeel op de uitkeringen ontstaan van € 972.000 (2022: € 529.000). Met de verwachte ontwikkelingen in 2024, waaronder de stijging van het BUIG-budget met 3% en een verwachte daling van het aantal cliënten door het project 'Iedereen Kans op Werk', wordt een bedrag van

€ 750.000 als extra structureel voordeel aangemerkt. Hiermee komt het totale structureel ingeboekte voordeel op BUIG € 1.500.000. Het restant van € 222.000 wordt uit voorzichtigheid incidenteel aangemerkt om eventuele groei van de uitkeringen en Loonkostensubsidie op te kunnen blijven vangen.

Overige voordelen inkomstenregelingen € 231.000 Daarnaast is er op de inkomensregelingen incidenteel een voordeel gerealiseerd van € 231.000 door een positieve waardering van het debiteurenbestand en een correctie op de crediteurenpositie. Het debiteurenbestand wordt jaarlijks bij het opmaken van de jaarrekening op inbaarheid beoordeeld en bijgesteld.

Voortgang project 'Iedereen Kans op Werk'

In 2023 is het project "Iedereen Kans op Werk" gestart. Het doel van het project is het blijvend verlagen van het uitkeringsbestand door het plegen van interventies, met aandacht voor ontwikkelingen op landelijk, regionaal en gemeentelijk niveau. In 2023 en begin 2024 is vanuit het project extra personeel ingezet en worden intern enkele werkprocessen aangepast. De resultaten van dit project worden daarom in de loop van 2024 verwacht. Hoewel het uitkeringsbestand in 2023 eerder daalde door vroege interventies, is tegen het einde van het jaar een stijging te zien, onder andere door meer jongeren die een uitkering aanvroegen. Deze stijging is een landelijke tendens.

WGS schuldhulpverlening € 82.000 incidenteel voordeel

Project Ondersteuning gedupeerden bewindvoerderskantoor.

In maart 2022 heeft de rechtbank een bewindvoerder uit Uden per direct uit zijn ambt ontheven. Sindsdien zijn de gedupeerden van deze bewindvoerder op diverse manieren ondersteund, voornamelijk via reguliere mogelijkheden zoals Bijzondere Bijstand. Op 27 september 2022 heeft het College besloten om de gedupeerden aanvullend te ondersteunen door een financiële compensatie te verlenen die de duur van individuele schuldsaneringstrajecten verkort met twee jaar. Hierdoor zullen de schuldtrajecten in 2024 eindigen, samen met deze aanvullende ondersteuning. Deze maatregel biedt compensatie voor de tijd die de gedupeerden hebben verloren door het onjuiste handelen van de bewindvoerder. Door een omissie is het resterende budget van € 90.000, bestemd voor dit project, niet overgeheveld naar 2024.

Overige uitgaven Schuldhulpverlening

Het Directieteam heeft in juni 2023 besloten om een aantal tijdelijke inhuurovereenkomsten te verlengen tot 31-12-2023, waaronder de overeenkomst van de consultant Vroegsignalering. Dit is gedaan vooruitlopend op de evaluatie van fase 1 van het functieboek. Dit heeft geleid tot een tekort op de inhuur van personeel voor Schuldhulpverlening van € 45.000 (nadelig).

Dit tekort wordt in 2023 deels gecompenseerd door een besparing van € 37.000 op de uitgaven aan de Kredietbank voor schuldhulpverleningstrajecten. De voornaamste reden hiervoor is het uitblijven van de verwachte schuldhulptrajecten bij ondernemers. Verder is er een vertraging in de trajecten als gevolg van de nieuwe aanbesteding. Er wordt nog steeds een toename van trajecten voor onder andere ondernemers verwacht in de komende jaren, waardoor dit voordeel als incidenteel wordt beschouwd.

### WGS schuldhulpverlening

De lagere werkelijke uitgaven (€ 58.000 nadelig) zijn te verklaren doordat op 1 februari 2023 een wetswijziging is ingegaan. Dit heeft geleid tot de beëindiging van een aantal uitkeringen Leefgeld van bijvoorbeeld kinderen/partners van werkende Oekraïners. Daarnaast is de wooncomponent die Oekraïners ontvangen in de particuliere opvang (POO) bijgesteld naar € 93 per persoon per maand, dit geldt zowel voor volwassenen als voor minderjarigen. Tot slot, wordt vanaf 1 februari 2023 een staffel gehanteerd naar de omvang van het gezin voor het deel van de toelage dat bedoeld is voor voeding. Dat betekent, hoe groter het gezin, hoe lager de maandelijkse voedselcomponent per persoon. Met deze wijzigingen wordt de regeling meer in lijn gebracht met bestaande regelingen voor asielzoekers, statushouders en bijstandsgerechtigden. Dit alles leidt tot een incidenteel voordeel op de uitgaven. Middels SiSa worden de werkelijke kosten vergoed door het rijk. Er is daarom tegelijkertijd sprake van een incidenteel nadeel op de inkomsten.

### **Begeleidende en arbeidsparticipatie**

**€ 330.237**

V

#### Participatiewet-beschut werk

Mensen met een indicatie beschut werk worden in toenemende mate geplaatst bij IBN, wegens het hoofdaannemerschap beschut werk van IBN. Hierdoor worden minder begeleidingskosten betaald aan andere werkgevers (€ 10.000 voordelig).

#### Participatiewet re-integratie-BTW compensatiefonds €

#### 120.000 incidenteel voordeel

Een voordeel van € 96.000 betreft een teruggaaf van BTW van de belastingdienst voor betaalde re- integratietrajecten 2021. Dit vanwege een correctie achteraf. Re-integratie-activiteiten zijn namelijk BTW- compensabel. Daarnaast is er sprake geweest van €24.000 aan inkomsten als gevolg van terugvorderingen op te veel betaalde bedragen aan re-integratiebedrijven. Deze bedragen zijn achteraf niet ingezet voor trajecten. Deze inkomst is daarmee in feite een correctie op de uitgaven aan re-integratietrajecten.

Participatiewet reïntegratie € 196.000 incidenteel Er is in 2023 een stuk minder uitgegeven aan re-

integratie dan begroot (€ 196.000 voordelig). Hier zijn verschillende oorzaken voor:

1. Door de krappe arbeidsmarkt stromen meer bijstandsgerechtigden uit naar werk zonder een traject te volgen, en zijn er minder aanvragen voor bijstand.
2. Loonkostensubsidie wordt vaker ingezet, wat niet valt binnen dit budget.
3. Stijging aanmeldingen van bijstandsgerechtigden bij IBN, waarvan de kosten niet binnen dit budget vallen;
4. In 2023 zijn nog weinig inburgeraars 'nieuwe wet' op een re-integratie traject gezet, in 2024 volgt een inhaalslag;
5. De inzet van eigen instrumenten als 'Snelweg naar werk' en 'Werkcafé' zorgt voor uitstroom.
6. De inzet van re-integratietrajecten wordt kritischer gevolgd, bij geen effect wordt het gestopt.

Het betreft een incidenteel voordeel, omdat de verwachting is dat in 2024 weer meer wordt uitgegeven aan re-integratie. We verwachten dit vanwege een nieuwe aanbesteding van re-integratieproducten (waarin prijsstijgingen van de afgelopen jaren doorwerken) en vanwege een hogere inzet van re-integratie voor inburgeraars. Daarnaast zal ook het project "Iedereen kans op werk" een grotere inzet van re-integratiemiddelen tot gevolg hebben.



Maatwerkvoorzieningen (WMO)	€ 99.197	N
<p><u>WMO maatwerkvoorzieningen € 99.000 incidenteel voordeel</u></p> <p>De kosten voor individuele maatwerk aanpassingen aan woningen vertonen door de jaren heen een fluctuerend patroon. Dit maakt de budgettering complex. In 2023 leidde dit tot een incidenteel nadeel van € 212.000. Voor de andere individuele maatwerkvoorzieningen binnen de Wmo (rolstoel en vervoer) is er een nadelig saldo van € 20.000. Daarentegen hebben we een eenmalig voordeel gerealiseerd van € 106.000 op de uitgaven voor trapliften door deze te dekken uit de Specifieke Uitkering voor GALA.</p> <p>Het restant voordeel van € 27.000 is voornamelijk het gevolg van het niet besteden van budgetten voor Integrale Toegankelijkheid en overige kleine budgetten.</p> <p>Vanwege de lopende nieuwe aanbesteding voor Hulpmiddelen en de aanstaande invoering van het nieuwe WMO-beleid, is het nadeel als incidenteel aangemerkt. De verwachting dat de tarieven voor WMO Hulpmiddelen zullen dalen, speelt hierbij een belangrijke rol.</p>		

WMO hulp bij het huishouden € 38.000 nadeel

Bij de laatste afwijkingenrapportage is een verwacht voordeel gemeld van € 600.000, omdat er sprake was van oplopende wachtlijsten in 2023 tot ruim 8% van het aantal cliënten (peildatum augustus 2023). Deze wachtlijsten leiden tot minder uitgaven. Deze inschatting is iets te ruim gebleken wat resulteerde in een nadelig effect van € 38.000. Het betreft een incidenteel nadeel omdat vanaf 1-1-2024 het nieuwe contract van kracht is geworden en de begroting op basis van de aanbestedingsresultaten al is aangepast.

WMO begeleiding & dagbesteding € 744.000 nadeel

"Bij de laatste afwijkingenrapportage is een voordeel van € 500.000 gemeld op de uitgaven van Begeleiding (€ 350.000) en Dagbesteding (€ 150.000). Dit voordeel is ingeboekt omdat er sprake was van wachtlijsten en de verwachting was dat deze niet ingelopen zouden zijn voor het einde van het jaar. Voor de Dagbesteding is deze voorspelling juist gebleken. Voor Begeleiding de voorspelling geheel anders uitpakt. In het laatste halfjaar is met name het aantal cliënten met Wmo Begeleiding (+71 cliënten ten opzichte van 2022) fors toegenomen. Dit komt doordat er bij aanbieders meer ruimte beschikbaar kwam voor extra cliënten en doordat er binnen de gemeente extra personele capaciteit beschikbaar was voor de afwikkeling van de aanvragen. Deze extra personele capaciteit kwam door een uitgestelde implementatie van een nieuw contract voor Hulp bij het Huishouden.

Daarnaast werd in het verleden bij een begeleidingsbehoefte die iets meer was dan de "waakvlam-begeleiding", maar nog geen sprake was van "intensievere begeleiding", een dubbele waakvlamindicatie afgegeven. Dit was vanwege het aanzienlijke verschil in zorgzwaarte tussen de categorieën. Sinds 2023 is dit niet meer mogelijk, waardoor consulenten bij een begeleidingsbehoefte waarbij de waakvlambegeleiding ontoereikend is, direct een indicatie voor de intensievere en duurdere begeleidingsvorm moeten toekennen. Het signaal is gegeven aan de regionale inkoopfunctie om de inkoop beter op deze situatie af te stemmen in de toekomst.

Van deze €744.000 is naar verwachting € 250.000 als structureel nadeel te melden. De overige € 494.000 wordt voorsnog als incidenteel nadeel aangemerkt omdat de begroting van 2024 en verder deze ruimte lijkt te hebben. Daarnaast wordt de afloop van het inkoopvraagstuk rondom de waakvlamindicatie afgewacht.

Inkoopfunctie GGZ € 112.000 voordeel

Het voordeel wordt veroorzaakt doordat de kosten voor de inkoopfunctie GGZ éénmalig gefinancierd kon worden vanuit de Specifieke Uitkering voor IZA.

WMO regiotaxi € 19.000 incidenteel voordeel

In de laatste afwijkingenrapportage van 2023 was de verwachting dat het vervoersvolume lager zou uitkomen dan eerder geprognosticeerd. Deze ontwikkeling heeft zich doorgezet en per saldo tot een voordeel van € 19.000 geleid. De verwachting is dat het volume zich op termijn weer naar het oude niveau zal herstellen, zodat het voordeel op de Wmo-regiotaxi als incidenteel is aangemerkt.

WMO eigen bijdrage € 21.000 incidenteel nadeel

De toename van het aantal Wmo-voorzieningen door de toepassing van het abonnementstarief heeft niet altijd geleid tot een stijging van de te ontvangen eigen bijdrage. Bij stapeling van nieuwe voorzieningen heeft dit geen effect op de te ontvangen bijdrage. Het nadeel in de inkomsten van € 21.000 is vooralsnog als incidenteel aangemerkt omdat er een stijging is te zien in het aantal Wmo-cliënten in 2023.

Project 'Transformatieopgave bescherm wonen' € 40.000 incidenteel voordeel

Binnen het project "Transformatieopgave Beschermd Wonen" zijn inmiddels een tweetal pilots uitgevoerd in 2023: "Stepstones" en "Plan Herstel". Het restant budget in 2023 is middels een overhevelingsvoorstel overgeheveld naar 2024. Het voordeel van € 40.000 wordt veroorzaakt doordat de kosten voor "Plan Herstel" éénmalig gefinancierd kunnen worden vanuit de Specifieke Uitkering voor IZA.

Maatwerk dienstverlening 18-

€ 1.085.664

N

Gespecialiseerde jeugdhulp € 1.086.000 nadeel Op de gespecialiseerde jeugdhulp is in 2023 een

nadeel behaald van totaal € 1.086.000. We zien een verschuiving van de regionale gespecialiseerde zorg naar de lokaal ingekochte zorg.

We zien daarom een nadeel op het lokaal budgettair kader (€ 1.395.000 nadeel) en op het regionaal budgettair kader is een voordeel behaald (€ 309.000 Voordeel).

Lokaal budgettaire kader

Voor wat betreft het lokaal budgettair kader zijn er nagekomen kosten van € 191K die betrekking hebben op 2022. Deze kosten drukken op het resultaat van 2023. Het aantal jongeren dat gespecialiseerde jeugdhulp krijgt is ook in 2023 verder toegenomen. Van 1466 unieke jeugdigen in 2022 naar 1521 unieke jeugdigen in 2023, een stijging van 3,8%. De resterende overschrijding (€ 1.204.000) is te verklaren door een toename van het aantal jeugdzorgtrajecten en de complexiteit van de casussen. Hierdoor is er ook een toename te zien in de intensiteit van de inzet. Daarnaast is een gecontracteerde jeugdhulpaanbieder omgezet naar landelijk ingekochte zorg, de lopende trajecten zijn omgezet en aan deze zorg zijn andere (hogere) kosten verbonden. Verder zien we een afname in het aantal casussen met verblijf en de kosten hiervan, maar een forse toename van het aantal ambulante trajecten en de kosten hiervan. Een mogelijke verklaring is dat verblijf is afgebouwd naar ambulante hulp.

### Regionaal budgettaire kader

Voor wat betreft het regionaal budgettair kader is er sprake van een voordeel van € 309.000.

Dit voordeel bestaat uit lagere uitvoeringskosten en zorgkosten. Het voordeel bestaat uit :

- Uitvoeringskosten (€ 19.000 Voordeel): Het voordeel wordt veroorzaakt door minder uitgaven aan inhuur personeel en het wegvallen van de kosten voor Synaxion.
- Jeugdzorgplus (146.000 voordeel): afname van het aantal zorgdagen.
- Excessieve casuïstiek (€ 111.000 Voordeel) als gevolg van solidariteitsafspraken op excessieve casussen.
- Regionale Projecten (€ 23.000 Voordeel).
- Veilig Thuis (€ 23.000 Voordeel): aangepast contractbedrag en een daling in de ingezette diensten.
- Spoedeisende Zorg (€ 18.000 Voordeel).
- Beschikbaarheid Crisishulp (€ 9.000 Nadeel).
- Civiel Trajectberaad (€ 2.000 Nadeel).
- Nagekomen kosten als gevolg van extra indexatie 2022 voor gecertificeerde instellingen en nagekomen meerkosten Corona (€ 171.000 Nadeel) .
- Binnen de begroting zat daarnaast budgetruimte ontstaan naar aanleiding van de bijstelling van het regionaal budgettair kader (€ 150.000 Voordeel).

Gelijktijdig is de trend landelijk waarneembaar dat de aantallen unieke jeugdigen en de complexiteit van de casussen in de jeugdzorg snel toeneemt.

We verwachten bij ongewijzigd beleid dat het tekort structureel van aard is.

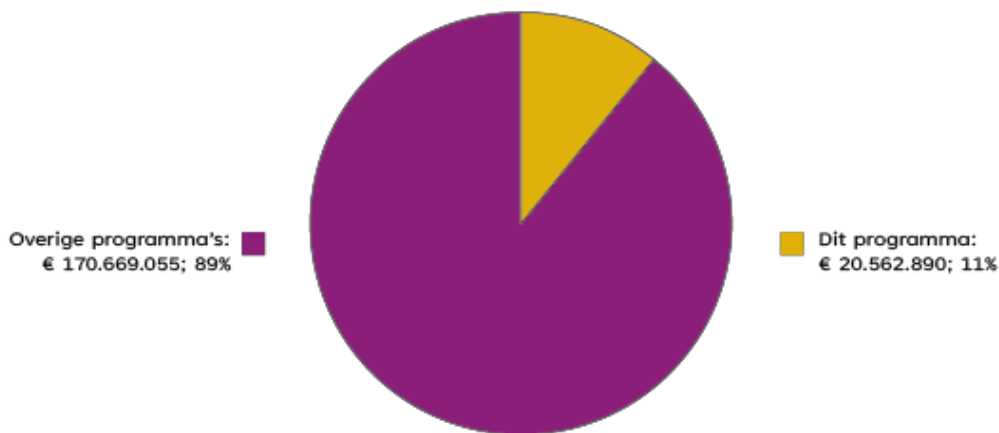
Daarom wordt het nadeel €

1.085.000 voor nu als structureel aangemerkt. Bij het opmaken van het nieuwe budgettaire kader Jeugd 2024 (Lokaal en Regionaal) wordt nader beoordeeld in hoeverre middelen structureel herzien moeten worden. Besluitvorming door het Rijk over de hervormingsagenda waaronder de normalisatie en reikwijdte van Jeugdwet heeft mogelijk invloed op de ontwikkeling van de aantallen en uitgaven. Deze ontwikkeling wordt zo nodig met een separaat voorstel aan de Raad voorgelegd.

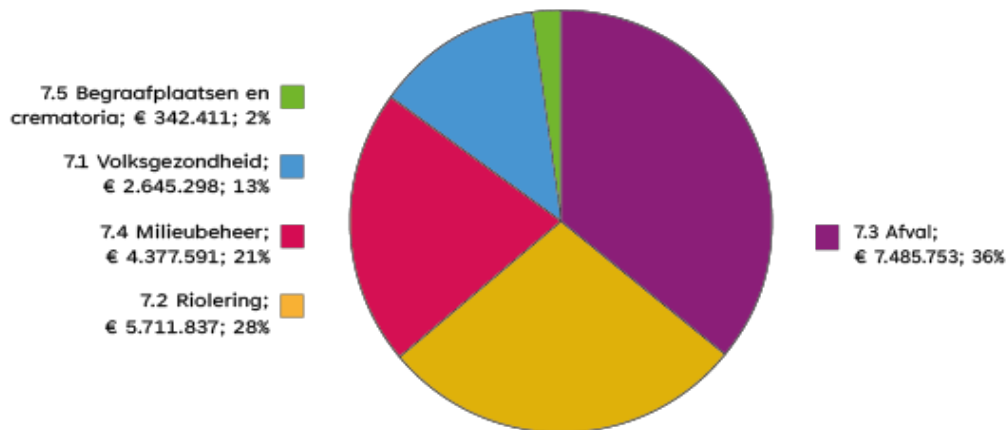
## 7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid

Het doel van Volksgezondheid is het bevorderen van de algehele gezondheid en het welzijn van de mensen die in ons land wonen. We streven naar "Positieve Gezondheid", waarbij mensen zelf in staat zijn om met de uitdagingen op fysiek, emotioneel en sociaal gebied om te gaan en zoveel mogelijk controle over hun eigen leven te hebben. Preventieve maatregelen op het gebied van volksgezondheid zijn voornamelijk gericht op de kwaliteit van de dagelijkse leefomgeving. Deze leefomgeving bestaat uit onder andere school, werk, vrije tijd en de bereikbaarheid van deze plaatsen. Naarmate iemand meer beperkingen heeft, neemt over het algemeen de bereikbaarheid af. Het is daarom belangrijk om de leefomgeving zo in te richten dat het bijdraagt aan de gezondheid van de bewoners, omdat de wereld voor hen steeds kleiner wordt.

### Programma 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid



### Programma 7 Lasten 2023 per taakveld



## Wat heeft het gekost (bedragen x €1.000)

Programma 7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	Rekening 2022	Begroting 2023 primitief	Begroting 2023 incl. wijzigingen	Rekening 2023	Verschil	Voordeel / Nadeel
Lasten exclusief reserves						
7.1 Volksgezondheid	2.437	2.534	2.729	2.645	83	V
7.2 Riolering	21.353	5.704	5.699	5.712	-13	N
7.3 Afval	7.055	6.945	7.981	7.486	495	V
7.4 Milieubeheer	3.123	3.425	4.690	4.378	313	V
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	322	338	358	342	16	V
<b>Totaal lasten</b>	<b>34.290</b>	<b>18.946</b>	<b>21.457</b>	<b>20.563</b>	<b>894</b>	<b>V</b>
Baten exclusief reserves						
7.1 Volksgezondheid	143	0	290	265	-26	N
7.2 Riolering	21.393	6.135	6.228	6.207	-22	N
7.3 Afval	7.909	7.870	8.277	8.012	-264	N
7.4 Milieubeheer	576	0	562	461	-101	N
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	261	284	284	267	-17	N
<b>Totaal baten</b>	<b>30.282</b>	<b>14.288</b>	<b>15.641</b>	<b>15.212</b>	<b>-429</b>	<b>N</b>
<b>Gerealiseerd resultaat exclusief mutaties reserves</b>	<b>4.009</b>	<b>4.658</b>	<b>5.816</b>	<b>5.351</b>	<b>464</b>	<b>V</b>
Stortingen in reserves	733	0	517	567	-50	N
Onttrekkingen uit reserves	1.150	42	1.029	884	-146	N
<b>Gerealiseerd resultaat inclusief mutaties reserves</b>	<b>3.592</b>	<b>4.616</b>	<b>5.303</b>	<b>5.035</b>	<b>268</b>	<b>V</b>

Een toelichting op de verschillen tussen begroting en rekening is opgenomen bij de 'analyse op hoofdlijnen'.

# **Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid - Volksgezondheid**

Tot dit taakveld behoren maatregelen ter bescherming van de gezondheid van de bevolking als geheel, van specifieke risicogroepen, van jeugd en van ouderen, zoals:

- het monitoren van de gezondheidssituatie
- uitvoering van preventieprogramma's, het vroegtijdige signaleren van specifieke stoornissen en gezondheidsbedreigende factoren
- uitvoering van programma's voor gezondheidsbevordering en maatregelen tegen bedreigingen van de gezondheid
- bestrijding van infectieziekten en aanbieden van vaccinaties
- het geven van voorlichting, advies en begeleiding
- het geven van prenatale voorlichting aan aanstaande ouders
- het bewaken van gezondheidsaspecten in bestuurlijke beslissingen
- het bevorderen van medisch milieukundige zorg
- het bevorderen van technische hygiëne zorg
- het bevorderen van psychosociale hulp bij rampen en ambulance
- het laten uitvoeren van het basistakenpakket jeugdgezondheidszorg.

## **Doelen**

### **Wat willen we bereiken?**

We willen dat onze inwoners gezond en vitaal zijn. Daar moeten we dus goede preventieprogramma's voor ontwikkelen. Ook willen we leefstijlcoaches inzetten.

Daarnaast zetten we in op realisatie van een optimale dekking van AED's en ondersteuning van vrijwilligersorganisaties voor reanimatietrainingen.

### **Wat hebben we bereikt?**

Er is vanuit de GGD ingezet op gezondheidsbevordering en aandacht voor leefstijl door gezondheidsvoorlichtingen en het uitdragen van landelijke campagnes. Deze vormen van voorlichting richten zich op diverse leeftijden. Daarnaast is er door diverse partners ingezet op het ondersteunen en uitvoeren van activiteiten in de wijken. Voorbeelden hiervan zijn het organiseren van fittestdagen, het geven van voorlichting en het organiseren van ontmoetingen in de wijken. Dit draagt bij aan het welbevinden van onze inwoners.


De GGD heeft zich ook, samen met partners, ingezet om in Maashorst de landelijke richtlijnen van de vaccinatiegraad op peil te houden. Denk bijvoorbeeld aan COVID-vaccinaties en de 22 weken prik.

Vanuit het actieprogramma's 'Oog voor elkaar' zijn verschillende activiteiten georganiseerd rondom het thema eenzaamheid. Denk hierbij aan huisbezoeken van inwoners ouder dan 75, trainingen voor professionals voor het bespreken van eenzaamheid en het verspreiden van signaleringskaarten eenzaamheid.

Daarnaast zijn we in Maashorst in 2023 gestart met het lokaal invulling geven van de twee landelijke akkoorden: IZA (Integraal Zorg Akkoord) en GALA (Gezond en Actief Leven Akkoord). Hiervoor is een projectgroep gestart die de individuele onderwerpen uitwerkt en verankert in beleid.

## Wat hebben we daarvoor gedaan?

Overzicht van acties/activiteiten:

 Actie is opgestart en de uitvoering is volgens de (bijgestelde) planning verlopen of is volledig gerealiseerd

 Er is gestart maar de planning loopt achter of de uitvoering is afwijkend

 Nog niet gestart

	Acties / activiteiten	2023	Indicator	Toelichting
1.	Ontwikkelen van gezondheidsbeleid waarbij aandacht is voor een brede aanpak van bewegen en gezond gewicht, mentale weerbaarheid en aandacht voor middelengebruik (roken, alcohol en drugsgebruik) en verslavingen (gokken en gaming). Het nationale preventieakkoord wordt hierin vertaald naar een lokaal preventieakkoord. We trekken hierin samen op met gezondheidsinstanties en maatschappelijke partners.	2023		Er is nieuw gezondheidsbeleid in ontwikkeling. Dit wordt in 2024 voorgelegd aan de raad. Daarmee sluiten we aan op het plan van aanpak van het Gezond en Actief Leven Akkoord (Gala).
2.	We onderzoeken de inzet van leefstijlcoaches.	2023		Ook dit wordt meegenomen als activiteit vanuit het Gala in 2024.
3.	We monitoren het AED-beleid om de dekking van AED's te behouden en vrijwilligersorganisaties te ondersteunen voor reanimatietrainingen.	2023		Eind 2023 is een extra subsidie verleend om AED's in Uden te vervangen. Er is nieuw AED-beleid in ontwikkeling. Dit wordt medio 2024 voorgelegd aan de gemeenteraad.



## Wat heeft het gekost?

Eventuele nieuwe accenten met financiële gevolgen lichten we hieronder toe.

(x € 1.000)

Extra begroot in Programmabegroting 2023	inv	2023	2024	2025	2026
<b>Totaal</b>					

## Resultaat 2e financiële afwijkingenrapportage 2023 ( x € 1.000)

omschrijving	2023 structureel		2024 structureel		2025 structureel		2026 structureel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
Gezondheid Ketenaanpak JOGG	62							
( < € 50.000)								
Gezondheid- GGD basistaken (K)	30							
<b>Totaal taakveld</b>	<b>92</b>							

omschrijving	2023 incidenteel		2024 incidenteel		2025 incidenteel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
GALA Gezondheid	358	358				
<b>Totaal taakveld</b>	<b>358</b>	<b>358</b>				

## Samenwerkingen

- GGD Hart voor Brabant
- Regionale Ambulance Voorziening Brabant Noord

## Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. Iedereen kan de geldende regels raadplegen.

### Landelijke wet- en regelgeving

Via [www.overheid.nl](http://www.overheid.nl) zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst te vinden.

### Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website [Overheid.nl](http://Overheid.nl). De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) raadplegen.

### Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente zijn eveneens opgenomen en treft u [hier](#).

# Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid - Riolering

Uit het oogpunt van volksgezondheid en veiligheid zorgen wij voor de afvoer van stedelijk afvalwater en afvloeiend hemelwater en voor het grondwater. Als gemeente zijn wij verantwoordelijk voor:

- inzameling en transport van huishoudelijk- en bedrijfsafvalwater
- inzameling, transport en verwerking van hemelwater
- voorkomen van grondwaterproblemen, onder meer door afvoer van overtollig grondwater
- bestrijding van verontreiniging van oppervlaktewater
- de baten van riool- en waterzorgheffing voor niet-woningen en voor woningen
- de kosten en invordering van de riool- en waterzorgheffing.

In het Programma Omgevingswet Water & Riolering (POW&R ) staat omschreven hoe we invulling geven aan de plicht die we hebben voor het zorgen voor het riool en de taken voor water.

## Doelen

### Wat willen we bereiken?

Door klimaatverandering nemen de extremen in het weer toe. We krijgen steeds vaker te maken met hevige neerslag en periodes met hitte en droogte. Hiermee moeten we rekening houden bij ruimtelijke opgaven.

Bij renovaties en vervangingen in de openbare ruimte streven we naar een prettig leefbare openbare ruimte, waar het goed toeven is. We gaan aan de slag met de nieuwste inzichten rondom duurzaamheid en klimaatadaptatie

---


### Wat hebben we bereikt?

Het is een doorlopende opgave om te komen tot een leefomgeving die 'klimaatveerkrachtig' is en 'water robuust'. Dit zal nog vele decennia het geval zijn. Door steeds een stukje van onze leefomgeving aan te passen en inwoners te stimuleren om hun percelen te vergroenen, zetten we stappen in de goede richting. Ook in 2023 hebben we daartoe weer enkele stappen gezet.


Bijvoorbeeld bij projecten zoals de reconstructie van de Oude Maasstraat, de aanleg van hemelwaterbergingen op het Hoenderbosplein en Jochem de Wildtstraat, en de aanleg van waterbergende funderingen in de Kruisherestraat en het Oude Kerkepad (beide pilotprojecten). Bij al deze projecten is de omgeving ingericht volgens onze uitgangspunten 'klimaatveerkrachtig' en 'water robuust'. Maar ook in het beheer van bestaande riolering hebben we een flinke inhaalslag gemaakt. Bijvoorbeeld met het verwijderen van wortels. Die veroorzaken namelijk vernauwingen, waardoor wateroverlast kan ontstaan. Daarom is het verwijderen een speerpunt in ons beleidsplan.







### Wat hebben we daarvoor gedaan?

Overzicht van acties/activiteiten:

 Actie is opgestart en de uitvoering is volgens de (bijgestelde) planning verlopen of is volledig gerealiseerd

 Er is gestart maar de planning loopt achter of de uitvoering is afwijkend

 Nog niet gestart

	Acties / activiteiten	2023	Indicator	Toelichting
1.	Uitvoering geven aan vastgestelde POW&R+2022-2024.	2022-2024		Operationele zaken lopen volgens planning.
2.	Verbeteringsmaatregel i.k.v. natuurlijk waterafvoer ter voorkoming van wateroverlast: groen- en infiltratievoorzieningen.	2022-2023		Project is afgerond
3.	Verbeteringsmaatregel voor afkoppelambitie 50% bij het meeliften van projecten.	2022-2024		<p>De afkoppelambitie 50% uit het VGRP is vertaald in een programma verbetermaatregelen hemelwater. Uit dit programma zijn:</p> <p>1. afgerond: Marktstraat, Oudedijk, Land van Ravensteinstraat, Rechtestraat, Vijfhuis - Morel, Oude Maasstraat, Bitswijk, Jochem de Wildstraat en Hoenderbosplein;</p> <p>2. In voorbereiding: Violierstraat en</p>
				<p>Bloemenwijk fase 3. Bloemenwijk fase 2 staat gepland om in 2024 - 2026 voor te bereiden en aan te leggen. Waar mogelijk worden inwoners geactiveerd en gestimuleerd om verhard oppervlak op hun eigen perceel af te koppelen.</p>
4.	Relinen stamriool.	2022-2023		Vorbereiding loopt, uitvoering volgt in 2024-2025.
5.	Vervanging installaties gemalen en randvoorzieningen.	2022-2023		Vorbereiding loopt, uitvoering volgt in 2023-2024.
7.	Persleiding Verlengde Noordlaan.	2022-2023		Aanleg niet nodig, project stopgezet

## Wat heeft het gekost?

Eventuele nieuwe accenten met financiële gevolgen lichten we hieronder toe.

(x € 1.000)

Extra begroot in Programmabegroting 2023	inv	2023	2024	2025	2026
vrachtwagen voor riolering (dekking uit reserve)	200	0	0	0	0
<b>Totaal</b>	<b>200</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

Resultaat 2e financiële afwijkingenrapportage 2023 (x € 1.000)

omschrijving	2023 structureel		2024 structureel		2025 structureel		2026 structureel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
Areaal en GWW index t.b.v. druk- en vrijvervalriolering	80	80						
Hoevenseveld, subsidie en klimaatadaptieve maatregelen stijgen beide met € 100.000		0		0		0		0

(< € 50.000)

Rendabele  
producten  
(correctie) 32

**Totaal taakveld 112 80**

omschrijving	2023 incidenteel		2024 incidenteel		2025 incidenteel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
<b>Totaal taakveld</b>						

## Samenwerkingen

- Gebiedsproces waterthema's Waterschap Aa en Maas

## Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. Iedereen kan de geldende regels raadplegen.

### Landelijke wet- en regelgeving

Op [www.overheid.nl](http://www.overheid.nl) zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst te vinden.

### Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website [Overheid.nl](http://Overheid.nl). De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) raadplegen.

### Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente zijn eveneens opgenomen en treft u [hier](#).

# Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid - Afval

Het inzamelen en laten verwerken en of recyclen van huishoudelijk afval is onderdeel van onze dienstverlening. We heffen voor deze dienstverlening de afvalstoffenheffing.

## Doelen

### Wat willen we bereiken?


In 2023 hebben we het afvalbeleid met ambities en een aanpak voor de nieuwe gemeente Maashorst vastgesteld. Dit hebben we uitgewerkt in een meerjarig uitvoeringsprogramma. Bewustwording, afvalscheiding, circulair en recycling zijn daarbij kernbegrippen. We spelen in op innovatieve technieken van afvalverwerking en circulaire economie en hanteren daarbij een aanvaardbaar tarief voor afvalinzameling. Hierbij is sprake van transparantie in de tariefopbouw en geven we zoveel als mogelijk toepassing aan het uitgangspunt dat de vervuiler betaald.

### Wat hebben we bereikt?

In 2023 is het afvalbeleid Maashorst geharmoniseerd, met een planning wat we wanneer uitvoeren komende jaren. Gescheiden inzameling van luiers en incontinentiemateriaal vindt nu in heel de gemeente Maashorst plaats en kunnen de inwoners uit de hele gemeente Maashorst kroonringen aanvragen. Vanaf 1 januari 2024 kunnen alle inwoners van gemeente Maashorst gebruik maken van de milieustraat in Uden. Gemeenschappelijke Regelingen zijn opgezegd, zodat we vanaf 2024 de milieustraat en vanaf 2025 de afvalinzameling gelijk kunnen trekken voor heel gemeente Maashorst. In 2023 is het aanbod voor zwerfafval-gastlessen aangeboden aan alle scholen in de gemeente. We faciliteren inwoners uit de gehele gemeente bij het opruimen van zwerfafval en organiseren de jaarlijkse Opschoondag gemeentebreed.

### Wat hebben we daarvoor gedaan?

Overzicht van acties/activiteiten:

 Actie is opgestart en de uitvoering is volgens de (bijgestelde) planning verlopen of is volledig gerealiseerd

 Er is gestart maar de planning loopt achter of de uitvoering is afwijkend

 Nog niet gestart

	Acties / activiteiten	2023	Indicator	Toelichting
1.	Vaststellen nieuw afvalbeleid, inclusief ambities, geharmoniseerde afvalinzameling en meerjarig uitvoeringsprogramma.	2022/2023		Vastgesteld juni 2023
2.	Contracteren inzamelen en verwerken/recyclen diverse afvalstromen, beheer en inkoop inzamelmiddelen	2023		Contracten voor luierinzameling en beheer Milieustraat zijn afgesloten. Overige contracten worden in 2024 vernieuwd.

## Wat heeft het gekost?

Eventuele nieuwe accenten met financiële gevolgen lichten we hieronder toe.

(x € 1.000)

Extra begroot in Programmabegroting 2023	inv	2023	2024	2025	2026
<b>Totaal</b>					

Resultaat 2e financiële afwijkingenrapportage 2023 (x € 1.000)

omschrijving	2023 structureel		2024 structureel		2025 structureel		2026 structureel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
(< € 50.000)								
Totaal taakveld								

omschrijving	2022 incidenteel		2023 incidenteel		2024 incidenteel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
Totaal taakveld						

## Samenwerkingen

- BOVUS

## Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. Iedereen kan de geldende regels raadplegen.

### Landelijke wet- en regelgeving

Op [www.overheid.nl](http://www.overheid.nl) zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst te vinden.

### Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website [Overheid.nl](http://Overheid.nl). De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) lezen.

### Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente is eveneens opgenomen en treft u [hier](#).



# Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid - Milieubeheer

Tot onze gemeentelijke taken ter bescherming van het milieu en het realiseren van een duurzame leefomgeving behoren onder meer:

- (kwalitatieve) bescherming en sanering van de bodem
- bescherming van de atmosfeer
- beheersing van geluidhinder
- bescherming tegen straling
- verplaatsing van milieuhinderlijke bedrijven
- ongediertebestrijding
- Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN)
- treffen van maatregelen om de effecten van klimaatverandering te beperken (klimaatadaptatie)
- werken volgens de principes van de circulaire economie
- uitvoering schone lucht akkoord
- regie voeren op de uitvoering van de energietransitie.

We houden toezicht op bedrijfsactiviteiten en zorgen voor de inzameling van afval en afvalwater. Ook bij ruimtelijke ontwikkelingen krijgt milieu veel aandacht, bijvoorbeeld op het gebied van (geluid, luchtkwaliteit, volksgezondheid in relatie tot veehouderijen, bodemkwaliteit, externe veiligheid (bv. transport en opslag gevaarlijke stoffen, straling door hoogspanningsmasten).

## Doelen

### Wat willen we bereiken?

- In 2035 Energieneutraal zijn voor de gebouwde omgeving. Dat houdt in dat alle in de gemeente Maashorst verbruikte energie duurzaam binnen het grondgebied van de gemeente Maashorst geproduceerd wordt.  
De principes van MVO toepassen binnen de gemeentelijke organisatie en de daaraan gelieerde instellingen.  
Het belang en de principes van uitdragen naar de bedrijven binnen de gemeente Maashorst;  
Het deelauto concept verder uitbouwen en ook de inwoners daarin faciliteren;  
Een samenhangend beleid voor klimaatadaptatie;  
Bevorderen van Fairtrade;  
Een veilige en gezonde kwaliteit van de leefomgeving.

---

### Wat hebben we bereikt?

*Energieneutraal zijn in 2035:*

In 2023 is:

Op basis van de TVW (uit 2022) het Uitvoeringsplan Verduurzaming Gebouwde Omgeving 2023-2026 vastgesteld;

Als uitwerking van het Nationaal Isolatieprogramma (NIP), het Uitvoeringsplan Lokale Aanpak Isolatie Maashorst 2024-2026 voorbereid voor vaststelling in Q1-2024;

Zijn we gestart met het versneld uitvoeren van energiebesparende maatregelen aan ons gemeentelijk vastgoed;

Zijn de eerste routekaarten 'naar een CO2 neutrale energievoorziening in 2050' opgesteld en zijn daarmee de eerste DUMAVA-subsidieaanvragen goedgekeurd.

Een stimuleringscampagne voor zonnepanelen uitgevoerd;

Een eerste pilot gestart met zon op dak in combinatie met batterijopslag;

Gestart met de tender grootschalige opwek volgens de kaders van het beleid Grootschalige opwek zon en windenergie en het Addendum Sociaal- maatschappelijke voorwaarden voor grootschalige opwekking zonne- en windenergie Maashorst.

### *MVO binnen de gemeentelijke organisatie en gelieerde instellingen:*

Er is sprake van een verschuiving van MVI als specifiek inkoop-gerelateerd onderwerp naar borging van duurzaamheid in de hele organisatie, inclusief de opdrachtgever. Dit noemen we Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven & Inkopen. (MVOI). In 2023 is het nieuwe inkoopbeleid in lijn met deze verschuiving voorbereid.

### *MVO uitdragen naar bedrijven:*

Er is sprake van een verschuiving van MVI als specifiek inkoop-gerelateerd onderwerp naar borging van duurzaamheid in de hele organisatie, inclusief de opdrachtgever. Dit noemen we Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven & Inkopen. (MVOI). In 2023 is het nieuwe inkoopbeleid in lijn met deze verschuiving voorbereid.

### *Deelauto-concept uitbouwen en inwoners faciliteren:*

Inwoners zijn over het bestaande deelauto concept geïnformeerd

### *Samenhangend beleid klimaatadaptatie:*

Er is een Duurzame Doelen Agenda Veerkrachtig en Soortenrijk (Klimaatadaptatie en Biodiversiteit) opgesteld en in november 2023 door de raad vastgesteld;

Er is een klimaat-impactanalyse uitgevoerd in voorbereiding op het beleids- en uitvoeringsprogramma (2024).

### *Het bevorderen van Fairtrade*


De gemeente Maashorst is in 2023 aangemeld als Global Goals Gemeente.

### *Veilige en gezonde kwaliteit van de leefomgeving*

De gemeente Maashorst is in 2023 aangemeld als Global Goals Gemeente.

## **Wat hebben we daarvoor gedaan?**

Overzicht van acties/activiteiten:

 Actie is opgestart en de uitvoering is volgens de (bijgestelde) planning verlopen of is volledig gerealiseerd

 Er is gestart maar de planning loopt achter of de uitvoering is afwijkend

 Nog niet gestart

	Acties / activiteiten	2023	Indicator	Toelichting
1.	Opstellen van een warmtetransitie plan (TVW) met wijkplannen.	2021 e.v.		Het Uitvoeringsplan Verduurzaming Gebouwde Omgeving is door college vastgesteld als uitwerking van de TVW.
2.	Opstellen van beleid	2021-		Na het vaststellen van

	en uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie.	2023	●	de duurzame doelen agenda voor klimaatadaptatie werken we in 2024 door aan een beleids- en Uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie.
3.	Faciliteren van initiatieven op het gebied van Fairtrade.	jaarlijks	●	Het faciliteren van Fairtrade initiatieven nemen we mee in het inkoopbeleid op basis van Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen (MVOI).
4.	Opstellen plan van aanpak energiebesparing ( 1% per jaar).	2021-2022	●	Het Nationaal Isolatieprogramma (NIP) is lokaal uitgewerkt in het Uitvoeringsplan Lokale Aanpak Isolatie Maashorst 2024-2026, welke in Q1 van 2024 wordt vastgesteld.
5.	Uitvoeren stimuleringsaanpak voor meer zonnepanelen op daken.	2020 e.v.	●	Een specifieke stimuleringscampagne voor zonnepanelen is uitgevoerd. Via ons energieloket en eigen media wordt informatie over zonnepalen verstrekt.
6.	Uitvoering geven aan beleid grootschalig zon- en windenergie op land.	2021 e.v.	●	In 2023 zijn we gestart met de tender grootschalige opwek volgens de kaders van het beleid Grootschalige opwek zon en windenergie en Sociaal- maatschappelijke voorwaarden voor grootschalige opwekking zonne- en windenergie Maashorst.
7.	Opstellen Duurzaamheidsagenda 2023 – 2050.	2022- e.v.	●	Introductie Duurzame doelen agenda en doelen agenda voor Klimaatadaptatie & Biodiversiteit zijn in 2023 gerealiseerd.
8.	Duurzaamheidsmonitor gemeente Maashorst	2022 e.v.	●	In navolging met het aansluiten van de gemeente Maashorst als Global Goals gemeente is in 2023 een duurzaamheidsmonitor op basis van de SDGS

**Wat heeft het gekost?**

Eventuele nieuwe accenten met financiële gevolgen lichten we hieronder toe.

(x € 1.000)

Extra begroot in Programmabegroting 2023	inv	2023	2024	2025	2026
Werkbudget landbouw- transitie Graspeel		100	100	100	100
Transitiemanager		111	111	111	111
Haalbaarheid Energiebedrijf		25			
Opstellen duurzaamheidsagenda		30	30	30	30
Haalbaarheidsonderzoek warmtenetten		50	50	50	50
Ondersteuning 2 lokale initiatieven zonneparken		80	80	80	80
Duurzaamheid communicatie			40	40	40
Duurzaamheid energieloket Brabant woont slim			60	60	60
Duurzaamheid klimaatadaptatie			60	60	60
Duurzaamheid schone mobiele werktuigen SLA-pilot		150			
Duurzaam Transitie Warmte bebouwd gebied			125	65	65
Energieaanbod		45	45	45	45
Onderzoek energieneutraal gemeentelijk vastgoed		60	60		
<b>Totaal</b>		<b>651</b>	<b>761</b>	<b>641</b>	<b>641</b>

## Resultaat 2e financiële afwijkingenrapportage 2023 ( x € 1.000)

omschrijving	2023 structureel		2024 structureel		2025 structureel		2026 structureel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
Kosten opvang zwerfdieren		50						
(< € 50.000)								
SISA Geluidsanering	44	44						
<b>Totaal taakveld</b>	<b>44</b>	<b>94</b>						

omschrijving	2023 incidenteel		2024 incidenteel		2025 incidenteel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
(< € 50.000)						
Bijdrage provincie voor energiebesparende maatregelen	40					
<b>Totaal taakveld</b>	<b>40</b>					

## Samenwerkingen

- Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN)
- Commissie Overleg en Voorlichting Milieuhygiëne vliegbasis Volkel (COVM)

## Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. Iedereen kan de geldende regels raadplegen.

### Landelijke wet- en regelgeving

Op [www.overheid.nl](http://www.overheid.nl) zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst te vinden.

### Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website [Overheid.nl](http://Overheid.nl). De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) raadplegen.

### Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente is eveneens opgenomen en treft u [hier](#).

# Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid - Begraafplaatsen en crematoria

Tot dit taakveld behoren taken op het gebied van:

- lijkbezorging: begraven, herbegraven en opgraven op de begraafplaatsen in Schaijk en Uden
- asbezorging op de begraafplaatsen in Schaijk en Uden
- vergunningverlening opgravingen algemene begraafplaatsen en parochiebegraafplaatsen
- vergunningverlening grafbedekkingen en gedenkplaten urnennissen
- verloven tot lijkbezorging en verloven tot crematie
- lijkschouw (het vaststellen dat de betrokkene is overleden)
- baten begraafplaatsrechten
- baten afkoopsommen onderhoud.

## Doelen

### Wat willen we bereiken?


Ons streven is om een goed verzorgde laatste rustplaats te behouden, zowel op inrichtingsniveau als beheerniveau. Hierbij is het uitgangspunt dat er sprake is van kostendekkendheid. Naast alertheid op efficiëntie, onderzoeken we ook om aanpassingen op de begraafplaatsen door te voeren die beter aan sluiten op de huidige tendensen in het uitvaartwezen. Hiervoor ligt voor 2023 een eerste voorstel.

### Wat hebben we bereikt?

De openbare begraafplaatsen zijn volgens het vastgestelde beeldkwaliteit onderhouden, zodat deze een goed verzorgde uitstraling hebben. Voor de begroting 2023 is inmiddels budget gereserveerd. Dit budget is voor omvorming van een gedeelte van de begraafplaats aan de Bronkhorstsingel dat niet in gebruik is. We vormen het om naar een meer natuurlijke omgeving voor begraven, beter passend bij de huidige tijdsgeschiedenis. Ook zijn we van plan om op de algemene begraafplaats in Schaijk de entree kwalitatief te verbeteren. Nader uitwerking en realisatie is voorzien in 2023.



### Wat hebben we daarvoor gedaan?

Overzicht van acties/activiteiten:

 Actie is opgestart en de uitvoering is volgens de (bijgestelde) planning verlopen of is volledig gerealiseerd

 Er is gestart maar de planning loopt achter of de uitvoering is afwijkend

 Nog niet gestart

	Acties / activiteiten	2023	Indicator	Toelichting
1.	Harmonisatie van beleid vindt medio 2023 plaats, waarbij we tevens het onderzoek kostendekkendheid betrekken.	2023		Harmonisatie in de raadsvergadering van december vastgesteld.
2.	Aanpassing begraafplaatsen 1e fase	2023		Door gebrek aan capaciteit vertraagd, eind 2023 opgepakt en vindt definitief doorgang 2024.

## Wat heeft het gekost?

Eventuele nieuwe accenten met financiële gevolgen lichten we hieronder toe.

(x € 1.000)

Extra begroot in Programmabegroting 2023	inv	2023	2024	2025	2026
Aanpassing begraafplaatsen 1e fase	65	1	2	2	2
<b>Totaal</b>	<b>65</b>	<b>1</b>	<b>2</b>	<b>2</b>	<b>2</b>

Resultaat 2e financiële afwijkingenrapportage 2023 (x € 1.000)

omschrijving	2023 structureel		2024 structureel		2025 structureel		2026 structureel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
(< € 50.000)								
Totaal taakveld								

omschrijving	2023 incidenteel		2024 incidenteel		2025 incidenteel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
Totaal taakveld						

## Samenwerkingen

-

## Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. Iedereen kan de geldende regels raadplegen.

### Landelijke wet- en regelgeving

Op [www.overheid.nl](http://www.overheid.nl) zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst te vinden.

### Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website [Overheid.nl](http://Overheid.nl). De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) raadplegen.

### Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente is eveneens opgenomen en treft u [hier](#).

# Analyse op hoofdlijnen

Totaal saldo programma € 268.343 V

Volksgezondheid	€ 138.297	N
<p><u>GGD € 46.000 incidenteel voordeel</u> Het voordeel wordt grotendeels veroorzaakt doordat een deel de inzet van de GGD op basistaken en plustaken éénmalig gefinancierd kon worden vanuit de Specifieke Uitkering voor GALA (€ 46.000). Het gaat dan om inzet op de GALA programma's Kansrijke Start, Eén tegen Eenzaamheid en Terugdringen gezondheidsachterstanden. Resultaatbestemming jaarrekening 2023 Het college stelt voor om het vrijgefallen bedrag van € 46.000 beschikbaar te houden voor GALA. GALA is bedoeld om een verandering op gang te brengen. Het jaar 2023 was echter vooral een jaar van planvorming. De komende jaren moet de echte verandering tot stand komen. Het behoud van de middelen voor GALA draagt bij aan betere tot stand bringing en betere borging van deze verandering.</p> <p><u>GALA - aanpak overgewicht</u> Het voordeel van € 34.000 wordt veroorzaakt omdat er dit jaar voor het GALA programma vooral is gewerkt aan planvorming en nog niet aan het daadwerkelijk uitvoeren van activiteiten. Hierdoor blijven er op dit GALA programma van € 34.000 voor overgewicht en obesitas middelen over die moeten worden terugbetaald aan het Rijk.</p> <p><u>Mutatiereserve programma 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid € 196.000 incidenteel nadeel.</u> De reservemutaties van het gehele programma 7 worden begrotingstechnisch verantwoord onder taakveld 7.1. Voor een gedetailleerde analyse van de verschillen per taakveld wordt verwezen naar de desbetreffende taakvelden: 7.2 Riool (€ 35.000 voordelig) en 7.3 Afval (€ 231.000 nadelig).</p> <p><u>Diverse kleine afwijkingen op dit taakveld €12.000 incidenteel voordeel</u></p>		
Riolering	€ 34.628	N
<p><u>Riolering 0</u> Per saldo laat de rioolexploitatie een voordeel zien van €221.000 ten opzichte van de begroting. Er is een nadeel ontstaan van € 133.000 aan lagere opbrengsten. Dit wordt veroorzaakt doordat in de begroting/POW&amp;R (rioleringsplan) rekening is gehouden met een al geharmoniseerde rioolheffing. In werkelijkheid is de rioolheffing pas per 1 januari 2024 gerealiseerd, waarin sprake was van een lichte stijging van de rioolheffing. Daar staat tegenover een voordeel van € 354.000 aan lagere uitgaven. Meer werk wordt in eigen beheer gedaan om de kennis van onze systemen te vergroten, hierdoor zijn er minder advieskosten. Uitgaven aan onderzoek - en urgente maatregelen hebben minimaal plaatsgevonden. Meten en monitoren wordt in 2024 vervolgd. Dit is later dan gepland als gevolg van een niet geslaagde aanbesteding. Het incidentele voordeel van € 211.000 heeft geleid tot een hogere storting dan begroot voor hetzelfde bedrag in de voorziening egalisatie riolering.</p>		

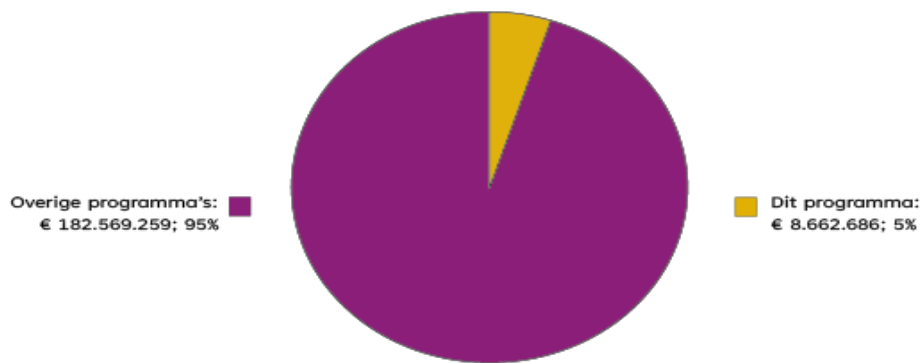


<p><u>Overige afwijkingen € 35.000 incidenteel voordeel</u>  Het gepresenteerde nadeel van € 35.000 heeft te maken met een vrijval van het project persleiding verlengde Noordlaan die niet meer nodig is. Hierdoor is de onttrekking uit de bestemmingsreserve dekking kapitaallasten niet meer nodig. Afwikkeling hiervan verloopt via taakveld 7.1 waardoor dit gezamenlijk op € 0 sluit.</p>		
<p><b>Afval</b></p>	<p>€ 230.647</p>	<p>V</p>
<p>Per saldo laat de afvalexploitatie een nadeel zien van € 618.000 ten opzichte van de begroting.  Het nadeel van € 618.000 heeft geleid tot een hogere onttrekking dan begroot voor hetzelfde bedrag in de voorziening egalisatie afval. Dit wordt veroorzaakt doordat er minder papier is ingezameld en er ook sprake is van lagere marktprijzen voor papier (€ 357.000 nadelig). Daarnaast wordt het nadeel veroorzaakt door hogere kosten voor personeel, transport, verwerking en inzameling als gevolg van hoge indexeringen in 2023.  Het voordeel van € 231.000 op het taakveld heeft te maken dat de bestemmingsreserve intact moet blijven omdat efficiency voordelen niet naar de voorziening mogen. Hier staat tegenover een nadeel op de reserveboekingen die worden afgewikkeld binnen taakveld 7.1 volksgezondheid.</p>		
<p><b>Milieubeheer</b></p>	<p>€ 211.360</p>	<p>V</p>
<p><u>Duurzaamheid € 56.000 incidenteel voordeel</u>  Het restantbedrag van € 56.000 heeft al een bestemming voor een aantal duurzaamheidsopdrachten die in 2023 op basis van het budget 2023 zijn gegeven die nog niet zijn afgerond. Daardoor heeft de facturatie van deze werkzaamheden nog niet in 2023 plaatsgevonden. De werkzaamheden en de facturatie zullen in 2024 plaatsvinden. Er wordt verzocht om via de resultaatbestemming alsnog beschikbaar te maken in 2024.  <u>Transitie landbouw € 108.000 incidenteel voordeel</u> De werving van de strategie landelijk gebied is gestart begin 2023. Pas eind van het derde kwartaal is de strategie gestart. Daarmee zijn de personeelslasten en de daarmee samenhangende uitvoeringskosten lager uitgevallen.  <u>Diverse kleine afwijkingen op het taakveld € 47.000 incidenteel voordeel.</u></p>		
<p><b>Begraafplaatsen en crematoria</b></p>	<p>€ 740</p>	<p>N</p>

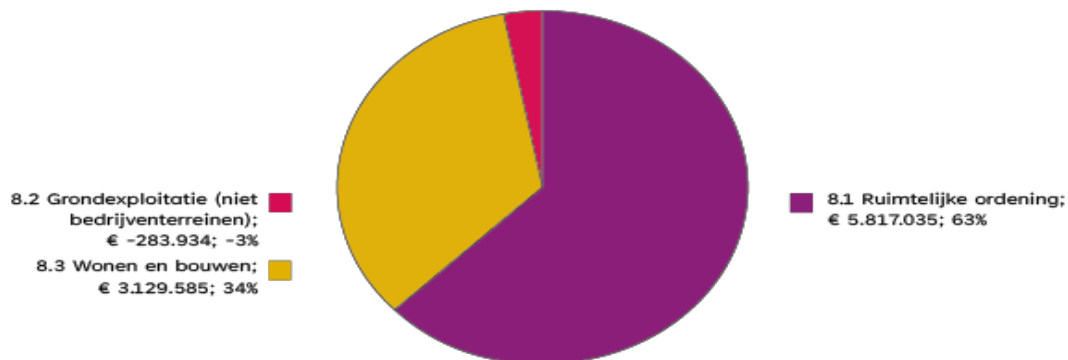
## 8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Bij ruimtelijke beleidsontwikkeling werken we aan omgevingsplannen en beleidsontwikkeling op het gebied van wonen, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing. Daarnaast maken ook de grondexploitatie, de Omgevingswet en vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) deel uit van dit programma.

### Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing



### Programma 8 Lasten 2023 per taakveld



### Wat heeft het gekost (bedragen x €1.000)

Programma 8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	Rekening 2022	Begroting 2023 primitief	Begroting 2023 incl. wijzigingen	Rekening 2023	Verschil	Voordeel / Nadeel
<b>Lasten exclusief reserves</b>						
8.1 Ruimtelijke ordening	5.231	3.979	4.194	5.817	-1.623	N
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	1.709	-1.592	-416	-284	-132	N
8.3 Wonen en bouwen	3.441	3.346	3.302	3.130	173	V
<b>Totaal lasten</b>	<b>10.381</b>	<b>5.733</b>	<b>7.080</b>	<b>8.663</b>	<b>-1.582</b>	<b>N</b>
<b>Baten exclusief reserves</b>						
8.1 Ruimtelijke ordening	1.886	276	787	2.549	1.762	V
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	588	-506	-807	66	873	V
8.3 Wonen en bouwen	2.712	2.071	2.191	2.391	200	V
<b>Totaal baten</b>	<b>5.186</b>	<b>1.841</b>	<b>2.172</b>	<b>5.006</b>	<b>2.834</b>	<b>V</b>
<b>Gerealiseerd resultaat exclusief mutaties reserves</b>	<b>5.195</b>	<b>3.892</b>	<b>4.909</b>	<b>3.657</b>	<b>1.252</b>	<b>V</b>
Stortingen in reserves	6.461	1.426	3.263	4.445	-1.182	N
Onttrekkingen uit reserves	7105	610	3.472	3.675	203	V
<b>Gerealiseerd resultaat inclusief mutaties reserves</b>	<b>4.551</b>	<b>4.707</b>	<b>4.700</b>	<b>4.427</b>	<b>273</b>	<b>V</b>

Een groot deel van de lasten en baten binnen de grondexploitatie (b.v. plankosten, rente) worden op de boekwaarden van de verschillende grondexploitaties gemuteerd. Deze lasten en baten zijn derhalve niet in bovenstaande cijfers opgenomen. Voor 2023 betreft het 3,1 miljoen aan lasten.

Een toelichting op de verschillen tussen begroting en rekening is opgenomen bij de 'analyse op hoofdlijnen'.

# Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing - Ruimtelijke ordening

Dit taakveld gaat over de ruimtelijke ordening, implementatie van de Omgevingswet die op 1 januari 2024 in werking is getreden en gebiedsontwikkelingen. De Omgevingswet vervangt verschillende wetten en zorgt voor een integrale én gebiedsgerichte benadering. Hierbij staat de leefomgeving centraal.

Bij gebiedsontwikkeling gaat het om het verbinden van functies, disciplines, partijen, belangen en geldstromen met het oog op de (her)ontwikkeling van een gebied. Het gaat daarbij niet om één specifiek omgevingsaspect, maar om verschillende aspecten. Deze aspecten worden in samenhang, integraal tegen elkaar afgewogen. Het uiteindelijke resultaat moet voldoen aan een goede ruimtelijke ordening.

## Doelen

### Wat willen we bereiken?

De Omgevingswet draagt bij aan de transitie in de manier waarop we het ruimtelijk domein inrichten en werken aan opgaven. Uitnodigen van initiatiefnemers in plaats van toelaten, is daarbij uitgangspunt. Om dit mogelijk te maken, geeft de wet nieuwe instrumenten, gewijzigde procedures en veel mogelijkheden voor maatwerk om nieuwe ontwikkelingen op gang te brengen. De basisgedachte is om samen met initiatiefnemers, betrokkenen en belanghebbenden te werken aan het ontwikkelen van de fysieke leefomgeving.

De Omgevingswet is van invloed op de gemeentelijke aanpak van initiatieven van derden en het grondbeleid. Onze rol is steeds meer faciliterend. We grijpen alleen in als de gewenste ontwikkelingen niet of onvoldoende van de grond komen of als de ontwikkelingen onvoldoende positief effect hebben op de omgeving.

Hiervoor is een andere werkwijze in de organisatie nodig. Dit krijgt vorm in onder andere toepasbare regels, een intaketafel/omgevingstafel voor het bespreken van initiatieven (ook met ketenpartners) en een vergunningverleningsproces dat in doorlooptijd wordt teruggebracht naar 8 weken. Aansluiting van de betreffende gemeentelijke informatiesystemen op het landelijk Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) is hierbij een vereiste.

---


### Wat hebben we bereikt?

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Ter voorbereiding hebben we in 2023 een ontwerp-omgevingsvisie opgesteld en deze ter inzage gelegd. Daarnaast hebben we een proces voor ruimtelijke initiatieven ingericht en hebben we geoefend met de Intaketafel. Zowel in de organisatie als met ketenpartners (ODBN, Veiligheidsregio e.d.) oefenen we met het vergunningsverleningsproces en het uitwisselen van informatie via het DSO (Digitaal Stelsel Omgevingswet).

Daarnaast hebben we in 2023 het huisvestingsbeleid arbeidsmigranten geharmoniseerd en hebben we vanuit de Versnellingsagenda woningbouw onze regierol op woningbouwontwikkelingen versterkt. Vanuit deze agenda hebben we in lijn met onze ambities, verschillende acties opgestart om de productie van woningen te versnellen, onze wijken en kernen te versterken en te komen tot een meer gevarieerd en bijzonder woonaanbod. In onderstaand overzicht staat welke ontwikkelingen op de verschillende (grotere) ontwikkellocaties hebben plaatsgevonden.

## Wat hebben we daarvoor gedaan?


Overzicht van acties/activiteiten:

 Actie is opgestart en de uitvoering is volgens de (bijgestelde) planning verlopen of is volledig gerealiseerd

 Er is gestart maar de planning loopt achter of de uitvoering is afwijkend

 Nog niet gestart

	Acties / activiteiten	2023	Indicator	Toelichting
1.	Implementatie van de Omgevingswet Enkele belangrijke resultaten zijn:	2019-2023		In 2023 hebben we de ontwerp-omgevingsvisie ter inzage gelegd. Medio 2024 leggen we de
	a. Vergunningverlening uitvoeren conform de Omgevingswet. Waar nodig bijsturen. b. Omgevingsvisie gebruiken als leidraad voor de inrichting van de fysieke leefomgeving c. opstellen eerste versie omgevingsplan; d. geleidelijk verbeteren van de dienstverlening e. verder invoeren van omgevingswerken (Anders werken) door medewerkers			omgevingsvisie, ter vaststelling, voor aan de gemeenteraad. Voor het omgevingsplan werken we aan een tijdelijk omgevingsplan en het zogeheten casco voor een nieuw omgevingsplan. Het definitief en compleet maken van het omgevingsplan moet in 2032 klaar zijn. In juli 2023 zijn we begonnen met de Intaketafel voor ruimtelijke initiatieven. Dit is de enige en centrale plek waar initiatieven worden ingediend en beoordeeld. Voor vergunningverlening is technisch en procesmatig alles in orde gemaakt om vanaf januari 2024 technisch vergunningen te kunnen verlenen. Het anders werken krijgt in de praktijk vorm, onder andere door te werken met de Intaketafel.
2.	Optimaliseren en versoepelen werkproces rondom verbouwingen	2023		Zie toelichting activiteit 1
3.	Planologische procedure leeuweriksweg in 2022, naar verwachting onherroepelijk bestemmingsplan in 2023 (afhankelijk van beroepsprocedure).	2021/2023		Vaststelling bestemmingsplan staat gepland voor Q2 2024. Qua realisatie lopen we nog steeds op schema – We sturen op start bouw in 2026

4.	Gronden in plangebied De Ruiter worden geschikt gemaakt voor realisatie van woningen. Bestemmingplan vastgesteld.	2021-2023		De gronden zijn bouwrijp verkocht en de bouw van het overgrote deel van de woningen is gestart. De verkopen lopen volgens planning. Voor de inpassing van een laatste locatie is eind 2023 een ontwerp bestemmingsplan ter visie gelegd.
5.	Park Maashorst (kamer 4): uitkomst marktuitvraag projectbouwdeel bekend. Naar verwachting onherroepelijk bestemmingsplan in 2023 (afhankelijk van beroepsprocedure).	2022-2025		Marktuitvraag projectdeel is in voorbereiding. Deelgebied nieuwe woonvorm is in haalbaarheidsfase. Ontwerp bestemmingsplan is eind december ter inzage gelegd. Naar verwachting zal het bestemmingsplan in Q4 2024 worden vastgesteld en zal er in 2025 een onherroepelijk bestemmingsplan zijn (afhankelijk van beroepsprocedure).
6.	Transformatie van het gebied Kastanjeweg-Oost naar een stedelijk woonmilieu, met een grote diversiteit aan woningen en woonvormen, waarbij er aandacht is voor de opgaven van de toekomst.	2021 e.v.		De transformatie opgave is/wordt langs diverse lijnen opgepakt. Onderdeel is het opstellen van een ontwikkelingsperspectief, dat wordt voorgelegd aan de raad.
7.	Eind 2023 onherroepelijk bestemmingsplan Centrumgebied Uden-zuid (Sesterpark).	2024-2025		Bestemmingsplan is onherroepelijk. Bouwrijp maken vangt tweede kwartaal 2024 aan. Start bouw medio 2024. Bouw gereed medio 2025. Woonrijp maken start in de tweede helft 2025 (huidige schatting)
8.	Vorbereidingen planologische procedure Eikenheuvel (wijziging Omgevingsplan).	2020-2023		De voorbereidingen lopen parallel met de uitwerking in verkavelings- en inrichtingsplan. Dit is gestart in Q4-2023 Aangezien de Omgevingswet is vastgesteld zal het enige tijd duren voordat het Omgevingsplan in procedure kan.

9.	Harmonisering beleid huisvesting arbeidsmigranten.	2022-2024	●	Samenvoeging in september. 2023 vastgesteld in raad en gepubliceerd. Evaluatie en actualisatie vindt plaats vanaf Q1 2024.
10.	Concrete invulling Kerkstraat-Oost Zeeland.	2022-2024	●	Bouwrijp gemaakt in 2023. Woonrijp maken in 2024. Q4 2023 is gestart met bouw 30 sociale appartementen Mooiland en met bouw 12 koopappartementen. In Q2 2024 worden gronden voor 5 patiowoningen in de verkoop gezet. In Q2 wordt een koopovereenkomst met Mooiland voorbereid voor 7 rijwoningen.
11.	Afronden procedure Reek-Zuid woon/werk locatie.	2022-2023	●	Bestemmingsplan is in 2023 onherroepelijk, nadat beroepsschrift is ingetrokken.
12.	Afronden procedure Repelakker III Zeeland.	2022 e.v.	●	Bestemmingsplanprocedure gestart eind 2023, vaststelling staat gepland voor Q2/Q3 2024.
13.	Starten ruimtelijke procedure Akkerwinde III Schaijk.	2022-2023	●	Start bestemmingsplanprocedure gepland voor eind 2023, vaststelling staat gepland voor Q2/Q3 2024.
14.	Planologische verkenning uitvoeren voor vrijkomende gemeentelijk vastgoed. Planvorming voor de ontwikkeling van locaties uitvoeren	2023-2024	●	Betreft met name het oude gemeentehuis in Zeeland, de Garf en voormalige gemeentewerf in Schaijk. Voor Zeeland is gestart met de gebiedsvisie Centrum Zeeland.
15.	Inzicht verkrijgen in mogelijke locaties voor tijdelijke huisvesting	2022-2024	●	Quickscan locaties afgerond. Financiële en ruimtelijke haalbaarheid is beperkt, combinatie met reguliere woningbouw wordt onderzocht.
16.	Beleid voor woningsplitsing en mantelzorgwoningen harmoniseren	2023	●	Eind 2023 hebben we de Beleidsregel pre- mantelzorgwonen vastgesteld. Tegelijkertijd hebben we de beleidsregel Mantelzorgwoningen 2015 van de voormalige gemeente Landerd ingetrokken.

### Wat heeft het gekost?

Eventuele nieuwe accenten met financiële gevolgen lichten we hieronder toe.

(€ 1.000)

Extra begroot in Programmabegroting 2023	inv	2023	2024	2025	2026
Implementatie omgevingswet		100	100	100	100
Harmoniseren en opstellen nieuw ruimtelijk beleid		100	100	100	100
Uitwerken kerkenvisie		25			
Visie locatie oude gemeentewerf Schaijk		25			
Visie Zeeland centrum West (gemeentehuis /Garf)		25			
Opstellen en procesbegeleiding woonwagenbeleid		35			
Transitie plangebied Kastanjeweg Oost		190	155	155	155
<b>Totaal</b>		<b>500</b>	<b>355</b>	<b>355</b>	<b>355</b>

Resultaat 2e financiële afwijkingenrapportage 2023 (x € 1.000)

omschrijving	2023 structureel		2024 structureel		2025 structureel		2026 structureel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
(< € 50.000)								
Proeflocatie Agroproeftuin De Peel (Vitaal platteland)	40	40	40	40	40	40	40	40
Volkelseweg		9						
<b>Totaal taakveld</b>	<b>40</b>	<b>49</b>	<b>40</b>	<b>40</b>	<b>40</b>	<b>40</b>	<b>40</b>	<b>40</b>

omschrijving	2023 incidenteel		2024 incidenteel		2025 incidenteel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
Bijdragen t.b.v. reserve landschapsinvesteringsregeling (LIR)	106	106				
Repelakker III	280	280				
<b>Totaal taakveld</b>	<b>386</b>	<b>386</b>				

## Samenwerkingen

-

## Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. Iedereen kan de geldende regels raadplegen.

### Landelijke wet- en regelgeving

Via [www.overheid.nl](http://www.overheid.nl) zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst opgenomen en te raadplegen.

### Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website [Overheid.nl](http://Overheid.nl). De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) vinden.

### Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente zijn eveneens opgenomen en vindt u [hier](#).



# Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing - Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)

Dit taakveld heeft betrekking op de grondexploitatie voor woningbouw. (Bedrijventerreinen staan beschreven onder programma 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur.) Bij de gebiedsexploitatie (afgekort grex) gaat het om een transformatieproces waar de gemeente zelf de regie voert. Bij een nieuwe gebiedsontwikkeling wordt een begroting (grondexploitatie) gemaakt, hierin staan alle verwachte kosten en opbrengsten. Alle bedragen worden in de tijd geplaatst, rekening houdend met prijsontwikkelingen en rente-effecten. Een grondexploitatie loopt over meerdere jaren. Een nieuwe grondexploitatie wordt door de gemeenteraad vastgesteld, en jaarlijks geactualiseerd in het Meerjarenjarenperspectief Grondbedrijf (MJP).

## Doelen

### Wat willen we bereiken?


Voor de gronden in het bezit van de gemeente Maashorst, zie de paragraaf Grondbeleid. De Omgevingswet is van invloed op de gemeentelijke aanpak van initiatieven van derden en het grondbeleid. De gemeente Maashorst heeft een dynamisch grondbeleid, dit betekent dat de gemeente zelf initiatieven kan initiëren. En we moeten kijken waar ontwikkelkansen kunnen worden gecreëerd. Hierin moeten we een actieve rol aannemen. Zo zal er proactief gehandeld moeten worden om mogelijke strategische locaties aan te kopen zodat de gemeente een sturende rol krijgt.

### Wat hebben we bereikt?

Vanuit de Versnellingsagenda woningbouw hebben we in 2022 onze regierol op woningbouwontwikkelingen versterkt. In 2023 hebben we deze lijn voortgezet. Vanuit deze agenda hebben we verschillende acties opgestart om de productie van woningen te versnellen, onze wijken en kernen te versterken en te komen tot een meer gevarieerd en bijzonder woonaanbod. Dit hebben we gedaan in lijn met onze ambities. Vanuit het rijk hebben we een subsidie ontvangen om meer personele capaciteit in te kunnen zetten om zes woningbouwprojecten te versnellen. Voor de voortgang van alle gemeentelijke grondexploitaties wordt verwezen naar het MeerJaren Perspectief Grondbedrijf (MJP) en de paragraaf Grondbeleid.

### Wat hebben we daarvoor gedaan?

Overzicht van acties/activiteiten:

 Actie is opgestart en de uitvoering is volgens de (bijgestelde) planning verlopen of is volledig gerealiseerd

 Er is gestart maar de planning loopt achter of de uitvoering is afwijkend

 Nog niet gestart

	Acties / activiteiten	2023	Indicator	Toelichting
1.	Planologische procedure Leeuweriksweg in 2022, naar verwachting onherroepelijk bestemmingsplan	2022-2023		Vaststelling bestemmingsplan staat gepland voor Q2 2024. Qua realisatie lopen we nog steeds op schema – We sturen op start bouw in 2026.

	in 2023 (afhankelijk van beroepsprocedure)			
2.	Voorbereidingen planologische procedure Eikenheuvel (wijziging Omgevingsplan).	2022-2023		De voorbereidingen lopen parallel met de uitwerking in verkavelings- en inrichtingsplan. Dit is gestart in Q4 2023. Aangezien de Omgevingswet is vastgesteld zal het enige tijd duren voordat het Omgevingsplan in procedure kan.
3.	Eind 2022 onherroepelijk bestemmingsplan Centrumgebied Uden-zuid (Sesterpark) bouwrijp maken (2024) en start bouw (2025)	2022-2025		Bestemmingsplan is onherroepelijk. Bouwrijp maken vangt tweede kwartaal 2024 aan. Start bouw medio 2024. Bouw gereed medio 2025. Woonrijp maken start in de tweede helft 2025 (huidige schatting).
4.	Gronden in plangebied De ruiter worden geschikt gemaakt	2022-2023		De gronden zijn bouwrijp en de bouw van een overgroot deel van de woningen is gestart. De verkopen lopen
	voor realisatie van woningen. Bestemmingplan vastgesteld.			prima. Voor de inpassing van een laatste locatie is eind 2023 een ontwerp bestemmingsplan ter visie gelegd.
6.	Starten ruimtelijke procedure Akkerwinde III Schaijk.	2022-2023		Bestemmingsplanprocedure gestart eind 2023, vaststelling staat gepland voor Q2/Q3 2024.
7.	Concrete invulling Kerkstraat-Oost Zeeland.	2022-2024		Bouwrijp maken in 2023. Woonrijp maken in 2024. Q4 2023 is gestart met bouw 30 sociale appartementen Mooiland. Er is gestart met bouw 12 koopappartementen. In Q2 2024 worden gronden voor 5 patiowoningen in de verkoop gezet. In Q2 wordt een koopovereenkomst met Mooiland voorbereid voor 7 rijwoningen.
8.	Afronden procedure Reek-Zuid woon/werk locatie.	2022-2023		Bestemmingsplan is 2023 onherroepelijk, nadat beroepsschrift is ingetrokken.
9.	Afronden procedure Repelakker III Zeeland.	2022 e.v.		Bestemmingsplanprocedure gestart eind 2023, vaststelling staat gepland voor Q2/Q3 2024.



Extra begroot in Programmabegroting 2023	inv	2023	2024	2025	2026
Strategische grondaankoop budget	3.000	14	27	27	27
<b>Totaal</b>	<b>3.000</b>	<b>14</b>	<b>27</b>	<b>27</b>	<b>27</b>

Resultaat 2e financiële afwijkingenrapportage 2023 (€ 1.000)

omschrijving	2023 structureel		2024 structureel		2025 structureel		2026 structureel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
(< € 50.000)								
Totaal taakveld								

omschrijving	2023 incidenteel		2024 incidenteel		2025 incidenteel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
Totaal taakveld						

## Samenwerkingen

-

## Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. Iedereen kan de geldende regels raadplegen.

### Landelijke wet- en regelgeving

Via [www.overheid.nl](http://www.overheid.nl) zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst opgenomen en raadpleegbaar.

### Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website [Overheid.nl](http://Overheid.nl). De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) raadplegen.

### Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente zijn eveneens opgenomen en treft u [hier](#).

# Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing - Wonen en bouwen

Onze taken op gebied van Wonen en bouwen hebben betrekking op:

- omgevingsrecht - vergunningsverlening, toezicht en handhaving (VTH)
- wonen - woningmarkt, demografie, woningbehoefte en woningbouw
- transformatie - van gebieden
- locaties en leegstand - herbestemmen vastgoed.

## Doelen

### Wat willen we bereiken?

Wij willen voorzien in de huidige en toekomstige woningbehoeften van onze inwoners.

We zetten ons in voor meer diversiteit (in woonvormen en voorzieningen) en het bevorderen van doorstroming. We richten ons daarbij op het behouden en aantrekken van jongeren en jonge gezinnen. We dagen de markt uit om goedkopere en betaalbare huur- en koopwoningen voor mensen met een beperkte beurs en voor zorgbehoevenden (jong/oud) te realiseren.

Daarnaast staan we open voor nieuwe vormen van wonen, zoals mantelzorgwoningen, tiny houses, partnerwoningen en 'Hofjes'-achtig wonen voor ouderen. Wij stellen ons (pro)actief en faciliterend op. We richten ons daarbij zowel op uitleg-, inbreidings- én transformatielocaties. We kijken daarbij of de voorziene ontwikkeling past in het gewenste toekomstbeeld en aansluit op de behoefte. We dagen ontwikkelaars uit om dat type woningen toe te voegen dat voorziet in de behoefte van de gemeente Maashorst.


---

### Wat hebben we bereikt?

Voorzien in de huidige en toekomstige woningbehoeften van onze inwoners en ons daarbij inzetten voor meer diversiteit en het bevorderen van doorstroming is een continu proces. Een proces waarin we ons (pro)actief en faciliterend opstellen. We hebben onze regierol op woningbouwontwikkelingen versterkt. In lijn met het programma Versnelling woningbouw hebben we verschillende beleidskaders geharmoniseerd, hebben we het woningbehoefteonderzoek en woonwensenonderzoek afgerond. Daarnaast hebben we in 2023 een groot aantal nieuwe initiatieven beoordeeld en zijn we veelvuldig in gesprek geweest met ontwikkelende partijen. Hiermee hebben we ervoor gezorgd om de geplande woningbouwontwikkelingen zoveel mogelijk aan te laten sluiten op de woningbehoeften. In 2023 hebben we 309 nieuwe woningen gereed gemeld. Op regionaal niveau hebben we de regionale Woondeal ondertekend.


### Wat hebben we daarvoor gedaan?

Overzicht van acties/activiteiten:

 Actie is opgestart en de uitvoering is volgens de (bijgestelde) planning verlopen of is volledig gerealiseerd

 Er is gestart maar de planning loopt achter of de uitvoering is afwijkend

 Nog niet gestart

	Acties / activiteiten	2023	Indicator	Toelichting
1.	Woonvisies harmoniseren.	2022-2024		Beleidsprogramma wonen en zorg is in december door de raad vastgesteld. Met het

				vaststellen van dit beleidsprogramma
				hebben we de woonvisies van de voormalige gemeenten Uden en Landerd ingetrokken.
2.	Startersregeling uitvoeren.	2022 e.v.	●	Actie is in uitvoering
3.	We vertalen de uitkomsten van het woningbehoefteonderzoek naar een woningbouwprogramma	2023	●	Verwerkt in het beleidsprogramma wonen en zorg
4.	We voeren in regionaal verband een woonwensenonderzoek uit	2023-2024	●	In mei is het veldwerk (enquêtes) uitgezet. Analyses worden gemaakt. Afronden rapportages eind 2023/begin 2024.
5.	We maken meerjaren prestatieafspraken met Area, Mooiland en de beide huurdersorganisaties en werken jaarlijks een jaarschijf uit	jaarlijks	●	Meerjaren prestatieafspraken lopen tot en met 2025. Eind 2023 hebben we de uitvoeringsagenda (jaarschijf) voor 2024 opgesteld.
6.	We vertalen de versnellingsafspraken naar (meerjarige) samenwerkingsafspraken (prestatieafspraken) en een uitvoeringsagenda.	2023	●	Meerjarige samenwerkingsafspraken zijn opgesteld (2022). We voeren de uitvoeringsagenda uit.
7.	We onderzoeken in hoeverre we woningtypen kunnen behouden voor de doelgroep waarvoor ze gerealiseerd zijn.	2023	●	We hebben de noodzaak om de opkoopbescherming in te voeren verkend. Daarnaast hebben we in december de Doelgroepenverordening ter vaststelling aan de Raad voorgelegd.
8.	We werken met gemeenten en woningcorporaties in de regio samen aan de ontwikkeling van nieuw (regionaal en gemeentelijk) woonwagenebeleid.	2019-2023	●	Regionaal handelingsperspectief is in 2020 vastgesteld. We hebben de beleidsnotitie Woonwagene- en standplaatsenbeleid 2023 opgesteld. Deze is in september 2023 door de Raad vastgesteld.

## Wat heeft het gekost?

Eventuele nieuwe accenten met financiële gevolgen lichten we hieronder toe.  
(x € 1.000)

Extra begroot in Programmabegroting 2023	inv	2023	2024	2025	2026
Versnellingsagenda		75			
Actualiseren prestatieafspraken				15	
Regionaal woonwensenonderzoek		35			
Woningbouwregisseur		111	111	111	111
<b>Totaal</b>		<b>221</b>	<b>111</b>	<b>126</b>	<b>111</b>

Resultaat 2e financiële afwijkingen rapportage 2023 (x 1.000)

omschrijving	2023 structureel		2024 structureel		2025 structureel		2026 structureel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
Startersleningen	105		70		70		70	
(< € 50.000)								
<b>Totaal taakveld</b>	<b>105</b>		<b>70</b>		<b>70</b>		<b>70</b>	

omschrijving	2023 incidenteel		2024 incidenteel		2025 incidenteel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
<b>Totaal taakveld</b>						

## Samenwerkingen

-

## Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. Iedereen kan de geldende regels raadplegen.

### Landelijke wet- en regelgeving

Via [www.overheid.nl](http://www.overheid.nl) zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst opgenomen en te raadplegen.

### Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website [Overheid.nl](http://Overheid.nl). De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) raadplegen.

### Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente zijn eveneens opgenomen en treft u [hier](#).

# Analyse op hoofdlijnen

Totaal saldo programma € 273.157 V

Ruimtelijke ordening	€ 839.874	N
<p><u>Omgevingswet - € 74.000 incidenteel voordeel</u> De laatste maanden van 2023 hebben we aan veel ontwerpbestemmingsplannen gewerkt. Initiatiefnemers willen hun ontwerpplan onder de wet ter inzage leggen. Door de extra inzet voor deze plannen was minder tijd beschikbaar om te werken aan het casco omgevingsplan. Deze werkzaamheden schuiven door naar 2024. Er wordt verzocht om via de resultaatbestemming alsnog beschikbaar te maken in 2024.</p> <p><u>Agrarische verdienmodellen - € 17.000 incidenteel voordeel</u> Vanwege de ontwikkelingen in het landelijke gebied en de onzekerheden op landelijk en provinciaal niveau met betrekking tot allerlei uitkoopregelingen is er een pas op de plaats gemaakt met de verdere ontwikkeling van nieuwe agrarische verdienmodellen. Nieuwe initiatieven zijn ook enigszins uitgebleven in 2023. We verwachten dat uitkoopregelingen in 2024 tot stand zullen komen. Hierdoor zal budget voor de analyse van agrarische verdienmodellen nodig zijn. Er wordt verzocht om via de resultaatbestemming alsnog beschikbaar te maken in 2024.</p> <p><u>Reserve mutaties ruimtelijke ordening als gevolg van grondbedrijf € 978.000 nadelig</u> Dit betreffen de reserve mutaties van het grondbedrijf. Daar staan tegenover boekingen in exploitatie (voordelig) binnen taakveld 8.2 grondexploitatie (niet bedrijventerreinen). Belangrijkste onderdelen: Elk jaar moet bij winstgevende grondexploitaties op basis van de POC-methode gekeken worden of er winst genomen moet worden dan wel eerdere winstneming teruggedraaid moet worden. Bij Velmolen Oost is er winst teruggenomen omdat de kosten negatief bijgesteld zijn. Voor de Grex Hoeveneseweg heeft geen winstneming plaatsgevonden doordat er geen grond verkocht is, terwijl dit wel voorzien was. Voor de grexen Hoenderbos Velmolen en De Ruiters heeft meer winstneming plaatsgevonden dan geraamd als gevolg van meer/snellere grondverkoop dan geraamd. Verder is er voor een deel van de vanuit de Reserve RBV te financieren projecten nog geen concrete uitwerking in de begroting opgenomen. Er zijn daarom ook nog geen dekkingsmiddelen nodig. Daarnaast zijn er plankosten geweest voor initiatieven van derden (Nota Kostenverhaal 2017) die niet allemaal verhaald konden worden op het initiatief. Deze niet verhaalde kosten worden gedekt vanuit de ABR. Diverse kleine afwijkingen op het taakveld per saldo € 47.000 incidenteel voordeel</p>		



Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	€ 740.801	V
<p><u>Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen) € 741.000 incidenteel voordeel</u>  Dit betreffen de exploitatie mutaties van het grondbedrijf. Daar staan tegenover boekingen ten aanzien van reserves (nadelig) binnen taakveld 8.1 ruimtelijke ordening. Belangrijkste onderdelen:  Elk jaar moet bij winstgevendende grondexploitaties op basis van de POC-methode gekeken worden of er winst genomen moet worden dan wel eerdere winstneming teruggedraaid moet worden. Bij Velmolen Oost is er winst teruggenomen omdat de kosten negatief bijgesteld zijn. Voor de grex Hoevensweg heeft geen winstneming plaatsgevonden doordat er geen grond verkocht is, terwijl dit wel voorzien was. Voor de grexen Hoenderbos Velmolen en De Ruiters heeft meer winstneming plaatsgevonden dan geraamd als gevolg van meer/snellere grondverkoop dan geraamd.  Voor een deel van de vanuit de Reserve RBV te financieren projecten is nog geen concrete uitwerking in de begroting opgenomen. Er zijn daarom ook nog geen dekkingsmiddelen nodig. Raming op de Reserve via taakveld 8.1.</p>		
<b>Wonen en bouwen</b>	<b>€ 372.230</b>	<b>V</b>
<p><u>Omgevingsvergunningen € 279.000 incidenteel voordeel</u> Door een aantal grote aanvragen en het doordat een aantal aanvragen op verzoek nog voor invoering van de omgevingswet zijn afgerond, zijn er meer leges ontvangen in de laatste twee maanden 2023 dan verwacht. De afwijking is € 197.000 voordelig. De ontwikkeling van deze leges wordt nauwgezet gemonitord in 2024, maar is afhankelijk van veel factoren rondom de invoering van de omgevingswet. De effecten hieruit zijn nog niet geheel duidelijk.  Budget inzet voor toezicht bouw en milieu (gebaseerd op taken vanuit de omgevingswet) door de omgevingsdienst in 2023 is niet ingezet door uitstel van de omgevingswet (€ 82.000 voordeel).  <u>Volkshuisvesting € 51.000 incidenteel voordeel</u>  De kosten voor de extra ingehuurde beleidsadviseur wonen en woningbouw regisseur zijn dit jaar per saldo lager uitgevallen, omdat we gebruik hebben kunnen maken van een provinciale subsidie versnelling woningbouw. Hierop konden een groot deel van de inhuur kosten voor 2023 op geboekt worden.  Diverse kleine afwijkingen op het taakveld per saldo €42.000 incidenteel voordeel</p>		

## 9. Bestuur en dienstverlening

Dit programma gaat over hoe wij de gemeente besturen, hoe wij de dienstverlening aan onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties inrichten en hoe wij participatie vorm geven.

Ons bestuur is dichtbij en gaat uit van 'samen denken, samen doen'. Onze dienstverlening en onze communicatie sluiten aan op de behoeften van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Wij zijn er namelijk voor de inwoners en niet andersom.

Om de precieze behoeften te kennen, gaan we in gesprek met onze inwoners en ondernemers. We betrekken ze actief bij projecten en beleid van Maashorst. Ook denken en doen we mee bij initiatieven uit de gemeenschap.



## Wat heeft het gekost (bedragen x €1.000)

Programma 9. Bestuur en dienstverlening	Rekening 2022	Begroting 2023 primitief	Begroting 2023 incl. wijzigingen	Rekening 2023	Verschil	Voordeel / Nadeel
Lasten exclusief reserves						
9.1 Bestuur	3.570	3.113	3.766	3.691	75	V
9.2 Burgerzaken	1.465	1.284	1.787	1.710	78	V
<b>Totaal lasten</b>	<b>5.035</b>	<b>4.397</b>	<b>5.554</b>	<b>5.401</b>	<b>153</b>	<b>V</b>
Baten exclusief reserves						
9.1 Bestuur	1.430	24	22	202	180	V
9.2 Burgerzaken	742	622	724	729	4	V
<b>Totaal baten</b>	<b>2.172</b>	<b>646</b>	<b>746</b>	<b>931</b>	<b>185</b>	<b>V</b>
<b>Gerealiseerd resultaat exclusief mutaties reserves</b>	<b>2.863</b>	<b>3.750</b>	<b>4.807</b>	<b>4.470</b>	<b>338</b>	<b>V</b>
Stortingen in reserves	200	0	120	120	0	-
Onttrekkingen uit reserves	1.407	17	465	463	-1	N
<b>Gerealiseerd resultaat inclusief mutaties reserves</b>	<b>1.656</b>	<b>3.733</b>	<b>4.463</b>	<b>4.126</b>	<b>336</b>	<b>V</b>

Een toelichting op de verschillen tussen begroting en rekening is opgenomen bij de 'analyse op hoofdlijnen'.

# Bestuur en dienstverlening - Bestuur

Met programma 9 richten we ons op een bestuur dat dichtbij is, op 'samen denken en doen' (zowel in de gemeente als daarbuiten) en goede dienstverlening voor onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties.

## Doelen

### Wat willen we bereiken?

- een bereikbaar en zichtbaar bestuur;
- een intensieve en constructieve samenwerking in de regio;
- samen denken, samen doen;
- innovatieve en klantvriendelijke dienstverlening;
- integraal en anders werken in een wendbare organisatie.

### Wat hebben we bereikt?

#### *Een bereikbaar en zichtbaar bestuur*

In 2023 zijn de collegeleden zichtbaar geweest voor onze inwoners, onze ondernemers en onze verenigingen. De collegeleden hebben hiervoor werkbezoeken afgelegd, er is een kennismakingsbijeenkomst geweest voor nieuwe inwoners en ze zijn naar verschillende verenigingen geweest als nieuwjaarsontmoeting. Daarnaast is de relatie met de inwonersplatforms versterkt. Dit hebben we gedaan met het opstarten van samenwerkingsafspraken tussen beide partijen en het aansluiten van de portefeuillehouder participatie bij alle platforms.

#### *Een intensieve en constructieve samenwerking in de regio*

In 2023 hebben we meer inzicht gekregen in hoe we onze positie met samenwerkingspartners kunnen versterken, waaronder die in RNOB. Daarnaast is de relatie met Land van Cuijk versterkt, met name ten aanzien van transitie landbouw. Ook is Maashorst sterker aangehaakt in de regio bij NOVEX de Peel.

#### *Samen denken, samen doen*

In 2023 hebben we een sterke basis gelegd voor het participatie-DNA van Maashorst. Dit hebben we gedaan door onder andere het ontwikkelen van een plan voor jongerenparticipatie, het opleveren van de kernenCV's en het opstarten van het participatiebeleid van Maashorst. We hebben geëxperimenteerd met nieuwe vormen van meedenken en meedoen in 6 wijken in Uden. Daarnaast is het Udenfonds doorontwikkeld tot het Maashorstfonds.


#### *Innovatie en klantvriendelijke dienstverlening*

Om onze dienstverlening te verbeteren, hebben we mooie stappen gezet in 2023. Zo zijn we gestart met het werken met klantreizen. Daarnaast hebben we in 2023 een 0-meting gehouden onder de inwoners van Maashorst over onze dienstverlening met als eindresultaat een 7.

---

## Wat hebben we daarvoor gedaan?

Overzicht van acties/activiteiten:

 Actie is opgestart en de uitvoering is volgens de (bijgestelde) planning verlopen of is volledig gerealiseerd

 Er is gestart maar de planning loopt achter of de uitvoering is afwijkend

 Nog niet gestart

	Acties / activiteiten	2023	Indicator	Toelichting
1.	Vervolg kennismakingsronde door de kernen in 2023	2023		
	Een positioneringsplan voor het college en zijn afzonderlijke leden uitwerken, en vervolgens uitwerken in een plan met inhoud voor social media e.d.	2023		Gereed voor de afzonderlijke collegeleden. In 2024 overkoepelend plan vanwege komst nieuwe burgemeester.
2.	Onderzoek naar oprichting Jongerenraad Maashorst	2023		Plan van aanpak jongerenparticipatie is goedgekeurd in college.
3.	Vervolg Kindergemeenteraad voor 2023 en verder	2023		In 2023 is ervoor gekozen geen kindergemeenteraad te installeren.
4.	Onderzoek naar beste inrichtingsvorm voor 'vast aanspreekpunt voor kern/wijk' (aandachtwethouder of andere vorm) & dit implementeren	2022-2025		
5.	Deelname in minimaal 3 dagelijkse besturen van gemeenschappelijke regelingen en regionale samenwerkingsverbanden en ambtelijk kartrekker van minimaal 2 verbanden	2022-2025		
6.	Uitvoering programma Participatie: - Kernen CV's	2022-2025		

	- Maashorstagenda	2022-2025		In 2023 gekozen voor focus op de kernenCV's, vervolg Maashorstagenda te bepalen in 2024.
	- Participatiebeleid	2022-2025		Gestart met het maken van een visie op participatie, inclusief uitgangspunten en kaders.
	- Ontwikkeling interne organisatie	2022-2025		Continu proces.
7.	Uniforme manier van werken participatie vanuit advisering participatieadviseurs	2022-2025		
8.	Training Factor C(ommunicatie) voor organisatie	2023		
9.	Ontwikkeling en implementatie Schrijfwijzer Maashorst	2023-2024		
10.	Doorontwikkeling digitale dienstverlening door meer gebruik van e-formulieren en e-diensten	2022-2025		
	Verbetering van inzicht voor de klant in de stand van zaken van een aanvraag	2022-2025		In 2023 zijn de voorbereidingen voor het gebruik van MijnLoket getroffen. We starten met het gebruik van Mijn Loket in 2e kwartaal 2024.
	Maatwerk voor de klant	2022-2025		We zijn gestart met het hostmanshiptraject. Hierin leren we medewerkers te luisteren naar de vraag van de klant.
	Aanspreekpunt voor niet digitale klant	2022-2025		Dit gebeurt via het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO).
	Onderzoek naar aanvullende kanalen	2022-2025		Onderzoek aanvullende communicatiekanalen is eind 2023 gestart.
	Digitaal reserveringssysteem gemeentelijke accommodaties	2022-2025		
11.	Toegankelijke informatie: <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Begrijpelijke taal in publicaties, brieven en op de website</li> <li>▪ Openbaarheid van informatie</li> </ul>	2022-2023		.

12.	Optimaliseren van processen en klanttevredenheid: Meten van de (digitale) dienstverlening	2022-2025		
	Invoeren van klantinteractie- en volgsysteem	2022-2025		Dit project is vertraagd vanwege de stand van zaken van de beschikbare oplossing.
	Klantreizen en procesverbetering op basis van serviceformules	2022-2025		
	Intern meldpunt voor overbodige regels	2022-2025		Er is een knop op de website geplaatst waar inwoners een verbetering van dienstverlening kunnen melden. Hiermee is de opdracht breder getrokken dan enkel overbodige regels.
	Persoonlijk aanspreekpunt per team	2022-2025		We organiseren ingangen voor complexe zaken op het ruimtelijk en sociaal domein. In 2023 is dit ook gerealiseerd voor overige (aan)vragen.

### Wat heeft het gekost?

Eventuele nieuwe accenten met financiële gevolgen lichten we hieronder toe.

(x € 1.000)

Extra begroot in Programmabegroting 2023	inv.	2023	2024	2025	2026
Bestuur, representatiekosten		13	13	13	13
Capaciteit t.b.v. regionale samenwerking		100	100	100	100
Regionale samenwerking		50	50	50	50
Verzekering risico arbeidsongeschiktheid college van B&W gemeente Maashorst		21	21	21	21
Aanvulling op budget ontwikkeling participatie- en kernenbeleid			90	90	90
Werkbudget participatie		6	6	6	6
Experimenten met nieuwe vormen van meedenken&meedoen		12	12	12	12
<b>Totaal</b>		<b>202</b>	<b>292</b>	<b>292</b>	<b>292</b>

## Resultaat 2e financiële afwijkingenrapportage 2023 ( x € 1.000)

omschrijving	2023 structureel		2024 structureel		2025 structureel		2026 structureel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
(< € 50.000)								
<b>Totaal taakveld</b>								

omschrijving	2023 incidenteel		2024 incidenteel		2025 incidenteel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
Totaal taakveld						

## Samenwerkingen

- Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)
- AgriFoodCapital- Regio Noordoost Brabant
- Samenwerking As50

## Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. Iedereen kan de geldende regels raadplegen.

### Landelijke wet- en regelgeving

Op [www.overheid.nl](http://www.overheid.nl) zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst te vinden.

### Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website [Overheid.nl](http://Overheid.nl). De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) raadplegen.

### Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente is eveneens opgenomen en treft u [hier](#).



# Bestuur en dienstverlening - Dienstverlening/burgerzaken

Burgerzaken houdt zich bezig met wijzigingen in de basisregistratie personen of met persoonlijke documenten die hierop gebaseerd zijn zoals, akten, identiteitskaarten of rijbewijzen. Binnen dit taakveld valt ook het organiseren van verkiezingen.

Een van de doelen uit het bestuursakkoord is het verder verbeteren van de kwaliteit van de dienstverlening voor de inwoners en bedrijven in gemeente Maashorst. Burgerzaken speelt hierin een belangrijke rol, omdat zij direct in contact staan met de gemeenschap.

## Doelen

### Wat willen we bereiken?

In een dienstbare en gastvrije gemeente voelt de inwoner zich welkom, gehoord en betrokken. Voor de gemeentelijke organisatie gaat het over de waarden: bereikbaar, toegankelijk en betrouwbaar.

We streven naar excellente dienstverlening voor onze inwoners, het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties. We leggen de lat hoog en realiseren ons dat dit een continu proces van verbetering betekent. De behoeften en wensen veranderen, de dienstverlening moet daarin mee. We willen dienstverlening die past bij de veranderende samenleving. Dienstverlening die inspeelt op de (digitale) trends en ontwikkelingen en op de veranderende rol van de gemeente.

Daarbij leggen we nadruk op:


- Mens – en generatiegerichte dienstverlening;
- Dienstverlening op maat (vraag- en oplossingsgerichte in plaats van procesgerichte dienstverlening);
- Online dienstverlening die toegankelijk, makkelijk en betrouwbaar is. We willen aansluiten bij wat de inwoners van ons verwachten op het gebied van online dienstverlening;
- Een dienstverlenende houding van onze medewerkers, zodat iedere inwoner, ondernemer en organisatie zich door ons goed geholpen voelt;
- Continu sturing op klanttevredenheid en verbetering van de dienstverlening (servicenormen). De behoeftes van de inwoners zijn bekend en dienen als leidraad voor verbetering.

### Wat hebben we bereikt?

In 2023 is hard gewerkt aan de uitvoering van het dienstverleningsconcept van Maashorst. Het dienstverleningsonderzoek, uitgevoerd in 2023, laat zien dat onze inwoners ons een 7,0 geven voor onze dienstverlening. Daarnaast heeft Maashorst twee keer verkiezingen georganiseerd en is er volop gewerkt aan de harmonisatie van beleid. Diverse audits laten zien dat de processen op orde zijn.

### Wat hebben we daarvoor gedaan?

Overzicht van acties/activiteiten:

 Actie is opgestart en de uitvoering is volgens de (bijgestelde) planning verlopen of is volledig gerealiseerd

 Er is gestart maar de planning loopt achter of de uitvoering is afwijkend

 Nog niet gestart

	Acties / activiteiten	2023	Indicator	Toelichting
1.	Mensgericht en generatiegericht klantcontact ('met wie heb ik te maken, wat wil die persoon/organisatie van mij en hoe kan ik dat zo goed mogelijk doen?').	continue		In 2023 zijn we gestart met onderzoek naar een nieuwe kennisbank. Deze wordt gerealiseerd in 2024.
2.	Uitvoeren klantreizen en verbeteren processen en bereikbaarheid (servicenormen) als onderdeel van dienstverleningsprogramma	continue		
3.	Opleiding/coaching medewerkers (zowel vakinhoudelijk als vaardigheden).	2023-2026		
4.	Processen verder digitaliseren.	2023-2026		
5.	Volgen landelijke ontwikkelingen.	2022-2026		
6.	Integraal oppakken van briefadres en adresonderzoek.	2022-2026		
7.	(Vorbereiding) verkiezingen	2023-2026		

### Wat heeft het gekost?

Eventuele nieuwe accenten met financiële gevolgen lichten we hieronder toe.

(x € 1.000)

Extra begroot in Programmabegroting 2023	inv	2023	2024	2025	2026
Uitvoeren metingen bereikbaarheid		10	10	10	10
Klantreizen uitvoering en training		30	30	30	30
Werkbudget dienstverlening		5	5	5	5
<b>Totaal</b>		<b>45</b>	<b>45</b>	<b>45</b>	<b>45</b>

Resultaat 2e financiële afwijkingenrapportage 2023 ( x € 1.000)

omschrijving	2023 structureel		2024 structureel		2025 structureel		2026 structureel	
	Voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
Herberekening reisdocumenten	131	53						
( < € 50.000)								
Huur raadhuis Markt Uden	16							
Afname aantal verklaringen omtrent gedrag	6	8						
Verschuiving naar digitaal aangevraagde rijbewijzen en herberekening	7							
Afname aantal gezondheidsverklaringen rijbewijzen	9	10	10	12	10	12	10	
Hogere kosten verkiezingen (zie ook onder incidenteel)		16						
Afwijkingen n.a.v. onderzoek		15		11		11		
kostendekkendheid								
<b>Totaal taakveld</b>	<b>169</b>	<b>102</b>	<b>10</b>	<b>23</b>	<b>10</b>	<b>23</b>	<b>10</b>	

omschrijving	2023 incidenteel		2024 incidenteel		2025 incidenteel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
Hogere kosten verkiezingen		200				
<b>Totaal taakveld</b>		<b>200</b>				

## Samenwerkingen

-

## Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. Iedereen kan de geldende regels raadplegen.

### Landelijke wet- en regelgeving

Op [www.overheid.nl](http://www.overheid.nl) zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst te vinden.

**Lokale wet- en regelgeving**

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website [Overheid.nl](#). De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) raadplegen.

**Beleidsnotities**

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente is eveneens opgenomen en treft u [hier](#).

# Analyse op hoofdlijnen

Totaal saldo programma € 336.358 V

Bestuur	€ 254.263	V
<p><u>Rekenkamer € 42.000 incidenteel voordeel</u> Het benodigde budget voor de rekenkamer is nog niet helemaal duidelijk. Dit komt onder andere doordat de griffer eerst gedurende 2023 is geïnstalleerd. In 2024 zal extra aandacht zijn of het budget bijgesteld kan worden.</p> <p><u>Werving burgemeester € 20.000 incidenteel voordeel</u> Voor de werving van de burgemeester is gebruik gemaakt van wat van de eerder doorlopen procedure (2022) voorhanden was. Hierdoor is uiteindelijk weinig budget nodig geweest voor het uitvoeren van deze incidentele taak.</p> <p><u>Budgetten Griffe/Raad algemeen € 73k voordeel (U)</u> Bij budgetten van de raad en griffe is gebleken dat deze te ruim zijn opgenomen, door gebrek aan ervaringsgegevens. Dit wordt hersteld bij de 1e afwijkingenrapportage 2024.</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- Overige kosten raad (12,5k)</li><li>- Accountantskosten (15k)</li><li>- Declaraties raadsfracties (20k)</li><li>- Overige kosten griffe (10k)</li></ul> <p>De werkelijke niet benutte budgettaire ruimte is 15k hoger dan hierboven vermeld. Verwacht wordt dat deze ruimte wel structureel nodig zal zijn.</p> <p><u>Personeel griffe € 60.000 incidenteel voordeel</u> Personeelskosten raad en griffe zijn financieel gunstig uitgevallen. Gedurende het jaar is niet alle vacatureruimte bij de griffe bezet. Verder is de inzet van burgerradsleden lager dan ingeschat.</p> <p><u>Voorziening wethouderspensioen € 379.000 incidenteel <u>nadeel</u></u> De storting voor de pensioenvoorziening voor wethouders is hoger dan begroot. Dit komt hoofdzakelijk door indexatie van de pensioenen die richting het einde van het jaar bekend is geworden.</p> <p><u>Voorziening wachtgeld wethouders € 180.000 incidenteel <u>voordeel</u></u> Er is sprake van een vrijval bij de voorziening voor wachtgeld doordat de inkomsten bij oud-wethouders is gestegen. Hierdoor is minder wachtgeld betaald en verwacht wordt dat dit doorzet in 2024.</p> <p>Verder was de ingehouden appa-premie bij wethouders te laag ingeschat. De werkelijke premiebijdrage is daardoor hoger dan begroot.</p>		

Programma participatie € 75.000 incidenteel voordeel Uit 2022 was € 50.000

overgeheveld ten behoeve van

personele inzet programma Participatie. Destijds was het idee om een fulltime adviseur aan te nemen in afwachting van de evaluatie van het functieboek waarin voorsnog 0,5 FTE opgenomen was. Ter overbrugging tot het nieuwe functieboek zou extra inzet betaald kunnen worden vanuit dat budget. Werving van de nieuwe adviseur heeft echter meer tijd geleverd dan gedacht.

Hierdoor hoefde uiteindelijk deze € 50.000 niet benut te worden.

Verder is het programma participatie halverwege het jaar on hold gezet. De keuze is gemaakt om eerst het participatiebeleid Maashorst concreet in een beleidsplan te vervatten, daarna wordt de keuze gemaakt of het programma wordt voortgezet.

Hierdoor resteert een deel van het reguliere werkbudget.

Lidmaatschappen bestuur € 36.000 incidenteel voordeel Veel maatschappelijke en organisatorische vraagstukken zijn voor alle gemeenten gelijk. Daarom is in 2017 op initiatief van de VNG de GGU (Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering) gestart om als gemeenten slim samen te werken op deze collectieve opgaven. Zo wordt tijd en geld overgehouden voor zaken die lokaal belangrijk zijn. De gemeentes dragen hieraan bij met een geldbijdrage per inwoner. Nu resteert hiervoor bij lidmaatschappen bestuur een budget van bijna € 36.000 vanwege omissie in begroting. Deel van budget voorheen Landerd is abusievelijk hier blijven staan en de kosten worden op een ander grootboeknummer in taakveld 10.4 betaald. Dit zal in de begroting gecorrigeerd worden.

Regionale samenwerking € 147.000 incidenteel voordeel In 2023 is de capaciteit voor de regionale samenwerking niet ingevuld. Daarmee samenhangend is ook het werkbudget niet uitgegeven. Momenteel loopt hiervoor wel de werving voor deze functie.

<b>Burgerzaken</b>	<b>€ 82.095</b>	<b>V</b>
<p>Binnen het taakveld 9.2 Telefonie, receptie en burgerzaken wordt een resultaat gegenereerd van € 82.000 positief.</p> <p>Voor € 25.600 wordt dit veroorzaakt doordat in de tweede afwijkingenrapportage te veel budget erbij gevraagd is voor de Tweede Kamer verkiezingen na de kabinetsval. Bij nader inzien waren enkele aannames niet geheel correct, dit wordt bijgesteld ten behoeve van toekomstige verkiezingen.</p> <p>Daarnaast resteert binnen het uitvoeringsplan Dienstverlening € 50.000 van het beschikbare budget. Dit heeft te maken met het feit dat de aangeschafte klantfeedbackapplicatie minder kostte, en dat minder koppelingen zijn gerealiseerd dan gepland.</p>		

## 10. Bedrijfsvoering en inkomsten

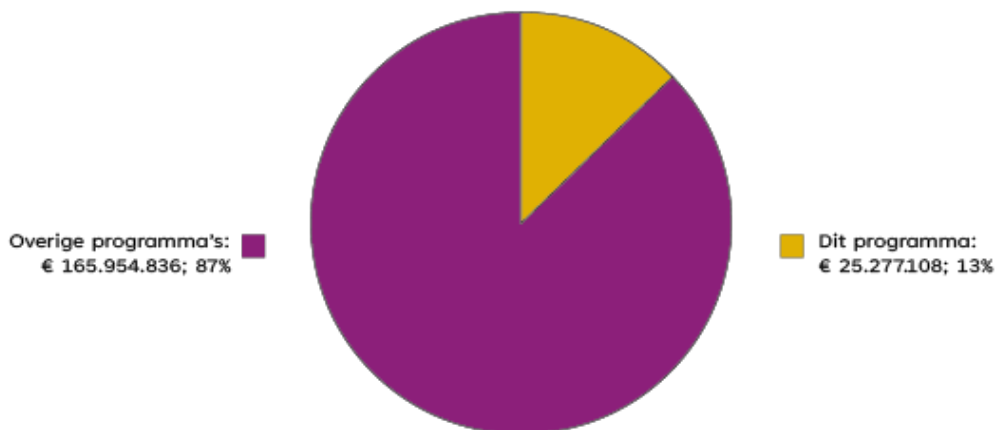
### Een stevig fundament voor nu en de toekomst

De gemeente Maashorst is ambitieus en heeft een duidelijke missie en visie. De organisatie staat midden in de maatschappij, is ondernemend en toont lef. Dit kan alleen vanuit een goede en solide basis. Alleen als de basis op orde is, ontstaat immers ruimte voor vernieuwing en ontwikkeling. Dat betekent dat ook de bedrijfsvoering in Maashorst op orde moet zijn.

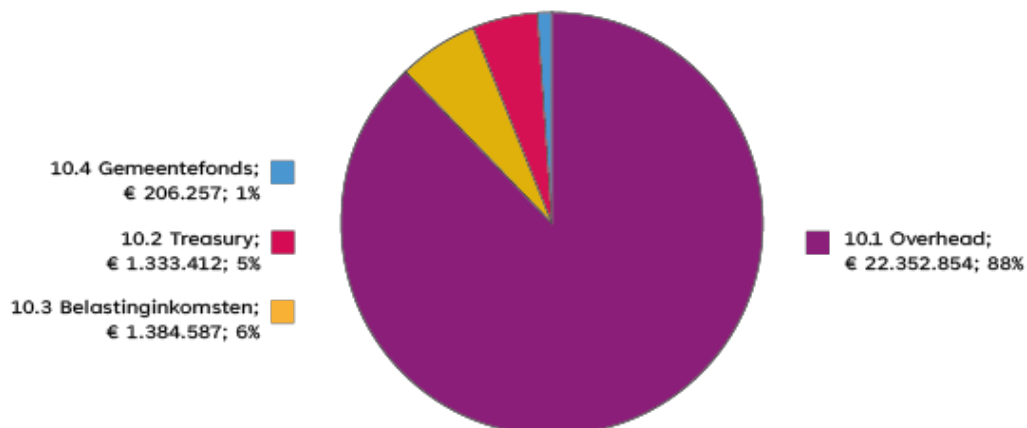
In de eerste jaren na de herindeling is een goede basis gelegd voor de nieuwe gemeente Maashorst. In 2024 bouwen we verder op het fundament. Met een goed georganiseerde en moderne bedrijfsvoering zorgen wij voor een goede bereikbaarheid en beschikbaarheid van onze dienstverlening. En zetten we stappen om de bedrijfsvoering verder te innoveren.

Bij een stevig fundament hoort ook een gezonde financiële basis. Onze financiën zijn structureel op orde, eventuele tegenvallers kunnen we opvangen. Een goede verhouding tussen de inkomsten en uitgaven van een gemeente is belangrijk om doelstellingen van het bestuursakkoord op korte en lange termijn te realiseren.

### Programma 10 Bedrijfsvoering en inkomsten



### Programma 10 Lasten 2023 per taakveld



## Wat heeft het gekost (bedragen x €1.000)

Programma 10. Bedrijfsvoering en inkomsten	Rekening 2022	Begroting 2023 primitief	Begroting 2023 incl. wijzigingen	Rekening 2023	Vershil	Voordeel / Nadeel
Lasten exclusief reserves						
10.1 Overhead	21.343	23.605	23.362	22.353	1.009	V
10.2 Treasury	2.210	1.383	3.310	1.333	1.977	V
10.3 Belastinginkomsten	1.007	719	1.069	1.385	-316	N
10.4 Gemeentefonds	194	115	146	206	-61	N
<b>Totaal lasten</b>	<b>24.754</b>	<b>25.822</b>	<b>27.886</b>	<b>25.277</b>	<b>2.609</b>	<b>V</b>
Baten exclusief reserves						
10.1 Overhead	195	200	125	168	43	V
10.2 Treasury	2.364	2.241	3.939	4.541	603	V
10.3 Belastinginkomsten	16.301	16.917	16.610	17.026	416	V
10.4 Gemeentefonds	116.642	113.611	116.965	120.501	3.536	V
<b>Totaal baten</b>	<b>135.502</b>	<b>132.969</b>	<b>137.640</b>	<b>142.236</b>	<b>4.597</b>	<b>V</b>
<b>Gerealiseerd resultaat exclusief mutaties reserves</b>	<b>-110.748</b>	<b>-107.147</b>	<b>-109.753</b>	<b>-116.959</b>	<b>7.206</b>	<b>V</b>
Stortingen in reserves	10.648	798	8.897	8.897	0	-
Onttrekkingen uit reserves	11.214	1.761	13.130	11.907	-1.224	N
<b>Gerealiseerd resultaat inclusief mutaties reserves</b>	<b>-111.315</b>	<b>-108.110</b>	<b>-113.987</b>	<b>-119.969</b>	<b>5.982</b>	<b>V</b>

Een toelichting op de verschillen tussen begroting en rekening is opgenomen bij de 'analyse op hoofdlijnen'.



# Bedrijfsvoering en inkomsten - Overhead

Met overhead bedoelen we alle activiteiten/functies die nodig zijn om de dienstverlening aan inwoners en ondernemers mogelijk te maken.

De activiteiten uit programma 10 zijn nodig om de activiteiten van de programma's 1 tot en met 9 te kunnen uitvoeren. Daarom werken wij ook voortdurend aan het verbeteren van de interne organisatie.

## Doelen

### **Wat willen we bereiken?**

Een stevig fundament voor gemeente Maashorst als organisatie, waarbij de bedrijfsvoering ondersteunend is aan het primaire proces. Met andere woorden: "De basis op orde". Na een eerste jaar van de herindeling is de basis steeds meer op orde. Dat betekent niet dat we klaar zijn; ook in 2023 zullen nog diverse zaken geharmoniseerd en verder ontwikkeld moeten worden.

Continu kijken we op welke wijze de bedrijfsvoering beter georganiseerd kan worden. Vanzelfsprekend wordt gekeken op welke ontwikkelingen specifiek geïnvesteerd moet worden. Vanzelfsprekend wordt gekeken op welke ontwikkelingen specifiek geïnvesteerd moet worden.

### **Wat hebben we bereikt?**

Met het programma "De basis op orde" (2022-2023) zijn we erin geslaagd om de bedrijfsvoering van de organisatie beter te organiseren. Dat betekent dat wij in het verlengde daarvan de dienstverlening aan onze inwoners, bedrijven, instellingen op een hoger niveau gebracht hebben. Dit blijkt ook uit het cijfer 7 wat onze inwoners de organisatie gemeente Maashorst gegeven hebben.

De organisatie heeft in de twee jaren van de herindeling en zeker in 2023 veel opgepakt en er zijn ook extra taken geweest: Oekraïneopvang, Noodopvang (van der Valk), veel harmonisatievraagstukken, wisseling burgemeester en gemeentesecretaris. In combinatie met de huidige krappe arbeidsmarkt is het gelukt om stappen te zetten. Veel functies hebben we weten in te vullen. We zetten in om een aantrekkelijke werkgever te zijn. We geven medewerkers ruimte om hun talenten te ontwikkelen. Dit komt naar voren in de opgestelde HRM-visie, leer- en ontwikkelstrategie en arbeidsmarktstrategie.

Op functies die we niet met vacatures kunnen invullen, huren we in. Ook op een aantal projecten huren we in. Het totaal aan inhuurkrachten was 11% van de totale bezetting.

De ingezette organisatieontwikkeling zetten we door in 2024. Daarin nemen we de resultaten mee van het onderzoek dat is uitgevoerd naar de toekomstbestendigheid van onze organisatie.


Het ziekteverzuimcijfer was in 2023 6,04% (in 2022 was dit 6,33%). Corona-effecten (toch nog) en een hoge werkdruk worden als belangrijkste oorzaken aangegeven. De leidinggevenden bespreken dit regelmatig met de medewerkers.

Ook in 2023 zijn we druk geweest met de harmonisatie van beleid, processen en systemen. Inmiddels is bijna 100% daadwerkelijk geharmoniseerd.

In 2023 is de verbouwing van het gemeentehuis volgens planning opgeleverd en is het werkplekconcept volledig ingevoerd. Dit naar tevredenheid van de medewerkers.



## Wat hebben we daarvoor gedaan?







Overzicht van acties/activiteiten:

 Actie is opgestart en de uitvoering is volgens de (bijgestelde) planning verlopen of is volledig gerealiseerd

 Er is gestart maar de planning loopt achter of de uitvoering is afwijkend

 Nog niet gestart

	Acties / activiteiten	2023	Indicator	Toelichting
1.	Opschonen fysiek en digitaal archief.	2023		Fysiek is 263m archief van oud Uden naar het BHIC overgebracht. Het inscannen van bouwtekeningen Uden 2001-2010 is afgerond. Het opschonen van digitale archieven krijgt in 2024 prioriteit. In 2023 lag de prioriteit op het fysieke archief vanwege de verbouwing van de archiefkelder. Deze verbouwing was nodig om te voldoen aan de eisen van klimaatbeheersing in het archief.
2.	Actualiseren Meerjarenonderhoudsplan gemeentelijke gebouwen (met accent op duurzaamheid, kwaliteit en veiligheid).	2023		Het MJOP (meerjaren onderhoudsplan gebouwen) wordt in het eerste kwartaal 2024 opgeleverd. In dit programma krijgt duurzaamheid (gefaseerd) extra aandacht. De meest urgente zijn Q3 20204 gereed en rest
				naar verwachting Q4 2024.

3.	Ontwikkeling strategisch (maatschappelijk) vastgoedplan m.b.t. een efficiënte inzet van vastgoed (inclusief de verbetering van de coördinatie hieromtrent)	2023-2024		Dit plan wordt eind Q2 2024 opgeleverd
4.	Doorontwikkelen ICT-organisatie (beveiliging, microsoft365-omgeving)	continue		MS365 is geïmplementeerd. Uitwijk locatie is operationeel. Plan opgesteld voor de doorontwikkeling van IT-Beveiliging. Daarnaast is een stap gemaakt richting werken in de cloud. In 2023 zijn voorbereidingen getroffen voor de gestructureerde uitrol van de Wet Open Overheid (WOO).
5.	Evalueren en bijstellen introductieprogramma nieuwe medewerkers	2023		Dit programma is een vaste waarde in de start van nieuwe collega's.
6.	Ontwikkeling plan voor vitaal en veilig werken, inclusief aandacht voor Veilige Publieke Taak en integriteit	2023-2024		Agressieprotocol is in werking. Verbreding in Veilig Publieke Taak volgt in 2024. Implementatie Brabantse norm weerbare overheid loopt volgens planning.
7.	Uitvoeren communicatieplan organisatiecultuur	2023		Acties 2023 zijn uitgevoerd
8.	Invoering nieuw planning- en controlesysteem (inclusief software)	2023		Het eerste P&C- instrument "Begroting 2024" in Pepperflow ingevoerd. Per P&C-product wordt Pepperflow meer en meer ingezet.

## Wat heeft het gekost?

Eventuele nieuwe accenten met financiële gevolgen lichten we hieronder toe.

(x € 1.000)

Extra begroot in Programmabegroting 2023	inv	2023	2024	2025	2026
Aanschaf reserveringssysteem gemeentelijke accommodaties plus ontwikkelen strategisch vastgoedplan		130	5	5	5
Arbeidsmarktcommunicatie onboarding		4	4	4	4
Plaatsen van 2 trainees		155	155	155	155
Vitaliteitsprogramma		50	50	50	50
Accent op de Veilige Publieke Taak		50		50	
Invoeren van een nieuw Planning&Control-systeem		25	25	25	25
Vernieuwen website		30	15	15	15
Uitwerking schrijfstijl gemeente Maashorst		25			
Invoering factor C team communicatie		15			
IT-strategie Maashorst			25		
Doorontwikkeling IT-beveiliging	50	25	25	25	25
Onderzoek data gedreven onderzoek		20			
Doorontwikkeling Microsoft 365 omgeving		75			
Geautomatiseerd anonimiseren documenten		55	25	25	25
Ontwikkeling digitaal reserveringssysteem accommodaties	25	5	5	5	5
Vergroten digitaal toegankelijke producten		100	75	75	75
Invoering systeem		30	15	15	15
'Integraal Klantbeeld'					
Dashboard en advies		23	25	20	20
Arbeidsmarktcommunicatie optimaliseren		60	60	60	

Cultuurtraject organisatie		50	50	50	
Werkbudget communicatie en creatie		20	20	20	20
Verhoging advertentiekosten printmedia		25			
Heraanbesteden uitwijk- en backup faciliteiten		20	30		
3e lijns ondersteuning systeembeheer		50	25	25	25
Beheerpakket openbare ruimte		135	35	35	35
Verwerven nieuw intranet		30			
Servicedesk applicatie		13	13	13	13
Ontwikkelingen ICT		30			
Rolgebaseerde toegangscontrole informatiesystemen		75			
Datawarehouse		15			
Ontwikkeling zaaksysteem		15			
Informatieveiligheid evalueren plus uitvoeren en ontwikkelen verbeterplan		5	10	10	10
Cybergevolgbestrijding en voorbereiden gevolgen cyberincident		10	10	10	10
Risico-analyse (IBD gemeenten) uitvoeren en verbeterplan		20	15	15	15
ISMS invoeren		12	3	3	3
Digitalisering en datagedreven werken		10	5	5	5
Doorontwikkeling elektronische handtekening		60	30	30	30
Kennismaking/vernieuwing samenwerking Lippstadt-Maashorst		35			
Uitbreiding formatie applicatiebeheer		226	226	226	226
uitbreiding formatie strategisch informatiemanager		107	107	107	107

koppelen klimaatinstallatie gemeentehuis aan WKO theater Markant	550	21	41	41	40
<b>Totaal</b>	<b>625</b>	<b>1.861</b>	<b>1.129</b>	<b>1.119</b>	<b>958</b>

Resultaat 2e financiële afwijkingenrapportage 2023 ( x € 1.000)

Omschrijving	2023 structureel		2024 structureel		2025 structureel		2026 structureel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
Aframen detacheringsvergoeding projectleider ondermijning Maas en Leijgraaf		50		50		50		
Wet Open Overheid	66							
Vervanging tractor, verhogen krediet 2024 (met € 57.500)		0		3		6		
(< € 50.000)								
Verzekeringen personeel	10		10		10		10	
OR-budget	7							
Omzetten budget voor BGT taken	35	35	35	35	35	35	35	
Informatieveiligheid	42							
Investeringskrediet Glasvezelkabel (€ 72.500)		4		8		8		
Vervallen Investeringskrediet Reserveringssysteem accommodaties (-/- € 25.000)	3		5		5		5	
Basisregistratie Grootschalige Topografie(inv 27K)	3		6		6		6	
Licenties Defender Antivirus	15		20		20		20	
Dashboard en advies	20							
Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR)		35		35		35		

Opslagzolder gemeentewerf		15					
Uitstel verkoop gemeentewerf Schaijk		41	41				
Werkkleding toezichthouders en gebiedsregisseurs		11		3		3	
Aframen budget printkosten	13		13		13		13
Raadscommunicatieplan	25						
Hogere kosten afval gemeentehuis Uden en Zeeland		18					
<b>Totaal</b>	<b>239</b>	<b>209</b>	<b>130</b>	<b>134</b>	<b>89</b>	<b>137</b>	<b>88</b>

( x € 1.000)

Omschrijving	2023 incidenteel		2024 incidenteel		2025 incidenteel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
Integraal Beheer Openbare ruimte (IBOR)		355				
(< € 50.000)						
<b>Totaal taakveld</b>		<b>355</b>				

## Samenwerkingen

- Bureau Inkoop en aanbesteding Zuidoost-Brabant (BIZOB)
- Brabant Historisch Informatie Centrum (BHIC)
- Belastingssamenwerking Oost- Brabant (BSOB)

## Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. Iedereen kan de geldende regels raadplegen.

### Landelijke wet- en regelgeving

Via [www.overheid.nl](http://www.overheid.nl) zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst opgenomen en raadpleegbaar.

### Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website [Overheid.nl](http://Overheid.nl). De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) raadplegen.

### Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente zijn eveneens opgenomen en treft u [hier](#).

# Bedrijfsvoering en inkomsten - Treasury

Treasury is het sturen en beheersen van, het verantwoording afgeven over en het toezicht houden op de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. De gemeente Maashorst wil financieel gezond zijn; eventuele tegenvallers kunnen we opvangen. Zorgvuldig met gemeenschapsgeld omgaan, staat hierbij voorop. We zijn ambitieus en we zetten onze financiën maximaal in om onze ambities te realiseren. Wanneer er meer capaciteit nodig is, zijn we bereid daarin te investeren.

De inkomsten en uitgaven zijn in evenwicht. Uitgangspunt is dat de gemeentelijke producten en de afvalstoffenheffing kostendekkend zijn.

## Doelen

### Wat willen we bereiken?

- solide financieel beleid voortzetten;
- structureel sluitende Programmabegroting;
- positief oordeel van de toezichthouder (Provincie Noord-Brabant);
- goedkeurende controleverklaring inzake getrouwheid en rechtmatigheid van de externe accountant.

### Wat hebben we bereikt?


Het ingezette financiële beleid in de begroting 2022 vormt de basis en is voortgezet in de begroting 2023. De begrotingen zijn structureel sluitend en de jaarrekening 2022 kent een fors positief saldo. Zoals voorzien in de begroting 2022 is onze schuldbestand toegenomen maar valt nog steeds binnen de gestelde normen.

Zowel de begroting 2022 en 2023 zijn positief beoordeeld door de provincie Noord-Brabant. In 2022 vielen we, conform wet Arhi, nog onder preventief toezicht, maar vanaf 2023 weer onder repressief toezicht. Dit betekent dat we meer handelingsvrijheid hebben.

Op het moment van schrijven is het oordeel van de accountant over de jaarrekening 2022 nog niet bekend. Wij gaan er van uit, mede gezien de constatering in de managementletter, dat er een goedkeurende verklaring volgt.

### Wat hebben we daarvoor gedaan?






Overzicht van acties/activiteiten:

 Actie is opgestart en de uitvoering is volgens de (bijgestelde) planning verlopen of is volledig gerealiseerd

 Er is gestart maar de planning loopt achter of de uitvoering is afwijkend

 Nog niet gestart



	Acties/activiteiten	2023	Indicator	Toelichting
1	Structurele lasten worden gedekt door structurele baten.	Continue		De begroting is voor de jaren 2023, 2024 en 2025 structureel sluitend. Vanaf 2026 zijn er tekorten. Zie (programmabegroting 2024). We voldoen hiermee aan de eisen van de provincie voor goedkeuring. De tekorten vanaf 2026 zijn een zorgpunt. Het is af te wachten of en in welke mate er vanuit het Rijk compensatie komt vanaf 2026. Daarnaast gaan we zelf aan de slag met een heroriëntatietraject van onze uitgaven en activiteiten.
2	De financiële consequenties van het nieuwe coalitieakkoord in de Programmabegroting verwerken.	Continue		Voor de jaarschijf 2023 zijn de financiële consequenties verwerkt in de Programmabegroting 2023. In deze bestuursrapportage wordt de huidige stand van zaken gerapporteerd.
3	Systeem van risicomanagement continueren en waar mogelijk verbeteren, waarbij risico's worden gekwantificeerd en in relatie worden gebracht met de weerstandscapaciteit.	Continue		Dit proces loopt continu door. De in 2022 door de raad vastgestelde nota Weerstandsvormogen en Risicobeheersing biedt daarvoor ook handvatten. Resultaat: de gemeente heeft een gezonde vermogenspositie. Het sturen op de zogenoemde 3 pijlers verder ontwikkelen; In de P&C- instrumenten worden de resultaten gerapporteerd.
4	De interne processen op orde en actueel houden.	Continue		Continu zijn de teams bezig om de belangrijke (team- specifieke en team-overstijgende) processen te evalueren en waar nodig aan te passen. Inmiddels is ook een adviseur AO/IC gestart om de diverse teams hierbij te begeleiden. Doelstelling is alle bedrijfsprocessen in het 2e kwartaal 2024 op orde te hebben.
5	Invoering van een nieuw planning- en controlsysteem (met de mogelijkheid voor continuous reporting)	Continue		De programmabegroting 2024 is het eerste planning- en controleinstrument wat met Pepperflow is ingericht.

## Wat heeft het gekost?

Eventuele nieuwe accenten met financiële gevolgen lichten we hieronder toe.

(x € 1.000)

Extra begroot in Programmabegroting 2023	inv	2023	2024	2025	2026
Totaal					

Resultaat 2e financiële afwijkingenrapportage 2023 ( x € 1.000)

Omschrijving	2023 structureel		2024 structureel		2025 structureel		2026 structureel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
Taakstelling personeel	332							
Huurinkomsten en servicekosten diverse panden	539		2		2		2	
Voorlopige instandhouding gemeentehuis Zeeland (zie ook onder incidenteel)		50		50				
Treasury	2.968	79						

(< € 50.000)

Verhuur gronden		20						
Exploitatie De Garf Zeeland		44		37	9		9	
Verkoop oude materialen		2		2		2		2
Leegstand en wijziging van taakveld peuterspeelzalen		19						
<b>Totaal taakveld</b>	<b>3.839</b>	<b>214</b>	<b>2</b>	<b>89</b>	<b>11</b>	<b>2</b>	<b>11</b>	<b>2</b>

omschrijving	2023 incidenteel		2024 incidenteel		2025 incidenteel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
Verkoop restgronden	168					
Voorlopige instandhouding gemeentehuis Zeeland		390				
<b>Totaal taakveld</b>	<b>168</b>	<b>390</b>				

## Samenwerkingen

- Brabant Water N.V.
- N.V. Bank Nederlandse Gemeenten
- Verband Verzekerings Platform Overheden (VPO)

## Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. Iedereen kan de geldende regels raadplegen.

### Landelijke wet- en regelgeving

Via [www.overheid.nl](http://www.overheid.nl) zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst opgenomen en raadpleegbaar.

### Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website [Overheid.nl](http://Overheid.nl). De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) raadplegen.

### Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente zijn eveneens opgenomen en treft u [hier](#).

# Belastinginkomsten

Naast de algemene uitkering vanuit het Rijk haalt de gemeente Maashorst een deel van de inkomsten uit de gemeentelijke belastingen en heffingen. Met name de onroerend zaakbelasting (OZB) is belangrijk. Deze inkomsten uit belastingen en heffingen zijn onderdeel van het gemeentelijk beleid en daarin kunnen keuzes gemaakt worden.

Er zijn 2 soorten gemeentelijke belasting :

1. Belastingen: bijvoorbeeld onroerende zaakbelasting (OZB), toeristenbelasting en parkeerbelasting. De opbrengst daarvan gaat naar de gemeente. De gemeente bepaalt zelf waarvoor ze de opbrengst gebruikt;
2. Heffingen: dit zijn rechten, tarieven en leges. Bijvoorbeeld rioolheffing of de kosten voor een paspoort. De gemeente kan hier alleen de totale kosten vergoed krijgen die ze gemaakt heeft. De totale opbrengst van deze heffingen mag niet meer zijn dan de totale kosten die de gemeente daarvoor moet maken.

## Doelen

### Wat willen we bereiken?

- We willen gelijkblijvende lasten voor inwoners en bedrijven in de gemeente Maashorst.
- We willen deze opbrengsten tegen zo laag mogelijke kosten verkrijgen door de Belasting Samenwerking Oost-Brabant (BSOB) de belastingtaken voor ons uit te laten voeren.

### Wat hebben we bereikt?


De belastingen zijn in 2023 gestegen met de inflatiecorrectie van 2,3%. In 2022 en 2023 hebben er vanwege de harmonisatie van belastingen tussen Uden en Landerd kleine verschuivingen plaatsgevonden in de lasten tussen eenpersoonshuishoudens/meerpersoonshuishoudens en bedrijven. In 2023 rioolheffing. De gevolgen voor burgers en bedrijven zijn op dit moment nog niet duidelijk.

De uitvoerende organisatie voor de gemeentelijke belastingen (BSOB) constateert nog steeds een hoger aantal bezwaren (vanwege de werkwijze van de NoCureNoPay-bureaus). In combinatie met lagere invorderingsopbrengsten en diverse investeringen is de bijdrage van Maashorst hoger dan oorspronkelijk begroot. Op de wat langere termijn lijkt er een dalende trend in de begroting van de BSOB te zitten. Het is gelukt om het aantal deelnemende gemeenten te vergroten. Ook sluit waterschap De Dommel aan. Dit geeft op termijn een efficiencyvoordeel.

---

### Wat hebben we daarvoor gedaan?

Overzicht van acties/activiteiten:

 Actie is opgestart en de uitvoering is volgens de (bijgestelde) planning verlopen of is volledig gerealiseerd

 Er is gestart maar de planning loopt achter of de uitvoering is afwijkend

 Nog niet gestart

	Acties / activiteiten	2023	Indicator	Toelichting
1.	In de basis willen we de lasten niet meer laten stijgen dan met de inflatiecorrectie (in 2023 2,3%)	continue		De lasten voor inwoners worden alleen met de inflatiecorrectie verhoogd. Voor komend jaar (2024) zal deze verhoging hoger uitvallen dan voorgaande jaren.
2.	De BSOB voert de gemeentelijke belastingen voor de gemeente Maashorst uit. Inmiddels is een punt van efficiency en kostenbesparing bereikt. Door eventuele groei in het aantal deelnemers kunnen nog wel kosten verlaagd worden. Er wordt door de BSOB een businesscase uitgewerkt om zicht te krijgen op de financiële positie in 2022 e.v.	continue		Als gevolg van een groter aantal bezwaren (3 x zoveel) en de forse prijsstijgingen moet de gemeentelijke bijdrage 2023 met € 80.000 verhoogd worden. Op het gebied van bezwaren is een landelijke discussie gaande om deze anders in te richten en daarmee de kostenstijging te beperken. Verder is de BSOB in gesprek met mogelijke nieuwe deelnemers en kan daarmee efficiëntievoordelen bereikt worden

### Wat heeft het gekost?

Eventuele nieuwe accenten met financiële gevolgen lichten we hieronder toe.

(x € 1.000)

Extra begroot in Programmabegroting 2023	inv	2023	2024	2025	2026
Totaal					

## Resultaat 2e financiële afwijkingenrapportage 2023 ( x € 1.000)

omschrijving	2023 structureel		2024 structureel		2025 structureel		2026 structureel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
Inkomsten parkeren (zie ook onder incidenteel)		300						
Bijdrage BSOB		118						
(< € 50.000)								
<b>Totaal taakveld</b>		<b>418</b>						

omschrijving	2023 incidenteel		2024 incidenteel		2025 incidenteel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
Inkomsten Parkeren	300					
<b>Totaal taakveld</b>	<b>300</b>					

## Samenwerkingen

Belastingssamenwerking Oost- Brabant (BSOB)

## Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. De geldende regels zijn voor eenieder te raadplegen.

### Landelijke wet- en regelgeving

Via [www.overheid.nl](http://www.overheid.nl) zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst opgenomen en raadpleegbaar.

### Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website [Overheid.nl](http://Overheid.nl). De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) raadplegen.

### Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente zijn eveneens opgenomen en treft u [hier](#).

# Gemeentefonds

Gemeenten ontvangen een belangrijke financiële afdracht van de Rijksoverheid uit het gemeentefonds (de algemene uitkering). Hiermee kunnen we een deel van onze uitgaven financieren. Gemeenten mogen zelf bepalen waar ze dit geld aan besteden. Het college van B&W en uiteindelijk de gemeenteraad zijn verantwoordelijk voor de keuzes en verantwoording. Hoeveel geld gemeenten uit het gemeentefonds krijgen, hangt af van hun kenmerken en belastingcapaciteit. De belastingcapaciteit geeft aan hoeveel belasting een gemeente jaarlijks kan innen.

De Rijksoverheid kijkt bij de verdeling van het gemeentefonds onder meer naar:

- aantal inwoners;
- aantal jongeren;
- aantal uitkeringsgerechtigden;
- oppervlakte van de gemeente;
- grootte van de watergebieden.

Deze kenmerken heten maatstaven. Er zijn meer dan 60 maatstaven. Elke maatstaf heeft een bedrag voor elke 'eenheid'. De gemeente krijgt dus geld voor iedere inwoner, iedere jongere, enzovoorts.

## Doelen

### Wat willen we bereiken?

De uitkering uit het gemeentefonds is één van onze belangrijkste inkomstenbronnen. Met een transparante analyse van de ontwikkelingen en de financiële doorvertaling hiervan levert de algemene uitkering een belangrijke bijdrage aan het integraal afwegingsproces van de middelen.

### Wat hebben we bereikt?


De meest actuele circulaire van het ministerie van BZK is de decembercirculaire. Deze hebben we verwerkt. Maar aangezien de circulaire pas op 6 december 2023 beschikbaar is gesteld, hebben we geen mogelijkheid gezien om deze circulaire ook op begrotingsbasis in onze administratie te verwerken, middels het budgetrecht van de raad. De laatste vergadering van de raad waar budgetten van 2023 kunnen worden aangepast, is namelijk de decembervergadering van 14 december geweest. Dit betekent dat een deel van het rekeningsaldo in principe hiermee al verklaard is (€ 3.535.667).

\*bedragen x € 1.000)

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Totaal algemene uitkering 2023 e.v. (Bestuursrapportage 2023)	116.965	126.155	126.674	115.924	116.336	123.879
Eindstand na decembercirculaire 2023)	120.465	127.113	126.678	115.931	116.343	123.885
Voordeel in 2023 nog niet verwerkt in eerdere planning en controlproducten	V 3.497	V 958	V 7	V 7	V 7	V 7

## Wat hebben we daarvoor gedaan?

Overzicht van acties/activiteiten:

 Actie is opgestart en de uitvoering is volgens de (bijgestelde) planning verlopen of is volledig gerealiseerd

 Er is gestart maar de planning loopt achter of de uitvoering is afwijkend

 Nog niet gestart

	Acties/activiteiten	2023	Indicator	Toelichting
1.	Een adequate vertaling van de financiële gevolgen van de circulaire van het Ministerie van BZK naar de algemene uitkering.	continue		Door de late aanlevering van de decembercirculaire is het niet gelukt om die ook in programmabegroting 2023 te verwerken. Neemt niet weg dat we de gevolgen prima in beeld hebben en meenemen in deze jaarrekening
2.	Het up-to-date houden van alle variabelen die van belang zijn bij de berekening van de algemene uitkering.	continue		Op basis van de meest actuele werkelijke variabelen of anders op basis van gedegen prognoses hanteren we de diverse variabelen

## Wat heeft het gekost?

Eventuele nieuwe accenten met financiële gevolgen lichten we hieronder toe.

(x € 1.000)

Extra begroot in Programmabegroting 2023	inv	2023	2024	2025	2026
Totaal					

Resultaat 2e financiële afwijkingenrapportage 2023 ( x € 1.000)

omschrijving	2023 structureel		2024 structureel		2025 structureel		2026 structureel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
gevolgen sept circulaire'23		493	2.476		2.264		2.104	



-stelpost loon- en prijscompensatie				1.313		1.113		1.015
- stelpost taakstellingen				293		112		29
(< € 50.000)								

<b>Totaal taakveld</b>		<b>493</b>	<b>870</b>		<b>1.039</b>		<b>1.060</b>	
------------------------	--	------------	------------	--	--------------	--	--------------	--

omschrijving	2023 incidenteel		2024 incidenteel		2025 incidenteel		2026 incidenteel	
	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel	voordeel	nadeel
Totaal taakveld								

## Samenwerkingen

-

## Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. De geldende regels zijn voor eenieder te raadplegen.

### Landelijke wet- en regelgeving

Via [www.overheid.nl](http://www.overheid.nl) zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst opgenomen en raadpleegbaar.

### Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website [Overheid.nl](http://Overheid.nl). De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) raadplegen.

### Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente zijn eveneens opgenomen en treft u [hier](#).

# Analyse op hoofdlijnen

Totaal saldo programma € 5.982.137 V

Overhead	€ 171.958	N
<p><u>Verlofvoorzieningen € 888.000 incidenteel nadeel</u></p> <p>De nieuwe regeling voor spaarverlof voor personeel is veel populairder dan ingeschat. Verder is in overleg met de accountant vanaf deze jaarrekening een voorziening gevormd voor overmatig bovenwettelijk verlof. Dit was niet voorzien in de begroting.</p>		
<p><u>Algemene personeelsbudgetten € 171.000 incidenteel voordeel</u></p> <p>Veel personeelsbudgetten laten zich niet goed voorspellen doordat deze zich laten beïnvloeden door veel factoren, waaronder externe factoren. Hierdoor zijn diverse afwijkingen ontstaan. De belangrijkste afwijkingen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>▪ Werving en selectie (€ 43.000 voordeel) als gevolg van eigen recruiter;</li><li>▪ Bizob (€ 24.000 nadeel) als gevolg van hogere stijging CAO-lonen;</li><li>▪ Cultuur (€ 30k voordeel) als gevolg van effectieve activiteiten waarvoor weinig budget nodig was;</li><li>▪ Externe advieskosten en Juridische procedures (€ 38.000 voordeel) als gevolg van weinig 'incidenten' waarvoor ondersteuning nodig was;</li><li>▪ Opleidingsbudget (€ 175.000 voordeel) als gevolg van tijdgebrek bij medewerkers en prioritering van de beschikbare werktijd van medewerkers.</li><li>▪ Representatie incl. werkkostenregeling (€ 80.000 nadeel) Er is veel geïnvesteerd in informele contacten omdat het belang hiervan in een jonge organisatie momenteel extra benadrukt wordt.</li></ul>		
<p><u>Informatie- en gegevensbeheer / Datagedreven werken € 110.000 incidenteel voordeel</u></p> <p>Gekozen is om functies data-analist en data-engineer later in te vullen. De organisatie was in 2023 nog onvoldoende in staat om deze functies efficiënt in te zetten. De werving hiervoor is in 2024 gestart.</p>		
<p><u>Abonnementen en tijdschriften € 15.000 incidenteel voordeel</u></p> <p>Als organisatie zijn we nog bezig met een beter beeld te krijgen welke structurele lasten er bestaan ten aanzien van abonnementen en tijdschriften. Er lijkt sprake te zijn van structurele ruimte binnen dit budget.</p>		
<p><u>Wet Open Overheid €18.000 incidenteel voordeel</u> Uitvoering Wet Open Overheid is later gestart.</p> <p>De intentie was om eind 2023 een projectleider te laten starten voor de invoering Wet Open Overheid. Dit is niet meer in 2023 gerealiseerd. Q1 2024 start de projectleider.</p>		
<p><u>Implementatie nieuwe applicaties € 200.000 incidenteel voordeel</u></p> <p>Niet alle applicaties die gepland waren zijn geïmplementeerd in 2023. Hierdoor is minder capaciteit ingezet waardoor een financieel voordeel ontstaat. Uitstel van applicaties heeft diverse oorzaken.</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- Team waarvoor de applicatie wordt geïmplementeerd heeft geen capaciteit om te starten aan de implementatie.</li></ul> <p>Doorlooptijd aanbestedingen zorgen in enkele gevallen.</p>		

dat pas in het nieuwe jaar kan worden gestart met de implementatie.

- Implementatie wacht op vast te stellen beleid
- Flexibele schil is onvoldoende ingezet om te ondersteunen bij implementatietrajecten.

Licenties software € 88.000 structureel voordeel Dubbele lasten als gevolg van de herindeling zijn steeds verder gemitigeerd. Daarnaast zorgt intensive inzet op contractonderhandeling tot betere financiële afspraken.

Gemeentehuis € 287.000 incidenteel voordeel

De afschrijvingslasten van het verbouwkrediet van het gemeentehuis liggen onder begroting. Conform de financiële verordening wordt er pas afgeschreven op een project als de kredieten afgesloten zijn. Het verbouwde gemeentehuis is al in gebruik genomen. De verwachting was dan ook dat alle bouwkredieten ultimo 2023 afgesloten konden worden. Dit is niet het geval, omdat er nog een aantal technische zaken spelen die eerst naar behoren opgelost moeten worden.

De rentekosten van verbouwkrediet gemeentehuis lagen onder begroting. Het te hanteren rente- omslagpercentage is in de begroting 2023 vastgesteld op 0,9%. Door het niet realiseren van een fors aantal investeringen was het niet nodig om een langlopende geldlening af te sluiten en hebben we zelfs forse rente- inkomsten ontvangen van het Rijk (schatkist). Hierdoor is het volgens BBV noodzakelijk om de werkelijke omslagrente te verlagen naar 0,7% en ontstaat een voordeel op de rentekosten.

Toerekening aan grex/investeringen € 535.000 incidenteel voordeel

In de begroting is een urenraming opgenomen voor het grondbedrijf en de investeringen. Deze urenraming komt voort uit een kostenverdeling van de formatie uit de fijnstructuur. In 2023 is deze urenraming gerealiseerd.

Daarnaast is er in 2023 inhuur geweest met als dekking het grondbedrijf en de investeringen (dus niet de onderuitputting). Deze inhuur is financieel verantwoord op de kostenplaatsen en zij hebben tijd geschreven in WBU. Dit om zo hun kosten door te belasten naar het grondbedrijf en de investeringen die in de dekking voorzien. Als gevolg van deze methode wordt er door het tijdschrijven van de inhuur meer overhead doorbelast dan begroot waardoor er een voordeel op de overhead ontstaat.

Personeelsbudgetten € 420.000 incidenteel voordeel Naast loonkosten zijn er binnen teams ook kosten voor de uitoefening van hun werkzaamheden. Binnen de overhead-teams (Facilitair, Receptie, Financiën etc.) van domein Dienstverlening resteert budget hiervoor in 2023.

Doordat in 2023 de loonkosten op basis van bezetting begroot zijn in plaats van op basis van beschikbare formatie en gedurende het jaar wisselingen zijn geweest waardoor vacatureruimte, is het personeelsbudget niet benut. Daarnaast zijn de uitgaven voor uitoefening functie lager dan begroot geweest. Hiervan is 40K als structureel aan te merken binnen team Communicatie & creatie. Dit is omdat veel werkzaamheden niet meer uitbesteed hoeven te worden en door eigen medewerkers opgepakt worden. Dit budget kan afgeraamd worden.

Gemeentewerf € 64.000 incidenteel voordeel

Er staat een bedrag van € 35.000 begroot voor integraal beheer openbare ruimte (IBOR). Dit bedrag is niet aangesproken (vertraging traject) en tijdelijk gestald bij dit budget. Middels de eerstvolgende tussentijdse rapportage wordt dit in de begroting aangepast. Het budget van de gemeentewerf wordt middels deze zelfde rapportage grondig herzien en ontvlecht. Per 2024 zal het deel voor de gemeentewerf Schaijk hieruit worden onttrokken, dit is niet langer onderdeel van de overhead. Per 2024 zal het deel onderhoud gebouwen worden onttrokken uit dit budget, VAF zal dit deel van de begroting gaan behartigen. Per 2024 zal het dan nog resterende bedrag worden omgezet naar een KPL, voor de doorbelasting van kosten. De notitie overhead geeft aan dat de huisvestingskosten geen onderdeel uitmaken van overhead. De exploitatie van de gemeentewerf is in 2023 naar verwachting verlopen, diverse kleine afwijkingen (exclusief IBOR). Individueel niet materieel.

Afwijking reserve € 1.223.000 incidenteel nadeel Lagere onttrekking uit Algemene Reserve Grondbedrijf

ter dekking lasten Vennootschapsbelasting, doordat deze lasten ook lager zijn dan begroot. De lasten VPB staan in taakveld 10.2 treasury.

Lagere onttrekking uit reserve dekking kapitaallasten vanwege niet/later gerealiseerde investeringen.

Afschrijving start daardoor pas in 2024 (indien investering dan gereed is).

<b>Treasury</b>	<b>€ 2.579.380</b>	<b>V</b>
<p>Voor 1,14 miljoen wordt dit veroorzaakt door de vennootschapsbelasting: In het meerjarenperspectief grondbedrijf 2023 was een verwachte vennootschapsbelasting opgenomen van €1.300.000. Uiteindelijk moest er €155.000 nog afgedragen worden over voorgaande jaren (t/m 2022). Over 2023 wordt geen fiscale winst verwacht door andere fasering van kosten en grondverkopen.</p> <p>De vennootschapsbelasting wordt grotendeels gedekt uit de algemene reserve grondbedrijf. Mutatie van die reserve is opgenomen onder taakveld overhead.</p>		
<p>Daarnaast zijn hogere huurinkomsten van € 61.200 op gemeentelijke panden gerealiseerd doordat de indexatie nog niet verwerkt was in de begroting bij verhuur Oekraïneproject.</p> <p>Kostenplaatsen. Op de kostenplaatsen verzamelen we de salariskosten, inhuurkosten en opleidingskosten.</p> <p>Hierbij zijn de salariskosten geraamd op basis van bezetting. In 2023 zijn niet alle functies ook daadwerkelijk ingevuld geweest. Ook niet door inhuur. Verder zijn meer kosten door verrekend aan projecten, taakvelden en rendabele producten dan begroot. Denk hierbij aan GALA, IZA omdat we die kosten konden verhalen. Dit alles heeft een positief effect van € 1,5 miljoen.</p> <p>Er wordt gevraagd om € 50.000 over te hevelen naar 2024 voor aanschaf van een vastgoedsysteem. Dit traject is vertraagd en door omstandigheden niet meer gelukt om af te ronden in 2023 want anders was hiervoor budgetoverheveling aangevraagd</p>		

<b>Belastinginkomsten</b>	<b>€ 99.728</b>	<b>V</b>
<p>Taakveld 10.3 Belastinginkomsten heeft een batig saldo behaald ter grootte van € 99.000. Een groot voordeel van €189.500 is behaald op de inkomsten betaald parkeren. In de 2e afwijkingenrapportage 2023 waren enkele bijstellingen op de begroting geweest, maar hebben zich enkele onvoorziene omstandigheden zich voorgedaan waardoor de werkelijke inkomsten hoger uitvielen. De voor- en nadelen moeten ook in relatie gezien worden met de parkeer-exploitatie ("parkeerbonds").</p> <p>Daarnaast zijn hogere inkomsten onroerende zaakbelasting dan verwacht gerealiseerd ter grootte van € 182.300. Dit wordt met name veroorzaakt door een grotere stijging van de WOZ-waarden voor de niet-woningen dan geprognostiseerd. Deze afwijking is incidenteel aangezien deze ontwikkeling al structureel verwerkt is in de nieuwe tarieven OZB 2024. Een aanvullende dotatie van de voorziening debiteuren algemeen zorgt voor een nadelig effect van € 203.300. Er staan nog relatief veel oude individuele vorderingen open, waarvan een deel bij de deurwaarder. In 2024 zal er extra aandacht besteed worden aan de invordering.</p> <p>De Belasting samenwerking BSOB heeft in totaliteit een negatief effect van € 44.500 doordat de deelnemersbijdrage hoger uitvalt vanwege negatief jaarrekeningresultaat BSOB en lagere invorderingsopbrengsten.</p> <p>Daarnaast zijn er meerdere kleine voor- en nadelen waarvoor het uiteindelijke resultaat van € 99.700 behaald wordt.</p>		
<b>Gemeentefonds</b>	<b>€ 3.474.987</b>	<b>V</b>
<p>Het taakveld 10.4 Gemeentefonds heeft gedurende het jaar 2023 een positief resultaat behaald van bijna 3,5 miljoen. Dit wordt veroorzaakt doordat de decembercirculaire van het ministerie van BZK pas in januari 2024 beschikbaar is gesteld. Hierdoor was het niet mogelijk om deze circulaire alsnog ook op begrotingsbasis in onze administratie te verwerken, middels het budgetrecht van de raad.</p> <p>Dit deel van het rekeningssaldo kan nu als volgt verklaard worden:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- € 859.000 per saldo een positief effect voor Maashorst van de landelijke herverdeling van maatstaven in het Gemeentefonds</li> <li>€ 2.093.326 uitkering voor de uitvoering van de Energietoeslag (Het uitgavebudget hadden we overigens in de Bestuursrapportage al geraamd bij het domein Sociaal)</li> </ul> <p>Daarnaast zijn enkele bedragen waarvan voorgesteld wordt om deze via resultaatbestemming over te hevelen naar 2024:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Een extra bedrag van € 357.069 voor de invoering van de Omgevingswet</li> <li>- Een extra budget van € 40.829 voor de uitvoering van gebiedsgerichte aanpak</li> <li>- Extra middelen voor meerkosten Oekraïne voor het sociaal domein €63.711</li> <li>- € 59.250 extra voor maatschappelijke begeleiding van statushouders</li> </ul>		

# Jaarverslag - Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Artikel 66 van de nieuwe BBV verplicht gemeenten om alle kosten en opbrengsten in te delen naar taakvelden. Daarnaast verplicht artikel 8 van de BBV een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen op te nemen. In onderstaande tabel is een specificatie opgenomen van de 'algemene dekkingsmiddelen' naar taakveld.

Exploitatie inkomsten (x € 1000)	Rekening 2022	Begroting 2023 incl. wijzigingen	Rekening 2023
Dividend	106	117	117
Rente eigen vermogen/voorzieningen en renteresultaat	-43	182	138
<b>Totaal taakveld 0.5 treasury</b>	<b>63</b>	<b>299</b>	<b>255</b>
<b>Totaal taakveld 0.61 OZB woningen</b>	<b>6.994</b>	<b>7.306</b>	<b>7.224</b>
<b>Totaal taakveld 0.62 OZB</b>	<b>7.014</b>	<b>6.997</b>	<b>7.260</b>

niet-woningen			
<b>Totaal taakveld 0.63 Parkeerbelasting</b>	<b>1.888</b>	<b>2.098</b>	<b>2.287</b>
Reclamebelasting	215	205	186
<b>Totaal taakveld 0.64 Belastingen overig</b>	<b>215</b>	<b>205</b>	<b>186</b>
<b>Totaal taakveld 0.7 Algemene uitkering</b>	<b>116.642</b>	<b>116.965</b>	<b>120.501</b>
Forensenbelasting	31	33	41
Toeristenbelasting	439	468	379
<b>Totaal taakveld 3.4 Economische promotie</b>	<b>470</b>	<b>501</b>	<b>420</b>
<b>Totaal algemene dekkingsmiddelen</b>	<b>133.286</b>	<b>134.371</b>	<b>138.133</b>

# Overhead en vennootschapsbelasting

## Overhead

Om de vergelijkbaarheid tussen gemeenten te verhogen, wordt de overhead centraal begroot en verantwoord op BBV taakveld 0.4 Overhead (ondersteuning organisatie).

Er zijn regels opgesteld in het BBV over welke kosten wel en niet onder de overhead geschaard worden. Dit betekent voor ons de volgende onderdelen:

- Leidinggevenden (inclusief gemeentesecretaris)
- Management- en bestuursondersteuning
- Financiën
- HR (inclusief salarisadministratie) en Juridische zaken
- Communicatie en Creatie
- Informatiemanagement, applicatie- en systeembeheer
- Informatie- en gegevensbeheer
- Facilitair
- Telefonie en receptie
- Huisvestingskosten
- ICT kosten

Het gaat in 2023 om de volgende lasten en baten:

	Rekening 2022			Begroting 2023 incl. wijzigingen			Rekening 2023		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Lasten en baten overhead	22.589	195	22.394	24.456	125	24.330	23.982	168	23.814
Waarvan doorbelaste overhead naar grondexploitatie, investeringen en voorzieningen groot onderhoud	-1.246	0	-1.246	-1.094	0	-1.094	-1.629	0	-1.629
Netto lasten en baten overhead	<b>21.343</b>	<b>195</b>	<b>21.148</b>	<b>23.362</b>	<b>125</b>	<b>23.237</b>	<b>22.353</b>	<b>168</b>	<b>22.185</b>

### Berekening opslagpercentage overhead van de tarieven lokale heffingen

In de [programmabegroting 2023](#) is de berekeningsmethodiek voor de overhead opgenomen. De uitkomst van de gekozen methode resulteert in een opslagpercentage van 84,52%.

Het uitgangspunt in de verslaggevingsregels van het BBV is dat de werkelijke kosten moeten worden toegerekend en niet een begroot bedrag. Voor de overhead betekent dit dat dus moet worden gerekend met de werkelijke overheadlasten. De verdeelsleutel die wordt gehanteerd (84,52% in 2023) heeft binnen het BBV niet te worden nagecalculeerd. Dit betekent dat de voorgecalculerde verhouding wordt gehanteerd en afgezet tegen de werkelijke kosten.

Eventuele budgetverschillen binnen de overhead worden toegelicht in [programma 10](#)

[Bedrijfsvoering](#).



## Heffing Vennootschapsbelasting

Sinds 2016 zijn gemeenten vennootschapsbelastingplichtig. Vanwege vele landelijke onduidelijkheden in de afgelopen jaren, zijn pas in 2023 de aanslagen Vennootschapsbelasting t/m 2020 vastgesteld door de Belastingdienst. De aangiften 2021 en 2022 moeten nog beoordeeld worden door de Belastingdienst.

Op basis van onze inventarisatie en uitgangspunten worden de volgende activiteiten in de aangifte betrokken:

- Grondbedrijf
- Afval (reststromen en bedrijfsafval)
- Reclame-uitingen (abri's)
- Parkeren (vrijgesteld)
- Kermissen (vrijgesteld)

De aangiften hebben geleid tot de volgende fiscale resultaten:

Boekjaar	Fiscaal Resultaat (- = verlies, + = winst)		
	Uden	Landerd	Totaal Maashorst
2016	€ 89.163	€227.775	€316.938
2017	€ 2.027.462	€110.052	€2.137.514
2018	€ 2.243.963	€845.433	€3.089.396
2019	-€596.922	€341.404	-€255.518
2020	-€78.945	-€389.488	-€468.433
2021	€2.966.985	-€72.889	€2.894.096
2022	n.v.t.	n.v.t.	-€2.160.314
2023			*
<b>Totaal</b>	<b>€ 6.651.706</b>	<b>€1.062.287</b>	<b>€5.553.679</b>

\* De aangifte 2023 moet nog opgesteld worden.

Fiscale resultaten worden overigens heel anders berekend dan bedrijfseconomische resultaten (o.b.v. BBV), met name op basis van een fiscale beginbalans. Het is derhalve mogelijk dat het grondbedrijf bedrijfseconomisch winstgevend is, maar fiscaal gezien verlieslatend en vice versa.

## Onvoorzien

In 2023 resteert er voor €1.587.000 aan onvoorzien voordelen. Het bedrag bestaat op hoofdlijnen uit de volgende onderdelen:

- Voordeel salarislasten direct productieve afdelingen €1.528.000
- Teruggaven btw/BCF over voorgaande jaren €68.000
- Diverse kleinere onvoorzien uitgaven en inkomsten -€9.000

# Jaarverslag - Paragrafen

## Bedrijfsvoering

### Inleiding

De stand van zaken en de beleidsvoornemens van de bedrijfsvoeringsfuncties en de overhead worden toegelicht in programma 10 Bedrijfsvoering en inkomsten. De wetgever heeft echter vooralsnog besloten om ook een paragraaf 'Bedrijfsvoering' verplicht te stellen. Wij gebruiken deze paragraaf voor een nadere toelichting omtrent overhead en het overzicht van algemene dekkingsmiddelen.

Daarnaast worden op basis van onze financiële verordening tevens onderstaand de volgende onderdelen toegelicht:

- omvang, opbouw en ontwikkeling van het personeelsbestand en de loonkosten;
- kosten van inhuur derden;
- huisvestingskosten;
- automatiseringskosten;
- budgetten voor de raad, de griffie, de rekenkamer en de accountant.

### Omvang, opbouw en ontwikkeling personeelsbestand en loonkosten

	Rekening 2022	Begroting 2023 (incl. wijzigingen)	Rekening 2023
Formatieve omvang personeelsbestand in FTE per einde boekjaar *	459,8	471,01	471,01
Werkelijke bezetting personeelsbestand in FTE per einde boekjaar	425,8	439,5	424,72
Totale loonsom in euro's *	€ 33.355.437	€ 39.701.687	€ 35.056.943

De loonsom rekening 2023 betreft de werkelijke loonsom op basis van bezetting. De loonsom begroting 2023 betreft de begrote loonsom op basis van formatie. De niet ingevulde formatie wordt grotendeels ingevuld door inhuur.

### Kosten inhuur van derden

	Rekening 2022	Begroot 2023 (incl. wijzigingen)	Rekening 2023
Kosten inhuur extern personeel	€ 11.883.505	€ 4.173.721	€ 12.080.626

De overschrijding op de inhuurkosten wordt deels gedekt vanuit de onderuitputting op de salarislasten. Daarnaast wordt inhuur in sommige gevallen gedekt door overige budgetten.

### Huisvestigingskosten

	Rekening 2022	Begroot 2023 (incl. wijzigingen)	Rekening 2023
Huisvestigingskosten van kantoorruimten	€ 2.067.266	€ 2.379.133	€ 1.689.506

De lagere huisvestigingskosten ten opzichte van de begroting worden vooral veroorzaakt doordat de investeringen in het gemeentehuis nog niet volledig afgerond is, waardoor er nog niet gestart is met afschrijven. Daarnaast is een incidenteel implementatiebudget nog niet gerealiseerd.

### Totale ICT kosten

	Rekening 2022	Begroot 2023 (incl. wijzigingen)	Rekening 2023
Totale ICT kosten	€ 6.602.027	€ 6.491.103	€ 6.184.118

### Budgetten voor Raad, griffe, rekenkamer en accountant

	Rekening 2022	Begroot 2023 (incl. wijzigingen)	Rekening 2023
Raad	€ 726.129	€ 771.890	€ 713.685
Griffie	€ 439.948	€ 506.119	€ 431.097
Rekenkamer	€ 0	€ 75.024	€ 32.757
Accountant	€ 150.375	€ 127.163	€ 105.669

# Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Artikel 66 van de nieuwe BBV verplicht gemeenten om alle kosten en opbrengsten in te delen naar taakvelden. Daarnaast verplicht artikel 8 van de BBV een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen op de nemen. In onderstaande tabel is een specificatie opgenomen van de 'algemene dekkingsmiddelen' naar taakveld.

Exploitatie inkomsten (x € 1000)	Rekening 2022	Begroting 2023 incl. wijzigingen	Rekening 2023
Dividend	106	117	117
Rente eigen vermogen/voorzieningen en renteresultaat	-43	182	138
<b>Totaal taakveld 0.5 treasury</b>	<b>63</b>	<b>299</b>	<b>255</b>
<b>Totaal taakveld 0.61 OZB woningen</b>	<b>6.994</b>	<b>7.306</b>	<b>7.224</b>
<b>Totaal taakveld 0.62 OZB niet-woningen</b>	<b>7.014</b>	<b>6.997</b>	<b>7.260</b>
<b>Totaal taakveld 0.63 Parkeerbelasting</b>	<b>1.888</b>	<b>2.098</b>	<b>2.287</b>
Reclamebelasting	215	205	186
<b>Totaal taakveld 0.64 Belastingen overig</b>	<b>215</b>	<b>205</b>	<b>186</b>
<b>Totaal taakveld 0.7 Algemene uitkering</b>	<b>116.642</b>	<b>116.965</b>	<b>120.501</b>
Forensenbelasting	31	33	41
Toeristenbelasting	439	468	379
<b>Totaal taakveld 3.4 Economische promotie</b>	<b>470</b>	<b>501</b>	<b>420</b>
<b>Totaal algemene dekkingsmiddelen</b>	<b>133.286</b>	<b>134.371</b>	<b>138.133</b>

# Verantwoording informatieveiligheid

De VNG heeft samen met het rijk een efficiënte verantwoordingssystematiek ontwikkeld: de Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA).

Hiervoor zijn de verantwoordingssystematieken voor de Basisregistratie Personen (BRP), Paspoortuitvoeringsregeling (PUN), Digitale persoonsidentificatie (DigiD), Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), Grootchalige Topografie (BGT), Basisregistratie Ondergrond (BRO) en Inkomen (Suwinet) samengevoegd.

ENSIA helpt gemeenten in één keer verantwoording af te leggen over informatieveiligheid gebaseerd op de BIO (Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Overheid). Door in te stemmen met de verantwoordingen over de BAG, BGT, BRO en ondertekening van een Collegeverklaring betreffende DigiD en Suwinet heeft het college aangegeven in hoeverre de beheersingsmaatregelen voor deze onderdelen voldoen aan de normen.

Het college verklaart dat voor alle DigiD aansluitingen en voor Suwinet aan alle normen wordt voldaan. Tevens verklaart het college dat voor de BAG, BGT en BRO alles scores ruim binnen de norm voldoen.

Het college heeft verantwoording afgelegd inzake ENSIA middels [een collegeverklaring](#). (PDF, 964.3 kB)

Er is ook een paragraaf over informatiebeveiliging opgesteld. Deze vindt u [hier](#) (DOCX, 32.6 kB). (PDF, 23.0 kB)

# Rechtmatigheidsverantwoording

## Inleiding

Met ingang van 2023 verantwoord het college middels de **rechtmatigheidsverantwoording** over de rechtmatigheid van de baten, lasten en balansmutaties van de jaarrekening. Dit betekent dat o.a. via een verbijzonderde interne controle is vastgesteld of de drie hiervoor geldende rechtmatigheidscriteria zijn nageleefd:

- Begrotingscriterium: het handelen binnen de budgettaire kaders die de gemeenteraad stelt in de begroting en begrotingswijzigingen;
- Voorwaardencriterium: de naleving van wet- en regelgeving zoals opgenomen in het normenkader dat op 23 maart 2023 door de gemeenteraad is vastgesteld;
- Misbruik & Oneigenlijk gebruik criterium: het in voldoende voeren van een beleid om misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsmiddelen te voorkomen.

Als norm voor het rechtmatig handelen is in de Financiële verordening gemeente Maashorst besloten een verantwoordingsgrens van 1% van de totale lasten (inclusief toevoegingen aan reserves). Op basis van de jaarrekening 2023 betekent dit een verantwoordingsgrens van € 2.107.260. Uit de intern uitgevoerde controles blijken cumulatieve bevindingen die deze grens overschrijden. Geconstateerde afwijkingen (fouten of onduidelijkheden) groter dan € 50.000 worden in deze paragraaf nader toegelicht.

## Nadere toelichting op de rechtmatigheidsverantwoording

### Begrotingscriterium

De uitleg van het begrotingscriterium zoals deze gedurende het jaar duidelijk is geworden in diverse documenten en uitspraken (waaronder de kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV) heeft laten zien dat hier een verschil kan ontstaan ten opzichte van de situatie de afgelopen jaren. In de jaren hiervoor lag de focus op overschrijdingen van de lasten en kredieten.

Nu gaat het niet alleen over overschrijdingen van de lasten, maar over alle afwijkingen: het gaat dus ook over onderschrijdingen van de lasten en over- en onderschrijdingen van de baten. Feitelijk gaat het dus om iedere afwijking ten opzichte van de begroting, tenzij deze tijdig aan de raad is gemeld. Wat tijdig is moet afgesproken worden tussen raad en college. In de financiële verordening zijn hier echter geen expliciete afspraken over gemaakt.

Uitgangspunt en gespreksonderwerp is steeds geweest dat de reikwijdte van de rechtmatigheid niet veranderd en dat aangesloten wordt bij wat de accountant voorheen deed. Dit betekent dat voor het melden van onderschrijding van de lasten en over- en onderschrijdingen van de baten de jaarrekening als acceptabel wordt beschouwd.

Dit laat onverlet dat formeel de totale over- en onderschrijdingen van de baten en lasten op de programmaonderdelen en investeringsbudgetten € 2.787.000 bedragen. Dit hele bedrag telt dus mee als begrotingsonrechtmatigheid voor de rechtmatigheidsverantwoording. De geconstateerde overschrijdingen zijn daarmee weliswaar formeel onrechtmatig, maar passen, met uitzondering van de kredietoverschrijdingen, binnen het vastgestelde beleid en zijn daarom als acceptabel geëvalueerd. Toelichting op deze afwijkingen is opgenomen bij de programma onderdelen.

Voor de kredieten is sprake van een overschrijding van € 234.000 op 7 kleinere (< € 100.000) kredieten.

Aantal kredieten	Overschrijding	Toelichting
1 krediet	€ 56.000	De veronderstelling dat de BTW compensabel was. Dit is niet het geval en daarom is sprake van een overschrijding.
1 krediet	€ 36.000	Sprake van hogere prijzen dan geraamd in 2020.
2 kredieten	€ 73.000 € 21.000	Sprake van een overschrijding door de toename van personeel waardoor meer hardware nodig was dan voorzien.
3 kredieten	€ 21.000 € 17.000 € 10.000	Sprake van extra projectkosten <25.000 per krediet.

De oorzaken van overschrijding van de kredieten zijn formeel onrechtmatig. Er zijn echter plausibele redenen waardoor dit heeft plaatsgevonden en in de toekomst voorkomen kan worden.

#### Voorwaardencriterium

Het college heeft op basis van het voorwaardencriterium de rechtmatigheid gecontroleerd. De normen voor het voorwaardencriterium zijn gebaseerd op de eisen die afkomstig zijn uit verschillende interne en externe regelgeving die bij de uitvoering van financiële beheershandelingen van de gemeente van toepassing zijn.

In het kader van het proces inkoop betrekken wij de naleving van de Europese aanbestedingsregels in onze controle. De interne aanbestedingsregels, zoals vastgelegd in het inkoopbeleid van de gemeente Maashorst, maken geen deel uit van de rechtmatigheidscontrole. Dat vanwege het besluit van de raad om deze interne aanbestedingsregels buiten het normen- en toetsingskader te houden.

Onze rechtmatigheidscontrole op het proces inkoop (en aanbesteden) heeft het afgelopen verslagjaar onrechtmatigheden opgeleverd tot een bedrag van € 1.531.000. Deze kunnen als volgt worden toegelicht:

- Brandstoffen voor voertuigen (€ 133.000). De verwachting was dat de kosten voor brandstoffen zouden afnemen als gevolg van elektrificeren van voertuigen. In verband met de fusie tussen de gemeenten Uden en Landerd werd pas in 2023 duidelijk dat de kosten toch hoger zijn en de Europese grens overschreden zou worden. In het najaar van 2023 is actie ondernomen en is de aanbesteding voorbereid. Deze onrechtmatigheid zal niet meer van toepassing zijn als het nieuwe contract ingaat op 1 mei 2024.
- Maaltijdvoorzieningen opvang Oekraïners (€ 121.000). In 2022 zijn de kosten niet onrechtmatig omdat er snel gehandeld moest worden in verband met de crisis situatie. In 2023 bleek dat de maaltijdvoorziening aanbesteed moest worden omdat de situatie langer duurt dan vooraf gedacht. In het eerste kwartaal van 2023 is er een aanbestedingstraject doorlopen en is de opdracht rechtmatig gegund aan een andere partij. De inkoop van maaltijden in het eerste kwartaal van 2023 is onrechtmatig omdat eerder voorzien had kunnen worden dat de Europese grens zou worden overschreden.
-

- Beveiliging Oekraïners (€ 1.277.000). Tijdens de start van de Oekraïne-opvang bleek dat vanuit veiligheid en brandveiligheid continu beveiliging aanwezig moest zijn in de opvanglocaties. Er was maar 1 partij beschikbaar die de mogelijkheid had om iets voor onze gemeente te kunnen betekenen. Deze partij kon na de zomer van 2022 de kwaliteit van de beveiliging niet meer borgen en ook de bemensing stond continu onder druk. Toen is er navraag gedaan bij 2 partijen. Het bleek dat er maar 1 partij was die zou kunnen leveren (partij x), de andere partij (partij y) zou namelijk als ze de opdracht zouden krijgen van onze gemeente, mensen gaan inhuren bij datzelfde bedrijf (partij x). Toen is gekozen voor partij x. In 2024 wordt de beveiliging aanbesteed. Dan wordt de hele markt nog een keer benaderd.

Het bedrag aan onrechtmatigheden is hoger dan het voorgaande verslagjaar 2022. De maatregelen die de organisatie heeft getroffen zijn gericht op het aanbesteden van betreffende inkopen in 2024 en het aanspreken van budgethouders op de onrechtmatigheden. Daarnaast merken wij op dat de rechtmatigheid op ons inkoopproces vooralsnog niet structureel is geborgd en de beheersing alsmede verantwoording van onze inkoop uitgaven nog kunnen worden verbeterd.

In de komende periode wordt door de gemeentelijke organisatie bovenstaande bevindingen opgepakt. Hierbij is een nauwe samenwerking met de organisatie BIZOB die ons ondersteunt bij het inkoopproces.

### *Onduidelijkheden*

Onduidelijkheden verwijzen naar situaties waarin onvoldoende informatie of bewijs aanwezig is om de juistheid en rechtmatigheid van financiële transacties of verslaggeving te bevestigen. Dit kan ontstaan door incomplete of inconsistente gegevens, beperkte toegang tot noodzakelijke documenten, of complexe omstandigheden die een eenduidige conclusie bemoeilijken.

Bij de controle op aanbestedingsrechtmatigheid is sprake van een x-tal onduidelijkheden. Voor een correcte beoordeling van de rechtmatigheid van de totstandkoming van inkopen was informatie nodig uit de voormalige gemeenten Uden en Landerd. Informatie is verkregen via My-Lex, het Zaaksysteem en medewerkers binnen de organisatie. Helaas bleek dat er geen oordeel kon worden geveld over een bedrag van € 1.102.512. De gegevens die nodig zijn om dit bedrag te verantwoorden, waren niet volledig beschikbaar. Het gebruik van My-Lex leverde niet de gewenste resultaten op, omdat de zoekresultaten te breed en te omvangrijk waren. De gemeente Maashorst concludeert dat door overmacht zij niet in staat was om een deel van de financiële rechtmatigheid vast te stellen. Dit oordeel betekent dat er een zekere mate van onduidelijkheid blijft bestaan met betrekking tot de rechtmatigheid van de uitgaven die zijn onderzocht.

Het bedrag blijft binnen de gestelde grenzen, waardoor het geen invloed heeft op de rechtmatigheidsverantwoording.

### *Misbruik & oneigenlijk gebruik*

Het college heeft de juistheid en volledigheid van de gegevens, die door belanghebbenden zijn verstrekt, op basis van het criterium misbruik en oneigenlijk gebruik gecontroleerd. Dit om aan te tonen dat men voldoet aan de voorwaarden, zodoende dat misbruik en oneigenlijk gebruik van wet- en regelgeving door de gemeente Maashorst kan worden voorkomen en bestrijd.

Het beleid dat de gemeente voert om misbruik en oneigenlijk gebruik van wet- en regelgeving te voorkomen is met name ingebed in processen van de gemeentelijke organisatie (onderdelen) en in haar eigen regelgeving. Uit de rechtmatigheidscontroles van ons college blijken geen onrechtmatigheden in het kader van het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium.



De commissie BBV heeft in de kadernota rechtmatigheid 2023 de aanbeveling gedaan aan gemeenten om een overkoepelende beleid(notitie) op te stellen waarin de gemeente haar visie, uitgangspunten, werkwijze en model risico analyse misbruik en oneigenlijk gebruik van wet- en regelgeving duidt. In deze notitie kan de gemeente Maashorst ook haar maatregelen ter voorkoming en bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik van wet- en regelgeving opnemen. Wij hebben nog geen overkoepelend M&O-beleid. Dit beleid zal in 2024 worden opgesteld.

### **Jaarverslag Functionaris gegevensbescherming**

De gemeente Maashorst heeft een systeem voor juridische kwaliteitszorg (JKZ). Jaarlijks wordt hiervoor een jaarverslag opgesteld. Klik voor dit verslag [hier](#). (DOCX, 188.9 kB)

### **Jaarverslag bezwaarschriftencommissie**

Jaarlijks wordt er een jaarverslag opgesteld vanuit de bezwaarschriftencommissie. [Hier](#) (PDF, 159.2 kB) vindt u het eerste jaarverslag van de gemeente Maashorst.

### **Jaarverslag juridische kwaliteitsgegevens**

De gemeente Maashorst heeft een systeem voor juridische kwaliteitszorg (JKZ). Jaarlijks wordt hiervoor een jaarverslag opgesteld. Klik voor dit verslag [hier](#) (DOCX, 47.2 kB)

## **Frauderisico's**

Het college van burgemeester en wethouders is zich bewust van de frauderisico's die de gemeente loopt en bespreekt dit thema periodiek. De gemeente heeft in 2023 een frauderisicoanalyse opgesteld, zodat alle risico's in beeld zijn gebracht inclusief de urgentie voor een vervolgactie. Hieruit kan geconcludeerd worden dat de belangrijkste risico's aandacht hebben en zijn ondervangen door de inrichting van de administratieve organisatie.

In 2023 heeft er zich 1 fraude voorgedaan ten aanzien van een salarisbetaling. Als gevolg hiervan is er een salarisbetaling voor 1 maand naar een onjuist bankrekeningnummer overgemaakt. Er is aangifte hiervan gedaan bij de politie en er zijn maatregelen getroffen om deze fraude in de toekomst te voorkomen. Ook hebben we hierover afstemming gehad met de externe accountant.

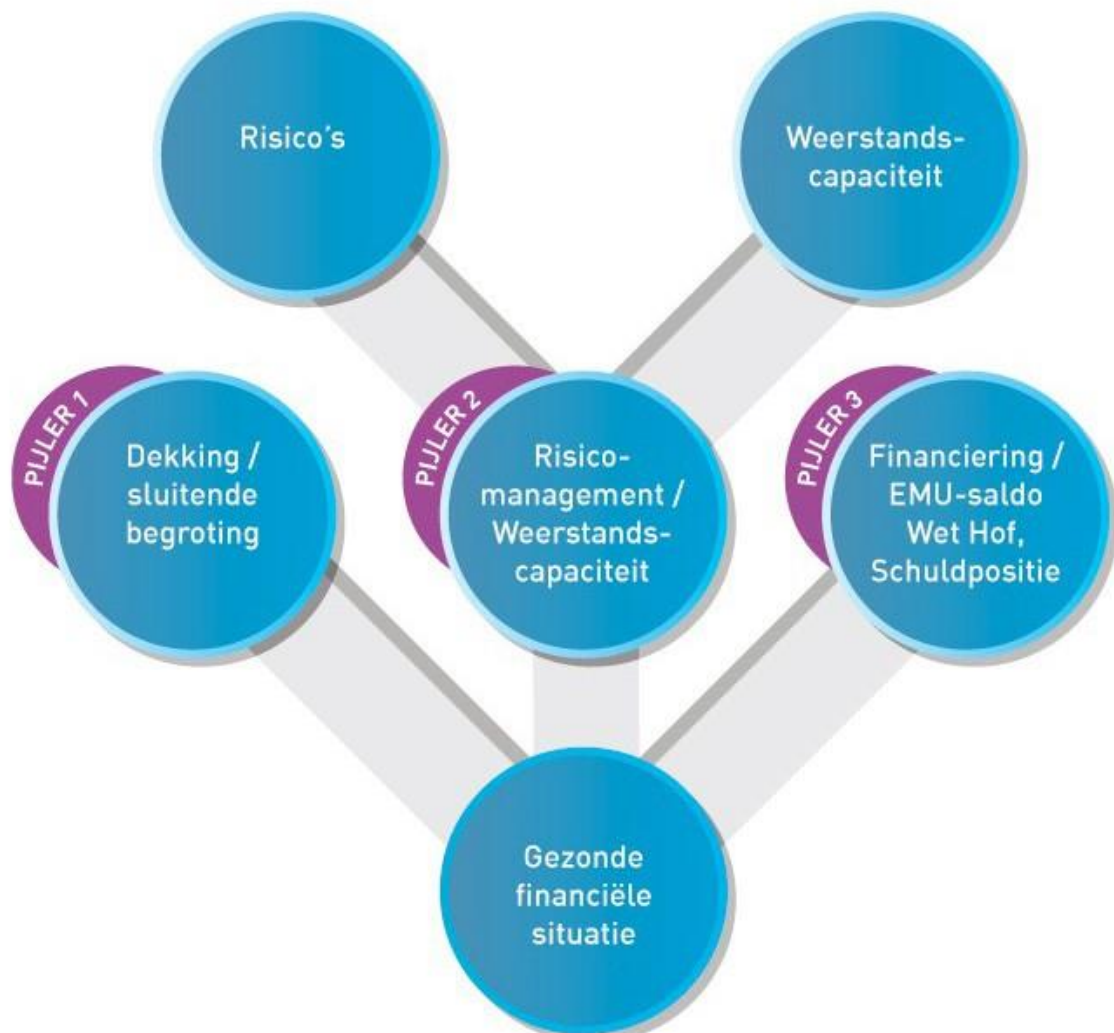
# Financiering

Het doel van deze paragraaf is om de financiële positie van de gemeente op basis van het door de raad vastgestelde [treasurystatuut](#) te evalueren. Daarnaast is de paragraaf een belangrijk instrument voor het transparant maken van de financieringsfunctie. De centrale doelstelling van het treasurybeleid is het beheren van de financiële geldstromen, en het beperken van de financiële risico's voor de gemeente.

De uitvoering van treasury wordt wettelijk geregeld in de [Wet Financiering Decentrale Overheden \(FIDO\)](#). Deze wet regelt dat de uitvoering van de treasuryfunctie binnen de gemeente uitsluitend de publieke taak dient, en geschiedt binnen de financiële kaders van de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

## Financiële strategie en beleid

Zoals ook te lezen is in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing, sturen we voor gezonde gemeentefinanciën op drie belangrijke pijlers. In onderstaand schema is dit weergegeven.



*Dekking/sluitende begroting* wordt nader toegelicht bij de financiële hoofdlijnen van de [programmabegroting](#) en in deze [programmarekening](#).

*Risicomanagement/weerstandscapaciteit* wordt nader toegelicht in de [paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing](#).

In deze paragraaf zal nader ingegaan worden op de 3e pijler “financiering, Wet hof / EMU-saldo en Schuldpositie”.

# Financiering

## Financieringsbeleid

De belangrijkste doelen van ons beleid, zoals vastgelegd in het [treasurystatuut](#), zijn:

- Overtollige gelden zetten we alleen uit bij banken of instellingen die voldoen aan de eisen van de Wet Fido en de bijbehorende uitvoeringsregeling.
- Het aantrekken van leningen gebeurt door bij tenminste 3 financiële instellingen een offerte aan te vragen.
- We maken alleen gebruik van financiële instrumenten om risico's te verkleinen en niet om te speculeren.

Uit deze keuzes blijkt dat we voor een laag risicoprofiel gekozen hebben.

## Algemene ontwikkelingen

### Kortlopende financiering

Tot de start van de oorlog in Oekraïne was de kortlopende financieringsrente bij de Europese Centrale Bank (ECB) negatief. Vanwege de forse inflatie door de oorlog (hogere voedsel en energieprijzen) heeft de ECB de centrale rente diverse malen verhoogd met als doel om de inflatie te remmen. Dit heeft geleid tot een stijging van de kortlopende rente. De huidige rentepercentages voor financieringsmiddelen voor de korte termijn zijn veelal gekoppeld aan de Euribor-rentes en bedraagt momenteel ongeveer 3,9%. Veel experts verwachten dat de ECB in 2024, indien de inflatie voldoende afgenomen is, de rente weer gaat verlagen met als gevolg een lagere kortlopende en langlopende rente.

### Langlopende financiering (kapitaalmarkt)

Vanwege de renteverhogingen van de ECB is vanzelfsprekend ook de kapitaalmarktrente gestegen. De huidige kapitaalmarktrente (looptijd 25 jaar) ligt rond 3,0%. We verwachten dat deze rente het komende jaar weer licht zal dalen zodra de ECB renteverlagingen gaat doorvoeren.

## Financieringsbehoefte

De gemeente Maashorst werkt vanuit totaalfinanciering. Alle gemeentelijke inkomsten en uitgaven worden hierbij gesaldeerd voordat we ons op de geld- of kapitaalmarkt begeven. Goed inzicht in het verloop van inkomsten en uitgaven leidt tot betere sturing op de benodigde liquiditeiten voor de komende jaren, de aan te trekken externe financiering en de ontwikkeling van de rentekosten.

In onderstaande tabel vindt u een weergave van de ontwikkeling van de financieringspositie in 2023 middels een kasstroomoverzicht. Een kasstroomoverzicht is een overzicht van de feitelijke geldstromen die in een organisatie in de loop van een boekjaar binnenkomen en uitgaan. Op basis van dit overzicht kan geconcludeerd worden dat we 2023 afsluiten met een licht financieringsoverschot. Zoals zichtbaar is in het overzicht in de programmabegroting 2024 zal er in 2024 naar verwachting weer een fors financieringstekort zijn, waardoor een langlopende lening afgesloten zal moeten worden. De forse negatieve kasstroom overstijgt namelijk de kasgeldlimiet. Het meerjarig beeld van de financieringspositie is wel lastig te bepalen. Een aanzienlijk aantal investeringen dient nog opgepakt te worden. Zie hiervoor de bijlage [Staat van onderhanden werken](#). Ook realisaties binnen de grondexploitaties zijn soms moeilijk te plannen. Verdragende omstandigheden hierbij zijn ecologische/geologische vondsten, lopende procedures, het stikstofbesluit en het PFAS besluit.

<b>Kasstroom uit operationele activiteiten</b>		
Saldo programmarekening		11.444
Afschrijvingen		6.675
Mutatie werkkapitaal		9.292
- Mutatie voorraden (afname)	9.148	
- Mutatie vorderingen	-6.249	
- Mutatie kortlopende schulden excl. Bankschulden	6.392	
Mutatie reserves		-4.248
Mutatie voorzieningen		-835
<b>Kasstroom uit operationele activiteiten</b>		<b>22.327</b>
<b>Kasstroom uit operationele activiteiten</b>		
Investeringen immateriële vaste activa		-29
Desinvesteringen immateriële vaste activa		0
Investeringen materiële vaste activa		-10.267
Desinvesteringen materiële vaste activa (bijdrage derden)		1.002
Investeringen financiële vaste activa		0
Desinvesteringen financiële vaste activa		0
<b>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</b>		<b>-9.293</b>
<b>Kasstroom uit operationele activiteiten</b>		
Opname langlopende geldleningen		0
Aflossing langlopende geldleningen		-6.703
Mutatie kasgeldleningen		0
<b>Kasstroom uit financieringsactiviteiten</b>		<b>-6.703</b>
<b>Totale mutatie geldmiddelen</b>		<b>6.331</b>
<b>De mutatie in geldmiddelen is als volgt te specificeren:</b>		
Liquide middelen ultimo vorig dienstjaar:		-3.763
Liquide middelen ultimo dienstjaar:		2.568
<b>Mutatie geldmiddelen</b>		<b>6.331</b>

## Inzicht rentelasten/-baten

De BBV-voorschriften schrijven voor dat we ook inzicht moeten geven in de rentelasten, het renteresultaat, de financieringsbehoefte en de manier waarop we rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden toerekenen.

Schematisch kan de rentetoerekening als volgt weergegeven worden:

		<b>Begroot 2023 inclusief wijzigingen</b>	<b>Werkelijk 2023</b>
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	€ 2.462.931	€ 2.432.014
b.	De externe rentebaten (idem)	- € 301.634	- € 582.561
	<b>Totaal door te rekenen externe rente</b>	<b>€ 2.161.297</b>	<b>€ 1.849.453</b>
c1.	De rente die aan de grondexploitatie <b>moet</b> worden doorberekend	- € 892.194	- € 891.896
c2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld <b>moet</b> worden toegerekend	- € 137.963	- € 137.963

c3.	De rentebaar van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	€ 238.995	€ 242.975
		<b>-€ 791.162</b>	<b>-€ 786.883</b>
	<b>Saldo door te rekenen externe rente</b>	<b>€ 1.370.135</b>	<b>€1.062.569</b>
d1.	Rente over eigen vermogen	€ 0	€ 0
d2.	Rente over voorzieningen	€ 31.082	€ 31.082
	<b>Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente</b>	<b>€ 1.401.217</b>	<b>€ 1.093.651</b>
e.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-€ 1.552.629	-€ 1.200.609
f.	<b>Renteresultaat op het taakveld Treasury(-=positief, +=negatief)</b>	<b>-€ 151.412</b>	<b>-€ 106.958</b>

Ad. a: Betreft de rentelasten over de reeds opgenomen langlopende geldleningen en de rente over kortlopende financiering (rekening-courant en kasgeldleningen).

Ad. b: Betreft de renteopbrengsten over de verstrekte langlopende leningen aan Area en derden en overige rentebaten (bijv. rente startersleningen).

Ad. c1: De toe te rekenen rente aan de grondexploitatie (Bouwgronden In Exploitatie) betreft het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille van de gemeente, naar verhouding vreemd vermogen/totaal vermogen, indien geen sprake is van projectfinanciering (volgens de notitie grondexploitaties 2016 van de commissie BBV). Voor 2023 is dit 1,76%. Jaarlijks wordt dit percentage herrekend.

Ad. c2: Wanneer specifieke leningen extern zijn aangetrokken om deze vervolgens voor hetzelfde bedrag door te verstrekken aan een derde partij, wordt dit ook gezien als projectfinanciering. Dit betekent dat de rentelasten en -baten niet opgenomen worden in de renteomslag. Voor Maashorst betreft dit 2 geldleningen die doorgeleend zijn aan woningbouwcorporatie Area.

Ad. c3: Dit betreft de rentebaten van de doorgeleende geldleningen aan stichting Area en overige rentebaten (zie ook C2).

Ad. d1: Binnen de gemeente Maashorst wordt er geen rente toegevoegd aan reserves.

Ad. d2: Dit betreft de rentetoevoeging aan de voorziening nr. 7503001 Afkoop onderhoud begraafplaats (4,0%). Deze voorziening is op contante waarde gewaardeerd. In dat geval is rentetoevoeging aan de voorziening toegestaan.

Ad. e/f: De totaal aan taakvelden toe te rekenen rente bedraagt €1.093.651. De omslagrente wordt berekend door de werkelijk aan de taakvelden toe te rekenen rente (in euro's) te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa die integraal zijn gefinancierd. Op basis van de uitgangspunten in de BBV notitie rente, mag het omslagpercentage worden afgerond om een consistent percentage te kunnen hanteren.

Het te hanteren omslagpercentage is voor 2023 vastgesteld op 0,9%. Echter door het niet realiseren van een fors aantal investeringen was het niet nodig om een langlopende geldlening af te sluiten en is daardoor het saldo aan toe te rekenen rente een stuk lager. Hierdoor is het noodzakelijk om de werkelijke omslagrente te verlagen naar 0,7%.

Door het afronden van het omslagpercentage ontstaat verder een renteresultaat. Zoals te zien is in het renteschema is het werkelijke renteresultaat €45.000 lager dan begroot. Hiertegenover staat een fors voordeel van ongeveer €350.000 rente op de taakvelden doordat het rentepercentage verlaagd moest worden van 0,9% naar 0,7%.

# Wet Hof / EMU-saldo

De Europese regeringsleiders hebben in 2011 afspraken gemaakt om de financiële stabiliteit van de EU en de eurozone te waarborgen. De Europese afspraken ten aanzien van begrotingsdiscipline zijn in Nederland opgenomen in de Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet Hof). Voor decentrale overheden vloeien hier verplichtingen uit voort.

## Schatkistbankieren

Om de overheidsschuld en het financiële risico voor decentrale overheden te verminderen wil het kabinet dat gemeenten hun overtollige middelen niet meer overal kunnen stallen. Hiervoor is per 15 december 2013 de Wet Schatkistbankieren van kracht geworden. De Wet verplicht alle decentrale overheden om hun overtollige (liquide) middelen, boven een bepaald drempelbedrag, aan te houden in de schatkist. Het woord 'overtollig' verwijst naar alle middelen die decentrale overheden niet onmiddellijk nodig hebben voor de publieke taak. Een decentrale overheid behoudt, op basis van de wet Fido, de mogelijkheid om leningen te verstrekken en uitzettingen te verrichten uit hoofde van de publieke taak. Deelname aan Schatkistbankieren verandert daar niets aan.

Vanaf 1 juli 2021 is de drempel voor gemeenten voor verplicht Schatkistbankieren verhoogd van 0,75% naar 2% van het begrotingstotaal bij aanvang van het jaar. Het minimum drempelbedrag is ook verhoogd van € 250.000 naar € 1 miljoen.

De komende jaren verwachten wij, als gevolg van de grote onderhanden werken positie, geen overtollige middelen te bezitten. De financiële gevolgen van het verplicht Schatkistbankieren zijn naar verwachting voor onze gemeente dan ook te verwaarlozen.

Zoals in onderstaand overzicht is waar te nemen is in 2023 het drempelbedrag niet overschreden. Derhalve is voldaan aan het Schatkistbankieren.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar 2023			
(1)	Drempelbedrag	3.470			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	185	494	1.378	1.613
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	3.285	2.976	2.092	1.857
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
<b>(1) Berekening drempelbedrag</b>					
		Verslagjaar 2023			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	173.513			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	173.513			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.	Drempelbedrag	3.470			
<b>(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen</b>					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	16.664	44.938	126.734	148.379
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	185	494	1.378	1.613

# Wet Hof

## Beleid

Het doel van de Wet HOF (houdbare overheidsfinanciën) is ervoor te zorgen dat Nederland voldoet aan de binnen Europa afgesproken norm van maximaal 3% tekort op de begroting. De 3%-norm is daarbij doorvertaald naar een aandeel voor de decentrale overheden. Het Rijk hanteert een zogenaamde 'macronorm' voor de drie decentrale overheden gezamenlijk. Na een constructieve dialoog hebben het Rijk en decentrale overheden elkaar gevonden in een macro EMU-norm van -0,4 procent van het BBP per jaar voor de periode 2019 tot en met 2023. Het gemeentelijk aandeel in de macronorm bedraagt -0,27 procent en wordt per individuele gemeente verdeeld op basis van het begrotingstotaal. De individuele EMU-referentiewaarde betreft geen norm maar een indicatie van het aandeel dat de gemeente in de gezamenlijke tekortnorm heeft. Dat betekent dat er geen (individuele) sancties van toepassing zijn. Deze meerjarige afspraak is besloten om tot en met 2023 bestuurlijke rust en duidelijkheid te creëren voor alle partijen inzake de EMU-norm. Zodra er wel sancties volgen, gaan wij daar op sturen.

## Inzicht in individuele EMU-saldi

Het EMU-saldo geldt binnen de Europese Unie als een indicator om de gezondheid van de overheidsfinanciën te kunnen bepalen. Het EMU-saldo is het verschil van inkomsten en uitgaven en geeft aan of er sprake is van een overschot of een tekort.

Het werkelijke EMU-saldo 2023 van de gemeente Maashorst is +€10,3 miljoen. Hiermee overschrijden we de norm van -€3,4 miljoen niet. In de begroting was zelfs een overschrijding van 11,3 miljoen geraamd, maar vanwege de grote lijst aan onderhanden werken is de norm niet overschreden.

Het meerjarige inzicht (inclusief geprognostiseerde balans) is opgenomen in de [programmabegroting 2024](#).

## Schuldpositie

### Financieringsbeleid

Het financieringsbeleid is er op gericht om zo lang mogelijk de uitgaven met “kort geld” te financieren en pas vaste leningen aan te trekken wanneer dat noodzakelijk is. Wij streven er naar de benodigde leningen tegen zo laag mogelijke kosten aan te trekken en tegelijkertijd de renterisico's te beheersen. Door een meerjarige raming van het financieringstekort proberen we dit zo goed mogelijk in beeld te brengen. De liquiditeitsbehoefte in onze gemeente gedurende de periode 2023 t/m 2026 wordt in belangrijke mate bepaald door de geplande investeringen en ontwikkelingen binnen het grondbedrijf.

Onderstaand een overzicht van het verloop van onze langlopende schuld.

Jaar	Totaalbedrag langlopende schuld per 31 december
2018	€86 miljoen
2019	€79 miljoen
2020	€ 68 miljoen
2021	€ 61 miljoen
2022	€ 74 miljoen
2023	€ 68 miljoen
2024	€ 80 miljoen *

\* = schatting.

Door de geplande afwikkelingen van de onderhandenwerkenlijst, is de verwachting dat in 2024 een langlopende lening van €20.000.000 afgesloten zal moeten worden. In het bestedings- en dekkingsplan van de programmabegroting 2024 zijn de bijbehorende rentelasten opgenomen op basis van een rente van 3,0% (is tevens actuele rente).

## Risico's

Onder risico's worden met name renterisico's (van vaste schuld en vlottende schuld) verstaan. Voor de toetsing van het renterisico heeft de overheid twee instrumenten gedefinieerd, namelijk de kasgeldlimiet en de rente risiconorm.

*De kasgeldlimiet* geeft aan hoeveel de gemeente kort mag financieren als percentage van de begroting. De toegestane kasgeldlimiet bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal.

*De renterisiconorm* heeft als doel om het renterisico bij herfinanciering te beheersen. De renterisiconorm houdt in, dat de jaarlijkse verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal bij aanvang van het jaar.

## De kasgeldlimiet

### Verantwoording benutting kasgeldlimiet 2023 (bedragen x € 1.000)

Stap	Variabelen kasgeldlimiet	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
1	Netto vlottende schuld (+) of Overschot middelen (-)	3.526	1.995	-1.386	-2.280
2	Kasgeldlimiet	14.749	14.749	14.749	14.749
3a	Ruimte onder de kasgeldlimiet (2>1)	11.223	12.754	16.135	17.029
3b	Overschrijding van de kasgeldlimiet (1>2)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	<b>Berekening kasgeldlimiet</b>				
2a	Begrotingstotaal	173.513			
2b	Percentage regeling	8,5%			
	Kasgeldlimiet (2a x 2b)	14.749			

Volgens de wet Fido mag de kasgeldlimiet gedurende maximaal drie achtereenvolgende kwartalen worden overschreden. In 2023 is de kasgeldlimiet niet overschreden. Door de nieuwe investeringen in de recente begrotingen en de geplande afwikkelingen van de onderhandenwerkenlijst is de verwachting dat in 2024 een langlopende lening van €20.000.000 afgesloten moeten worden voor de gemeente Maashorst. Verwachting is dat de kasgeldlimiet overschreden gaat worden.



## De renterisiconorm

Het renterisico met betrekking tot de renterisiconorm gaat over de contractuele renteherzieningen en de aflossingen op de vaste schuld. Het renterisico wordt verkleind door aflossingen in de tijd te spreiden. Het renterisico wordt in een jaar getoetst aan de renterisiconorm. Deze wordt berekend door een vastgesteld percentage (20%) te vermenigvuldigen met het begrotingstotaal. Het renterisico kan worden gestuurd door bij het aantrekken van nieuwe langlopende financieringsmiddelen rekening te houden met de vervalddata en renteherzieningen van de bestaande schuld.

In onderstaand overzicht wordt de renterisiconorm en het renterisico uiteengezet.

Stap	Variabelen Renterisiconorm	2023
1.	Renteherzieningen	0
2.	Aflossingen opgenomen geldleningen	6.703
<b>3.</b>	<b>Renterisico op de vaste schuld (1+2)</b>	<b>6.703</b>
4.	Renterisiconorm	34.703
<b>5.</b>	<b>Ruimte onder de renterisiconorm (4 -/- 3)</b>	<b>28.000</b>
	<b>Berekening renterisiconorm</b>	
4a.	Begrotingstotaal 2023	173.513
4b.	Vastgesteld percentage	20%
4.	Renterisiconorm (4a.* 4b. / 100)	34.703

# Grondbeleid

In deze paragraaf worden de effecten van het grondbeleid op de grondexploitaties beschreven en wat de financiële positie van het Grondbedrijf is.

## Grondbeleid

### Grondbeleid

#### Visie en uitvoering grondbeleid

In de raadsvergadering van 24 november 2022 is de Nota Grondbeleid Maashorst 2022 vastgesteld. De Nota Grondbeleid helpt de gemeente Maashorst om haar koers en rol voor de grondpolitiek en gewenste ruimtelijke ontwikkelingen te bepalen in een dynamische markt met een continue verandering van omstandigheden. Het grondbeleid draagt bij aan:

- Waarmaken bestuurlijke en sectorale ambities, bijvoorbeeld versnellingsagenda woningbouw, ruimtelijke ordening, economie, transformatie buitengebied, duurzaamheid, natuur, recreatie en toerisme.
- Een afwegingskader t.b.v. de inzet van vrijkomende locaties/vastgoed en gemeentelijke (strategische) gronden.
- Een afwegingskader t.b.v. het omgaan met private initiatieven.

Het grondbeleid is een middel om gemeentelijke ambities te realiseren. Daarnaast helpt het vastgestelde grondbeleid om keuzes te maken en te prioriteren voor welke ambities en sectoraal beleid de schaarse grond wordt ingezet. De doelstellingen van het grondbeleid zijn onder meer:

- Het faciliteren en sturen van bestuurlijke en maatschappelijk gewenste ruimtelijke ontwikkelingen.
- Bij ruimtelijke ontwikkelingen het rechtvaardig verdelen van kosten en opbrengsten tussen gemeente en grondeigenaren.
- Het transparant maken en beheersen van de risico's bij ruimtelijke ontwikkelingen en projecten.

De gemeente Maashorst heeft voor een dynamisch grondbeleid gekozen, waarbij per ruimtelijke ontwikkeling maatwerk zal worden toegepast om te bepalen welke rol de gemeente speelt en inzet van instrumenten het beste past. De gemeente maakt op basis van ambitie, prioriteit en de mate van gewenste regie de afweging tussen faciliterend, proactief faciliterend en actief grondbeleid.

## Prognose grondexploitaties

Verwachte resultaten per grondexploitatie

Per 1 januari 2024 zijn er 13 actieve grondexploitaties. Eind 2023 is de grondexploitatie Akkerwinde afgesloten. In onderstaande tabel is per grondexploitatie een aantal cijfers weergegeven:

- De boekwaarde per 1-1-2024 (het saldo van de tot nog toe gerealiseerde kosten en opbrengsten, in de tabel exclusief de correctie verliesvoorziening). Een negatieve boekwaarde betekent dat er tot nog toe meer opbrengsten dan kosten zijn geweest.
- De nog te realiseren kosten en opbrengsten tot einde looptijd van de grondexploitaties.
- De Netto Contante Waarde (NCW) per 1-1-2024. Dit zijn alle reeds gemaakte en nog te maken kosten en opbrengsten teruggerekend naar 1-1-2024. De projecten met een negatieve NCW (in de tabel hieronder met een -teken) zijn winstgevend (want kosten minus opbrengsten). De weergegeven te verwachten resultaten zijn inclusief eventuele tussentijdse winstnemingen.
- Op basis van het voorzichtigheidsbeginsel moet een voorzien verlies direct voor het geheel worden genomen in de vorm van een te treffen voorziening. Zie ook de toelichting bij 'reserves en voorzieningen'. Bij de projecten waarvoor dit geldt is in de tabel een bedrag opgenomen in de kolom 'verliesvoorziening per 1-1-2024'.

Grondexploitatie	Boekwaarde per 1-1-2024	Nog te realiseren kosten	Nog te realiseren opbrengsten	Geraamd resultaat eindwaarde	Verliesvoorziening per 1-1-2024
Leeuweriksweg	€ 1.047.627	€ 1.466.804	€ 3.267.794	€ -726.363	V
Hoevenseweg	€ 163.032	€ 74.211	€ 410.030	€ -187.202	V
Reek Zuid	€ 6.446.299	€ 1.395.098	€ 2.761.596	€ 5.079.801	N € 4.692.950
Voederheil II	€ -263.326	€ 3.621.163	€ 4.846.451	€ -2.729.139	V
Repelakker	€ -127.834	€ 228.530	€ 141.321	€ -1.420.531	V
Kerkstraat Oost	€ 327.212	€ 1.208.904	€ 631.982	€ 904.134	N € 869.025
Hoenderbos/Velmolen	€ -1.204.477	€ 845.992	€ 46.245	€ -16.135.314	V
De ruiter	€ -2.041.753	€ 7.727.979	€ 6.138.205	€ -685.653	V
Uden Noord I	€ 12.781.974	€ 5.626.418	€ 8.098.320	€ 10.310.072	N € 9.338.150
Uden Noord II	€ 3.231.236	€ 717.837	€ 1.787.125	€ 2.161.948	N € 1.958.143
Velmolen-Oost	€ -654.966	€ 552.443	€ 127.890	€ -11.766.944	V
Eikenheuvel	€ 8.346.384	€ 17.660.378	€ 25.974.348	€ 32.414	N € 28.782
Hoogveld-Zuid	€ 10.378.205	€ 4.524.365	€ 18.214.272	€ -3.311.702	V
<b>totaal</b>	<b>€ 38.456.613</b>	<b>€ 45.650.112</b>	<b>€ 72.445.579</b>	<b>€ 18.474.479</b>	<b>€ 16.887.050</b>

*Het geprognosticeerd resultaat van de grondexploitaties met een 'V' is voordelig en met een 'N' nadelig*

Het totaal te verwachten resultaat van de grondexploitaties is ten opzichte van 1-1-2023 met afgerond € 2,1 miljoen verslechterd. Dit is inclusief de (tussentijdse) winstnemingen. De tussentijdse winstnemingen vormen een kostenpost ten laste van het resterende resultaat van de grondexploitaties. Exclusief de tussentijdse winstnemingen (afgerond € 1,16 miljoen) bedraagt de verslechtering van het resultaat ongeveer € 0,94 miljoen. Bij een aantal grondexploitaties is de looptijd verlengd als gevolg van langere planologische procedures en contractonderhandelingen. Dit leidt onder meer tot hogere plankosten. Daarnaast zijn bij enkele projecten kostenposten toegevoegd, zoals extra kosten voor fora & fauna en bodemsanering. Deze kostenstijgingen worden gedempt door het voordeel van de gedaalde rente op de grondexploitaties (van 2,11% naar 1,76%). In het MJP 2024 is een uitgebreidere toelichting opgenomen op bovenstaande cijfers. Deze toelichting omvat onder meer per grondexploitatie een verschillenanalyse van de verwachte resultaten per 1-1-2023 en 1-1-2024.

#### Gehanteerde uitgangspunten

De in de grondexploitaties te gebruiken parameters bepalen we zorgvuldig en hebben grote invloed op het resultaat. De te hanteren disconteringsvoet is conform de BBV regelgeving gelijk gesteld aan het meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank (ECB), te weten 2%. De rente in de grondexploitaties is momenteel gebaseerd op het gemiddelde rentepercentage over het vreemd vermogen, meerjarig 1,76%. Bij het bepalen van de te hanteren parameters voor kosten- en opbrengstenstijging maken we gebruik van de Outlook grondexploitaties 2024 van Metafoor Ruimtelijke Ontwikkeling. Deze Outlook is gebaseerd op de jaarcijfers en prognoses van een aantal toonaangevende instanties zoals ABN AMRO, BDB, CBRE, CBS, DNB, ING, NVM en Rabobank. Met behulp van deze cijfers wordt een zo goed mogelijke inschatting gemaakt van de ontwikkeling van de parameters voor kosten en opbrengsten.

Het voorgaande leidt tot de volgende in de grondexploitaties te hanteren parameters. Op projectniveau kan van deze parameters worden afgeweken als daar aanleiding voor is. In enkele projecten is daarvan sprake. Dit is bijvoorbeeld het geval als er een koopovereenkomst voor de verkoop van grond gesloten is. Er is dan doorgaans geen sprake meer van een standaard opbrengstenstijgingspercentage, maar van een specifieke contractuele bepaling in de overeenkomst.

<b>Parameters</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>	<b>2026</b>	<b>2027&gt;</b>
Disconteringsvoet	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%
Kostenstijging	3,00%	2,00%	2,00%	2,00%
Opbrengstenstijging wonen	1,50%	2,00%	2,00%	2,00%
Opbrengstenstijging bedrijven	1,00%	1,00%	1,00%	2,00%
Rente	1,76%	1,76%	1,76%	1,76%

#### Resterende programma

Per 1-1-2024 resteert het in de volgende tabel opgenomen uit te geven programma. Per soort (wonen, bedrijven of maatschappelijk) is weergegeven in welk jaar de uitgifte te verwachten is. Het gaat dus niet om de realisatie van bijvoorbeeld woningen, maar de verkoop van de grond om de woningen daarna te realiseren. Op basis van een gemiddelde bouwtijd is de oplevering van de woningen 1-1,5 jaar later dan de gronduitgifte. In het project Reek-Zuid geven we een 12-tal woon/werkkavels uit. Deze zijn in de tabel opgenomen onder 'wonen'.

<b>Programma nog te realiseren</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>	<b>2026</b>	<b>2027</b>	<b>2028</b>	<b>2029</b>	<b>totaal</b>
Wonen (aantal)	149	92	166	95	94	93	<b>689</b>
Bedrijven (m2)	8.532	50.680	68.387	32.633	4.638		164.870
Maatschappelijk (m2)	700						700

## Winstneming

### Winstneming

Het voorzichtigheidsbeginsel leidt ertoe dat realisatie van winst moet worden uitgesteld tot daarover voldoende zekerheid bestaat. Dit betekent echter niet dat pas winst moet worden genomen bij het afsluiten van het grondexploitatiecomplex. Volgens het realisatiebeginsel dient de winst ook tussentijds te worden genomen. Voor winstneming geldt de Percentage of Completion methode (POC): voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst op basis van de eindwaarde worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) stelt hieraan een aantal voorwaarden.

In 2023 is er een winstneming gedaan van in totaal afgerond € 1,16 miljoen. Voor het grootste gedeelte betreft dit een tussentijdse winstneming op basis van de POC. Deze is in 2023 vooral gerealiseerd door de grondverkoop in de projecten De Ruiters en Hoenderbos-Velmolen. In de eind 2023 afgesloten grondexploitatie Akkerwinde is € 28.619 winst genomen.

## Risico's

### Risico's

Het voeren van actief grondbeleid middels grondexploitatie brengt diverse risico's met zich mee. Er zijn (aanzienlijke) investeringen gemoeid bij de productie van bouwrijpe gronden. Risico's die zich voordoen hebben effect op onder meer de aandachtsgebieden fasering, programmering, fiscaliteit, verwervingen, milieu, rente, markt, organisatie en andere. Het risicoprofiel verschilt per project en hangt af van onder meer de hoogte van de investering(en), het product (wonen, bedrijven, maatschappelijk), eventuele fysieke belemmeringen zoals bodemsanering, waterberging en (ondergrondse) infrastructuur.

#### *Systematiek*

Om tot een benodigde risicoreserve voor de grondexploitatie als geheel te komen kijken we naar risico's op zowel macroniveau als projectniveau. Dit doen we op basis van een kwalitatieve risicoanalyse. Hierbij identificeren we risico's, wegen deze op basis van een kans maal impact en formuleren beheersmaatregelen om de risico's te verminderen, te vermijden, te accepteren of over te dragen.

Met deze werkwijze sluiten we zoveel mogelijk aan bij de uitgangspunten voor risicomanagement zoals geformuleerd in de vastgestelde nota weerstandsvermogen en risicobeheersing van de gemeente Maashorst.

### *Risico's op macroniveau*

Voor de macrorisico's is een gevoeligheidsanalyse gedaan op alle grondexploitaties door het opstellen van een basis risico scenario en een worst case scenario. In deze scenario's doen we aannames voor het wijzigen van een aantal parameters ten opzichte van de vastgestelde grondexploitaties zoals opbrengstendaling (%), uitgiftevertraging (jaar), rentestijging (%) en kostenstijging (%). Het risicobedrag is het gemiddelde van het basis risicoscenario en het worst case risicoscenario, beide met een kans van 50% dat dit scenario zich voordoet.

### *Projectspecifieke risico's*

Voor een aantal projecten zijn projectspecifieke risico's geformuleerd. Dit gebeurt eveneens op basis van een inschatting van de kans dat het risico zich voordoet en de financiële impact. De opstelsom van de macrorisico's en de projectspecifieke risico's gecorrigeerd met de te verwachten winst van de projecten leidt tot het benodigde weerstandsvermogen.

In het MJP 2024 is een uitgebreidere toelichting opgenomen over de risico's met betrekking tot de grondexploitaties. Jaarlijks vindt een actualisatie van de grondexploitaties plaats. Een onderdeel hiervan is het opnieuw beoordelen van zowel de macrorisico's als de projectspecifieke risico's. Het onderkennen en inzichtelijk maken van risico's is een cyclisch proces als onderdeel van risicomangement. Op basis van de uitgevoerde risicoanalyse en het daaruit voortvloeiende benodigde weerstandsvermogen is er ruim voldoende weerstandscapaciteit beschikbaar binnen de gemeente Maashorst.

## Reserves en voorzieningen

### Reserves en voorzieningen

Binnen de gemeente Maashorst kennen we drie reserves en drie voorzieningen gerelateerd aan de grondexploitaties. Jaarlijks vindt er een herijking plaats. In onderstaande tabel is de actuele stand weergegeven.

<b>Reserves &amp; voorzieningen</b>	<b>1-1-2023</b>	<b>1-1-2024</b>
Algemene Bedrijfsreserve Grondbedrijf (ABR)	€ 6.237.910	€ 9.320.058
Reserve Bovenwijkse Infrastructuur	€ 132.871	€ 168.078
Reserve Bovenwijkse voorzieningen	€ 5.669.899	€ 6.816.059
Voorziening gerealiseerde complexen	€ 347.024	€ 424.967
Voorziening exploitatienadelen	€ 16.116.752	€ 16.887.050
Voorziening herwaardering	€ 1.656.744	€ 1.677.536

### *De Algemene Bedrijfsreserve grondbedrijf (ABR)*

De ABR dient als buffer en is bedoeld om tegenvallers en risico's binnen het grondbedrijf op te vangen. Deze reserve is ingesteld met meerdere bestedingsdoelen:

- Opvangen van eventuele (verwachte) nadelen op grondexploitatiecomplexen.
- Risicobuffer op basis van het Meerjarenperspectief Grondbedrijf/jaarlijkse risico-inventarisatie.
- Treffen van voorzieningen voor herwaardering van gronden.
- Egalisatie van tijdelijke tekorten van overige reserves van het grondbedrijf.

De ABR wordt gevoed door de winstnemingen uit projecten. Periodiek vinden stortingen door de Algemene Dienst plaats als de reserve onder een vooraf bepaald niveau komt. Als de reserve boven een bepaald niveau komt wordt dit toegevoegd aan de Algemene Reserve van de gemeente. De onttrekkingen aan de reserve bestaan onder meer uit afdrachten aan de Reserve Bovenwijkse Voorzieningen en de stortingen in de Voorziening exploitatienadelen.

### ***Reserve Bovenwijkse Infrastructuur***

Deze reserve is inmiddels vervangen door de Reserve Bovenwijkse Voorzieningen. Op het moment dat aan de lopende verplichtingen (laatste project) van deze reserve is voldaan wordt deze reserve afgesloten en wordt het eventuele saldo toegevoegd aan de Reserve Bovenwijkse Voorzieningen.

### ***Reserve Bovenwijkse Voorzieningen***

Deze reserve is ingesteld met als doel realisering van bovenwijkse/gebiedsoverstijgende infrastructurele voorzieningen. Deze reserve wordt gevoed met een storting van (maximaal) € 14,90 per m<sup>2</sup> verkochte grond dan wel te realiseren m<sup>2</sup> bruto vloeroppervlak (bvo). Ook bij particuliere initiatieven (kostenverhaal) is deze bijdrage van toepassing. De besteding uit dit fonds heeft enige vertraging opgelopen in de fusieperiode van de gemeente. We verwachten dat in 2024 een groot deel van de projecten wordt voortgezet waarmee deze voorziening kan worden verlaagd. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024 is de nota kostenverhaal vervallen. Dat betekent dat er geen nieuwe stortingen en afdrachten meer plaatsvinden voor nieuwe projecten (ingediend na 1 januari jl.). Dit geldt zowel voor gemeentelijke projecten als particuliere initiatieven.

### ***Voorziening exploitatienadelen***

Op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is het verplicht een voorziening te treffen voor verlieslatende exploitaties. Dit wordt gedaan op basis van de Netto Contante Waarde-methode. De voorziening is per saldo met afgerond € 777.000 toegenomen naar aanleiding van de actualisaties van de in het bovenstaande overzicht vermelde grondexploitaties.

De voorziening verlieslatende complexen berekenen we op basis van de contante waarde van het verlies. De contante waarde van het verlies is afgerond € 1,6 miljoen lager dan het geraamde verlies op basis van eindwaarde. Dit verschil ontstaat vrijwel geheel door de projecten Uden-Noord I (afgerond € 0,97 miljoen), Uden-Noord II (afgerond € 0,20 miljoen) en Reek-Zuid (afgerond € 0,39 miljoen). Het verschil ontstaat door de hoge boekwaarden van de projecten in combinatie met de rentekosten over de resterende looptijd van de projecten.

### ***Voorziening herwaardering***

Deze voorziening dekt het verschil af tussen de huidige boekwaarde en de marktwaarde van percelen die bij de gemeente op de balans staan, voor het geval dat de geplande bebouwing op deze locaties of andere beoogde bestemmingen niet doorgaan of als sprake is van waardedaling.

### ***Voorziening gerealiseerde complexen***

Deze voorziening is nodig ter dekking van de laatste werkzaamheden of nakomende kosten bij al administratief afgesloten complexen.

# Lokale heffingen

De lokale lasten vormen een belangrijk onderdeel van de inkomsten van gemeenten, en zijn een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid. In deze paragraaf zijn de bestaande beleidsuitgangspunten en -voornemens betreffende belastingen opgenomen en toegelicht middels de volgende onderdelen:

- totaaloverzicht gerealiseerde opbrengsten belastingen;
- beleid ten aanzien van de lokale heffingen;
- overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, waarin de lasten en baten inzichtelijk zijn gemaakt en waar de extra comptabele berekening van het opslagpercentage overhead tot uitdrukking komt. Dit alles op basis van de uitgangspunten dat tarieven van heffingen hoogstens kostendekkend mogen zijn;
- aanduiding van de lokale lastendruk, ook afgezet tegen buurgemeenten;
- beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

De voorstellen ten aanzien van de belastingen en leges worden afzonderlijk aan de raad voorgelegd. Daarin zijn alle tarieven opgenomen. Voor de hoogte van de belastingen, rechten en tarieven gelden de volgende uitgangspunten:

- streven naar (meer) kostendekkendheid van alle leges, rechten en tarieven, waartegenover een concrete dienstverlening van de overheid staat;
- de overige belastingen en tarieven mogen niet meer stijgen dan de aanpassing voor de inflatiecorrectie. Uitgangspunt hierbij is dat voor 2023 is uitgegaan van een inflatiecijfer van 2,3%;
- het beleid lokale lasten is opgenomen in de diverse belastingverordeningen.

## Beleid

Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen is nader uitgewerkt in de diverse belastingverordeningen 2023:

- [Legesverordening Maashorst 2023](#)
- [Verordening onroerende zaakbelasting Maashorst 2023](#)
- [Verordening afvalstoffenheffing Maashorst 2023](#)
- [Verordening riool- en waterzorgheffing Uden 2023](#)
- [Verordening riool- en waterzorgheffing Landerd 2023](#)
- [Verordening parkeerbelasting Maashorst 2023](#)
- [Verordening begrafenisrechten Uden 2023](#)
- [Verordening lijkbezorgingsrechten Landerd 2023](#)
- [Verordening toeristenbelasting Maashorst 2023](#)
- [Verordening forensenbelasting Maashorst 2023](#)
- [Verordening markt en standplaatsen Uden 2023](#)
- [Verordening marktgelden Landerd 2023](#)
- [Verordening reclamebelasting Maashorst 2023](#)
- [Verordening staangeld Maashorst 2023](#)

Daarnaast is het beleid voor enkele belastingen nader toegelicht bij het inzicht in de kostendekkendheid.

Uitvoering van het beleid wordt voor de meeste belastingen gedaan door de Belasting Samenwerking Oost-Brabant (BSOB). De BSOB is een regionaal samenwerkingsverband tussen waterschap Aa en Maas en de gemeenten Asten, Bernheze,



Boekel, Deurne, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Laarbeek, Nuenen, Oss, Someren, Son en Breugel en Maashorst. BSOB is opgericht om de kwaliteit, dienstverlening, efficiency en continuïteit van de waardering, heffing en inning van gemeentelijke en waterschap belastingen te verbeteren. En wel tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten.

Alle verordeningen zijn geharmoniseerd met uitzondering van

- Markt en standplaatsen
- Riool- en waterzorgheffing
- Begrafenisrechten/lijkbezorgingsrechten

Deze zijn met ingang van 2024 geharmoniseerd.

## Forensenbelasting

Deze belasting wordt geheven van eigenaren die een gemeubileerde (vakantie)woning in Maashorst in hebben, daar niet staan ingeschreven en deze woning meer dan 90 dagen per jaar voor zichzelf beschikbaar hebben.

### Tarieven en opbrengsten

	Tarieven
Oppervlakte kleiner dan 45 m2	€ 139,05
Oppervlakte van 45 tot 100 m2	€ 210,30
Oppervlakte van 100 m2 en groter	€ 420,60

	Begroting 2023 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2023
Opbrengst forensenbelasting	€ 33.034	€ 40.923

# Inzicht kostendekkendheid

## Kostprijsberekening methode

Om de kostprijs van de diverse producten (zoals paspoorten, bouwvergunningen etc.) te berekenen, hanteert de gemeente Maashorst de methode Activity Based Costing method (ABC methode). Dit is in onze ogen de beste en meest transparante methode.

Bij deze methode worden alle handelingen om te komen tot een prestatie onderzocht, en vervolgens vermenigvuldigd met een uurprijs van een behandelend ambtenaar. Zodoende wordt van alle producten inzichtelijk gemaakt wat de gemiddelde tijdsbelasting is, en hoeveel producten er verkocht worden.

## Kruissubsidiëring

Wanneer er sprake is van veel verschillende tarieven in een verordening, zoals bij leges, hoeft de maximale kostendekkendheid niet per tarief te gelden. Zolang het maximum van 100% voor het geheel niet overschreden wordt, kan dit per tarief wel gelden. Door kruissubsidiëring is het mogelijk om de surplus aan legesontvangsten op bepaalde producten te gebruiken om het tekort aan ontvangsten op andere producten te dekken.

### Uitzonderingen kruissubsidiëring

Op het uitgangspunt van verordeningsbrede kruissubsidiëring bestaan enkele uitzonderingen:

- de Europese Dienstenrichtlijn beperkt de mogelijkheden voor kruissubsidiëring bij leges die samenhangen met bedrijfsactiviteiten tot een cluster van samenhangende vergunningen;
- de wetgeving over de omgevingsvergunning gaat ervan uit dat alleen binnen de omgevingsvergunning kruissubsidiëring kan worden toegepast en niet met dienstverlening erbuiten.

## Toerekenbare kosten

Om te bepalen welke kosten toerekenbaar zijn, is gebruik gemaakt is van de “Handreiking kostentoerekening leges en tarieven” (opgesteld in opdracht van het ministerie van BZK), en van het kostenmodel van de VNG. Er is geen wettelijk voorgeschreven lijst van toe te rekenen kosten en baten. Er zijn uitsluitend richtlijnen, waarvan een groot deel voortvloeit uit jurisprudentie. Er mogen alleen kosten worden toe gerekend die direct met de dienstverlening samenhangen.

Tot de toe te rekenen kosten behoren onder andere:

- Directe loonkosten
- Overheadkosten\*
- Directe materiaalkosten
- Perceptiekosten (kosten heffen en invorderen)
- Kosten bezwaar en beroep gericht tegen de belastingheffing of belastinginvordering
- Kosten oninbaarheid
- Kosten kwijtschelding
- BTW kosten
- Voorlichtingskosten, voor zover niet samenhangend met beleidsvoorbereiding en beleidsvaststelling
- Kosten met betrekking tot handhaving, toezicht en controle mits het hier de eerste controle op het nakomen van vergunningsverlening betreft of specifiek samenhangt met de verleende dienst zoals de milieucontrole bij afvalstoffenheffing.

\* Definitie overheadkosten volgens de “notitie overhead van de commissie BBV”:

Overheadkosten zijn de kosten die verhaald mogen worden, die weliswaar niet rechtstreeks samenhangen met de verleende dienst, maar er wel verband mee hebben.

## Niet-toerekenbare kosten

De kosten die niet direct met de dienstverlening samenhangen mogen niet doorberekend worden. Het gaat hierbij om onder meer:

- Kosten voor beleidsvoorbereiding
- Kosten voor handhaving, toezicht en controle, tenzij het om de bij toerekenbare kosten genoemde uitzonderingen gaat
- Kosten van inspraak- en bezwaarprocedures, met uitzondering hetgeen bij toerekenbare kosten genoemd wordt

## Resultaten Kostendekkendheidsonderzoek 2023 Legesverordening Gemeente Maashorst

Er zijn jaarlijks een aantal momenten dat de kostendekkendheid van de leges wordt berekend: bij de begroting, de jaarrekening en bij het vaststellen van de legesverordening. Hieronder worden de resultaten per titel van de legesverordening bij de jaarrekening 2023 gepresenteerd.

Recapitulatie Titel 1, 2 en 3	Begroting 2023 Kosten	Begroting 2023 Opbrengsten	Begroting 2023 Kostendekking	Realisatie 2023 Kosten	Realisatie 2023 Opbrengsten	Realisatie 2023 Kosten- dekk
Kostendekking Titel 1	€ 747.905	€ 690.692	92,35%	€ 946.820	€ 804.759	85,0
Kostendekking Titel 2	€ 2.382.994	€ 2.055.547	86,25%	€ 2.567.247	€ 2.091.720	81,4
Kostendekking Titel 3	€ 34.225	€ 27.000	78,89%	€ 13.499	€ 10.308	76,3
<b>Kostendekking totale tarieventabel</b>	<b>€ 3.165.124</b>	<b>€ 2.773.239</b>	<b>85,40%</b>	<b>€ 3.527.566</b>	<b>€ 2.906.787</b>	<b>82,4</b>

De kostendekkendheid van gemeente Maashorst voldoet hiermee aan de wettelijk gestelde eisen.

Als gevolg van de herindeling moesten diverse processen vanuit de voormalige gemeenten Landerd en Uden geharmoniseerd worden. Inmiddels heeft harmonisatie plaatsgevonden en de processen zijn geactualiseerd. De komende periode zal hiervan nog een verdere verfijning en optimalisatie plaatsvinden en vindt er eventuele bijsturing plaats.

Hieronder wordt ingezoomd op detailberekeningen per hoofdstuk van de legesverordening.

## Toelichting per titel/hoofdstuk

### Titel 1 algemene dienstverlening

Onder de naam 'secretarieleges' wordt een aantal verschillende rechten geheven voor verstrekte diensten. De tarieventabel in titel 1 van de legesverordening kent dan ook een diversiteit aan tarieven.

	Titel 1 Algemene dienstverlening	Directe kosten	Loonkosten	Overhead	Opbrengsten	Kosten-dekking
Hoofdstuk 1	Burgerlijke stand	€59.996	€68.544	€57.923	€106.682	52,2
Hoofdstuk 2	Reisdocumenten	€142.114	€89.552	€75.667	€298.268	97,0
Hoofdstuk 3	Rijbewijzen	€59.608	€67.950	€57.432	€192.614	104,1
Hoofdstuk 4	Verstrekingen uit basisregistratie personen	€5.651	€29.491	€24.925	€25.694	42,7
Hoofdstuk 5	Verstrekingen op grond van Algemene Verordening Gegevensverwerking (AVG)	€0	€0	€0	€0	0,0
Hoofdstuk 6	Bestuursstukken	€0	€0	€0	€0	0,0
Hoofdstuk 7	Overige publiekszaken	€7.176	€7.040	€5.950	€12.707	63,0
Hoofdstuk 8	Gemeentearchief	€0	€0	€0	€0	0,0
Hoofdstuk 9	Leegstandswet	€162	€990	€837	€1.802	90,6
Hoofdstuk 10	Kansspelen	€0	€730	€617	€4.296	318,9
Hoofdstuk 11	Ondergrondse infrastructuur	€0	€53.710	€42.134	€95.736	89,8
Hoofdstuk 12	Verkeer en vervoer	€24.643	€13.761	€11.635	€30.062	60,0
Hoofdstuk 13	Diversen	€12.570	€14.096	€11.914	€36.898	95,6
	<b>Totaal titel 1</b>	<b>€311.920</b>	<b>€345.864</b>	<b>€289.034</b>	<b>€804.759</b>	<b>85,00%</b>

#### Toelichting:

De kostendekking op basis van de realisatie ligt met 85,00% onder de begrote kostendekking van 92,35%. Hier liggen twee belangrijke oorzaken aan ten grondslag. Enerzijds zijn in 2023 de processen geactualiseerd en hieruit is naar voren gekomen dat de werkelijke tijdsbesteding bij een aantal producten hoger is dan eerder begroot. Daarnaast is het uurtarief gestegen als gevolg van de CAO stijging, waarvan de hoogte bij de begroting 2023 nog niet bekend was. Bij legesverordening 2025 worden de tarieven heroverwogen.

## Titel 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning

		Directe kosten	Loonkosten	Overhead	Opbrengsten	Kostdekking
Hoofdstuk 1	Begripsomschrijvingen	€0	€0	€0	€0	0,00%
Hoofdstuk 2	Vooroverleg/principeverzoek	€0	€0	€0	€52.380	0,00%
Hoofdstuk 3	Omgevingsvergunning	€21.557	€1.379.633	€1.166.057	€2.107.277	82,08%
Hoofdstuk 4	Vermindering	€0	€0	€0	- €73.061	0,00%
Hoofdstuk 5	Wijziging omgevingsvergunning	€0	€0	€0	€1.124	0,00%
Hoofdstuk 6	Bestemmingswijzigingen zonder activiteiten	€0	€0	€0	€0	0,00%
Hoofdstuk 7	In deze titel niet benoemde beschikking	€0	€0	€0	€4.000	0,00%
	<b>Totaal titel 2</b>	<b>€21.557</b>	<b>€1.379.633</b>	<b>€1.166.057</b>	<b>€2.091.720</b>	<b>81,48%</b>

### \* Toelichting:

De kostendekkendheid op basis van de realisatie ligt met 81,48%, onder de begrote kostendekkendheid van 86,26%. Het inventariseren van de processen betreffende titel II (omgevingsvergunning) is inmiddels afgerond en geïmplementeerd in de legesverordening 2024 maar is nog geen onderdeel van de begroting 2023. Gelet op het feit dat de wet Kwaliteitsborging nog voor een groot gedeelte tot 01-01-2025 is uitgesteld, maakt dat de effecten op de inkomsten en kosten nog niet volledig duidelijk zijn en enkel bij benadering zijn vast te stellen.

### Titel 3 Europese dienstenrichtlijn

Titel 3 is een klein onderdeel van de legesverordening die bij veel gemeenten niet kostendekkend is, in verband met de maatschappelijke betekenis ervan.

		Directe kosten	Loonkosten	Overhead	Opbrengsten	Kostendekking
Hoofdstuk 1	Horeca	€0	€4.788	€4.048	€4.372	49,49%
Hoofdstuk 2	Organiseren evenementen of markten	€0	€2.528	€2.137	€5.718	122,60%
Hoofdstuk 3	Prostitutiebedrijven	€0	€0	€0	€0	0,00%
Hoofdstuk 4	Winkeltijdenwet	€0	€0	€0	€0	0,00%
Hoofdstuk 5	Standplaatsen en collectes	€0	€0	€0	€0	0,00%

Hoofdstuk 6	In deze titel niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking	€0	€0	€0	€218	0,00%
	<b>Totaal titel 3</b>	<b>€0</b>	<b>€7.316</b>	<b>€6.185</b>	<b>€10.308</b>	<b>76,36%</b>

Toelichting:

De kostendekkendheid op basis van de realisatie ligt met 76,36% iets onder de begrote kostendekkendheid van 78,89%. Dit komt met name doordat het uurtarief gestegen is als gevolg van de CAO stijging, waarvan de hoogte bij de begroting 2023 nog niet bekend was.

## Lokale lastendruk t.o.v. buurgemeenten

Coelo 2023	Bernheze		Meerijstad		Oss		Maashorst	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023
<b>OZB</b>								
Tarief woningen	0,0991	0,0847	0,1019	0,08567	0,104	0,0915	0,0816	0,072
Tarief niet woningen	0,2992	0,3052	0,2038	0,18587	0,228	0,2346	0,2594	0,252
<b>Reinigingsheffing woningen</b>								
Tarief eenpersoonshuishoudens	195	195	195	203	236	246	188	192
Tarief meerpersoonshuishoudens	248	248	240	245	266	276	243	257
<b>Rioolheffing woningen</b>								
Tarief eenpersoonshuishoudens	203	203	199	178	174	178	180	186
Tarief meerpersoonshuishoudens	203	203	211	189	174	178	194	200
<b>Gemeentelijke woonlasten</b>								
Tarief eenpersoonshuishoudens	825	825	803	779	779	805	692	713
Tarief meerpersoonshuishoudens	878	878	860	832	810	835	769	791
<i>* Voor het rangnummer geldt dat nummer 1 de laagste woonlasten heeft</i>	<b>134</b>	<b>134</b>	<b>106</b>	<b>57</b>	<b>50</b>	<b>59</b>	<b>32</b>	<b>31</b>

# Begrafenisrechten

Voor het gebruik van de begraafplaats en voor het verlenen van diensten in verband met de begraafplaats worden rechten geheven.

Algemeen uitgangspunt voor de begrafenisrechten is een aanpassing van de tarieven met alleen de inflatiecorrectie (2,3% voor 2023), waarbij de tarieven rekenkundig worden afgerond op eenheden van € 1.

## Tarieven

Een overzicht van de tarieven is zichtbaar in de verordeningen:

- Verordening begrafenisrechten Uden 2023
- Verordening lijkbezorgingsrechten Landerd 2023

Vanaf 2024 zijn deze tarieven geharmoniseerd o.b.v. een nieuw kostendekkendheidsonderzoek.

## Kostendekkendheid

Grootboek-	Kosten-	2023	2023	Toelichting		
nummer -1	soort	Uitgaven	Inkomsten			
Omschrijving grootboeknummer	Omschrijving kostensoort					
67500000	begraafplaatsonderhoud	21002	Lasten heffingen	1.802	0	Directe kosten onderhoud begraafplaats
67500000	begraafplaatsonderhoud	38011	Waternverbruik	157	0	
67500000	begraafplaatsonderhoud	38033	Uitbestede werkzaamheden algemeen	129.223	0	
67500000	begraafplaatsonderhoud	38048	Verzekeringen	453	0	
67500000	begraafplaatsonderhoud	38109	Onderhoud gebouwen en terreinen	4.240	0	
67500000	begraafplaatsonderhoud	72004	Toevoeging aan voorziening groot onderhoud	8.872	0	
67500000	begraafplaatsonderhoud	73000	Afschrijving	566	0	
67500000	begraafplaatsonderhoud	74000	Rente	121	0	
67500001	Begraafplaats - Delven, dichtn	38033	Uitbestede werkzaamheden algemeen	50.280	0	
67500001	Begraafplaats - Delven, dichtn	38069	Kosten ophalen restafval	344	0	
67500002	Begraafplaats - Grafrecht	32043	Aankoop funderingen voor grafmonumenten	5.226	0	
67500002	Begraafplaats - Grafrecht	38004	Overige kosten overige goederen en diensten	2.349	0	
67500002	Begraafplaats - Grafrecht	38008	Electriciteitsverbruik	162	0	
67500002	Begraafplaats - Grafrecht	38009	Gasverbruik	667	0	
67500002	Begraafplaats - Grafrecht	38011	Waternverbruik	248	0	
67500002	Begraafplaats - Grafrecht	38021	Representatiekosten externen	64	0	
67500002	Begraafplaats - Grafrecht	72002	Toevoeging aan voorziening (overige)	31.082	0	
67500002	Begraafplaats - Grafrecht	73000	Afschrijving	22.307	0	
67500002	Begraafplaats - Grafrecht	74000	Rente	1.943	0	
67500002	Begraafplaats - Grafrecht	72003	Onttrekking uit voorziening (overige)	0	105.948	Onttrekking uit de voorziening a'koop onderhoud begraafplaats (dekking onderhoudslasten)
67500010	Begraafplaats - baten	37003	Leges en rechten	0	161.287	Opbrengst heffingen
67509999	Begraafplaats - doorbelasting kostenplaats	11901	Doorbelasting directe salarislasten Ruimte (uitg)	81.102	0	Directe salarislasten die toegerekend worden aan de begraafplaatsexploitatie
67509999	Begraafplaats - doorbelasting kostenplaats	38901	Doorbelasting overige kn kostenpl Ruimte (uitg)	3.205	0	
			<b>Totaal exclusief overhead</b>	<b>342.411</b>	<b>267.235</b>	
			extracomptabele toerekening overhead (84,52%)	71.256		Zoals vastgesteld in de programmabegroting 2023 wordt er 84,52% overhead toegerekend als opslag op de directe salarislasten.
				<b>413.667</b>	<b>267.235</b>	
			<b>Percentage kostendekkendheid</b>		<b>64,60%</b>	

# Marktgeden

Onder de naam marktgeden worden rechten geheven voor het tijdens marktdagen innemen van standplaatsen of het plaatsen van kramen op plaatsen die als marktterrein zijn aangewezen. Uitgangspunt voor de marktgeden is een aanpassing van de tarieven met alleen het netto inflatiepercentage van 2,3%.

## Tarieven

De marktgeden zijn in 2023 nog niet geharmoniseerd. Derhalve is er sprake van verschillende tarieven:

	2023 Uden	2023 Landerd
Standplaats Uden (per strekkende meter, per dag)	€ 1,87	n.v.t.
Standplaats Schaijk (per kalenderkwartaal, per m2)	n.v.t.	€ 9,50

## Kostendekkendheid

Grootboeknummer	Omschrijving grootboeknummer	Kostensoort	Omschrijving kostensoort	2023 Uitgaven	2023 Inkomsten	Toelichting
63300000	Markten	38004	Overige kosten overige goederen en diensten	2.973	0	Directe kosten (exclusief salaris) voor het organiseren van de markten en losse standplaatsen
63300000	Markten	38008	Electriciteitsverbruik	18.127	0	
63300000	Markten	38020	Representatiekosten medewerkers	21	0	
63300000	Markten	38021	Representatiekosten externen	106	0	
63300000	Markten	38033	Uitbestede werkzaamheden algemeen	9.701	0	
63300000	Markten	38137	Promotie en reclame	5.472	0	
63300001	Markten baten	37001	Staangelden markten, kermissen etc	0	48.116	Directe opbrengsten marktgeden en losse standplaatsen
63300001	Markten baten	38005	Opbrengst ov goederen en diensten	0	2.502	
63300001	Markten baten	38147	Bidrage promotie	0	1.246	
63300005	Standplaatsen	36000	Huur van gronden	0	13.567	
63300005	Standplaatsen	38005	Opbrengst ov goederen en diensten	0	861	
			<b>Totaal exclusief overhead</b>	<b>36.400</b>	<b>66.291</b>	
			extracomplabele toerekening interne uren	62.000		
			extracomplabele toerekening overhead (84,52%)	52.402		Zoals vastgesteld in de programmabegroting 2023 wordt er 84,52% overhead toegerekend als opslag op de directe salarislasten.
				<b>150.802</b>	<b>66.291</b>	
			<b>Percentage kostendekkendheid</b>		<b>43,96%</b>	

# Afvalstoffenheffing

## Beleid

Afvalstoffenheffing wordt geheven van degenen die in de gemeente gebruik maken van een perceel waarvoor een verplichting tot het inzamelen van huishoudelijk afval geldt. Het tarief van de afvalstoffenheffing voor 2023 is gebaseerd op het tarief 2022 aangepast met de inflatiecorrectie van 2,3 %.

## Tarieven

Tarieven	2023
Eenpersoonshuishoudens	€ 192,36
Meerpersoonshuishoudens	€ 256,80



# Kostendekkendheid

Grootboeknummer	Omschrijving grootboeknummer	Kostensoort	Omschrijving kostensoort	2023 Uitgaven	2023 Inkomsten	Toelichting
62100501	Vegen wegen	11901	Doorbelaasting directe salarislasten Ruimte (uitg)	4.280	0	Voor het functioneren van de riolering, vanwege het feit dat mensen hun afvalstoffen verkeerd aanbieden (weggoeien) en voor de verkeersveiligheid, worden de wegen geveegd. 30% van de kosten rekenen we toe aan de rioolheffing, 30% aan de afvalstoffenheffing en 40% aan de algemene middelen.
62100501	Vegen wegen	38033	Uitbestede werkzaamheden algemeen	48.092	0	
62100501	Vegen wegen	38069	Kosten ophalen restafval	441	0	
62100501	Vegen wegen	38111	Onderhoud overig volgens aanneemsom	19.370	0	
62100501	Vegen wegen	38901	Doorbelaasting overige kn kostenpl Ruimte (uitg)	7.973	0	
62100501	Vegen wegen	75005	Verrekening met kapitaalendienst	-90.474	0	
62100502	Bestrijding zwerfvuil	38005	Opbrengst of goederen en diensten	0	313	Uitgangspunt is om zo weinig mogelijk zwerfvuil te krijgen in het rioolstelsel. Door het schoonhouden van de kolken wordt een groot gedeelte van het zwerfvuil verzameld. Het afvoeren van dit zwerfvuil is goedkoper dan het reinigen vanuit de riolering. 50% van de kosten wordt aan de rioolheffing toegerekend, en 50% van de afvalstoffenheffing.
62100502	Bestrijding zwerfvuil	38033	Uitbestede werkzaamheden algemeen	118.081	0	
62100502	Bestrijding zwerfvuil	38067	Kosten verwerken restafval	27.051	0	
62100502	Bestrijding zwerfvuil	38077	Herstel schade gemeente eigendol/verg schade derden	20.253	0	
62100502	Bestrijding zwerfvuil	38901	Doorbelaasting overige kn kostenpl Ruimte (uitg)	20.890	0	
62100502	Bestrijding zwerfvuil	72007	Onttrekking uit voorziening afvalstoffenheffing	0	204.080	
62100502	Bestrijding zwerfvuil	73000	Afschrijving	456	0	
62100502	Bestrijding zwerfvuil	74000	Rente	26	0	
62100503	Reiniging Winkelcentra	11901	Doorbelaasting directe salarislasten Ruimte (uitg)	54.952	0	Uitgangspunt is om zo weinig mogelijk zwerfvuil te krijgen in het rioolstelsel. Binnen de winkelcentra is de hoeveelheid zwerfvuil groter dan in andere gebieden. Naast de beeldkwaliteit is de impact van de overlast op het riool groter en daardoor nemen de kosten toe. 30% van de kosten rekenen we toe aan de rioolheffing, 30% aan de afvalstoffenheffing en 40% aan de algemene middelen.
62100503	Reiniging Winkelcentra	38012	Schoonmaakkosten en hygiene	20.146	0	
62100503	Reiniging Winkelcentra	38901	Doorbelaasting overige kn kostenpl Ruimte (uitg)	11.415	0	
62100503	Reiniging Winkelcentra	75005	Verrekening met kapitaalendienst	-142.607	0	
66303001	Armoedebeleid - Kwijtschelding belastingen	44800	Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	223.012		indien een belastingplichtige niet of over te weinig financiële middelen beschikt om de belastingaanslag te voldoen, kan onder bepaalde voorwaarden aan deze belastingplichtige kwijtschelding worden verleend. Deze kosten komen ten laste van de voorziening afvalstoffenheffing.
66303001	Armoedebeleid - Kwijtschelding belastingen	72007	Onttrekking uit voorziening afvalstoffenheffing		223.012	
67300000	Afvalinzameling - Algemeen	32027	Aankoop klein materieel / vervoermiddelen	73.089	0	
67300000	Afvalinzameling - Algemeen	35100	Inhuur personeel	13.956	0	
67300000	Afvalinzameling - Algemeen	38004	Overige kosten overige goederen en diensten	3.651	0	
67300000	Afvalinzameling - Algemeen	38005	Opbrengst of goederen en diensten	0	8.587	
67300000	Afvalinzameling - Algemeen	38033	Uitbestede werkzaamheden algemeen	38.854	0	
67300000	Afvalinzameling - Algemeen	38046	Schrijf- en bureaubehoeften, drukwerk e.d.	12.238	0	
67300000	Afvalinzameling - Algemeen	38051	Lidmaatschappen, contributies en rechten	1.520	0	
67300000	Afvalinzameling - Algemeen	38077	Herstel schade gemeente eigendol/verg schade derden	1.277	0	
67300000	Afvalinzameling - Algemeen	38099	Onderhoud programmatuur	65.345	0	
67300000	Afvalinzameling - Algemeen	38104	Onderhoud ondergrondse containers	41.623	0	
67300000	Afvalinzameling - Algemeen	38168	Opbrengst restafval containers particulieren	0	9.962	
67300000	Afvalinzameling - Algemeen	38169	Opbrengst restafval containers bedrijven	0	23.791	
67300000	Afvalinzameling - Algemeen	43301	Bijdrage aan gemeenschappelijke regeling	60	0	
67300000	Afvalinzameling - Algemeen	43303	Perceptiekosten BSOB	38.990	0	
67300000	Afvalinzameling - Algemeen	72006	Toevoeging aan voorziening afvalstoffenheffing	827.952	0	
67300000	Afvalinzameling - Algemeen	72007	Onttrekking uit voorziening afvalstoffenheffing	0	822.970	
67300000	Afvalinzameling - Algemeen	73000	Afschrijving	72.764	0	
67300000	Afvalinzameling - Algemeen	74000	Rente	7.829	0	
67300000	Afvalinzameling - Algemeen	75007	Overige verrekeningen	847.525	0	
67300002	Afvalinzameling - Gescheiden afval	38005	Opbrengst of goederen en diensten	0	97.108	
67300002	Afvalinzameling - Gescheiden afval	38067	Kosten verwerken restafval	805.023	0	
67300002	Afvalinzameling - Gescheiden afval	38068	Kosten verwerken GFTE	513.411	0	
67300002	Afvalinzameling - Gescheiden afval	38069	Kosten ophalen restafval	441.803	0	
67300002	Afvalinzameling - Gescheiden afval	38070	Kosten ophalen GFTE	675.785	0	
67300002	Afvalinzameling - Gescheiden afval	38080	Opbrengst GFTE containers bedrijven	0	9.566	
67300002	Afvalinzameling - Gescheiden afval	38081	Opbrengst oud papier	0	262.181	Diverse directe kosten (ophalen en verwerken) afval en bijdrage uit de voorziening afvalstoffenheffing. Daarnaast directe opbrengsten zoals de milieustraat.
67300002	Afvalinzameling - Gescheiden afval	38082	Opbrengst glas	0	68.574	
67300002	Afvalinzameling - Gescheiden afval	38133	Kosten ophalen luiers	100.079	0	
67300002	Afvalinzameling - Gescheiden afval	38162	Kosten ophalen PBD	547.851	0	
67300002	Afvalinzameling - Gescheiden afval	38163	Kosten ophalen oud papier	276.788	0	
67300002	Afvalinzameling - Gescheiden afval	38164	Kosten ophalen oud papier vrijwilligers	95.851	0	
67300002	Afvalinzameling - Gescheiden afval	38165	Kosten ophalen glas	22.158	0	
67300002	Afvalinzameling - Gescheiden afval	38166	Opbrengst PBD	0	390.699	
67300002	Afvalinzameling - Gescheiden afval	38167	Opbrengst GFTE containers particulieren	0	4.462	
67300004	Afvalinzameling - Milieustraat	21002	Lasten heffingen	3.805	0	
67300004	Afvalinzameling - Milieustraat	37003	Leges en rechten	0	335.103	
67300004	Afvalinzameling - Milieustraat	38004	Overige kosten overige goederen en diensten	2.626	0	
67300004	Afvalinzameling - Milieustraat	38005	Opbrengst of goederen en diensten	0	73.837	
67300004	Afvalinzameling - Milieustraat	38008	Electriciteitsverbruik	7.704	0	
67300004	Afvalinzameling - Milieustraat	38011	Waterverbruik	175	0	
67300004	Afvalinzameling - Milieustraat	38021	Representatiekosten externen	56	0	
67300004	Afvalinzameling - Milieustraat	38033	Uitbestede werkzaamheden algemeen	573.473	0	
67300004	Afvalinzameling - Milieustraat	38048	Verzekeringen	116	0	
67300004	Afvalinzameling - Milieustraat	38054	Inventaris, kleine aanschaf	760	0	
67300004	Afvalinzameling - Milieustraat	38067	Kosten verwerken restafval	970	0	
67300004	Afvalinzameling - Milieustraat	38069	Kosten ophalen restafval	-356	0	
67300004	Afvalinzameling - Milieustraat	38109	Onderhoud gebouwen en terreinen	6.713	0	
67300004	Afvalinzameling - Milieustraat	38171	Kosten verwerken afval milieustraat	496.976	0	
67300004	Afvalinzameling - Milieustraat	38172	Kosten ophalen afval milieustraat	255.709	0	
67300004	Afvalinzameling - Milieustraat	43303	Perceptiekosten BSOB	14.721	0	
67300004	Afvalinzameling - Milieustraat	73000	Afschrijving	28.805	0	
67300004	Afvalinzameling - Milieustraat	74000	Rente	6.562	0	
6730010	Baten reinigingsrechten en afvalstoffenheffing	37008	Afvalstoffenheffing	0	5.905.597	Inkomsten afvalstoffenheffing
67309999	Afval - doorbelaasting kostenplaats	11901	Doorbelaasting directe salarislasten Ruimte (uitg)	509.857	0	Toerekening van direct productieve uren (loonkosten) aan het taakveld afval
67309999	Afval - doorbelaasting kostenplaats	38901	Doorbelaasting overige kn kostenpl Ruimte (uitg)	53.685	0	
69100007	Mutaties reserves progr 7: Volkgezondh, milieu	71002	Toevoeging aan reserve (overig)	50.379	0	Efficiencyvoordelen op product afval is toegevoegd aan de bestemmingsreserve afval
			<b>Totaal exclusief overhead</b>	<b>7.879.449</b>	<b>8.439.843</b>	
			extracomptabele toerekening overhead (84,52%)	560.394		Zoals vastgesteld in de programmabegroting 2023 wordt er 84,52% overhead toegerekend als opslag op de directe salarislasten.
			Eindvonniss Attero	590.580	590.580	Vanwege een uitspraak van de Hoge Raad is in 2023 een naheffing voor afvalverwerking betaald aan Attero. Deze kosten zijn direct ten laste gebracht van de voorziening afvalstoffenheffing.
				<b>9.030.423</b>	<b>9.030.423</b>	
			<b>Percentage kostendekkendheid</b>		<b>100,00%</b>	

# Gerealiseerde opbrengsten

## Belastingopbrengsten

Bedragen (x€ 1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023 (incl. wijzigingen)	Rekening 2023
Onroerende zaakbelasting	14.008	14.303	14.485
Afvalstoffenheffing	5.740	5.855	5.906
Rioolheffing	5.493	5.944	5.812
Marktgeden	56	74	66
Begravenisrechten	150	175	161
Parkeerbelasting	1.906	2.118	2.314
Reclamebelasting	215	205	186
Staangelden woonwagens	12	11	12
Secretarieleges (titel 1 legesverordening)	852	785	805
Leges omgevingsvergunningen (titel 2 legesverordening)	2.165	1.991	2.091
Overige leges (titel 3 legesverordening)	3	13	10
Forensenbelasting	31	33	41
Toeristenbelasting	439	468	379
Doorbelasting secretarieleges rijk	-226	-208	-209
<b>Totale opbrengsten</b>	<b>30.844</b>	<b>31.767</b>	<b>32.058</b>

## Kwijtscheldingsbeleid

### Beleid

Indien een belastingplichtige niet of over te weinig financiële middelen beschikt om de belastingaanslag te voldoen, kan onder bepaalde voorwaarden aan deze belastingplichtige kwijtschelding worden verleend. Het kwijtscheldingspercentage dat in Maashorst wordt gehanteerd bedraagt 100%. Dit betekent dat alle belastingplichtigen die een inkomen hebben dat gelijk of lager is dan het minimuminkomen (volgens bijstandsnorm) in aanmerking komen voor gehele of gedeeltelijke kwijtschelding. Kwijtschelding kan alleen worden verleend indien het een aanslag betreft voor onroerendezaakbelasting, afvalstoffenheffing, rioolheffing eigenaren en begravenisrechten voor de jaarlijks te betalen bedragen. De overige heffingen zijn in de betreffende belastingverordeningen uitgesloten voor kwijtschelding. Meer informatie omtrent kwijtscheldingen is te lezen op de website van de Belasting samenwerking Oost-Brabant.

## Inzicht in verstrekte kwijtscheldingen

Heffingsjaar	Kosten kwijtscheldingen	Ontvangen verzoeken kwijtschelding over het heffingsjaar	Openstaand over het heffingsjaar	Afgewerkte verzoeken over het heffingsjaar	Hiervan toegekend	Hiervan afgewezen
2023	€ 196.551	1.064	30	1.034	798	236
2022	€ 186.352	1.122	19	1.103	769	334
2021	€ 213.297	1.076	17	1.059	733	326

## Onroerende zaakbelastingen

Onder de naam 'onroerende zaakbelastingen' worden van onroerende zaken die binnen de gemeentegrenzen liggen de volgende belastingen geheven;

- een eigenarenbelasting van degenen die bij het begin van het kalenderjaar eigenaar zijn van onroerende zaken (formeel: "het genot hebben krachtens eigendom, bezit of beperkt recht");
- een gebruikersbelasting van degenen die bij het begin van het kalenderjaar onroerende zaken gebruiken. Dit geldt niet voor woningen

De heffingsgrondslag voor 2023 is de waarde van de onroerende zaak naar peildatum 1 januari 2022.

Ontwikkeling van de OZB opbrengsten en tarieven:

	Begroting 2023 (incl. wijzigingen)	Rekening 2023
Eigenaren woningen	7.305.591	7.224.488
Eigenaren niet-woningen	2.897.923	3.010.516
Gebruikers niet-woningen	4.099.069	4.249.914
<b>Totalen</b>	<b>14.302.583</b>	<b>14.484.918</b>

Tarieven	2022	2023
<b>Woningen</b>		
Eigenaren	0,08155%	0,07260%
<b>Niet-woningen</b>		
Eigenaren	0,25944%	0,25200%
Gebruikers	0,20606%	0,20010%

# Parkeerbelasting

Onder de naam parkeerbelastingen worden de volgende belastingen geheven:

- een belasting voor het parkeren van een voertuig op een door het college van B&W te bepalen plaats, tijdstip en wijze;
- een belasting voor een door de gemeente verleende vergunning voor het parkeren van een voertuig op de in die vergunning aangegeven plaats en wijze.

Het tarief voor 2023 voor het parkeren bedraagt € 1,00 per uur. Voor het parkeerterrein Bernhoven geldt het tarief van €1,25.

	Begroting 2023 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2023
Straatparkeren incl. vergunningen en boetes	€ 1.580.228	€ 1.744.452
Parkeergarage Brabantplein	€ 29.957	€ 46.544
Parkeerdek Centrumplan- Hoekpromenade	€ 32.386	€ 146.428
Ziekenhuis Bernhoven	€ 475.211	€ 376.630
<b>Totaal</b>	<b>€ 2.117.782</b>	<b>€ 2.314.055</b>

# Reclamebelasting

Onder de naam reclamebelasting wordt een belasting geheven voor een openbare aankondiging, die zichtbaar is vanaf de openbare weg. De opbrengst van de heffing wordt, na aftrek van de heffingskosten, aan de vereniging UCO (Udense Centrum Ondernemers) in de vorm van een subsidie overgedragen. De besteding dient ten goede te komen aan het algemene ondernemersklimaat van het centrum van Uden.

## Tarieven

De tarieven voor 2023 zijn gebaseerd op het tarief 2022 inclusief inflatiecorrectie van 2,3%.

Omschrijving tarief	Tarief 2022	Tarief 2023
openbare aankondigingen met een oppervlakte tot 0,5m <sup>2</sup>	€ 528,00	€ 540,00
openbare aankondigingen met een oppervlakte van 0,5m <sup>2</sup> tot 10m <sup>2</sup>	€ 727,00	€ 744,00
openbare aankondigingen met een oppervlakte van 10m <sup>2</sup> tot 20m <sup>2</sup>	€ 797,00	€ 815,00
openbare aankondigingen met een oppervlakte vanaf 20m <sup>2</sup>	€ 867,00	€ 887,00

# Kostendekkendheid

Grootboeknummer	Omschrijving grootboeknummer	Kostensoort	Omschrijving kostensoort	2023	2023	Toelichting
				Uitgaven	Inkomsten	
			Heffingen	0	186.009	Opbrengst heffingen reclamebelasting
60640000	Reclamebelasting	38004	Overige kosten overige goederen en diensten	5.229	0	Kosten areaalonderzoek bureau Legtiem
60640000	Reclamebelasting	43303	Perceptiekosten BSOB	9.619	0	Perceptiekosten BSOB
63100100	Centrum promotie	37003	Leges en rechten	0	316	
63100100	Centrum promotie	11900	Doorbelasting directe salarislasten (kostenp uitg)	40.000	0	Deel van de loonkosten centrummanager
63100100	Centrum promotie	42001	Subsidies aan marktpartijen	161.409	0	
			<b>Totaal exclusief overhead</b>	<b>216.257</b>	<b>186.325</b>	
			extracomptabele toerekening overhead (84,52%)	33.808		Zoals vastgesteld in de programmabegroting 2023 wordt er 84,52% overhead toegerekend als opslag op de directe salarislasten.
				<b>250.065</b>	<b>186.325</b>	
			<b>Percentage kostendekkendheid</b>		<b>74,51%</b>	

## Rioolheffingen

### Beleidsuitgangspunt rioolheffing

Uitgangspunt is de werkzaamheden die men verricht gedurende de periode dat het goedgekeurde POW&R (rioleringsplan) van toepassing is. Vervolgens worden de kosten berekend die hiervoor noodzakelijk zijn tijdens de periode. Daaruit komt naar voren hoe hoog de rioolheffing is. Om dit te kunnen innen is de verordening nodig.

### Tarieven

De heffingssystematieken zijn in 2023 nog verschillend.

De inwoners van Uden, Volkel en Odiliapeel betalen de rioolheffing op basis van een eigenarendeel (vast bedrag). Daarnaast betalen grootverbruikers aanvullend een bedrag van €0,56 bij een gebruik boven 1.000 m3.

De inwoners van Zeeland, Schaijk en Reek betalen de rioolheffing op basis van waterverbruik.

Tarieven	Uden 2023	Landerd 2023
rioolheffing eigenarendeel	€ 206,64	n.v.t.
rioolheffing gebruikersdeel (grootverbruik >1.000m3 per m3)	€ 0,57	n.v.t.
0m3 tot en met 100m3	n.v.t.	€ 137,40
101m3 tot en met 250m3	n.v.t.	€ 196,56
251m3 tot en met 500 m3	n.v.t.	€ 333,84
Diverse tarieven boven 500m3	n.v.t.	zie verordening

Vanaf 2024 zijn de tarieven geharmoniseerd. De raad stelde hiervoor op 23 maart 2023 de nieuwe heffingsmaatstaf vast. Het nieuwe systeem van heffen bestaat uit een combinatie van eigenarenheffing en heffing op basis van watergebruik. Alle tarieven lees je in de [infographic gemeentelijke en waterschapsbelasting](#).

# Kostendekkendheid

Grootboeknummer	Omschrijving grootboeknummer	Kostensoort	Omschrijving kostensoort	2023 Uitgaven	2023 Inkomsten	Toelichting
62100501	Vegen wegen	11901	Doorbelasting directe salarislasten Ruimte (uitg)	4.280	0	Voor het functioneren van de riolering, vanwege het feit dat mensen hun afvalstoffen verkeerd aanbieden (weggooien) en voor de verkeersveiligheid, worden de wegen gevraagd. 30% van de kosten rekenen we toe aan de riotheffing, 30% aan de afvalstoffenheffing en 40% aan de algemene middelen.
62100501	Vegen wegen	38033	Uitbestede werkzaamheden algemeen	48.092	0	
62100501	Vegen wegen	38069	Kosten ophalen restafval	441	0	
62100501	Vegen wegen	38111	Onderhoud overig volgens aanneemsom	19.370	0	
62100501	Vegen wegen	38901	Doorbelasting overige kn kostenpl Ruimte (uitg)	7.973	0	
62100501	Vegen wegen	75005	Verrekening met kapitaalendienst	-90.474	0	
62100502	Bestrijding zwerfvuil	38005	Opbrengst ov goederen en diensten	0	313	Uitgangspunt is om zo weinig mogelijk zwerfvuil te krijgen in het rioolstelsel.
62100502	Bestrijding zwerfvuil	38033	Uitbestede werkzaamheden algemeen	118.061	0	Door het schoonhouden van de kolken wordt een groot gedeelte van het zwerfvuil verzameld. Het afvoeren van dit zwerfvuil is goedkoper dan het reinigen vanuit de riolering. 50% van de kosten wordt aan de riotheffing toegerekend, en 50% van de afvalstoffenheffing.
62100502	Bestrijding zwerfvuil	38067	Kosten verwerken restafval	27.051	0	
62100502	Bestrijding zwerfvuil	38077	Herstel schade gemeente eigendo/verg schade derden	20.253	0	
62100502	Bestrijding zwerfvuil	38901	Doorbelasting overige kn kostenpl Ruimte (uitg)	20.890	0	
62100502	Bestrijding zwerfvuil	72009	Onttrekking uit voorziening riotheffing	0	204.080	
62100502	Bestrijding zwerfvuil	73000	Afschrijving	456	0	
62100502	Bestrijding zwerfvuil	74000	Rente	26	0	
62100503	Reiniging Winkelcentra	11901	Doorbelasting directe salarislasten Ruimte (uitg)	54.952	0	Uitgangspunt is om zo weinig mogelijk zwerfvuil te krijgen in het rioolstelsel.
62100503	Reiniging Winkelcentra	38012	Schoonmaakkosten en hygiene	20.146	0	Binnen de winkelcentra is de hoeveelheid zwerfvuil groter dan in andere gebieden. Naast de beeldkwaliteit is de impact van de overlast op het riool groter en daardoor nemen de kosten toe. 30% van de kosten rekenen we toe aan de riotheffing, 30% aan de afvalstoffenheffing en 40% aan de algemene middelen.
62100503	Reiniging Winkelcentra	38901	Doorbelasting overige kn kostenpl Ruimte (uitg)	11.415	0	
62100503	Reiniging Winkelcentra	75005	Verrekening met kapitaalendienst	-142.607	0	
66303001	Armoedebeleid - Kwijtschelding belastingen	44800	Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	20.886	0	Indien een belastingplichtige niet of over te weinig financiële middelen beschikt om de belastingaanslag te voldoen, kan onder bepaalde voorwaarden aan deze belastingplichtige kwijtschelding worden verleend. Deze kosten komen ten laste van de voorziening egalisatie riotheffing.
66303001	Armoedebeleid - Kwijtschelding belastingen	72007	Onttrekking uit voorziening afvalstoffenheffing	0	20.886	
67200000	Riolering - Beheer algemeen	35100	Inhuur personeel	52.080	0	
67200000	Riolering - Beheer algemeen	38004	Overige kosten overige goederen en diensten	101.477	0	
67200000	Riolering - Beheer algemeen	38005	Opbrengst ov goederen en diensten	0	18.341	
67200000	Riolering - Beheer algemeen	38019	Lunch / diner met externen / zakelijk	83	0	
67200000	Riolering - Beheer algemeen	38021	Representatiekosten externen	78	0	
67200000	Riolering - Beheer algemeen	38022	Consumpties tijdens werktijd	27	0	
67200000	Riolering - Beheer algemeen	38024	Telefoonkosten	-13	0	
67200000	Riolering - Beheer algemeen	38041	Externe advieskosten	18.331	0	
67200000	Riolering - Beheer algemeen	38099	Onderhoud programmatuur	3.530	0	
67200000	Riolering - Beheer algemeen	38108	Onderhoud riolering	20.299	0	
67200000	Riolering - Beheer algemeen	38113	Onderzoeken riolering	104.501	0	
67200000	Riolering - Beheer algemeen	43303	Perceptiekosten BSOB	55.018	0	
67200000	Riolering - Beheer algemeen	72008	Toevoeging aan voorziening riotheffing	1.044.379	0	
67200000	Riolering - Beheer algemeen	72009	Onttrekking uit voorziening riotheffing	0	283.931	
67200000	Riolering - Beheer algemeen	73000	Afschrijving	12.023	0	
67200000	Riolering - Beheer algemeen	74000	Rente	2.355	0	
67200000	Riolering - Beheer algemeen	75007	Overige verrekeningen	732.769	0	
67200001	Riolering - Hoofdrinolering, huis- en kolkaansl.	38008	Electriciteitsverbruik	11.239	0	
67200001	Riolering - Hoofdrinolering, huis- en kolkaansl.	38033	Uitbestede werkzaamheden algemeen	8.289	0	
67200001	Riolering - Hoofdrinolering, huis- en kolkaansl.	38077	Herstel schade gemeente eigendo/verg schade derden	24.510	0	
67200001	Riolering - Hoofdrinolering, huis- en kolkaansl.	38106	Onderhoud vijvers/waterpartijen	49.196	0	
67200001	Riolering - Hoofdrinolering, huis- en kolkaansl.	38108	Onderhoud riolering	1.313.816	0	Diverse directe kosten riolering en bijdrage uit de egalisatievoorziening riolering.
67200001	Riolering - Hoofdrinolering, huis- en kolkaansl.	38110	Onderhoud installaties	5.384	0	
67200001	Riolering - Hoofdrinolering, huis- en kolkaansl.	73000	Afschrijving	239.460	0	
67200001	Riolering - Hoofdrinolering, huis- en kolkaansl.	74000	Rente	98.998	0	
67200002	Riolering - Drukrinolering	32035	Aankoop / vervanging pompen	42.094	0	
67200002	Riolering - Drukrinolering	38008	Electriciteitsverbruik	86.828	0	
67200002	Riolering - Drukrinolering	38011	Waterverbruik	239	0	
67200002	Riolering - Drukrinolering	38077	Herstel schade gemeente eigendo/verg schade derden	6.989	0	
67200002	Riolering - Drukrinolering	38108	Onderhoud riolering	109.226	0	
67200002	Riolering - Drukrinolering	38113	Onderzoeken riolering	69.016	0	
67200002	Riolering - Drukrinolering	73000	Afschrijving	243.089	0	
67200002	Riolering - Drukrinolering	74000	Rente	10.833	0	
67200003	Riolering - Pompen, gemalen & BBB	21002	Lasten heffingen	237	0	Inkomsten riotheffing
67200003	Riolering - Pompen, gemalen & BBB	38008	Electriciteitsverbruik	222.019	0	
67200003	Riolering - Pompen, gemalen & BBB	38024	Telefoonkosten	7.337	0	
67200003	Riolering - Pompen, gemalen & BBB	38108	Onderhoud riolering	380	0	
67200003	Riolering - Pompen, gemalen & BBB	38110	Onderhoud installaties	108.649	0	
67200003	Riolering - Pompen, gemalen & BBB	73000	Afschrijving	94.151	0	
67200003	Riolering - Pompen, gemalen & BBB	74000	Rente	20.036	0	
67200100	Riolering - Aanleg huisaansluitingen	38134	Aanleg rioolaansluitingen	138.339	0	
67200100	Riolering - Aanleg huisaansluitingen	38150	Bijdrage rioolaansluitingen	0	92.583	
67200400	Riolering - rioolrecht woningen	22102	Heffingen	0	5.036.151	
67200410	Riolering - rioolrecht niet-woningen	22102	Heffingen	0	775.564	
67209999	Riolering - doorbelasting kostenplaats	11901	Doorbelasting directe salarislasten Ruimte (uitg)	589.191	0	Toerekening van direct productieve uren (loonkosten) aan het taakveld riolering
67209999	Riolering - doorbelasting kostenplaats	38901	Doorbelasting overige kn kostenpl Ruimte (uitg)	65.384	0	
69100007	Mutaties reserves progr 7: Volksgezondh, milieu	71007	Onttrekking uit reserve dekking kapitaalasten	0	58.514	Onttrekking uit de reserve dekking kapitaalasten ter dekking van kapitaalasten binnen taakveld riolering.
			<b>Totaal exclusief overhead</b>	<b>5.853.028</b>	<b>6.490.363</b>	
			extracomptabele toerekening overhead (84,52%)	637.335	0	Zoals vastgesteld in de programmabegroting 2023 wordt er 84,52% overhead toegerekend als opslag op de directe salarislasten.
				<b>6.490.363</b>	<b>6.490.363</b>	
			<b>Percentage kostendekkendheid</b>		<b>100,00%</b>	

# Toeristenbelasting

Gemeenten moeten allerlei voorzieningen regelen en diensten uitvoeren van het geld dat ze jaarlijks van het Rijk voor elke inwoner ontvangen. Maar als er veel toeristen verblijven in een gemeente, dan komen er meer kosten bij. Denk hierbij aan kosten voor bijvoorbeeld het schoonhouden van de natuur en de straten, en meer onderhoud voor straatmeubilair. Om deze extra kosten te kunnen dekken, rekenen gemeenten toeristenbelasting.

## Tarieven

De tarieven zijn:

- hoog tarief € 1,25 per persoon per overnachting (hotels, B&B, vakantieparken, particuliere verhuur)
- laag tarief € 0,85 per persoon per overnachting (campings, groepsaccommodaties, kampeerboerderijen)

## Opbrengsten

	<b>Begroting 2023 (incl. wijzigingen)</b>	<b>Realisatie 2023</b>
Opbrengst toeristenbelasting	€ 468.031	€ 378.632

De opbrengsten zijn lager dan begroot door een effect over vorige jaren. Over die jaren zijn minder aanslagen opgelegd dan verwacht, voornamelijk veroorzaakt door Corona.

# Onderhoud kapitaalgoederen

## Onderhoud Kapitaalgoederen Gemeente Maashorst 2023

Kapitaalgoederen vormen de fysieke pijlers voor tal van beleidsdoelen zoals mobiliteit, leefbaarheid, omgevingskwaliteit en economie. Concreet bestaan de kapitaalgoederen uit onder meer wegen, groenvoorzieningen en bossen, openbare verlichting, parkeervoorzieningen, verkeersregelinstallaties, civiele kunstwerken, speeltuinen, recreatieve voorzieningen, riolering en water, gebouwen en sport- en speelvelden. Het is een gemeentelijke kerntaak om deze goederen op een gewenst niveau te hebben en te houden. Daarnaast vormt de verbetering en transformatie van deze kapitaalgoederen de komende decennia een onlosmakelijke rol bij tal van transitie op het gebied van duurzaamheid, klimaatadaptatie en toekomstbestendigheid.

De instandhouding van de kapitaalgoederen wordt aan de hand van een viertal elementen uitgevoerd, namelijk: kwaliteit, integraliteit, risico en omgevingsbewust.

### Kwaliteit:

De instandhouding van onze kapitaalgoederen vindt plaats aan de hand van kwaliteit. Met beeldkwaliteiten en schouwen, het ontwikkelen en opstellen van beeldbestekken, rapportagemodellen en de gewenste kwaliteit vertalen naar de verschillende uitvoeringsprogramma's. Via inspecties en schouwrondes controleren we of het gekozen kwaliteitsniveau ook daadwerkelijk wordt gehaald.

### Integraliteit:

Het onderhoud aan onze kapitaalgoederen wordt zoveel als mogelijk integraal opgepakt. Het onderhoud aan de riolering is hierbij leidend. Concreet betekent dit dat bij een onderhoudsplan aan de riolering ook de rijbaan, het trottoir en de groenvoorziening worden meegenomen als dit noodzakelijk is. Ook vindt er afstemming plaats met werkzaamheden van nutsbedrijven en ontwikkelaars.

### Risico:

In de uitvoeringsprogrammering staat het risico steeds meer centraal. De toepassing van het element risico zorgt voor een constante (her)prioritering. Zo zetten we de beschikbare middelen daar in waar ze het meest effectief zijn. Hogere risiconiveaus worden daardoor verlaagd.

### Omgevingsbewust:

Niet alleen bij de inrichting maar ook bij het onderhoud van de openbare ruimte zijn verschillende partijen betrokken die op diverse manieren hun inbreng kunnen leveren. Onze onderhoudsplannen bespreken we met onze inwoners. Tijdens de uitvoering worden bewoners actief benaderd met informatie door de gemeente (omgevingsmanagement). Vragen of klachten worden zoveel mogelijk besproken in een persoonlijk gesprek.

Onderhoud is nodig om kapitaalvernietiging te voorkomen. In deze paragraaf is de belangrijkste informatie over de kapitaalgoederen opgenomen en wordt inzicht gegeven in het beleidskader, het onderhoudsprogramma, de meerjarenplanning en de daaruit voortvloeiende financiële consequenties. In de paragraaf is geen rekening gehouden met rehabilitatie en vervanging van kapitaalgoederen. Deze investeringen worden geactiveerd en afgeschreven en zijn opgenomen in het meerjaren investeringsprogramma 2023-2026. Voor riolering geldt dat vervangingsinvesteringen worden geactiveerd vanuit de spaarvoorziening riolering en dat maatregelen zijn opgenomen in het Programma Omgevingswet Water en Riolering (POW&R).

Voor de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen is het uitgangspunt dat de begroting beleidsarm moet zijn gehanteerd. In 2023 zijn de beleidsplannen voor wegen, openbare verlichting en civiele kunstwerken geharmoniseerd. Het beleidsplan van riolering was al geharmoniseerd. De overige beleidsplannen worden in 2024 geharmoniseerd. Als in beleidsplannen, die nog niet geharmoniseerd zijn, er verschillen zijn in het gewenste kwaliteitsniveau is er gekozen om de



huidige kaders van het vigerende beleid te hanteren. Dit is bij het betreffende kapitaalgoed aangegeven met grondgebied voormalig gemeente Landerd of Maashorst Noord en grondgebied voormalig gemeente Uden of Maashorst Zuid. Ook worden de financiële consequenties gescheiden gepresenteerd.

### **Harmonisatie onderhoud kapitaalgoederen Landerd-Uden voor Maashorst**

De meeste beleidsplannen voor onderhoud kapitaalgoederen zijn geharmoniseerd. De planning daarvoor is als volgt:

Onderdeel	Planning	Opmerking
wegen	gereed	vastgesteld 20-12-2023
openbaar groen	2024	Q4 2024
civiele kunstwerken	gereed	vastgesteld 20-12-2023
openbare verlichting	gereed	vastgesteld 16-11-2023
sport- en speelvelden	2024	Q3 2024
speeltoestellen	2024	Q4 2024
riolering	gereed	POW&R 2022-2024 vastgesteld op 4-11-2021
gebouwen	2024	vastgesteld 4-4-2024

Door de harmonisatie van de bomenverordening, begraafplaatsverordening en speel- en hondenbeleid heeft de harmonisatie van openbaar groen, sport- en speelvelden en speeltoestellen niet in 2023 kunnen plaatsvinden.

# Wegen

De voorziening wegen is ingesteld met als doel te voorzien in de dekking voor het groot onderhoud aan het wegen areaal binnen de gemeente Maashorst. In de vigerende beleidsplannen Beleidsplan wegen 2017-2020 (grondgebied voormalig gemeente Uden) en Beheerbeleidsplan Verhardingen 2021-2030 (grondgebied voormalig gemeente Landerd) wordt onder andere aandacht besteed aan integraliteit en risico gestuurd beheer (assetmanagement). In de beleidsplannen zijn de hoogte van de jaarlijkse dotatie in de voorzieningen bepaald. De hoogte van de dotatie is gebaseerd op de gewenste kwaliteitsniveau, areaal, beheerstrategie en onderhoudsstaat. In de berekeningen van de stortingen is geen rekening gehouden met areaaluitbreiding.

In 2023 is een nieuw beleidsplan voor de gemeente Maashorst opgesteld en op 20-12-2023 door de gemeenteraad vastgesteld, waarbij de vigerende beleidsplannen van Uden en Landerd zijn komen te vervallen. Iedere 2 jaar wordt conform het principe van rationeel wegbeheer het gehele areaal geïnspecteerd. De resultaten worden verwerkt in het onderhoudsprogramma en de meerjarenplanning. Eind 2023 is er een weginspectie uitgevoerd en deze gegevens worden gebruikt voor het bepalen van de werkzaamheden van 2024 en verder.

## Grondgebied voormalig gemeente Uden:

- Bedragen zijn voor voorbereiding en uitvoering
- Projecten en dagelijks onderhoud maakt ook geen onderdeel uit van dit budget.
- Kwaliteitsniveau B (CROW) (binnen bebouwde kom) en C (buiten bebouwde kom)
- In 2023 is onderhoud uitgevoerd aan o.a. de volgende wegen: Kruisherenstraat, Snoekstraat, Bermershof, Mellesingel, Pastoor Spieringsstraat, Muntmeester, Zeelandsedijk.

Omschrijving	Stand 1/1/23	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31/12/23
Voorziening groot onderhoud wegen (U)	€ 834.873	€ 2.473.530	€ 2.789.235	€ 519.169

## Grondgebied voormalig gemeente Landerd

- Bedragen zijn voor voorbereiding en uitvoering
- Projecten en dagelijks onderhoud maakt ook geen onderdeel uit van dit budget.
- Kwaliteitsniveau B (CROW)
- In 2023 is onderhoud uitgevoerd aan o.a. de volgende wegen: Kleine graspeel, Zeelandsedreef, Hoogheistraat, Korte Dijk

Omschrijving	Stand 1/1/23	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31/12/23
Voorziening groot onderhoud wegen (L)	€ 1.365.413	€ 598.949	€ 101.424	€ 1.862.938

# Recreatie, bossen en groene voorzieningen

De voorziening groen inclusief alle openbare recreatieve voorzieningen, bestaande uit o.a. trapvelden en speelplekken (Maashorst Zuid) is ingesteld met als doel te voorzien in de dekking van het vervangen van groenvoorzieningen in de openbare ruimte. Het betreft concreet het groot onderhoud bomen, beplantingen, grasvegetaties, oeverbeschermingen/ afscheidingen en overig recreatief meubilair zowel binnen als buiten de bebouwde kom. Basis voor deze voorziening is de Nota Openbare Ruimte Uden “van Gevel tot Gevel, waarin de vastgestelde beeldkwaliteitseisen zijn opgenomen. In de berekeningen van de stortingen is geen rekening gehouden met areaaluitbreiding.

Voor Maashorst Noord is geen onderhoudsvervangingsfonds beschikbaar voor het groot onderhoud groenvoorzieningen. Voor groot onderhoud/ vervanging van verouderd groen in de woonwijken is er jaarlijks een beperkt budget beschikbaar in de exploitatiebegroting. Planning en prioritering gebeurt op basis van beoordeling, waarbij veelal ook wordt afgegaan op verzoeken uit de buurten.

De investeringen voor vervangingen worden geactiveerd en afgeschreven en zijn opgenomen in het meerjaren investeringsprogramma 2023-2026 Gemeente Maashorst. Het bosbeheer vindt plaats volgens het systeem van geïntegreerd bosbeheer, waarin ieder jaar een gebied wordt aangepakt. In totaal is het areaal bos van Maashorst Noord verdeeld in 6 werkblokken. Voor incidentele uitgaven is een bestemmingsreserve bossen beschikbaar.

## Voorziening groen en recreatieve voorzieningen

- Kwaliteitsniveau A, B en C (CROW)
- Gerealiseerd 2023: Het betreft hier een groot aantal kleinere projecten, die via de jaarlijkse schouw zijn vastgesteld, of op verzoek van bewoners in de uitvoeringslijsten zijn opgenomen. Op diverse plekken zijn bomen, beplantingen en gras vervangen.

Omschrijving	Stand 1/1/23	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31/12/23
Voorziening groen en recreatieve voorzieningen (U)	€ 164.163	€ 382.268	€ 546.732	€ 0

*In verband met het ontbreken van nieuw beleid ten behoeve van GO (groot onderhoud) Groen, heeft de accountant de stelling ingenomen (in lijn met de BBV) dat een voorziening, zonder actueel beleid, geen grondslag meer kent. De voorziening moet derhalve vrijvallen. Verzocht wordt om via de resultaatbestemming de bedragen beschikbaar te houden voor deze voorzieningen, e.e.a. in het vooruitzicht van nieuw vast te stellen beleid Groen, in 2024.*

## Bestemmingsreserve bossen

- Kwaliteitsniveau B (CROW)
- Gerealiseerd 2023: Het groot en klein onderhoud is opgenomen in de exploitatie. De bestemmingsreserve bossen heeft een egalisatiefunctie om het te kort en/of overschot in het lopende boekjaar op te vangen. Het reguliere beheer heeft plaatsgevonden binnen de exploitatiebudgetten. De hogere inkomsten uit houtverkoop dan begroot wordt aan de

voorziening toegevoegd.

Omschrijving	Stand 1/1/23	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31/12/23
Bestemmingsreserve bossen (L)	€ 109.007	€ 100.000	€ 0	€ 209.007

## Speeltuinen en recreatieve voorzieningen

De onderhoudsvoorziening recreatieve voorzieningen inclusief groen (voormalig grondgebied Uden) is ingesteld met als doel te voorzien in de dekking van het vervangen van speeltuinen en recreatieve voorzieningen in de openbare ruimte. Voor de gehele gemeente Maashorst is het onderhoudsniveau bepaald op Kwaliteitsniveau B (CROW).

Ieder jaar wordt het gehele areaal geïnspecteerd op veiligheid en onderhoudsstaat. De resultaten worden verwerkt in de uitvoeringsplanning.

De investeringen voor vervangingen worden geactiveerd en afgeschreven en zijn opgenomen in het meerjaren investeringsprogramma 2023-2026 gemeente Maashorst.

### Gemeente Maashorst

- Kwaliteitsniveau B (CROW)
- Gerealiseerd 2023: Regulier onderhoud. Vervangingen zijn verantwoord in het Meerjaren Investeringsprogramma (MIP).

## Riolering en water

In de Wet Milieubeheer en de Waterwet zijn de algemene zorgplichten gescheiden in een afvalwater-, een hemelwater- en een grondwaterzorgplicht. Bij Raadsbesluit van 4 november 2021 is het rioleringsplan Programma Omgevingswet Water & Riolering (POW&R) vastgesteld voor de periode 2022 – 2024. In het POW&R is veel aandacht besteed aan klimaatadaptatie en is een programma van hemelwatermaatregelen opgenomen, naast de noodzakelijke vervangingen en onderhoud aan de rioleringen. Bij vervanging en onderhoud vormen schadepunten en restlevensduurbepaling het uitgangspunt. Bij hemelwatermaatregelen zijn bekende knelpunten aangepakt. Er is op verschillende niveaus samengewerkt met buurgemeenten en het Waterschap Aa en Maas op het thema klimaatadaptatie, met name de in watersamenwerking As50+ en Regio Noordoost-Brabant.

Het POW&R voorziet in alle noodzakelijke rioleringswerkzaamheden ten behoeve van de drie gemeentelijke zorgplichten. Zowel beleids- en beheersmatig, als renovaties. De kosten worden gedekt uit de riool- en waterzorgheffing, waarbij wordt uitgegaan van een kostendekkende exploitatie binnen de planperiode 2022-2024. In 2023 zijn voor de voormalige gemeenten Landerd en Uden verschillende systemen van heffing gehanteerd. Op 16 maart 2023 heeft de raad een nieuw systeem voor riool- en waterzorgheffing vastgesteld. Per 1 januari 2024 wordt met dit nieuwe systeem de heffing per huishouden en bedrijf bepaald, er gelden daarmee voor al onze inwoners gelijke regels.

### Uitgevoerd programma, vervanging en verbetering 2023:

- Circa 10% van het areaal geïnspecteerd met uitgangspunt kwaliteitsniveau NEN 3399 voor bepaling verbetermaatregelen en restlevensduurbepaling;
- Technisch onderhoud aan bergbezinkbassin Runmolen;
- Vervanging riolering binnen integrale projecten: Oude Maasstraat en Oude Kerkepad;
- Aanleg hemelwatermaatregelen: waterbergingen Hoenderbosplein en Jochem de Wildtstraat, Waterbergende funderingen Kruisherenstraat en Oude Kerkepad.

Omschrijving	Stand 1/1/23	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31/12/23
72003001 VZ Egalisatie riolering	€ 2.526.501	€ 740.891	€ 741.978	€ 2.525.414
VZ 72003002 Spaar riolering	€ 15.668.721	€ 303.488	€ 488.529	€ 15.483.681

## Gebouwen

Het doel van de voorzieningen gemeentelijke gebouwen is het in stand houden van het gemeentelijk gebouwd onroerend goed door de planmatige uitvoering van groot onderhoud.

In Q1 2024 zijn alle MJOP's van de gemeentelijke onroerende zaken geactualiseerd, samengevoegd tot 1 MJOP Maashorst en behandeld in de raadsvergadering van 4 april 2024. Na deze actualisatie wordt momenteel gewerkt aan een lijst van erkende maatregelen en het opstellen van de duurzaamheidsplannen voor de gemeente Maashorst. Deze zullen toegevoegd worden aan het MJOP zodat er een DMJOP ontstaat: een Duurzaam MeerJaren OnderhoudsPlan. Voor deze aanvullende duurzaamheidsmaatregelen zal een separaat budgetvoorstel voorgelegd worden.

Alle budgetten in de 2 voorzieningen (voorheen Uden en voorheen Landerd) zijn nu samengevoegd in 1 voorziening Maashorst. De dotaties zullen vanaf 2024 hoger worden. Voor 2024 betreft dit 68K en vanaf 2025 zal de verhoging 91K bedragen. Dit omdat binnen de huidige dotaties onvoldoende ruimte is voor het planmatig onderhoud. Dit wordt met name veroorzaakt door de forse prijsstijgingen.

Aangezien het nieuwe MJOP Maashorst miv 1-1-2024 gerealiseerd is, worden hieronder nog de standen van de oude voorzieningen weergegeven.

### Grondgebied voormalig gemeente Uden:

- Kwaliteitsniveau NEN 2767 methodiek norm 3
- Uitvoering 2023: Groot onderhoud aan de Udenseweg 4-6, Multicenter en bibliotheek Uden.

Omschrijving	Stand 1/1/23	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31/12/23
Voorziening	€	€ 1.052.262	€ 941.200	€

gebouwen (U)	1.219.647			1.330.710
--------------	-----------	--	--	-----------

#### Grondgebied voormalig gemeente Landerd:

- Kwaliteitsniveau NEN 2767 methodiek norm 3
- Uitvoering 2023: Werkzaamheden o.a. aan de molens en voormalige gemeentewerf Landerd.

Omschrijving	Stand 1/1/23	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31/12/23
Voorziening gebouwen (L)	€ 3.337.374	€ 349.000	€ 10.038	€ 3.676.335

## Openbare verlichting, parkeervoorzieningen en verkeersregelinstallaties

De onderhoudsvoorziening openbare verlichting (grondgebied voormalig gemeente Uden) en de bestemmingsreserve openbare verlichting (grondgebied voormalig gemeente Landerd) zijn ingesteld met als doel te voorzien in de dekking voor het onderhoud aan het verlichtingsareaal. In het Beleidsplan Openbare Verlichting (2017-2021 Uden en 2017-2021 Landerd) wordt de keuze gemaakt om niet zuinige verlichting te vervangen voor Led-verlichting welke gedimd kan worden.

In november 2023 is door de gemeenteraad het beleidsplan Gemeente Maashorst vastgesteld en hiermee zijn de beleidsplannen van Uden en Landerd komen te vervallen.

#### Grondgebied voormalig gemeente Uden

- Kwaliteitsniveau conform CROW: A (centrum), B (hoofdinfrastructuur en woonwijken) en C (bedrijventerreinen, parken en buitengebied)
- Uitvoering 2023:  
Openbare verlichting wordt vaak separaat van integrale projecten uitgevoerd doordat veel straten al voorzien zijn van nieuwe ledverlichting en niet hoeft worden aangepast. Vaak moet alleen naar de locatie van de verlichting gekeken worden en eventueel aangepast worden aan de nieuwe situatie. In 2023 zijn in een aantal straten groepsremplace uitgevoerd worden. Hierin worden gelijktijdig de traditionele verlichting omgevormd naar ledverlichting. De voorziening voorziet in de bekostiging van de remplace, calamiteiten, onderhoud en inspecties.

Omschrijving	Stand 1/1/23	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31/12/23
Voorziening openbare verlichting (U)	€ 8.358	€ 94.486	€ 68.535	€ 34.310

## Grondgebied voormalig gemeente Landerd

- Kwaliteitsniveau B (CROW)
- Uitvoering 2023: Het groot en klein onderhoud (inclusief vervanging) is opgenomen in de exploitatie. De bestemmingsreserve openbare verlichting heeft een egalisatiefunctie om het te kort en/of overschot in het lopende boekjaar op te vangen.

Omschrijving	Stand 1/1/23	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31/12/23
Bestemmingsreserve openbare verlichting (L)	€ 74.775	€ 0	€ 0	€ 74.775

## Civiele kunstwerken

De voorzieningen civiele kunstwerken (bruggen, fietstunnels, steigers etc.) zijn ingesteld met als doel te voorzien in de dekking voor het onderhoud aan het areaal van civieltechnische kunstwerken. In de vigerende beleidsplannen (2016-2025 grondgebied voormalig gemeente Uden en 2020-2029 grondgebied voormalig gemeente Landerd) zijn de hoogte van de jaarlijkse dotatie in de voorzieningen bepaald. De hoogte van de dotatie is gebaseerd op de gewenste kwaliteitsniveau, areaal, beheerstrategie en onderhoudsstaat. Iedere 2-5 jaar wordt conform het principe van rationeel beheer het gehele areaal geïnspecteerd. De resultaten worden verwerkt in het onderhoudsprogramma en de meerjarenplanning.

Op 20 december 2023 is door de gemeenteraad het Beleidsplan Civieltechnische Kunstwerken Gemeente Maashorst vastgesteld. Hiermee zijn de beleidsplannen van Uden en Landerd komen te vervallen.

### Grondgebied voormalig gemeente Uden:

- Kwaliteitsniveau B
- Uitvoering 2023: In 2023 is klein en groot onderhoud aan de civiele kunstwerken uitgevoerd aan de hand van visuele inspecties en meldingen.

Omschrijving	Stand 1/1/23	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31/12/23
Voorziening civiele kunstwerken	€ 120.192	€ 71.290	€ 42171	€ 149.311

---

## Voormalig grondgebied gemeente Landerd:

- Kwaliteitsniveau B (CROW)
- Uitvoering 2023: Gepland groot onderhoud, calamiteiten en inspecties.

Omschrijving	Stand 1/1/23	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31/12/23
Voorziening civiele kunstwerken	€ 19.942	€ 8.300	€ 0	€ 28.242

## Sport en speelvelden

De voorziening speelvelden (Maashorst Zuid, Beheer- en beleidsplan speelvelden 2016) is ingesteld met als doel te voorzien in de dekking van kleinschalige aanpassingen ter instandhouding van sportvelden. In de jaarlijkse dotatie en onttrekking van de voorzieningen is geen rekening gehouden met vervanging van het areaal. Deze investeringen worden geactiveerd en afschreven en zijn opgenomen in het Meerjaren investeringsprogramma 2023-2026 gemeente Maashorst.

Voor Maashorst Noord is geen onderhoudsvoorziening beschikbaar. Voor het groot onderhoud van de sportvelden en voorzieningen is er jaarlijks een beperkt budget beschikbaar in de exploitatiebegroting. Planning en prioritering gebeurt op basis van beoordeling van de huidige staat van de sportvelden.

- Kwaliteitsniveau Conform beheer en beleidsplan Speelvelden
- Uitvoering 2023: klein en groot onderhoud conform inspecties en meldingen.

Omschrijving	Stand 1/1/23	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31/12/23
Voorziening sport- en speelvelden (U)	€ 112.959	€ 32.956	€ 145.915	€ 0

*In verband met het ontbreken van nieuw beleid ten behoeve van GO (groot onderhoud) Sport en Speelvelden, heeft de accountant de stelling ingenomen (in lijn met de BBV) dat een voorziening, zonder actueel beleid, geen grondslag meer kent. De voorziening moet derhalve vrijvallen. Verzocht wordt om via de resultaatbestemming de bedragen beschikbaar te houden voor deze voorzieningen, e.e.a. in het vooruitzicht van nieuw vast te stellen beleid Sport en Speelvelden, in 2024.*



# Verbonden partijen

Verbonden partijen zijn organisaties waaraan de gemeente zich bestuurlijk en financieel verbonden heeft.

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) geeft als definitie: 'een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie, waarin de provincie of de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft.'

## Wat is een bestuurlijk belang?

Een bestuurlijk belang houdt in zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur, hetzij uit hoofde van stemrecht.

## Wat is een financieel belang?

Een financieel belang is een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag, dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat of het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat, indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

De verbonden partijen zijn binnen de gemeente Maashorst onderverdeeld in;

- **Publiekrechtelijke samenwerkingsverbanden.** De gemeente Maashorst is betrokken bij diverse gemeenschappelijke regelingen.
- **Privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden.** De gemeente Maashorst is deelnemer in vennootschappen en coöperaties. Tevens is de gemeente Maashorst deelnemer van een aantal stichtingen en verenigingen.
- **Overige samenwerkingsverbanden.** Vanuit het verleden is een aantal samenwerkingsverbanden in het overzicht gekomen die niet geheel aan de criteria voldoen. In het overzicht is bij de rechtsvorm opgenomen dat het geen verbonden partij betreft. Voorgesteld wordt om deze in een volgende versie van deze paragraaf te verwijderen. Echter er zijn ook samenwerkingsverbanden die niet officieel onder de definitie van verbonden partij vallen, maar door het college en/of de raad zijn aangemerkt als politiek belangrijk. Deze zullen wel gehandhaafd worden in de planning en control producten.

Op basis van het BBV wordt tenminste de volgende informatie opgenomen;

- De naam en vestigingsplaats.
- De wijze waarop de gemeente een belang heeft in de verbonden partij en het openbaar belang dat erbij hoort.
- Het belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar.
- De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar.
- De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar.
- De risico's van de verbonden partij voor de financiële positie van de gemeente.

# Beleid

Een samenwerkingsverband is bedoeld om beleidsdoelen te bereiken.

## Hoe kun je daar grip op krijgen?

De gemeenten en besturen van de gemeenschappelijke regelingen in Brabant-Noord, werken reeds met de procedure om te komen tot een betere afstemming in de beleidsprocessen met de deelnemende gemeenten. Dit is het adoptieproces, waarin gemeente Meierijstad als regionale trekker fungeert. In samenspraak met griffiers en de gemeenschappelijke regelingen wordt een jaarplanning opgesteld, zodat kadernota's, begrotingen en jaarstukken tijdig voorbereid en besproken kunnen worden door de raden. Hierdoor hebben zowel de deelnemers als de gemeenschappelijke regeling een leidraad om het adoptieproces goed te kunnen organiseren.

## Waarom het adoptieproces?

Er zijn verschillende redenen hiervoor, maar de belangrijkste zijn:

- Gemeenteraden staan op afstand als gevolg van het werken met gemeenschappelijke regelingen. Het adoptieproces is bedoeld om raden in positie te brengen op tijd een zienswijze op de stukken van de gemeenschappelijke regelingen uit te brengen.
- De gemeenschappelijke regelingen krijgen de zienswijzen van de gemeenten binnen een kort tijdsbestek, zodat zij weten wat er binnen de gemeenten leeft en in staat zijn de zienswijzen te verwerken.
- De betrokken medewerkers van gemeenten en gemeenschappelijke regelingen werken samen aan de voorzijde bij het opstellen van zienswijzen. Korte communicatielijnen en niet iedereen hoeft het wiel volledig zelf uit te vinden.

Daarnaast hebben de griffiers van Noord-Oost Brabant in het rapport 'Grip op regionale samenwerkingsverbanden' verbetervoorstellen gepresenteerd, om de sturing van de raden op de regionale samenwerking te versterken. Deze voorstellen zijn inmiddels ingevoerd.

In het voorstel worden de presidia voorgesteld om een focus/prioritering op een aantal samenwerkingsverbanden te leggen. En voor deze samenwerkingsverbanden één of twee raadsrapporteurs aan te wijzen, die de besluitvorming procesmatig kunnen voorbereiden en de raad kunnen voorzien van informatie. Daarnaast wordt met een interactief proces eens per 4 jaar samen met de raden een concept meerjarig beleidsplan opgesteld.

Er wordt ook voorgesteld om de samenwerking tussen de raden onderling te verbeteren door een regionaal informatiesysteem voor de raden te ontwikkelen en de vergadercycli op elkaar af te stemmen. Tevens stelt men voor om tweemaal per jaar een regionale beeldvormende bijeenkomst te organiseren om meer interactie met de samenwerkingsverbanden te krijgen. Afsluitend wordt het introduceren van adoptiegriffiers voorgesteld om raden bij belangrijke beslissingen vroegtijdig in positie te kunnen brengen.

Tevens proberen de griffiers, na de implementatie, de raden in een positie te brengen waarin zij meer grip krijgen op de gemeenschappelijke regelingen. Dit gebeurt deels binnen de eigen gemeente, deels met elkaar. Zo proberen de griffiers ervoor te zorgen dat de planning van de raadsvergaderingen rondom de GR-en zo veel als mogelijk op elkaar is afgestemd. Tevens zijn er adoptiegriffiers voor een aantal regelingen: Jeugd, ODBN, Veiligheidsregio, Regio Noordoost Brabant en GGD.

Deze adoptiegriffiers hebben periodiek overleg over de stand van zaken m.b.t. de Gemeenschappelijke Regelingen. Zij bespreken of er zaken zijn waar de raad bij betrokken moet worden, en adviseren op welke wijze de raden het best betrokken kunnen worden. Dit om de raden in staat te stellen hun kaderstellende en controlerende rol te kunnen uitvoeren.

Vooraf was afgesproken om na 2 jaar te evalueren, maar deze periode is helaas met een jaar verlengd vanwege corona. Hierdoor is de evaluatie begin 2021 gestart en afgerond in april 2021. In de evaluatie staan in principe twee vragen centraal:

1. In hoeverre zijn de in GRIP voorgestelde maatregelen uitgevoerd?
2. Hebben de maatregelen bijgedragen aan de in GRIP gedefinieerde doelen?

Vraag 1 is eenvoudig te beantwoorden, de genoemde maatregelen zijn allen uitgevoerd. De nadruk in de evaluatie ligt daarom op de tweede vraag, in hoeverre hebben de uitgevoerde maatregelen daadwerkelijk geleid tot verbeteringen?

De evaluatie is gebeurd door de drie doelgroepen: raadsleden, bestuurders/medewerkers van samenwerkingsverbanden en de griffiers. Er is destijds geen nulmeting uitgevoerd. Dus het onderzoek was bij raadsleden vooral gericht op vaststellen hoe ze de huidige situatie ervaren en hoe de waardering is voor de op de raadsleden gerichte maatregelen. Daarnaast zijn enquêtes gehouden, aangevuld met verdiepende interviews. Het streven van de werkgroep is er met name op gericht om een indicatie te krijgen in welke richting verdere verbeteringen nog gezocht kunnen worden. Resultaten zijn in april 2021 opgeleverd.

### Bevindingen

Op basis van het onderzoek wordt het volgende geconcludeerd:

1. De in GRIP voorgestelde maatregelen zijn allemaal uitgevoerd.
2. De beperkte deelname aan de enquête door raads- en commissieleden, geeft een indicatie dat regionale samenwerking nog steeds vooral interessant is voor een paar specialisten binnen de fracties.
3. De focus op een beperkt aantal regelingen heeft voor met name de regiosamenwerking Noordoost Brabant en de Veiligheidsregio geleid tot beter zicht op de te maken politieke keuzes. Voor de andere prioritaire samenwerkingsverbanden blijkt dat de informatiepositie nog niet voldoende is en daar nog wel een wereld is te winnen.
4. Van het regionale informatiesysteem wordt weinig gebruik gemaakt en in de praktijk zal de bijdrage van het systeem aan de informatievoorziening aan en informatie-uitwisseling tussen gemeenteraden dus beperkt zijn. Tegelijkertijd geven raads- en commissieleden aan zeker het nut van het systeem wel te zien. Dat laatste geldt dan met name voor informatievoorziening, voor de uitwisseling van standpunten vinden de respondenten het systeem minder nuttig. Doorgaan met het systeem op de huidige wijze is weinig zinvol.
5. De strakkere planning van zienswijzetractaten hebben geleid tot een makkelijkere inpassing van raadsvoorstellen over regionale samenwerking in de raadscycli. Tot meer onderlinge uitwisseling van standpunten en moties heeft dit echter niet geleid. Ook al niet omdat het regionale informatiesysteem hier niet echt geschikt voor is.
6. Het is niet vast te stellen of de meerjarige beleidsplannen hebben bijgedragen aan de inhoudelijke betrokkenheid van raads- en commissieleden en de politieke discussie. Het experiment bij het nieuwe regioconvenant met het indienen van "regiomoties" is wat dat betreft waardevol. Hoewel juridisch allerlei haken aan ogen aan zitten, gaf dit wel voor het eerst gelegenheid tot een regionale politieke discussie en de mogelijkheid om op regionale schaal mee te praten over plannen en keuzes. Dit is ook iets waarvan uit de commentaren blijkt dat dit gemist wordt.
7. De regionale informatiebijeenkomsten zijn een succes, zowel qua deelname als waardering. Raads- en commissieleden vinden de bijeenkomsten en onderwerpen relevant en nuttig. Belangrijkste punten van kritiek zijn de locatie van de bijeenkomsten en het ontbreken van voldoende mogelijkheden om mee te praten. Het interactiever maken van de bijeenkomsten is een uitdaging.
8. Het systeem van adoptiegriffiers wordt zowel door de samenwerkingsverbanden als de griffiers gewaardeerd. Doordat er eenduidige aanspreekpunten zijn voor de hele regio, is het voor samenwerkingsverbanden makkelijker om afspraken te maken en om te polsen hoe

bepaalde zaken regionaal besproken kunnen worden.

Met de komst van de nieuwe Gemeente Maashorst moet het ambtelijk proces rondom verbonden partijen opnieuw ingericht worden. Daarnaast is de Wet Gemeenschappelijke Regelingen gewijzigd. Deze aangepaste wet is per 1 juli 2022 van kracht. Doel van deze wetswijziging is om de volksvertegenwoordigers meer mogelijkheden te geven om de eigen controlerende en kaderstellende rol te versterken en om de democratische legitimatie van de besluitvorming binnen de gemeenschappelijke regelingen te vergroten. Als de gemeenteraad gebruik maakt van deze nieuwe mogelijkheden, dan leidt dit tot een gewijzigd kader waarbinnen de ambtelijke organisatie zal moeten werken

Eind 2022 is gestart met een project om een duidelijk ambtelijk proces voor besluitvorming rondom verbonden partijen op te stellen. Dit project is bijna afgerond waarna de resultaten en aanbevelingen aan de directie voorgelegd zullen worden en implementatie plaats kan vinden. Afgelopen jaar zijn er wel meerdere bijeenkomsten geweest met de coördinerende ambtenaren om vooruitlopend op de nieuwe werkwijze hen reeds mee te nemen in het proces, kennis en behoeftes te delen en eveneens om uniformering te bereiken. Hiermee zijn gedurende het project reeds stappen gezet richting de nieuwe werkwijze.

# Overzicht verbonden partijen

De gemeente Maashorst kent de volgende verbonden partijen.

## Gemeenschappelijke regelingen

- Brabant Historisch Informatie Centrum (BHIC)
- GGD Hart voor Brabant
- Kleinschalig Collectief Vervoer Brabant noordoost( Regiotaxi)
- Regionaal Bureau Leerplicht en voortijdig schoolverlaten Brabant Noordoost
- Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN)
- Regionale Ambulance Voorziening Brabant Midden-West-Noord (RAV Brabant MWN)
- Veiligheidsregio Brabant-Noord
- Werkvoorzieningsschap Noordoost-Brabant
- Belastingssamenwerking Oost-Brabant (BSOB)
- Centrumregeling Jeugdhulp NoordoostBrabant 2020
- Centrumregeling Wmo Brabant Noordoost-oost 2020
- Milieustraat Oss (per 1-1-2024 beëindigd)
- Afvalinzameling Oss

## Vennootschappen en coöperaties

- Brabant Water N.V.
- NV Bank Nederlandse Gemeenten
- Dimpact
- Theater Markant N.V.

## Stichtingen en verenigingen

- Natuurcentrum De Maashorst
- Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)
- Bureau Inkoop en aanbestedingen Zuid-Oost Brabant
- Museum Krona

## Overige verbonden partijen

- AgriFoodCapital/RNOB/Noordoostbrabant Werkt!
- Regionaal Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Noordoost

Een specificatie per verbonden partijen treft u [hier](#) (PDF, 582.5 kB).

## Specificatie verbonden partijen

### 1. Brabant Historisch Informatie Centrum

Verband	Naam	Brabant Historisch Informatie Centrum (BHIC)
	Website	www.bhic.nl
	Vestigingsplaats	's- Hertogenbosch
	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
	Doel	In gezamenlijkheid behartigen van de belangen van ministerie, gemeenten en de waterschappen bij alle aangelegenheden betreffende de archiefbescheiden en collecties die berusten in de rijksarchiefbewaarplaats in de provincie Noord- Brabant en de archiefbewaarplaatsen van de gemeenten en de waterschappen.
Inhoud	Taakveld	Cultuur
	Doelstelling	Het borgen van een goede uitvoering van de archiefwet zodat de juiste informatie op de juiste manier beschikbaar is. Hierdoor helpt de BHIC niet alleen particulieren, maar ook organisaties, gemeenten, waterschappen en provinciale instellingen met al hun vragen op het gebied van archieven en cultuurhistorie. Dit valt onder de doelstelling bij programma 5 Sport, cultuur en recreatie. Binnen cultuur valt de BHIC onder de deeltaakveld musea.
	Taken	Uitvoering geven aan de zogenaamde vraagtaken (nazorg, educatieve taken en wetenschappelijke activiteiten) als aanvulling op de wettelijke taken. De wettelijke taak van het BHIC gaat om de toezicht op het archief- en informatiebeheer naast het beheer van het statische archief. Deze taken zijn overgedragen aan het BHIC toen de gemeenten Uden en Landerd deel gingen nemen aan deze Gemeenschappelijke Regeling.  Afnemers van de vraagtaken zijn het Rijksarchief in Noord-Brabant, gemeenten en het waterschap.
	Wijzigingen	Geen
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Minister van OCW, Waterschap Aa en Maas, Waterschap De Dommel en de gemeenten Bernheze, Boekel, Boxtel, Land van Cuijk, Maashorst, Meierijstad, Oss, Sint-Michielsgestel en Vught
	Vertegenwoordiging	Lid algemeen bestuur
	Portefeuillehouder	Harold van den Broek (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Dienstverlening

Financiële positie	Begroting 2023	<ul style="list-style-type: none"> <li>- totale exploitatie instelling: € € 6.011.800</li> <li>- bijdrage Maashorst: € 218.000</li> <li>- eigen vermogen per 1/1 1.444.000 en per 31/12 € 1.265.000</li> <li>- vreemd vermogen per 1/1 € 3.906.000 en per 31/12 € 3.418.000 –</li> <li>- Zienswijze: Positief</li> </ul>
	Jaarrekening 2023	<ul style="list-style-type: none"> <li>- totale exploitatie instelling: € 6.197.472</li> <li>- bijdrage Maashorst € 218.000. Het financiële belang is gelijk aan de jaarlijkse bijdrage.</li> <li>- Eigen vermogen per 1/1 € 1.576.213 en per 31/12 € 1.621.476</li> <li>- vreemd vermogen per 1/1 € 4.633.088 en per 31/12 € 5.052.854</li> <li>- resultaat (instelling) € 124.539</li> </ul>
	Begroting 2024	<ul style="list-style-type: none"> <li>- totale exploitatie instelling: € € 6.494.200</li> <li>- bijdrage Maashorst: € 245.000</li> <li>- eigen vermogen per 1/1 € 1.397.000 en per 31/12 € 1.253.000</li> <li>- vreemd vermogen per 1/1 € 4.077.000 en per 31/12 € 4.107.000</li> <li>- Zienswijze: Positief</li> </ul>
Risico	Risico beoordeling	<p>Risico's worden op de deelnemers afgewenteld: ja</p> <p>Is er een risico-inventarisatie: ja</p>
	Risico-bepaling	<p>Risico's die van invloed kunnen zijn op toekomstige cijfers zijn o.a.:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vertraging in de besluitvorming op bestuurlijk niveau,</li> <li>- wijzigingen in de hoogte van de bijdrage door de deelnemers</li> <li>- wijzigingen in de gemeenschappelijke regeling</li> <li>- CAO aanpassingen</li> <li>- Wachtgeld verplichtingen</li> <li>- Verhoging huurpenningen die afwijken van de bijdrage van OCW</li> <li>- Contracten van de depotverhuur zijn jaarlijks opzegbaar</li> <li>- Wijzigingen in de hoogte van de bijdrage via DVO's</li> <li>- Geen volledige dekking van de kosten van het e-depot</li> <li>- Structurele stijging energiekosten</li> </ul> <p>Het begroot weerstandvermogen bedraagt ultimo 2026 € 418.000. De gemeenschappelijke regeling geeft aan dat de algemene reserve niet meer mag bedragen dan 10%. De algemene reserves staan in de begroting 2023 op 8,5% van de bijdrage van de deelnemers.</p>

## 2. GGD Hart voor Brabant

Verband	Naam	GGD Hart voor Brabant
	Website	www.ggdhvb.nl
	Vestigingsplaats	Tilburg
	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
	Doel	Preventie, bijdrage aan volksgezondheid, gemeenschappelijke gezondheidsdienst
Inhoud	Taakveld	Volksgezondheid
	Doelstelling	Maximaal meedoen: Sociale en doelmatige aanpak
	Taken	Uitvoeren wettelijke taken vanuit WPG (Wet Publieke Gezondheid) en (Jeugd)gezondheidszorg (vanuit Wmo en jeugdwet). Dit omvat preventie, bijdrage aan volksgezondheid en uitvoering geven aan Jeugdgezondheidszorg
	Wijzigingen	geen (Er komt in 2024 een wijziging GR GGD Hart voor Brabant aan. Per wanneer precies is nog niet bekend.)
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Gemeenten Bernheze, Boekel, Boxtel, Dongen, Gilze en Rijen, Goirle, 's-Hertogenbosch, Heusden, Hilvarenbeek, Land van Cuijk, Loon op Zand, Maashorst, Meierijstad, Oisterwijk, Oss, SintMichielsgestel, Tilburg, Vught en Waalwijk.
	Vertegenwoordiging	Lid Algemeen Bestuur
	Portefeuillehouder	Ramona Sour (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Sociaal
Financiële positie	Begroting 2023	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Totale exploitatie instelling 70.302.000,00</li> <li>- Bijdrage Maashorst € 2.170.388,00 (Basistaken)</li> <li>- Eigen vermogen per 01/01 € 7.376.000,00 en per 31/12 € 5.316.000,00</li> <li>- Vreemd vermogen per 01/01 € 20.068.000,00 en per 31/12 € 15.407.000,00</li> <li>- Resultaat € 0,00</li> <li>- Zienswijze Ja</li> <li>- Kernpunten zienswijze: De Raad aan de voorkant te betrekken bij de inhoud en de te maken keuzes van de actualisering van het basispakket.</li> </ul>
	Jaarrekening 2023	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Totale exploitatie instelling € 99.420.000,00</li> <li>- Bijdrage Maashorst € 2.170.388,00 (Basistaken) Het financiële belang is gelijk aan de jaarlijkse bijdrage.</li> <li>- Eigen vermogen per 01/01 € 7.376.000,0 en per 31/12 € 4.024.000,00</li> <li>- Vreemd vermogen per 01/01 € 20.068.000,00 en per 31/12 € 17.769.000,00</li> <li>- Resultaat - €394.000,00</li> </ul>



	Begroting 2024	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Totale exploitatie instelling € 80.274.000,00</li> <li>- Bijdrage Maashorst € 2.509.922,00 (Basistaken)</li> <li>- Eigen vermogen per 01/01 € 5.316.000,00 en per 31/12 € 4.816.000,00</li> <li>- Vreemd vermogen per 01/01 € 15.407.000,00 en per 31/12 € 15.407.000,00</li> <li>- Resultaat € 0,00</li> <li>- Zienswijze Ja</li> <li>- Kernpunten zienswijze:</li> <li>- Voor de conceptbegroting 2024 'Wij maken gezond gewoon' vragen we aandacht voor:</li> <li>- De berichtgeving rondom trends en ontwikkelingen (o.a. de uitslag van monitorenvragenlijsten) om daarbij niet alleen de negatieve resultaten te benoemen, maar daarbij ook aandacht te besteden aan (opvallende) positieve resultaten.</li> </ul>
Risico	Risico beoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja Is er een risico-inventarisatie: ja
		Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: ja Zijn risico's afgedekt: ja
	Risico-bepaling	De GGD Hvb stelt bij de begroting een risico-inventarisatie op als onderdeel van het hoofdstuk weerstandsvermogen en risicobeheersing. De risico's worden benoemd en hoe de GGD hier mee omgaat. Het weerstandsvermogen liet zien hoe de GGD tegenvallers kon opvangen zonder dat het werk in gevaar komt. De afgelopen jaren is het steeds moeilijker gebleken de begroting sluitend te krijgen. Najaar 2023 is gebleken dat de algemene reserve van de GGD niet meer groot genoeg is, zij zijn gezakt onder de reserves. Dit betekent dat er in 2024 eenmalig een extra rekening naar de gemeenten zal worden gestuurd van €74.610,00 (over 2023) om de algemene reserve aan te vullen tot de ondergrens. Daarnaast ligt er een voorstel om in te stemmen met een transitieplan met bijbehorende middelen vanaf 2024. Voor Maashorst gaat dit om €147.186,00. Middels dit voorstel vraagt de GGD eenmalig om extra middelen waarmee ze in de komende 2-3 jaar de transitie doormaken, om daarna weer financieel fit en gezond te zijn, en structurele kostenstijgingen op te kunnen vangen in de eigen begroting. Beide begrotingswijzigingen zullen in 2024 worden voorgelegd aan de raad tegelijk met het zienswijzetractaat voor de begroting 2025.

### 3. Kleinschalig collectief vervoer Brabant-Noordoost

Verband	Naam	Gemeenschappelijke regeling Kleinschalig Collectief Vervoer Brabant noordoost( Regiotaxi)
	Website	www.regiotaxinoordoostbrabant.nl
	Vestigingsplaats	Oss
	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (uitvoeringsovereenkomst)
	Doel	Tot stand brengen, ontwikkelen en in stand houden van hoogwaardig kleinschalig collectief vervoer in aanvulling op openbaar vervoer

Inhoud	Taakveld	Maatwerkdienstverlening 18+
	Doelstelling	Maatwerkdienstverlening 18+ Hiertoe behoort dienstverlening aan individuele cliënten met een beperking (fysiek/psychisch), die zelfstandig wonen en ondersteuning nodig hebben in de vorm van beschikbare uren (o.b.v. een toekenningsbeschikking). Hieronder valt ook individueel vervoer
	Taken	Voldoen aan de mobiliteitsbehoefte van de inwoners, ook als deze bij het zich verplaatsen ondersteuning behoeven (vanuit WMO, Jeugdwet e/o Participatiewet)
	Wijzigingen	Geen
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Provincie Noord Brabant, gemeenten Bernheze, Boekel, Boxmeer, Land van Cuijk, Maashorst, Meierijstad en Oss.
	Vertegenwoordiging	Lid Algemeen Bestuur
	Portefeuillehouder	Ramona Sour (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Sociaal
Financiële positie	Begroting 2023	<ul style="list-style-type: none"> <li>- totale exploitatie instelling: € 4.685.828</li> <li>- bijdrage Maashorst: € 611.899</li> <li>- eigen vermogen per 1/1 € 843.959 en per 31/12 € 662.982</li> <li>- vreemd vermogen per 1/1 € 367.992 en per 31/12 € 359.606</li> <li>- Zienswijze: Positief</li> </ul>
	Jaarrekening 2023	<ul style="list-style-type: none"> <li>- totale exploitatie instelling: € 4.188.600</li> <li>- bijdrage Maashorst € 539.946. Het financiële belang is gelijk aan de jaarlijkse bijdrage.</li> <li>- Eigen vermogen per 1/1 € 843.959 en per 31/12 € 838.963</li> <li>- vreemd vermogen per 1/1 € 367.992 en per 31/12 € 391.075</li> <li>- resultaat (instelling): € 14.712 positief</li> </ul>
	Begroting 2024	<ul style="list-style-type: none"> <li>- totale exploitatie instelling: € 3.594.888</li> <li>- bijdrage Maashorst: € 448.824</li> <li>- eigen vermogen per 1/1 € 838.963 en per 31/12 € 763.963</li> <li>- vreemd vermogen per 1/1 € 391.076 en per 31/12 € 350.000</li> <li>- Zienswijze: Positief</li> </ul>
Risico	Risico beoordeling	<p>Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja</p> <p>Is er een risico-inventarisatie: ja</p> <p>Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: ja</p> <p>Zijn risico's afgedekt: ja</p>
	Risico-bepaling	Het risico van de GR zelf is beperkt. De uitvoeringsregeling WMO vervoer die door de GR wordt uitgevoerd is echter een openeind regeling die als gevolg van invoering transitie opnieuw ingebed moeten worden in het integrale klantproces vanuit het integrale Sociale Domein om de risico's te minimaliseren.

#### 4. Regionaal Bureau Leerlingzaken Brabant Noordoost

Verband	Naam	Regionaal Bureau Leerplicht en voortijdig schoolverlaten Brabant Noordoost
	Website	www.rblbno.nl
	Vestigingsplaats	Oss
	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (centrum gemeente is Oss) , maar geen verbonden partij. Op 1 januari 2018 is in werking getreden de Centrumregeling Leerplicht en Regionale Meld- en Coördinatiefunctie Regio Brabant Noord Oost (regio 36b)
	Doel	Op grond van artikel 25, eerste lid, van de leerplichtwet 1969 dienen burgemeester en wethouders jaarlijks voor 1 oktober een verslag aan de Raad uit te brengen over het gevoerde beleid.
Inhoud	Taakveld	Onderwijs algemeen
	Doelstelling	Subtaakveld: Onderwijsbeleid en leerlingzaken. Hiertoe behoren het lokaal onderwijsbeleid en leerling voorzieningen: achterstanden-beleid en internationale schakelklas, volwasseneducatie, peuter- en kinderopvang, leerlingenvervoer, leerplicht en voorkomen voortijdig schoolverlaten.
	Taken	Het Regionaal Bureau Leerplicht en voortijdig schoolverlaten Brabant Noordoost (RBL BNO) heeft twee taken: de leerplichtwet en de RMC-wet uitvoeren
	Wijzigingen	geen
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Gemeenten Bernheze, Boekel, Land van Cuijk, Maashorst, Meierijstad en Oss.
	Vertegenwoordiging	Meierijstad, Mill en Sint Hubert, Oss (centrum-gemeente)
	Portefeuillehouder	Ramona Sour (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Sociaal
Financiële positie	Begroting 2023	- totale begroting (instelling) € 2.033.664 - bijdrage Maashorst € 139.732 - resultaat instelling € 0 - zienswijze: positief
	Jaarrekening 2023	- Totaal € 2.250.0973 - bijdrage Maashorst € 139.732. Het financiële belang is gelijk aan de jaarlijkse bijdrage. - eigen vermogen per 1/1/2023 €592.093 en per 31/12/2023 € 582.576 - vreemd vermogen per 1/1 €0 en per 31/12 € 0
	Begroting 2024	- totale begroting (instelling) € 2.123.680,- - bijdrage Maashorst € 146.859,- - resultaat instelling € 0 - zienswijze: positief

Risico	Risico beoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja Is er een risico-inventarisatie: ja Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: ja Zijn risico's afgedekt: ja
	Risico-bepaling	Het gaat hier niet om volledig zelfstandig orgaan maar om een uitvoeringsorganisatie onder de gemeente Oss. Gemeente is een deelnemende gemeente en als zodanig aansprakelijk op basis van besluitvorming (WGR). De financiële positie is goed. Op termijn wordt de vorm van samenwerking aangepast.

#### 5. Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN)

Verband	Naam	Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN)
	Website	www.odbn.nl
	Vestigingsplaats	's- Hertogenbosch

	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
	Doel	Taakuitvoering op gebied van vergunningen, toezicht en handhaving en duurzame en ruimtelijke ontwikkeling.
Inhoud	Taakveld	Milieubeheer
	Doelstelling	Een veilige en gezonde kwaliteit van de leefomgeving.
	Taken	Dienstverlening aan de deelnemers op het gebied van de fysieke leefomgeving en als verlengstuk van het lokaal en provinciaal bestuur een bijdrage leveren aan een leefbare en veilige werk- en leefomgeving van de regio Brabant Noordoost. Gestart m.i.v. 1 oktober 2013
	Wijzigingen	Geen
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Gemeenten Bernheze, Boxtel, Land van Cuijk, Maashorst, Meierijstad, Oss, 's-Hertogenbosch, SintMichielsgestel, Vught en de provincie Noord-Brabant.
	Vertegenwoordiging	Lid Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur
	Portefeuillehouder	Franko van Lankvelt (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Ruimte
Financiële positie	Begroting 2023	<ul style="list-style-type: none"> <li>- totale begroting (instelling) € 31.224.238</li> <li>- bijdrage totale aangepaste begroting € 33.797.035</li> <li>- bijdrage € 2.057.031</li> <li>- bijdrage aangepaste begroting bijdrage € 2.151.434</li> <li>- resultaat instelling € 42.300</li> <li>- resultaat instelling aangepaste begroting € 39.400</li> <li>- zienswijze:</li> </ul>

		<ul style="list-style-type: none"> <li>- De gemeente Maashorst dient de volgende zienswijze in over de begroting 2023 van de ODBN: De jaarlijkse kosten van de deelnemersbijdrage worden steeds hoger. De ODBN heeft een inspanningsverplichting om kritisch te blijven kijken naar de kosten rondom de deelnemersbijdrage (eerste zienwijze)</li> <li>- Bij de aangepaste begroting is geen zienswijze ingediend.</li> </ul>
	Jaarrekening 2023	<ul style="list-style-type: none"> <li>- totale exploitatie instelling) € 36.414.000</li> <li>- bijdrage Maashorst: € 2.269.136. Het financiële belang is gelijk aan de jaarlijkse bijdrage.</li> <li>- eigen vermogen per 1/1 € 9.040.000 en per 31/12 € 9.262.000</li> <li>- vreemd vermogen per 1/1 € 10.920.000 en per 31/12 € 12.329.000</li> <li>- resultaat voor bestemming (instelling) € 222.000</li> </ul>
	Begroting 2024	<ul style="list-style-type: none"> <li>- totale begroting (instelling) € 36.414.493</li> <li>- bijdrage € 2.280.872</li> <li>- resultaat instelling € 34.600</li> <li>- zienswijze: De gemeente Maashorst heeft geen zienswijzen ingediend</li> </ul>
Risico	Risicobeoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja Is er een risico-inventarisatie: ja
	Risico-bepaling	De ODBN stelt in de begroting en jaarrekening een risico-inventarisatie op als onderdeel van de paragraaf weerstandvermogen & risicobeheersing. Dit wordt afgezet ten opzichte van de weerstandcapaciteit (algemene reserve ODBN) waaruit de weerstandsratio blijkt. Hierop wordt door de ODBN beleid op gevoerd.

## 6. Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord

Verband	Naam	Regionale Ambulance Voorziening Brabant Midden-West-Noord (RAV Brabant MWN)
	Website	RAV Brabant Midden-West-Noord   Ambulancezorg vanuit het hart (ravbrabantmwn.nl)
	Vestigingsplaats	Tilburg
	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
	Doel	Het verlenen of doen verlenen van ambulancezorg
Inhoud	Taakveld	Volksgesondheid
	Doelstelling	Levert Volksgesondheid algemeen (bewaken van de gezondheidssituatie en uitvoeren maatregelen tegen bedreiging van de gezondheid)

	Taken	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Het in stand houden van een Regionale Ambulancevoorziening voor Midden- en West-Brabant en Brabant-Noord;</li> <li>- Het in stand houden van een meldkamer ambulancezorg voor Midden- en West-Brabant en Brabant-Noord;</li> <li>- Het vaststellen en (doen) uitvoeren van regionale ambulanceplannen voor Midden- en West-Brabant en voor Brabant-Noord;</li> <li>- Het (doen) leveren van een bijdrage aan de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen voor de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant en de Veiligheidsregio Brabant-Noord;</li> </ul>
	Wijzigingen	Geen (Er komt waarschijnlijk in 2024 een wijziging aan)
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Bernheze, Boekel, Boxtel, Dongen, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Gilze en Rijen, Goirle, Halderberge, 's-Hertogenbosch, Heusden, Hilvarenbeek, Land van Cuijk, Loon op Zand, Maashorst, Meierijstad, Moerdijk, Oisterwijk, Oosterhout, Oss, Roosendaal, Rucphen, Sint-Michielsgestel, Steenbergen, Tilburg, Vught, Waalwijk, Woensdrecht en Zundert
	Vertegenwoordiging	Lid Algemeen Bestuur
	Portefeuillehouder	Ramona Sour (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Sociaal
Financiële positie	Begroting 2023	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Totale exploitatie instelling € 79.512.000,00</li> <li>- Bijdrage Maashorst € 0,00</li> <li>- Eigen vermogen per 01/01 € 16.526.000,00 en per 31/12 € 16.856.000,00</li> <li>- Vreemd vermogen per 01/01 € 29.070.000 en per 31/12 € 33.970.000,00</li> <li>- Resultaat (instelling) € 92.000</li> <li>- Zienswijze: Nee</li> <li>- Kernpunten zienswijze: nvt</li> </ul>
	Jaarrekening 2023	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Totale exploitatie instelling € 84.326.000,00</li> <li>- Bijdrage Maashorst € 0,00</li> <li>- Eigen vermogen per 01/01 € 14.293.000,00 en per 31/12 € 15.119.000,00</li> <li>- Vreemd vermogen per 01/01 € 29.564.000,00 en per 31/12 € 27.435.000,00</li> <li>- Resultaat (instelling) € 900.000,00</li> <li>-</li> </ul>
	Begroting 2024	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Totale exploitatie instelling € 90.670.000,00</li> <li>- Bijdrage Maashorst € 0,00</li> <li>- Eigen vermogen per 01/01 € 16.918.000,00 en per 31/12 € 17.233.000,00</li> <li>- Vreemd vermogen per 01/01 € 26.153.000,00 en per 31/12 € 31.053.000,00</li> <li>- Resultaat (instelling) € 0,00</li> <li>- Zienswijze: Nee</li> <li>- Kernpunten zienswijze: nvt</li> </ul>

Risico	Risico beoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: nee Is er een risico-inventarisatie: ja Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: ja Zijn risico's afgedekt: ja
	Risico-bepaling	De gemeenten zijn niet langer risicodragend, deze taak is overgenomen door Rijk en ziektekostenverzekeraars (garantstelling). De GR is er alleen nog vanwege de zekerheid voor het behouden van opgebouwde pensioenafspraken voor het personeel.

## 7. Veiligheidsregio Brabant-Noord

Verband	Naam	Veiligheidsregio Brabant-Noord
	Website	<a href="http://www.vrbn.nl">www.vrbn.nl</a>
	Vestigingsplaats	s-Hertogenbosch
	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
	Doel	Uitvoering geven aan de Wet Veiligheidsregio
Inhoud	Taakveld	Crisisbeheersing en brandweer
	Doelstelling	De veiligheidsregio behartigt het belang van een doelmatig georganiseerde en gecoördineerde, waar mogelijk integrale, uitvoering van de hulpverlening in het werkgebied alsmede de voorbereiding daarop. De veiligheidsregio behartigt daartoe de belangen van de deelnemende partijen op de volgende terreinen: a) brandweezorg; b) geneeskundige hulpverlening; c) rampenbestrijding en crisisbeheersing; d) bevolkingszorg.
	Taken	Het inventariseren van de grootste risico's in de regio.

		<p>Het instellen en in stand houden van een brandweer. De belangrijkste taak van de brandweer is het voorkomen, beperken en bestrijden van branden en gevaren bij ongevallen (anders dan brand). Het instellen en in stand houden van een geneeskundige hulpverleningsorganisatie (GHOR) in de regio. De GHOR coördineert de inzet van geneeskundige diensten tijdens rampen en grote ongevallen.</p> <p>Het instellen en in stand houden van een operationele organisatie voor bevolkingszorg. De belangrijkste taken van bevolkingszorg is het voorlichting van en op opvangen/verzorgen van de bevolking bij rampen en crisis.</p> <p>Het voorbereiden op crisis en rampen en het organiseren van de crisisorganisatie. Deze taken worden gezamenlijk uitgevoerd door de brandweer, politie, GHOR en bevolkingszorg.</p>
--	--	---

	Wijzigingen	Geen
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	de gemeenten Bernheze, Boekel, Boxtel, 's-Hertogenbosch, Heusden, Land van Cuijk, Maashorst, Meierijstad, Oss, Sint-Michielsgestel en Vught
	Vertegenwoordiging	Rianne Donders is lid van het Algemeen Bestuur en miv 12-3-2024 Hans van der Pas
	Portefeuillehouder	Hans van der Pas ultimo 2023 en Rianne Donders begin 2023
	Domein	Dienstverlening
Financiële positie	Begroting 2023	- totale begroting (instelling) € 50.624.000,- - bijdrage Maashorst € 3.736.055,- - resultaat instelling € 0,- - zienswijze: Positief
	Jaarrekening 2023	- Totale exploitatie € 51.153.000 - Bijdrage Maashorst € 3.725.592,24. Het financiële belang is gelijk aan de jaarlijkse bijdrage. - Eigen vermogen per 1/1 € 17.627.817 en per 31/12 € 15.924.385 - Vreemd vermogen per 1/1 € 59.092.000 en per 31/12 € 36.976 - Resultaat € 1.525.870
	Begroting 2024	- totale begroting (instelling) € 48.327.394 - bijdrage Maashorst € 4.246.720 - resultaat instelling € 0 - zienswijze: positief
Risico	Risico-beoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja Is er een risico-inventarisatie: ja Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: ja Zijn risico's afgedekt: ja
	Risico-bepaling	Geen specifieke algemeen risico's.

#### 8. Werkvoorzieningsschap Noordoost-Brabant

Verband	Naam	Werkvoorzieningsschap NO Brabant
	Website	www.wvs-nb.nl
	Vestigingsplaats	Oss
	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
	Doel	Doelmatige, rechtmatige en doeltreffende uitvoering van de Wsw
Inhoud	Taakveld	Begeleide- en arbeidsparticipatie in programma 6



	Doelstelling	Een inclusieve samenleving, waarin iedereen optimaal kan deelnemen in werk of maatschappelijke activiteiten op een individueel haalbaar niveau.
	Taken	Afspraken binnen het Werkvoorzieningschap Noordoost-Brabant over uitvoering van de Wsw: het aanbieden van werk aan mensen met een Wsw-indicatie.
	Wijzigingen	Het werkvoorzieningschap Noordoost Brabant is een gemeenschappelijke regeling die voor de aangesloten gemeenten de dienstverbanden binnen de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) uitvoert. Het werkvoorzieningschap is eigenaar van IBN Holding waar de WSW-ers werken. De uitvoering van de dienstverbanden binnen de WSW kent een uitsterfconstructie. Binnen de gemeenschappelijke regeling vindt daarom geen beleidsontwikkeling meer plaats.
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Gemeenten Bernheze, Boekel, Land van Cuijk, Maashorst, Meierijstad en Oss
	Vertegenwoordiging	Lid Algemeen Bestuur
	Portefeuillehouder	Gijs van Heeswijk (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Sociaal
Financiële positie	Begroting 2023	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Totale exploitatie (instelling ex.WSW) € 160.000,00</li> <li>- Bijdrage Maashorst € 15.117,00</li> <li>- Eigen vermogen per 01/01 € 26.986.600,00 en per 31/12 € 27.004.900,00</li> <li>- Vreemd vermogen per 01/01 € 1.848.300,00 en per 31/12 € 2.837.200,00</li> <li>- Resultaat (instelling) € 0,00</li> </ul>
	Jaarrekening 20223	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Totale exploitatie (instelling ex.WSW) € 117.741,00</li> <li>- Bijdrage Maashorst € 15.602,00. Het financiële belang is gelijk aan de jaarlijkse bijdrage.</li> <li>- Eigen vermogen per 01/01 € 27.004.900,00 en per 31/12 € 26.067.400,00</li> <li>- Vreemd vermogen per 01/01 € 2.837.200,00 en per 31/12 € 2.665.200,00</li> <li>- Resultaat (instelling) € 0,00</li> </ul>
	Begroting 2024	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Totale exploitatie (instelling ex.WSW) € 146.700,00</li> <li>- Bijdrage Maashorst € 15.920,00</li> <li>- Eigen vermogen per 01/01 € 27.004.900,00 en per 31/12 € 27.004.900,00</li> <li>- Vreemd vermogen per 01/01 € 2.837.200,00 en per 31/12 € 2.837.200,00</li> <li>- Resultaat (instelling) € 0,00</li> <li>- Zienswijze: Nee</li> </ul>
Risico	Risico beoordeling	<p>Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja</p> <p>Is er een risico-inventarisatie: ja</p> <p>Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: ja</p> <p>Zijn risico's afgedekt: deze zijn deels afgedekt door de egalisereserve</p>
	Risico-bepaling	Het Werkvoorzieningsschap NO Brabant is eigenaar van de IBN Holding die de WSW regeling uitvoert, maar houdt geen eigen risicoreserve aan omdat de risico's in de holding worden genomen.

## 9. Belastingssamenwerking Oost-Brabant (BSOB)

Verband	Naam	Belastingssamenwerking Oost Brabant
	Website	www.bs-ob.nl
	Vestigingsplaats	Oss
	Rechtsvorm	gemeenschappelijke regeling
	Doel	Door samenwerking efficiënter werken en de kwaliteit van de dienstverlening verbeteren. Dit doen tegen zo laag mogelijke kosten, wat uiteindelijk ten goede komt aan u als belastingbetaler. BSOB is een uitvoeringsorganisatie en bepaalt niet de hoogte van de belastingtarieven
Inhoud	Taakveld	Belastinginkomsten

	Doelstelling	De kwaliteit, dienstverlening, efficiency en continuïteit van de waardering, heffing en inning van gemeentelijke en waterschapsbelastingen te verbeteren. En wel tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten Draagt bij aan de doelstelling voor een efficiënte organisatie, waarbij de bedrijfsvoering ondersteunend is aan het primaire proces. Met andere woorden: "De basis op orde".
	Taken	Opleggen en innen van belastingen OZB, reclame en parkeren;, taxaties WOZ, afwikkeling kwijtscheldingsverzoeken.
	Wijzigingen	Geen
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Gemeenten Asten, Bernheze, Boekel, Deurne, Gemert-Bakel, Laarbeek, Maashorst, Oss, Someren en Waterschap Aa en Maas
	Vertegenwoordiging	Lid Algemeen bestuur en Dagelijks bestuur
	Portefeuillehouder	Gijs van Heeswijk (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Dienstverlening
Financiële positie	Begroting 2023	<ul style="list-style-type: none"> <li>- totale begroting instelling € € 8.553.378</li> <li>- totale bijdrage Maashorst € 882.165 (de te verwachten opbrengsten invordering € 132.491 zijn in mindering gebracht).</li> <li>- Zienswijze: Positief</li> </ul>

	Jaarrekening 2023	<ul style="list-style-type: none"> <li>- totale exploitatie instelling € 10.464.000 (<i>nog geen accountantsverklaring</i>)</li> <li>- bijdrage Maashorst € 1.279.534 excl. Btw en inclusief invorderingsopbrengsten ter grootte van €68.681 . Daarnaast inclusief €27.204 extra kosten vanwege negatief resultaat 2023 van de BSOB. Het financiële belang is gelijk aan de jaarlijkse bijdrage.</li> <li>- eigen vermogen per 1/1 € 956.000 per 31/12 € 626.000</li> <li>- vreemd vermogen per 1/1 € 15.740.000 en per 31/12 € 16.960.000</li> <li>- resultaat (instelling): -133.000</li> </ul>
	Begroting 2024	<ul style="list-style-type: none"> <li>- totale begroting instelling € 9.395.901</li> <li>- totale bijdrage Maashorst €1.157.813 exclusief invorderingsbijdrage van €70.000</li> <li>- Zienswijze: Positief</li> </ul>
Risico	Risico beoordeling	<p>Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja  Is er een risico-inventarisatie: ja  Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: ja  Zijn risico's afgedekt: nee</p>
	Risico-bepaling	<p>In het treasurystatuut is het risicobeheer met betrekking tot de financieringsfunctie van BSOB beschreven.</p> <p>In artikel 53 GR staat opgenomen dat de deelnemers garant staan dat BSOB te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan zijn verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen.</p> <p>In de paragraaf weerstandsvermogen is een matrix opgenomen waarin de risico's zijn onderverdeeld in de categorieën: programmatuur, gegevens, mens, omgeving en apparatuur. De risico's zijn niet gekwantificeerd in euro's, maar wel is op detailniveau aangegeven dat de kans, de impact, de waarde van het risico en de prioriteit. Op een achttal onderdelen wordt de prioriteit als middel beoordeeld, waarbij het risico schommelt tussen een 6 en een 9. Hieraan zouden wel euro's moeten worden toebedeeld.</p>

#### 10. Centrumregeling Jeugd N.O. Brabant

Verband	Naam	Centrumregeling Jeugdhulp NoordoostBrabant 2020
	Website	n.v.t.
	Vestigingsplaats	Centrumgemeente is 's-Hertogenbosch
	Rechtsvorm	artikelen 1 en 8, derde lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen, maar geen verbonden partij
	Doel	De gemeenten zijn een onderlinge samenwerking aangegaan gericht op het zorgdragen voor een kwalitatief goede en efficiënte inkoop van de jeugdtaken op basis van de Inkoopstrategie 2020-2024, de jaarlijks vastgestelde Inkoopopdracht, het Regionaal Beleidsplan Jeugdhulp 2020-2023 en beleidsopdrachten met inachtneming van de bepalingen van de Jeugdwet.

Inhoud	Taakveld	Maatwerkdienstverlening 18- in programma 6
	Doelstelling	Zorgdragen voor een kwalitatief goede en efficiënte inkoop van gespecialiseerde jeugdhulp.
	Taken	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Regionale inkoop van gespecialiseerde jeugdhulp inclusief accountmanagement en contractbeheer.</li> <li>• De door het Regionaal Regieteam verstrekte inkoopdracht uitvoeren</li> <li>• Gevraagd en ongevraagd adviseren aan het Regionaal Regieteam</li> <li>• Waar nodig het organiseren van het overleg met de gecontracteerde aanbieders van jeugdtaken over inkoopgerelateerde onderwerpen</li> <li>• Het evalueren van accountmanagement en contractbeheer</li> <li>• Het organiseren van data-analyse ten behoeve van de inkoopopdracht en het per kwartaal of zoveel eerder als nodig rapporteren op basis van gebruik van jeugdtaken aan alle gemeenten over de stand van zaken</li> </ul>
		<ul style="list-style-type: none"> <li>• Verantwoording afleggen aan het Regionale Regieteam op basis van het door het Regionaal Inkoopteam bepaalde KPI's en rapportage frequentie</li> <li>• In voorkomend geval het namens de gemeente voeren van onderhandelingen en het sluiten van overeenkomsten tussen gemeenten uit de samenwerkende jeugdzorgregio's en aanbieders van Jeugdzorgplus, Jeugdbescherming en Jeugdreclassering na overleg met het RBO voor zover dit nog niet eerder in beleid is vastgelegd. Indien daarvoor nodig, het onderhandelen en mede sluiten van een samenwerkingsconvenant tussen de samenwerkende gemeenten na overleg met het RBO voor zover dit nog niet eerder in beleid is vastgelegd • Verantwoording afleggen aan het Regionaal Regieteam over inhoudelijke en financiële voortgang en realisatie van de inkoopopdracht</li> <li>• Het voeren van rechtsgedingen voortvloeiende uit de hiervoor vermelde taken</li> </ul>
	Wijzigingen	Geen
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Bernheze, Boekel, Boxtel, 's- Hertogenbosch, Land van Cuijk, Maashorst, Meierijstad, Oss, SintMichielsgestel en Vught.
	Vertegenwoordiging	Via een bestuurlijk overleg
	Portefeuillehouder	Ramona Sour (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Sociaal
Financiële positie	Begroting 2023	<ul style="list-style-type: none"> <li>- totale begroting € 2.533.171</li> <li>- bijdrage Maashors € 238.723</li> <li>- resultaat instelling € 0</li> <li>- zienswijze n.v.t.</li> </ul>
	Jaarrekening 2023	<ul style="list-style-type: none"> <li>- bijdrage Maashorst € 238.723 (<i>nog geen definitieve afrekening ontvangen</i>). Het financiële belang is gelijk aan de jaarlijkse bijdrage.</li> <li>- eigen vermogen per 1/1 en per 31/12 n.v.t.</li> <li>- vreemd vermogen per 1/1 en per 31/12 n.v.t.</li> <li>- resultaat € 0</li> </ul>

	Begroting 2024	- totale begroting € 2.246.243 - bijdrage Maashors € 211.683 - resultaat instelling € - zienswijze n.v.t.
Risico	Risico beoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja Is er een risico-inventarisatie: Nee Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: Nee Zijn risico's afgedekt: nee
	Risico-bepaling	Het risico is laag. De GR is een lichte variant waarbij de gemeente 's-Hertogenbosch namens de regio inkoop- en contractbeheersactiviteiten uitvoert.

#### 11. Centrumregeling WMO Noordoost-oost 2020

Verband	Naam	Centrumregeling Wmo Brabant Noordoost-oost 2020
	Website	n.v.t.
	Vestigingsplaats	Oss
	Rechtsvorm	artikelen 1 en 8, vierde lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen, maar geen verbonden partij
	Doel	Het zorgdragen voor een kwalitatief goede en efficiënte inkoop van de ondersteuning in het kader van de Wmo op basis van het regionaal beleidskader Wmo en het tweejaarlijkse inkoopplan.
Inhoud	Taakveld	Maatwerkdienstverlening 18+
	Doelstelling	Preventie, vroegsignalering en persoonsgerichte aanpak, inwoners krijgen de voor hen benodigde ondersteuning op de daarvoor meest geëigende plek.
	Taken	De regionale inkoop van ondersteuning in het kader van de Wmo. Het afsluiten, beheren, uitvoeren van de overeenkomsten die voortvloeien uit de aanbesteding en alle activiteiten die daarvoor noodzakelijk zijn. Het leveren van monitorrapportages per half jaar of zo veel vaker als nodig waarmee regiogemeenten sturingsinformatie ontvangen over zorggebruik Wmo en de kosten daarvan, soorten producten, omvang en samenloop van de diverse producten per regiogemeente en ten opzichte van andere gemeente in de samenwerkingsregio.
	Wijzigingen	Geen
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Bernheze, Boekel, Land van Cuijk en Maashorst
	Vertegenwoordiging	Via een bestuurlijk overleg. Aan het portefeuillehoudersoverleg Wmo nemen deel de portefeuillehouders Wmo en een ambtelijke vertegenwoordiger per subregio.
	Portefeuillehouder	Ramona Sour (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Sociaal

Financiële positie	Begroting 2023	<ul style="list-style-type: none"> <li>- bijdrage Maashorst € 261.461</li> <li>- eigen vermogen per 1/1 en per 31/12 n.v.t.</li> <li>- vreemd vermogen per 1/1 en per 31/12 n.v.t.</li> <li>- resultaat instelling € 0</li> </ul>
	Jaarrekening 2023	<ul style="list-style-type: none"> <li>- - bijdrage Maashorst 2023: € 245.093</li> <li>- eigen vermogen per 1/1 en per 31/12 n.v.t. Het financiële belang is gelijk aan de jaarlijkse bijdrage.</li> <li>- vreemd vermogen per 1/1 en per 31/12 n.v.t.</li> <li>- resultaat € 0</li> </ul>
	Begroting 2024	<ul style="list-style-type: none"> <li>- bijdrage Maashorst € 257.347</li> <li>- eigen vermogen per 1/1 en per 31/12 n.v.t.</li> <li>- vreemd vermogen per 1/1 en per 31/12 n.v.t.</li> <li>- resultaat instelling € 0</li> </ul>
Risico	Risico beoordeling	<p>Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja  Is er een risico-inventarisatie: Nee  Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: Nee  Zijn risico's afgedekt: nee</p>
	Risico-bepaling	Het risico is laag. De GR is een lichte variant waarbij de gemeente Oss namens de regio inkoop- en contractbeheersactiviteiten uitvoert.

## 12. Milieustraat Oss, per 1-1-2024 beëindigd

Verband	Naam	Milieustraat Oss
	Website	n.v.t.
	Vestigingsplaats	Oss
	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
	Doel	Exploiteren en beheren van de milieustraat aan de Maaskade te Oss
Inhoud	Taakveld	Afval
	Doelstelling	Exploiteren en beheren van de milieustraat
	Taken	Beheer en exploitatie van het Duurzaamheidsplein Oss voor Oss en Landerd.
	Wijzigingen	Maashorst heeft eind 2022 de GR opgezegd en treedt per 1-1-2024 uit.
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Gemeente Maashorst (voorheen Landerd) en Oss
	Vertegenwoordiging	Dienstverleningsovereenkomst

	Portefeuillehouder	Jeroen van den Heuvel (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde). (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Ruimte
Financiële positie	Begroting 2023	- totale begroting (instelling) n.n.b. - bijdrage Maashorst (voorheen Landerd) €417.950 - resultaat instelling €0
	Jaarrekening 2023	- bijdrage Maashorst € <i>Nog geen jaarafrekening ontvangen.</i> Het financiële belang is gelijk aan de jaarlijkse bijdrage. - eigen vermogen per 1/1 en per 31/12. Geen informatie hieromtrent ontvangen en omdat er alleen afrekening komt onduidelijk of er wel sprake is van EV en VV hier. - vreemd vermogen per 1/1 en per 31/12 Geen informatie hieromtrent ontvangen en omdat er alleen afrekening komt onduidelijk of er wel sprake is van EV en VV hier - resultaat € 0
	Begroting 2024	<b>NVT</b>
Risico	Risico beoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja Is er een risico-inventarisatie: Nee Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: Nee Zijn risico's afgedekt: Nee
	Risico-bepaling	Het risico is laag. Beheer is via tariefstelling rendabel.

### 13. Afvalinzameling

Verband	Naam	Afvalinzameling Oss
	Website	n.v.t.
	Vestigingsplaats	Oss
	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
	Doel	Het efficiënt, doelmatig en bestendig uitvoeren van de gemeentelijke taak tot inzameling van huishoudelijke afvalstoffen
Inhoud	Taakveld	Afval
	Doelstelling	Het efficiënt, doelmatig en bestendig uitvoeren van de gemeentelijke taak tot inzameling van huishoudelijke afvalstoffen
	Taken	Inzamelen van het huishoudelijk restafval, GFT en PMD bij de huishoudens in gemeente Landerd

	Wijzigingen	Maashorst heeft de GR eind 2022 opgezegd en treedt per 1-1-2025 uit.
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Gemeente Maashorst (Landerd) en Oss
	Vertegenwoordiging	Dienstverleningsovereenkomst
	Portefeuillehouder	Jeroen van den Heuvel (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Ruimte
Financiële positie	Begroting 2023	<ul style="list-style-type: none"> <li>- totale begroting (instelling)</li> <li>- bijdrage Maashorst (voorheen Landerd) € 436.150</li> <li>- resultaat instelling €</li> </ul>
	Jaarrekening 2023	<ul style="list-style-type: none"> <li>- bijdrage Maashorst € 432.662,09. Het financiële belang is gelijk aan de jaarlijkse bijdrage.</li> <li>- eigen vermogen per 1/1 en per 31/12 Geen informatie hieromtrent ontvangen en omdat er alleen afrekening komt onduidelijk of er wel sprake is van EV en VV hier</li> <li>- vreemd vermogen per 1/1 en per 31/12 Geen informatie hieromtrent ontvangen en omdat er alleen afrekening komt onduidelijk of er wel sprake is van EV en VV hier</li> <li>- resultaat € n.v.t.</li> </ul>
	Begroting 2024	<ul style="list-style-type: none"> <li>- totale begroting (instelling)</li> <li>- bijdrage Maashorst (voorheen Landerd € NNB</li> <li>- resultaat instelling €</li> </ul>
Risico	Risico beoordeling	<p>Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja</p> <p>Is er een risico-inventarisatie: Nee</p> <p>Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: Nee</p> <p>Zijn risico's afgedekt: Nee</p>
	Risico-bepaling	Het risico is beperkt.



## Privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden

De gemeenten Uden en Landerd waren deelnemers van de volgende stichtingen, vennootschappen en verenigingen. In sommige participeerden ze beiden, maar er is echter ook aan aantal waarin 1 van de oorspronkelijke gemeentes alleen deelneemt. Deze samenwerkingsverbanden zijn wel voortgezet in de nieuwe gemeente Maashorst.

### Vennootschappen en coöperaties

#### 1. Brabant Water N.V

Verband	Naam	Brabant Water N.V.
	Website	www.brabantwater.nl
	Vestigingsplaats	s-Hertogenbosch
	Rechtsvorm	Naamloze vennootschap, Aandeelhouderschap. <u>Geen verbonden partij.</u>
	Doel	Het voor nu en in de toekomst borgen van een optimale drinkwatervoorziening voor de inwoners en het bedrijfsleven in haar voorzieningsgebied.
Inhoud	Taakveld	Treasury
	Doelstelling	Geen echte doelstelling. De gemeente Maashorst is alleen aandeelhouder.
	Taken	Door de fusie van de NV. WOB en NV Waterleiding Maatschappij Noord-West-Brabant in Brabant Water NV per 1 januari 2002 heeft de gemeente Uden 39.044 nieuwe aandelen verkregen met een nominale waarde van € 0,10 per aandeel, totaal € 3.904,40. Landerd heeft 12.712 aandelen verkregen met een nominale waarde van € 0,10 per aandeel, totaal € 1.271.20. De gemeente Maashorst heeft dus 51.756 aandelen met een waarde van €5.175,60
	Wijzigingen	geen wijziging
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	De aandelen zijn in handen van de Provincie Noord-Brabant (31,6%) en van 60 gemeenten in het voorzieningsgebied van Brabant Water.
	Vertegenwoordiging	Gemeente is aandeelhouder
	Portefeuillehouder	Gijs van Heeswijk (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Dienstverlening
Financiële positie	Begroting 2023	- totale begroting (instelling) niet beschikbaar - bijdrage Maashorst € 0 - resultaat instelling niet beschikbaar - zienswijze: n.v.t.
	Jaarrekening 2023	bijdrage Maashorst € 0 eigen vermogen per 1/1/2022 €684.676.000 en per 31/12/2022 €690.022.000 vreemd vermogen per 1/1/2022 €534.399.000 en per 31/12/2022 €575.801.000 resultaat 2022: €5.347.000

		Resultaat over 2023 moet nog gepubliceerd worden
	Begroting 2024	- totale begroting (instelling) niet beschikbaar - bijdrage Maashorst € 0 resultaat instelling niet beschikbaar - zienswijze: n.v.t.
Risico	Risico beoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: nee Is er een risico-inventarisatie: ja Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: ja Zijn risico's afgedekt: ja, middels reserves die meegenomen worden in de bepaling van het weerstandsvermogen.
	Risico-bepaling	N.v.t.

## 2. NV Bank Nederlandse Gemeenten

Verband	Naam	NV Bank Nederlandse Gemeenten
	Website	www.bng.nl
	Vestigingsplaats	Den Haag
	Rechtsvorm	Naamloze vennootschap, Aandeelhouderschap <u>Geen verbonden partij</u>

	Doel	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
Inhoud	Taakveld	Treasury
	Doelstelling	Excellente dienstverlening. De financiële diensten omvatten kredietverlening, advies, betalingsverkeer, elektronisch bankieren en vermogensbeheer en gebiedsontwikkeling. Doordat de bank de kosten zo laag mogelijk probeert te houden draagt dit bij aan het doel om een solide financieel beleid voort te zetten en een structureel sluitende programmabegroting te presenteren.

	Taken	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijke belang. De BNG biedt de gemeenten een gespecialiseerd pakket aan financiële producten tegen zo laag mogelijk kosten. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. De gemeente Maashorst heeft 46.644 aandelen met een nominale waarde van € 2,50 per aandeel, deelname totaal € 116.610-. Door deze deelneming heeft de gemeente Maashorst direct belang in de het aanbod van korte en lange financieringsmiddelen voor de gemeentelijke overheid.
	Wijzigingen	N.v.t.
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Nederlandse gemeenten
	Vertegenwoordiging	Niet vertegenwoordigd
	Portefeuillehouder	Gijs van Heeswijk (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Dienstverlening
Financiële positie	Begroting 2023	- totale begroting (instelling): niet beschikbaar - te ontvangen dividendbijdrage n.n.b. - resultaat instelling : niet beschikbaar - zienswijze: n.v.t.
	Jaarrekening 2023	- totale begroting (instelling) <b>nog niet beschikbaar</b> - ontvangen dividendbijdrage € - eigen vermogen per 1/1 € 4,6 miljard / per 31/12 € 4,7 miljard - vreemd vermogen per 1/1 € per 31/12 € <b>nog niet beschikbaar</b> - resultaat- (instelling) €
	Begroting 2024	totale begroting (instelling): niet beschikbaar - te ontvangen dividendbijdrage n.n.b. - resultaat instelling : niet beschikbaar - zienswijze: n.v.t.
Risico	Risico beoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: nee
		Is er een risico-inventarisatie: ja Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: ja
	Risico-bepaling	De bank beschikt over een Risk Appetite Framework waarin onderscheid wordt gemaakt tussen verschillende soorten risico's, de verantwoordelijkheden die ermee samenhangen en de verschillende beleidsdocumenten waarin het aangaan en het beheersen van deze risico's wordt beschreven.
	Risico niet gerealiseerde beleidsdoelstellingen (meerjarig)	- Er zijn voor zover bekend geen risico's die van invloed zijn

### 3. Dimpact

Verband	Naam	Dimpact
	Website	www.dimpact.nl
	Vestigingsplaats	Enschede
	Rechtsvorm	Coöperatie
	Doel	Het moderniseren van publieke dienstverlening
Inhoud	Taakveld	Overhead
	Doelstelling	De missie van Dimpact luidt: “door samenwerking, kennisbundeling en klantgerichte innovatie – gemeenten te voorzien van gestandaardiseerde ICT oplossingen die optimale dienstverlening naar burgers, bedrijven, verenigingen & instellingen mogelijk maakt. In nauwe samenwerking met de deelnemende gemeenten selecteert Dimpact hiervoor de meest geschikte ondersteunende software c.q. laat waar nodig software realiseren en ondersteunt deelnemers bij de goede implementatie hiervan. Gemeente Maashorst neemt de diensten E-suite en Mylex af. Er loopt een omvangrijk programma om de E-suite (veel functionaliteit in één applicatie) om te bouwen naar losse (flexibele) componenten volgens de Common Ground architectuur. Dimpact loopt hiermee voorop in landelijke ontwikkelingen op het gebied van gemeentelijke informatievoorziening.
	Taken	Verbeteren en moderniseren van publieke dienstverlening door het inkopen en gezamenlijk doorontwikkelen van dienstverleningsapplicaties, waaronder een zaakstelsel.
	Wijzigingen	N.v.t.
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Diverse gemeente in Nederland
	Vertegenwoordiging	Lid algemene ledenvergadering
	Portefeuillehouder	Harold van den Broek (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Dienstverlening
Financiële positie	Begroting 2023	- totale begroting (instelling): - bijdrage Maashorst€ - resultaat instelling : - zienswijze: n.v.t.
	Jaarrekening 2023	- bijdrage Maashorst € 266.666,-. Het financiële belang is gelijk aan de jaarlijkse bijdrage. - eigen vermogen per 1/1 € 2.747.313,- en per 31/12 € 2.991.464,- - vreemd vermogen per 1/1 € 4.138.786 en per 31/12 € 4.586.524 - resultaat: € 244.151,-
	Begroting 2024	- totale begroting (instelling): € 14.035.985,- (totale omzet) - bijdrage Maashorst € 286.591,- - resultaat instelling : - zienswijze: n.v.t.

Risico	Risico beoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja Is er een risico-inventarisatie: nee Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: nee
	Risico-bepaling	Te weinig bijdrage / inzet vanuit de gemeenten, waardoor Dimpact genoodzaakt is om voor de voortgang extra capaciteit in te huren.

#### 4. Theater Markant N.V.

Verband	Naam	Theater Markant N.V.
	Website	<a href="https://www.markantuden.nl/">https://www.markantuden.nl/</a>
	Vestigingsplaats	Uden
	Rechtsvorm	Naamloze vennootschap, Aandeelhouderschap (BBV-artikel 15 lid 1-b, 2 <sup>e</sup> categorie)
	Doel	De artistieke en de commerciële exploitatie van "Theater Markant" te Uden.
Inhoud	Taakveld	Culturele instellingen
	Doelstelling	Theater Markant N.V. is op dit moment een lege N.V. De exploitatie is overgedragen aan Heven Theater Markant Exploitatie (HTME). De exploitatie draagt bij aan de doelstelling cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie. Dit ter bevordering van de beeldende kunst, muziek, dans, toneel en cultuureducatie.
	Taken	De overdracht naar HTME is gerealiseerd door een activa/ passiva transactie als onderdeel van concessieovereenkomst. In geval van beëindiging van de concessieovereenkomst is Theater Markant N.V. verplicht de exploitatie van de schouwburg weer op haar te nemen. De gemeente Uden heeft 500 aandelen met een nominale waarde van € 453,78 per aandeel, aandelenkapitaal totaal € 226.890. De activiteiten van Theater Markant N.V. zijn nihil. De N.V. is leeg. De enige geldstromen binnen de NV zijn de doorbelasting van huur/recht van opstal en verzekeringen. Indien de concessieovereenkomst wordt beëindigd, is Theater Markant N.V. verplicht om de exploitatie van de schouwburg weer op haar te nemen.
	Wijzigingen	N.v.t.
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Gemeente Uden enig aandeelhouder
	Vertegenwoordiging	Gemeente is aandeelhouder
	Portefeuillehouder	Financiën – wethouder van Heeswijk (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Dienstverlening
Financiële positie	Begroting 2023	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Totale begroting (instelling) € 0</li> <li>• Bijdrage Uden € 0</li> <li>• Resultaat instelling € 0</li> </ul>

		<ul style="list-style-type: none"> <li>Zienswijze: nvt.</li> </ul>
	Jaarrekening 2023	<ul style="list-style-type: none"> <li>eigen vermogen per 31/12/2022 - €3.062</li> <li>vreemd vermogen per 31/12/2022 €3.062</li> <li>resultaat € 0</li> </ul>
	Begroting 2024	<ul style="list-style-type: none"> <li>Totale begroting (instelling) € 0</li> <li>Bijdrage Uden € 0</li> <li>Resultaat instelling € 0</li> <li>Zienswijze: nvt.</li> </ul>
Risico	Risico beoordeling	<p>Risico's worden op gemeente afgewenteld: nee  Is er een risico-inventarisatie: nee  Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: nee Zijn  risico's afgedekt: ja</p>
	Risico-bepaling	<p>De exploitatie met bijbehorende risico's is overgedragen naar Heven Theater Markant Exploitatie B.V. (HTME). Er zijn voor zover bekend geen risico's die van invloed zijn op de gemeente Uden die niet zijn afgedekt door HTME BV.</p>

## Stichtingen en verenigingen

### 1. Natuurcentrum De Maashorst zijn

Verband	Naam	Natuurcentrum De Maashors
	Website	www.natuurcentrumdemaashorst.nl
	Vestigingsplaats	Nistelrode
	Rechtsvorm	Stichting (BBV artikel 15, lid1-5, 3 <sup>e</sup> categorie)
	Doel	Het vergroten van de waardering voor natuur en leefomgeving.
Inhoud	Taakveld	Openbaar groen en recreatie

	Doelstelling	Programma Sport, cultuur en recreatie. We houden voor de gemeenten Maashorst en Bernheze een recreatie- en educatievoorziening in stand door het Natuurcentrum te faciliteren. Hierdoor blijft het voor recreanten en toeristen aantrekkelijk om te recreëren in de natuur. En wordt natuureducatie onder de aandacht gebracht bij leerlingen van basisonderwijs en voortgezet onderwijs in de twee gemeenten.
	Taken	Het geven van educatie, recreatief aanbod creëren en PR en communicatie. Educatie voor leerlingen, kennis laten maken met natuur, informatie, ontwikkeling natuurgebied, samenwerking met partners en medewerking aan routestructuren.
	Wijzigingen	In 2021 heeft de gemeente Oss de subsidie aan Natuurcentrum de Maashorst afgebouwd. Dit betekent dat het natuurcentrum voor haar eigen bedrijfsvoering maatregelen moet treffen zodat er natuureducatie aan leerlingen van het basis- en voortgezet onderwijs in Bernheze en Maashorst kan worden gegeven.
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Jaarlijks vindt er een bestuurlijk overleg plaats waar de gemeenten Maashorst en Bernheze, Staatsbosbeheer en Waterschap AA en Maas, deel van uit maken.
	Vertegenwoordiging	Geen bestuurlijke vertegenwoordiging
	Portefeuillehouder	Jeroen van den Heuvel (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Ruimte
Financiële positie	Begroting 2023	- Bijdrage Maashorst € 90.220

	Jaarrekening 2023	<ul style="list-style-type: none"> <li>- totale exploitatie instelling: 311.046</li> <li>- bijdrage Maashorst € 90.220. Het financiële belang is gelijk aan de jaarlijkse bijdrage.</li> <li>- eigen vermogen per 1/1 -/€ 71.744 en per 31/12 € 213.898</li> <li>- vreemd vermogen per 1/1 €516.067 en per 31/12 € 111.213</li> <li>- Resultaat 62.215</li> </ul> <p>Nog geen accountantsverklaring over jaarrekening 2023 afgegeven!</p>
	Begroting 2024	- bijdrage Maashorst € 101.494
Risico	Risico beoordeling	<p>Risico's worden op gemeente afgewenteld: nee</p> <p>Is er een risico-inventarisatie: nee</p> <p>Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: nee</p> <p>Zijn risico's afgedekt: nee</p>
	Risico-bepaling	Formeel is het Natuurcentrum een eigen orgaan en is de gemeente niet aansprakelijk. Gezien de resultaten en opgebouwde dotatie klein onderhoud was de risico bepaling gering, maar het wegvallen van de subsidie van de gemeente Oss betekent wel dat er een reorganisatie moet plaatsvinden om taken en middelen weer in balans te brengen.

## 2. Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Verband	Naam	Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)
	Website	www.vng.nl
	Vestigingsplaats	Vereniging met volledige rechtsbevoegdheid (lidmaatschap) <u>Geen verbonden partij</u>
	Rechtsvorm	Vereniging
	Doel	<p>De Vereniging heeft ten doel haar leden collectief en individueel bij te staan bij de vervulling van hun bestuurstaken. De Vereniging heeft voorts tot doel voor de leden of groepen van leden afspraken te maken met andere overheden over het arbeidsvoorwaardenbeleid in de overheidssector</p> <p>De Vereniging heeft tevens ten doel het behartigen van de belangen van haar leden welke samenhangen met de door hen uitgevoerde bestuurs- en beheerstaken alsook de met deze taken samenhangende:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>a. voorwaarden, tarieven en prijzen voor (onder andere energie gerelateerde) producten en diensten, alsmede;</li> <li>b. de overige aan het gebruik van hierboven genoemde producten gerelateerde kosten en voorwaarden.</li> </ul>
Inhoud	Taakveld	Bestuursorganen



	Doelstelling	Correcte uitoefening van bestuurstaken. De dienstverlening aan inwoners, bedrijven en instellingen, staat bij de gemeente Uden centraal. Dit alles zo effectief en efficiënt mogelijk, met onze basistaken als uitgangspunt
	Taken	Behartigen van de belangen van de Nederlandse gemeenten
	Wijzigingen	geen wijziging
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Alle Nederlandse gemeenten
Financiële positie	Vertegenwoordiging	Lidmaatschap en stemrecht
	Portefeuillehouder	Gijs van Heeswijk (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Dienstverlening
	Begroting en afrekening 2023	€90.783. Het financiële belang is gelijk aan de jaarlijkse bijdrage.

### 3 . BIZOB

Verband	Naam	Bureau Inkoop en aanbestedingen Zuid-Oost Brabant
	Website	<a href="https://www.bizob.nl">https://www.bizob.nl</a>
	Vestigingsplaats	Oirschot
	Rechtsvorm	Stichting
	Doel	Het efficiënt en effectief uitvoeren van de inkoopfunctie bij deelnemende gemeenten
Inhoud	Taakveld	Bedrijfsvoering
	Doelstelling	Het Inkoopbeleid past binnen de doelstelling van een efficiënte organisatie, waarbij de bedrijfsvoering ondersteunend is aan het primaire proces. Met andere woorden: "De basis op orde".
	Taken	Stichting levert advieswerkzaamheden ten behoeve van het inkoop- en aanbestedingsbeleid van de gemeente en streeft naar het behalen van voordelen op financieel, kwalitatief en procesmatig gebied. Stichting Bizob pakt voorbereidende, coördinerende en uitvoerende taken met betrekking tot het inkoop- en aanbestedingsbeleid van Maashorst en andere deelnemers op.
	Wijzigingen	Het college van de gemeente Maashorst, in acht nemende dat de gemeenteraad geen wensen en bedenkingen heeft geuit, heeft eind 2022 besloten aan te sluiten bij Stichting Bizob. Hier is de samenwerking die Bizob al had met de gemeente Uden voortgezet voor gemeente Maashorst.
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Meerdere clusters (Noordoost -en Zuidoost- Brabant) waarin gemeenten zijn ondergebracht en een cluster aangesloten in de categorie overige.
	Vertegenwoordiging	Geen stemrecht in het bestuur, wel vertegenwoordiging in de Vergadering van Aangeslotenen

	Portefeuillehouder	Gijs van Heeswijk(het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Dienstverlening
Financiële positie	Begroting 2023	-bijdrage Maashorst €273.714,- . -resultaat instelling € 0 -zienswijze: n.v.t.
	Jaarrekening 2023	-bijdrage Maashorst € 272.187. Dit is opgebouwd uit € 273.714 (bepaald aan de hand van inkoopplan en de daaruit voortvloeiende benodigde adviesuren) en een teruggave over 2022 van € 1.527. Het financiële belang is gelijk aan de jaarlijkse bijdrage. - Eigen vermogen: 01-01-2023: € 976.745 en 31-12-2023: € 1.302.202 -Vreemd vermogen 01-01-2023: € 1.209.551 en 31-12-2023: € 1.973.314 -Resultaat 2023: € 943.506
	Begroting 2024	-bijdrage Maashorst €315.609 -resultaat instelling € -zienswijze: n.v.t.
Risico	Risico beoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: Is er een risico-inventarisatie: obv voorliggende documenten is het nog niet helder of een risicoinventarisatie voorligt. Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: nog geen jaarstukken ontvangen Zijn risico's afgedekt:
	Risico-bepaling	obv voorliggende documenten is het nog niet helder of een risico-inventarisatie voorligt.

4. Museum Krona (voorheen Museum voor Religieuze Kunst)

Verband	Naam	Museum Krona
	Website	<a href="http://www.museumkrona.nl">www.museumkrona.nl</a>
	Vestigingsplaats	Uden
	Rechtsvorm	Stichting (BBV artikel 15, lid1-5, 3 <sup>e</sup> categorie)
	Doel	Een museum, voornamelijk met religieuze kunst, erfgoed en de Kunstcollectie van gemeente Uden, in standhouden en exploiteren.
Inhoud	Taakveld	Cultuur algemeen in programma 5, deeltaakveld Musea
	Doelstelling	Beleidsvoornemens van de verbonden partij: verbreding van het 'verblijfsaanbod van het museum om daarmee een grote aantal bezoekers te trekken. Het museum moet daarmee ook 'de poort' tot toeristisch en recreatief Uden worden. Dit draagt bij aan onze doelstelling.
	Taken	Collectiebeheer, Educatieve projecten, nieuwe exposities, meer samenwerking met kunstenaars en organisaties op gemeentelijk, regionaal en nationaal niveau.
	Wijzigingen	In 2018 zijn de verbouw en herinrichtingswerkzaamheden in het museum gerealiseerd. Er is een nieuwe weg ingeslagen die moet resulteren in een stevig en duurzaam fundament voor een gezonde toekomst. Belangrijke onderdelen van het transitieproces zijn: een vernieuwd profiel, een vernieuwd museum, nieuwe product en verdienmodellen en nieuwe doelgroepen. In 2019 is ook de naam gewijzigd in Museum Krona, met een profiel gericht op kunst, klooster en kruidentuin
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Het bisschoppelijk Museum 's-Hertogenbosch, vereniging Birgittinessen, gemeente Maashorst.
	Vertegenwoordiging	E. Backx en T. Evers als vertegenwoordigers namens de gemeente Maashorst als leden van het bestuur.
	Portefeuillehouder	Harold van den Broek (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Domein	Sociaal
Financiële positie	Begroting 2023	- Verleende bijdrage Maashorst 2023 € 338.653
	Jaarrekening 2023	- totale exploitatie instelling: € - bijdrage gemeente Maashorst € Het financiële belang is gelijk aan de jaarlijkse bijdrage. - eigen vermogen per 1/1 € en per 31/12 € - vreemd vermogen per 1/1 € en per 31/12 € - resultaat (instelling) €

		Conform de subsidiebeschikking – en dit geldt ook voor andere gesubsidieerde culturele organisaties – hoeven ze het voorafgaande jaar pas uiterlijk 1 juli te verantwoorden. Derhalve is van het museum de verantwoording en de aanvraag tot vaststelling nog niet ontvangen.
	Begroting 2024	Verwachte bijdrage Maashorst 2024 € 352.944
Risico	Risico beoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: nee Is er een risico-inventarisatie: nee Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: nee
		Zijn risico's afgedekt: nee
	Risico-bepaling	Formeel is Museum Krona een eigen orgaan en is de gemeente niet aansprakelijk. Maar de gemeente is medeoprichter en is in het bestuur met twee personen vertegenwoordigd. De kans, dat er een beroep op de gemeente wordt gedaan, bij financiële problemen is groot. Het museum heeft de afgelopen jaren een koers ingezet waarmee zij meer bezoekers en daaruit voortvloeiende inkomsten genereert. Hierdoor is het risico op problemen afgenomen. Desalniettemin blijft het museum de komende jaren werken aan groeiende bezoekersaantallen en inkomsten uit kaartverkoop en nevenomzet uit gastheerschap en merchandising en blijft zij zoeken naar fondswerving en sponsoring.

## Overige verbonden partijen

### 1. AgriFoodCapital/RNOB/Noordoostbrabant Werkt!

Verband	Naam	Regio Noordoost Brabant Agrifood Capital Noordoost Brabant Werkt!
	Website	<a href="http://www.rnob.nl">www.rnob.nl</a> ) <a href="http://www.noordoostbrabantwerkt.nl">www.noordoostbrabantwerkt.nl</a> <a href="http://www.agrifoodcapital.nl">www.agrifoodcapital.nl</a>
	Vestigingsplaats	Den Bosch

	Rechtsvorm	Convenant regionale samenwerking Regio Noordoost Brabant 2021-2024. Conform BBV artikel 15, lid 1-b de vierde categorie van overige verbonden partijen. Betreft een zware samenwerkingsverband.
	Doel	Een verdere intensivering en professionalisering van de reeds bestaande samenwerking tussen de convenantpartners bekend onder de naam Regio Noordoost Brabant (RNOB), waarbij: a. de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten worden behartigd door de opstelling, vaststelling en uitvoering van een Strategische Agenda met Uitvoeringsprogramma voor Noordoost Brabant; b. een adequate overleg- en besluitvormingsstructuur geboden wordt; c. de verdeling van verantwoordelijkheden en de afstemming van taken ten aanzien van (de uitgaven uit) het regiofonds wordt vastgelegd.
Inhoud	Taakveld	Bestuur

	Taken	<p>De ambitie van de samenwerking in regio Noordoost Brabant is te werken aan een slimme, veerkrachtige regio die op weg is naar een circulaire economie. Een regio waarin ruimte blijft om te pionieren. Waarin hard wordt gewerkt en het leven nog steeds goed is. Een regio ook waarin stad en platteland in balans zijn, elkaar waarderen en elkaar ook nodig hebben. Een regio met sterke steden met een menselijke maat en een leefbaar platteland dat aan de basis staat van een duurzame, slimme en maatschappelijk houdbare voedselproductie.</p> <p>Onze opgaven vragen om een gezamenlijk handelingsperspectief en een opgavegerichte benadering, waarbij verschillende overheden op wisselende schaalniveaus samenwerken. Ook is de samenwerking met ondernemers en kennisinstellingen hierbij van groot belang. Deze agenda sluit aan op de strategische agenda's voor de stichting AgriFood Capital en die van Regio NoordoostBrabant Werkt! (en vice versa). Dit zijn de agenda's ter versterking van de economische structuur en het innovatievermogen van de regio en de arbeidsmarktaanpak. Met deelname aan RNOB wordt automatisch ook deelgenomen in Agrifood Capital en in Noordoost Brabant Werkt!</p> <p>Doel van de samenwerking is dat Noordoost Brabant te werken aan gemeentegrens overstijgende vraagstukken in regionaal verband om te komen tot een sterke regio</p> <p>Noodzakelijke investeringen in de regio worden mogelijk gemaakt via het regiofonds, opgebouwd uit een bijdrage per inwoner en via subsidies door andere overheden.</p>
Inhoud	Wijzigingen	<p>Agrifood Capital is de samenwerking in de stichting waar overheden, onderwijs en ondernemers vertegenwoordigd zijn. Dit is de zogeheten triple helix samenwerking en is met name gericht op stimuleren van het innovatieklimaat in de regio. De focus ligt op de agrifood-keten in de breedste zin van het woord. )</p> <p>Regio Noordoost-Brabant is de samenwerking van 11 gemeenten en 2 waterschappen. Zij werken samen op gemeentegrens overstijgende overheidsvraagstukken, om te komen tot een sterke regio .</p>

		<p>In de samenwerking Regio Noordoost Brabant (NOB) werken de overheden samen aan het scheppen van goede basisvoorwaarden voor een goed woon- en leefklimaat. De agenda wordt bepaald aan de hand van een lange termijn strategische agenda 'Samen op weg naar 2030' die in 2020 door de convenantpartners is vastgesteld, gevolgd door een uitvoeringsprogramma, dat als basis dient voor de jaarplannen. Enkele taken die voorheen bij de provincie lagen zijn nu op het niveau van de regio georganiseerd en die taken worden deels door Regio Noordoostbrabant opgepakt. Het gaat om taken die tot de basistaken van de gemeentelijke overheid behoren, maar waarvan de doorwerking van de besluitvorming verder strekt dan de gemeentegrenzen. In de samenwerking Regio Noordoost Brabant (NOB) werken de overheden samen aan het scheppen van goede basisvoorwaarden voor een goed woon- en leefklimaat. De agenda wordt bepaald aan de hand van een lange termijn strategische agenda 'Samen op weg naar 2030' die in 2020 door de convenantpartners is vastgesteld, gevolgd door een uitvoeringsprogramma, dat als basis dient voor de jaarplannen</p> <p>Denk hierbij aan gezamenlijke aanpak huisvesting arbeidsmigranten en harmonisatie van het beleid daaromtrent, maar ook afspraken over uitbreiding bedrijventerreinen etcetera of gezamenlijke lobby over de bereikbaarheid van de A50. Ook worden in dit samenwerkingsverband middelen vrijgemaakt voor infrastructurele maatregelen, zoals de aanleg van een snelfietsroute.</p> <p>Noordoostbrabant Werkt!:samenwerking op het gebied van arbeidsmarkt. Ook hier zitten weer andere partners aan tafel. Het gaat hier ook om overheden, in samenwerking met onderwijs en werkgeversorganisaties. De belangrijkste doelstellingen zijn een leven lang ontwikkelen, inspelen op transitie, omgaan met crisis en krapte en talent aantrekken en behouden.</p>
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Bernheze, Boekel, Boxtel, Land van Cuijk, 's-Hertogenbosch, Heusden, Maashorst, Oss, SintMichielsgestel, Meierijstad, Vught, Waterschappen Aa en Maas en Dommel.
	Vertegenwoordiging	Burgemeester is lid van de Bestuurlijke Coördinatie Groep (BCG) van de Regio Noordoost Brabant Betrokken portefeuillehouder is lid van één van de portefeuillehoudersoverleggen (Economische ontwikkeling, Duurzame leefomgeving, Ruimte & Mobiliteit, Arbeidsmarkt). De voorzitters van de portefeuillehoudersoverleggen (Poho) zijn tevens lid van het dagelijks bestuur van de regio Noordoost Brabant.
	Portefeuillehouder	Intergemeentelijke samenwerking
	Domein	Ruimte
Financiële positie	Begroting 2023	- De bijdrage bedraagt in 2023 € 4,- per inwoner
	Jaarrekening 2023	<ul style="list-style-type: none"> <li>- bijdrage Maashorst € 233452 Het financiële belang is gelijk aan de jaarlijkse bijdrage.</li> <li>- eigen vermogen per 1/1 € 370.192 en per 31/12 € 589.138</li> <li>- vreemd vermogen per 1/1 € 3.580.736 en per 31/12 € 3.115.640</li> <li>- resultaat € 218.946</li> </ul>

		<p>De individuele jaarlijkse bijdrage van een gemeente aan het fonds bedraagt € 4,-- per inwoner woonachtig in het grondgebied van de betreffende gemeente op 1 januari van het jaar, voorafgaand aan dat, waarvoor de bijdrage verschuldigd is. De bijdrage als bedoeld in het tweede lid wordt in beginsel als volgt verdeeld:</p> <p>a. € 1,56 per inwoner is bestemd voor RNOB (Regio Noordoost Brabant)</p> <p>b. € 1,44 per inwoner is bestemd voor AgriFood Capital</p> <p>c. € 1,-- per inwoner is bestemd voor Noordoost Brabant Werkt!</p>
	Begroting 2024	<p>De bijdrage bedraagt in 2024 €4,- per inwoner</p> <p>De individuele jaarlijkse bijdrage van een gemeente aan het fonds bedraagt € 4,-- per inwoner woonachtig in het grondgebied van de betreffende gemeente op 1 januari van het jaar, voorafgaand aan dat, waarvoor de bijdrage verschuldigd is. De bijdrage als bedoeld in het tweede lid wordt in beginsel als volgt verdeeld:</p> <p>a. € 1,56 per inwoner is bestemd voor RNOB (Regio Noordoost Brabant)</p> <p>b. € 1,44 per inwoner is bestemd voor AgriFood Capital</p> <p>c. € 1,-- per inwoner is bestemd voor Noordoost Brabant Werkt!</p>

Risico	Risico beoordeling	<p>Risico's worden op gemeente afgewenteld: nee</p> <p>De inwonersbijdragen worden berekend op basis van het inwoneraantal van het jaar voorafgaand aan het jaar waar het over gaat. Die bijdrage is vastgelegd in het convenant dat door alle partijen ondertekend is. In dit convenant zijn de financiën in artikel 10 geregeld. Naast artikel 10 is artikel 14 relevant, die wat zegt over wijzigingen in de afspraken. Wijzigingen kunnen enkel doorgevoerd worden als alle gemeenten daar mee instemmen. Daarmee zijn risico's op onverwachte wijzigingen 0. Ook in het artikel over financiën is geen bepaling opgenomen over verhoging van de bijdragen. Er is zelfs geen paragraaf over indexerings opgenomen. Hierdoor is de inwonersbijdrage al sinds 2020 constant € 4,00 per inwoner.</p> <p>Is er een risico-inventarisatie: nee</p> <p>Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: nee</p>
		Zijn risico's afgedekt: nee
	Risico-bepaling	<p><b>Bijdrage wordt bepaald op basis van artikel 10 van het samenwerkingsconvenant</b></p> <p>Artikel 10: Financiën</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>Partijen hebben een regiorekening, dat gevuld wordt met de door de partijen jaarlijks ter beschikking te stellen bijdragen en financiële bijdragen van derden.</li> <li>De individuele jaarlijkse bijdrage van een gemeente aan het fonds bedraagt € 4,-- per inwoner woonachtig in het grondgebied van de betreffende gemeente op 1 januari van het jaar, voorafgaand aan dat, waarvoor de bijdrage verschuldigd is.</li> <li>De bijdrage als bedoeld in het tweede lid wordt in beginsel als volgt verdeeld: a. € 1,56 per inwoner is bestemd voor Regio Noordoost Brabant b. € 1,44 per inwoner is bestemd</li> </ol>



voor AgriFood Capital c. € 1,- per inwoner is bestemd voor Noordoost Brabant Werkt d. De gemeente Heusden zit in een andere arbeidsmarktregio en levert daarom aan Noordoost Brabant Werkt geen inwonersbijdrage.

4. De bijdrage van beide waterschappen gezamenlijk bedraagt 6,5% van het totaalbedrag ingebracht door de deelnemende gemeenten voor Regio Noordoost Brabant en AgriFood Capital. De waterschappen bepalen in onderling overleg de verdeling van dat totaalbedrag dat door hen wordt ingebracht.
5. Convenant regionale samenwerking Regio Noordoost Brabant 2021-2024 5. Het dagelijks bestuur maakt met AgriFood Capital bindende afspraken, opdat geborgd is dat de bijdrage aan deze organisatie ten goede komt aan de realisatie van, ingevolge de Samenwerkingsagenda, overeen te komen tegenprestaties.
6. De vanuit de regiorekening betaalde compensabele BTW wordt jaarlijks in januari met toepassing van het transparantiebeginsel doorgeschoven naar de betreffende compensatiegerechtigde gemeente.
7. De gemeenten compenseren deze BTW bij het compensatiefonds en stellen dit volledige bedrag weer beschikbaar aan de regiorekening. Mocht de Belastingdienst haar zienswijze uit haar brief van 11 september 2015 om dit te ondersteunen herzien, zal de werkwijze daarop worden aangepast op een zodanige wijze dat het samenwerkingsverband hiervan geen financieel nadeel ondervindt.
8. Voor de berekening van deze bijdrage wordt uitgegaan van het inwonertal op 1 januari van het jaar, voorafgaand aan dat, waarvoor de bijdrage verschuldigd is. Voor de vaststelling van de aantallen inwoners worden aangehouden de door het Centraal Bureau voor de Statistiek openbaar gemaakte bevolkingcijfers.
9. De regiorekening zal worden ingezet voor (co)financiering van projecten en/of programma's passend bij de samenwerkingsagenda en binnen de vastgestelde begroting. Maximaal 25% van de regiorekening is bestemd voor de algemene kosten (overhead), waaronder kosten voor het regiobureau, regiomanager, huisvesting, secretariële ondersteuning en communicatieondersteuning.

## 2. Regionaal Zorg- en Veiligheidshuis

Verband	Naam	Regionaal Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Noordoost
	Website	www.rvml.nl
	Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch
	Rechtsvorm	Door nu uit te gaan van de huidige samenwerkingsovereenkomst heeft ZVH geen rechtspersoonlijkheid (= 'geen zelfstandige organisatie' d.w.z. ZVH sluit geen overeenkomsten maar dat doet de "beheergemeente"). Die rechtspersoonlijkheid is nodig om hierin als gemeente een persoonlijk en financieel belang te hebben. Dus is ZVH geen verbonden partij
	Doel	Het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Noordoost (ZVH) is een samenwerkingsverband waarin zorg- en veiligheidspartners en gemeenten, onder eenduidige regie, werken aan complexe zorg- en veiligheidsproblemen. De doelstelling van deze samenwerking is bijdragen aan de algemene veiligheid, het verbeteren van de persoonlijke situatie, het voorkomen en verminderen van recidive, (ernstige) overlast, criminaliteit en/of maatschappelijke uitval. Dit gebeurt door een combinatie van strafrechtelijke, civielrechtelijke en bestuurlijke interventies en zorg in persoonsgebonden aanpakken.
Inhoud	Taakveld	Openbare Orde en Veiligheid en Zorg
	Doelstelling	Veilig gevoel, Sociaal veilig
	Taken	1. Het voeren van procesregie; 2. Het adviseren van professionals; 3. Het signaleren en adviseren ten aanzien van kansen en knelpunten.
	Wijzigingen	Optimalisering systeem ten behoeve van casus overleg
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	De gemeenten Bernheze, Boekel, Boxtel, Land van Cuijk, Maashorst, Meierijstad, Oss, 's-Hertogenbosch, Sint-Michielsgestel en Vught, Dienst Justitiële Inrichtingen, GGD Hart voor Brabant, GGZ Oost-Brabant, Novadic-Kentron, Openbaar Ministerie, Politie, Raad voor de Kinderbescherming, Reclassering Nederland, Reinier van Arkel, Sociom, Stichting Jeugdbescherming Brabant, Stichting Ons Welzijn, Stichting Veilig Thuis Brabant Noordoost, William Schrikker Stichting, Jeugdbescherming & Jeugdreclassering.
	Vertegenwoordiging	Lid van de stuurgroep Zorg en Veiligheidshuis Brabant Noordoost
	Portefeuillehouder	Ramona Sour neemt deel aan stuurgroep Zorg en Veiligheidshuis Brabant Noordoost. (het bestuurlijk belang was gedurende het boekjaar hetzelfde).
	Afdeling	Dienstverlening

Financiële positie	Begroting 2023	<ul style="list-style-type: none"> <li>- totale begroting (instelling): € 1.203.190,-</li> <li>- bijdrage Maashorst: € 59.210,-</li> <li>- resultaat instelling: € 0</li> </ul>
	Jaarrekening 2023	<ul style="list-style-type: none"> <li>- totale exploitatie instelling: € 1.205.949</li> <li>- bijdrage Maashorst: € 59.210 en daarnaast is een teruggave overschot reserve ontvangen ter grootte van € 31.590. Het financiële belang is gelijk aan de jaarlijkse bijdrage.</li> <li>- eigen vermogen per 1/1 € en per 31/12 n.v.t. (jaarverslag bevat alleen exploitatie overzicht en geen balans)</li> <li>- vreemd vermogen per 1/1 € en per 31/12 n.v.t. (jaarverslag bevat alleen exploitatie overzicht en geen balans)</li> <li>- resultaat (instelling): € 10.869 -/- (Het ZVH sluit af met een negatief saldo van € 10.869,-. In het overzicht ziet u een negatief saldo van € 2.749,-. Bij het opstellen van de begroting 2023 is abusievelijk een bedrag van € 8.120,- minder begroot. Samen telt dit op tot genoemde tekort van € 10.869,-. Het tekort op de begroting 2023 wordt onttrokken uit de reserve. Voor de begroting van 2024 is deze administratieve fout hersteld.)</li> </ul>
	Begroting 2024	<ul style="list-style-type: none"> <li>- totale begroting (instelling): € 1.298.050,-</li> <li>- bijdrage Maashorst: € 67.990,-</li> <li>- resultaat instelling € 0</li> </ul>
Risico	Risico beoordeling	<p>Risico's worden op gemeente afgewenteld: nee</p> <p>Is er een risico-inventarisatie: nee</p> <p>Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: nee</p> <p>Zijn risico's afgedekt: nee</p>
	Risico-bepaling	Staat niet in jaarverslag

# Visie en doorkijk naar de toekomst

## Visie

De gemeente Maashorst heeft als visie dat de keuze voor een samenwerkingsverband altijd dient te gebeuren vanuit het maatschappelijk belang. Om te bepalen of in specifieke situaties dat belang het meest gediend wordt door aansluiting bij een samenwerkingsverband volgt de gemeente Maashorst in hoofdlijnen de VNG-BiZa-Handreiking voor de toepassing van de wet gemeenschappelijke samenwerkingen. Deze handreiking is uitgewerkt in het ambtelijk beheersinstrument Proceskader Samenwerkingsverbanden. Dit proceskader wordt gehanteerd om te bepalen of nieuwe samenwerkingsverbanden worden aangegaan, alsmede om periodiek te evalueren of een samenwerkingsverband nog de meest optimale vorm is om het maatschappelijk belang te borgen.

## Wet- en regelgeving

Als gevolg van maatschappelijke ontwikkelingen is de landelijke tendens dat het belang van een adequate beheersing van de verbonden partijen toeneemt. Mede naar aanleiding hiervan is de BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) is op 16 juli 2014 gewijzigd. [Daarnaast zijn de bepalingen en richtlijnen van de notitie Verbonden partijen](#) (PDF, 2.4 MB) d.d. oktober 2016 (PDF, 682.9 kB) vanaf 2018 in werking getreden. Ook de Wet Gemeenschappelijke Regelingen is met ingang van 1 juli 2022 gewijzigd. Doel van deze wetswijziging is om de volksvertegenwoordigers meer mogelijkheden te geven om de eigen controlerende en kaderstellende rol te versterken en om de democratische legitimatie van de besluitvorming binnen de gemeenschappelijke regelingen te vergroten.

## Doorkijk naar de toekomst

De laatste jaren is de aard en het aantal samenwerkingsverbanden sterk in beweging. De verwachting is dat deze trend zich de komende jaren voort zal zetten. Als gevolg daarvan is de beheersing van verbonden partijen van belang. Daarnaast is het ook van belang om de risico's die hiermee samenhangen in beeld te hebben en te houden. Deze risico's hebben zijn plek in het systeem van risicobeheersing van de gemeente Maashorst. Zie hiervoor de risico inventarisatie in de [paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing](#).

# Weerstandsvermogen en risicobeheersing

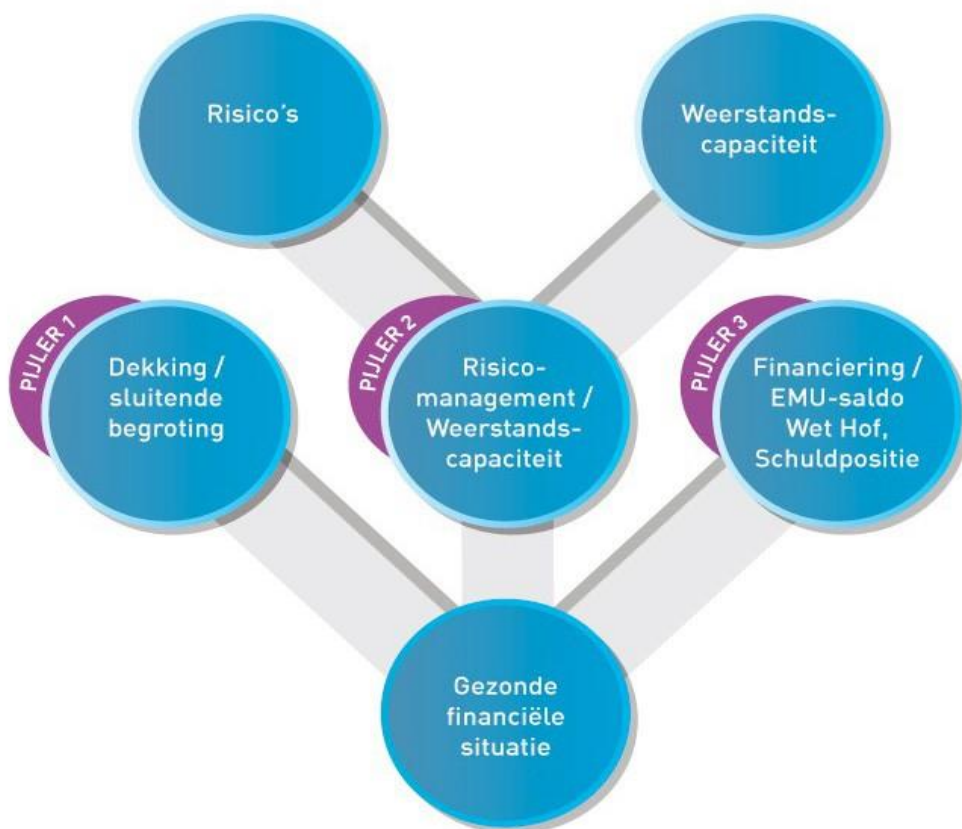
Risicomanagement heeft een prominente plek binnen de planning en control cyclus van de gemeente Maashorst. Het is een continu proces.

Bij alle planning & control producten wordt hierover gerapporteerd in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. In plaats van een periodieke inventarisatie, is het risicomanagement bij de gemeente Maashorst een manier van denken. Het dient als hulpmiddel bij het nemen van besluiten door zowel raad als college.

## Continuïteit

Op basis van de door ons uitgevoerde risico-inventarisatie, de weerstandsratio van 6,4 en het beeld van onze meerjarenbegroting is het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Maashorst van mening dat de normale bedrijfsvoering financieel kan worden voortgezet.

## Financiële strategie en beleid



Zichtbaar is dat risicomanagement, wat het onderwerp is van deze paragraaf, slechts 1 van de 3 pijlers is.

De pijler dekking/sluitende begroting wordt nader toegelicht in het [bestedings-en dekkingsplan van de Programmabegroting 2024](#). De pijler financiering komt aan de orde in [financieringsparagraaf](#).

## Prestatie indicatoren

Om te kunnen sturen op de financiën zijn er prestatie indicatoren Voor de 3 pijlers, dekking, risicomanagement en financiering zijn de volgende prestatie indicatoren gedefinieerd:

### Dekking

- Begroting is structureel in evenwicht

### Risicomanagement

- Weerstandratio
- Weerstandscapaciteit

### Financiering

- Solvabiliteitsratio
- Netto schuld als percentage van de exploitatie
- Ratio verstrekte geldleningen aan derden/verbonden partijen in relatie tot de gemeentelijke inkomsten mag niet toenemen

## Beleid

Het **beleid voor risicomanagement** is geharmoniseerd en in begin 2022 vastgesteld door de Raad. Hiermee is er een eenduidig beleid voor risicomanagement wat aansluit op het Gemeentelijk Toezichtskader wat de provincie hanteert. De risiconorm is ongewijzigd en blijft tussen 1 en 2.

## Kengetallen financiële positie

Naast bovengenoemde prestatie indicatoren zijn gemeenten, op grond van artikel 11 van het Besluit Begroting en Verantwoording, verplicht om onderstaande kengetallen op te nemen in programmabegroting en programmarekening.

De berekening van deze kengetallen is voor iedere gemeente identiek. Op termijn is benchmarking met andere gemeenten op basis van deze getallen dan ook mogelijk. Let wel, een percentage zelf zegt nog niet zoveel. Bij een vergelijking met andere gemeenten zal bijvoorbeeld ook het voorzieningenniveau betrokken moeten worden. In overleg met het audit-comité is afgesproken vooralsnog de cijfers te verzamelen zonder er concrete doelstellingen aan te verbinden. De wetgever stelt ook geen eisen aan normering. Dit in verband met de eigenheid van gemeenten.

Kengetallen	Rekening 2022	Begroting 2023 incl. wijzigingen	Rekening 2023
Netto schuldquote	36,4%	43,5%	28,6%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	34,9%	41,2%	26,7%
Solvabiliteit	45,7%	46,6%	48,4%
Grondexploitatie	15,0%	15,0%	10,9%
Structurele exploitatieruimte	7,6%	1,1%	4,8%
Belastingcapaciteit	80,4%	81,2%	78,7%

Wat voor effect deze Programmarekening 2023 op de financiële kengetallen heeft, is opgenomen in de **financiële hoofdlijn**. Daar is eveneens de waardebepaling van de financiële kengetallen opgenomen.

## Netto schuldquote

Dit kengetal biedt inzicht in het niveau van de schulden ten opzichte van de eigen middelen en wordt uitgedrukt in een percentage. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.

### Toelichting kengetal

Het kengetal is verbeterd ten opzichte van 2022 door een afname van de schuldpositie (reguliere aflossingen). Het kengetal is fors beter t.o.v. de begroting 2023 doordat de verwachting was dat ultimo 2023 een groter financieringstekort zou resteren. Dit was uiteindelijk niet het geval, aangezien diverse onderhanden werken doorgeschoven zijn naar 2024. De verwachting is dat het financieringstekort in 2024 wel op zal lopen, omdat er een langlopende lening afgesloten zal moeten worden, waardoor het kengetal alsnog zal verslechteren.

## Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Dit kengetal wordt berekend zoals de netto schuldquote. Leningen aan openbare lichamen, woningbouwcorporaties, deelnemingen en overige verbonden partijen worden daar vervolgens op in mindering gebracht. Bij dergelijke leningen kan er onzekerheid ontstaan of ze allemaal terug worden betaald. Met berekening van dit kengetal wordt duidelijk wat het aandeel van de versterkte leningen in exploitatie is, en ook wat dat betekent voor de schuldenlast.

### Toelichting kengetal

Zie voor de toelichting op dit kengetal de toelichting bij Netto schuldquote hierboven.

## Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in hoeverre we in staat zijn om aan de financiële verplichtingen op lange termijn te voldoen. Berekend is het eigen vermogen gedeeld door het totale vermogen, uitgedrukt in een percentage. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat volgens artikel 42 van het BBV uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

### Toelichting kengetal

Het kengetal is iets verbeterd ten opzichte van 2022 door een toename van het eigen vermogen. Dit wordt met name veroorzaakt door een groot positief jaarrekeningresultaat.

## Grondexploitatie

Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. Voor de berekening van dit kengetal worden de niet in exploitatie genomen gronden en de bouwgrond in exploitatie bij elkaar opgeteld, en gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting / programmarekening (artikel 17, onderdeel c, van het BBV) en uitgedrukt in een percentage. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop.

### Toelichting kengetal

Het kengetal is lager ten opzichte van 2022 en de begroting 2023 doordat de boekwaarde van de bouwgronden in exploitatie met 9,1 miljoen is afgenomen. Dit wordt met name veroorzaakt door een bedrag van 14,5 miljoen aan inkomsten (grotendeels grondverkoop). Daarnaast zijn er minder kosten gemaakt aan bouw- en woonrijpmaken dan verwacht. De boekwaarde zal in 2024 en verder naar verwachting weer afnemen omdat verkopen gerealiseerd gaan worden.

## Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal berekent de structurele baten minus lasten, gecorrigeerd met structurele mutaties in reserves gedeeld door de totale baten gecorrigeerd met structurele mutaties in reserves uitgedrukt in een percentage. Hoe hoger het percentage hoe meer ruimte er is voor het doen van structurele uitgaven. Ons streven is om structurele lasten zoveel mogelijk af te dekken door structurele baten wat resulteert in een percentage van 0%. Een positief percentage geeft aan dat er meer structurele baten zijn dan uitgaven. Dit zou een nog gezondere balans zijn.

### Toelichting kengetal

Het kengetal is groter dan 0 door een fors aantal voordelen in de programmarekening 2023. In de begroting na wijzigingen is een positief saldo ontstaan doordat het structurele saldo van de 2e bestuursrapportage toegevoegd is aan de algemene reserve.

## Belastingcapaciteit

Dit kengetal vergelijkt de lokale lastendruk van een gezin met gemiddelde WOZ-waarde voor ozb, rioolheffing en afvalstoffenheffing met de landelijke lastendruk gezin met gemiddelde WOZ-waarde voor ozb, rioolheffing en afvalstoffenheffing en drukt dit uit in een percentage. Een percentage van minder dan 100% betekent dat de lokale lastendruk lager is dan de landelijk gemiddelde lastendruk.

### Toelichting kengetal

De belastingcapaciteit is hoger dan in 2022 doordat de lastenverhoging in Maashorst (ongeveer 2,3%) lager is dan het landelijk gemiddelde (4,8%).

## Onderlinge verhouding kengetallen

Zichtbaar is uit bovenstaande presentatie dat alle kengetallen verbeterd zijn met uitzondering van de structurele exploitatieruimte. De verbetering in algemene zin komt doordat er in 2023 opnieuw een fors jaarrekeningresultaat was. Dit jaarrekeningresultaat is iets lager dan in 2022, waardoor het kengetal structurele exploitatieruimte ook lager is dan in 2022 (maar nog steeds positief).

De financiële positie kan worden bepaald met behulp van zogenaamde signaleringswaarden. Deze waarden zijn onder meer afkomstig uit de stresstest voor 100.000+ gemeenten. In de tabel hieronder is te zien welke waarden bij welke categorie (A, B of C) behoren. Categorie A is het minst risicovol en categorie C het meest risicovol. Om ons huidige financiële beleid voort te zetten, zouden we categorie A ambiëren en categorie B accepteren. In onderstaande tabel, de percentages die voortvloeien uit deze Programmarekening.

Kengetal	Categorie A	Categorie B	Categorie C	Begroting 2023 incl. wijzigingen	Rekening 2023
Netto schuldquote	<90%	90-130%	>130%	43,50%	28,60%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte geldleningen	<90%	90-130%	>130%	41,20%	26,70%
Solvabiliteitsratio	>50%	20-50%	<20%	46,60%	48,40%
Structurele exploitatieruimte	Begroting >0%	Begroting 0%	Begroting < 20%	1,10%	4,80%
Grondexploitatie	<20%	20-35%	>35%	15,00%	10,90%
Belastingcapaciteit	<95%	95-105%	>105%	81,20%	78,70%



# Kengetallen financiële verordening

Daarnaast presenteren we conform artikel 18 uit onze financiële verordening de volgende kengetallen.

Omschrijving	Rekening 2022	Rekening 2023
1. Netto schuld per inwoner	€1.049,35	€1.260,57
2. Saldo van baten en lasten voor mutaties reserves als percentage van de inkomsten(-=voordeel, +=nadeel)	-6,02%	-3,63%
3. Onbenutte belastingcapaciteit OZB als percentage van de inkomsten	3,36%	4,15%

## Risico's

Doelstelling van de gemeente Maashorst is om periodiek inzicht te hebben in de risico's. Hierover wordt 4x per jaar (1e afwijkingenrapportage, Programmabegroting, 2e afwijkingenrapportage en Programmarekening) verantwoording afgelegd. De financiële omvang van deze risico's wordt op een uniforme wijze, conform het vastgestelde beleid, in beeld gebracht.

### Top 10 risico's

De risico inventarisatie vindt plaats op basis van de inschatting van de financiële impact en de kans van optreden. We hanteren hierbij klassen van 1 tot 5. Hierbij oplopend van kans en financiële impact. Voor een verdere toelichting op dit systeem van risicobeoordeling, verwijzen wij naar het eerder genoemde beleid voor het risicomanagement vastgesteld begin 2022. Hieronder is schematisch weergegeven wat de grootste risico's zijn voor de gemeente Maashorst.

#### Top 10 Risico's Programmarekening 2023

Nr.		Risico in €
1	Grondexploitatie	4.005.000
2	Stikstofproblematiek	1.830.000
3	Sociaal domein: Jeugd	1.586.000
4	Sociaal domein: WMO	1.510.000
5	Niet gedekte claims	1.000.000
6	Gemeenschappelijke regelingen	700.000
7	Sociaal domein: Participatiewet (gebundelde uitkering, algemene bijstand, IOAW, IOAZ, bbz en LKS)	650.000
8	Prijsstijgingen t.g.v. nieuwe aanbestedingen	550.000
9	Kwaliteitsmanagement systeem rechtmatigheid	540.000
10	Bedrijfsvoeringsrisico	530.000
	<b>Totaal</b>	<b>12.901.000</b>

Totaal risico's Programmarekening 2023 € 16.410.000

## **Risico inventarisatie**

De risico's zijn gedetailleerd toegelicht in [de risico inventarisatie](#) (PDF, 173.3 kB). Daar zijn ook de beheersingsmaatregelen opgenomen om deze risico's zo goed mogelijk af te dekken.

**Risico-inventarisatie**

Risico	Omschrijving	Beheersmaatregel	Financieel effect begroting 2024	Risico bedrag jaarrekening 2023	Risicoklasse/percentage	Financieel effect jaarrekening 2023
Grondexploitatie	<p>Het voeren van actief grondbeleid middels grondexploitaties brengt diverse risico's met zich mee. Er zijn (aanzienlijke) investeringen gemoeid bij de productie van bouwrijpe gronden. Risico's die zich voordoen hebben effect op onder meer de aandachtsgebieden fasering, programmering, fiscaliteit, verwervingen, milieu, rente, markt, organisatie en andere. Het risicoprofiel verschilt per project en hangt af van onder meer de hoogte van de investering(en), het product (wonen, bedrijven, maatschappelijk), eventuele fysieke belemmeringen zoals bodemsanering, waterberging etc. Om tot een benodigde risicoreserve voor de grondexploitatie als geheel te komen kijken we naar risico's op zowel macroniveau als projectniveau. Voor de macrorisico's is een gevoeligheidsanalyse gedaan op alle grondexploitaties door het opstellen van een basis risico scenario en een worst case scenario. In deze scenario's doen we aannames voor het wijzigen van een aantal parameters ten opzichte van de grondexploitaties zoals opbrengstendaling (%), uitgiftevertraging (jaar), rentestijging (%) en kostenstijging (%). Het risicobedrag is het gemiddelde van het basis risicoscenario en het worst case risicoscenario, beide met een kans van 50% dat dit scenario zich voordoet.</p>	<p>Jaarlijks vindt een actualisatie van de grondexploitaties plaats. Een onderdeel hiervan is het opnieuw beoordelen van zowel de macrorisico's als de projectspecifieke risico's. Het onderkennen en inzichtelijk maken van risico's is een cyclisch proces als onderdeel van risicomangement. Hierbij wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de uitgangspunten voor risicomangement zoals geformuleerd in de vastgestelde nota weerstandsvermogen en risicobeheersing.</p>	€ 5.527.000	€ 6.269.303	Voor de verschillende onderdelen diverse % gebruikt	€ 4.005.364

Risico	Omschrijving	Beheersmaatregel	Financieel effect begroting 2024	Risico bedrag jaarrekening 2023	Risicoklasse/percentage	Financieel effect jaarrekening 2023
(vervolg)	Het hieruit voortvloeiende risicobedrag vullen aan met projectspecifieke risico's (inventarisatie op basis van kans maal impact). Na inzet van de winst per project leidt dit tot een totaal benodigd risicobedrag als weerstandsvermogen voor de grondexploitaties.					
Stikstof problematiek	De stikstof problematiek zorgt binnen verkeers- en civiele projecten een probleem om tot uitvoering te kunnen komen. Om tot deze uitvoering te kunnen komen moet afhankelijk van het soort werk gekeken worden naar de mogelijke inzet van duurzamere materialen en/of elektrisch materieel. Dit zorgt in meer of mindere mate voor verhoging van kosten. Meerkosten kunnen oplopen naar 15 à 20% (gemiddeld dus 17,5%). Lopende projecten (het onderhanden werk) zijn het risico omdat deze niet zijn doorgerekend met deze stikstof problematiek.	In kostenramingen van nieuwe projecten hier rekening mee houden.	€ 1.830.000	€ 6.100.000	Klasse 2, 30%	€ 1.830.000
Sociaal Domein: Gespecialiseerde Jeugdhulp	Verwijzers bepalen samen met de ouders/jeugdige en de jeugdhulpaanbieder de (omvang van de) in te zetten gespecialiseerde jeugdhulp. Het gross van de zorgkosten gespecialiseerde jeugdhulp wordt lokaal door de gemeente Maashorst betaald, het overige regionaal door de Regionale InkoopOrganisatie Zorg (RIOZ). Regionaal is een beperkte solidariteit van toepassing.	We monitoren de inzet van jeugdvoorzieningen en beoordelen kritisch de uitgaven. Landelijk en regionaal zien we een trend van sterk stijgende aantallen unieke jeugdigen in de zorg maar ook een sterke stijging in de uitgaven per unieke jeugdige. We zetten in op het normaliseren (uitdagingen horen bij het leven), vroegsignalering en een sterke sociale basis. Dat doen we onder andere door preventie, waaronder de inzet van het preventieteam jeugd, de inzet van de POH-jeugd, door wijkgericht werken en het collectivieren van voorzieningen.	€ 1.586.000	€ 15.860.000	Klasse 1, 10%	€ 1.586.000

Risico	Omschrijving	Beheersmaatregel	Financieel effect begroting 2024	Risico bedrag jaarrekening 2023	Risicoklasse/percentage	Financieel effect jaarrekening 2023
(vervolg)	Onzekerheden zijn: de ontwikkeling van het zorgverbruik door toename van het aantal unieke jeugdigen in de zorg en complexiteit van de casussen in de jeugdhulp, de lange(re) termijneffecten in de GGZ mede als gevolg van de coronacrisis en de prestatiedruk, de krapte op de arbeidsmarkt in de jeugdzorg en druk op de jeugdhulp in het algemeen. Aangezien hier sprake is van een zgn. open einde regeling bestaat het risico dat het aantal en de omvang van de aanvragen / toekenningen het beschikbare budget in de begroting in enig jaar overschrijdt.	Ook wordt er ingezet op een betere interne informatievoorziening zodat sturing beter mogelijk wordt. Daarmee proberen we in te zetten op de beheersing van de beschikbare gespecialiseerde jeugdbudgetten. Deze budgetten worden periodiek via de P&C cyclus kritisch beoordeeld en indien nodig worden voorstellen gedaan tot bijstelling van het budget. De risico's rondom de gespecialiseerde jeugdhulp worden op hoofdlijnen ingeschat. We hanteren daarbij de norm van 10% van het geraamde gespecialiseerde jeugdhulpbudget.				
Sociaal Domein: Landelijke Hervormingsagenda Jeugd	De landelijke Hervormingsagenda Jeugd in is juni 2023 definitief vastgesteld en bevat een groot pakket aan afspraken om de gespecialiseerde jeugdzorg kwalitatief te verbeteren en financieel houdbaar te krijgen en te houden. Beoogd wordt knelpunten structureel aan te pakken waarbij men een drieslag wil maken: a) het beter organiseren van de specialistische hulp voor de meest kwetsbare kinderen; b) expliciet keuzes maken over de reikwijdte van de jeugdhulp en c) het verder versterken van het wijkgerichte werken waar hulp en ondersteuning integraal wordt aangeboden aan kind én gezin. De landelijke Hervormingsagenda bevat een combinatie van extra middelen voor de gemeenten en een set aan besparingsmaatregelen waarmee een structureel houdbaarder jeugdstelsel gerealiseerd moet worden.	Regionaal is er een Beleidsprogramma Jeugd opgesteld, waarin de Landelijke Hervormingsagenda Jeugd onderdeel vanuit maakt. Vanuit dit beleidsprogramma wordt een Regionaal Uitvoeringsplan Jeugd opgesteld. Al eerder, in 2022 is lokaal al gestart met de gemeentebrede inzet van de POH-GGZ en in 2023 is het preventieteam Jeugd in de gemeente uitgerold en is het jongerwerk in Maashorst verder versterkt. We verwachten dat in de gemeenteraad van juni 2024 het Beleidskader Sterke Sociale Basis Maashorst wordt aangeboden. Met dit nieuwe beleidskader wordt de beweging in gang gezet van gespecialiseerde (jeugd)zorg naar het voorliggende veld. Op basis van het Regionaal Uitvoeringsplan zal lokaal verder ingezet worden op een meer gestructureerde aanpak van de Hervormingsagenda Jeugd. Gelijktijdig is echter een trend waarneembaar dat de unieke aantallen jeugdigen en de complexiteit van de casussen in de jeugdzorg en daarmee de kosten van de gespecialiseerde jeugdzorg snel toeneemt.	€ 0	€ 0		€ 0

Risico	Omschrijving	Beheersmaatregel	Financieel effect begroting 2024	Risico bedrag jaarrekening 2023	Risicoklasse/percentage	Financieel effect jaarrekening 2023
(vervolg)	In het landelijke coalitieakkoord kabinet-Rutte IV is daarnaast vanaf 2025 nog een extra besparing van afgerond € 500 miljoen opgenomen. In de begroting van Maashorst is deze vanaf 2025 vertaald in een structurele taakstelling van € 1,5 miljoen. Omdat deze extra besparingsopgave nog een rijksverantwoordelijkheid is, is de lokale taakstelling budgettair neutraal in de begroting van Maashorst verwerkt (stelpost Rijk). Afhankelijk van de besluitvorming van het nieuwe kabinet kan e.e.a. vanaf 2025 financiële gevolgen lokaal geven.	Dit betreft een landelijke ontwikkeling. Toekomstige besluitvorming door het Rijk over de reikwijdte van de Jeugdwet heeft mogelijk invloed op de ontwikkeling van de aantallen. Het landelijk inzetten op normalisering zal naar verwachting sterker bijdragen aan een beheersing van de stijgende uitgaven gespecialiseerde Jeugdzorg. Door de val van het kabinet is er echter nu nog veel onduidelijkheid. In afwachting van nieuwe besluitvorming van het nieuwe kabinet wordt het voorliggende risico voor nu vooralsnog alleen tekstueel gemeld.				
Sociaal Domein: Wmo 2015 [Dagbesteding, Hulp bij het Huishouden, Individuele Begeleiding en Voorzieningen]	Vergrijzing van de bevolking en ambulantisering van de zorg hebben een forse impact op de zorgvraag, deze neemt jaarlijks toe. Door de krapte op de arbeidsmarkt neemt het aanbod af en stijgen de kosten. Aangezien hier sprake is van een zgn. open einde regeling bestaat het risico dat het aantal en de omvang van de aanvragen/toekenningen het beschikbare budget in de begroting in enig jaar overschrijdt.	We monitoren Wmo Maatwerkdienstverlening en de Voorzieningen en beoordelen periodiek kritisch de uitgaven. We zetten in op normaliseren (uitdagingen horen bij het leven) en een sterke Sociale Basis. Dat doen we onder andere door preventie, wijkgericht werken en het collectivieren van voorzieningen. We verwachten dat in de gemeenteraad van juni 2024 het Beleidskader Sterke Sociale Basis Maashorst wordt aangeboden. Met dit nieuwe beleidskader wordt de beweging naar het voorliggende veld verder in gang gezet. Daarmee zetten we in op de beheersing van de beschikbare budgetten. De Wmo-budgetten worden periodiek via de P&C cyclus kritisch bekeken en indien nodig worden voorstellen gedaan tot bijstelling van het budget. De risico's rondom de Wmo worden op hoofdlijnen ingeschat. We hanteren daarbij de norm van 10% van het geraamde Wmo-budget.	€ 1.510.000	€ 15.100.000	Klasse 1, 10%	€ 1.510.000

Risico	Omschrijving	Beheersmaatregel	Financieel effect begroting 2024	Risico bedrag jaarrekening 2023	Risicoklasse/percentage	Financieel effect jaarrekening 2023
Sociaal Domein: Transformatieopgave Wmo Beschermd Wonen	<p>De opvang en ondersteuning van psychisch kwetsbare inwoners is op dit moment belegd bij de centrumgemeente Oss. Het landelijk beleid met betrekking tot de toekomst van deze voorzieningen richt zich op normalisatie en inclusie. Het uitgangspunt is dat kwetsbare mensen in hun eigen wijk wonen, zodat zij gemakkelijker mee kunnen doen aan de samenleving. Op deze manier zijn er minder beschermd wonen instellingen nodig. Het rijk heeft besloten dat deze voorzieningen moeten transformeren waarbij het opvangen, ondersteunen en beschermen van kwetsbare inwoners midden in de samenleving plaatsvindt in diverse woonvarianten. Van beschermd wonen naar beschermd thuis. Hiermee wordt tevens beoogd deze voorziening in de toekomst betaalbaar te houden. Om deze beweging te maken decentraliseert het rijk het beschermd wonen naar de gemeenten.</p> <p>Voor de transformatie is een Lokale Ontwikkelagenda opgesteld met een looptijd 2022-2023-2024. Conform de Ontwikkelagenda wordt uitvoering gegeven aan de volgende thema's:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Een fijne leefomgeving en sociaal netwerk;</li> <li>2. Formele hulp en ondersteuning;</li> <li>3. Wonen gaat voor opvang en</li> <li>4. Een fijne leefomgeving voor alle inwoners.</li> </ol> <p>Het regionaal uitgevoerde (structurele) vangnet is niet hierin opgenomen.</p>	<p>Op basis van de Regionale Ontwikkelagenda Beschermd Wonen en maatschappelijke opvang heeft de raad op 22 september 2022 de Lokale Ontwikkelagenda Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang vastgesteld (nr 36924-2022). Een gestructureerde uitvoering van de ontwikkelagenda heeft vertraging opgelopen. Dit betekent niet dat er geen zaken in gang zijn gezet. Vooruitlopend hierop zijn er in 2023 2 pilots gestart (Stepstones en Plan Herstel). In 2024 is daar een 3de pilot aan toegevoegd (Bullshift). In 2024 zal de stand van zaken op de vier thema uit de Lokale Ontwikkelagenda in beeld worden gebracht. De evaluatie van de 3 pilots wordt hierin meegenomen. Dit resulteert eind 2024 in een meerjarig lokaal uitvoeringsplan voor Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang. In dit lokaal uitvoeringsplan zullen ook de effecten/randvoorwaarden voor de interne bedrijfsvoering worden opgenomen (incl. een financiële paragraaf). Door het ontbreken van het uitvoeringsplan wordt het voorliggende risico voor nu vooralsnog alleen tekstueel gemeld.</p>		€ 0	0	€ 0

Risico	Omschrijving	Beheersmaatregel	Financieel effect begroting 2024	Risico bedrag jaarrekening 2023	Risicoklasse/percentage	Financieel effect jaarrekening 2023
(vervolg)	De voor de ontwikkelagenda beschikbaar gestelde transformatiemiddelen zijn incidenteel. Dat betekent dat daarmee geen structurele activiteiten gefinancierd kunnen worden. Het gaat voornamelijk om tijdelijke projecten welke geëvalueerd worden. Op het moment dat een pilot succesvol is en ervoor wordt gekozen dat het een vaste voorziening moet worden, dient hiervoor via een wens structurele middelen in de begroting te worden gevraagd. Een wens wordt in de begroting integraal beoordeeld en gedekt uit de algemene middelen.					
Gemeenschappelijke regelingen	De gemeente Maashorst heeft bestuurlijke en financiële belangen in verschillende verbonden partijen, waaronder gemeenschappelijke regelingen en vennootschappen. Deze partijen voeren beleid uit voor/namens de gemeente. Naast de beleidsmatige verantwoordelijkheid hebben we als gemeente Maashorst ook een financiële verantwoordelijkheid ten aanzien van deze partijen.	We volgen instellingen en verenigingen via hun begrotingen en jaarrekeningen. Die worden jaarlijks aan ons voorgelegd en wij kunnen als deelnemer daarover meepraten c.q. reageren op voorstellen door een zienswijze af te geven. Een aantal regelingen heeft zelf vermogen voor risico's afgezonderd. Voor die regelingen nemen we geen risico op. Regionaal wordt de samenwerking gezocht voor het beheer rondom de verbonden partijen en gemeenschappelijke regelingen.	€ 700.000	€ 7.000.000	Klasse 1, 10%	€ 700.000
Sociaal Domein, Participatiewet (Gebundelde Uitkering   Algemene Bijstand, IOAW, IOAZ, Bbz 2004 en Loonkostensubsidie)	Gemeenten ontvangen van het Rijk een gebundelde uitkering (BUIG) voor het bekostigen van de uitkeringen in het kader van de Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz 2004 (levensonderhoud startende ondernemers) en voor de inzet van loonkostensubsidie (LKS).	We monitoren periodiek de voortgang van de uitvoering van de Participatiewet en beoordeelen de uitgaven van de gebundelde uitkering (BUIG). Deze budgetten worden periodiek via de P&C cyclus kritisch bekeken en indien nodig worden voorstellen gedaan tot bijstelling van het budget. De risico's Pwet Inkomensdeel worden op hoofdlijnen beoordeeld. Daarbij hanteren wij een norm van 10% van 50% van het geraamde budget Pwet - gebundelde uitkering (BUIG).	€ 650.000	€ 6.500.000		€ 650.000



Risico	Omschrijving	Beheersmaatregel	Financieel effect begroting 2024	Risico bedrag jaarrekening 2023	Risicoklasse/percentage	Financieel effect jaarrekening 2023
(vervolg)	De gebundelde uitkering (BUIG) is taakstellend in de begroting opgenomen en fluctueert mee met de ontwikkelingen van het macro budget / de beschikking gebundelde uitkering (BUIG). Op basis van de historische realisatiecijfers gebundelde uitkering is hierop een structurele taakstelling van € 750K. Aangezien hier sprake is van zgn. open einde regeling bestaat het risico dat het aantal aanvragen / toekenningen het beschikbare budget (rekening houdend met de taakstelling) in enig jaar overschrijdt.					
Niet gedekte claims, aansprakelijkheidsverzekering, risico gevolgschade a.g.v. niet nakomen van contractuele afspraken	De polisvoorwaarden van de aansprakelijkheidsverzekering sluiten een aantal zaken uit. De belangrijkste zijn claims ten gevolge van: -milieuaantasting- bijzondere projecten- toezeggingen en gewekte verwachtingen - opgeleverde grond - termijnoverschrijding - aanbestedingen - overeenkomsten - niet tijdig melden -, nadeelcompensatie, oneerlijke concurrentie, asbest, Wet Markt en Overheid, Schade aan zaken van derden in verhuurde ruimten en bewust gedogen. Hierdoor loopt de gemeente een risico. Daarnaast is er het risico dat de gemeente financieel wordt aangesproken op nakoming van de overeenkomst vanwege aansprakelijkheid of misinterpretatie van de afspraken.	Verzekeringportefeuille periodiek doorlichten. Vast contactpersoon met kennis van aansprakelijkheidsvoorwaarden. Middels onze juristen en intranet aandacht vragen voor uitsluitingen op aansprakelijkheidsverzekering. Aandacht voor preventie en het voorkomen van schade. Tevens periodieke inventarisatie van lopende claims met daarbij een inschatting van risico's en beoordeling of de verzekering actueel is.	€ 600.000	€ 10.000.000	Klasse 1, 10%	€ 1.000.000

Risico	Omschrijving	Beheersmaatregel	Financieel effect begroting 2024	Risico bedrag jaarrekening 2023	Risicoklasse/percentage	Financieel effect jaarrekening 2023
Kwaliteitsmanagement-systeem-Rechtmaticheid (compliance) OF Juridische kwaliteitszorg (JKZ)	<p>De gemeente wilt met haar dienstverlening of besluitvorming het fijn-met-elkaar-samenleven behouden. Hiervoor gebruikt de gemeente bestuursmacht volgens het recht. Daarom handelt ze bevoegd met een algemeen-belangafweging, gelijk naar doelgroep en openbaar. In onze democratie bestaat hiertegen steeds tegenmacht: rechtsbescherming voor een benadeelde, toezicht op de regelnaleving en de (volks-) verantwoording. Dit rechtmatig handelen heeft het college vastgelegd in de 'Werkwijze Algemeen Belang' voor betrouwbare en volledige informatie bij het gemeentebestuur. Anders bestaat het risico dat een beslissing niet oplevert wat bedoeld is en wordt het geld niet rechtmatig besteed omdat het recht de handeling corrigeert. Met extra werk en kosten tot gevolg. Zo kan een belanghebbende gelijk financieel voordeel of schadevergoeding eisen. Of een toezichthouder straft het onrecht af met een boete. Met dit PDCA-risicosysteem bestaat een beeld over de (niet-)naleving van regelgeving: 'rechtmatigheid-in-control'. De basis voor het berekenen van de financiële omvang zijn de bruto lasten van de meest recent vastgestelde jaarrekening (2022) x 2,5% = EUR 215 mln * 2,5% = EUR 5,4 mln.</p>	<p>Noodzakelijk is de door het college vastgestelde "Werkwijze Algemeen Belang" aan te vullen met het 'Recht'-systeem. Dan kan het management formeel werken met het adagium 'Inhoud-Financiën-Recht in evenwicht' volgens het integraal kwaliteits- en risicomanagementsysteem uit de Organisatieregeling Maashorst. Hierdoor zijn betrokken functionarissen verplicht tot integrale samenwerking voor de juiste oplossingen bij de maatschappelijke kwesties. Zo'n oplossing is dan inhoudelijk acceptabel, binnen de minst beschikbare financiën en voldoet aan het recht: wettelijke en participatieve eisen. Dit systeem bestaat uit een Ontwikkelcirkel van Plan, Do, Check, Act. Voor wat betreft 'Recht' zijn de beheersmaatregelen voor, veelal impliciet, gebruik uitgewerkt in Rad-van-de-Wet-onderdelen: Klantvraag, Bevoegdheid, Wettelijk kader, Klantinvloed, Openbaar, Privacy, Tijdig en Beslissing. Volgt hieruit risico-informatie over rechtmatigheid dan komt het complete verhaal -soms met een alternatief- voor risicoafweging bij management en/of bestuur.</p>	€ 540.000	€ 5.400.000	Klasse 1, 10%.	€ 540.000

Risico	Omschrijving	Beheersmaatregel	Financieel effect begroting 2024	Risico bedrag jaarrekening 2023	Risicoklasse/percentage	Financieel effect jaarrekening 2023
Bedrijfsvoeringsrisico	<p>Het runnen van een gemeente, bedrijf in de publieke sector met meerdere bestuursorganen, brengt risico's met zich mee. Het risico bestaat dat het gemeentebestuur beslissingen neemt waarvan de financiële en juridische consequenties onvoldoende in beeld zijn (gebracht). Ongeacht of dit risico bestaat, kan iedere belanghebbende zijn recht beschermen door een gerechtelijke procedure te starten tegen een voor hem nadelige beslissing of andere handeling van het gemeentebestuur. Ook de vele toezichthouders kunnen dat tegen zo'n handeling doen vanuit hun taak tot naleving van regelgeving. Uit het voorgaande volgen dan extra kosten voor extra werk, verplichte procesvertegenwoordiging, schadevergoeding en/of boetes.</p> <p>Daarnaast zorgt de oorlog in Oekraïne voor een hogere inflatie op met name de olieprijzen. Dit heeft gemeentebreed zijn effect (vooral in de dienst ruimtelijk domein bijv. bij wegenonderhoud).</p> <p>De basis voor het berekenen van de financiële omvang zijn de lasten van de overhead (zie overzicht baten en lasten per programma) uit de meest recent vastgestelde jaarrekening (2022). EUR 21,2 mln * 25%= EUR 5,3 mln</p>	<p>Organisatieregeling Maashorst, Mandaatregeling Maashorst, Werkwijze Algemeen Belang (basis kwaliteitssysteem), Budgetregeling, planning &amp; control cyclus, interne controle op de processen om de interne beheersing zo optimaal mogelijk te krijgen. Daarnaast goede contractafspraken met leveranciers voor het maken van goede prijsafspraken.</p>	€ 530.000	€ 5.300.000	Klasse 1, 10%	€ 530.000

Risico	Omschrijving	Beheersmaatregel	Financieel effect begroting 2024	Risico bedrag jaarrekening 2023	Risicoklasse/percentage	Financieel effect jaarrekening 2023
Sociaal Domein, Participatiewet (Wsw, Beschut Werk en Arbeidsparticipatie)	De van het Rijk ontvangen middelen voor de uitvoering van de Pwet en dan meer specifiek voor de uitvoering van de Wsw, het Beschut Werken en Arbeidsparticipatie (w.o. reïntegratie) worden taakstellend in de begroting van de gemeente Maashorst opgenomen en fluctueren mee aan de ontwikkeling van het macro-budget. De middelen worden ingezet voor het doel waarvoor deze zijn verkregen. Op basis van de historische realisatie-cijfers is hierop per 2023 een structurele taakstelling van € 100K in de begroting opgenomen.	Het Partnership Gemeenten-IBN speelt in op de ontwikkelingen van de doelgroep, in relatie tot de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en de ontwikkelingen van de Pwet (o.a. door de afname van het aantal kandidaten in de Wsw en o.a. door de toename van het aantal kandidaten Beschut Werken en Begeleiding Regulier). Door het Partnership wordt de instroom van aantal personen in de Pwet naar het Partnership Gemeenten-IBN geïntensiveerd. We monitoren daarbij periodiek de uitvoering van de Participatiewet (arbeid). De Pwet-budgetten worden periodiek via de P&C cyclus kritisch bekeken en indien nodig worden voorstellen gedaan tot bijstelling van het budget. De risico's Pwet Arbeid worden op hoofdlijnen ingeschat. We hanteren daarbij een norm van 10% van 50% van het geraamde budget (Pwet   Wsw en Beschut Werk).	€ 520.000	€ 5.200.000	Klasse 1, 10%	€ 520.000
Natuurramp	Schade door natuurgeweld/extreem weer en aantasting door of bestrijding van onze beplanting tegen overlast of schade ontstaan door insecten.	Bij natuurrampen en/of extreem weer kunnen in de openbare ruimte grote schades ontstaan door wateroverlast, storm en droogte die niet door verzekering worden gedekt. Waar we de laatste jaren steeds meer mee te maken krijgen is aantasting door of bestrijding van onze beplanting tegen overlast of schade ontstaan door insecten. Denk hierbij aan de eikenprocessierups maar zeker ook de Dennenscheerder die er voor zorgt dat veel opstanden met naaldhout sneuvelen.	€ 450.000	€ 4.500.000	Klasse 1, 10%	€ 450.000
IT	Mogelijke kosten voor her-aanbesteden IT-applicaties als gevolg van aflopende raamovereenkomst.	Onderzoeken naar juridische mogelijkheden om de applicaties contractueel rechtmatig te continueren.	€ 450.000	€ 900.000	Klasse 3, 50%	€ 450.000

Risico	Omschrijving	Beheersmaatregel	Financieel effect begroting 2024	Risico bedrag jaarrekening 2023	Risicoklasse/percentage	Financieel effect jaarrekening 2023
Overspannen arbeidsmarkt	<p>Als gevolg van de krapte op de arbeidsmarkt op steeds meer werkterreinen (een overspannen arbeidsmarkt) kan de gemeente geconfronteerd worden met extra kosten. Deze kosten kunnen op verschillende manieren ontstaan, zoals:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Het niet kunnen invullen van vacatures of op latere datum invullen daarvan: ontstaan achterstanden in de dienstverlening.</li> <li>- Extra kosten externe inhuur voor het uitvoeren van werkzaamheden/ wegwerken van achterstanden door het niet kunnen invullen van vacatures.</li> <li>- Extra kosten voor werving &amp; selectie a.g.v. vaker moeten adverteren, inhuren van recruiters of bureaus voor het kunnen aantrekken van personeel.</li> <li>- Meer en snellere wisseling in het personeelsbestand.</li> <li>- Risico op hoger ziekteverzuim a.g.v. overbelasting.</li> <li>- Investeren in talenten en opleidingen eigen personeel voor het kunnen invullen van functies.</li> </ul>	<p>De volgende beheersmaatregelen worden getroffen:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Extra inzet op werving &amp; selectie en onboarding van nieuwe medewerkers.</li> <li>- Prioritering van werkzaamheden ter voorkoming ziekteverzuim a.g.v. overbelasting.</li> <li>- Tijdelijke uitbreiding uren.</li> <li>- Inhuur van tijdelijke krachten.</li> </ul> <p>Naast het werven van nieuw personeel, inzet op behoud van personeel door het bevorderen van vitaliteit (fysiek en mentaal) en maatregelen in het kader van duurzame inzetbaarheid (benutten talent en potentieel, deeltijdwerk, doorstroom, verlofsparen en demotie).</p>	€ 410.000	€ 4.100.000	Klasse 1, 10%	€ 410.000
Wachtgeld wethouders	<p>Wethouders hebben na beëindiging van het wethouderschap recht op wachtgeld. Risico doet zich vooral voor op moment van eventuele collegecrisis en bij het einde van een raadsperiode.</p>	<p>Voor wachtgeld is inmiddels een voorziening gevormd voor de maximale verplichting die jaarlijks geactualiseerd wordt. Een andere beheersmaatregel is actieve stimulering herintreding van oud wethouders, teneinde de wachtgelduitkering vroegtijdig te reduceren.</p>	€ 330.000	€ 1.100.000	Klasse 2, 30%	€ 330.000

Risico	Omschrijving	Beheersmaatregel	Financieel effect begroting 2024	Risico bedrag jaarrekening 2023	Risicoklasse/percentage	Financieel effect jaarrekening 2023
Gewaarborgde geldleningen	<p>Onze gemeente heeft zich in het verleden garant gesteld voor een aantal geldleningen. De meeste garantstellingen zijn overgedragen aan het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Bij problemen wordt dit fonds als eerste aangesproken. Onze gemeentelijke verantwoordelijkheid betreft de zogenaamde achtervang. Hierbij is het risico aanzienlijk gereduceerd. Op dit moment bedraagt het saldo van de gegarandeerde leningen ca. € 252 miljoen. Hiervan is het overgrote deel overgegaan naar het waarborgfonds. De overige verstrekte geldleningen bedragen EUR 1,2 mln.</p> <p>Het risicobedrag wordt hierdoor 1,2 miljoen (verstrekte leningen) + 1,0 miljoen voor gewaarborgde geldleningen (risico zeer minimaal i.v.m. achtervang WSW).</p>	<p>We volgen instellingen en verenigingen via hun begrotingen en jaarrekeningen. Bij lokale verenigingen wordt eventueel in gesprek gegaan als er betalingsproblemen blijken uit hun jaarstukken.</p>	€ 310.000	€ 2.200.000	Klasse 1, 10%	€ 220.000
IT	<p>Beveiligingsrisico's, uitval door stroomstoringen en hardwarerisico's.</p>	<p>Beveiligingsrisico's:                      [1] Gebruik firewalls, Intrusion Prevention System, aansluiting GemNet, Antivirusvoorziening, toegangsbeveiliging, passwordgebruik, e-mail/ internetprotocol.                      [2] Alertheid bij management,                      [3] kwetsbare situatie personeel, informatie-beveiligingsvoorschriften, formulier autorisatie; gebruik geheimhoudingsverklaringen, privacy-voorschriften; procedure vernietiging gegevensdragers; gebruik audit-procedures. Voldoen aan wetgeving inzake BIG/BIO-beveiliging mbv ENSIA; hiervoor moet een verklaring aan de jaarrekening toegevoegd worden. Doorlopend project waarbij voldoende commitment van het gehele personeel benodigd is.</p>	€ 300.000	€ 3.000.000	Klasse 1, 10%	€ 300.000

Risico	Omschrijving	Beheersmaatregel	Financieel effect begroting 2024	Risico bedrag jaarrekening 2023	Risicoklasse/percentage	Financieel effect jaarrekening 2023
(vervolg)		<p>[4] Procedure begeleiding bezoek, alarmering-systeem; toegangsbeveiliging. Er is een beveiligingsplan in werking. Beveiligd emailen ingevoerd.</p> <p>[5] Beveiligingsbeleid, IT-deskundigen, beveiligingsworkshops, toezicht op contractpartijen, functionaris voor gegevensbescherming, regionale samenwerking ICT/FG/CISO, Beveiligingsrisico onderzoeken, organisatiebrede beveiligingsmaatregelen, project E-learning AVG en informatiebeveiliging. Als gevolg van de wet Meldplicht datalekken is er een meldingsprocedure informatiebeveiliging incidenten. Deze moeten worden gemeld bij de functionaris informatie beveiliging.</p> <p>Stroomstoringen: UPS in computerruimte en noodstroom-aggregaten, inclusief onderhoudscontracten en periodieke testen.</p> <p>Hardware: Support- en Onderhoudscontracten, wijzigingsbeheer; backup- / restorevoorzieningen en procedures, uitwijkcontract/jaarlijkse tests.</p>				
Voorziening voor wethouderspensioenen	De berekening van de voorziening wethouders-pensioenen is o.a. afhankelijk van de rente waarmee gerekend wordt. Als de rente daalt, moet er bijgestort worden om het benodigde bedrag te bereiken.	Het bedrag dat jaarlijks wordt bijgestort proberen zo nauwkeurig mogelijk te bepalen zodat er incidenteel zo weinig mogelijk onverwacht bijgestort moet worden. Afgelopen jaren zijn er flinke dotaties aan deze voorziening noodzakelijk gebleken.	€ 210.000	€ 700.000	Klasse 2, 30%	€ 210.000

Risico	Omschrijving	Beheersmaatregel	Financieel effect begroting 2024	Risico bedrag jaarrekening 2023	Risicoklasse/percentage	Financieel effect jaarrekening 2023
Parkeerexploitatie	De kosten door de digitalisering van voorzieningen worden hoger. Mogelijk risico is dat de totale kosten niet opgevangen kunnen worden binnen de totale parkeeropbrengsten. Daarnaast vindt er een verschuiving plaats van bezoekers naar de avonduren als er geen betaald parkeren is. Anderzijds heeft ziekenhuis Bernhoven het aantal bezoekers per patient gemaximaliseerd op 2 per dag. Hierdoor staan de parkeeropbrengsten onder druk.	Uniform intern parkeerbeheer. Overeenstemming bereiken met ziekenhuis over kostendekkende tarieven. Regelmatige bijstelling van de exploitatie-opzetten op basis van recente ontwikkelingen. Monitoring van de bezettingsgraden.	€ 150.000	€ 1.500.000	Klasse 1, 10%	€ 150.000
CO2-heffing	Er bestaat een kans dat in 2023 en verder dat er landelijk een CO2-heffing komt op het verbranden van afval. Precieze invulling is landelijk nog onderwerp van discussie.	Wij volgen de landelijk CO2-heffing ontwikkelingen voor huishoudelijk afval.	€ 140.000	€ 200.000	Klasse 4, 70%	€ 140.000
Rente/treasury	In onze financieringsrente houden wij rekening met een rentepercentage van 3,5% (meerjarig) voor nieuw aan te trekken leningen. Dit percentage is gebaseerd op het bij de begroting 2024 geldende percentage voor langlopende leningen (Bron BNG). Op basis van onze geplande investeringen moeten wij de komende jaren wellicht aanvullende leningen afsluiten. Indien de rente gaat stijgen, betekent dit dat mogelijk niet voor 3,5% geleend kan worden. Er is een financieringstekort van EUR 20 mln. Op basis daarvan zou het risico EUR 120.000 bedragen (20.000.000 x afwijking van 2% rente x 30%).	Wij volgen de renteontwikkelingen en passen het rentepercentage aan als we verwachten dat de rente gaat stijgen. Het is op dit moment echter lastig om te bepalen hoe de externe financieringsrente zich gaat ontwikkelen.	€ 120.000	€ 400.000	Klasse 2, 30%	€ 120.000



Risico	Omschrijving	Beheersmaatregel	Financieel effect begroting 2024	Risico bedrag jaarrekening 2023	Risicoklasse/percentage	Financieel effect jaarrekening 2023
Sociaal Domein: Armoedebeleid (Bijzondere Bijstand en Minimaregelingen).	Inwoners van de gemeente Maashorst kunnen, indien zij aan de geldende voorwaarden voldoen, een beroep doen op de bijzondere bijstand en de overige minimaregelingen (w.o. het activiteitenfonds, het kindpakket, de voedselbank en de kwijtschelding gemeentelijke belastingen). Aangezien hier sprake is van zgn. open einde regelingen bestaat het risico dat het aantal aanvragen c.q. (de hoogte van) de toekenningen het beschikbare budget in de begroting in enig jaar overschrijdt.	Eind 2023 is door de gemeenteraad het nieuwe Armoedebeleid 2024-2027 vastgesteld. Periodiek monitoren we de uitvoering van dit nieuwe beleid (Bijzondere Bijstand en van de Minimaregelingen). De budgetten Bijzondere Bijstand en Minimaregelingen worden via de P&C cyclus kritisch beoordeeld en indien nodig worden voorstellen gedaan tot bijstelling van het budget. De risico's voor de Bijzondere Bijstand en de Minimaregelingen worden op hoofdlijnen ingeschat. We hanteren daarbij een norm van 10 % van 50% van het geraamde budget (Bijzondere Bijstand en Minimaregelingen).	€ 120.000	€ 1.200.000	Klasse 1, 10%	€ 120.000
Planschade	Het wijzigen van bestemmingsplannen of het verlenen van een omgevingsvergunning (uitgebreide procedure) brengt het risico met zich dat de gemeente een planschadevergoeding uit moet keren aan belanghebbenden die als gevolg van dat besluit schade lijden. Naast de verschuldigde planschadevergoeding draagt de gemeente ook de kosten voor het inschakelen van een deskundig adviesbureau.	Het risico voor planschade en advieskosten voor externe adviseurs wordt in het geval van particuliere ontwikkelingen al bij de initiatiefnemer neergelegd. Hiermee komt planschade die het gevolg is van een particulier plan niet voor rekening van de gemeente. Voor het overige zullen we het risico op planschade moeten accepteren.	€ 14.000	€ 20.000	Klasse 4, 70%	€ 14.000
Harmonisatie	Met de komst van de gemeente Maashorst per 1 januari 2022 is het van belang dat het beleid en regelgeving van de voormalig gemeente Landerd en voormalig gemeente Uden geharmoniseerd wordt. Volgens de wet hebben we hier tot 1 januari 2024 de tijd voor.	Het uitgangspunt voor de harmonisatie is dat het budgetneutraal plaatsvindt. Er is een Lange termijn agenda voor het te harmoniseren beleid. Deze is erop gericht dat alle regelingen/beleid voor 1 januari 2024 geharmoniseerd is.	€ 0		nvt	€ 0

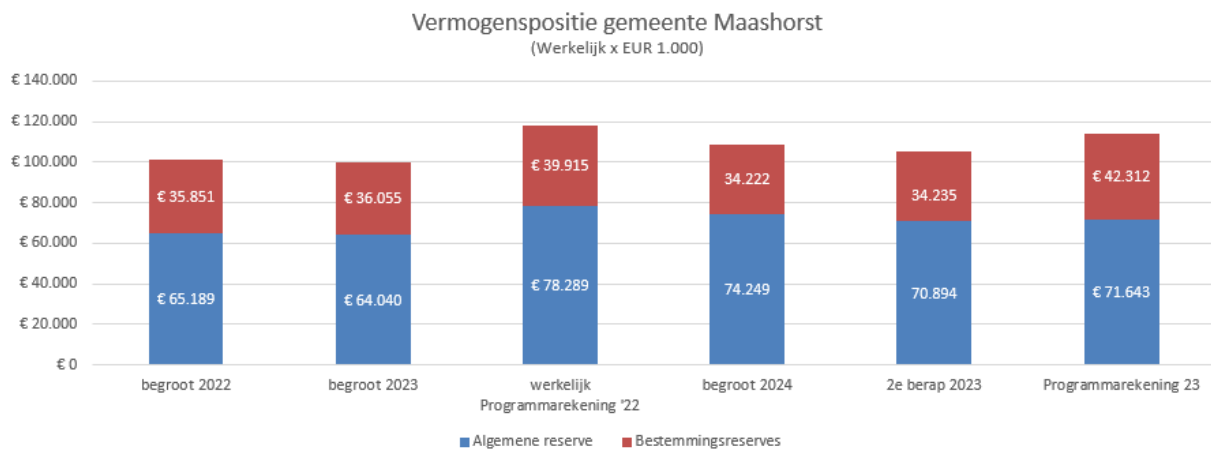
Risico	Omschrijving	Beheersmaatregel	Financieel effect begroting 2024	Risico bedrag jaarrekening 2023	Risicoklasse/percentage	Financieel effect jaarrekening 2023
Prijsstijgingen t.g.v. nieuwe aanbestedingen	In 2024 dienen diverse onderhoudscontracten te worden aanbesteed. Door hogere prijsindexen, marktontwikkelingen is het resultaat van deze aanbestedingen mogelijk hoger.	In het aanbestedingstraject worden ook de financiële aspecten meegewogen. Met behulp van een inkoopstrategie worden de uitgangspunten bepaald die passen binnen de wensen en voorwaarden van onze gemeente.		€ 1.100.000	Klasse 3, 50%	€ 550.000
Lagere legesopbrengsten t.g.v. omgevingswet	Per 1 januari 2024 is de nieuwe omgevingswet in werking getreden. In de omgevingswet is een splitsing aangebracht tussen de technische en planologische toets. De technische toets gaat in een groot aantal gevallen richting marktpartijen (Wet kwaliteitsborging). Echter deze WKB is voor een groot gedeelte uitgesteld tot 1 januari 2025 en dat maakt het effect van de omgevingswet op de leges en het risico ten aanzien van de begrote inkomsten moeilijk te voorspellen.	De ontwikkelingen van de leges en de impact van wetswijzigingen worden gemonitord en eventuele (structurele) afwijkingen zullen worden gemeld in de afwijkingenrapportages.		€ 250.000	Klasse 2, 30%	€ 75.000
<b>Totaal</b>			€ 16.997.000	€ 102.549.303		€ 16.410.364

Ten opzichte van de Programmabegroting 2024 zijn de risico's met ongeveer € 500.000 afgenomen. Enerzijds wordt dit veroorzaakt door een afname van de risico's in het grondbedrijf (€ 1,5 mln). Dit komt omdat de waarde van de grexen zijn afgenomen. Wat in de begroting 2024 nog als risico was opgenomen, is nu gedeeltelijk werkelijkheid geworden waardoor zowel de waarde van de grexen als de risico's zijn afgenomen.

Daar tegenover staat een toename van de risico's door een nieuw risico voor prijsstijgingen t.g.v. nieuwe aanbestedingen (€ 600.000) en een hoger risico als gevolg van mogelijke claims (€ 400.000).

## Ontwikkeling vermogenspositie

De gemeente Maashorst wil sturen op risico's en weerstandsvermogen. Belangrijk hierbij is ook de ontwikkeling van de vermogenspositie van onze gemeente. De vermogenspositie heeft betrekking op de incidentele weerstandscapaciteit. In onderstaand overzicht is duidelijk zichtbaar hoe het vermogen zich ontwikkelt.



In de grafiek is zichtbaar dat de reservepositie van de gemeente Maashorst is redelijk stabiel. De werkelijke vermogenspositie neemt iets toe voornamelijk als gevolg van het positieve jaarrekeningresultaat van € 11 mln.

## Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit is als volgt opgebouwd.

Nummer	Post	Bedrag (x € 1.000)
1.	Algemene reserve vrij besteedbaar	€ 62.323
2.	Algemene reserve grondbedrijf	€ 9.320
3.	Stille reserves	€ 6.907
4.	Jaarrekeningresultaat	€ 11.444
5.	Onroerende Zaakbelasting (onbenutte belastingcapaciteit)	€ 8.242
	<b>Totale weerstandsvermogen</b>	<b>€ 98.236</b>

## 1. Algemene reserve vrij besteedbaar

De algemene reserve vrij besteedbaar bedraagt afgerond € 63 miljoen. Het verloop van de algemene reserve is zichtbaar bij [ontwikkeling vermogenspositie](#).

## 2. Algemene reserve grondbedrijf

Het doel van de algemene reserve van het Grondbedrijf is het opvangen van eventuele nadelen op grondexploitatiecomplexen. Het vormt een risicobuffer op basis van het Meerjarenperspectief grondbedrijf. In de inventarisatie van de risico's zijn ook de risico's van het grondbedrijf opgenomen. Daarom wordt deze reserve meegenomen in de berekening van het weerstandsvermogen. De algemene reserve van het grondbedrijf bedraagt per 31 december 2023 € 9,3 mln.

## 3. Stille reserves

Onder stille reserves vallen onder andere de gemeentelijke gronden en panden die gewaardeerd zijn tegen de toen geldende aankoopwaarden. Een belangrijke voorwaarde is dat het een en ander per direct verkoopbaar is. De stille reserves bedragen € 6,9 miljoen per 31 december 2023.

## 4. Jaarrekeningresultaat

Het jaarrekeningresultaat over 2023 bedraagt € 11,1 mln positief. Na vaststelling van de Programmarekening wordt dit bedrag toegevoegd aan de Algemene reserve vrij besteedbaar. In de analyse van het resultaat is beoordeeld welke verschillen hiervan incidenteel en welke structureel zijn. De structurele afwijkingen worden betrokken bij het opstellen van de Kadernota en de Programmabegroting 2025 van de gemeente Maashorst.

## 5. Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit wordt berekend door de maximale tarieven te vergelijken met de tarieven van de gemeente Maashorst.

### Berekening onbenutte belastingcapaciteit

Voor de maximale belastingtarieven wordt gebruik gemaakt van de normen voor het artikel 12 beleid. Dit betekent dat, indien de gemeente Maashorst niet meer in staat zou zijn om de structureel zich manifesterende risico's binnen de exploitatie op te vangen, de gemeente door het Rijk gewezen zou worden op de mogelijkheid om de OZB tarieven te verhogen om zodoende meer structurele opbrengsten te realiseren. Dit noemt men het artikel 12-beleid.

Conform de berekening van het landelijk percentage van de WOZ waarde voor toelating tot artikel 12 en de daarvoor geldende wettelijke richtlijnen, is de onbenutte belastingcapaciteit voor de gemeente Maashorst berekend op € 8.242.000.

Voor de tarieven betreffende rioolrechten, afvalstoffenheffing en leges is op dit moment sprake van kostendeckende tarieven. Hier is geen sprake van onbenutte belastingcapaciteit.

# Weerstandsratio

De weerstandscapaciteit bedraagt € 98,2 mln. Voor de specificatie hiervan klik [hier](#).

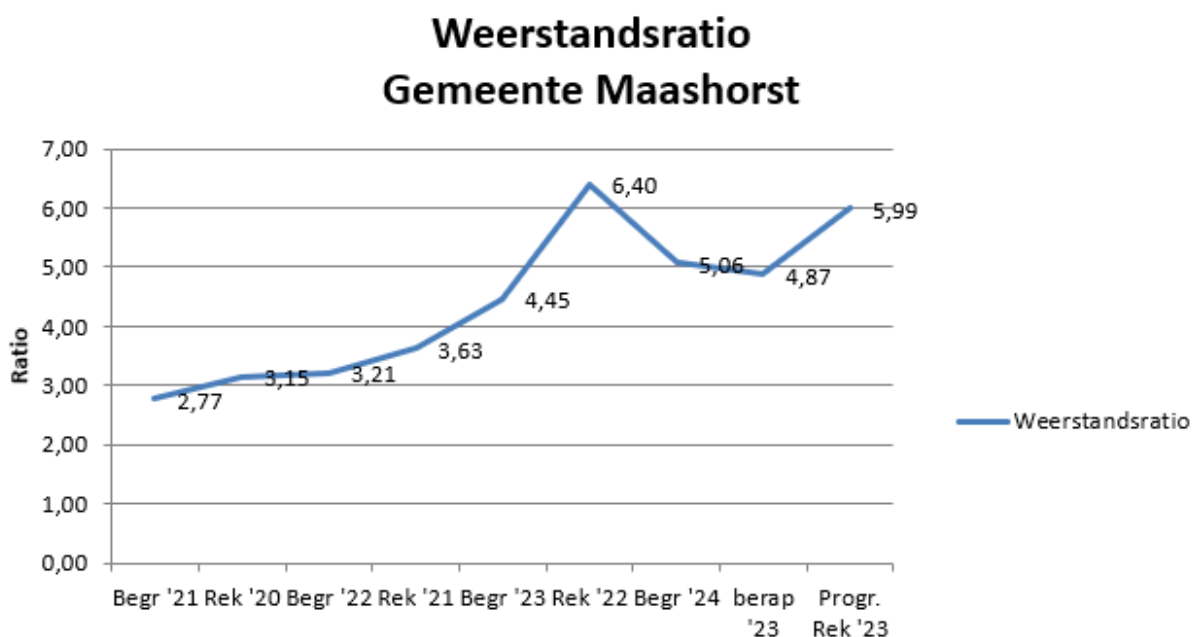
## Weerstandsratio

De weerstandsratio wordt als volgt berekend:

weerstandscapaciteit

risico's = weerstandsratio

De weerstandsratio geeft aan in hoeverre de gemeente Maashorst in staat is haar risico's op te vangen.



De weerstandsratio is ten opzichte van de programmabegroting 2024 toegenomen van 4,87 naar 5,99. Dit wordt vooral veroorzaakt door het positieve rekeningresultaat van € 11 mln en de toename van de onbenutte belastingcapaciteit van ruim €2,5 mln. Ook zijn de risico's per saldo iets afgenomen. Enerzijds is er een afname van de risico's in het grondbedrijf (€ 1,5 mln). Dit komt omdat de waarde van de grexen zijn afgenomen. Wat in de begroting 2024 nog als risico was opgenomen, is nu gedeeltelijk werkelijkheid geworden waardoor zowel de waarde van de grexen als de risico's zijn afgenomen. Daar tegenover staat een toename van de risico's door een nieuw risico voor prijsstijgingen t.g.v. nieuwe aanbestedingen (€ 600.000) en een hoger risico als gevolg van mogelijke claims (€ 400.000).

De weerstandsratio ligt boven de gestelde norm (tussen 1 en 2). Dat betekent dat de gemeente Maashorst prima in staat is om haar risico's op te vangen. Dit is positief voor de financiële positie van de gemeente Maashorst.

Daarnaast is het van belang om de risico's te blijven beheersen en nieuwe risico's te identificeren. Er zijn al stappen gezet om de risicobeheersing meer te koppelen aan de interne controle, zodat er een betere toets plaatsvindt op de werking van de beheersingsmaatregelen. Hier zullen we in 2024 mee verder gaan.

Voor het sturen op de financiële positie heeft de gemeente Maashorst 3 pijlers gedefinieerd. Ondanks dat deze pijler, risicomanagement en weerstandscapaciteit, boven de norm ligt, blijft er aandacht om de financiële positie te goed te houden of nog te verbeteren. Zie hiervoor ook de financieringsparagraaf.

# Wet open overheid

De Wet open overheid (Woo) is 1 mei 2022 in werking getreden als opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). De Woo is een belangrijke stap in de ontwikkeling naar een open transparante overheid en een verbetering van de dienstverlening.

Deze openheid is essentieel voor het verhogen van het vertrouwen tussen de samenleving en de gemeente. Door het openbaar maken van informatie kunnen we het debat over onze keuzes eerder én beter voeren. Daar worden we niet alleen zelf beter van. Zo dragen we ook bij aan een samenleving waarin iedereen mee kan doen.

## Beleid

### De Wet Open Overheid

De Wet open overheid (Woo) is 1 mei 2022 in werking getreden als opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). De Woo is een belangrijke stap in de ontwikkeling naar een open transparante overheid en een verbetering van de dienstverlening.

Deze openheid is essentieel voor het verhogen van het vertrouwen tussen de samenleving en de gemeente. Door het openbaar maken van informatie kunnen we het debat over onze keuzes eerder én beter voeren. Daar worden we niet alleen zelf beter van. Zo dragen we ook bij aan een samenleving waarin iedereen mee kan doen.

### Doel van de Woo

Het uiteindelijke doel van de Woo is het transparanter, beter en sneller beschikbaar stellen van informatie aan politiek en maatschappij. Er zijn twee manieren om dit doel te bereiken. Enerzijds via Passieve openbaarmaking (op verzoek), anderzijds vanuit Actieve Openbaarmaking (uit eigen beweging). Uiteindelijk draagt het project bij aan een betere dienstverlening, minder administratieve last, grip op processen, betere vindbaarheid van documenten en een optimaal archief.

### Urgentie en Verbeteringen

Om te borgen dat informatievoorziening de komende jaren up-to-date blijft, en voldoet aan alle wet- regelgeving is focus op het 'project 'Woo' van groot belang. Op dit moment zijn we nog niet in staat optimaal te voldoen aan de wetgeving. Een duiding van het belang van voldoen aan de wet- en regelgeving komt vanuit interne rollen maar ook vanuit de accountant en de provincie. Deze brede uitkomsten vanuit de Woo maakt dat het een impactvol project is, wat aansluit op de strategische ontwikkelingen binnen de gemeente Maashorst.

## Visie en doorkijk naar de toekomst

### Doorkijk naar de toekomst

Raakvlak met informatievoorziening

Vanzelfsprekend heeft de Woo veel raakvlakken met de invulling van de bredere informatievoorziening binnen de gemeente. Daarom is ervoor gekozen om een overkoepelend project op te zetten, dat aansluit op de doelstellingen van de gemeente. Binnen het project is onder andere aandacht voor Privacy Wetgeving (AVG), Wet Digitale Overheid, de Archiefwet, de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv) en uiteraard de Wet Open Overheid

(WOO). We dienen onze informatiehuishouding op orde brengen en onze werkprocessen scherper in beeld te krijgen. Het is voor ons als organisatie belangrijk om dit in beeld te hebben zodat we beter onze zaken documenteren en de vindbaarheid ervan verhogen. Daarnaast gaat dit inzicht bijdragen aan de uitrol van datagedreven werken. Weten waar gegevens worden vastgelegd zodat de kwaliteit van vastleggingen verbetert. Alleen met kwalitatief goede gegevens kunnen we deze informatie omzetten naar optimale kennis.

# Programmarekening (financiële hoofdlijn)

## Resultaatbestemming

De planning- en controlcyclus van de gemeente Maashorst is zo ingericht dat we jaarlijks 2 keer kritisch de budgetontwikkelingen beoordelen. Dit doen we bij de 1e financiële afwijkingenrapportage (verantwoording over januari t/m maart) en bij de 2e (verantwoording over januari t/m augustus). Deze rapportages, voorzien van een aanpassing van de begroting, worden ter vaststelling aan de Raad aangeboden.

Bij ontwikkelingen met grote financiële gevolgen wachten we niet tot deze rapportage momenten, maar gaan we direct in gesprek met de Raad. Het jaarrekeningresultaat 2023 bedraagt voor bestemming € 11.443.853 miljoen voordelig. In [de analyse jaarrekeningresultaat](#) vermelden we de belangrijkste mee- en tegenvallers met een toelichting.

Per programma is er ook een uitvoerige analyse beschikbaar. Deze is per programma en per taakveld opgenomen onder (financiële) voortgang doelen onder "Wat heeft dit programma gekost".

## Resultaatbestemming

Vanuit het jaarrekeningresultaat 2023 wordt voorgesteld een aantal budgetten te bestemmen voor 2024:

Bedrag	Toelichting
€ 520.559	Dit betreft extra middelen die beschikbaar gesteld via de decembercirculaire 2023 In de decembercirculaire zijn specifieke middelen beschikbaar gesteld die we nu willen overhevelen naar 2024. De circulaire is medio december ontvangen en kon om de reden dan ook niet verwerkt worden in de Bestuursrapportage 2023 nog in het overhevelingsvoorstel 2023 naar 2024. De specifieke middelen willen we echter wel inzetten voor het doel waar we voor ontvangen hebben. ■ € 357.069 extra middelen voor de invoeringskosten van de Omgevingswet <ul style="list-style-type: none"><li>■ € 40.529 extra middelen voor de uitvoeringskosten van de gebiedsgerichte aanpak</li><li>■ € 63.711 voor de meerkosten Oekraïne binnen het sociaal domein</li><li>■ € 59.250 voor maatschappelijke begeleiding van statushouders</li></ul>
€ 500.000	Dit betreft het -niet besteed budget Migratie - wat we willen inzetten voor het programma Migratie in 2024,
€ 40.000	Dit zijn incidentele middelen ten behoeve snelheidsremmende maatregelen Udenseweg en de Pastoor van Winkelstraat.



€ 220.500	<p>Het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) is een akkoord dat is opgesteld tussen de rijksoverheden, gemeenten (VNG) en zorgverzekeraars. Het doel van het akkoord is het bereiken van een gezonde generatie in 2040. GALA is bedoeld om een verandering op gang te brengen. Het jaar 2023 was echter vooral een jaar van planvorming, het plan van aanpak is eind 2023 vastgesteld. De komende jaren moet de echte verandering tot stand komen. Het behoud van de middelen voor GALA draagt bij aan betere tot stand brenging en betere borging van deze verandering</p> <p>In 2023 konden we onderstaande posten éénmalig financieren uit de specifieke uitkering voor GALA. Nu willen we die vrijval bij resultaatbestemming overhevelen naar 2024. Zodat we die middelen in kunnen zetten voor de veranderopgave.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ € 29.000 Brede Regeling Combinatiefuncties, doordat deel van kosten van JOGG regisseur éénmalig gefinancierd kon worden uit de Specifieke uitkering voor GALA</li> <li>▪ € 16.100 Kansrijke omgeving, doordat deel van de kosten van de Knuppelbrug Zeeland éénmalig kon financieren uit de Specifieke uitkering voor GALA</li> <li>▪ € 5.500 Mentale gezondheid, doordat een deel van de kosten van project STORM éénmalig gefinancierd kon worden uit de Specifieke uitkering voor Gala</li> <li>▪ € 18.000 Kansrijke Start, doordat inzet van de GGD, deel dat gefinancierd wordt uit WMO preventietaken, éénmalig gefinancierd kon worden uit de Specifieke uitkering voor GALA</li> <li>▪ € 106.000 Valpreventie, doordat deel van de kosten van trapliften éénmalig gefinancierd kon worden uit de Specifieke uitkering voor GALA</li> <li>▪ € 46.000 Kansrijke Start, Eén tegen Eenzaamheid en Terugdringen gezondheidsachterstanden, doordat deel van de kosten GGD éénmalig gefinancierd kon worden uit de Specifieke uitkering voor GALA</li> </ul>
€ 60.000	<p>Het project harmonisatie huur voor sportverenigingen wordt in 2024 verder vorm gegeven. De resterende middelen worden nu voorgesteld over te hevelen.</p>
€ 112.000	<p>Omdat de onderhoudsplannen niet geactualiseerd zijn moesten we volgens de boekhoudvoorschriften de onderhoudsvoorziening sportvelden vrij laten vallen. Dit gaan we in 2024 wel oppakken en willen deze middelen dan ook via resultaatbestemming overhevelen naar 2024.</p>
€ 289.000	<p>Dit zijn middelen om weer in de voorziening te storten. (In verband met het ontbreken van door de raad vastgestelde onderhoudsplannen groen komt een vrijval van de voorziening tot stand. Standpunt van de accountant is dat de betreffende groot onderhoudsvoorziening(en) moet vrijvallen. Conform BBV mag een onderhoudsplan maximaal 5 jaren oud zijn. In 2024 wordt een nieuw onderhoudsplan opgesteld.</p>

€ 378.800	<p>Het Integraal Zorgakkoord (IZA) gaat over zorg die geregeld wordt in de Zorgverzekeringswet (Zvw). Daarin is vastgelegd wat er vanuit de basisverzekering wordt vergoed.</p> <p>IZA is bedoeld om een verandering op gang te brengen. Het jaar 2023 was echter vooral een jaar van planvorming, het plan van aanpak wordt begin 2024 vastgesteld. De komende jaren moet de echte verandering tot stand komen. Het behoud van de middelen voor IZA draagt bij aan betere tot stand brenging en betere borging van deze verandering</p> <p>In 2023 konden we onderstaande posten éénmalig financieren uit de specifieke uitkering voor IZA. Nu willen we die vrijval bij resultaatbestemming overhevelen naar 2024. Zodat we die middelen in kunnen zetten voor de veranderopgave.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ € 199.000 doordat kosten voor praktijkondersteuning POH GGZ éénmalig gefinancierd kon worden uit de Specifieke uitkering voor IZA</li> <li>▪ € 111.000 doordat kosten inlooppunt GGZ éénmalig gefinancierd kon worden uit de Specifieke uitkering voor IZA</li> <li>▪ € 40.000 doordat kosten 'Plan Herstel' éénmalig gefinancierd kon worden uit de Specifieke uitkering voor IZA</li> <li>▪ € 28.800 doordat kosten van samenwerkende professionals in de (tijdelijke) voortzetting van het Netwerk van Voorzieningen éénmalig gefinancierd kon worden uit de Specifieke uitkering voor IZA</li> </ul>
€ 90.000	Dit bedrag is het resterende budget dat beschikbaar was gesteld voor het Project Ondersteuning Gedupeerden. Dit bedrag willen we beschikbaar houden voor dit project.
€ 1.200.000	De gerealiseerde voordelen van het Oekraïneproject willen we graag herinvesteren binnen dit project. Hieronder valt onder andere het onderzoeken naar nieuwe opvanglocaties, alsmede het realiseren hiervan.
€ 56.000	Duurzaamheid: Het restantbedrag van € 56.000 heeft reeds een bestemming voor een aantal duurzaamheidsopdrachten die in 2023 op basis van het budget 2023 zijn gegeven die nog niet zijn afgerond. Daardoor heeft de facturatie van deze werkzaamheden nog niet in 2023 plaatsgevonden. De werkzaamheden en de facturatie zullen in 2024 plaatsvinden. Er wordt verzocht om via de resultaatbestemming alsnog beschikbaar te maken in 2024.
€ 74.000	Omgevingswet: De laatste maanden van 2023 hebben we aan veel ontwerpbestemmingsplannen gewerkt. Initiatiefnemers willen hun ontwerpplan onder de wet ter inzage leggen. Door de extra inzet voor deze plannen was minder tijd beschikbaar om te werken aan het casco omgevingsplan. Deze werkzaamheden schuiven door naar 2024. Er wordt verzocht om via de resultaatbestemming alsnog beschikbaar te maken in 2024.
€ 17.000	Agrarische verdienmodellen: In verband met de ontwikkelingen in het landelijke gebied en de onzekerheden op landelijk en provinciaal niveau met betrekking tot allerlei uitkoopregelingen is er een pas op de plaats gemaakt met de verdere ontwikkeling van nieuwe agrarische verdienmodellen, omdat nieuwe initiatieven ook enigszins uit zijn gebleven in 2023. Verwachting is dat uitkoopregelingen in 2024 tot stand zullen komen waardoor budget voor de analyse van agrarische verdienmodellen benodigd zal zijn. Er wordt verzocht om via de resultaatbestemming alsnog beschikbaar te maken in 2024.
€ 50.000	De aanschaf van een nieuw vastgoedstelsel is vertraagd en door omstandigheden niet meer gelukt om af te ronden. Dit zal in 2024 plaatsvinden.
<b>€ 3.607.859</b>	<b>TOTAAL</b>

Na verwerking van bovengenoemde resultaatbestemmingen resteert er nog afgerond € 7.835.994 om toe te voegen aan de algemene reserve.

# Analyse jaarrekeningresultaat in cijfers

Het jaarrekeningresultaat over 2023 bedraagt € 11.443.855 voordelig.

Onderstaand een toelichting per programma met een afwijking > € 100.000. Kleinere verschillen worden in principe hier niet toegelicht. Daarvoor verwijzen wij naar de analyse per programma onder "voortgang doelen, wat heeft het gekost". De toelichtingen zijn niet uitputtend maar geven een goed beeld van het resultaat.

Onderwerp	Resultaat	Voordeel/ nadeel
<b>Programma 1 Veiligheid</b>	<b>€ 622.000</b>	<b>V</b>
Bij het taakveld openbare orde en veiligheid is € 500.000 nog niet besteed van het budget Oekraïneproject. We stellen voor dit over te hevelen bij resultaatbestemming. Verder zijn er diverse financiële meevallers van in totaal € 122.000 bij de pilot 'beveiliging publiekshal' en het project wijkversterking. Dit project is nog niet volledig van de grond.		
<b>Programma 2 Verkeer en vervoer</b>	<b>€ 457.000</b>	<b>V</b>
Kleinschalige parkeervoorzieningen ad € 40.000 is nog niet afgerond en wordt bij resultaatbestemming overgeheveld naar 2024. Verder is er door vertraging in de realisatie van investeringen een vrijval van de kapitaallasten van € 203.000. Voorbeelden zijn onder andere de projecten Violierstraat, Hoeveneseveld fase 3, fietsstraat Volkelseweg en verbreding Zeelandsedijk. De eindafrekening van het zwerfafval viel € 98.000 voordeliger uit. Voor het verrichten van bepaald straatwerk staat een vergoeding van nutsbedrijven. Per saldo was dat voordeel € 126.000 hoger dan geraamd. € 90.000 daarvan heeft een structureel karakter. De subsidie mensgerichte maatregelen is € 78.000 hoger uitgevallen. Het verhaal bij schades aan de openbare ruimte heeft een positief effect van € 124.000. De energierekening openbare verlichting was € 195.000 minder dan verwacht. Beheer wegen door de Provincie geeft een structureel voordeel van € 40.000. Door het vertraagd realiseren van verschillende investeringen (met name GVVP) resulteert er een lagere onttrekking uit de reserve dekking kapitaallasten (incidenteel nadeel € 447.000). Het voordeel behaald op de exploitatiebudgetten parkeren (taakveld 2.2. uitgaven en taakveld 10.3 inkomsten) wordt gestort in het parkeerfonds		
<b>Programma 3 Economie</b>	<b>€ 42.000</b>	<b>V</b>
In dit overzicht volgt alleen een toelichting als het programmaresultaat > € 100.000 bedraagt. Volledigheidshalve nemen we hier wel het bedrag op, maar dan zonder toelichting.		

<b>Programma 4 Onderwijs</b>	<b>€ 254.000</b>	<b>V</b>
Er zijn diverse kleinere voordelen zoals Peuteropvang (€ 58.000). In 2024 wordt deze subsidieregeling geëvalueerd. De OZB onderwijshuisvesting is € 58.000 lager dan geraamd. Verder zijn er lagere kapitaallasten onderwijshuisvesting (€ 60.000) en een positieve rente- ontwikkeling € 78.000.		
<b>Programma 5 Sport, cultuur en recreatie</b>	<b>€ 1.237.000</b>	<b>V</b>
<i>Sportaccommodaties (incidenteel voordeel € 612.000)</i> € 264.000 is toe te rekenen aan onderuitputting kapitaallasten en een verlaging van het renteomslagpercentage op basis van de boekhoudvoorschriften BBV. De vrijval van onderhoudsvoorziening sportvelden ad € 112.000 stellen we voor bij resultaatbestemming om die over te hevelen naar 2024. De energielasten waren € 68.000 lager en er zijn minder beheeruren gemaakt (€ 30.000) bij de sporthal Udens college als gevolg van waterschade. De energielasten Mellepark zijn € 40.000 lager dan geraamd. De inhuur projectleider harmonisatie uren is uitgesteld (voordeel € 60.000) <i>Openbaar groen en (openlucht) recreatie (incidenteel voordeel € 678.000)</i> Er zijn twee resultaatbestemmingen: de vrijval voorziening onderhoudsplan groen (€ 289.000) en Wijstherstel (€ 16.000). Verder is er een voordeel in de realisatiekosten bij Natuurgebied € 246.000 en uitvoering Landschapsbeleidsplan € 61.000. Tenslotte kunnen we nog een meevaller uit de regio melden bij het onderhoud van recreatieve voorzieningen (€ 51.000)		
<b>Programma 6 Sociaal domein</b>	<b>€ 1.366.000</b>	<b>V</b>
<i>Samenkracht en burgerparticipatie (incidenteel voordeel € 1.417.000):</i> Er is € 75.000 minder subsidie verleend aan Vluchtelingenwerk (subsidie is afhankelijk van het aantal aanmeldingen). Met betrekking tot de leefgeldregeling Oekraïners is een voordeel van € 65.000 (compensatie vergoeding uitvoeringskosten). Vanuit de totale huisvesting Oekraïners resteert een voordeel van € 1.150.000 welk bedrag we bij resultaatbestemming. <i>Wijkteams (toegang) (voordeel € 203.000)</i> De kosten praktijkondersteuners POH GGZ eenmalig vanuit een specifieke uitkering. Voorstel om bij de resultaatbestemming € 199.000 deze middelen toe te voegen aan budget IZA (verandertraject) 2024 <i>Inkomensregelingen (inclusief armoedebeleid) voordeel € 1.429.000</i> Ontwikkelingen in het klantenbestand Het aantal aanvragen en toekenningen van uitkeringen, zoals de Algemene Bijstand, Wet inkomensvoorziening oudere werklozen (loaw), Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (loaz), Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz), en de inzet van Loonkostensubsidie (LKS) verandert jaarlijks. Deze veranderingen zijn mede afhankelijk van de economische situatie. In 2023 bleef het klantenbestand voor de Algemene Bijstand, loaw, loaz en Bbz nagenoeg stabiel, variërend van 662 cliënten aan het begin tot 664 aan het einde van het jaar. Echter, het aantal cliënten met LKS is toegenomen van 179 aan het begin naar 195 aan het einde van 2023.		

### **Voordeel op inkomensregelingen € 972.000.**

De gemeente Maashorst ontvangt van het Rijk een Gebundelde Uitkering (BUIG) om deze uitkeringen te bekostigen. Vanwege macro-economische ontwikkelingen en stijgingen van de wettelijke minimumlonen heeft het Rijk het BUIG- budget voor 2023 definitief met € 1.734.000 (voordelig) bijgesteld naar € 14.727.000. In de laatste afwijkingrapportage van 2023 is maar deels rekening gehouden met dit voordeel. De uitgaven aan uitkeringen bedroegen in 2023 per saldo € 13.005.000, wat resulteerde in een totaal voordeel van € 1.722.000. In de begroting van gemeente Maashorst wordt hiervan € 750.000 als meerjarig structureel voordeel ingeboekt.

Ondanks de stijging van de uitkeringen door de wettelijke verhoging van het minimumloon, is er een financieel voordeel op de uitkeringen ontstaan van € 972.000 (2022: € 529.000). Met de verwachte ontwikkelingen in 2024, waaronder de stijging van het BUIG- budget met 3% en een verwachte daling van het aantal cliënten door het project 'Iedereen Kans op Werk', wordt een bedrag van € 750.000 als extra structureel voordeel aangemerkt.

Hiermee komt het totale structureel ingeboekte voordeel op BUIG €1.500.000. Het restant van € 222.000 wordt uit voorzichtigheid incidenteel aangemerkt om eventuele groei van de uitkeringen en Loonkostensubsidie op te kunnen blijven vangen.

Overige voordelen inkomstenregelingen € 231.000 Daarnaast is er op de inkomensregelingen incidenteel een voordeel gerealiseerd van € 231.000 door een positieve waardering van het debiteurenbestand en een correctie op de crediteurenpositie. Het debiteurenbestand wordt jaarlijks bij het opmaken van de jaarrekening op inbaarheid beoordeeld en bijgesteld.

#### *Voortgang project 'Iedereen Kans op Werk'*

In 2023 is het project "Iedereen Kans op Werk" gestart. Het doel van het project is het blijvend verlagen van het uitkeringsbestand door het plegen van interventies, met aandacht voor ontwikkelingen op landelijk, regionaal en gemeentelijk niveau. In 2023 en begin 2024 is vanuit het project extra personeel ingezet en worden intern enkele werkprocessen aangepast. De resultaten van dit project worden daarom in de loop van 2024 verwacht. Hoewel het uitkeringsbestand in 2023 eerder daalde door vroege interventies, is tegen het einde van het jaar een stijging te zien, onder andere door meer jongeren die een uitkering aanvragen. Deze stijging is een landelijke tendens.

Verder zijn er voordelen te melden bij: minimabeleid (€ 31.000), project eenmalige energietoeslag (€ 17.000), project gedupeerde toeslagenproblematiek (€ 83.000), WGS schuldhulpverlening voor gedupeerden bewindsvoerderkantoor (€ 90.000). Daarvan stellen we voor de middelen via resultaatbestemming over te hevelen naar 2024.

#### *Begeleidende en arbeidsparticipatie (voordeel € 330.000)*

Een voordeel van € 96.000 (structureel) teruggaaf BTW voor betaalde re- integratietrajecten, minder uitgegeven op re-integratie als gevolg van de krappe arbeidsmarkt en minder aanvragen bijstand (€ 196.000) en lagere begeleidingskosten met betrekking tot beschermt werk (€ 10.000)

#### *Maatwerkvoorzieningen (WMO)(nadeel € 99.000)*

Dit nadeel van € 99.000 betreft individuele voorzieningen

<p><i>Maatwerk dienstverlening 18+ (nadeel € 630.000)</i></p> <p>Vanwege ingelopen achterstanden (intake cliënten) vanuit 2022 is er nu een nadeel te melden van € 744.000 waarvan € 250.000 structureel. Een voordeel (en resultaatbestemming van € 111.000 bij de inloopfunctie van de GGZ omdat deze kosten via de zogenoemde IZA-regeling bekostigd kon worden. Verder zijn er enkele nadelen te melden bij hulp bij het huishouden (als gevolg van wegwerken wachtlijsten (-€ 38.000), bij WMO- uitvoeringskosten (-€ 12.000) en WMO eigen bijdrage (-€ 21.000). Tenslotte is er een voordeel van € 40.000 met betrekking tot de Transformatieopgave beschermd wonen (afronding projecten "Stepstones" en "Plan Herstel".) wat we via de resultaatbestemming voorstellen over te hevelen naar 2024,</p> <p><i>Maatwerk dienstverlening 18- (nadeel € 1.086.000)</i></p> <p>Op de gespecialiseerde jeugdhulp is in 2023 een structureel nadeel behaald van € 1.086.000. We zien een verschuiving van regionale gespecialiseerde zorg (voordeel € 309.000) naar lokaal ingekochte zorg (nadeel € 1.395.000). Verder zien we een afname in het aantal casussen met verblijf en dus ook de kosten maar een forse toename van het aantal ambulante trajecten en dus ook een toename in de kosten. Een mogelijke verklaring is dat verblijf is afgebouwd naar ambulante hulp</p>		
<p><b>Programma 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid</b></p>	<p><b>€ 488.000</b></p>	<p><b>V</b></p>
<p><i>Volksgezondheid (incidenteel nadeel € 138.000)</i></p> <p>Een voordeel van € 46.000 is te verklaren doordat de inzet van GGD op basistaken éénmalig gefinancierd kon worden via GALA. Voorstel is het vrijgekomen budget te reserveren via de resultaatbestemming voor GALA (€ 46.000).</p> <p><i>Afval (incidenteel voordeel € 230.000)</i> De afvalexploitatie laat een nadeel zien van € 618.000 ten opzichte van de begroting. Dit nadeel leidt tot een hogere onttrekking uit de voorziening egalisatie afval. Oorzaken: hogere personeelslasten, duurder transport en verwerking en minder opbrengsten papierafval. Het voordeel (€ 231.000) heeft te maken met de bestemmingsreserve die intact moet blijven. Hier tegenover staat een nadeel op de reserveboekingen die worden afgewikkeld bij het taakveld 'volksgezondheid'.</p> <p><i>Milieubeheer (incidenteel voordeel € 211.000)</i></p> <p>De strategisch adviseur landelijk gebied is later gestart wat resulteert in lagere uitvoeringskosten (€ 108.000). Omdat er nog werkzaamheden en facturatie in 2024 moeten plaatsvinden is een resultaatbestemming noodzakelijk (€ 56.360)</p>		

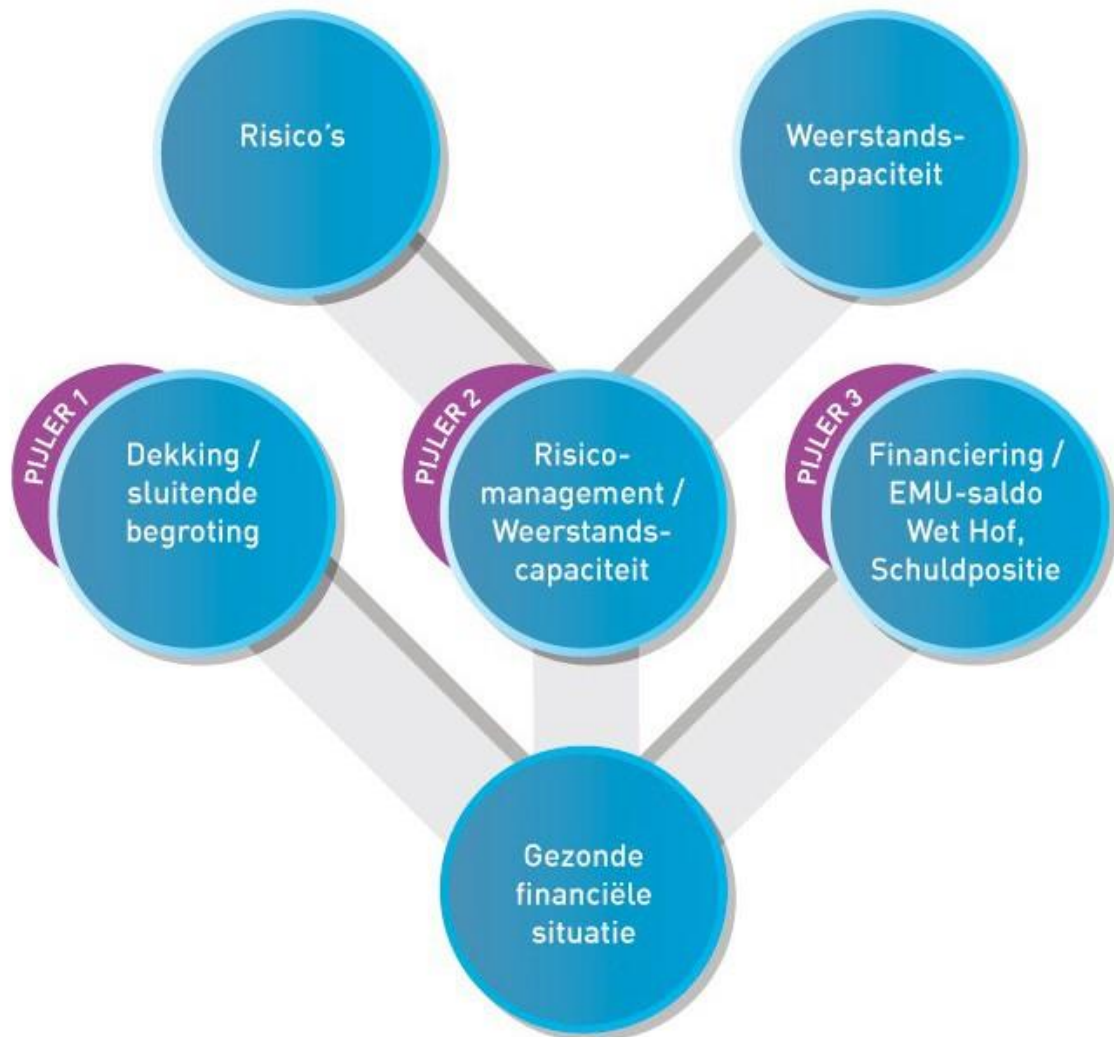
<b>Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing</b>	<b>€ 184.000</b>	<b>V</b>
<p><i>Ruimtelijke ordening incidenteel nadeel</i>  <b>€ 840.000</b>  Twee resultaatbestemmingen (respectievelijk € 74.000 en € 17.000): omgevingswet (door het hoge aantal ontwerpbestemmingsplannen zijn werkzaamheden voor het casco omgevingsplan doorgeschoven naar 2024). Vanwege doorloop van uitkoopregelingen zijn extra analyses noodzakelijk en is overheveling van deze budgetten wenselijk.  Een nadeel van € 978.000 betreft de reserve mutaties grondbedrijf. Daar tegenover staan boekingen in de exploitatie (voordelig) binnen taakveld 8.2 (grondexploitatie). Belangrijkste oorzaken: als gevolg van de POC-methode (Percentage of completion) moeten enkele winstnemingen teruggedraaid worden, kosten en opbrengsten van anterieure overeenkomsten worden nog niet correct geraamd.</p> <p><i>Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen) incidenteel voordeel</i>  <b>€ 741.000.</b>  Zie de toelichting bij Ruimtelijke ordening: betreft exploitatie mutaties grondbedrijf.</p> <p><i>Wonen en bouwen incidenteel voordeel</i>  <b>€ 372.000</b>  Meer leges ontvangen (met name in het laatste kwartaal 2023) vanwege hoger aantal omgevingsvergunningen. Dit resulteert in een saldo van € 279.000.  De kosten voor de extra ingehuurde beleidsadviseur zijn als gevolg van een provinciale subsidie "Versnelling woningbouw" lager uitgevallen (voordeel € 51.000)</p>		
<b>Programma 9 Bestuur en dienstverlening</b>	<b>€ 330.000</b>	<b>V</b>
<p><i>Bestuur (voordeel € 254.000)</i> Diverse voordelen zijn te melden: <span style="color: #800000;">■</span> opstart rekenkamer (€ 42.000),</p> <ul style="list-style-type: none"> <li><span style="color: #800000;">■</span> Werving burgemeester (€ 20.000), <span style="color: #800000;">■</span> diverse budgetten voor de gemeenteraad (€ 73.000),</li> <li><span style="color: #800000;">■</span> personele kosten griffie (€ 60.000) <span style="color: #800000;">■</span> voorziening wachtgeld wethouders (€ 180.000),</li> <li><span style="color: #800000;">■</span> programma participatie (€ 75.000),</li> <li><span style="color: #800000;">■</span> lidmaatschappen bestuur (€ 36.000)</li> </ul> <p><span style="color: #800000;">■</span> niet invullen capaciteit regionale samenwerking (€ 147.000). Daar tegenover staat een eenmalig nadeel van € 379.000 pensioenvoorziening wethouders (als gevolg van hogere indexatie pensioenen.  Burgerzaken (incidenteel voordeel € 82.000)</p> <p>Het positief saldo wordt met name verklaard door minder uitgaven voor de verkiezingen (€ 26.000) en nog niet afgerond zijn van het programma dienstverlening en minder kosten klantfeedbacksysteem (€ 50.000).</p>		

<b>Programma 10 Bedrijfsvoering en inkomsten</b>	<b>€5.926.000</b>	<b>V</b>
<p><i>Overhead incidenteel nadeel van € 172.000.</i></p> <p>Nadelig: Treffen van een voorziening "bovenwettelijk verlof" op advies accountant (€ 888.000 nadelig en een lagere onttrekking uit reserve kapitaallasten vanwege niet/later gerealiseerde investeringen (€ 1.223.000). De afschrijving start pas in 2024.</p> <p><i>Incidentele voordelen:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ <i>nog niet invullen functie data-analist (+€ 110.000),</i></li> <li>▪ <i>voordeel op abonnementen en tijdschriften (+€ 15.000),</i></li> <li>▪ <i>later starten uitvoering WOO (€ 18.000),</i></li> <li>▪ <i>uitstel implementaties nieuwe software (+€ 200.000),</i></li> <li>▪ <i>positief effect verbeteren contractmanagement (+€ 88.000),</i></li> <li>▪ <i>lagere afschrijvingslasten (alleen in 2023) nieuwe gemeentehuis (€ 287.000),</i></li> <li>▪ <i>toerekenen van uren naar de Grex- projecten (€ 535.000),</i></li> </ul> <p><i>onderuitputting op de loonkosten (€ 420.000), onderhoud gemeentewerf (€ 64.000),</i></p> <p><i>Treasury incidenteel nadeel € 2.579.000.</i></p> <p><i>Bestaande uit: incidenteel nadeel: de vennootschapsbelasting die gedekt wordt uit de algemene reserve (€1.140.000), incidenteel voordeel van € 61.000 in verband met hogere huuropbrengsten (verhuur pand aan Oekraïne-project), diverse effecten op de kostenplaatsen (incidenteel nadeel € 1.500.000). Voor de aanschaf van het vastgoedsysteem (later gestart) wordt met de resultaatbestemming nu voorgesteld een bedrag van € 50.000 (incidenteel voordeel) over te hevelen naar 2024.</i></p> <p><i>Belastinginkomsten, voordeel € 100.000</i></p> <p><i>Met betrekking tot de belastinginkomsten: hogere parkeeropbrengsten na eerdere bijstelling (+€ 190.000) en meeropbrengsten OZB (+€ 182.000; waarvan € 100.000 structureel).</i></p> <p><i>Nadelig: aanvullende dotatie op de voorziening debiteuren (-€ 203.000) en een hogere deelnemersbijdrage voor de BSOB (-€ 45.000).</i></p> <p><i>Gemeentefonds, incidenteel voordeel € 3.475.000.</i></p> <p><i>De decembercirculaire is medio december ontvangen en kon om die reden dan ook niet verwerkt worden in de Bestuursrapportage 2023 nog in het overhevelingsvoorstel. De extra middelen die beschikbaar zijn gesteld door het Rijk veroorzaken nu een incidenteel voordeel.</i></p> <p><i>€ 2.093.000 voor de uitvoering energietoeslag (het uitgavenbudget is in de 2e berap 2023 al wel opgevoerd)</i></p> <p><i>€ 859.000 (positief effect landelijke herverdeling maatstaven in het gemeentefonds).</i></p> <p><i>Verder stellen we voor een aantal van die extra middelen via de resultaatbestemmingen over te hevelen om in 2024 hiervoor in te zetten:</i></p> <p><i>€ 357.000 voor invoering van de omgevingswet € 42.000 voor uitvoering van de gebiedsgerichte aanpak</i></p> <p><i>€ 64.000 voor meerkosten Oekraïne,</i></p> <p><i>€ 60.000 voor maatschappelijke begeleiding statushouders.</i></p>		
<b>Diverse afwijkingen &lt; € 100.000</b>	<b>€ 538.000</b>	<b>V</b>
<p>Binnen de programma's zijn niet alle bedragen toegelicht. Dit zijn diverse kleinere posten van in totaal € 538.000. Voor de verdere onderbouwing van deze afwijkingen verwijzen we naar de analyse per programma onder "voortgang doelen, wat heeft het gekost".</p>		
<b>Totaal</b>	<b>€ 11.444.000</b>	<b>V</b>



# Gevolgen rekeningresultaat voor financiële positie

De gemeente Maashorst stuurt op haar financiële positie en heeft hiervoor 3 pijlers ontwikkeld. Deze pijlers geven aan hoe financieel gezond de gemeente is.



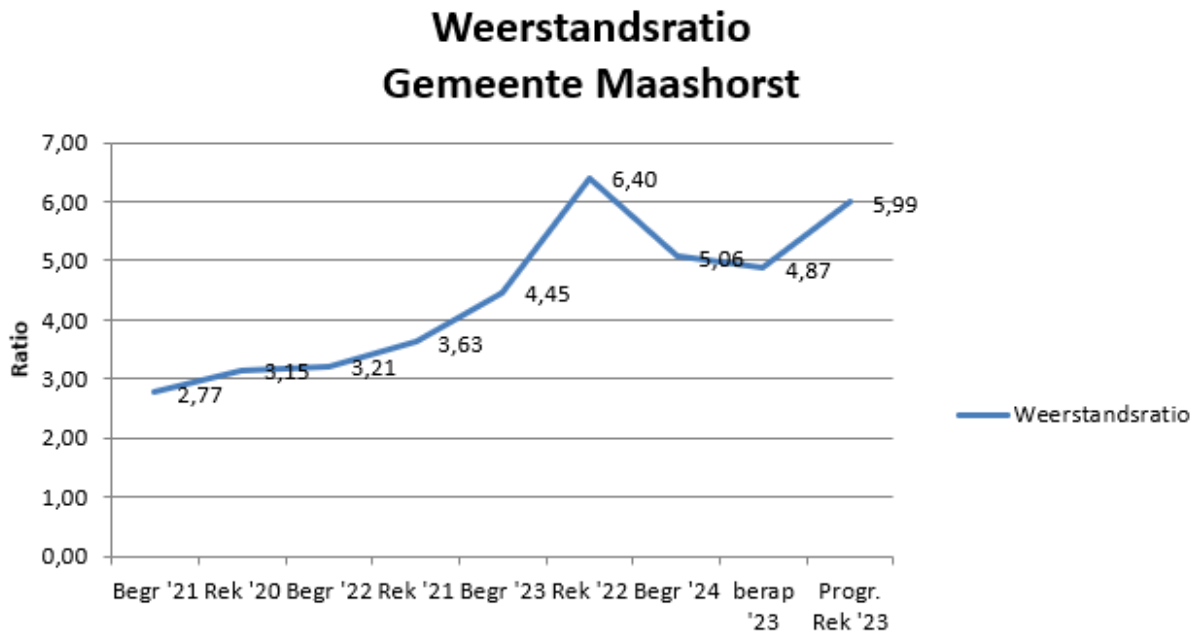
## Pijler 1

In artikel 189 lid 2 van de Gemeentewet staat: 'De raad ziet erop toe dat de begroting structureel en reëel in evenwicht is.' Anders gezegd: De raad stelt een begroting vast die structureel en reëel in evenwicht is. Van de eis dat de begroting structureel en reëel in evenwicht is kan de raad afwijken, indien aannemelijk is dat we het structureel en reëel evenwicht uiterlijk in de laatste jaarschijf van de meerjarenraming realiseren.

1. Onderstaand een overzicht van het bestedings- en dekkingsplan van de Bestuursrapportage 2023, dit is de meest actuele, door de raad van Maashorst vastgestelde meerjarenbegroting.

	Bestedings- en dekkingsplan 2023-2027	2023	2024	2025	2026	2027
1.	Saldo programmabegroting 2023-2027 Maashorst	V 1.465	V 71	V 3.965	N 4.517	N 3.657

## Pijler 2



De weerstandratio is ten opzichte van de programmabegroting 2024 toegenomen van 4,87 naar 5,99. Dit wordt vooral veroorzaakt door het positieve rekeningresultaat van € 11 mln en de toename van de onbenutte belastingcapaciteit van ruim €2,5 mln. Ook zijn de risico's per saldo iets afgenomen. Enerzijds is er een afname van de risico's in het grondbedrijf (€ 1,5 mln). Dit komt omdat de waarde van de grexen zijn afgenomen. Wat in de begroting 2024 nog als risico was opgenomen, is nu gedeeltelijk werkelijkheid geworden waardoor zowel de waarde van de grexen als de risico's zijn afgenomen. Daar tegenover staat een toename van de risico's door een nieuw risico voor prijsstijgingen t.g.v. nieuwe aanbestedingen (€ 600.000) en een hoger risico als gevolg van mogelijke claims (€ 400.000).

De weerstandratio ligt boven de gestelde norm (tussen 1 en 2). Dat betekent dat de gemeente Maashorst prima in staat is om haar risico's op te vangen. Dit is positief voor de financiële positie van de gemeente Maashorst.

Voor het sturen op de financiële positie heeft de gemeente Maashorst 3 pijlers gedefinieerd. Ondanks dat deze pijler, risicomanagement en weerstandscapaciteit, boven de norm ligt, blijft er aandacht om de financiële positie te goed te houden of nog te verbeteren. Zie hiervoor pijler 1 en 3.

## Pijler 3

Deze pijler gaat over de financieringsbehoefte. Kijken we naar Programmarekening 2023 dan kunnen we stellen dat het rekeningresultaat van 11,4 miljoen een positieve invloed heeft op de liquiditeitspositie.

## Resumé

De financiële positie kan worden bepaald met behulp van zogenaamde signaleringswaarden. Deze waarden zijn onder meer afkomstig uit de stresstest voor 100.000+ gemeenten. In de tabel hieronder is te zien welke waarden bij welke categorie (A, B of C) behoren. Categorie A is het minst risicovol en categorie C het meest risicovol. Om ons huidige financiële beleid voort te zetten, zouden we categorie A ambiëren en categorie B accepteren. In onderstaande tabel, de percentages die voortvloeien uit deze Programmarekening.

Kengetal	Categorie A	Categorie B	Categorie C	Begroting 2023 incl. wijzigingen	Rekening 2023
Netto schuldquote	<90%	90-130%	>130%	43,50%	28,60%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte geldleningen	<90%	90-130%	>130%	41,20%	26,70%
Solvabiliteitsratio	>50%	20-50%	<20%	46,60%	48,40%
Structurele exploitatieruimte	Begroting >0%	Begroting 0%	Begroting < 20%	1,10%	4,80%
Grondexploitatie	<20%	20-35%	>35%	15,00%	10,90%
Belastingcapaciteit	<95%	95-105%	>105%	81,20%	78,70%

Voor de toelichting op de kengetallen verwijzen we u gemakshalve naar de [paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing](#).

# Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening met toelichting

## Overzicht van baten en lasten per programma (art. 17 BBV)

In onderstaand overzicht wordt op basis van artikel 17 uit de BBV de begrote baten en lasten (in duizendtallen) gepresenteerd, waarbij de algemene dekkingsmiddelen, lasten en baten overhead, heffing van de vennootschapsbelasting en geraamd bedrag voor onvoorzien apart worden gepresenteerd.

Omschrijving programma	Rekening 2022			Begroting 2023 primitief			Begroting 2023 incl. wijzigingen			Rekening 2023		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
1. Veiligheid	5.093	182	4.912	5.809	44	5.765	6.311	102	6.209	5.618	54	5.564
2. Verkeer en vervoer	7.654	647	7.007	9.457	347	9.110	9.177	547	8.630	8.723	1.121	7.602
3. Economie en toerisme	2.461	738	1.723	1.615	175	1.440	2.632	652	1.981	2.795	725	2.070
4. Onderwijs	6.921	2.322	4.599	6.558	1.409	5.149	6.464	1.413	5.051	5.963	1.265	4.698
5. Sport, cultuur, recreatie en natuur	18.402	3.292	15.111	20.068	3.099	16.968	21.646	4.144	17.503	19.740	3.738	16.002
6. Sociaal domein	77.348	23.875	53.473	75.109	17.248	57.860	88.632	26.293	62.339	87.944	27.175	60.769
7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	34.290	30.282	4.009	18.946	14.288	4.658	21.457	15.641	5.816	20.563	15.212	5.351
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	10.381	5.186	5.195	5.733	1.841	3.892	7.080	2.172	4.909	8.663	5.006	3.657
9. Bestuur en dienstverlening	5.035	2.172	2.863	4.397	646	3.750	5.554	746	4.807	5.401	931	4.470
10. Bedrijfsvoering en inkomsten	2.690	2.772	-82	2.172	2.355	-184	3.214	3.623	-409	4.021	4.020	1
<b>Subtotaal programma's</b>	<b>170.275</b>	<b>71.467</b>	<b>98.808</b>	<b>149.862</b>	<b>41.453</b>	<b>108.409</b>	<b>172.168</b>	<b>55.333</b>	<b>116.835</b>	<b>169.430</b>	<b>59.246</b>	<b>110.184</b>
Algemene dekkingsmiddelen	0	133.286	-133.286	0	130.914	-130.914	0	134.371	-134.371	0	138.133	-138.133
Overhead	21.343	195	21.148	23.605	200	23.405	23.362	125	23.237	22.353	168	22.185
Heffing VPB	1.827	0	1.827	0	0	0	1.300	0	1.300	155	0	155
Bedrag onvoorzien	-1.106	-281	-825	45	0	45	10	21	-11	-1.252	335	-1.587
<b>Subtotaal overige baten en lasten</b>	<b>22.064</b>	<b>133.201</b>	<b>-111.137</b>	<b>23.650</b>	<b>131.115</b>	<b>-107.465</b>	<b>24.672</b>	<b>134.517</b>	<b>-109.845</b>	<b>21.256</b>	<b>138.636</b>	<b>-117.380</b>
<b>Gerealiseerde totaal van saldo baten en lasten (exclusief mutaties reserves)</b>	<b>192.339</b>	<b>204.668</b>	<b>-12.329</b>	<b>173.513</b>	<b>172.568</b>	<b>945</b>	<b>196.839</b>	<b>189.850</b>	<b>6.990</b>	<b>190.687</b>	<b>197.882</b>	<b>-7.195</b>
<b>Toevoegingen / onttrekkingen reserves</b>												
1. Veiligheid	34	34	0	0	0	0	0	34	-34	0	34	-34
2. Verkeer en vervoer	1.608	938	670	1.646	1.597	48	3.383	3.381	2	1.076	627	450
3. Economie en toerisme	222	620	-398	953	497	456	746	337	408	603	407	196
4. Onderwijs	252	586	-334	0	186	-186	0	438	-438	0	438	-438
5. Sport, cultuur, recreatie en natuur	704	1.590	-885	18	571	-554	1.427	1.508	-81	1.392	1.370	22
6. Sociaal domein	2.137	1.564	573	582	66	517	2.960	4.508	-1.548	2.940	4.483	-1.543
7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	733	1.150	-417	0	42	-42	517	1.029	-513	567	884	-317
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	6.461	7.105	-643	1.426	610	815	3.263	3.472	-209	4.445	3.675	770
9. Bestuur en dienstverlening	200	1.407	-1.207	0	17	-17	120	465	-345	120	463	-343
10. Bedrijfsvoering en inkomsten	10.648	11.214	-566	798	1.761	-963	8.897	13.130	-4.234	8.897	11.907	-3.010
<b>Subtotaal mutaties reserves</b>	<b>22.998</b>	<b>26.206</b>	<b>-3.208</b>	<b>5.422</b>	<b>5.348</b>	<b>74</b>	<b>21.313</b>	<b>28.303</b>	<b>-6.990</b>	<b>20.040</b>	<b>24.288</b>	<b>-4.248</b>
<b>Gerealiseerd resultaat</b>	<b>215.337</b>	<b>230.874</b>	<b>-15.537</b>	<b>178.935</b>	<b>177.916</b>	<b>1.019</b>	<b>218.152</b>	<b>218.152</b>	<b>0</b>	<b>210.726</b>	<b>222.170</b>	<b>-11.444</b>

**Toelichting op het overzicht van baten en lasten**  
*Specificatie algemene dekkingsmiddelen*

	Rekening 2022	Begroting 2023 incl. wijzigingen	Rekening 2023
Dividend	106	117	117
Rente eigen vermogen/voorzieningen en renteresultaat	-43	182	138
<b>Totaal taakveld 0.5 treasury</b>	<b>63</b>	<b>299</b>	<b>255</b>
<b>Totaal taakveld 0.61 OZB woningen</b>	<b>6.994</b>	<b>7.306</b>	<b>7.224</b>
<b>Totaal taakveld 0.62 OZB niet- woningen</b>	<b>7.014</b>	<b>6.997</b>	<b>7.260</b>
<b>Totaal taakveld 0.63 Parkeerbelasting</b>	<b>1.888</b>	<b>2.098</b>	<b>2.287</b>
Reclamebelasting	215	205	186
<b>Totaal taakveld 0.64 Belastingen overig</b>	<b>215</b>	<b>205</b>	<b>186</b>
<b>Totaal taakveld 0.7 Algemene uitkering</b>	<b>116.642</b>	<b>116.965</b>	<b>120.501</b>
Forensenbelasting	31	33	41
Toeristenbelasting	439	468	379
Totaal taakveld 3.4 Economische promotie	470	501	420
<b>Totaal algemene dekkingsmiddelen</b>	<b>133.286</b>	<b>134.371</b>	<b>138.133</b>

*Specificatie overhead*

Overheadkosten betreffen alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. De kosten en doorbelasting van overhead kan als volgt gespecificeerd worden (bedragen x €1.000).

	Rekening 2022			Begroting 2023 incl. wijzigingen			Rekening 2023		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Lasten en baten overhead	22.589	195	22.394	24.456	125	24.330	23.982	168	23.814
Waarvan doorbelaste overhead naar grondexploitatie, investeringen en voorzieningen groot onderhoud	-1.246	0	-1.246	-1.094	0	-1.094	-1.629	0	-1.629
<b>Netto lasten en baten overhead</b>	<b>21.343</b>	<b>195</b>	<b>21.148</b>	<b>23.362</b>	<b>125</b>	<b>23.237</b>	<b>22.353</b>	<b>168</b>	<b>22.185</b>

Voor een nadere specificatie van de onderdelen die onder overhead vallen wordt verwezen naar

de [paragraaf bedrijfsvoering](#).

#### *Bedrag onvoorzien*

Het bedrag onvoorzien bestaat op hoofdlijnen uit de volgende onderdelen

- Voordeel salarislasten direct productieve afdelingen €1.528.000
- Teruggaven btw/BCF over voorgaande jaren €68.000
- Diverse kleinere onvoorzien uitgaven en inkomsten -€9.000

#### *Verschillen ten opzichte van de begroting inclusief wijzigingen*

De verschillen tussen de rekening 2023 en de begroting inclusief wijzigingen 2023 worden toegelicht bij de [analyse van het jaarrekeningresultaat](#) en daarnaast per programma in de programmaverantwoording. De analyse in de programmaverantwoording maakt tevens onderdeel uit van de jaarstukken.

#### *Incidentele baten en lasten*

Voor een specificatie van de begrote incidentele baten en lasten wordt verwezen naar de [staat van incidentele baten en lasten](#).

#### *Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves*

In 2023 waren de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves als volgt:

Nummer	Naam Reserve	Saldo 01-01-2023	Storting 2023	Onttrekking 2023	Saldo 31-12-2023
103101 t/m 103119	Reserves dekking kapitaallasten	22.934.155	94.097	978.253	22.049.999
102003	Reserve Parkeerfonds	2.596.594	670.879	619.798	2.647.675
		<b>25.530.749</b>	<b>764.976</b>	<b>1.598.051</b>	<b>24.697.674</b>

Daarnaast zijn de reservemutaties gespecificeerd in de [toelichting op de balans](#).

- De onttrekking uit diverse reserves dekking kapitaallasten dienen ter dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten.
- De storting in de reserve Parkeerfonds wordt gevoegd vanuit parkeerexploitatie (opbrengsten) ter egalisatie kosten en dekking projecten/investeringen openbaar parkeren.

## Incidentele baten en lasten

Dit overzicht geeft een uiteenzetting van alle incidentele baten en lasten, zoals opgenomen in deze programmarekening. Volgens artikel 28 van de BBV is het verplicht om dit overzicht op te nemen. Klik [hier](#) (PDF, 155.9 kB) voor het overzicht van incidentele baten en lasten.

## Incidentele baten en lasten

Volgens artikel 19 en 23 van het BBV is het verplicht om een overzicht te presenteren van de incidentele baten en lasten. Op die manier kan beoordeeld worden of en in hoeverre er sprake is van een sluitende begroting. Wij dekken de incidentele lasten zoveel als mogelijk met incidentele baten. Voor het bepalen van de incidentele baten en lasten is de “notitie structurele en incidentele baten en lasten” (gepubliceerd door de commissie BBV in augustus 2018) als uitgangspunt genomen. Hierin zijn de volgende standpunten opgenomen.

- Incidentele baten en lasten betreffen die posten die het begrotingssaldo incidenteel beïnvloeden. Het gaat om eenmalige zaken en om (meerjarige) projecten of subsidies als deze eveneens het karakter van tijdelijkheid c.q. eindig doel hebben.  
Voor het bepalen van een nadere invulling van het begrip ‘incidenteel’ kan gedacht worden aan baten en lasten die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Dit betekent dat baten en lasten die zich drie jaar of minder voordoen kunnen kwalificeren als incidenteel, maar ook gewoon structureel van aard kunnen zijn. Dat wordt integraal afgewogen.
- Baten en lasten die zich vier jaar of langer voordoen zijn in beginsel structureel van aard. Echter meerjarige tijdelijke geldstromen waarvan de eindigheid vastligt vanwege een raadsbesluit en/of een toekenningsbesluit klasseren als incidentele baten en lasten, ook als de geldstroom (nog) langer is dan 3 jaar.
- Budgetverschillen op activiteiten inzake structureel bestaand beleid blijven naar hun aard structureel.
- Toevoegingen aan en onttrekkingen uit de reserves worden als incidenteel beschouwd, tenzij het gaat om reguliere toevoegen/onttrekkingen aan financieringsreserves c.q. dekkingsreserves (kapitaallasten).

Provincie Noord-Brabant, onze financieel toezichthouder, heeft in 2021 een handreiking uitgebracht. Daarin zijn de uitgangspunten helderder en strakker beschreven. Deze uitleg is verwerkt in de programmabegroting 2023 en deze programmarekening.

In onderstaande tabel is het saldo van incidentele baten en lasten per programma opgenomen. Voor een uitgebreidere toelichting per programma zie volgende pagina's.

### Incidentele baten en lasten per programma (x € 1.000)

Omschrijving	Begroot 2023	Werkelijk 2023
1. Veiligheid	-500	0
2. Verkeer en vervoer	-115	-115
3. Economie en toerisme	-193	-14
4. Onderwijs	0	0
5. Sport, cultuur, recreatie en natuur	-160	182
6. Sociaal Domein	-3.534	-2.202
7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	0	0
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-900	-834
9. Bestuur en dienstverlening	-885	-1.076
10. Bedrijfsvoering en inkomsten	-1.636	55
<b>Saldo incidentele baten en lasten excl. dekking algemene reserve</b>	<b>-7.923</b>	<b>-4.004</b>
<b>Dekking via algemene reserve</b>	<b>5.929</b>	<b>5.926</b>
<b>Saldo incidentele baten en lasten incl. dekking algemene reserve</b>	<b>-1.994</b>	<b>1.922</b>



Specificatie incidentele baten en lasten per programma x € 1.000 ( -/- = nadeel/uitgaven, +/+ = voordeel/inkomsten)

Omschrijving	Uitgaven of Inkomsten	Begroot 2023	Werkelijk 2023	Toelichting en bron
Werkbudget opvang asielzoekers	U	-500	0	In de 2e afwijkingenrapportage 2023 is 500.000 beschikbaar gesteld als werkbudget voor opvang asielzoekers. Werkelijke lasten staan in programma 6.
<b>Totaal programma 1. Veiligheid</b>		<b>-500</b>	<b>0</b>	
Uitwerken voorkeursalternatief N605	U	-115	-115	Programmabegroting 2023. Uitwerken van voorkeursalternatief C zodat er, uiterlijk 2023, een volledig ontwerp opgesteld kan worden.
<b>Totaal programma 2. Verkeer en vervoer</b>		<b>-115</b>	<b>-115</b>	
Vitale toekomstige vakantieparken	U	-193	-14	Programmabegroting 2021 Landerd en programmabegroting 2023. Het betreft een project verspreid over enkele jaren waarbij illegale permanente bewoning van recreatiewoningen wordt aangepakt. Het project is gericht op het creëren van veilige recreatieparken die voldoen aan wet- en regelgeving.
Tussentijdse winstnemingen grondexploitatie	I	265	100	De winstnemingen van het grondbedrijf conform het MJP GREX 2023.
Storting in ABR tussentijdse winstnemingen	U	-265	-100	De tussentijdse winstnemingen worden conform het MJP GREX 2023 gestort in de algemene reserve grondbedrijf.
Aanvulling VZ exploitatienadelen	U	-37	-110	Aanvulling van de voorziening exploitatienadelen o.b.v. verwachte toekomstige verliezen conform het MJP GREX 2023.
Dekking aanvulling voorziening exploitatienadelen door ABR	I	37	110	Dekking van de aanvulling voorziening exploitatienadelen door de algemene reserve grondexploitatie conform het MJP GREX 2023.
<b>Totaal programma 3. Economie</b>		<b>-193</b>	<b>-14</b>	

Omschrijving	Uitgaven of Inkomsten	Begroot 2023	Werkelijk 2023	Toelichting en bron
Nationaal programma Onderwijs (NPO)	U	-255	-255	Middelen om door COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen te bestrijden.
Nationaal programma Onderwijs (NPO), bijdrage van het Rijk	I	255	255	Rijksbijdrage voor dit project.
<b>Totaal programma 4. Onderwijs</b>		<b>0</b>	<b>0</b>	
Subsidieregeling compensatie accommodatiegebruik hogere energielasten	U	-220	-220	Het doel van deze eenmalige subsidieregeling is om aan verenigingen en stichtingen die accommodaties in beheer en gebruik hebben een financiële bijdrage te geven voor de extreem gestegen energiekosten.
Project harmonisatie huren verenigingen	U	60	0	Eenmalig project om huren te harmoniseren n.a.v. de herindeling.
Noodfonds Energie Amateursportverenigingen	U	-101	-81	Een door het Rijk opgericht Noodfonds Energie Amateursportverenigingen om een eenmalige bijdrage te verlenen aan amateursportverenigingen vanwege de sterk gestegen energieprijzen.
Dekking Noodfonds Energie Amateursportverenigingen	I	101	81	Specifieke Uitkering Noodfonds Energie Amateursportverenigingen.
Meerkosten Energie Openbare Zwembaden	U	-419	-170	Een door het Rijk opgericht fonds om een eenmalige bijdrage te verlenen aan zwembaden vanwege de sterk gestegen energieprijzen.
Dekking Meerkosten Energie Openbare Zwembaden	I	419	170	Specifieke Uitkering meerkosten energie openbare zwembaden.
Vrijval voorziening onderhoud groen	I	0	290	Door het ontbreken van een actueel onderhoudsplan dient de onderhoudsvoorziening Groen vrij te vallen ten gunste van het jaarrekeningresultaat.
Vrijval voorziening onderhoud speelvelden	I	0	112	Door het ontbreken van een actueel onderhoudsplan dient de onderhoudsvoorziening Speelvelden vrij te vallen ten gunste van het jaarrekeningresultaat.
<b>Totaal programma 5. Sport, cultuur, recreatie en natuur</b>		<b>-160</b>	<b>182</b>	

Omschrijving	Uitgaven of Inkomsten	Begroot 2023	Werkelijk 2023	Toelichting en bron
Terugbetaling regio Beschermd Wonen	I	582	582	Vrijval budget Regio beschermd wonen.
Reserve Beschemd wonen	U	-582	-582	Storting vrijval Regio beschermd wonen in reserve.
Bijdrage in kosten scootmobielstalling bij bestaande (senioren)complexen	U	-20	-20	Programmabegroting 2023: eenmalige bijdrage in stallingsmogelijkheden van scootmobiels bij diverse gebouwen in de gemeente van begroot €274.000. Exploitatie- en vervangingskosten komen na realisatie voor rekening van de gebouweigenaren. In 2023 is €20.000 gerealiseerd, restant overgeheveld naar 2024.
Transformatiebudget sterke sociale basis	U	184	184	Enmalig budget om te zorgen voor een sterke sociale basis waarin jongeren in hun directe omgeving laagdrempelige ondersteuning krijgen.
Project huisvesting Oekraïne	U	-6.026	-4.872	Diverse kosten voor de tijdelijke huisvesting van Oekraïners.
Dekking project huisvesting Oekraïne door bijdrage Rijk	I	5.665	5.730	Dekking project huisvesting Oekraïne door bijdrage Rijk.
Project eenmalige energietoeslag	U	-3.453	-3.436	Enmalige energietoeslag voor inwoners met een laag inkomen vanwege de sterk gestegen energieprijzen.
Vrijval egalisatiereserve WSW	I	116	116	Het Werkvoorzieningschap Noordoost-Brabant beschikt over een egalisatiereserve ter verrekening van schommelingen in onder- en over-realisaties in het aantal arbeidsplaatsen Wsw per jaar. Uit deze reserve kan incidenteel een deel vrijvallen.
Teruggaaf btw reïntegratie	I	0	96	Incidentele teruggaaf btw over uitgaven reïntegratie in voorgaande jaren vanwege onderzoek door fiscaal specialist en nieuwe landelijke rechterlijke uitspraken.
<b>Totaal programma 6. Sociaal Domein</b>		<b>-3.534</b>	<b>-2.202</b>	

Omschrijving	Uitgaven of Inkomsten	Begroot 2023	Werkelijk 2023	Toelichting en bron
Totaal programma 7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid		0	0	
Storting ABR / bestemmingsreserves vanuit complexen obv verkochte m2	U	-807	-329	MJP GREX 2023: Betreft de storting in de algemene reserve grondbedrijf n.a.v. verkochte gronden. Een deel van de verkoopprijs wordt in deze reserve gestort ter dekking van bovenwijkse voorzieningen (raadsbesluit Meerjarenperspectief Grondbedrijf (MJP) 2019).
Inkomsten / Beschikkingen tgv reserve obv verkochte m2	I	807	329	MJP GREX 2023: De onttrekking uit de algemene reserve grondbedrijf m.b.t. bovenstaande.
Tussentijdse winstnemingen grondexploitatie	I	507	1.158	De verwachte tussentijdse winstnemingen van het grondbedrijf conform het MJP GREX 2022 Uden.
Storting in ABR tussentijdse winstnemingen	U	-507	-1.158	De tussentijdse winstnemingen worden conform het MJP GREX 2022 Uden gestort in de algemene reserve grondbedrijf.
Aanvulling VZ exploitatienadelen	U	-285	-770	Aanvulling van de voorziening exploitatienadelen o.b.v. verwachte toekomstige verliezen conform het MJP GREX 2022 Uden.
Dekking aanvulling voorziening exploitatienadelen door ABR	I	285	770	Dekking van de aanvulling voorziening exploitatienadelen door de algemene reserve grondexploitatie conform het MJP GREX 2022 Uden.
Vrijval voorziening gerealiseerde complexen	I	0	99	Mutatie voorziening gerealiseerde complexen
Storting vrijval voorziening gerealiseerde complexen in ABR	U	0	-99	Mutatie voorziening gerealiseerde complexen wordt gedekt door de algemene reserve van het grondbedrijf (ABR).
Niet te verhalen plankosten initiatieven van derden	U	-250	-466	MJP GREX 2023: Diverse (plan)kosten die niet op derden verhaald kunnen worden, maar gemaakt moeten worden om diverse initiatieven te kunnen ondersteunen.

Omschrijving	Uitgaven of Inkomsten	Begroot 2023	Werkelijk 2023	Toelichting en bron
Dekking ABR niet te verhalen plankosten	I	250	466	Dekking van de diverse (plan)kosten door de algemene reserve grondbedrijf (MJP GREX 2023).
Storting in BR dekking kapitaallasten ter dekking projecten rehabilitaties en GGVP	U	-801	-94	MJP GREX 2023 Uden: Voor diverse projecten vindt een bijdrage plaats uit de reserves Bovenwijkse Infrastructuur en Bovenwijkse Voorzieningen. Volgens de BBV moet de investeringen bruto geraamd worden en kunnen de kapitaallasten vervolgens gedekt worden uit een reserve dekking kapitaallasten. Ook vindt gedeelike dekking plaats uit het parkeerfonds conform het Gemeentelijk Verkeer en Vervoersplan (GVVP).
Dekking projecten rehabilitaties en GGVP	I	801	94	MJP GREX 2023 Uden: Onttrekking uit de genoemde reserve ter storting in de reserve dekking kapitaallasten.
Implementatie Omgevingswet	U	-349	-275	In diverse P&C producten zijn incidentele budgetten gevoteerd voor de implementatie van de omgevingswet. Dit budget is met name bedoeld voor het inhuren van een programmamanager, het organiseren van diverse workshops/trainingen, invoeren van een VTH-systeem en beleid herzien.
Planning en capaciteit afdeling Ruimte	U	-379	-379	Vanwege het optimaal lopen van onze economie, is er bij veel ontwikkelaars en ondernemers behoefte aan extra ontwikkelcapaciteit. De huidige gemeentelijke organisatie kan de vraag van extra projecten, ontwikkelingen niet aan. Via raadsbesluit van 16-04-2020 is ingestemd met extra capaciteit op basis van de Notitie planning en capaciteit afdeling Ruimte (deel Uden).
Dekking algemene kosten restgronden door ABR Grondbedrijf	I	8	0	MJP Grex Uden 2023.

Omschrijving	Uitgaven of Inkomsten	Begroot 2023	Werkelijk 2023	Toelichting en bron
Transitie plangebied Kastanjeweg Oost	U	-180	-180	Programmabegroting 2023: Dit project betreft transformatie van het gebied Kastanjeweg-Oost naar een stedelijk woonmilieu, met een grote diversiteit aan woningen en woonvormen, waarbij er aandacht is voor de opgaven van de toekomst, waarvan een groene en gezonde leefomgeving het belangrijkste is. Leegstand terug te dringen en bestaande lelijke plekken tegen het Udense centrum een toekomstbestendige/duurzame functie en inrichting te geven. En daarbij gebruik te maken van de ruimtelijke kwaliteiten die er al zijn in het gebied en de directe omgeving. Voor dit project wordt in de periode 2023-2026 budget opgenomen. 2026 is ook de einddatum van dit project.
Totaal programma 8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing		-900	-834	
2e kamer verkiezingen	U	-200	-200	Door de val van het kabinet moest er in 2023 een extra verkiezing georganiseerd worden.
Herindelingsbudget	U	-685	-659	Incidentele kosten vanwege de herindeling, bijvoorbeeld incidentele inhuur personeel, frictie en transitiekosten.
Vrijval voorziening wachtgeld	I	0	162	Vrijval van de voorziening wachtgeld bestuur en personeel obv benodigde toekomstige uitgaven.
Dotatie voorziening pensioenverplichtingen	U	0	-379	In de voorziening pensioenverplichtingen wethouders ie een extra eenmalige dotatie benodigd obv de actuariale waardeberekeningen.
Totaal programma 9. Bestuur en dienstverlening		-885	-1.076	

Omschrijving	Uitgaven of Inkomsten	Begroot 2023	Werkelijk 2023	Toelichting en bron
Herindeling bijdrage algemene uitkering	I	1.012	1.012	Bijstelling Algemene uitkering Gemeentefonds met bijdrage i.v.m. herindeling.
Algemene uitkering energietoeslag	I	0	2.093	Eenmalige uitkering via het gemeentefonds ter dekking van de uitgaven voor de energietoeslag.
Cultuurtraject organisatie	U	-50	-19	Programmabegroting 2023: Een intern cultuurtraject starten ter ondersteuning van het doel om de vijf kernwaarden leidend te laten zijn in onze manier van (samen)werken. Dit hangt direct samen met, of is gevolg van, de herindeling per 1-1-2022 en de samenvoeging van de organisaties van Uden en Landerd.
Donatie slachtoffers aardbeving Turkije en Syrie	U	-60	-60	Donatie van 1 euro per inwoner aan giro555 voor de slachtoffers van de aardbeving in Turkije en Syrie.
Automatisering en informatievoorziening herindeling	U	-282	-263	Diverse incidentele kosten voor automatisering en informatievoorziening vanwege de herindeling.
Aanpak knelpunten archivering	U	-151	-70	Vanwege de herindeling is er incidenteel ingehuurd om archivering op te pakken vanwege de samenvoeging archieven Uden en Landerd.
Integraal beheer openbare ruimte	U	-355	0	Budget voor een eenmalig project om een integraal beheer in de openbare ruimte te realiseren.
Verkoop reststroken	I	168	168	Verkoop van diverse reststroken bij aangrenzende percelen binnen de gemeente.
Voorzieningen bovenwettelijk verlof en verlofsparen	U	-40	-928	Op basis van de BBV is het noodzakelijk om voorzieningen voor bovenwettelijk verlof en verlofsparen aan te houden ter hoogte van surplus aan verlof tov de interne norm.

Omschrijving	Uitgaven of Inkomsten	Begroot 2023	Werkelijk 2023	Toelichting en bron
Budgetoverheveling 2022 naar 2023	I	4.509	4.509	De budgetten die overgeheveld zijn van 2022 naar 2023 hebben betrekking op diverse programma's en worden onttrokken uit de reserve bestemde budgetten.
Budgetoverheveling 2023 naar 2024	U	-6.387	-6.387	De budgetten die overgeheveld worden van 2023 naar 2024 hebben betrekking op diverse programma's en worden toegevoegd aan de reserve bestemde budgetten.
Totaal programma 10. Bedrijfsvoering en inkomsten		-1.636	55	
<b>Totaal uitgaven en inkomsten excl. onttrekkingen algemene reserve</b>		<b>-7.923</b>	<b>-4.004</b>	

Onttrekkingen/stortingen Algemene Reserve conform eerdere besluitvorming stukken P&C-cyclus Uden/Landerd/Maashorst		Begroot 2023	Werkelijk 2023	
Dekking subsidieregeling compensatie accommodatiegebruik hogere energielasten	I	220	220	Dekking van de eenmalige subsidieregeling om aan verenigingen en stichtingen die accommodaties in beheer en gebruik hebben een financiële bijdrage te geven voor de extreem gestegen energiekosten.
Totaal programma 5. Sport, cultuur, recreatie en natuur		220	220	
Dekking budgettair kader Jeugd ZIN door algemene reserve	I	18	18	Incidentele bijstelling inkoopkader Jeugd ZIN om knelpunten op te lossen o.b.v. raadsbesluit van 17-06-2021 (deel Uden)
Totaal programma 6. Sociaal Domein		18	18	
Totaal programma 7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid		0	0	
Dekking incidenteel beeld begrotingsnotitie 2019 door Algemene Reserve	I	56	56	Het incidentele bestedings- en dekkingsplan van de begrotingsnotitie 2019 wordt ten laste gebracht van de algemene reserve (Uden).



Onttrekkingen/stortingen Algemene Reserve conform eerdere besluitvorming stukken P&C-cyclus Uden/Landerd/Maashorst		Begroot 2023	Werkelijk 2023	
Incidenteel beeld programmabegroting 2020 ten laste van algemene reserve	U	-225	-225	Het incidentele bestedings- en dekkingsplan van de programmabegroting 2020 wordt ten gunste gebracht van de algemene reserve (Uden).
Incidenteel beeld begrotingsnotitie 2021 ten laste van algemene reserve	I	423	423	Het incidentele bestedings- en dekkingsplan van de begrotingsnotitie 2021 wordt ten laste gebracht van de algemene reserve (Uden).
Incidenteel beeld programmabegroting 2021 ten lasten van algemene reserve	I	184	184	Het incidentele bestedings- en dekkingsplan van de programmabegroting 2021 wordt ten laste gebracht van de algemene reserve (Uden).
Incidenteel beeld 1e bestuursrapportage 2021 ten gunste van algemene reserve	U	-506	-506	Het incidentele bestedings- en dekkingsplan van de 1e bestuursrapportage 2021 wordt ten gunste gebracht van de algemene reserve.
Groen voor rood woningen	I	3	0	Dekking uit Algemene reserve i.v.m. grondverkoop Landerd in reserve Groen.
Dekking incidenteel beeld programmabegroting 2019 door Algemene Reserve	I	10	10	Het incidentele bestedings- en dekkingsplan van de programmabegroting 2019 wordt ten laste gebracht van de algemene reserve.
Incidenteel beeld 2e bestuursrapportage 2020 ten gunste van algemene reserve	U	-13	-13	Het incidentele bestedings- en dekkingsplan van de 2e bestuursrapportage 2020 wordt ten gunste gebracht van de algemene reserve (Uden).
Dekking incidenteel beeld programmabegroting 2022 ten gunste van algemene reserve	U	-54	-54	Het incidentele bestedings- en dekkingsplan van de programmabegroting 2022 wordt ten gunste gebracht van de algemene reserve (Maashorst).
Structureel beeld 2e bestuursrapportage 2022 ten gunste van algemene reserve	I	520	520	Het structurele bestedings- en dekkingsplan van de 2e bestuursrapportage 2022 (jaarschijf 2023) wordt ten laste gebracht van de algemene reserve (Maashorst).

Onttrekkingen/stortingen Algemene Reserve conform eerdere besluitvorming stukken P&C-cyclus Uden/Landerd/Maashorst		Begroot 2023	Werkelijk 2023	
Incidenteel beeld 2e bestuursrapportage 2022 ten gunste van algemene reserve	U	-646	-646	Het incidentele bestedings- en dekkingsplan van de 2e bestuursrapportage 2022 wordt ten gunste gebracht van de algemene reserve (Maashorst).
Dekking structureel beeld (jaarschijf 2023) programmabegroting 2023 ten laste van algemene reserve	I	1.019	1.019	Het structurele bestedings- en dekkingsplan van de programmabegroting 2023 (jaarschijf 2023) wordt ten laste gebracht van de algemene reserve (Maashorst).
Dekking incidenteel beeld programmabegroting 2023 ten laste van algemene reserve	I	870	870	Het incidentele bestedings- en dekkingsplan van de programmabegroting 2023 wordt ten laste gebracht van de algemene reserve (Maashorst).
Dekking donatie slachtoffers aardbeving Turkije en Syrie	I	60	60	Donatie van 1 euro per inwoner aan giro555 voor de slachtoffers van de aardbeving in Turkije en Syrie.
Structureel beeld 2e bestuursrapportage 2023 ten gunste van algemene reserve	U	-3.004	-3.004	Het structurele bestedings- en dekkingsplan van de 2e bestuursrapportage 2023 (jaarschijf 2023) wordt ten laste gebracht van de algemene reserve (Maashorst).
Incidenteel beeld 2e bestuursrapportage 2023 ten laste van algemene reserve	I	3.961	3.961	Het incidentele bestedings- en dekkingsplan van de 2e bestuursrapportage 2023 wordt ten laste gebracht van de algemene reserve.
Aanvulling algemene reserve grondbedrijf	U	-3.762	-3.762	Aanvulling van de algemene reserve grondbedrijf o.b.v. de herijking reserves en voorziening 2023.
Dekking aanvulling algemene reserve grondbedrijf	I	3.762	3.762	Dekking aanvulling algemene reserve grondbedrijf door de algemene reserve.
Vrijval incidentele budgetten storten in algemene reserve	U	-255	-255	Storting van de vrijval incidentele budgetten uit het raadsadvies overheveling budgetten 2023 naar 2024.
Resultaatbestemming programmarekening 2022	I	3.288	3.288	Dekking uit de Algemene Reserve van de resultaatbestemmingen uit de programmarekening 2022.
Totaal programma 10		5.691	5.688	
<b>Totaal dekking algemene reserve</b>		<b>5.929</b>	<b>5.926</b>	

Resume:	Begroot 2023	Werkelijk 2023
Totaal van de uitgaven/inkomsten incidenteel	-7.923	-4.004
Totaal van de dekking algemene reserve	5.929	5.926
<b>Saldo</b>	<b>-1.994</b>	<b>1.922</b>

# Rechtmatigheidsverantwoording

## Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 1% (maximaal 3) van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 2.107.260. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV van november 2023.

## Bevinding

Het college is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties niet rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens. De geconstateerde afwijkingen betreffen:

(bedragen x €1.000)	
<b>Begrotingscriterium</b>	
1A. Overschrijding lasten programmaonderdelen	2.553
1B. Overschrijding investeringsbudgetten	234
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	0
3. Overschrijdingen van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan de raad zijn gemeld.	0
<i>Totaal begrotingsonrechtmatigheden</i>	<i>2.787</i>
4. Totaal van de begrotingsafwijkingen dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geëvalueerd.	2.553
5. Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden dat toegelicht moet worden in de paragraaf bedrijfsvoering	234
<b>Voorwaardencriterium</b>	
Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	1.531
- Brandstoffen voor voertuigen (133.000)	
- Maaltijdvoorziening opvang Oekraïners (121.000)	
- Beveiliging opvang Oekraïners (1.277.000)	
<b>M&amp;O criterium</b>	
Onrechtmatigheden in het kader van misbruik en oneigenlijk gebruik	0
<b>Totaal van bruto onrechtmatigheden</b>	<b>4.318</b>
Waarvan geaccepteerde onrechtmatigheden *	2.553
Totaal van niet geaccepteerde onrechtmatigheden	1.765

\* In artikel 12 van de *financiële verordening* zijn uitgangspunten opgenomen voor afwijkingen die als acceptabel aangemerkt worden. B.v. de overschrijding van de lasten is een onrechtmatigheid, maar wordt als acceptabel aangemerkt als hier direct gerelateerde baten tegenover staan.

### **Onduidelijkheden**

Onduidelijkheden verwijzen naar situaties waarin onvoldoende informatie of bewijs aanwezig is om de juistheid en rechtmatigheid van financiële transacties of verslaggeving te bevestigen. Dit kan ontstaan door incomplete of inconsistente gegevens, beperkte toegang tot noodzakelijke documenten, of complexe omstandigheden die een eenduidige conclusie bemoeilijken.

Bij de controle op de aanbestedingsrechtmatigheid binnen het voorwaarden criterium kon een bedrag van € 1.102.512 niet volledig verantwoord worden door incomplete gegevens. Het bedrag blijft binnen de gestelde grenzen, waardoor het geen invloed heeft op de rechtmatigheidsverantwoording.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

# Wet Normering Topinkomens

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. De WNT heeft als doel de bezoldiging en de ontslagvergoedingen van topfunctionarissen binnen de (semi) publieke sector te normeren. De WNT bevat ook een openbaarmakingsverplichting van de bezoldiging van topfunctionarissen via de jaarrekening. Voor andere functionarissen geldt de publicatieplicht alleen bij overschrijding van de bezoldigingsnorm. Volgens de wet dienen bij een gemeente de bezoldiging van de gemeentesecretaris en de griffier toegelicht te worden. Het voor gemeente Maashorst toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2023 € 223.000.

## 1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2023			
bedragen x € 1	N.E. Gradisen	D van Deurzen- Van der Schrier	J.A.G.M. van Aaken
Functiegegevens	griffier	gemeente- secretaris	gemeente- secretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/03 - 31/12	01/01 - 28/02	01/03 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,00	1,00	1,00
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja
<b>Bezoldiging</b>			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	81.214	23.713	118.074
Beloningen betaalbaar op termijn	12.467	3.625	18.746
Subtotaal	93.680	27.338	136.820
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	186.953	36.047	186.953
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	93.680	27.338	136.820
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

## Gegevens 2022

<b>bedragen x € 1</b>	<b>N.E. Gradisen</b>	<b>D van Deurzen- Van der Schrier</b>	<b>J.A.G.M. van Aaken</b>
Functiegegevens	griffier	gemeente- secretaris	gemeente- secretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2022	N.v.t.	01/01 - 31/12	N.v.t.
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	N.v.t.	1,00	N.v.t.
Dienstbetrekking?	N.v.t.	ja	N.v.t.
<b>Bezoldiging</b>			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	N.v.t.	125.143	N.v.t.
Beloningen betaalbaar op termijn	N.v.t.	22.032	N.v.t.
Subtotaal	N.v.t.	147.175	N.v.t.
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	N.v.t.	216.000	N.v.t.
<b>Totale bezoldiging 2022</b>	<b>N.v.t.</b>	<b>147175</b>	<b>N.v.t.</b>

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Gegevens 2023 en 2022		
bedragen x € 1	A.W.J.M. Cornelissen	
Functiegegevens	Interim griffier	
Kalenderjaar	2023	2022
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	01/01 - 28/02	26/09 - 31/12
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	2	4
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	235,50	358,50
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 212	€ 206
Maxima op basis van de normbedragen per maand	59.000	114.400
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	123.777	
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)		
Werkelijk uurtarief lager dan het (gemiddeld) maximum uurtarief?	Ja	
Bezoldiging in de betreffende periode	29.438	44.813
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	74.250	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	
Bezoldiging	74.250	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	

Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2023 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2023 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.



# Overzicht baten en lasten per taakveld

Een betere vergelijkbaarheid van baten en lasten die verbonden zijn aan de verschillende taken van gemeenten is in het belang van de raad, die dergelijke informatie kan benutten voor de eigen sturing op prioriteiten.

De kwaliteit van de informatie kan het beste worden gewaarborgd, als hiervoor een indeling wordt gebruikt die gemeenten ook zelf gebruiken. Om die reden hanteren alle gemeenten de taakvelden zoals vastgelegd in de BBV (artikel 7). Klik [hier](#) (PDF, 176.8 kB) voor het overzicht van de gemeente Maashorst.

## Overzicht van baten en lasten per taakveld

Omschrijving taakveld	Begroot incl. wijzigingen 2023			Rekening 2023			Verschil		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
0.1 Bestuur	3.766.092	22.035	3.744.057	3.690.911	202.468	3.488.444	75.181	-180.433	255.613
0.2 Burgerzaken	1.787.474	724.148	1.063.326	1.709.852	728.621	981.231	77.622	-4.473	82.095
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	1.623.721	1.847.094	-223.373	1.637.727	1.957.762	-320.035	-14.006	-110.668	96.662
0.4 Overhead	23.361.853	125.216	23.236.637	22.352.854	167.957	22.184.897	1.008.999	-42.741	1.051.740
0.5 Treasury	534.364	454.255	80.109	792.430	668.555	123.874	-258.066	-214.300	-43.765
0.61 OZB woningen	925.881	7.310.568	-6.384.687	1.034.079	7.293.170	-6.259.091	-108.198	17.398	-125.596
0.62 OZB niet-woningen	127.919	6.996.992	-6.869.073	127.919	7.260.430	-7.132.511	0	-263.438	263.438
0.63 Parkeerbelasting		2.097.714	-2.097.714		2.287.249	-2.287.249	0	-189.535	189.535
0.64 Belastingen overig	14.832	205.191	-190.359	222.589	185.299	37.290	-207.757	19.892	-227.649
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	145.576	116.964.979	-116.819.403	206.257	120.500.646	-120.294.390	-60.681	-3.535.667	3.474.987
0.8 Overige baten en lasten	-12.559	1.601.754	-1.614.313	-1.251.940	1.915.113	-3.167.053	1.239.381	-313.359	1.552.740
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	1.300.000	0	1.300.000	155.195	0	155.195	1.144.805	0	1.144.805
0.10 Mutaties reserves	21.312.966	28.302.508	-6.989.542	20.039.659	24.288.112	-4.248.453	1.273.307	4.014.396	-2.741.089
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	-135.253	35.809	-171.062	0	0	0	-135.253	35.809	-171.062
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	3.837.216	-3.220	3.840.436	3.814.148	-3.220	3.817.368	23.068	0	23.068
1.2 Openbare orde en veiligheid	2.473.340	105.109	2.368.231	1.803.528	57.327	1.746.200	669.812	47.782	622.031
2.1 Verkeer en vervoer	7.394.844	523.794	6.871.050	7.035.193	1.097.024	5.938.169	359.651	-573.230	932.881
2.2 Parkeren	1.706.997	18.376	1.688.621	1.633.136	22.200	1.610.935	73.861	-3.824	77.686
2.5 Openbaar vervoer	75.362	5.027	70.335	54.888	1.522	53.366	20.474	3.505	16.969
3.1 Economische ontwikkeling	1.430.086	797	1.429.289	1.317.241	316	1.316.925	112.845	481	112.364

Omschrijving taakveld	Begroot incl. wijzigingen 2023			Rekening 2023			Verschil		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-229.259	10.500	-239.759	4.289	90.334	-86.045	-233.548	-79.834	-153.714
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	220.029	310.249	-90.220	225.816	308.688	-82.872	-5.787	1.561	-7.348
3.4 Economische promotie	1.211.632	831.253	380.379	1.247.573	744.928	502.644	-35.941	86.325	-122.265
4.1 Openbaar basisonderwijs		0	0		0	0	0	0	0
4.2 Onderwijshuisvesting	3.024.028	0	3.024.028	2.794.213	18.823	2.775.390	229.815	-18.823	248.638
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	3.440.033	1.413.209	2.026.824	3.169.128	1.246.246	1.922.883	270.905	166.963	103.941
5.1 Sportbeleid en activering	1.360.280	628.148	732.132	1.235.550	603.013	632.537	124.730	25.135	99.595
5.2 Sportaccommodaties	4.837.153	1.527.934	3.309.219	4.044.703	1.347.461	2.697.242	792.450	180.473	611.977
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	3.915.137	1.097.357	2.817.780	3.359.179	618.164	2.741.015	555.958	479.193	76.765
5.4 Musea	575.865	0	575.865	558.695	0	558.695	17.170	0	17.170
5.5 Cultureel erfgoed	111.945	13.074	98.871	90.032	13.100	76.932	21.913	-26	21.939
5.6 Media	1.915.961	368.397	1.547.564	1.922.840	369.869	1.552.972	-6.879	-1.472	-5.408
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	8.930.062	508.590	8.421.472	8.529.340	786.692	7.742.648	400.722	-278.102	678.824
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	15.749.979	7.665.983	8.083.996	14.820.598	8.158.088	6.662.510	929.381	-492.105	1.421.486
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	5.032.838	0	5.032.838	4.784.991	0	4.784.991	247.847	0	247.847
6.3 Inkomensregelingen	23.439.763	17.335.560	6.104.203	22.285.516	17.610.785	4.674.731	1.154.247	-275.225	1.429.472
6.4 WSW en beschut werk	9.976.967	116.485	9.860.482	9.962.642	116.485	9.846.157	14.325	0	14.325
6.5 Arbeidsparticipatie	1.944.848	0	1.944.848	1.748.681	119.745	1.628.936	196.167	-119.745	315.912
6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	2.092.587	521.571	1.571.016	2.202.532	511.020	1.691.511	-109.945	10.551	-120.495
6.71a Huishoudelijke hulp (Wmo)	5.142.328	0	5.142.328	5.180.235	0	5.180.235	-37.907	0	-37.907
6.71b Begeleiding (Wmo)	4.834.324	0	4.834.324	5.597.485	7.542	5.589.943	-763.161	-7.542	-755.619

Omschrijving taakveld	Begroot incl. wijzigingen 2023			Rekening 2023			Verschil		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
6.71c Dagbesteding (Wmo)	1.666.768	0	1.666.768	1.542.955	0	1.542.955	123.813	0	123.813
6.71d Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	1.940.937	70.686	1.870.251	1.931.447	68.454	1.862.993	9.490	2.232	7.258
6.72a Jeugdhulp begeleiding	1.401.250	0	1.401.250	2.698.636	0	2.698.636	-1.297.386	0	-1.297.386
6.72b Jeugdhulp behandeling	1.401.247	0	1.401.247	641.122	0	641.122	760.125	0	760.125
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	1.405.122	0	1.405.122	1.204.778	0	1.204.778	200.344	0	200.344
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	2.612.328	0	2.612.328	2.366.500	0	2.366.500	245.828	0	245.828
6.73a Pleegzorg	1.401.247	0	1.401.247	843.770	0	843.770	557.477	0	557.477
6.73b Gezinsgericht	1.401.247	0	1.401.247	735.076	0	735.076	666.171	0	666.171
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	1.643.912	0	1.643.912	1.903.931	0	1.903.931	-260.019	0	-260.019
6.74a Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	1.407.085	0	1.407.085	3.989.931	0	3.989.931	-2.582.846	0	-2.582.846
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	2.199.886	0	2.199.886	1.535.214	0	1.535.214	664.672	0	664.672
6.74c Gesloten plaatsing	547.777	0	547.777	405.393	0	405.393	142.384	0	142.384
6.81a Beschermd wonen (Wmo)	366.264	582.424	-216.160	326.395	582.806	-256.411	39.869	-382	40.251
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	37.617	0	37.617	23.868	0	23.868	13.749	0	13.749
6.82a Jeugdbescherming	606.925	0	606.925	1.108.326	0	1.108.326	-501.401	0	-501.401
6.82b Jeugdreclassering	378.427	0	378.427	103.550	0	103.550	274.877	0	274.877
7.1 Volksgezondheid	2.728.629	290.142	2.438.487	2.645.298	264.533	2.380.765	83.331	25.609	57.722
7.2 Riolering	5.698.825	6.228.186	-529.361	5.711.837	6.206.570	-494.733	-13.012	21.616	-34.628
7.3 Afval	7.980.707	8.276.744	-296.037	7.485.753	8.012.438	-526.684	494.954	264.306	230.647
7.4 Milieubeheer	4.690.357	562.152	4.128.205	4.377.591	460.746	3.916.845	312.766	101.406	211.360
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	358.221	283.785	74.436	342.411	267.235	75.176	15.810	16.550	-740

Omschrijving taakveld	Begroot incl. wijzigingen 2023			Rekening 2023			Verschil		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
8.1 Ruimte en leefomgeving	4.193.836	787.375	3.406.461	5.817.035	2.549.150	3.267.885	-1.623.199	-1.761.775	138.576
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-415.708	-806.833	391.125	-283.934	65.742	-349.676	-131.774	-872.575	740.801
8.3 Wonen en bouwen	3.302.253	2.191.253	1.111.000	3.129.585	2.390.815	738.770	172.668	-199.562	372.230
<b>Totaal taakvelden</b>	<b>218.152.370</b>	<b>218.152.370</b>	<b>0</b>	<b>210.726.169</b>	<b>222.170.024</b>	<b>-11.443.855</b>	<b>7.426.201</b>	<b>-4.017.654</b>	<b>11.443.855</b>

De gemeente Maashorst kent in de begroting en rekening een onderverdeling naar programma's en Maashorst taakvelden.

De Maashorst taakvelden betreft in enkele gevallen een clustering van BBV taakvelden. Deze indeling is in de financiële administratie eveneens vastgelegd.

In de administratie zijn op een gedetailleerder niveau ook alle posten opgenomen op grootboekrekeningen. Hierbij hanteren we de volgende uitgangspunten:

- Elke grootboekrekening is gekoppeld aan één programma en één Maashorst taakveld
- Elke grootboekrekening is gekoppeld aan één van de voorgeschreven taakvelden zoals die bij ministeriële regeling zijn vastgesteld (artikel 66 BBV).

Leidraad voor de koppeling aan taakvelden is het Iv3-informatievoorschrift van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is hieronder een overzicht opgenomen met het verdelingsprincipe (cijfers 2023) op basis waarvan de taakvelden over de programma's zijn verdeeld.

Omschrijving taakveld	Begroot incl. wijzigingen 2023	Werkelijk 2023	Saldo 2023
<b>Programma 1 Veiligheid</b>			
0.10 Mutaties reserves	-33.750	-33.750	0
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	3.840.436	3.817.368	23.068
1.2 Openbare orde en veiligheid	2.368.231	1.746.200	622.031
Totaal programma 1 Veiligheid	6.174.917	5.529.819	645.099
<b>Programma 2 Verkeer en vervoer</b>			
0.10 Mutaties reserves	2.384	449.659	-447.275
2.1 Verkeer en vervoer	6.871.050	5.938.169	932.881
2.2 Parkeren	1.688.621	1.610.935	77.686
2.5 Openbaar vervoer	70.335	53.366	16.969
Totaal programma 2 Verkeer en vervoer	8.632.390	8.052.129	580.261
<b>Programma 3 Economie en toerisme</b>			
0.10 Mutaties reserves	408.496	195.583	212.913
3.1 Economische ontwikkeling	1.429.289	1.316.925	112.364
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-239.759	-86.045	-153.714
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-90.220	-82.872	-7.348
3.4 Economische promotie	380.379	502.644	-122.265
Totaal programma 3 Economie en toerisme	1.888.185	1.846.235	41.950

Omschrijving taakveld	Begroot incl. wijzigingen 2023	Werkelijk 2023	Saldo 2023
<b>Programma 4 Onderwijs</b>			
0.10 Mutaties reserves	-438.135	-438.134	-1
4.1 Openbaar basisonderwijs	0	0	0
4.2 Onderwijshuisvesting	3.024.028	2.775.390	248.638
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	2.026.824	1.922.883	103.941
Totaal programma 4 Onderwijs	4.612.717	4.260.138	352.579
<b>Programma 5 Sport, cultuur, recreatie en natuur</b>			
0.10 Mutaties reserves	-81.041	21.722	-102.763
5.1 Sportbeleid en activering	732.132	632.537	99.595
5.2 Sportaccommodaties	3.309.219	2.697.242	611.977
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	2.817.780	2.741.015	76.765
5.4 Musea	575.865	558.695	17.170
5.5 Cultureel erfgoed	98.871	76.932	21.939
5.6 Media	1.547.564	1.552.972	-5.408
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	8.421.472	7.742.648	678.824
Totaal programma 5 Sport, cultuur, recreatie en natuur	17.421.862	16.023.762	1.398.100
<b>Programma 6 Sociaal Domein</b>			
0.10 Mutaties reserves	-1.547.501	-1.543.056	-4.445
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	8.083.996	6.662.510	1.421.486
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	5.032.838	4.784.991	247.847
6.3 Inkomensregelingen	6.104.203	4.674.731	1.429.472
6.4 WSW en beschut werk	9.860.482	9.846.157	14.325

Omschrijving taakveld	Begroot incl. wijzigingen 2023	Werkelijk 2023	Saldo 2023
6.5 Arbeidsparticipatie	1.944.848	1.628.936	315.912
6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	1.571.016	1.691.511	-120.495
6.71a Huishoudelijke hulp (Wmo)	5.142.328	5.180.235	-37.907
6.71b Begeleiding (Wmo)	4.834.324	5.589.943	-755.619
6.71c Dagbesteding (Wmo)	1.666.768	1.542.955	123.813
6.71d Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	1.870.251	1.862.993	7.258
6.72a Jeugdhulp begeleiding	1.401.250	2.698.636	-1.297.386
6.72b Jeugdhulp behandeling	1.401.247	641.122	760.125
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	1.405.122	1.204.778	200.344
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	2.612.328	2.366.500	245.828
6.73a Pleegzorg	1.401.247	843.770	557.477
6.73b Gezinsgericht	1.401.247	735.076	666.171
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	1.643.912	1.903.931	-260.019
6.74a Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	1.407.085	3.989.931	-2.582.846
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	2.199.886	1.535.214	664.672
6.74c Gesloten plaatsing	547.777	405.393	142.384
6.81a Beschermd wonen (Wmo)	-216.160	-256.411	40.251
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	37.617	23.868	13.749
6.82a Jeugdbescherming	606.925	1.108.326	-501.401
6.82b Jeugdreclassering	378.427	103.550	274.877
<b>Totaal programma 6 Sociaal Domein</b>	<b>60.791.463</b>	<b>59.225.590</b>	<b>1.565.873</b>



Omschrijving taakveld	Begroot incl. wijzigingen 2023	Werkelijk 2023	Saldo 2023
<b>Programma 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid</b>			
0.10 Mutaties reserves	-512.602	-316.583	-196.019
7.1 Volksgezondheid	2.438.487	2.380.765	57.722
7.2 Riolering	-529.361	-494.733	-34.628
7.3 Afval	-296.037	-526.684	230.647
7.4 Milieubeheer	4.128.205	3.916.845	211.360
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	74.436	75.176	-740
Totaal programma 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	5.303.128	5.034.785	268.343
<b>Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing</b>			
0.10 Mutaties reserves	-208.910	769.540	-978.450
8.1 Ruimte en leefomgeving	3.406.461	3.267.885	138.576
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	391.125	-349.676	740.801
8.3 Wonen en bouwen	1.111.000	738.770	372.230
Totaal programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	4.699.676	4.426.519	273.157
<b>Programma 9 Bestuur en dienstverlening</b>			
0.10 Mutaties reserves	-344.750	-343.400	-1.350
0.1 Bestuur	3.744.057	3.488.444	255.613
0.2 Burgerzaken	1.063.326	981.231	82.095
Totaal programma 9 Bestuur en dienstverlening	4.462.633	4.126.275	336.358

Omschrijving taakveld	Begroot incl. wijzigingen 2023	Werkelijk 2023	Saldo 2023
<b>Programma 10 Bedrijfsvoering en inkomsten</b>			
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-223.373	-320.035	96.662
0.4 Overhead	23.236.637	22.184.897	1.051.740
0.5 Treasury	80.109	123.874	-43.765
0.61 OZB woningen	-6.384.687	-6.259.091	-125.596
0.62 OZB niet-woningen	-6.869.073	-7.132.511	263.438
0.63 Parkeerbelasting	-2.097.714	-2.287.249	189.535
0.64 Belastingen overig	-190.359	37.290	-227.649
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-116.819.403	-120.294.390	3.474.987
0.8 Overige baten en lasten	-1.614.313	-3.167.053	1.552.740
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	1.300.000	155.195	1.144.805
0.10 Mutaties reserves	-4.233.733	-3.010.035	-1.223.698
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	-171.062	0	-171.062
<b>Totaal programma 10 Bedrijfsvoering en inkomsten</b>	<b>-113.986.971</b>	<b>-119.969.108</b>	<b>5.982.137</b>
<b>Totaal generaal</b>	<b>0</b>	<b>-11.443.855</b>	<b>11.443.855</b>

# De balans met toelichting

Een balans is een overzicht van bezittingen, schulden en eigen vermogen op een bepaald moment. Anders gezegd: op de balans staat wat je hebt (activa, de linkerzijde van de balans) en hoe je die bezittingen gefinancierd hebt (passiva, de rechterzijde van de balans, met eigen vermogen of bijvoorbeeld met leningen, vreemd vermogen).

- [Balans met toelichting](#) (PDF, 277.2 kB)

Balans per 31 december 2023 (x € 1.000)

Activa	Ultimo 2023	Ultimo 2022
<b>Vaste activa</b>		
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	132	97
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	372	441
<b>Totaal immateriële vaste activa</b>	<b>504</b>	<b>538</b>
Investerings met een economisch nut	133.141	133.649
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	21.400	21.923
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	35.711	32.440
<b>Totaal materiële vaste activa</b>	<b>190.252</b>	<b>188.012</b>
Kapitaalverstrekkingen aan:		
- deelnemingen	118	118
- overige verbonden partijen	26	26
Leningen aan:		
- woningbouwcorporaties	1.124	2.975
- overige verbonden partijen	105	119
Overige langlopende leningen	2.567	2.973
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	159	478
<b>Totaal financiële vaste activa</b>	<b>4.098</b>	<b>6.688</b>
<b>Totaal vaste activa</b>	<b>194.853</b>	<b>195.238</b>

Passiva	Ultimo 2023	Ultimo 2022
<b>Vaste passiva</b>		
Reserves:		
Algemene reserves	71.643	62.752
Bestemmingsreserves	42.312	39.915
Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	11.444	15.537
<b>Totaal eigen vermogen</b>	<b>125.399</b>	<b>118.204</b>
<b>Totaal voorzieningen</b>	<b>34.209</b>	<b>35.458</b>
Onderhandse leningen van:		
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	67.587	74.290
<b>Totaal vaste schulden</b>	<b>67.587</b>	<b>74.290</b>
<b>Totaal vaste passiva</b>	<b>227.196</b>	<b>227.952</b>

Vlottende activa		
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	21.570	30.718
<b>Totaal voorraden</b>	<b>21.570</b>	<b>30.718</b>
Vorderingen op openbare lichamen	12.198	17.510
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	13.707	0
Overige vorderingen	7.345	7.657
<b>Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</b>	<b>33.250</b>	<b>25.167</b>
Kassaldi	9	9
Banksaldi	2.560	34
<b>Totaal liquide middelen</b>	<b>2.568</b>	<b>43</b>
De voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, nog te ontvangen van:		
- het Rijk	588	2.500
- overige Nederlandse overheidslichamen	0	44
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	6.315	4.921
<b>Totaal overlopende activa</b>	<b>6.903</b>	<b>7.464</b>
<b>Totaal vlottende activa</b>	<b>64.291</b>	<b>63.393</b>
<b>Totaal activa</b>	<b>259.144</b>	<b>258.631</b>

Bedrag waarvan het recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 bestaat	2.281	121
---	-------	-----

Vlottende passiva		
Banksaldi	0	3.805
Overige schulden	7.519	9.171
<b>Totaal netto-vlottende schulden</b>	<b>7.519</b>	<b>12.976</b>
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	12.160	13.520
De voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, ontvangen van:		
- het Rijk	5.968	3.201
- overige Nederlandse overheidslichamen	2.658	219
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	3.644	762
<b>Totaal overlopende passiva</b>	<b>24.429</b>	<b>17.702</b>
<b>Totaal vlottende passiva</b>	<b>31.948</b>	<b>30.678</b>
<b>Totaal passiva</b>	<b>259.144</b>	<b>258.631</b>

Totaalbedrag waartoe aan natuurlijke en rechtspersonen borgstellingen of garantstellingen zijn verstrekt	252.032	221.801
--	---------	---------

**Toelichting balans per 31 december 2023 (x € 1,-)**
**Immateriële vaste activa**

Specificatie immateriële vaste activa	Ultimo 2023	Utimo 2022
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief I	131.712	96.765
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	371.924	441.281
<b>Totaal</b>	<b>503.636</b>	<b>538.046</b>

I Het activeren van voorbereidingskosten voor grondexploitaties als kosten van onderzoek en ontwikkeling onder de immateriële vaste activa is toegestaan conform de notitie grondexploitaties 2023 van de Commissie BBV. De kosten mogen maximaal 5 jaar geactiveerd blijven staan onder de immateriële vaste activa. Na maximaal 5 jaar moeten de kosten hebben geleid tot een actieve grondexploitatie danwel worden afgeboekt t.l.v. het jaarresultaat.

Toelichting kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief							
Locatie	Boekwaarde ultimo 2022	Uitgaven/ investeringen	Inkomsten	Winst-nemingen/ afsluiten complexen	Mutatie expl. nadelen (voorziening)	Mutatie herwaardering (voorziening)	Boekwaarde ultimo 2023
Repelakker III	40.847						40.847
Schutsboomstraat	16.984	412					17.396
Vluchtoordweg	18.935	54.535					73.470
Voederheil III	20.000	-20.000					0
<b>Totaal</b>	<b>96.765</b>	<b>34.947</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>131.712</b>

De boekwaarde van Voederheil III is ingebracht in de grondexploitatie.

Toelichting bijdrage aan activa in eigendom van derden							
	Ultimo 2022	Investerings	Des- investerings	Bijdrage derden	Afschrijvingen	Her- waarderingen	Ultimo 2023
Theater Markant Trekkenwand 2003	312.440				64.639		247.801
Instandhouding sportaccommodaties 2009	28.841				2.219		26.622
Cameratoezicht bedrijventerreinen 2022	100.000				2.500		97.500
<b>Totaal</b>	<b>441.281</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>69.358</b>	<b>0</b>	<b>371.924</b>

### Materiele vaste activa

	Ultimo 2023	Utimo 2022
Investerings met een economisch nut		
Gronden en terreinen	26.146.104	25.835.519
Bedrijfsgebouwen	56.092.527	56.792.823
Grond, weg en waterbouwkundige werken	5.906.723	5.550.335
Vervoermiddelen	686.912	793.462
Machines, apparaten en installaties	1.992.652	2.043.578
Woonruimten	631.200	631.200
Overige materiële vaste activa	41.684.725	42.001.908
<b>Subtotaal</b>	<b>133.140.845</b>	<b>133.648.824</b>

	Ultimo 2023	Utimo 2022
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven		
Gronden en terreinen	736.014	736.014
Bedrijfsgebouwen	659.530	707.488
Grond, weg en waterbouwkundige werken	17.623.498	18.173.260
Vervoermiddelen	41.148	0
Machines, apparaten en installaties	6.389	7.302
Overige materiële vaste activa	2.333.123	2.299.246
<b>Subtotaal</b>	<b>21.399.702</b>	<b>21.923.310</b>
Investerings in de openbare ruimte met een aanschappelijk nut (voor 01-01-2017) II		
Gronden en terreinen	342.045	342.045
Grond, weg en waterbouwkundige werken	8.787.704	8.720.961
Machines, apparaten en installaties	109.051	114.367
Overige materiële vaste activa	600.109	1.049.881
<b>Subtotaal</b>	<b>9.838.908</b>	<b>10.227.254</b>
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut (vanaf 01-01-2017) II		
Gronden en terreinen	80.000	40.000
Bedrijfsgebouwen	1.118.747	0
Grond, weg en waterbouwkundige werken	24.096.739	21.020.942
Machines, apparaten en installaties	73.686	85.170
Vervoermiddelen	90.501	106.166
Overige materiële vaste activa	412.454	960.467
<b>Subtotaal</b>	<b>25.872.127</b>	<b>22.212.745</b>
<b>Totaal</b>	<b>190.251.582</b>	<b>188.012.133</b>



De afschrijvingslasten over de totale boekwaarde van 190,7 miljoen per eind 2023 wordt voor 22 miljoen gedekt uit 19 bestemmingsreserves dekking kapitaallasten (zie eigen vermogen).

De methode van activeren en afschrijven en de diverse afschrijvingstermijnen is opgenomen in de waarderingsgrondslagen behorende bij deze toelichting op de balans.

II Vanaf 1 januari 2017 is de keuzemogelijkheid ten aanzien van het wel of niet activeren van investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut vervallen.

Vanaf 1 januari 2017 dienen alle investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut geactiveerd te worden en over de gebruiksduur te worden afgeschreven.

In deze toelichting op de balans zijn de investeringen die gestart zijn vanaf 2017 afzonderlijk gepresenteerd.

### Materiële vaste activa - investeringen met een economisch nut

Verloop boekwaarden investeringen met een economisch nut									
	Ultimo 2022	Herclassificatie	Overbrengen boekwaarde naar voorraden	Investeringen	Des-investeringen	Bijdrage derden	Afschrijvingen	Af-waarderingen	Ultimo 2023
Gronden en terreinen	25.835.519		-460.000	858.531	-7.693	95.638			26.146.104
Bedrijfsgebouwen	56.792.823			1.131.577		24.433	1.807.439		56.092.527
Grond, weg en waterbouwkundige werken	5.550.335	528.488		163.837		18.863	317.074		5.906.723
Vervoermiddelen	793.462			39.112			145.661		686.912
Machines, apparaten en installaties	2.043.578	9.057		474.849			534.831		1.992.652
Woonruimten	631.200								631.200
Overige materiële vaste activa	42.001.908	-1.073.729		2.992.849		75.919	2.160.385		41.684.725
<b>Totaal</b>	<b>133.648.824</b>	<b>-536.184</b>	<b>-460.000</b>	<b>5.660.755</b>	<b>-7.693</b>	<b>214.852</b>	<b>4.965.391</b>	<b>0</b>	<b>133.140.845</b>

In de programmarekening 2022 zijn enkele activanummers onder een onjuiste activasoort opgenomen. Via de kolom herclassificatie wordt dit inzichtelijk gemaakt.

Binnen het totaal van de materiële vaste activa is het een budgettaire neutrale correctie.

Specificatie gronden en terreinen							
	Ultimo 2022	Overbrengen boekwaarde naar voorraden	Uitgaven/ investeringen	Des- investeringen	Bijdrage derden	Mutatie (her- waardering) voorziening	Ultimo 2023
Gronden en terreinen algemene dienst	19.147.415		11.009		79		19.158.345
Locatie Kortestraat	803.934						803.934
Herontwikkeling Leeuweriksweg	460.000	-460.000					0
Vluchtoordweg (Loopkant/Liessent)	1.640.000						1.640.000
Locatie Steunpunt/Kwekerij Hoeven	43.262						43.262
Locatie Wilgenstraat Volkel	0		781.186			21.186	760.000
Huren en Pachten	261.000		6.163		6.557	-394	261.000
Erfpachten GB	3.418.909		60.173	-28.484	89.002		3.418.564
Ruilgronden	61.000						61.000
<b>Totaal</b>	<b>25.835.519</b>	<b>-460.000</b>	<b>858.531</b>	<b>-28.484</b>	<b>95.638</b>	<b>20.791</b>	<b>26.146.104</b>

## Vorzieningen

Voorziening herwaardering: Deze voorziening dekt het verschil af tussen de huidige boekwaarde en de marktwaarde van percelen die bij de gemeente op de balans staan, voor het geval dat de geplande bebouwing op deze locaties of andere beoogde bestemmingen niet doorgaan of als sprake is van waardedaling.

Een specificatie van deze voorziening herwaardering is hieronder opgenomen.

Specificatie Voorziening Herwaardering			
	Saldo ultimo 2022	Mutatie	Saldo ultimo 2023
Vluchtoordweg (Loopkant/Liessent)	1.553.341	0	1.553.341
Locatie Wilgenstraat	0	21.186	21.186
Huren en Pachten	81.584	-394	81.190
Ruilgronden	21.820	0	21.820
<b>Totaal</b>	<b>1.656.745</b>	<b>20.791</b>	<b>1.677.536</b>

Specificatie mutaties van materiële vaste activa met een economisch nut (exclusief gronden en terreinen)			
	Investerings	Des- investerings	Bijdragen derden
Achilles Reek beregeningsinstallatie sportveld	74.996		13.124
Aventurijn en klimboom nieuwbouw	1.961.610		
Aventurijn sloopkosten	91.357		
Bibliotheek/kunst&co renovatie gevels	115.913		
Dorpshuis Zeeland	-209.348		3.261
ICT Glasvezelkabel	72.458		
ICT Smartphones	186.774		
ICT laptops/dockingstations/toetsenborden	163.603		
IKC west commerciële kindfunctie	300.476		
IKC west bewegingsonderwijs	661.820		

Specificatie mutaties van materiële vaste activa met een economisch nut (exclusief gronden en terreinen)			
	Investerings	Des- investerings	Bijdragen derden
Gemeentehuis verbouwing	51.047		
Gemeentehuis inrichting	232.660		
Gemeentehuis koppelen klimaatinstallatie	172.044		
MFA sport en spel Reek gebouw	193.931		9.196
Opvanglocaties Oekraïne keukens	75.343		75.343
Petruskerk aanlichten	60.383		
Udensedreef herstel scheurvorming	80.868		3.988
Wijk-/gemeentelijke accommodaties LED verlichting	104.276		
Overige (< € 50.000 per investering)	412.013		14.302
<b>Totaal</b>	<b>4.802.224</b>	<b>0</b>	<b>119.214</b>

De negatieve vermeerdering bij Dorpshuis Zeeland wordt veroorzaakt door een btw teruggave over uitgaven in voorgaande jaren.

### Materiële vaste activa - Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Verloop boekwaarden investeringen met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven								
	Ultimo 2022	Herclassificatie	Investerings	Des- investerings	Bijdrage derden	Afschrijvingen	Af- waarderingen	Ultimo 2023
Gronden en terreinen	736.014							736.014
Bedrijfsgebouwen	707.488					47.957		659.530
Grond, weg en waterbouwkundige werken	18.173.260		909.921	903.050		556.634		17.623.498
Vervoermiddelen	0		41.148					41.148
Machines, apparaten en installaties	7.302					913		6.389
Overige materiële vaste activa	2.299.246	11.444	127.065			104.632		2.333.123
<b>Totaal</b>	<b>21.923.310</b>	<b>11.444</b>	<b>1.078.134</b>	<b>903.050</b>	<b>0</b>	<b>710.136</b>	<b>0</b>	<b>21.399.702</b>

In de programmarekening 2022 zijn enkele activanummers onder een onjuiste activasoort opgenomen. Via de kolom herclassificatie wordt dit inzichtelijk gemaakt.

Binnen het totaal van de materiële vaste activa is het een budgettaire neutrale correctie.

Specificatie mutaties van materiële vaste activa met economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven				
	Investeringen	Des- investeringen	Bijdrage derden	
2 overstorten verleggen	1.446	78.756		
Gemalen en randvoorzieningen installaties	127.065			
Groen- en infiltratievoorzieningen	51.442	100.000		
Gruunsel voorbereidingskrediet hemelwaterafvoer	59.074			
Maatregelen riolering 2018	120.995			
Maatregelen riolering 2019	9.371	400.716		
Morel en vijfhuizerweg riolering	592.456	309.772		
Overige (< € 50.000 per investering)	116.284	13.805		
<b>Totaal</b>	<b>1.078.134</b>	<b>903.050</b>		<b>0</b>

### Materiële vaste activa - Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Verloop boekwaarden investeringen met een maatschappelijk nut (gestart voor 01-01-2017)								
	Ultimo 2022	Herclassificatie	Investeringen	Des- investeringen	Bijdrage derden	Afschrijvingen	Af- waarderingen	Ultimo 2023
Gronden en terreinen	342.045							342.045
Grond, weg en waterbouwkundige werken	8.720.961	412.196	120.288		130.207	335.535		8.787.704
Machines, apparaten en installaties	114.367					5.316		109.051
Overige materiële vaste activa	1.049.881	-412.196				37.576		600.109
<b>Totaal</b>	<b>10.227.254</b>	<b>0</b>	<b>120.288</b>	<b>0</b>	<b>130.207</b>	<b>378.427</b>	<b>0</b>	<b>9.838.908</b>

In de programmarekening 2022 zijn enkele activanummers onder een onjuiste activasoort opgenomen. Via de kolom herclassificatie wordt dit inzichtelijk gemaakt. Binnen het totaal van de materiële vaste activa is het een budgettaire neutrale correctie.

Specificatie mutaties van materiële vaste activa met een maatschappelijk nut (gestart voor 01-01-2017)			
	Investeringen	Des- investeringen	Bijdrage derden
Verlengde Noordlaan	120.288		130.207
Overige (< € 50.000 per investering)	0		0
<b>Totaal</b>	<b>120.288</b>	<b>0</b>	<b>130.207</b>

Verloop boekwaarden investeringen met een maatschappelijk nut (gestart vanaf 01-01-2017)								
	Ultimo 2022	Herclassificatie	Investeringen	Des- investeringen	Bijdrage derden	Afschrijvingen	Af- waarderingen	Ultimo 2023
Gronden en terreinen	40.000		40.000					80.000
Bedrijfsgebouwen	0	1.041.963	90.429			13.645		1.118.747
Grond, weg en waterbouwkundige werken	21.020.942	11.264	3.742.709		176.447	501.729		24.096.739
Machines, apparaten en installaties	85.170					11.484		73.686
Vervoermiddelen	106.166					15.665		90.501
Overige materiële vaste activa	960.467	-528.488				19.525		412.454
<b>Totaal</b>	<b>22.212.745</b>	<b>524.740</b>	<b>3.873.138</b>	<b>0</b>	<b>176.447</b>	<b>562.048</b>	<b>0</b>	<b>25.872.127</b>

In de programmarekening 2022 zijn enkele activanummers onder een onjuiste activasoort opgenomen. Via de kolom herclassificatie wordt dit inzichtelijk gemaakt.

Binnen het totaal van de materiële vaste activa is het een budgettairneutrale correctie.

Specificatie mutaties van materiële vaste activa met een maatschappelijk nut (gestart vanaf 01-01-2017)			
	Investerings	Des- investerings	Bijdrage derden
Corridor vervangen brug	98.447		
Dorpsontwikkelingsplan Reek	186.440		
Gemeentelijke gebouwen groene daken	66.964		
GVVP projecten voetgangers	65.551		
GVVP projecten snelfietsroute de Corridor	35.216		-95.927
Investering element en asfaltverharding 2022	66.297		
Recreatieve voorzieningen vervanging	113.995		
Rehabilitatie Boekesdijk-Maasstraat	60.340		
Rehabilitatie Cimbaallaan-Orgellaan	357.358		
Rehabilitatie Oude Maasstraat	208.661		
Rehabilitatie Vijfhuizerweg/Morel	-120.481		
Rehabilitatie Violierstraat	193.157		165.274
Sportvelden verlichting verleden	72.507		12.689
Vervanging armaturen	1.267.336		
Vervanging masten	59.547		
VV Volkel renovatie kunstgras hoofdveld	359.787		62.963
Overige (<€ 50.000 per investering)	782.017		31.449
<b>Totaal</b>	<b>3.873.138</b>	<b>0</b>	<b>176.447</b>

De negatieve vermeerdering bij Rehabilitatie Vijfhuizerweg/Morel betreft een correctie van kosten in voorgaande jaren naar het krediet m.b.t. riolering Vijfhuizerweg.

De negatieve bijdrage derden bij snelfietsroute de Corridor betreft een terugbetaling van een subsidie, omdat de daadwerkelijke kosten op dit krediet lager zijn uitgevallen dan begroot.

## Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2023 wordt in het hierna opgenomen overzicht weergegeven:

	Ultimo 2022	Investerings	Des- investerings	Aflossingen	Afschrijvingen	Her- waarderingen	Ultimo 2023
Kapitaalverstrekkingen aan:							
- deelnemingen	117.829						117.829
- overige verbonden partijen	25.555						25.555
Leningen aan:							
- woningbouwcorporaties III	2.974.906			1.851.113			1.123.793
- overige verbonden partijen III	118.744			13.820			104.924
Overige langlopende leningen	2.973.158			406.411			2.566.747
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	477.763			318.509			159.254
<b>Totaal</b>	<b>6.687.954</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>2.589.852</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>4.098.101</b>

III Voor een specificatie van de leningen aan woningbouwcorporaties en overige verbonden partijen wordt verwezen naar bijlage 'Staat van verstrekte geldleningen'.

Overige langlopende leningen: betreft met name de verstrekte startersleningen via het Stimuleringsfonds Volkshuivering (SVN).

Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer: De vermindering van € 318.509 betreft periodieke aflossing van huurkoop.



Specificatie kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen		
	Ultimo 2023	Ultimo 2022
Aandelen Bank Nederlandse Gemeenten	112.554	112.554
Aandelen Brabant Water	5.175	5.175
Aandeel Gasnetwerk Oost-Brabant (vh Obragas)	100	100
Aandelenkapitaal gestort Theater Markant NV	0	0
<b>Totaal</b>	<b>117.829</b>	<b>117.829</b>

#### Theater Markant NV

Het betreft hier een 100% deelname. De gemeente Maashorst is enig aandeelhouder en oefent dus via de algemene aandeelhoudersvergadering de volledige zeggenschap uit betreffende het Theater Markant NV. In 1996 is met een bedrag van € 181.512 ( FI 400.000) het maatschappelijk kapitaal volgestort tot 100% € 226.890 (FI 500.000).

Aangezien het eigen vermogen voor Theater Markant NV momenteel licht negatief is, is een voorziening ingesteld ter hoogte van de waarde van het oorspronkelijke aandelenkapitaal ad. € 226.890.

#### Toelichting vlottende activa

##### Voorraden

Voorraad gronden zijn opgenomen in het Grondbedrijf volgens onderstaande specificatie:

Voorraden	Ultimo 2023	Ultimo 2022
Voorraad - Bouwgronden in exploitatie	21.569.563	30.717.861
<b>Totaal</b>	<b>21.569.563</b>	<b>30.717.861</b>

**Specificatie voorraden**

De waardering van de gronden in betreft de beste inschatting omgeven door de nodige risico's, aannames en veronderstellingen die periodiek ((2-)jaarlijks) zullen worden herzien. Deze periodieke herziening kan - mede gezien de huidige onzekere marktomstandigheden - leiden tot een aangepaste waardering van de gronden en de hiermee samenhangende voorziening voor negatieve grondexploitaties en voorziening herwaardering. Het college is van mening dat op basis van de huidige informatie en inzichten de beste schatting is gemaakt voor de waardering van de gronden. De risico's zijn nader toegelicht in de paragraaf Grondbeleid en de paragraaf Weerstandsvermogen in het jaarverslag.

Specificatie voorraad - bouwgronden in exploitatie									
	Boekwaarde 31-12-2022	Voorziening 2022	Balanswaarde 31-12-2022	Ver- meerderingen	Ver- minderingen	Winstuitname	Boekwaarde 31-12-2023	Voorziening verlieslatend complex	Balanswaarde 31-12-2023
De Ruiter	7.934.553		7.934.553	509.188	10.719.167	233.674	-2.041.752		-2.041.752
Hoenderbos/Velmolen	149.946		149.946	48.962	2.297.969	894.584	-1.204.477		-1.204.477
Uden-Noord 1	12.664.059	8.891.396	3.772.663	510.311	392.397		12.781.973	9.338.150	3.443.823
Eikenheuvel	8.010.663		8.010.663	353.271	17.549		8.346.384	28.782	8.317.602
Velmolen-Oost	-622.916		-622.916	100.592	3.994	-128.649	-654.967		-654.967
Uden-Noord 2	3.142.572	1.848.520	1.294.052	88.664	0		3.231.236	1.958.143	1.273.093
Hoogveld Zuid	10.000.276		10.000.276	377.930	0		10.378.207		10.378.207
Hoevenseweg	158.346		158.346	5.271	0	-585	163.032		163.032
Leeuweriksweg	515.638		515.638	615.408	56.420		1.074.627		1.074.627
Reek-Zuid	6.264.251	4.509.602	1.754.649	182.048	0		6.446.299	4.692.950	1.753.349
Bedrijventerrein Voederheil	-1.420.350		-1.420.350	1.393.297	336.135	99.862	-263.326		-263.326
Repelakker II	-222.643		-222.643	63.943	0	30.866	-127.834		-127.834
Kerkstraat Oost	517.651	822.163	-304.512	461.601	652.040	0	327.212	869.025	-541.813
Akkerwinde Schaijk	-257.435	45.071	-302.506	228.816	0	28.619	0		0
<b>Totaal</b>	<b>46.834.612</b>	<b>16.116.752</b>	<b>30.717.860</b>	<b>4.939.302</b>	<b>14.475.672</b>	<b>1.158.371</b>	<b>38.456.613</b>	<b>16.887.050</b>	<b>21.569.563</b>

Bij de grondexploitatie Leeuweriksweg is de boekwaarde (€ 460.000) van de eerder aangekochte grond ingebracht, zie ook materiele vaste activa. In de totale uitgaven van € 4.939.302 is € 824.289 (met renteopbrengst gesaldeerd) aan geactiveerde rente opgenomen.

Conform raadsbesluit van 15 december 2016 van de voormalige gemeente Uden worden in de grondexploitaties die winstgevend zijn een storting in bestemmingsreserves bovenwijkse voorzieningen opgenomen van € 14,90 per m2 uitgeefbaar terrein ten laste van de grondexploitatie. De raad heeft hiertoe besloten om gelden ter beschikking te hebben voor de realisering van bovenwijkse voorzieningen die mede noodzakelijk zijn vanwege de toename van het aantal inwoners en de daarbij gewenste (infrastructurele)voorzieningen. Deze bijdrage wordt alleen gestort wanneer er ruimte is voor tussentijdse winstneming en wordt als zodanig verwerkt. Voor de bestedingen vanuit deze bestemmingsreserves vindt jaarlijks een prioritering plaats die meelopen in het bestedings- en dekkingsplan van de jaarlijkse begroting. In het geval een grondexploitatie verliesgevend is wordt afgezien van storting in bestemmingsreserves.

Methodiek winstnemingen: Op grond van een aanvullende notitie van de commissie BBV uit 2019 met betrekking van winstneming grondexploitaties is nadere invulling gegeven aan de tussentijdse winstneming volgens de percentage of completion (POC). Er moet specifiek rekening gehouden worden met de stand van de gerealiseerde uitgaven en inkomsten ten opzichte van de totale uitgaven en inkomsten. Hierdoor wordt eerder tot winstneming overgegaan dan voorheen. De nieuwe methode leidt overigens niet tot een hogere winstneming, alleen tot een eerdere winstneming.

De winstneming over 2023 bedraagt nominaal € 1.158.371,- inclusief door te storten fondsbijdrage.

Specificatie Voorziening exploitatienadelen					
	Saldo ultimo 2022	Saldo na overbrengen complexen	Mutatie	Saldo ultimo 2023	
Uden-Noord 1	8.891.396	8.891.396	446.754	9.338.150	
Uden-Noord 2	1.848.520	1.848.520	109.623	1.958.143	
Reek Zuid	4.509.602	4.509.602	183.348	4.692.950	
Eikenheuvel			28.782	28.782	
Kerkstraat Oost	822.163	822.163	46.862	869.025	
Akkerwinde Schaijk	45.071	45.071	-45.071	0	
<b>Totaal</b>	<b>16.116.752</b>	<b>16.116.752</b>	<b>770.298</b>	<b>16.887.050</b>	

Voorziening exploitatienadelen: Op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is het verplicht een voorziening te treffen voor verliesgevende exploitaties. Dit moet op basis van de Netto-Contante-Waarde-methode of op Eindwaarde-methode. Gemeente Maashorst hanteert hiervoor de Netto-Contante-Waarde-methode. Hiervoor wordt (indien mogelijk ten laste van de Algemene Reserve Grondbedrijf) een afzonderlijke voorziening getroffen voor voorzienbare / nagenoeg zekere exploitatienadelen.

Bouwgronden in exploitatie - doorkijk naar de toekomst					
	Balanswaarde 31-12-2023	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Geraamd resultaat (nominale waarde)	Geraamd resultaat (contante waarde)
De Ruiter	-2.041.752	7.727.979	6.138.205	-685.653	-651.232
Hoenderbos/Velmolen	-1.204.477	845.992	46.245	-16.135.314	-16.111.970
Uden-Noord 1	3.443.823	5.626.418	8.098.320	10.310.072	9.338.150
Eikenheuvel	8.317.602	17.660.378	25.974.348	32.414	28.782
Velmolen-Oost	-654.967	552.443	127.890	-11.766.944	-11.762.247
Uden-Noord 2	1.273.093	717.837	1.787.125	2.161.948	1.958.143
Hoogveld Zuid	10.378.207	4.524.365	18.214.272	-3.311.702	-3.059.500
Hoeveneseweg	163.032	74.211	410.030	-187.202	-180.492
Leeuweriksweg	1.074.627	1.466.804	3.267.794	-726.363	-657.889
Reek-Zuid	1.753.349	1.395.098	2.761.596	5.079.801	4.692.950
Bedrijventerrein Voederheil	-263.326	3.621.163	4.846.451	-2.729.139	-2.588.807
Repelakker II	-127.834	228.530	141.321	-1.420.531	-1.419.734
Kerkstraat Oost	-541.813	1.208.904	631.982	904.134	869.025
<b>Totaal</b>	<b>21.569.563</b>	<b>45.650.122</b>	<b>72.445.579</b>	<b>-18.474.479</b>	<b>-19.544.821</b>

- = positief resultaat, + = negatief resultaat

Het geraamde eindresultaat per complex wordt als volgt berekend:

Boekwaarde ultimo 2023 (exclusief voorziening exploitatienadeel) +/- nog te maken kosten -/- nog te realiseren opbrengsten

#### Toelichting gehanteerde uitgangspunten

De in de grondexploitaties te gebruiken parameters bepalen we zorgvuldig en hebben grote invloed op het resultaat. De te hanteren disconteringsvoet is conform de BBV regelgeving gelijk gesteld aan het meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank (ECB), te weten 2%. De rente in de grondexploitaties is momenteel gebaseerd op het gemiddelde rentepercentage over het vreemd vermogen, meerjarig 1,76%. Bij het bepalen van de te hanteren parameters voor kosten- en opbrengstenstijging maken we gebruik van de Outlook grondexploitaties 2024 van Metafoor Ruimtelijke Ontwikkeling. Deze Outlook is gebaseerd op de jaarcijfers en prognoses van een aantal toonaangevende instanties zoals ABN AMRO, BDB, CBRE, CBS, DNB, ING, NVM en Rabobank. Met behulp van deze cijfers wordt een zo goed mogelijke inschatting gemaakt van de ontwikkeling van de parameters voor kosten en opbrengsten.

Het voorgaande leidt tot de volgende in de grondexploitatie te hanteren parameters. Op projectniveau kan van deze parameters worden afgeweken als daar aanleiding voor is. In enkele projecten is daarvan sprake.

Dit is bijvoorbeeld het geval als er een koopovereenkomst voor de verkoop van grond gesloten is. Er is dan doorgaans geen sprake meer van een standaard opbrengstenstijgingspercentage, maar van een specifieke contractuele bepaling in de overeenkomst.

Parameters	2024	2025	2026	2027>
Disconteringsvoet	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%
Kostenstijging	3,00%	2,00%	2,00%	2,00%
Opbrengstenstijging wonen	1,50%	2,00%	2,00%	2,00%
Opbrengstenstijging bedrijven	1,00%	1,00%	1,00%	2,00%
Rente	1,76%	1,76%	1,76%	1,76%

#### Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	Boekwaarde ultimo 2023	Voorziening dubieuze debiteuren	Balanswaarde ultimo 2023	Balanswaarde ultimo 2022
Vorderingen op openbare lichamen	12.228.243	30.673	12.197.570	17.510.483
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	13.707.243	0	13.707.243	0
Overige vorderingen	8.556.015	1.210.806	7.345.208	7.656.989
<b>Totaal</b>	<b>34.491.501</b>	<b>1.241.479</b>	<b>33.250.021</b>	<b>25.167.472</b>

**Liquide middelen**

Liquide middelen	Ultimo 2023	Ultimo 2022
Kas	8.576	8.897
Rabobank	49.140	34.080
Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) IV	2.510.459	0
<b>Totaal liquide middelen</b>	<b>2.568.174</b>	<b>42.977</b>

IV Het rekening-courantsaldo bij de BNG was per ultimo 2022 € 3.804.608 negatief en is derhalve onder de overlopende passiva verantwoord.

Met de BNG Bank hebben we een financieringsovereenkomst met daarin opgenomen een kredietlimiet op de rekening-courant van € 13.000.000.

**Schatkistbankieren**

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar 2023					
(1)	Drempelbedrag	3.470			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dag-basis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	185	494	1.378	1.613
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	3.285	2.976	2.092	1.857
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)		
(1) Berekening drempelbedrag		
Verslagjaar 2023		
(4a)	Begrotings- totaal verslagjaar	173.513
(4b)	Het deel van het begrotings- totaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	173.513
(4c)	Het deel van het begrotings- totaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van € 1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotings- totaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.	Drempelbedrag	3.470

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	16.664	44.938	126.734	148.379
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	185	494	1.378	1.613

Het drempelbedrag is derhalve niet overschreden. Voor een uitgebreidere toelichting wordt verwezen naar de financieringsparagraaf.



## Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

Specificatie overlopende activa	Ultimo 2023	Ultimo 2022
De voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, nog te ontvangen van:		
- het Rijk	588.144	2.499.628
- overige Nederlandse overheidslichamen	0	43.706
Overige nog te ontvangen bedragen	3.250.828	2.133.339
Vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	3.063.806	2.787.654
<b>Totaal</b>	<b>6.902.778</b>	<b>7.464.327</b>

De in de balans opgenomen van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die zijn ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Ultimo 2022	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Ultimo 2023
Het Rijk				
Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne (SISA-regeling A16)	2.444.792	0	2.444.792	0
Specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek (SISA-regeling B2)	54.836	123.258	54.836	123.258
Bijdrage COA noodopvang asielzoekers	0	644.886	180.000	464.886
Overige Nederlandse overheidslichamen				
Provincie - mensgerichte maatregelen	43.706	0	43.706	0
<b>Totaal van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel</b>	<b>2.543.334</b>	<b>768.144</b>	<b>2.723.334</b>	<b>588.144</b>

SISA-regeling A16: De bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne betreft een bijdrage van het Rijk in de kosten voor opvang van vluchtelingen uit Oekraïne. Deze bijdrage is opgenomen in de SISA-bijlage (regeling 16).

SISA regeling B2: De specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek zijn middelen voor de gemeente ter ondersteuning van gedupeerden in de toeslagenproblematiek voor hulpvragen op de vijf primaire leefgebieden: financiën, wonen, zorg, gezin en werk. Ook deze bijdrage is opgenomen in de SISA-bijlage (regeling B2).

De overige nog te ontvangen bedragen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Ultimo 2023	Ultimo 2022
Transitorische rente verstrekte geldleningen	16.670	41.558
Verhaalbare kosten grondexploitatie	488.905	110.856
Nog te verhalen kosten grondexploitatie	857.754	869.715
Overige nog te ontvangen posten	1.887.499	1.111.210
<b>Totaal overige nog te ontvangen bedragen</b>	<b>3.250.828</b>	<b>2.133.339</b>

### Toelichting vaste passiva

**Eigen vermogen** De gemeente Maashorst heeft in 2023 een positief resultaat behaald van € 11.443.855. Dit resultaat is afzonderlijk onder het eigen vermogen gepresenteerd.

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

Eigen vermogen	Ultimo 2023	Ultimo 2022
Reserves, gespecificeerd naar:		
- Algemene reserves	71.642.960	62.752.155
- Bestemmingsreserves	42.312.202	39.914.785
Gerealiseerd resultaat	11.443.855	15.536.675
<b>Totaal eigen vermogen</b>	<b>125.399.018</b>	<b>118.203.616</b>

## Toelichting reserves

Reserve-nummer	Naam reserve	Saldo 01-01-2023	Resultaat- bestemming 2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Ver- minderingen i.v.m. afschrijvingen op activa	Saldo 31-12-2023
101000	Algemene reserve	56.514.245	15.536.675	4.703.000	14.431.018	0	62.322.902
101001	Algemene Bedrijfsreserve Grondbedrijf	6.237.910	0	5.917.707	2.835.559	0	9.320.058
Algemene reserves		62.752.155	15.536.675	10.620.707	17.266.577	0	71.642.960
103101	Reserve dekking kapitaallasten t/m 2016	5.928.130	0	0	0	500.560	5.427.570
103102	Reserve dekking kapitaallasten 2017-2019	5.231.610	0	59.218	0	139.773	5.151.055
103103	Reserve dekking kapitaallasten 2020 ev	2.742.329	0	34.879	0	56.500	2.720.708
103104	Reserve DKU Centrumplan Zeeland	895.204	0	0	0	0	895.204
103105	Reserve DKU Ronde Peelweg/ Langen- boomseweg	288.392	0	0	0	10.300	278.092
103106	Reserve DKU Centrumplan Schaijk	429.282	0	0	0	11.761	417.521
103107	Reserve DKU Nieuwbouw Den Omgang	169.526	0	0	0	7.535	161.991

Reserve-nummer	Naam reserve	Saldo 01-01-2023	Resultaat- bestemming 2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Ver- minderingen i.v.m. afschrijvingen op activa	Saldo 31-12-2023
103108	Reserve DKU Nieuwbouw De Regenboog	404.631	0	0	0	15.560	389.071
103109	Reserve DKU Kindcentrum Zeeland	4.752.517	0	0	0	149.294	4.603.223
103110	Reserve DKU Frisse Scholen Oventje	8.663	0	0	0	963	7.700
103111	Reserve DKU Frisse Scholen Kreek'l	66.837	0	0	0	7.427	59.410
103112	Reserve DKU Frisse Scholen Vlinder	48.271	0	0	0	5.364	42.907
103113	Reserve DKU Herontwikke- ling DAW	1.256.088	0	0	0	41.808	1.214.280
103114	Reserve DKU EVZ Melkpad/ Graspeelloop	56.400	0	0	0	0	56.400
103115	Reserve DKU EVZ Munse Wetering	144.272	0	0	0	0	144.272
103116	Reserve DKU Gemeen- schapshuis Zeeland	325.000	0	0	0	7.502	317.498
103117	Reserve DKU LOG Graspeel t.b.v. LOG	141.526	0	0	0	5.661	135.865
103118	Reserve DKU Verbouwing gemeentehuis 2012	29.954	0	0	0	2.723	27.231

Reserve-nummer	Naam reserve	Saldo 01-01-2023	Resultaat- bestemming 2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Ver- minderingen i.v.m. afschrijvingen op activa	Saldo 31-12-2023
103119	Reserve DKU Inrichting gemeentehuis 2012	15.523	0	0	0	15.523	0
Reserves voor dekking kapitaallasten		22.934.155	0	94.097	0	978.253	22.049.999
102001	Reserve Doorontw maatschap. locaties	248.532	0	0	0	0	248.532
102003	Reserve Parkeerfonds	2.596.594	0	670.879	619.798	0	2.647.675
102004	Reserve Arbeidsmarkt- beleid Uden	356.277	0	0	0	0	356.277
102005	Reserve Buiten- gebied in ontwikkeling 2010	509.500	0	0	0	0	509.500
102006	Reserve landschaps- investerings- regeling 2013	299.869	0	280.609	0	0	580.478
102007	Reserve leefbaarheid	290.570	0	0	0	0	290.570
102008	Reserve Bovenwijkse infrastructuur- ge	132.871	0	35.207	0	0	168.078
102009	Reserve Bovenwijkse Voorzieningen	5.669.899	0	1.200.381	54.220	0	6.816.060

Reserve-nummer	Naam reserve	Saldo 01-01-2023	Resultaat- bestemming 2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Ver- minderingen i.v.m. afschrijvingen op activa	Saldo 31-12-2023
102010	Reserve be- stemde bud- getten	4.509.264	0	6.387.176	4.509.264	0	6.387.176
102011	Reserve open- bare verlich- ting	74.775	0	0	0	0	74.775
102013	Bestemmings- reserve bomen	68.523	0	0	0	0	68.523
102014	Reserve groen	789.905	0	17.800	0	0	807.705
102015	Reserve Bossen	109.007	0	100.000	0	0	209.007
102016	Reserve afval- stoffenheffing	180.268	0	50.379	0	0	230.647
102019	Transformatie- opgave Wmo Beschermd wonen	1.144.775	0	582.424	860.000	0	867.199
Bestemmingsreserves overige		16.980.630	0	9.324.855	6.043.283	0	20.262.203
<b>Totaal reserves</b>		<b>102.666.940</b>	<b>15.536.675</b>	<b>20.039.659</b>	<b>23.309.859</b>	<b>978.253</b>	<b>113.955.162</b>

#### Resultaatbestemming 2022

Het voordelig exploitatieresultaat van 2022 ad. € 15.536.675 is op grond van het raadsbesluit van 13 juli 2023 (Programmarekening 2023) toegevoegd aan de vrij inzetbare reserve. Hierop is volgens datzelfde raadsbesluit voor € 3.288.400 aan resultaatbestemmingen in mindering gebracht (onderdeel onttrekkingen algemene reserve).

## Toelichtingen stortingen en onttrekkingen

**Algemene reserve:** het incidentele beeld uit de begroting 2020 (0,2 mln), 1e bestuursrapportage 2021 (0,5 mln) begroting 2022 (0,1 mln) en 2e bestuursrapportage 2022 (0,6 mln) is op basis van onderliggende raadsbesluiten in de algemene reserve gestort. Daarnaast is het structureel beeld van de 2e bestuursrapportage 2023 (3,0 mln) en vrijval van diverse incidentele budgetten n.a.v. het raadsbesluit Budgetoverheveling 2023-2023 (0,3 mln) in deze reserve gestort. Onttrokken uit de algemene reserve zijn het incidentele beeld uit de begrotingsnotitie 2019 Uden (0,1 mln), begrotingsnotitie 2021 Uden (0,4 mln), begroting 2021 Uden (0,2 mln), 2e bestuursrapportage 2022 (0,5 mln), begroting 2023 (0,9 mln), en de 2e bestuursrapportage 2023 (4,0 mln). Daarnaast is het structurele beeld van de programmabegroting 2023 (jaarschijf 2023 ad. 1,0 mln) uit deze reserve onttrokken. Verder 0,2 mln voor compensatie hogere energielasten accommodaties (los raadsbesluit) en donatie slachtoffers aardbeving Turkijk (0,1 mln, los raadsbesluit). Op basis van de herijking reserves en voorzieningen 2023 (raadsbesluit 2e bestuursrapportage 2023) is de reserve met 3,8 mln afgeraamd ter storting in de algemene bedrijfsreserve grondbedrijf.

**Algemene bedrijfsreserve grondbedrijf:** de winstnemingen vanuit de bouwgronden in exploitatie van 1,2 mln zijn o.b.v. het Meerjarenperspectief Grondbedrijf 2023 (MJP 2023, raadsbesluit) in deze reserve gestort. Dat geldt ook voor de fondsbijdragen vanuit anterieure overeenkomsten voor 0,8 mln. Op basis van de herijking reserves en voorzieningen 2023 (raadsbesluit 2e bestuursrapportage 2023) is de reserve met 3,8 mln aangevuld ten laste van de algemene reserve. De fondsbijdragen van 0,8 mln zijn vervolgens ook weer onttrokken uit deze reserve ter doorstorting in de bestemmingsreserve Bovenwijkse voorzieningen. Dat geldt ook voor een deel van de winstnemingen (o.b.v. verkochte m2) van 0,3 mln. Verder wordt o.b.v. het MJP 2023 de vennootschapsbelasting (0,1 mln), aanvulling voorziening exploitatienadelen (0,8 mln) en niet te verhalen plankosten (0,7 mln) uit deze reserve gedekt.

**Reserves dekking kapitaallasten:** er is voor 0,1 mln in deze reserves gestort ter dekking van toekomstige kapitaallasten (voor diverse kleinere investeringen). Vervolgens is er voor 1,0 mln uit de verschillende reserves onttrokken ter dekking van afschrijvingen op activa. Deze dekking hebben voornamelijk betrekking op de investeringen Theater Markant (0,3 mln), gemeentehuis (0,2 mln) en kindcentrum Zeeland (0,1 mln).

**Reserve Parkeerbonds:** o.b.v. de nota reserves dient deze reserve als egalisatiereserve voor de parkeerexploitatie en is de reserve gevoed met 0,7 mln vanuit de parkeerexploitatie. Om toekomstige projecten uit het GVVP (Gemeentelijk Verkeers en Vervoersplan) deels uit te dekken is 0,1 mln onttrokken. Daarnaast is 0,2 mln onttrokken ter egalisatie van de parkeerexploitatie en 0,3 mln ter dekking van de lagere inkomsten betaald parkeren (melding 2e afwijkingenrapportage 2023).

**Reserve landschapsinvesteringsregeling 2013:** er is voor 0,3 mln aan externe bijdragen ontvangen die gestort zijn in deze reserve ter dekking van toekomstige projecten genoemd in het Landschapsbeleidsplan en de geldende structuurvisie/omgevingsvisie.

**Reserve Bovenwijkse infrastructuur-ge:** de aanvulling van 0,04 mln is ter aanvulling van het project Noordlaan, gedekt vanuit de bestemmingsreserve Bovenwijkse Voorzieningen.

**Reserve Bovenwijkse Voorzieningen:** er is voor 0,3 mln vanuit de winstnemingen (via algemene reserve) en 0,8 mln vanuit fondsbijdragen in deze reserve gestort ter dekking van toekomstige projecten. Er is 0,04 mln onttrokken uit deze reserve ter storting in de bestemmingsreserve Bovenwijkse Infrastructuur.

**Reserve bestemde budgetten:** o.b.v. het raadsbesluit budgetoverheveling 2023 naar 2024 van 14 december 2023 is 6,4 mln in deze reserve gestort. Dit betreft diverse incidentele budgetten die in 2024 of later gerealiseerd gaan worden. De onttrekking van 4,5 mln betreft de budgetoverheveling 2022 naar 2023 (raadsbesluit 22 december 2022)

**Reserve groen:** storting van 0,02 mln ter dekking van toekomstige uitgaven voor het LandschapsBeleidsPlan (LBP).

**Reserve Bossen:** de incidentele opbrengst houthak bossen van 0,1 mln is in deze reserve gestort ter dekking van toekomstige uitgaven die moeten worden gedaan t.b.v. instandhouding bossen, met het doel fluctuaties in de exploitatie op te vangen.

**Reserve afvalstoffenheffing:** het efficiencyresultaat op de afvalexploitatie 2023 is gestort in deze reserve.

**Reserve transformatieopgave Wmo Beschermd wonen:** ontvangen middelen van de gemeente Oss voor het project Transformatieopgave (doordecentralisatie) WMO Beschermd wonen van 0,6 mln zijn in deze reserve gestort obv de 2e bestuursrapportages 2021 Uden en Landerd.

Er is 0,9 mln uit deze reserve onttrokken obv het raadsbesluit Lokale Ontwikkel Agenda - Transformatieopgave Beschermd Wonen (22-09-2022)

## Aard en reden van de reserves

**Algemene reserve:** het opvangen van onvoorziene uitgaven voortvloeiende uit opkomende verplichtingen en calamiteiten en het dekken van gekwantificeerde risico's

**Algemene bedrijfsreserve grondbedrijf:** het opvangen van nadelen/risico's en dekken van bepaalde kosten binnen het grondbedrijf.

**Reserves dekking kapitaallasten:** 19 reserves worden ingezet ter dekking van de afschrijvinglasten van diverse investeringen.

**Reserve Doorontw maatschappelijke locaties:** het inzetten van het verkoopresultaat van af te stoten maatschappelijke locaties om de realisatie van MFA's te realiseren

**Reserve Parkeerbonds:** egaliseringsreserve voor de parkeerexploitatie en daarnaast wordt de reserve structureel gevoed vanuit de parkeerexploitatie om toekomstige projecten uit het GVVP (Gemeentelijk Verkeers en Vervoersplan) deels uit te dekken.

**Reserve Arbeidsmarktbeleid Uden:** voor- en/of nadelen op ESF (Europees Sociaal Fonds) projecten worden op deze reserve gemuteerd en aan de arbeidsmarkt gerelateerde projecten besteed.

**Reserve Buitengebiedinontwikkeling 2010:** dekking van projecten ter versterking natuur en landschap en sloop van ongewenste bebouwing in het buitengebied.

**Reserve landschapsinvesteringsregeling 2013:** dekking van projecten genoemd in het Landschapsbeleidsplan en de geldende structuurvisie/omgevingsvisie

**Reserve leefbaarheid:** uitvoering van het programma "Samen Bouwen aan Uden" dat in samenwerking tussen Area en gemeente is opgesteld en waarvoor een gezamenlijk programmabureau is opgericht.

**Reserve Bovenwijkse infrastructuur-ge:** de reserve is bedoeld voor de realisering van bovenwijkse (buiten plangebied / gebiedsoverstijgende) infrastructurele voorzieningen. Alleen oude projecten worden nog uit deze reserve gedekt.

**Reserve Bovenwijkse Voorzieningen:** de reserve is bedoeld voor de realisering van bovenwijkse (buiten plangebied / gebiedsoverstijgende) infrastructurele voorzieningen.

**Reserve bestemde budgetten:** reserve die jaarlijks gebruikt wordt ter overheveling van niet bestede budgetten (raadsbesluit december).

**Reserve openbare verlichting:** dekking van uitgaven die moeten worden gedaan t.b.v. de vervanging van openbare verlichting met het doel fluctuaties in de exploitatie op te vangen.

**Bestemmingsreserve bomen:** dekking van uitgaven ter verbetering en instandhouding van het bomenbestand.

**Reserve groen:** Vormen van een reserve ter dekking van uitgaven voor het Landschaps Beleids Plan (LBP).

**Reserve Bossen:** dekking van uitgaven die moeten worden gedaan t.b.v. instandhouding bossen, met het doel fluctuaties in de exploitatie op te vangen.

**Reserve afvalstoffenheffing:** dekking van uitgaven die moeten worden gedaan t.b.v. de afvalverwerking en –verwijdering, ter egalisatie van de tarieven.

**Reserve transformatieopgave Wmo Beschermd wonen:** dekking t/m 2024 voor het project Transformatieopgave (doordecentralisatie) WMO Beschermd wonen



## Voorzeningen

Het verloop van de voorzieningen in 2023 wordt in het hierna opgenomen overzicht weergegeven:

Voorzeningen	Ultimo 2023	Ultimo 2022
Voorzeningen voor verplichtingen en verliezen (44.1a)	6.274.182	6.150.253
Voorzeningen risico's (44.1b)	424.967	347.024
Voorzeningen ter egalisering van kosten (44.1c)	7.605.960	7.187.867
Voorziening voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt geheven (44.1d)	15.069.160	15.668.721
Voorzeningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is (44.2)	4.834.892	6.104.624
<b>Totaal</b>	<b>34.209.161</b>	<b>35.458.489</b>

Voorzieningsnummer	Naamvoorziening	Saldo 01-01-2023	Toevoegingen	Aanwendungen	Vrijgevallen bedragen	Saldo 31-12-2023
101002	Voorziening Wachtgeld bestuur en personeel	593.285	0	379.709	0	213.576
101003	Voorziening Pensioenverplichtingen wethouders	5.242.282	379.212	803.197	0	4.818.297
400000	Voorziening Bovenwettelijk verlofsparen	99.498	198.926	0	0	298.424
400002	Voorziening Bovenwettelijk verlof	0	728.697	0	0	728.697
8101001	Voorziening Best planprocedure Zeelandsedijk	215.188	0	0	0	215.188
Totaal Voorzeningen voor verplichtingen en verliezen (44.1a)		6.150.253	1.306.835	1.182.906	0	6.274.182
8202001	Voorziening Gerealiseerde complexen (VGC)	347.024	206.500	29.432	99.125	424.967
Totaal Voorzeningen risico's (44.1b)		347.024	206.500	29.432	99.125	424.967

Voorzieningsnummer	Naamvoorziening	Saldo 01-01-2023	Toevoegingen	Aanwendungen	Vrijgevallen bedragen	Saldo 31-12-2023
303001	Voorziening Onderhoud gemeente eigendommen Uden	1.219.647	517.312	406.250	0	1.330.710
303002	Voorziening Onderhoud gemeente eigendommen Landerd	3.337.374	349.000	10.038	0	3.676.335
2103001	Voorziening Groot onderhoud wegen Uden	834.873	893.544	1.209.248	0	519.169
2103002	Voorziening Groot onderhoud wegen Landerd	1.365.413	598.949	101.424	0	1.862.938
2103201	Voorziening Groot onderhoud openbare verlichting	8.358	41.344	15.393	0	34.310
2103401	Voorziening Onderhoud civiele kunstwerken Uden	120.192	71.290	42.171	0	149.311
2103402	Voorziening Onderhoud civiele kunstwerken Landerd	19.942	8.300	0	0	28.242
2103501	Voorziening Verkeer en Parkeren Landerd	4.946	0	0	0	4.946
5203001	Voorziening Groot onderhoud sport/speelvelden	112.959	29.661	30.928	111.693	0
5703001	Voorziening Groot onderhoud groen	164.163	186.375	61.018	289.520	0
Totaal Voorzieningen ter egalisering van kosten (44.1c)		7.187.867	2.695.776	1.876.470	401.213	7.605.959
7203002	Voorziening Spaarvoorziening riolering	15.668.721	303.488	903.050	0	15.069.160
Totaal Voorziening voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt geheven (44.1d)		15.668.721	303.488	903.050	0	15.069.160

Voorzieningsnummer	Naamvoorziening	Saldo 01-01-2023	Toevoegingen	Aanwendungen	Vrijgevallen bedragen	Saldo 31-12-2023
4304001	Voorziening Legaat van Cooth	28.306	0	0	0	28.306
7203001	Voorziening Egalisatie Riolering	2.526.501	740.891	741.978	0	2.525.414
7303001	Voorziening Afvalstoffenheffing	2.772.775	827.952	2.073.723	0	1.527.005
7503001	Voorziening Afkoop onderhoud begraafplaats	777.042	83.075	105.948	0	754.168
Totaal Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is (44.2)		6.104.624	1.651.918	2.921.649	0	4.834.892
<b>Totaal voorzieningen</b>		<b>35.458.489</b>	<b>6.164.516</b>	<b>6.913.506</b>	<b>500.338</b>	<b>34.209.161</b>

## Toelichtingen stortingen en onttrekkingen

### Voorzieningen voor verplichtingen en verliezen (44.1a)

Onder deze categorie zijn een aantal voorzieningen opgenomen die gerelateerd zijn aan arbeidsgerelateerde kosten. Voor deze kosten wordt (conform BBV) een voorziening gevormd omdat sprake is van een niet jaarlijks gelijkblijvend volume.

Het gaat dan met name om de kosten van (voormalig) personeel/ bestuurders. De werkelijke kosten worden per jaar ten laste van de voorziening gebracht.

**Voorziening Wachtgeld bestuur en personeel:** er is voor 0,4 mln aan wachtgeld uitbetaald aan voormalig bestuur en personeel.

**Voorziening Pensioenverplichtingen wethouders:** Op grond van de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa) is een voorziening getroffen voor de pensioenverplichtingen aan wethouders. Jaarlijks worden de verplichtingen op basis van nieuwe actuariële berekeningen herijkt middels een door het ministere van BZK voorgeschreven wettelijke overdrachtsrente en is een aanvullende storting nodig van 0,4 mln. Ultimo 2023 zijn er 46 huidige en voormalige bestuurders, die pensioenrechten hebben opgebouwd. De aanwending van 0,8 mln betreft voor 0,1 mln de uitbetaling van pensioenen en voor 0,7 mln de waardeoverdracht van pensioen aan een Pensioenfonds.

**Voorziening Bovenwettelijk verlofsparen:** storting van 0,2 mln ter dekking van toekomstige opname van bovenwettelijk spaarverlof door diverse werknemers

**Voorziening Bovenwettelijk verlof:** storting van 0,7 mln ter dekking van toekomstige opname van bovenwettelijk verlof door diverse werknemers

### Voorzieningen risico's (44.1b)

Van deze voorziening is sprake van een verplichtingen/ verlies waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten. Voor die risico's is deze voorziening bedoeld.

**Voorziening Gerealiseerde complexen (VGC):** er is 0,2 mln in deze voorziening gestort voor risico's omtrent laatste werkzaamheden bij de in 2023 administratief afgesloten complexen/grondexploitaties. Voor eerder afgesloten grondexploitaties blijkt geen risico meer aanwezig te zijn en is 0,1 mln uit deze voorziening vrijgevallen.

#### Voorzieningen ter egalisering van kosten (44.1c)

Het doel van deze voorziening is om de kosten voor groot onderhoud van verschillende kapitaalgoederen te egaliseren. Daarmee worden sterke fluctuaties van uitgaven in de exploitatie voorkomen.

**Voorzieningen groot onderhoud gemeente-eigendommen:** obv de onderhoudsplannen gebouwen Uden en Landerd wordt er 0,9 mln gestort in deze voorziening ter dekking van toekomstige uitgaven aan groot onderhoud gebouwen. In totaal is er 0,4 mln aan groot onderhoud gerealiseerd. Vanaf 2024 zijn deze voorzieningen obv een nieuw onderhoudsplan gebouwen 2024 geharmoniseerd tot 1 voorziening gebouwen Maashorst.

**Voorzieningen groot onderhoud wegen:** obv de onderhoudsplannen wegen Uden en Landerd wordt er 1,5 mln gestort in deze voorziening ter dekking van toekomstige uitgaven aan groot onderhoud wegen. In totaal is er 0,4 mln aan groot onderhoud gerealiseerd. Vanaf 2024 zijn deze voorzieningen obv een nieuw onderhoudsplan wegen 2024 geharmoniseerd tot 1 voorziening wegen Maashorst.

**Voorzieningen groot onderhoud civiele kunstwerken:** obv de onderhoudsplannen civiele kunstwerken Uden en Landerd wordt er 0,1 mln gestort in deze voorziening ter dekking van toekomstige uitgaven aan groot onderhoud civiele kunstwerken. In totaal is er 0,04 mln aan groot onderhoud gerealiseerd. Vanaf 2024 zijn deze voorzieningen obv een nieuw onderhoudsplan civiele kunstwerken 2024 geharmoniseerd tot 1 voorziening civiele kunstwerken Maashorst.

**Voorzieningen groot onderhoud sport en speelvelden:** obv het onderhoudsplan Sport en speelvelden Uden wordt er 0,03 mln gestort in deze voorziening ter dekking van toekomstige uitgaven aan groot onderhoud speelvelden. In totaal is er 0,03 mln aan groot onderhoud gerealiseerd. Aangezien het huidige onderhoudsplan meer dan 5 jaar oud is, en er nog geen nieuw onderhoudsplan voor Maashorst vastgesteld is, moet het restant saldo (0,1 mln) van de voorziening obv de BBV vrijvallen.

**Voorzieningen groot onderhoud groen:** obv het onderhoudsplan Groen Uden wordt er 0,2 mln gestort in deze voorziening ter dekking van toekomstige uitgaven aan groot onderhoud groen. In totaal is er 0,1 mln aan groot onderhoud gerealiseerd. Aangezien het huidige onderhoudsplan meer dan 5 jaar oud is, en er nog geen nieuw onderhoudsplan voor Maashorst vastgesteld is, moet het restant saldo (0,3 mln) van de voorziening obv de BBV vrijvallen.

#### Voorziening voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt geheven (44.1d)

Deze voorziening is gevormd vanuit de rioolheffing en daaruit worden toekomstige vervangingsinvesteringen m.b.t. het riool gefinancierd.

**Voorziening Spaarvoorziening riolering:** obv het rioleringsplan 'Programma Omgevingswet Water en Riolering (POW&R 2022-2024)' is 0,3 mln gestort in deze voorziening. Tbv diverse vervangingsinvesteringen is 0,9 mln onttrokken.

#### Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is (44.2)

Dit zijn gelden die nog niet zijn besteed maar die onder strikte voorwaarden zijn verkregen van derden, zoals rijks- of provinciale overheid.

**Voorziening Egalisatie Riolering:** het saldo van de rioolexploitatie van 0,7 mln is toegevoegd aan de voorziening. Obv de nota voorzieningen wordt uit voorziening gedekt diverse exploitatiekosten riool (0,3 mln), kosten bestrijding zwerfvuil (0,2 mln), kosten reiniging winkelcentra (0,1 mln) en kosten vegen wegen (0,1 mln)

**Voorziening Afvalstoffenheffing:** het saldo van de afvalexploitatie van 0,8 mln is toegevoegd aan de voorziening. Obv de nota voorzieningen wordt uit voorziening gedekt diverse exploitatiekosten afval (0,8 mln), kwijtschelding belastingen (0,2 mln) kosten bestrijding zwerfvuil (0,2 mln), kosten reiniging winkelcentra (0,1 mln) en kosten vegen wegen (0,1 mln). Daarnaast zijn de kosten van het eindvonnis Attero (0,6 mln) uit deze voorziening bekostigd.

**Voorziening Afkoop onderhoud begraafplaats:** het door burgers afgekochte onderhoud van graven (periode van 5 tot 20 jaar) is voor een bedrag van 0,05 mln gestort is in deze voorziening. Aangezien deze voorziening gewaardeerd is op contante waarde heeft een rentetoevoeging van 0,03 mln plaatsgevonden. Verder is er voor 0,1 mln aan in het verleden afgekochte onderhoud onttrokken uit deze voorziening.

### Aard en reden van de voorzieningen

**Voorziening Wachtgeld bestuur en personeel:** deze voorziening is ingesteld om verplichtingen aan (oud)werknemers en bestuurders meerjarig na te kunnen komen.

**Voorziening Pensioenverplichtingen wethouders:** pensioenverplichtingen aan (oud)wethouders. Op basis van de wet (APPA) bouwen zij pensioenrechten bij de gemeente op.

**Voorziening Bovenwettelijk verlofsparen:** voorziening ter dekking van opname gespaarde bovenwettelijk verlof door medewerkers

**Voorziening Bovenwettelijk verlof:** voorziening ter dekking van opname bovenwettelijk verlof door medewerkers

**Voorziening Best planprocedure Zeelandsedijk:** uitvoeren vaststellingsovereenkomst d.d. 4-12-2009 inzake procedure Zeelandsedijk, bekrachtigd door de Raad op 6 maart 2012.

**Voorziening Gerealiseerde complexen (VGC):** deze voorziening is nodig ter dekking van de kosten van de laatste werkzaamheden bij de al administratief afgesloten complexen/grondexploitaties.

**Voorzieningen groot onderhoud (egalisatiefunctie):** de diverse voorzieningen groot onderhoud (gemeente-eigendommen, wegen, openbare verlichting, civiele kunstwerken, sport- en speelvelden en groen) worden gevoed middels een vaste jaarlijkse dotatie. Onttrekkingen zijn gebaseerd op onderhoudsplannen.

**Voorziening Verkeer en Parkeren Landerd:** het realiseren van parkeerplaatsen uit voor dat doel ontvangen bijdragen van derden.

**Voorziening Spaarvoorziening riolering:** voorziening ter vervanging van investeringen in riolering en klimaat adaptieve maatregelen, op basis van het Programma Omgevingswet Water en Riolering (POW&R 2022-2024).

**Voorziening Legaat van Cooth:** nalatenschap van een notaris dat besteed moet worden aan activiteiten gericht op het bevorderen van de schoolloopbaan van kansarme jongeren.

**Voorziening Egalisatie Riolering:** egalisatie van de rioolexploitatie om de tarieven stabiel te houden

**Voorziening Afvalstoffenheffing:** egalisatie van de afvalexploitatie om de tarieven stabiel te houden

**Voorziening Afkoop onderhoud begraafplaats:** voor de onderhoud van graven is het mogelijk om de jaarlijkse laten van onderhoud af te kopen voor een termijn van 10 of 20 jaar. Jaarlijks wordt een gedeelte van de afkoopsommen uit deze voorziening onttrokken.

### Vaste schulden met een looptijd van één jaar of langer

Vaste schulden met een rente-typische looptijd > 1 jaar	Ultimo 2023	Ultimo 2022
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	67.587.488	74.290.302
<b>Totaal</b>	<b>67.587.488</b>	<b>74.290.302</b>

In het hierna opgenomen overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar over het jaar 2023:

	Ultimo 2022	Vermeerderingen 2023	Aflossingen 2023	Ultimo 2023
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	74.290.302	0	6.702.814	67.587.488
<b>Totaal</b>	<b>74.290.302</b>	<b>0</b>	<b>6.702.814</b>	<b>67.587.488</b>

Een specificatie van de leningen blijkt uit de bijlage 'Staat van opgenomen geldleningen'.

De totale rentelast voor het jaar 2023 met betrekking tot de vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar bedraagt € 2.272.120.

## Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

Specificatie vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	Ultimo 2023	Ultimo 2022
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	7.518.957	12.976.034
Overlopende passiva	24.429.234	17.552.330
<b>Totaal</b>	<b>31.948.191</b>	<b>30.528.363</b>

## Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen netto-vlottende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Specificatie vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	Ultimo 2023	Ultimo 2022
Debetsaldi bank	0	3.804.608
Overige schulden	7.518.957	9.171.426
<b>Totaal</b>	<b>7.518.957</b>	<b>12.976.034</b>

Per ultimo 2023 was er sprake van een positief banksaldo bij de BNG. Dit saldo is daarom onder de liquide middelen (activa) verantwoord.

## Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

Specificatie overlopende passiva	Ultimo 2023	Ultimo 2022
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	12.159.726	13.520.299
De voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, ontvangen van:		
– Europese overheidslichamen	0	0
– het Rijk	5.967.896	3.201.206
– overige Nederlandse overheidslichamen	2.657.719	219.264
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	3.643.892	761.561
<b>Totaal</b>	<b>24.429.234</b>	<b>17.702.330</b>

De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren kunnen als volgt worden gespecificeerd: kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Omschrijving	SISA-regeling	Ultimo 2022	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen	Terugbetalingen	Ultimo 2023
Het Rijk						
Opvang ontheemden Oekraïne	A16	0	7.263.602	5.967.082	1.296.520	0
Ventilatie in scholen	C32	150.000	0	0	0	150.000
Aanpak energiearmoede	C55	1.051.790	334.137	451.104	0	934.823
Informatiepunten digitale overheid	C92	0	59.360	48.440	0	10.920
Lokale aanpak isolatie	C94	0	1.317.673	0	0	1.317.673
Huisvesting aandachtsgroepen	C209	0	35.123	35.123	0	0
Onderwijsachterstandenbeleid	D8	410.598	1.219.498	951.589	0	678.507
Nationaal Programma Onderwijs	D14	485.818	280.479	250.810	0	515.487
Tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden Oekraïne	D19	225.000	225.000	0	450.000	0
Voorschoolse educatie aan ontheemde peuters	D22	0	54.000	1.447	52.553	0
Sanering verkeerslawaaï	E3	294.830	0	0	0	294.830
Klimaat- en energiebeleid	F28	0	1.021.406	0	0	1.021.406
Participatiewet	G2	0	14.726.727	14.726.727	0	0
Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)	G4	0	120.603	0	120.603	0
Wet inburgering	G10 en G13	413.554	649.547	322.956	182.456	557.689
Sanering varkenshouderijen	L6	94.183	0	0	0	94.183
Stimulering sport	H4	0	759.394	347.146	412.248	0
Lokaal Sportakkoord / preventieakkoord	H8 en H12	75.433	40.000	55.475	59.958	0
Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)	H30	0	1.021.355	832.855	28.699	159.801
Noodfonds energie amateursportverenigingen	H31	0	80.873	80.873	0	0

Omschrijving	SISA-regeling	Ultimo 2022	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen	Terugbetalingen	Ultimo 2023
Meerkosten energie openbare zwembaden	H32	0	419.185	170.017	249.168	0
Regeling Beter Aanbesteden 2023/2024	n.v.t.	0	25.000	0	0	25.000
Duurzaam maatschappelijk vastgoed (DUMAVA)	n.v.t.	0	207.577	0	0	207.577
		<b>3.201.206</b>	<b>29.860.539</b>	<b>24.241.644</b>	<b>2.852.205</b>	<b>5.967.896</b>
Overige Nederlandse overheidslichamen						
Provincie - stimulering woningbouw	C41B en C210B	50.776	250.000	50.776	0	250.000
Provincie - puzzelen met Ruimte	C75B	27.906	0	27.906	0	0
Provincie - mensgerichte maatregelen	n.v.t.	0	92.880	70.670	0	22.210
Provincie - bijdrage verduurzaming	n.v.t.	0	90.358	0	0	90.358
Gemeente Meierijstad - impulsregeling klimaat-adaptie 2021-2027	E44B	0	573.554	0	0	573.554
Gemeente Den Bosch IZA doelen 2023-2026	H35B	0	455.291	455.291	0	0
Taskforce RIEC - Wijkversterkingsplannen	n.v.t.	130.281	100.000	26.621	0	203.660
Provincie - investering GVVP Openbaar vervoer	n.v.t.	10.301	0	0	0	10.301
Provincie - bijdrage Muzemobiel	n.v.t.	0	8.000	0	0	8.000
Provincie - investering Hoevenseveld fase 3 hemelwatervoorzieningen	n.v.t.	0	100.000	0	0	100.000
Provincie - investering fietsstraat Volkelseweg	n.v.t.	0	292.500	18.340	0	274.160
Provincie - investering Rehabilitatie Violierstraat	n.v.t.	0	1.290.750	165.274	0	1.125.476
		<b>219.264</b>	<b>3.253.333</b>	<b>814.878</b>	<b>0</b>	<b>2.657.719</b>
<b>Totaal van de van EU en NL overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor specifieke uitkeringen die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren</b>		<b>3.420.470</b>	<b>33.113.872</b>	<b>25.056.522</b>	<b>2.852.205</b>	<b>8.625.615</b>



## Niet uit de balans opgenomen rechten en verplichtingen

## Gewaarborgde geldleningen

Leningnr.	Hoofdsom	Geldschieter	Geldnemer	Rente %	Stand 01-01-2023	Stand 31-12-2023	Toelichting
4	6.000.000	BNG Bank	Stichting Area	4,49%	6.000.000	6.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
17	8.000.000	BNG Bank	Stichting Area	4,72%	8.000.000	8.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
18	12.000.000	ASN Bank	Stichting Area	4,32%	12.000.000	12.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
19	6.000.000	BNG Bank	Stichting Area	3,92%	6.000.000	6.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
22	5.000.000	NWB Bank	Stichting Area	2,96%	5.000.000	5.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
24	5.000.000	NWB Bank	Stichting Area	3,08%	5.000.000	5.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
25	5.000.000	NWB Bank	Stichting Area	3,12%	5.000.000	5.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
35	8.000.000	NWB Bank	Stichting Area	3,03%	5.333.000	5.066.667	achtervang na wsw (max. 50%)
113	418.449	ING Bank	Gemeente Maashorst	divers	304.123	201.479	1) 100% garantstelling
140	384.579	Stater	Gemeente Maashorst	divers	218.723	160.857	1) 100% garantstelling

Leningnr.	Hoofdsom	Geldschieder	Geldnemer	Rente %	Stand 01-01-2023	Stand 31-12-2023	Toelichting
141	3.274	SNS Bank	Gemeente Maashorst	divers	824	0	1) 100% garantstelling
142	19.173	Rabobank	Gemeente Maashorst	divers	14.157	14.157	1) 100% garantstelling
143	5.000.000	BNG Bank	Stichting Area	1,19%	5.000.000	5.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
144	5.000.000	BNG Bank	Stichting Area	1,11%	5.000.000	5.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
145	127.512	Woonfonds Hypotheken	Gemeente Maashorst	divers	63.983	63.983	1) 100% garantstelling
146	10.000.000	BNG Bank	Stichting Area	1,79%	10.000.000	10.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
147	10.000.000	NWB Bank	Stichting Area	4,20%	10.000.000	10.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
148	10.000.000	NWB Bank	Stichting Area	4,03%	10.000.000	10.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
149	10.000.000	BNG Bank	Stichting Area	1,24%	10.000.000	10.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
150	3.000.000	BNG Bank	Stichting Area	0,80%	3.000.000	3.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
151	6.000.000	NWB Bank	Stichting Area	0,51%	6.000.000	6.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
152	10.000.000	BNG Bank	Stichting Area	0,68%	10.000.000	10.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
153	10.000.000	BNG Bank	Stichting Area	0,58%	10.000.000	10.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)

Leningnr.	Hoofdsom	Geldschieder	Geldnemer	Rente %	Stand 01-01-2023	Stand 31-12-2023	Toelichting
154	13.000.000	BNG Bank	Stichting Area	0,66%	13.000.000	13.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
156	129.526	Rabobank	Tennis- en padel- vereniging De Witte Schare	3,70%	122.530	115.534	1) 100% garantstelling
157	129.526	Rabobank	Tennis- en padel- vereniging De Witte Schare	3,70%	122.530	115.534	1) 100% garantstelling
158	3.900.000	BNG Bank	Stichting BrabantWonen	divers	2.103.000	1.955.162	achtervang na wsw (max. 50%)
160	10.744.000	NWB Bank	Stichting Mooiland	divers	8.403.000	8.243.831	achtervang na wsw (max. 50%)
161	48.600.000	BNG Bank	Stichting Mooiland	divers	47.716.000	47.261.667	achtervang na wsw (max. 50%)
162	75.000	Rabobank	Park Hoeven	3,05%	75.000	67.500	1) 100% garantstelling
n.v.t.	128.767	NWB Bank	Stichting Mooiland	divers	125.686	128.767	2) o.b.v. verdeelsleutel
n.v.t.	2.252.583	BNG Bank	Stichting Mooiland	divers	2.225.659	2.252.583	2) o.b.v. verdeelsleutel
n.v.t.	5.893.326	NWB Bank	Stichting Area	divers	5.585.000	5.893.326	2) o.b.v. verdeelsleutel
n.v.t.	38.602.313	BNG Bank	Stichting Area	divers	9.174.000	38.602.313	2) o.b.v. verdeelsleutel
n.v.t.	1.541.616	NWB Bank	Stichting BrabantWonen	divers	988.153	1.514.536	2) o.b.v. verdeelsleutel
n.v.t.	1.435.711	BNG Bank	Stichting BrabantWonen	divers	225.750	1.374.260	2) o.b.v. verdeelsleutel
<b>Totaal</b>	<b>261.385.354</b>				<b>221.801.117</b>	<b>252.032.156</b>	

- 1) Deze garantstellingen zijn verleend in het kader van de voormalige gemeente garantstelling voor particulieren die een hypotheek afsloten en hypothecaire geldleningen ambtenaren afgegeven. Dit betreft een oude constructie, er worden geen nieuwe hypothecaire waarborgen.
- 2) Alle geborgde leningen afgesloten vóór 1 augustus 2021 vallen onder het toen geldende regime: elke lening wordt toegerekend aan een individuele gemeente. Alle geborgde leningen afgesloten vanaf 1 augustus 2021 vallen onder het regime van de nieuwe achtervangovereenkomsten. In het regime vanaf 1 augustus 2021 worden leningen toegerekend aan gemeenten naar rato van de marktwaarde van het DAEB-bezit (Diensten van Algemeen Economisch Belang) dat corporaties in de gemeenten hebben. Voor meer informatie zie de website van het Waarborgfonds Sociale Woningbouw.

#### Recht op verliescompensatie Vennootschapsbelasting

Voor de grondexploitaties van de voormalige gemeente Landerd is nog recht op een verliescompensatie van € 120.973 (boekjaar 2021). Vanuit boekjaar 2022 (Maashorst) is daar een aanvullend recht van € 2.160.314 bijgekomen. Het totale toekomstige recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 bedraagt dus € 2.281.287.

#### Rechten grondexploitatie

Er is voor een drietal mogelijke ontwikkelingen een overeenkomst gesloten met een te betalen exploitatiebijdrage. Het al dan niet doorgaan van deze ontwikkelingen en daaraan gekoppelde exploitatiebijdragen is afhankelijk van de nog op te starten en te doorlopen planologische procedures. Het is nog niet bekend wanneer we deze exploitatiebijdragen ontvangen, maar de verwachting is dat dit binnen 10 jaar zal plaatsvinden.

#### Langlopende financiële verplichtingen (> € 100.000)

	Investerings	Des- investerings
Bijdrage publiekrechtelijke samenwerkingsverbanden (verbonden partijen)		11.524.610
Bijdrage privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden (verbonden partijen)		1.117.190
Bijdrage overige samenwerkingsverbanden (verbonden partijen)		235.736
Heven Theater Markant Exploitatie B.V. (concessieovereenkomst)	30-6-2026	1.896.000
Greenchoice - energie	31-12-2025	1.917.000
Van Kaathoven Nederland B.V. - restafval en milieustraat	30-11-2024	968.000
Van Kaathoven Nederland B.V. - verwerking van GFT afval	1-4-2025	180.000
Remonidis - afvalverwerking Milieustraat	1-11-2025	465.000
Raetsheren - wagenpark- en brandverzekering	31-12-2025	480.000
Centric -diverse applicaties	31-12-2024	451.000
AVR-Afvalverwerking B.V. -restafval	31-1-2025	630.000
Attero - verwerking groen en houtafval	6-5-2024	170.000

	Investerings	Des- investeringen
Aansluitovereenkomst Stichting Bureau Inkoop & Aanbestedingen Zuidoost-Brabant	onbepaalde tijd	315.000
TMC taxametercentrale - betaald parkeersysteem	1-3-2025	140.000
Van der Ende - onderhoud drukrioolpompen	31-7-2024	150.000
SPIE - onderhoud straatverlichting	13-9-2024	124.000
Adriaans - schoonmaken centrum	1-1-2025	120.000
Voertuigen wagenpark, Oostendorp, Nefkens en Autobedrijf Huiskes	31-8-2027	417.000
Snoeien bomen, Van Weert Rondhout	31-12-2024	170.000
Onderhoud berm en sloten buiten de bebouwde kom, De Jong Zuurmond	1-7-2025	235.000
WMO Hulpmiddelen, Medipoint en Kersten	1-4-2030	200.000
Brandstof, Travelcard	30-4-2025	132.000
Aanleg en onderhoud riool, huis- en kolkaansluitingen, André Weijers GWW	1-4-2025	300.000
Catering Oekraïners, Appèl bv (verlengbaar tot 31-12-2024)	1-8-2024	550.000

### Sociaal Domein 2023

#### Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

De gemeente Maashorst is samen met 4 gemeenten uit Noordoost Brabant Oost een onderlinge samenwerking aangegaan gericht op het zorgdragen voor een kwalitatief goede en efficiënte inkoop van de ondersteuning in het kader van de Wmo (ZIN). Hiertoe is de Centrumregeling Wmo Brabant Noordoost Oost 2020-2023 ingesteld, welke door de gemeente Oss is uitgevoerd. Per 1 januari 2024 is de nieuwe Centrumregeling Wmo Brabant Noordoost Oost 2024 van kracht.

#### Jeugdwet

Voor de uitvoering van de Jeugdwet is de gemeente Maashorst samen met 10 gemeenten uit Noordoost Brabant een onderlinge samenwerking aangegaan gericht op het zorgdragen voor een kwalitatief goede en efficiënte inkoop van de jeugdtaken (ZIN). Hiertoe is de Centrumregeling Jeugdhulp Noordoost Brabant 2020-2023 ingesteld, welke door de gemeente Den Bosch is uitgevoerd. Per 1 januari 2024 is de nieuwe Centrumregeling Jeugdhulp Noordoost Brabant 2024 van kracht.

#### Sociale Verzekeringsbank (SVB)

De uitvoering van het PersoonsGebonden Budget (PGB) voor zowel de Wmo als de Jeugdwet is landelijk door gemeenten bij de Sociale Verzekeringsbank belegd.

Bij het opmaken van jaarrekening 2023 van de gemeente Maashorst zijn van de centrumgemeente Den Bosch m.b.t. de regionale uitvoering specialistische Jeugdhulp (ZIN) en van de Sociale Verzekeringsbank voor wat betreft de persoonsgebonden budgetten nog geen definitieve eindafrekeningen 2023 met bijbehorende accountantsverklaringen ontvangen. De in de jaarrekening 2023 van de gemeente Maashorst opgenomen kosten voor Wmo (PGB) en specialistische Jeugdhulp (ZIN Regionaal en PGB) zijn daarom gebaseerd op voorlopige eindafrekeningen.

#### Centraal administratiekantoor (CAK)

Indien een voorziening of persoonsgebonden budget in het kader van de Wmo is toegekend kan een eigen bijdrage (abonnementstarief) verschuldigd zijn. De wetgever heeft bepaald dat de oplegging en incasso van deze bijdrage wordt uitgevoerd door het Centraal Administratiekantoor.

Het Centraal Administratiekantoor verstrekt aan de gemeente een totaaloverzicht waarbij maandelijkse afstorting plaatsvindt van de geïncasseerde bijdragen. Door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten is de informatie over de eigen bijdragen voor gemeenten ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. De wetgever heeft door het kiezen van deze systematiek bepaald dat de verantwoordelijkheid van de juistheid en de volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent ook dat de gemeente Maashorst geen zekerheid over de omvang en de hoogte van de eigen bijdrage kunnen verkrijgen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau. Dit is een onzekerheid die voor alle gemeenten geldt en niet alleen voor de gemeente Maashorst.

# Waarderingsgrondslagen

## Algemene grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad op d.d. 24 februari 2022 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld

## Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

Waardering van passiva en activa alsmede de bepaling van het resultaat vinden in principe plaats op basis van historische kosten. Activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde, tenzij in deze grondslagen anders is vermeld. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, onverschillig of zij tot inkomsten of uitgaven in dat jaar hebben geleid. Baten en lasten, waaronder ook begrepen de heffing van de vennootschapsbelasting, worden daarbij verantwoord tot hun brutobedrag. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar worden genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidsgerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten verantwoord in het jaar dat uitbetaling plaats vindt. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt dan ook geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen.

De algemene uitkering is opgenomen conform de best mogelijke schatting gebaseerd op basis van de laatst beschikbare informatie. Ten aanzien van het component aangaande de accresmededeling wordt deze opgenomen conform de in verslagjaar t laatst gepubliceerde accresmededeling. Doorgaans is deze accresmededeling opgenomen in de septembercircularre. De gevolgen van het bijgestelde accres zoals opgenomen in de meicircularre van het verslagjaar t+1 worden verantwoord in de jaarrekening van het op het verslagjaar volgend boekjaar.

Dividenden zijn verantwoord in het jaar waarin het besluit tot toekenning van het dividend door de Algemene vergadering van de vennootschap is genomen.

## Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
  - Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 23 maart 2023 door de raad is vastgesteld;
  - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en

onderscheidingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld.

- Ten aanzien van het M&O criterium is de nota M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
  - Een verantwoordingsgrens van 1% (zijnde €2.107.260) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
  - Een rapporteringstolerantie van €50.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

De waarderingsgrondslagen per balansonderdeel worden hieronder verder toegelicht. Er hebben in 2023 geen schattings- en/of stelselwijzigingen plaatsgevonden.

## **Balans - Vaste activa**

### **Immateriële vaste activa**

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen van derden, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief zijn onder de volgende voorwaarden geactiveerd:

- Het voornemen bestaat het actief te gebruiken of te verkopen.
- De technische uitvoerbaarheid om het actief te voltooien staat vast.
- Het actief in de toekomst economisch of maatschappelijk nut genereert.
- De uitgaven die aan het actief toe te rekenen zijn, zijn betrouwbaar vast te stellen.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden volledig afgeschreven in maximaal vijf jaar. De onder de kosten van onderzoek en ontwikkeling geactiveerde voorbereidingskosten voor grondexploitaties voldoen aan de volgende voorwaarden:

- de kosten passen binnen de kostensoortenlijst (artikel 6.2.4) van het Bro; en
- de kosten blijven maximaal vijf jaar geactiveerd staan onder de immateriële vaste activa. Na maximaal vijf jaar hebben de kosten geleid tot een actieve grondexploitatie, danwel worden deze afgeboekt ten laste van het jaarresultaat; en
- plannen tot ontwikkeling van de grond waarvoor de voorbereidingskosten worden gemaakt, hebben bestuurlijke instemming, blijkend uit een raads- of – indien gedelegeerd – collegebesluit.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd indien aan de volgende vereisten is voldaan:

- Er is sprake van een investering door een derde.
- De investering draagt bij aan de publieke taak.
- De derde heeft zich verplicht tot het daadwerkelijk investeren op een wijze zoals is



overeengekomen.

- De bijdrage kan door de gemeente worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of de gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Op de geactiveerde bijdragen aan activa in eigendom van derden wordt afgeschreven, waarbij de afschrijvingsduur maximaal gelijk is aan de verwachte gebruiksduur van de activa (bij derden) waarvoor de bijdrage aan derden is verstrekt.

### **Materiële vaste activa**

Materiële vaste activa zijn fysiek aanwezige activa. Het BBV kent de volgende soorten materiële vaste activa:

- investeringen met een economisch nut;
- investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;
- investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Investeringen hebben een economisch nut indien ze verhandelbaar zijn en/of indien ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. Alle investeringen met een economisch nut > €20.000 worden conform de financiële verordening geactiveerd.

Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut >€50.000 worden geactiveerd en over de gebruiksduur afgeschreven. Alle materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten (waaronder overheadkosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen die direct gerelateerd zijn aan het actief, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Ten aanzien van investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut geldt tot aan investeringsdatum 31 december 2016 dat eventuele bijdragen uit de reserves in mindering zijn gebracht op deze investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut. Ten aanzien van investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven geldt dat vanuit de spaarcomponent van heffingen gevormde voorzieningen voor toekomstige vervangingsinvesteringen met economisch nut in mindering zijn gebracht op de in het boekjaar gepleegde investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing is geheven. Over het resterende bedrag wordt afgeschreven.

De op de oorspronkelijke verkrijgings- of vervaardigingsprijs toegepaste jaarlijkse afschrijvingen corresponderen met een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur (kortste van de geschatte economische levensduur óf technische gebruiksduur) van de geactiveerde objecten en voorzieningen.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn opgenomen in de [financiële verordening 2022](#) zoals laatstelijk vastgesteld door de gemeenteraad in haar vergadering d.d. 24 februari 2022.

Uitgangspunt is de lineaire afschrijvingsmethode, die tot een evenredige spreiding in de tijd van de afschrijvingslasten leidt. De annuïtaire afschrijvingsmethode is toegestaan als er aan de investering een rijksvergoeding is gekoppeld (die berekend is op annuïteitenbasis) of als er een tarief of bijvoorbeeld een huuropbrengst op gebaseerd is. Afschrijving start in het jaar waarin het kapitaalgoed gereed komt/verworven wordt en vanaf het moment dat het door de gemeente in gebruik kan worden genomen. In het 1e jaar wordt een half jaar afschrijving wordt berekend en een half jaar rente. Met ingang van het tweede jaar wordt de volledige rente en afschrijving berekend. Afschrijvingen geschieden daarnaast onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar. Op gronden wordt niet afgeschreven, tenzij de grond deel uitmaakt van een investering in de openbare ruimte met maatschappelijk nut. Eventuele boekwinsten bij inruil of afstoting van een

kapitaalgoed zijn als incidentele bate in de jaarrekening verwerkt.

#### *Buiten gebruik gestelde vaste activa*

Indien een vast actief buiten gebruik is gesteld, heeft op het moment van buitengebruikstelling een afwaardering van de boekwaarde plaatsgevonden naar de lagere restwaarde.

#### *Afschrijvingstermijnen*

De volgende afschrijvingstermijnen, zoals ook vastgelegd in de financiële verordening, zoals vastgesteld door de gemeenteraad d.d. 24 februari 2022, zijn van toepassing:

Riolering		
1	Gemaal: pomp (2 per gemaal)	15 jaar
2	Gemaal: put	60 jaar
3	Gemaal: schakelkast	30 jaar
4	Persleiding	40 jaar
5	Minigemaal: pomp	15 jaar
6	Minigemaal: put	60 jaar
7	Minigemaal: schakelkast	15 jaar
8	Vacuümstationput	60 jaar
9	Vacuümpomp	20 jaar
10	Vuilwaterpomp	15 jaar
11	Vacuüm: schakelkast	30 jaar
12	Koelsysteem	20 jaar
13	Vacuüm: afsluiters	25 jaar
14	Vuilwaterverzamel tank	30 jaar
15	Vacuüm- en persleiding	60 jaar
16	Vacuümput	60 jaar
17	Vacuümput - mechanisch	30 jaar

18	Vrijval riolering	80 jaar
19	Gemalen, bouwkundig	60 jaar
20	Persleidingen en infiltratievoorzieningen, drainage/DT riolering	40 jaar
21	Drukriolering, elektrisch mechanisch, IBA's	20 jaar
Woonruimten		
22	Stichting	40 jaar
23	Renovatie	25 jaar
24	Verbouwing en uitbreiding	10 jaar
Gebouwen		
25	Nieuwbouw schoolgebouwen	40 jaar
26	Nieuwbouw gebouwen sport, MFA en cultureel	40 jaar
27	Nieuwbouw kantoren en bedrijfsgebouwen	40 jaar
28	Renovatie gebouwen (bij gebouwen sport, MFA, Cultureel, kantoren en bedrijfsgebouwen)	20 jaar
29	Voorzieningen aan gebouwen (semi-permanent/tijdelijk)	15 jaar
30	Technische installaties in bedrijfsgebouwen, veiligheidsvoorzieningen gebouwen	15 jaar
31	Inventaris en stoffering	10 jaar
32	Noodlokalen	10 jaar
33	Zonnepanelen	20 jaar
34	Publieksruimte gemeentehuis	10 jaar
Openbare ruimte		
Aanleg en rehabilitatie van grond-, weg-, en waterbouwkundige werken (inclusief de aanleg van parkeergarages/terreinen) gesplitst naar;		
35	-Totale constructie asfaltverharding inclusief fundering	40 jaar
36	-Asfaltverharding en dan sec de afvalt tussen- en deklaag	20 jaar
37	-ZOAB en geluidsreducerend asfalt	7

		jaar
38	Fietspaden asfalt buitengebied	20 jaar
39	Totale constructie elementverhardingen inclusief fundering	40 jaar
40	Grasbetonstenen langs asfaltwegen buitengebied	40 jaar
41	Grasbetonstenen langs asfaltwegen buitengebied indien alleen ook een deklaagvervanging plaats vindt	20 jaar
42	Openbare verlichting (masten)	40 jaar
43	Openbare verlichting (armaturen)	20 jaar
44	Aanleg begraafplaats	40 jaar
45	Aanleg van parkeerterreinen/garages	40 jaar
46	Aanleg parkeervoorzieningen en bermverharding middels grasbetonstenen	25 jaar
47	Parkeervoorzieningen (exclusief de aanleg en/of onderhoud en renovatie van parkeerterreinen/ garages)	10 jaar
48	Groenvoorzieningen (bomen)	50 jaar
49	Groenvoorzieningen (beplanting)	25 jaar
50	Groenvoorzieningen (gras)	50 jaar
51	Plantsoenen en parken: aanleg en reconstructie	25 jaar
52	Sportterreinen, speelplaatsen en dierenparken	25 jaar
53	Recreatieve voorzieningen	15 jaar
54	Fitnessstoestellen	10 jaar
55	Afscheidingen/overig	30 jaar
56	Verkeersinstallaties, - borden en bewegwijzering	20 jaar
57	Hekwerken en toegangspoorten hondenuitlaatvelden	30 jaar
Overige		
58	Vervoersmiddelen	8 jaar

59	Personenauto's	8 jaar
60	Tractoren	8 jaar
61	Bestelauto' s en hefrucks	8 jaar
62	Vrachtauto' s	10 jaar
63	Aanhangwagens	10 jaar
64	Sneeuwploegen	10 jaar
65	Werktuigen en gereedschappen	10 jaar
66	Maaimachines en maai eenheden	10 jaar
67	Natuurgrasveld (fundering/onderbouw)	30 jaar
68	Natuurgrasvelden toplaag	15 jaar
69	Kunstgrasvelden (fundering/onderbouw)	30 jaar
70	Kunstgrasvelden toplaag	10 jaar
71	Sportmeubilair en terreinafrastering	20 jaar
72	Beregening en drainage speelvelden	30 jaar
73	Kantoor- en schoolmeubilair	15 jaar
74	ICT-Telefooncentrale	5 jaar
75	ICT-Vaste telefoontoestellen	5 jaar
76	ICT-Smartphones (uitgaande van Mid end telefoon)	3 jaar
77	ICT: Bekabeling en communicatielijnen	10 jaar
78	ICT: Kooplicenties Beheer- en systeemsoftware en overige applicaties	5 jaar
79	ICT: Fat laptops, Mobile thin clients	4 jaar
80	ICT: tablets	4 jaar

81	ICT: Netwerkswitches, routers, WIFI e.d.	4 jaar
82	ICT: Werkplekken (thin clients)	5 jaar
83	ICT: Smartboards, schermen vergaderkamers	5 jaar
84	ICT: SAN	4 jaar
85	ICT: Hardware servers	4 jaar
86	Afvalbakken	15 jaar
87	Ondergrondse containers (glas)	15 jaar
88	Ondergrondse containers (restafval)	15 jaar
Aanvullingen (gemeente Uden en Landerd)		
89	Civiele kunstwerken (van voor 1980)	70 jaar
90	Civiele kunstwerken (van tussen 1980 en 2000)	80 jaar
91	Civiele kunstwerken van na 2000	100 jaar
92	Grond en sloopwerken	25 jaar
93	Openbare speellocaties (aanleg)	25 jaar
94	Speeltoestellen	10 jaar
95	Installaties m.b.t. verkeersbeheersing en verkeersregeltechniek (VRI)	10 jaar
96	Civieltechnische kunstwerken	30 jaar
97	Woonwagens	15 jaar
98	Woonwagenlocaties	25 jaar

(Het gebruiksrecht voor onbepaalde duur op) Software is als afzonderlijk actief opgenomen onder de materiële vaste activa als investering met economisch nut.

De lasten samenhangend met de uitvoering van klein en groot onderhoud, bodemsaneringen en het baggeren van watergangen zijn niet levensduur verlengend en zijn daarom niet geactiveerd, maar direct ten laste van de exploitatie of de gevormde voorziening gebracht.

### *Erfpacht*

In erfpacht uitgegeven gronden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, waarbij de uitgifteprijs van eerste uitgifte geldt als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwigdurende erfpacht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

### *Warme gronden*

Gronden verworven met het oog op gebiedsontwikkeling, maar waarvoor nog geen operationele grondexploitatie is vastgesteld, worden in de regel geduid als 'warme gronden'. Conform de notitie grondbeleid in begroting en jaarstukken (2019) worden deze verantwoord onder materiele vaste activa (artikel 52 lid 1 onderdeel a BBV) tegen de verwervingskosten. Het toerekenen (activeren) van andere kosten is daarbij niet toegestaan. In de bepaling of er bij

### **Financiële vaste activa**

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) verminderd met de jaarlijkse aflossingen, afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid op de boekwaarde in mindering gebracht. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de marktwaarde van de aandelen daalt tot onder de verkrijgingsprijs, vindt afwaardering naar deze lagere marktwaarde plaats.

### **Balans - Vlottende activa**

#### **Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie**

Het startpunt van een grondexploitatie is het raadsbesluit met de vaststelling van het complex, inclusief grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de grondexploitatie geopend en kunnen vervaardigingskosten worden geactiveerd.

De onderhanden werken grondexploitatie zijn opgenomen tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de opbrengst wegens verkopen. Indien de boekwaarde de marktwaarde van de grond overschrijdt, wordt een afwaardering naar de lagere marktwaarde verantwoord/wordt een voorziening voor het verwachte negatieve resultaat getroffen. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten (limitatief opgesomd in de kostensoortenlijst zoals opgenomen artikel 6.2.4 van het Besluit ruimtelijke ordening), welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs worden daarnaast een redelijk deel van de indirecte kosten opgenomen en is de werkelijk over vreemd vermogen betaalde rente over het boekjaar toegerekend. De rente is toegerekend over de boekwaarde van de grondexploitatie per 1 januari van het betreffende boekjaar.

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd wordt tussentijds naar rato van de voortgang van de kosten en de opbrengsten winst worden genomen. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

De verliezen op grondexploitaties worden voorzien zodra deze bekend zijn. De voorziening wordt gewaardeerd op nominale/contante waarde. (Indien gewaardeerd op contante waarde): De disconteringsvoet die is gehanteerd in de berekening van de contante waarde ten behoeve van het treffen van een verliesvoorziening voor negatieve grondexploitaties is voor alle gemeenten gelijk gesteld aan het maximale meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor

de inflatie binnen de Eurozone (voor 2023: 2%).

### **Uitzettingen met een rente-typische looptijd korter dan 1 jaar**

De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening wordt statisch bepaald.

### **Overlopende activa**

De overlopende activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening wordt statisch bepaald. Onder de nog te ontvangen bedragen zijn de gemaakte voorbereidingskosten voor faciliterende exploitatieplannen of nog te sluiten anterieure overeenkomsten als 'nog te verrekenen kosten' opgenomen indien aan de volgende voorwaarden is voldaan:

1. de kosten moeten passen binnen de kostensoortenlijst Wro/Bro; en
2. de kosten mogen maximaal 5 jaar als overige nog te ontvangen bedragen blijven staan; na maximaal 5 jaar moet het kostenverhaal zijn gerealiseerd dan wel dienen de kosten te worden afgeboekt ten laste van het jaarresultaat; en
3. er is een besluit door de raad of het college genomen tot het maken van voorbereidingskosten voor faciliterend grondbeleid in een aangewezen gebied voor het ontwikkelen van het exploitatieplan of tot het sluiten van een anterieure overeenkomst.

### **Liquide middelen**

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

## **Balans – Vaste passiva**

### **Eigen vermogen**

In het BBV worden reserves omschreven als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vanuit bedrijfseconomisch oogpunt vrij te besteden zijn. De vaststelling van de noodzakelijke omvang van reserves is een zaak van de gemeenteraad. Daarom worden reserves ook wel onderverdeeld in algemene en bestemmingsreserves. Zodra de raad aan een reserve een bepaalde bestemming heeft gegeven, is er sprake van een bestemmingsreserve. Om die reden kunnen bestemmingsreserves naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Heeft een reserve geen bestemming dan wordt het een algemene reserve genoemd. Mutaties in reserves zijn enkel mogelijk op basis van een raadsbesluit genomen voor het einde van het betreffende begrotingsjaar. De reserves worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

### **Voorzieningen**

Onder de voorzieningen zijn opgenomen de voorzienbare verplichtingen, verliezen en/of risico's, voor zover de omvang hiervan redelijkerwijs is in te schatten. De voorzieningen zijn gewaardeerd op nominale waarde. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter op de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd. Ook de voorziening op grondexploitatie nadelen is gebaseerd op de netto-contante waarde. De onderhoudsegalisatievoorzieningen stelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die terzake geformuleerd zijn. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen is het beleid nader uiteengezet.

Voorzieningen worden gevormd indien er sprake is van:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten.
- Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten.



- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.
- Bijdragen (spaarcomponent) aan toekomstige vervangingsinvesteringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing wordt geheven.
- Middelen verkregen van derden, die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen verkregen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

De vorming van een voorziening, dan wel een dotatie aan een reeds bestaande voorziening, is als een last in het betreffende boekjaar verantwoord. Alle aanwendungen aan voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht en in het verslagjaar niet ten laste van de exploitatie verantwoord. Aan voorzieningen ter egalisatie van (onderhouds)lasten van kapitaalgoederen over meerdere begrotingsjaren ligt een actueel (beheer)plan ten grondslag. Uitgevoerd achterstallig onderhoud is daarbij ten laste van de exploitatie verantwoord. Deze lasten zijn niet ten laste van de gevormde voorziening gebracht. Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Voor het bepalen van het “jaarlijks vergelijkbaar volume” is een tijdsperiode van vier jaar gehanteerd. Rentetoevoegingen aan voorzieningen zijn niet toegestaan.

#### **Vaste schulden met een rente-typische looptijd van 1 jaar of langer**

De vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde (hoofdsom) verminderd met het totaal van de gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

#### **Balans – Vlottende passiva**

##### **Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar**

De netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

## Bijlage SISA

De gemeente Maashorst krijgt net als andere gemeenten specifieke uitkeringen van de rijksoverheid. Via de SiSa methodiek (Single information, Single audit) moeten gemeenten melden of en hoe ze het geld hebben uitgegeven. Deze verantwoording vindt u [hier](#) (PDF, 627.5 kB).

Verstreker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Gemeenten		Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van A16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder A16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) uitvoeringskosten tbv de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (POO)
					Aard controle R Indicator: A16/01	Aard controle R Indicator: A16/02	Aard controle n.v.t. Indicator: A16/03	Aard controle R Indicator: A16/04	Aard controle R Indicator: A16/05	Aard controle R Indicator: A16/06
					€ 5.665.165			€ 0	€ 0	€ 190.197
					Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen (jaar T) POO	Vul in totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T)	Berekening totale besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)		
Aard controle R Indicator: A16/07	Aard controle R Indicator: A16/08	Som indicatoren 01/02/04/05/06/07 en 08 Aard controle n.v.t. Indicator: A16/09	Aard controle n.v.t. Indicator: A16/10							
€ 0	€ 111.720	€ 5.967.082	€ 10.703.874							

Verstreker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Gemeenten	Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T)	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T)	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)(vanaf 2021)	Normbedragen voor e (ja/nee) (vanaf 2021)	
				Aard controle R Indicator: B2/01	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/02	Aard controle D2 Indicator: B2/03	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/04	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/06	
				3	56	4	32	Ja	Ja	
				Wijziging keuze per (2023/2024)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	<b>Reeks 1</b> Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) <b>Keuze werkelijke kosten</b>	<b>Reeks 1</b> Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) <b>Keuze werkelijke kosten</b>			
	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/08	Aard controle R Indicator: B2/09	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/10						
	N.V.T.	Nee								

Verstreker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
					<b>Reeks 1</b> Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	<b>Reeks 1</b> Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	<b>Reeks 1</b> Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	<b>Reeks 1</b> Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	<b>Reeks 1</b> Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)	<b>Reeks 1</b> Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)
					<b>Werkelijke kosten</b> Aard controle R Indicator: B2/11	<b>Werkelijke kosten</b> Aard controle R Indicator: B2/12	<b>Keuze werkelijke kosten</b> Aard controle R Indicator: B2/13	<b>Keuze werkelijke kosten</b> Aard controle R Indicator: B2/14	<b>Werkelijke kosten</b> Aard controle R Indicator: B2/15	<b>Werkelijke kosten</b> Aard controle R Indicator: B2/16
					€ 50.046	€ 54.567			€ 0	€ 0
					<b>Reeks 2</b> Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3)	<b>Reeks 2</b> Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	<b>Reeks 2</b> Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3)	<b>Reeks 2</b> Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	<b>Reeks 2</b> Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3)	<b>Reeks 2</b> Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)
					<b>Keuze normbedragen</b> Aard controle R Indicator: B2/17	<b>Keuze normbedragen</b> Aard controle R Indicator: B2/18	<b>Keuze normbedragen</b> Aard controle R Indicator: B2/19	<b>Keuze normbedragen</b> Aard controle R Indicator: B2/20	<b>Keuze normbedragen</b> Aard controle R Indicator: B2/21	<b>Keuze normbedragen</b> Aard controle R Indicator: B2/22
					€ 1.900	€ 21.280	€ 13.872	€ 110.976	€ 7.180	€ 57.440

Verstreker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
					<b>Reeks 2</b> Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3)  <b>Keuze normbedragen</b> Aard controle R Indicator: B2/23	<b>Reeks 2</b> Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3)  <b>Keuze normbedragen</b> Aard controle R Indicator: B2/24	<b>Reeks 2</b> Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3)  <b>Keuze normbedragen</b> Aard controle R Indicator: B2/25	<b>Reeks 2</b> Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)  <b>Keuze normbedragen</b> Aard controle R Indicator: B2/26	<b>Totaal</b> Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling  Aard controle n.v.t. Indicator: B2/27	
					€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 123.258	
BZK	C32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen			Beschikingsnummer / naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 december 2023 (Ja/Nee)	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
		Gemeenten			Aard controle n.v.t. Indicator: C32/01	Aard controle R Indicator: C32/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/03	Aard controle D2 Indicator: C32/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/06
		1			SUVIS21-2-02391197	€ 0	€ 0	Ja		Nee
		2								



Verstreker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
					Kopie Beschikkingnummer/ Naam	Zijn de begrotingsposten waarvoor een uitkering is aangevraagd uitgevoerd? (Ja/Nee/N.v.t.)	Toelichting (verplicht als bij indicator 08 nee is ingevuld)			
					Aard controle n.v.t. Indicator: C32/07	Aard controle D2 Indicator: C32/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/09			
			1		SUVIS21-2-02391197	N.v.t.				
			2							
<b>BZK</b>	<b>C41B</b>	<b>Regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw</b>			Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de	Besteding (jaar T) aan flexibele ondersteuning, capaciteit en expertise	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Aantal projecten dat (in jaar T) is geholpen met middelen	Aantal projecten dat cumulatief (t/m jaar T) is geholpen met middelen
		<b>SiSa tussen medeoverheden</b>			Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/01	Aard controle R Indicator: C41B/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/03	Aard controle R Indicator: C41B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/06
			1		030010 Provincie Noord-Brabant	€ 50.776	€ 97.306	€ 0	5	5
			2							
			3							
			4							
			5							

Verstreker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
					Kopie provinciecode	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
					Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/09			
			1		030010 Provincie Noord-Brabant	264	Ja			
			2							
			3							
			4							
			5							
<b>BZK</b>	<b>C55</b>	<b>Aanpak energiearmoede</b>			Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten
					Aard controle n.v.t. Indicator: C55/01	Aard controle R Indicator: C55/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/04	Aard controle R Indicator: C55/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/06
					876	€ 191.165	€ 191.165	710	€ 154.939	€ 154.939



Verstreker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
					Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten			
					Aard controle n.v.t. Indicator: C55/07	Aard controle R Indicator: C55/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/09			
					1.750	€ 105.000	€ 105.288			
					Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verla- gende maatregelen
					Aard controle n.v.t. Indicator: C55/10	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/11	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/12	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/13	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/14	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/15
					1.586	1.930	0	0	1.750	0



Verstreker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van			Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
					Aard controle R Indicator: C62/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C62/02				
					€ 0	Ja				
BZK	C75B	Regiodeals 3e tranche			Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de	Kenmerk/ beschikkingsnummer	Betreft pijler	Besteding per pijler (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cofinanciering per pijler (jaar T)	
		SiSa tussen medeoverheden			Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/02	Een pijler per regel	Aard controle R Indicator: C75B/04	Aard controle R Indicator: C75B/05	
		1			060796 Gemeente 's-Hertogenbosch	20.001582	Pijler Fijn Wonen	€ 27.906	€ 42.153	
		2			060796 Gemeente 's-Hertogenbosch	Leefbaarheid in de dorpen	Goed leven	€ 78.455	€ 7.839	
		3								

Verstreker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
					Hieronder verschijnt de code conform de keuzes gemaakt bij indicator C75B/01 In de kolommen hiernaast de	Totale cumulatieve besteding per pijler (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Totale cumulatieve cofinanciering per pijler (t/m jaar T)	"Toelichting "		
					Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/06	Aard controle R Indicator: C75B/07	Aard controle R Indicator: C75B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/09		
			1		060796 Gemeente 's-Hertogenbosch	€ 39.250	€ 51.500	SISA 2022 niet correct ingevuld, SISA 2023 bevat correctie(s) hierop.		
			2		060796 Gemeente 's-Hertogenbosch	€ 109.420	€ 7.839	SISA 2022 niet correct ingevuld, SISA 2023 bevat correctie(s) hierop.		
			3							
					Totale cumulatieve uitvoeringskosten (t/m jaar T)	Totale compensabele BTW (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
					Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/10	Aard controle R Indicator: C75B/11	Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/12			
					€ 0	€ 24.232	Nee			

Verstreker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid			Besteding (jaar T)	Bedrag doorgeschoven naar t+1	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is	Aantal gebruikte leermiddelen	
					Aard controle R Indicator: C92/01	Aard controle R Indicator: C92/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/05	
					€ 48.440	€ 10.920	4	527	180	
BZK	C94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	1		Beschikkingsnummer	Besteding (jaar T)	Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...], eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen zijn genomen [...]	Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...], eventueel in samenhang [...] met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300	Het aantal woningen waarbij een hogere bijdrage dan € 4.000 is toegekend, het aantal woningen dat daarvan niet voldoet aan de betreffende uitzonderingsgevallen [...]	Het totaalbedrag van de overschrijding boven de € 4.000 van die laatstbedoelde woningen
					Aard controle n.v.t. Indicator: C94/01	Aard controle R Indicator: C94/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C94/03	Aard controle R Indicator: C94/04	Aard controle R Indicator: C94/05	Aard controle R Indicator: C94/06
					LAI23-03619221	€ 0	0	0	0	€ 0
			2							

Verstreker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
					Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a, van de regeling	Besteding van middelen ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen.	Eindverantwoording (ja/nee)		
					Aard controle R Indicator: C94/07	Aard controle R Indicator: C94/08	Aard controle R Indicator: C94/09	Aard controle n.v.t. Indicator: C94/10		
			1		€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
			2							
BZK	C209	Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen			Beschikingsnummer	Projectnaam	Besteding (jaar T) per project	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project  Inclusief uitvoering door derde vanaf SiSa 2023	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) - per project	Aantal woonruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T)
					Aard controle n.v.t. Indicator: C209/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C209/02	Aard controle R Indicator: C209/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C209/04	Aard controle D2 Indicator: C209/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C209/06
			1		RHA2023-03498230	Herinrichting voormalige gemeentewerf Schaijk	€ 0	€ 0	€ 0	5
			2							
			3							

Verstreker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			4							
			5							
			6							
			7							
			8							
			9							
			10							
					Kopie Projectnaam	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten (t/m jaar T)	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee)	Zelfstandige uitvoering (ja/nee)		
					Aard controle n.v.t. Indicator: C209/07	Aard controle n.v.t. Indicator: C209/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C209/09	Aard controle R. Indicator: C209/10		
			1		Herinrichting voormalige gemeentewerf Schaijk	0	Ja	Ja		
			2							
			3							
			4							
			5							
			6							
			7							
			8							
			9							
			10							

Verstreker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
					Eindverantwoording (Ja/Nee)					
					Aard controle n.v.t. Indicator: C209/11					
<b>BZK</b>	<b>C210B</b>	<b>Meerjarige regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw</b>			Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Aantal projecten dat in (jaar T) is geholpen met middelen	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd	Eindverantwoording (Ja/Nee)
		<b>Sisa tussen medeoverheden</b>			Aard controle n.v.t. Indicator: C210B/01	Aard controle R Indicator: C210B/02	Aard controle R Indicator: C210B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C210B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C210B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C210B/06
		1			030010 Provincie Noord-Brabant	€ 94.145	€ 0	6	976	Nee
		2								
		3								
		4								
		5								

Verstreker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
OCW	D8	Gemeenten			Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voerschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
					Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Aard controle R Indicator: D8/04	Aard controle R Indicator: D8/05	
					€ 751.535	€ 0	€ 200.263	-€ 209	€ 410.807	
					Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering Bedrag	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering Bedrag		
					Aard controle n.v.t. Indicator: D8/06	Aard controle R Indicator: D8/07	Aard controle n.v.t. Indicator: D8/08	Aard controle R Indicator: D8/09		



Verstreker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen			Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
					Aard controle R Indicator: D14/01	Aard controle R Indicator: D14/02	Aard controle R Indicator: D14/03	Aard controle R Indicator: D14/04	Aard controle R Indicator: D14/05	
					€ 250.810	€ 0	€ 0	€ 0	€ 485.818	
					Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs		
					Aard controle n.v.t. Indicator: D14/06	Aard controle R Indicator: D14/07	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08	Aard controle R Indicator: D14/09		
					1					
2										
3										
4										



Verstreker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			5							
			6							
			7							
			8							
			9							
			10							
OCW	D19	Tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden			Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T)	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen(t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
					Aard controle R Indicator: D19/01	Aard controle n.v.t. Indicator: D19/02	Aard controle n.v.t. Indicator: D19/03			
					€ 0	€ 0	Ja			
OCW	D22	Regeling specifieke uitkering voor de voorschoolse educatie aan ontheemde peuters			Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
					Aard controle R Indicator: D22/01	Aard controle n.v.t. Indicator: D22/02	Aard controle n.v.t. Indicator: D22/03			
			1		€ 1.447	€ 1.447	Ja			
			2							

Verstreker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	
IenW	E3	<b>Subsidieregeling sanering verkeerslawaaï</b>  <b>Subsidieregeling sanering verkeerslawaaï</b>  Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)			Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingswoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt	Correctie over besteding (t/m jaar T)	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen	
					Aard controle n.v.t. Indicator: E3/01	Aard controle R Indicator: E3/02	Aard controle R Indicator: E3/03	Aard controle R Indicator: E3/04	Aard controle R Indicator: E3/05	Aard controle R Indicator: E3/06	
					1	BSV/22/00273	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
					2						
						Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T)	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
						Aard controle n.v.t. Indicator: E3/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/09	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/10	Aard controle R Indicator: E3/11	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/12
1	BSV/22/00273	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee					
2											

Verstreker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	
IenW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)			Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T) ten laste van de verstreker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstreker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)	
					Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/02	Aard controle R Indicator: E44B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/04	Aard controle R Indicator: E44B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/06	
					1	061948 Gemeente Meierijstad	IENW/BSK-2023/90871	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
					2						
					3						
					4						
					5						
					6						
					7						
					8						
					9						
					10						
					11						
					12						
					13						
					14						
15											

Verstreker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
					Kopie CBS(code)	Kopie beschikkingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
					Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/09			
			1		061948 Gemeente Meierijstad	IENW/BSK-2023/90871	Nee			
			2							
			3							
			4							
			5							
			6							
			7							
			8							
			9							
			10							
			11							
			12							
			13							
			14							
			15							

Verstreker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
					Kopie CBS(code)	Kopie beschikkingsnummer	Naam/nummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel		
					Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/10	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/11	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/12	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/13		
		1		061948 Gemeente Meerijstad	IENW/BSK-2023/90871					
		2				Schutsboomstraat Schaijk. Water bergen (capaciteitsvergroting). Aanleg HWA riool en verbinding HWA-riool met overstort naar vijvers Moesbos. Locatie Schaijk.	Nee			
		3								
		4								
		5								
		6								
		7								
		8								
		9								
		10								
		11								
		12								

Verstreker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			13							
			14							
			15							
							HWA structuur Zoggel West Uden. Vergroten afvoercapaciteit. Aanleg HWA structuur, bovengronds berging in groenzones en nieuwe afvoerroute watersysteem naar Leijgraaf. Locatie Uden.	Nee		
EZK	F28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid			Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten
					Aard controle R Indicator: F28/01	Aard controle R Indicator: F28/02	Aard controle R Indicator: F28/03	Aard controle n.v.t. Indicator: F28/04	Aard controle R Indicator: F28/05	Aard controle n.v.t. Indicator: F28/06
					€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
					Eindverantwoording (Ja/Nee)					
					Aard controle n.v.t. Indicator: F28/07					
					Nee					

Verstreker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
SZW	G2	<b>Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2023</b>			Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) <b>IOAW</b> (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) <b>IOAZ</b>	Baten (jaar T) <b>IOAZ</b> (exclusief Rijk)
		Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr			Gemeente I.1 Participatiewet ( <b>PW</b> )	Gemeente I.1 Participatiewet ( <b>PW</b> )	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers ( <b>IOAW</b> )	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers ( <b>IOAW</b> )	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen ( <b>IOAZ</b> )	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen ( <b>IOAZ</b> )
					Aard controle R Indicator: G2/01	Aard controle R Indicator: G2/02	Aard controle R Indicator: G2/03	Aard controle R Indicator: G2/04	Aard controle R Indicator: G2/05	Aard controle R Indicator: G2/06
					€ 10.079.168	€ 0	€ 512.893	€ 0	€ 76.267	€ 236



Verstreker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
					Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire
					Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gemeente Participatiewet (PW)
					Aard controle R Indicator: G2/07	Aard controle R Indicator: G2/08	Aard controle R Indicator: G2/09	Aard controle R Indicator: G2/10	Aard controle R Indicator: G2/11	Aard controle R Indicator: G2/12
					€ 218.819	€ 26.281	€ 0	€ 2.104.583	€ 53.553	€ 0
					Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie Gemeente Participatiewet (PW)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)				
					Aard controle D2 Indicator: G2/13	Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14				
					€ 0	Ja				

Verstreker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
SZW	G3	<b>Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_ gemeentedeel 2023</b> Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoordden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.			Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking  Gemeente  Aard controle R Indicator: G3/01	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)  Gemeente  Aard controle R Indicator: G3/02	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)  Gemeente  Aard controle R Indicator: G3/03	Besteding (jaar T) Bob  Gemeente  Aard controle R Indicator: G3/04	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)  Gemeente  Aard controle R Indicator: G3/05	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)  Gemeente  Aard controle R Indicator: G3/06
					€ 0	€ 0	€ 13.143	€ 0	€ 0	€ 0

Verstreker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
					BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekingen (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
					Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie		
				Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente			
				Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.		
				Indicator: G3/07	Indicator: G3/08	Indicator: G3/09	Indicator: G3/10	Indicator: G3/11		
				€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja		
SZW	G4	<b>Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_ gemeentedeel 2023</b>			Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)
		Alle gemeenten verantwoordt hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr				Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente



Verstreker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
					Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01	Aard controle R Indicator: G4/02	Aard controle R Indicator: G4/03	Aard controle R Indicator: G4/04	Aard controle R Indicator: G4/05	Aard controle R Indicator: G4/06
				1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 69.251	€ 8.303
				2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 16.404	€ 0
				3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 22.262	€ 0
				4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 2.270	€ 0
				5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 1.436	€ 677
				6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 111.623	€ 8.980
					Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
					Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente		
					Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07	Aard controle R Indicator: G4/08	Aard controle R Indicator: G4/09	Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10		
				1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja		
				2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja		
				3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja		

Verstreker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			4		Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja		
			5		Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja		
			6		Totaal	0	0	N.v.t.		
					Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig		Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)
					Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11	Aard controle R Indicator: G4/12	Aard controle R Indicator: G4/13	Aard controle R Indicator: G4/14		Aard controle R Indicator: G4/15
			1		Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
			2		Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
			3		Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					
			4		Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					
			5		Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					
			6		Totaal	€ 0	€ 0	€ 0		€ 0



Verstreker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
					Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie	Levensonderhoud-Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie		
					Aard controle n.v.t. Indicator: G4/16	Gemeente Aard controle R Indicator: G4/17	Gemeente Aard controle D2 Indicator: G4/18	Gemeente Aard controle R Indicator: G4/19		
				1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
				2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
				3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
				4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
				5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
				6	Totaal	0	0	0		

Verstreker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
SZW	G10	<b>Wet inburgering 2021_gemeentedeel 2023</b>  Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr			Besteding (jaar T)	Baten (jaar T) (exclusief Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			
					Gemeente	Gemeente	Gemeente			
					Aard controle R Indicator: G10/01	Aard controle R Indicator: G10/02	Aard controle n.v.t. Indicator: G10/03			
					€ 310.922	€ 0	Ja			

Verstreker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
SZW	G12	<b>Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie</b>			Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			
		Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Gemeente	Gemeente	Gemeente				
					Aard controle R Indicator: G12/01	Aard controle R Indicator: G12/02	Aard controle n.v.t. Indicator: G12/03			
					€ 0	€ 0	Ja			



Verstreker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator			
SZW	G13	<b>Onderwijsroute_ deel gemeente 2023</b>			Bestedingen onderwijsroute (jaar T)	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk)	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T)	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)				
					Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente					
					Aard controle R Indicator: G13/01	Aard controle R Indicator: G13/02	Aard controle R Indicator: G13/03	Aard controle R Indicator: G13/04			Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05		
					€ 12.035	€ 0	€ 0	€ 0	Ja				
VWS	H4	<b>Regeling specifieke uitkering stimulering sport</b>			Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Totale werkelijke berekende subsidie							
					Gemeenten								
					Aard controle R Indicator: H4/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02							
					€ 759.394	€ 347.146							



Verstreker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
					Activiteiten	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) overige kosten	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is
					Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03	Aard controle R Indicator: H4/04	Aard controle R Indicator: H4/05	Aard controle R Indicator: H4/06	Aard controle R Indicator: H4/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08
				1	Gebied-Oost	€ 576	€ 576			
				2	Herinrichting Park Moleneind	€ 13.915	€ 13.915			
				3	Nieuwbouw accommodatie Sport en Spel Reek	€ 9.275	€ 9.275			
				4	Nieuwbouw sporthal Zeeland	€ 3.261	€ 3.261			
				5	Achilles Reek	€ 13.124	€ 13.124			Bedrag €2.624 hoger dan volgens aanvraag door hogere uitgaven op investeringskrediet
				6	FC Uden	€ 1.850	€ 1.850			
				7	Groot onderhoud sportaccommodaties	€ 10.167	€ 4.766	€ 5.401		
				8	Hockeyclub	€ 4.591	€ 4.591			
				9	Overige diverse investeringen	€ 26.241	€ 26.241			
				10	RKSV Volkel	€ 62.963	€ 62.963			

Verstreker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			11		Verbouwing sporthal de Eeght	€ 6.199	€ 6.199			Bedrag €5.011 hoger dan volgens aanvraag door hogere uitgaven i.v.m. diefstal
			12		Diverse sportmaterialen	€ 4.259		€ 4.259		
			13		Dagelijks onderhoud sportaccommodaties	€ 137.885		€ 137.885		Bedrag €41.999 hoger dan volgens aanvraag doorerschikking van lasten tussen andere onderdelen binnen roerende zaken. Daarnaast budget deels overschreden.
			14		Onderhoud sportvelden	€ 643		€ 643		
			15		Schoonmaak sportaccommodaties	€ 16.927		€ 16.927		
			16		Faciliteren binnensport	€ 64		€ 64		
			17		Nutsvoorzieningen en vaste lasten	€ 35.207			€ 35.207	Bedrag €15.631 hoger dan volgens aanvraag door stijging energielasten.
			18							
			19							



Verstreker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	
VWS	H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022			Beschikingsnummer	Totaal bedrag volgens beschikking	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T)	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T)	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T)	
					Aard controle n.v.t. Indicator: H8/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/02	Gerealiseerd Aard controle R Indicator: H8/03	Gerealiseerd Aard controle R Indicator: H8/04	Gerealiseerd Aard controle n.v.t. Indicator: H8/05	Gerealiseerd Aard controle n.v.t. Indicator: H8/06	
					1	1042391	€ 75.433	€ -	€ 55.475	€ -	€ 115.972
					2						
					3						
					4						
					Kopie beschikingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)					
					Aard controle n.v.t. Indicator: H8/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/08					
					1	1042391					Ja
					2						
3											
4											

Verstreker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	
VWS	H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken			Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee)	Eindverantwoording? (Ja/Nee)			
					Aard controle R Indicator: H12/01	Aard controle R Indicator: H12/02	Aard controle n.v.t. Indicator: H12/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H12/04			
					€ 0	€ 23.000	Ja	Ja			
VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen,			Naam onderdeel	Totaalbedrag (jaar T) toegekend per onderdeel	Besteding (jaar T) per onderdeel	Welk bedrag per onderdeel neemt u mee van 2023 naar 2024?	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per onderdeel	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)?	
					Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/02	Aard controle R Indicator: H30/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/05	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/06	
					1	Lokaal Sportakkoord	€ 44.348	€ 25.738	€ 8.869	€ 25.738	Ja
					2	Brede regeling combinatiefuncties	€ 305.316	€ 290.321	€ 21.647	€ 290.321	Ja
					3	Terugdringen	€ 68.227	€ 54.833	€ 13.394	€ 54.833	Ja
					4	Kansrijke Start	€ 51.170	€ 41.251	€ 9.919	€ 41.251	Ja
					5	Mentale Gezondheid	€ 23.879	€ 19.193	€ 4.686	€ 19.193	Ja
					6	Aanpak overgewicht en obesitas	€ 59.699	€ 13.694	€ 11.938	€ 13.694	Ja
					7	Valpreventie	€ 175.684	€ 149.761	€ 34.879	€ 149.761	Ja
					8	Leefomgeving	€ 34.113	€ 27.313	€ 6.800	€ 27.313	Ja
9	OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	€ 8.528	€ 9.313	€ 0	€ 9.313	Ja					

Verstreker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			10		Versterken sociale basis	€ 124.514	€ 100.250	€ 24.264	€ 100.250	Ja
			11		Mantelzorg	€ 34.113	€ 27.366	€ 6.748	€ 27.366	Ja
			12		Eén tegen eenzaamheid	€ 34.113	€ 27.427	€ 6.686	€ 27.427	Ja
			13		Welzijn op recept	€ 18.762	€ 15.074	€ 3.688	€ 15.074	Ja
			14		Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 8.528	€ 5.045	€ 1.706	€ 5.045	Ja
			15		Coördinatiekosten regionale aanpak	€ 30.361	€ 27.061	€ 4.579	€ 27.061	Ja
					Kopie naam onderdeel	Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/n.v.t.)?				
					Aard controle n.v.t. Indicator: H30/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/08				
			1		Lokaal Sportakkoord	Ja				
			2		Brede regeling combinatiefuncties	Ja				
			3		Terugdringen	Ja				
			4		Kansrijke Start	Ja				
			5		Mentale Gezondheid	Ja				
			6		Aanpak overgewicht en obesitas	Ja				
			7		Valpreventie	Ja				
			8		Leefomgeving	Ja				
			9		OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	Ja				

Verstreker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			10		Versterken sociale basis	Ja				
			11		Mantelzorg	Ja				
			12		Eén tegen eenzaamheid	Ja				
			13		Welzijn op recept	Ja				
			14		Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	Ja				
			15		Coördinatiekosten regionale aanpak	Ja				
					Eindverantwoording (Ja/Nee)					
					Aard controle n.v.t. Indicator: H30/09					
					Nee					
VWS	H31	Regeling Specifieke uitkering noodfonds energie			Beschikingsnummer / kenmerk	Totaal ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Toelichting	
					Aard controle n.v.t. Indicator: H31/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H31/02	Aard controle R Indicator: H31/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H31/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H31/05	
					SPUKNEAS230137	€ 80.873	€ 80.872	Ja	N.v.t.	

Verstreker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
VWS	H32	Regeling specifieke uitkering Meerkosten Energie Openbare Zwembaden			Beschikingsnummer / kenmerk	Totaal ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen			
						Automatisch berekend	Automatisch berekend			
					Aard controle n.v.t. Indicator: H32/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H32/02	Aard controle n.v.t. Indicator: H32/03			
					MEOZ23245	€ 419.185	€ 168.262			
					Naam zwembad	Totale verlening per zwembad (jaar T)	Cumulatieve besteding per zwembad (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Verduurzamingsplan aanwezig (Ja/Nee)	Toelichting	
					Aard controle n.v.t. Indicator: H32/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H32/05	Aard controle R Indicator: H32/06	Aard controle D1 Indicator: H32/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H32/08	
					1	Ezzy's Uden	€ 419.185	€ 168.262	Ja	
					2					
					3					
					4					
5										
6										
7										
8										
9										
10										



Verstreker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			11							
			12							
			13							
			14							
			15							
			16							
			17							
			18							
			19							
			20							
VWS	H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)			Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de	Besteding (jaar T)				
					Aard controle n.v.t. Indicator: H35B/01	Aard controle R Indicator: H35B/02				
					060796 Gemeente 's-Hertogenbosch	€ 455.291				

Verstreker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	
LNV	L7B	Regeling specifieke uitkering IBP-Vitaal Platteland	SiSa tussen medeoverheden		Gebiedsnaam/nummer	Hieronder per regel één provincie(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de	Totale besteding (jaar T)	Totale cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Toelichting	
					Aard controle n.v.t. Indicator: L7B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: L7B/02	Aard controle R Indicator: L7B/03	Aard controle R Indicator: L7B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: L7B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: L7B/06	
					1	8. ZO Zandgronden	030010 Provincie Noord-Brabant	€ 203.803	€ 473.482	Nee	
					2						
					3						
					4						
					5						
					6						
					7						
					8						
					9						
10											

## **CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT**

*Aan de gemeenteraad van de gemeente Maashorst*

### **Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2023**

#### **Ons oordeel**

Wij hebben de jaarrekening 2023 van de gemeente Maashorst te Uden gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2023 als van het vermogen van de gemeente Maashorst per 31 december 2023 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2023;
2. het overzicht van baten en lasten over 2023; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen waaronder de rechtmatigheidsverantwoording van het college van burgemeester en wethouders over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties over 2023;
4. de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen; en
5. de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

#### **De basis voor ons oordeel**

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door de gemeenteraad op 20 oktober 2023 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2023 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Maashorst zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende geschikt is als basis voor ons oordeel.

#### **Paragraaf ter benadrukking van bepaalde aangelegenheden - rechtmatigheidsverantwoording**

Wij vestigen de aandacht op het onderdeel rechtmatigheidsverantwoording in de toelichting op de jaarrekening op pagina 357 en 358. Het college van burgemeester en wethouders heeft in deze rechtmatigheidsverantwoording toegelicht dat een deel van de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties niet rechtmatig tot stand is gekomen. Het totaal aan geconstateerde afwijkingen (rechtmatigheidsfouten), voor een bedrag van in totaal € 4.318.000, bestaande uit € 2.787.000 aan fouten ten aanzien van het begrotingscriterium en € 1.531.000 aan fouten ten aanzien van het voorwaardencriterium en het totaal aan geconstateerde onduidelijkheden van in totaal € 1.103.000, bestaande uit € 1.103.000 aan onduidelijkheden ten aanzien van het voorwaardencriterium, liggen boven de door de gemeenteraad vastgestelde verantwoordingsgrens. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

### **Informatie ter ondersteuning van ons oordeel**

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

### **Materialiteit**

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 2.107.260. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2023. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de gemeenteraad overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 50.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

### **Controleaanpak frauderisico's**

Als onderdeel van ons proces van het identificeren van frauderisico's evalueren wij factoren met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, het oneigenlijk toe eigenen van activa, omkoping en corruptie. Het college van burgemeester en wethouders bevindt zich in een unieke positie om fraude te plegen, omdat het in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersingsmaatregelen te doorbreken, die anderszins effectief lijken te werken.

Wij besteden bij de controle aandacht aan het risico van het doorbreken van maatregelen van interne beheersing door het college van burgemeester en wethouders door werkzaamheden uit te voeren op het gebied van journaalposten en andere aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn gemaakt; schattingen en schattingsprocessen; significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening en uitgaande geldstromen in het betalingsproces. Om bovenstaand frauderisico te mitigeren hebben wij de volgende werkzaamheden verricht:

- wij hebben de opzet en implementatie geëvalueerd van interne beheersing in de processen voor het genereren en verwerken van journaalposten, het maken van schattingen en het autoriseren van betalingen, uitgaande van een risico op doorbreking van dat proces. Tevens hebben wij aandacht gegeven aan de toegangsbeveiliging in het IT-systeem en de mogelijkheid dat hierin functiescheiding kan worden doorbroken. Wij hebben niet gesteund op de effectieve werking van de voor onze controle relevante interne beheersingsmaatregelen.
- wij hebben handmatige journaalposten geselecteerd die in het boekjaar en tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn verwerkt. Waar wij op basis van onze risicocriteria opvallende boekingen hebben geïdentificeerd, hebben wij specifieke gegevensgerichte controlewerkzaamheden verricht. Tevens hebben wij significante schattingen van vorig boekjaar ten aanzien van de gehanteerde veronderstellingen bij het bepalen van de omvang opnieuw beoordeeld met de kennis die wij hebben opgedaan bij de controle van het huidige boekjaar en de belangrijkste oordeelsvormingen en veronderstellingen die het college van burgemeester en wethouders heeft gehanteerd bij deze schattingen geëvalueerd op relevantie en consistentie. Wij hebben in het bijzonder aandacht gehad voor het risico van vooringenomenheid van het college van burgemeester en wethouders bij schattingen.

Naast het frauderisico als gevolg van het doorbreken van de interne beheersingsmaatregelen door het bestuur, hebben wij een ander frauderisico geïdentificeerd:

- het risico op fraude in het betalingsverkeer als gevolg van het ontbreken van een vier-ogen principe voor het aanmaken en wijzigen van crediteurenstamgegevens (subsidies) en het ontbreken van een zichtbare controle op de betaallijst en batch en hash total.

Inzake het risico op fraude in het betalingsverkeer als gevolg van het ontbreken van een zichtbare controle op de betaallijst en batch en hash total, hebben wij de volgende werkzaamheden verricht:

- met betrekking tot de uitgaande geldstromen in het betalingsproces hebben wij de opzet en bestaan van interne beheersingsmaatregelen beoordeeld rond het controleren en autoriseren van betalingen. Daarnaast hebben wij middels data-analyse de uitgaande geldstroom geanalyseerd op mogelijk dubbele rekeningnummers per crediteur. Verder hebben wij een analyse uitgevoerd op batchbetalingen en op basis van een deelwaarneming gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd op betalingen.

### **Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie**

Het college van burgemeester en wethouders heeft de jaarrekening opgesteld onder de veronderstelling dat de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. In de paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing' van het jaarverslag heeft het college van burgemeester en wethouders ter zake verantwoording afgelegd met het opnemen van een toelichting op de door haar geïdentificeerde en gekwantificeerde risico's, en een evaluatie van het cumulatieve risico ten opzichte van de hiervoor beschikbare weerstandscapaciteit. Wij hebben deze beoordeling door het college van burgemeester en wethouders geëvalueerd.

Hiertoe hebben wij de volgende werkzaamheden verricht:

- Wij hebben risico-inschattingswerkzaamheden verricht, waarbij wij hebben overwogen of sprake is van gebeurtenissen of omstandigheden die gerede twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de gemeente om de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder .
- Wij hebben kennisgenomen van de analyse in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing van het college en overwogen of deze alle relevante informatie bevat waarvan wij als gevolg van de controle van de jaarrekening kennis hebben. Wij hebben met het college van burgemeester en wethouders de belangrijkste veronderstellingen en uitgangspunten besproken .
- Wij hebben om inlichtingen verzocht bij het college van burgemeester en wethouders, management en de gemeenteraad of zij gebeurtenissen of omstandigheden hebben geïdentificeerd, die afzonderlijk of collectief, gerede twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de gemeente om haar continuïteit te handhaven.
- Wij hebben geëvalueerd of de beoordeling door het college van burgemeester en wethouders alle relevante informatie bevat, waarvan wij naar aanleiding van de controle kennis hebben verkregen.
- Wij hebben op basis van de jaarrekening 2023 en de begroting 2024 - 2027 de ontwikkeling beoordeeld van de voor de gemeente relevante en in het BBV voorgescreven kengetallen, zijnde de kengetallen voor de netto schuldquote, netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio, grondexploitatie, structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit.
- Inwinnen van inlichtingen bij het college van burgemeester en wethouders over haar kennis van continuïteitsrisico's na de periode van de door het college van burgemeester en wethouders verrichte continuïteitsbeoordeling.

Op basis van deze werkzaamheden is onze conclusie dat de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder.

### **Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd**

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6 sub a WNT en artikel 5 lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

### **Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie**

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

### **Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten**

Ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet hebben wij onderzocht of de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 Financiële-verhoudingswet (hierna: de specifieke uitkeringen) rechtmatig tot stand zijn gekomen. In de jaarrekening is verantwoordingsinformatie opgenomen over deze specifieke uitkeringen (de SiSa-bijlage).

Naar ons oordeel zijn de baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2023 met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - Regeling Informatieverstrekking SiSa.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen, in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - de Regeling Informatieverstrekking SiSa. In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het is onze verantwoordelijkheid een redelijke mate van zekerheid te krijgen voor ons oordeel ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet. Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2023, zoals opgenomen in de Nota procedure aanlevering SiSa-verantwoordingsinformatie 2023 in bijlage 2 van de Regeling Informatieverstrekking SiSa. Wij hebben bij de controle van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- het evalueren of de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

## **Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening**

### **Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad voor de jaarrekening**

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het college van burgemeester en wethouders is ook verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van de gemeenteraad, opgenomen bepalingen zoals opgenomen in het normenkader 2023 dat is vastgesteld door de gemeenteraad op 23 maart 2023 en voor het getrouw toelichten van de financiële rechtmatigheid in de jaarrekening.

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitvoeren van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

### **Onze verantwoordelijkheid voor de controle van de jaarrekening**

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door de gemeenteraad op 20 oktober 2023, het Controleprotocol WNT 2023, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeente;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeente, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeente. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties

Wij communiceren met de gemeenteraad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Zoetermeer, 2 juli 2024  
Flynth Audit B.V.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

R.L. van der Sande MSc RA



# Bijlagen

Als extra informatie hebben we een aantal bijlagen opgenomen. De meeste van deze bijlagen zijn cijfermatig van aard, en geven nadere informatie op het financiële onderdeel van deze programmarekening.

## BBV Beleidsindicatoren

In deze programmarekening is een verplichte set indicatoren toegevoegd, zoals opgenomen in het BBV (Besluit begroting en verantwoording Gemeenten en Provincies). De bedoeling hiervan is de onderlinge vergelijkbaarheid tussen gemeenten te vergroten. Via [www.waarstaatjegemeente.nl](http://www.waarstaatjegemeente.nl) is informatie per gemeente te raadplegen en kan een vergelijking worden gemaakt met andere gemeenten of landelijke gemiddelden. In het BBV is geen normering opgenomen voor deze indicatoren. Daarom zijn in deze begroting bij de BBV-indicatoren ook geen streefwaarden en begrote of gerealiseerde waarden opgenomen.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van deze indicatoren, de toelichting daarop en op welk programma's ze betrekking hebben.

De ontbrekende nummers zijn inmiddels vervallen.

	Taakveld (BBV)	Naam Indicator	Eenheid	Bron
1.	0. Bestuur en ondersteuning	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens
2.	0. Bestuur en ondersteuning	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens
3.	0. Bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen begroting
4.	0. Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen begroting
5.	0. Bestuur en ondersteuning	Overhead	% van totale lasten	Eigen begroting
6.	1. Veiligheid	Verwijzing Halt	Aantal per 10.000 jongeren	Bureau Halt
7.				
8.	1. Veiligheid	Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	CBS
9.	1. Veiligheid	Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS
10.	1. Veiligheid	Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	CBS

11.	1. Veiligheid	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	CBS
12.				
13.				
14.	3. Economie	Funcziemenging	%	LISA
15.				
16.	3. Economie	Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	LISA
17.	4. Onderwijs	Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO
18.	4. Onderwijs	Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO
19.	4. Onderwijs	Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	DUO
20.	5. Sport, cultuur en recreatie	Niet-sporters	%	Gezondheidsenquête (CBS, RIVM)
21.	6. Sociaal domein	Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.	LISA
22.	6. Sociaal domein	Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 tm 21 jarigen	Verwey Jonker Instituut -Kinderen in Tel
23.	6. Sociaal domein	Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	Verwey Jonker Instituut -Kinderen in Tel
24.	6. Sociaal domein	Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	CBS
25.				
26.	6. Sociaal domein	Werkloze jongeren	% 16 tm 22 jarigen	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel

27.	6. Sociaal domein	Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	CBS
28.	6. Sociaal domein	Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 - 64 jaar	CBS
29.	6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS
30.	6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS
31.	6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS
32.	6. Sociaal domein	Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	GMSD
33.	7. Volksgezondheid en Milieu	Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	CBS
34.	7. Volksgezondheid en Milieu	Hernieuwbare elektriciteit	%	RWS
35.	8. Vhrosv	Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	CBS
36.	8. Vhrosv	Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	Basisregistratie adressen en gebouwen
37.	8. Vhrosv	Demografische druk	%	CBS
38.	8. Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In Euro's	COELO
39.	8. Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	COELO

# Geldleningen

De gemeente Maashorst kent een drietal soorten geldleningen;

- **Opgenomen geldleningen** (PDF, 59.1 kB), dit zijn alle leningen die zijn aangegaan ter financiering van bijvoorbeeld investeringen, groot onderhoud, het grondbedrijf e.d.
- **Verstreckte geldleningen** (PDF, 47.6 kB), het verstrekken van geldleningen is voorbehouden aan banken. Gemeenten zien daar voor zichzelf in principe geen rol weggelegd. Gemeenten werken met gemeenschapsgeld van en voor de inwoners en bedrijven. Daar past de functie van 'bankier' niet bij. In het verleden werd hier binnen de overheid anders over gedacht. Nadat diverse Rijksinstellingen geconfronteerd werden met verliezen als gevolg van faillissement e.d., heeft de wetgever hier strenge regels voor vastgelegd. Wij zien deze staat van verstreckte geldleningen dan ook als een sterfhuisconstructie.
- **Gewaarborgde geldleningen**, zijn leningen waar de gemeente borg voor staat. Dit onder stringente voorwaarden en in principe nooit zonder achtervang van een voorliggende instantie. Een overzicht van de gewaarborgde leningen is volgens verplichting in de BBV opgenomen in de **toelichting van de balans**.

**Staat van opgenomen geldleningen 2023**

Nr	Oorspronkelijk bedrag	Jaar aflossing	Rente %	Stand 01-01-2023	Opgenomen	Rente	Aflossing	Stand 31-12-2023
1	8.000.000	2024	1,44	1.600.000	0	17.280	800.000	800.000
15	15.000.000	2038	4,552	7.625.000	0	334.762	500.000	7.125.000
27	15.000.000	2032	3,31	7.500.000	0	229.080	750.000	6.750.000
30	20.000.000	2033	2,81	10.250.000	0	273.273	1.000.000	9.250.000
94	15.000.000	2039	4,49	8.500.000	0	367.993	500.000	8.000.000
99	1.888.179	2032	3,75	850.836	0	29.442	71.693	779.143
101	3.495.651	2033	4,81	1.686.885	0	77.774	119.922	1.566.963
116	3.076.630	2033	4,81	1.533.028	0	70.681	108.984	1.424.045
122	6.352.923	2026	4,45	1.466.934	0	60.189	343.142	1.123.793
123	6.352.923	2027	4,62	1.816.276	0	73.711	331.205	1.485.071
128	6.806.703	2023	5,075	272.268	0	10.363	272.268	0
135	6.806.703	2026	5,575	1.089.073	0	48.067	272.268	816.804
136	10.000.000	2034	4,45	4.000.000	0	174.250	333.333	3.666.667
137	15.000.000	2035	3,635	6.500.000	0	230.217	500.000	6.000.000
155	20.000.000	2047	1,44	19.600.000	0	275.040	800.000	18.800.000
<b>Totaal</b>	<b>152.779.712</b>			<b>74.290.300</b>	<b>0</b>	<b>2.272.120</b>	<b>6.702.814</b>	<b>67.587.485</b>

**Staat van verstrekte geldleningen 2023**

Nr	Verstrekt aan	Oorspronkelijk bedrag	Rente %	Begindatum	Looptijd in jaren	Stand 01-01-2023	Verstrekt	Rente	Aflossing	Stand 31-12-2023
210	Stichting Area	3.495.651	2,25%	1-6-1987	46	1.507.971	0	14.131	1.507.971	0
275	Stichting Area	6.352.923	4,45%	1-9-1994	32	1.466.934	0	60.189	343.142	1.123.793
<b>Totaal woningbouwcorporatie</b>		<b>9.848.574</b>				<b>2.974.906</b>	<b>0</b>	<b>74.320</b>	<b>1.851.113</b>	<b>1.123.793</b>
51	Stg de Kuip	275.445	8,50%	31-12-1993	30	2.218	0	5.045	2.218	0
115	Harmonie en drumband St Caecilia	124.790	6,00%	31-12-1996	30	6.317	0	4.191	1.579	4.738
311	Stg Eigen Herd	726.000	5,50%	31-12-2003	30	110.253	0	39.930	10.023	100.230
<b>Totaal derden</b>		<b>1.126.234</b>				<b>118.788</b>	<b>0</b>	<b>49.166</b>	<b>13.820</b>	<b>104.968</b>
<b>Totaal</b>		<b>10.974.808</b>				<b>3.093.694</b>	<b>0</b>	<b>123.486</b>	<b>1.864.933</b>	<b>1.228.761</b>

# Voortgangsrapportage 2023 grote projecten

In dit [overzicht](#) (PDF, 290.5 kB) presenteren we de voortgangsrapportage van onze grote projecten.



**Voortgangsrapportage grote projecten  
jaarrekening 2023**

maashorst 



## Inhoudsopgave

<b>Inhoudsopgave .....</b>	<b>2</b>
<b>Programma 2 Verkeer en vervoer .....</b>	<b>3</b>
2.1 Projecten Verkeer en Vervoer .....	3
<b>Programma 4 Onderwijs.....</b>	<b>22</b>
4.2 Projecten Onderwijshuisvesting .....	22
<b>Programma 5. Sport, cultuur, recreatie en natuur .....</b>	<b>25</b>
5.2 Projecten Sportaccommodaties .....	25
<b>Programma 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid.....</b>	<b>29</b>
7.2 Projecten riolering .....	29
<b>Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing.....</b>	<b>34</b>
8.3 Projecten Wonen en Bouwen.....	34
<b>Programma 10 Bedrijfsvoering en inkomsten .....</b>	<b>36</b>
10.1 Projecten Overhead .....	36




## Programma 2 Verkeer en vervoer

### 2.1 Projecten Verkeer en Vervoer



#### Projecten Verkeer en vervoer

Per project met een oorspronkelijk krediet van meer dan € 500.000 worden de aspecten planning, budget en risico toegelicht door middel van een stoplichtenrapportage. Indien een stoplicht op oranje of rood staat, wordt ook een extra toelichting opgenomen.




Tijd: Planning, verloopt het project volgens de laatst vastgestelde tijdsplanning?

-  conform planning
-  langzamer dan planning
-  project nog niet gestart

Geld: Budget, zijn de inkomsten/uitgaven volgens het geraamde budget?

-  conform budget of inkomsten hoger/uitgaven lager (positief resultaat) dan budget
-  inkomsten lager/uitgaven hoger (negatief resultaat) dan budget

Risico's; welke risico's zijn verbonden aan het project? Hierbij worden impact van het risico en de kans dat het risico zich voordoet beoordeeld.

-  lage kans en weinig impact
-  grote kans en weinig impact / lage kans en veel impact
-  grote kans en veel impact

#### Projecten

##### A50 Afrit Noord (Oostzijde)

Omschrijving project/investering	oorspronkelijk krediet	Restant eind 2023
A50 Afrit Noord (Oostzijde)	€ 775.000	€ 677.548

#### Tijd (indicator)



#### Tijd (toelichting)

De werkzaamheden zijn door aangrenzende ontwikkelingen (o.a. aanpak A50 en Mobiliteitsvisie) niet opgestart. Zodra er meer duidelijkheid is over de effecten van de ontwikkelingen op het project zal een doorstart worden gemaakt.

### **Geld (indicator)**



### **Geld (toelichting)**

Afhankelijk van de definitieve uitkomsten van de aangrenzende ontwikkelingen kan besloten worden of er meer werkzaamheden uitgevoerd moeten worden dan voorzien. De kosten zijn niet in het huidige budget opgenomen.

### **Risico (indicator)**



### **Risico (toelichting)**

Door de fors stijgende marktprijzen bestaat er een risico op een ongunstig aanbestedingsresultaat.

De rotonde is gelegen binnen de zone die voor Natura2000-gebieden geldt. Tijdens de uitwerking van de plannen zal het effect op het uit te voeren werk worden bepaald.

### **Doorstroming N264 verbeteren**

Omschrijving project/investering	oorspronkelijk krediet	Restant eind 2023
Doorstroming N264 verbeteren	€ 3.556.000	€1.887.479

### **Tijd (indicator)**



### **Tijd (toelichting)**

Door de stikstofproblematiek wordt het project (van de provincie) gefaseerd uitgevoerd over meerdere jaren. In 2023 worden de rotondes Wilhelminastraat en Karrevracht omgebouwd, en in 2024 wordt rotonde Velmolenweg omgebouwd.

### **Geld (indicator)**



### **Geld (toelichting)**

Voor de kostenverdeling met de provincie is besloten om dit op basis van werkelijk gemaakte kosten te verrekenen. Met de prijsaanbieding van aannemer BAM kwam dit gunstig uit op een voordeel van € 800.000, maar komt dit voordeel nu voornamelijk ten laste van de inzet van elektrisch materieel ten gevolge van de stikstofproblematiek. Hierdoor kan de ombouw van rotonde Velmolenweg en deel van de rijbaan N264 pas in 2024 uitgevoerd worden. De Provincie schat de meerkosten in op € 250.000,-

### **Risico (indicator)**



### **Risico (toelichting)**

De gesprekken over het uitvoeringsontwerp zijn in ver gevorderd stadium, waardoor de risico's inzichtelijk zijn geworden. De risico's worden gemiddeld ingeschat.

### **Element en asfaltverhardingen 2023**

Omschrijving project/investering	oorspronkelijk krediet	Restant eind 2023
Investerings en elementverhardingen 2023	€ 1.238.789	€ 1.223.572

### **Tijd (indicator)**



### **Tijd (toelichting)**

Betreft de reconstructie van de rijbanen/wegen van een gedeelte Schutsboomstraat, een gedeelte Straatsven en Vogelenzang.

De Schutsboomstraat is een apart project. Dit project is in kwartaal 4 van 2023 opgestart. Uitvoering van de werkzaamheden zal direct na de voorbereiding starten.

De voorbereiding van Straatsven is in kwartaal 3 van 2023 gestart. Aansluitend zal in 2024 de uitvoering plaats vinden.

De werkzaamheden aan Vogelenzang zijn afhankelijk van het mogelijke project van de verbreding van de A50. Tot hier meer duidelijkheid over is wordt nu slechts ingestoken op instandhouding van de weg. De benodigde werkzaamheden hiervoor zijn in 2023 opgestart en worden in 2024 uitgevoerd.

### **Geld (indicator)**



### **Geld (toelichting)**

Het deel van het budget dat bestemd is voor de Schutboomstraat is aan het project toegevoegd.

De werkzaamheden aan Straatsven en Vogelenzang worden binnen het beschikbare budget uitgevoerd.

### **Risico (indicator)**



### **Risico (toelichting)**

Het projectgebied van de Schutboomstraat is gelegen binnen de 25 km zone rondom een Natura2000-gebied. Hierdoor is er een risico aanwezig op kostenverhogende werkomstandigheden. Dit wordt nader uitgezocht op het moment dat het project aan het einde van de ontwerpfase is.

Voor de werkzaamheden aan Straatsven en Vogelenzang geldt lage kans en weinig impact.

### **GO Bosveld/Raam**

Omschrijving project/investering	oorspronkelijk krediet	Restant ultimo 2023
GO Bosveld / Raam	€ 550.000	€ 167.996

### **Tijd (indicator)**



### **Tijd (toelichting)**

Eerste werkzaamheden zijn volgens planning uitgevoerd. In 2023 is begonnen met de voorbereiding van het laatste deelproject. Werkzaamheden voor dit deelproject zullen Q2 van 2024 starten.

**Geld (indicator)****Geld (toelichting)**

Binnen beschikbaar budget.

**Risico (indicator)****Risico (toelichting)**

Lage kans, weinig impact.

**GVVP Fietsstraat Volkelseweg**

Omschrijving project/investering	oorspronkelijk krediet	Restant eind 2023
GVVP Fietsstraat Volkelseweg	€ 700.000	€ 656.135

**Tijd (indicator)****Tijd (toelichting)**

De aanbesteding heeft plaatsgevonden en in het eerste kwartaal van 2024 start de uitvoering van de aanleg van de Fietsstraat. Naar verwachting is deze voor de zomer van 2024 afgerond.

**Geld (indicator)****Geld (toelichting)**

De kosten van werkzaamheden vallen binnen het beschikbaar gestelde budget. Inmiddels is de subsidie voor dit project vastgesteld door de Provincie Noord-Brabant.

**Risico (indicator)**

## Risico (toelichting)

Geen.

## Investerings en elementenverhardingen 2022

Omschrijving project/investering	oorspronkelijk krediet	Restant eind 2023
Investerings en elementverhardingen 2022	€ 1.489.069	€ 1.275.996

## Tijd (indicator)



## Tijd (toelichting)

Geplande werkzaamheden uit 2022 zijn gedeeltelijk uitgevoerd. De werkzaamheden bestaan uit reconstructie van de rijbanen Zeelandsedreef en Schaijkseweg, Heijtmorgen en gedeelte Helstraat.

In 2023 is er budget beschikbaar gesteld voor de reconstructie van de fietspaden langs de Zeelandsedreef en de Schaijkseweg. Daarom wordt de totale reconstructie van de rijbanen en de fietspaden als één project opgepakt. De voorbereiding van het project Zeelandsedreef en Schaijkseweg is in 2023 gestart. Afhankelijk van de voorbereidingstijd (participatie) start de uitvoering naar verwachting eind 2024 of begin 2025.

Heijtmorgen gedeelte rijbaan buiten de bebouwde kom is uitgevoerd. Voor het gedeelte binnen de bebouwde kom is de voorbereiding in 2023 gestart. Afhankelijk van de voorbereidingstijd (participatie) start de uitvoering naar verwachting eind 2024.

De voorbereiding van de reconstructie van een gedeelte van de Helstraat is in 2023 gestart. Vanwege de bijkomende werkzaamheden van Brabant Water start de uitvoering van de reconstructie in het tweede kwartaal van 2025.

## Geld (indicator)



## Geld (toelichting)

Binnen beschikbaar budget.

**Risico (indicator)****Risico (toelichting)**

Lage kans en weinig impact.

**Oude Maasstraat**

Omschrijving project/investering	oorspronkelijk krediet	Restant eind 2023
Oude Maasstraat (incl. riolering)	€ 1.456.829	€ 599.813

**Tijd (indicator)****Tijd (toelichting)**

Werk is gereed. Kleine gebreken worden nog opgelost, zodat het werk kan worden overgedragen naar beheer.

**Geld (indicator)****Geld (toelichting)**

Binnen beschikbaar budget.

**Risico (indicator)****Risico (toelichting)**

Lage kans en weinig impact



## Rehabilitatie Eikenheuvelweg

Omschrijving project/investering	oorspronkelijk krediet	Restant eind 2023
Rehabilitatie Eikenheuvelweg	€ 656.236	€ 642.035

### Tijd (indicator)



### Tijd (toelichting)

Het ontwerp is met de aanwonenden en andere belanghebbenden samen opgesteld. In het 1e kwartaal van 2024 wordt het ontwerp vastgesteld en start de technische voorbereiding. Er is in het derde kwartaal 2023 eerst gekeken naar de effecten van de stikstofuitstoot op het plangebied. De uitkomsten zijn meegenomen in de ontwerpfase.

Het besluit om te komen tot een definitief ontwerp heeft langer geduurd dan eerder voorzien. Dit komt mede door het aantal reacties op het voorlopige ontwerp m.b.t. de beoogde afsluiting. Hiervoor is een nadere onderbouwing nodig die in het 1e en 2e kwartaal van 2024 geschreven wordt.

Ook voor het uitvoeringstijdstip moet gekeken worden naar werkzaamheden in de directe omgeving die effect kunnen hebben op de benodigde omleidingsroutes. Als gevolg hiervan kunnen de werkzaamheden aan de Eikenheuvelweg later uitgevoerd moeten worden dan eerder voorzien.

### Geld (indicator)



### Geld (toelichting)

Het beschikbaar gestelde budget wordt als taakstellend beschouwd. Voor het vaststellen van het definitieve ontwerp wordt een budgettoets gedaan.

### Risico (indicator)



### Risico (toelichting)

Door de kostenstijgingen is het onzeker of het werk ook binnen budget uitgevoerd kan worden. Dit wordt lopende het ontwerpproces nader bekeken. Indien noodzakelijk zal er bij de gemeenteraad een verzoek om meer budget beschikbaar te stellen ingediend worden.

## Rehabilitatie Hoeveneseveld fase 2

Omschrijving project/investering	oorspronkelijk krediet	Restant eind 2023
Rehabilitatie Hoeveneseveld fase 2	€ 2.785.433	€ 2.694.684

### Tijd (indicator)



### Tijd (toelichting)

Het project is nog niet gestart. Door de wisselingen van fase 2 en 3 gaat het project in 2024 van start. Het exacte tijdstip van start van het participatieproces met de omgeving moet nog worden bepaald. Het jaar 2024 wordt gebruikt om het ontwerp voor de nieuwe inrichting van de woonwijk op te stellen.

### Geld (indicator)



### Geld (toelichting)

Het beschikbare totaalbudget wordt bij de start van het project als taakstellend beschouwd.

### Risico (indicator)



### Risico (toelichting)

Door de latere start van het werk is er een risico op kostenstijging van de benodigde bouwmaterialen. Dit zal in de loop van het project duidelijk gaan worden.

Het gebied bevindt zich binnen een Natura2000 zone. Lopende de ontwerpfase zal duidelijk gaan worden wat het effect is op het project. De benodigde acties worden tijdig in gang gezet.

## Rehabilitatie Hoeveneseveld fase 3

Omschrijving project/investering	oorspronkelijk krediet	Restant ultimo 2023
----------------------------------	------------------------	---------------------

Rehabilitatie Hoeveneseveld fase 3 (incl. riolering_	€ 903.989	€
--	-----------	---

**Tijd (indicator)**



**Tijd (toelichting)**

Samen met een klankbordgroep wordt het ontwerp opgesteld. Dit neemt meer tijd in beslag dan eerder voorzien.

De verwachting is dat in het tweede kwartaal van 2024 het ontwerp afgerond wordt en de werkzaamheden eind 2024 kunnen starten.

**Geld (indicator)**



**Geld (toelichting)**

Het beschikbare totaalbudget wordt als taakstellend beschouwd. Op het moment dat er voorlopig ontwerp is wordt er een budgettoets gedaan. Deze zal uitwijzen of het budget ook daadwerkelijk voldoende is.

**Risico (indicator)**



**Risico (toelichting)**

Door de langere ontwerpfasen van het werk is er een risico op kostenstijging van de benodigde bouwmaterialen.

Het gebied bevindt zich binnen een Natura2000 zone. Lopende de ontwerpfasen zal duidelijk gaan worden wat het effect is op het project. De benodigde acties worden tijdig in gang gezet.

**Rehabilitatie Krijten/Stoffels/Hurk/Stadrijk**

Omschrijving project/investering	oorspronkelijk krediet	Restant eind 2023
Rehabilitatie Krijten/Stoffels/Hurk/Stadrijk	€ 2.736.376	€ 2.677.700

**Tijd (indicator)****Tijd (toelichting)**

Rehabilitatie Krijten betreft een integraal project met Hurk, Stoffels en Stadrijk. Voorbereiding is in 2023 gestart en naar verwachting start de uitvoering in Q3 2024.

**Geld (indicator)****Geld (toelichting)**

Binnen beschikbaar budget.

**Risico (indicator)****Risico (toelichting)**

Lage kans en weinig impact.

**Rehabilitatie Liessentstraat/Erfstraat/Kromstraat**

Omschrijving project/investering	oorspronkelijk krediet	Restant eind 2023
Rehabilitatie Liessentstraat/Erfstraat/Kromstraat	€ 1.001.492	€ 972.895

**Tijd (indicator)****Tijd (toelichting)**

Vorbereidende werkzaamheden zijn eind 2022 gestart. In 2023 is de voorbereiding gedaan en later dan verwacht afgerond. Hierdoor wordt de uitvoering verwacht in 2e kwartaal 2024. Asfalt verwerken op een doorgaande weg in Q4 en Q1 van een jaar is te riskant.

**Geld (indicator)**

### **Geld (toelichting)**

Binnen beschikbaar budget.

### **Risico (indicator)**



### **Risico (toelichting)**

Lage kans, weinig impact.

### **Rehabilitatie Meerkensweg**

Omschrijving project/investering	oorspronkelijk krediet	Restant eind 2023
Rehabilitatie Meerkensweg	€ 659.059	€ 656.109

### **Tijd (indicator)**



### **Tijd (toelichting)**

De voorbereiding van het project is gaande. Duurzaamheid is een belangrijk item bij de voorbereiding. De werkzaamheden worden in het voorjaar van 2024 aanbesteed en in het 3e of 4e kwartaal van 2024 uitgevoerd.

### **Geld (indicator)**



### **Geld (toelichting)**

Het beschikbare totaalbudget wordt bij het vervolg van het project als taakstellend beschouwd.

### **Risico (indicator)**



### **Risico (toelichting)**

Door de latere start van het werk is er een risico op kostenstijging van de benodigde bouwmaterialen. Dit zal in de loop van het project duidelijk gaan worden.

Het gebied bevindt zich binnen een Natura2000 zone. Lopende de ontwerpfase zal duidelijk gaan worden wat het effect is op het project. De benodigde acties worden tijdig in gang gezet. Door de duurzame aanbestedingswijze wordt het risico op een negatief stikstof effect zo minimaal mogelijk gemaakt.

### Rehabilitatie Vijfhuizerweg / Morel

Omschrijving project/investering	oorspronkelijk krediet	Restant eind 2023
Rehabilitatie Vijfhuizerweg/ Morel	€ 1.948.851	€ 343.355

#### Tijd (indicator)



#### Tijd (toelichting)

In 2023 zijn de werkzaamheden afgerond.

#### Geld (indicator)



#### Geld (toelichting)

Het project is binnen het beschikbaar gesteld budget afgerond

#### Risico (indicator)



#### Risico (toelichting)

Lage kans en weinig impact

### Rehabilitatie Violierstraat

Omschrijving project/investering	oorspronkelijk krediet	Restant eind 2023
----------------------------------	------------------------	-------------------

Rehabilitatie Violierstraat (incl. 2 rotondes busstation en incl. riolering)	€ 5.182.663	€4.916.646
--	-------------	------------

### Tijd (indicator)



### Tijd (toelichting)

In het eerste kwartaal 2024 is de aannemersselectie voor de technische uitwerking afgerond. Met deze aannemer wordt het project technisch voorbereid en zal naar verwachting in kwartaal 3 2024 de uitvoering gaan starten.

### Geld (indicator)



### Geld (toelichting)

Bij de aannemersselectie is een plafondbedrag voor de werkzaamheden aangegeven. De winnende aannemer heeft aangegeven dat het beschikbare budget voldoende is om de werkzaamheden uit te voeren.

### Risico (indicator)



### Risico (toelichting)

Het gebied bevindt zich binnen een Natura2000 zone. De eerste verkennende berekening laat zien dat er geen problemen te verwachten zijn. Bij de technische uitwerking van het ontwerp blijft dit een aandachtspunt en zal er monitoring noodzakelijk blijven. De eerste berekeningen wijzen uit dat er geen problemen te verwachten zijn. Zekerheid hierover komt pas als de technische uitwerking definitief is.

Voor de uitvoering zijn ook werkzaamheden door de nutspartijen benodigd. De planning van de werkzaamheden is sterk afhankelijk van hun beschikbaarheid.

### Rehabilitatie Zeelandsedreef/Schajkseweg

Omschrijving project/investering	oorspronkelijk krediet	Restant eind 2023
Rehabilitatie Zeelandsedreef/Schajkseweg	€ 1.803.680	€ 1.792.798

**Tijd (indicator)****Tijd (toelichting)**

In 2022 budget beschikbaar voor rehabilitatie van de rijbanen van de Zeelandsedreef/Schaijkseweg. Uit nadere inspectie kwam dat ook de fietspaden gerehabiliteerd moeten worden. In 2023 is er aanvullend budget gevraagd voor de fietspaden. De voorbereidingen van het project van het gehele traject (rijbanen en fietspaden) is in 2023 gestart. Afhankelijk van de benodigde voorbereidingstijd (participatie) zal de uitvoering naar verwachting eind 2024 of begin 2025 starten.

**Geld (indicator)****Geld (toelichting)**

Binnen beschikbaar budget.

**Risico (indicator)****Risico (toelichting)**

Lage kans, weinig impact.

**Snelfietsroute De Corridor**

Omschrijving project/investering	oorspronkelijk krediet	Restant	eind 2023
Snelfietsroute de Corridor	€ 2.998.729	€ 1.555.150	

**Tijd (indicator)****Tijd (toelichting)**



In het eerste en tweede kwartaal van 2024 zal de laatste schakel (tussen N264 en Uden Centrum) verder worden uitgewerkt. Daarna wordt de uitvoering opgepakt.

**Geld (indicator)**



**Geld (toelichting)**

Het deel dat nog gemaakt moet worden, (tussen N264 en Uden Centrum) komt ook in aanmerking voor subsidie. Dit zal, wanneer het ontwerp en raming definitief is, verder worden afgestemd met de Provincie.

**Risico (indicator)**



**Risico (toelichting)**

Op dit moment is er een kleine kans dat er risico's optreden.

**Verbreden Zeelandsedijk N264-Kromstraat**

**Tijd (indicator)**



**Tijd (toelichting)**

De voorkeursvariant wordt met een bestemmingsplanprocedure verder uitgewerkt. De planvoorbereiding vindt dit voorjaar plaats en worden de nutsbedrijven verzocht om hun in de weg liggende kabels en leidingen te verleggen. Dit kost teveel tijd (maximaal een jaar) en kan het werk pas in 2025 worden uitgevoerd. Dit komt ook ten goede aan de uitvoering van andere werken aan de N264, zoals de Verlengde Noordlaan en de ombouw van rotonde Velmolenweg.

**Geld (indicator)**



**Geld (toelichting)**

De plannen zijn door het nieuwe dwarsprofiel (in het kader van Duurzaam Veilig Verkeer) gewijzigd. Hierdoor moeten veel bomen worden gekapt. Het budget is inmiddels aangevuld met € 330.000 vanuit Wegen.

### Risico (indicator)



### Risico (toelichting)

Verwacht wordt dat voor de bomenkap een grote kans op bezwaren bestaat.

### Verlengde Noordlaan met bijkomende werkzaamheden

Omschrijving project/investering	oorspronkelijk krediet	Restant eind 2023
Verlengde Noordlaan met bijkomende werkzaamheden	€ 1.983.798	€ 1.732.100

### Tijd (indicator)



### Tijd (toelichting)

Met de ODBN heeft afstemming plaatsgevonden voor het verkrijgen van de ontheffing wet milieubescherming in verband met de twee dassenburchten in het naastliggende natuurgebied Peelsche Heide. De aanvraag is afgewezen, maar het project kan wel onder gestelde voorwaarden uitgevoerd worden. De mate van invloed van de stikstofproblematiek is opnieuw berekend en valt gunstig uit.

Het bestemmingsplan is in de Raadsvergadering van 13 juli vastgesteld en wordt gewacht op akkoord vanuit de provincie i.v.m. de aansluiting op de N264.

De uitvoering (na de aanbestedingsprocedure) start naar verwachting voor het derde kwartaal van 2024.

### Geld (indicator)



### Geld (toelichting)

Door het wegvallen van de provinciale bijdrage en subsidie is een aanzienlijk tekort ontstaan. In de Raadsvergadering van 6 juli is besloten om de aanvullende middelen beschikbaar te stellen. De kostenverdeling van het project is verder geregeld in de exploitatieovereenkomst met medefinancier Peka Kroef.

### **Risico (indicator)**



### **Risico (toelichting)**

De gesprekken over het ontwerp zijn in ver gevorderd stadium waardoor de risico's inzichtelijk zijn geworden. De risico's worden gemiddeld ingeschat.

### **Vervanging Armaturen openbare verlichting**

Omschrijving project/investering	oorspronkelijk krediet	Restant restant 2023
Vervanging armaturen openbare verlichting	€ 1.522.496	€ 255.159

### **Tijd (indicator)**



### **Tijd (toelichting)**

In 2023 zijn de budgetten van 2024, 2025 en 2026 ook beschikbaar gesteld voor de vervanging van de armaturen om versneld om te vormen naar energiezuinige ledverlichting. In het 1e en 2e kwartaal zijn hiervoor de voorbereiding uitgevoerd. De werkzaamheden zijn aanbesteed in 3 percelen aan 3 aannemers. De uitvoering is in september 2023 gestart. Alle percelen zijn gereed, op een aantal opleverpunten na. Deze worden nu hersteld.

### **Geld (indicator)**



### **Geld (toelichting)**

Binnen beschikbaar budget

### **Risico (indicator)**



### **Risico (toelichting)**

Lage kans, weinig impact.

### **Rehabilitatie Schutsboom**

Omschrijving project/investering	oorspronkelijk krediet	Restant restant 2023
Rehabilitatie Schutsboom	€	€

### **Tijd (indicator)**



### **Tijd (toelichting)**

De ontwerpfase start in 2024 met een participatietraject met belanghebbenden. De inschatting is dat deze fase minimaal één jaar doorlooptijd zal hebben.

### **Geld (indicator)**



### **Geld (toelichting)**

het toegekende projectbudget wordt als taakstellend aangehouden.

### **Risico (indicator)**



### **Risico (toelichting)**

op dit moment zijn er nog geen bijzondere risico's te verwachten




## Programma 4 Onderwijs

### 4.2 Projecten Onderwijshuisvesting



#### Projecten Onderwijshuisvesting

Per project met een oorspronkelijk krediet van meer dan € 500.000 worden de aspecten planning, budget en risico toegelicht door middel van een stoplichtenrapportage. Indien een stoplicht op oranje of rood staat, wordt ook een extra toelichting opgenomen.




Tijd: Planning, verloopt het project volgens de laatst vastgestelde tijdsplanning?

-  conform planning
-  langzamer dan planning
-  project nog niet gestart

Geld: Budget, zijn de inkomsten/uitgaven volgens het geraamde budget?

-  conform budget of inkomsten hoger/uitgaven lager (positief resultaat) dan budget
-  inkomsten lager/uitgaven hoger (negatief resultaat) dan budget

Risico's; welke risico's zijn verbonden aan het project? Hierbij worden impact van het risico en de kans dat het risico zich voordoet beoordeeld.

-  lage kans en weinig impact
-  grote kans en weinig impact / lage kans en veel impact
-  grote kans en veel impact

#### Wat gaan we ervoor doen?

##### Realisatie nieuwbouw IKC West

Omschrijving project/investering	oorspronkelijk krediet	Restant ultimo 2023
Realisatie nieuwbouw IKC West	€ 10.105.255	€ 7.036.801

#### Tijd (indicator)



#### Tijd (toelichting)

De realisatie van de nieuwbouw van IKC West verloopt voorspoedig. Betrokken partijen en omwonenden zijn tevreden over het proces, communicatie en de voortgang. Oplevering van de nieuwbouw is volgens planning voorzien in de zomer van 2024.

**Geld (indicator)**



**Geld (toelichting)**

Op 20 april 2023 heeft uw raad ingestemd met een aanvullend krediet van ad. € 3.606.218. Het totale projectbudget voor IKC West is € 10.105.255 en daarmee een majeur project in onze gemeente. Met het projectbudget kan de nieuwbouw worden gerealiseerd.

**Risico (indicator)**



**Risico (toelichting)**

Geen risico's.

**Realisatie Uitbreiding Speelleercentrum De Wijde Wereld**

**Tijd (indicator)**



**Tijd (toelichting)**

De omgevingsvergunning is in december 2023 verleend. De bouwwerkzaamheden starten in januari 2024. De uitbreiding van De Wijde Wereld wordt opgeleverd in de zomer van 2024. Dit is volgens projectplanning.

**Geld (indicator)**



**Geld (toelichting)**

Op 9 november 2023 heeft uw raad ingestemd met een aanvullend krediet van ad. € 1.411.896. Van dat bedrag is € 973.896 bestemd voor het realiseren van groepslokalen en een speellokaal en € 438.000 is bestemd voor het realiseren van een ruimte voor kinderopvang. Het totale projectbudget voor De Wijde Wereld is € 2.930.559. Met het projectbudget kan de uitbreiding worden gerealiseerd.

**Risico (indicator)**



**Risico (toelichting)**

Geen risico's.




## Programma 5. Sport, cultuur, recreatie en natuur

### 5.2 Projecten Sportaccommodaties



#### Projecten Sportaccommodaties

Per project met een oorspronkelijk krediet van meer dan € 500.000 worden de aspecten planning, budget en risico toegelicht door middel van een stoplichtenrapportage. Indien een stoplicht op oranje of rood staat, wordt ook een extra toelichting opgenomen.




Tijd: Planning, verloopt het project volgens de laatst vastgestelde tijdsplanning?

-  conform planning
-  langzamer dan planning
-  project nog niet gestart

Geld: Budget, zijn de inkomsten/uitgaven volgens het geraamde budget?

-  conform budget of inkomsten hoger/uitgaven lager (positief resultaat) dan budget
-  inkomsten lager/uitgaven hoger (negatief resultaat) dan budget

Risico's; welke risico's zijn verbonden aan het project? Hierbij worden impact van het risico en de kans dat het risico zich voordoet beoordeeld.

-  lage kans en weinig impact
-  grote kans en weinig impact / lage kans en veel impact
-  grote kans en veel impact

#### Wat gaan we ervoor doen?

##### FC Uden kunstgrasveld toplaag

Omschrijving project/investering	oorspronkelijk krediet	Restant ultimo 2023
FC Uden kunstgrasveld toplaag	€1.065.000,-	€ 335.000,- inclusief btw

#### Tijd (indicator)



#### Tijd (toelichting)

Project is afgerond in samenhang met renovatie toplaag kunstgrasveld Udi '19.



**Geld (indicator)****Geld (toelichting)**

Dit is inclusief de bijdrage vanuit de SPUK regeling. Binnen budget. Genoemde bedragen voor beide sportvelden.

**Risico (indicator)****Risico (toelichting)****Herinrichting Park Moleneind**

Omschrijving project/investering	oorspronkelijk krediet	Restant ultimo 2023
Herinrichting Park Moleneind en uithuizing Red Sox	€2.289.000	€975.000,-

**Tijd (indicator)****Tijd (toelichting)**

Na het stopzetten van de ontwikkeling van Red Sox aan de Boekesdijk is er een nieuwe locatie aangewezen om tot tijdelijke huisvesting van Red Sox over te gaan. De werkzaamheden op Park Moleneind worden opgeschort tot het moment dat er een onherroepelijke vergunning is voor de uitvoering van Red Sox op de nieuwe tijdelijke locatie.

**Geld (indicator)****Geld (toelichting)**

Nog niet bekend of te bepalen. Een en ander is afhankelijk van de tijdelijke nieuwe locatie voor Red Sox.

### Risico (indicator)



### Risico (toelichting)

Voor Park Moleneind worden geen risico's verwacht. Enige kanttekening hierbij is, dat tijdens de uitvoering van de herinrichting kans bestaat dat er onvoorziene risico's geconstateerd kunnen worden.

Daarnaast is nog niet bekend wat het definitieve uitvoeringsplan voor Red Sox wordt.

### Renovatie en verduurzaming Sporthal De Eeght Schaijk

Omschrijving project/investering	oorspronkelijk krediet	Restant ultimo 2023
Renovatie en verduurzaming sporthal De Eeght Schaijk	€ 1.162.000	€ 33.500

### Tijd (indicator)



### Tijd (toelichting)

Verbouwing is volledig afgerond

### Geld (indicator)



### Geld (toelichting)

Realisatie is binnen het beschikbare budget uitgevoerd.

### Risico (indicator)



### Risico (toelichting)

Geen.

## Sport en Spel Reek

Omschrijving project/investering	oorspronkelijk krediet	Restant ultimo 2023
Sport en Spel Reek	€	€

### Tijd (indicator)



### Tijd (toelichting)

De bestemmingsplanprocedure is nagenoeg afgerond. Wel zijn er zienswijzen ingediend.

De raad heeft ingestemd met het ophogen van het krediet en met de eigendomssituatie De komende tijd worden overeenkomsten gesloten met stichting en verenigingen en wordt de aanbesteding verder voorbereid/opgestart.

### Geld (indicator)



### Geld (toelichting)

De raad heeft inmiddels ingestemd met het ophogen van het krediet en met de eigendomssituatie van het gebouw.

### Risico (indicator)



### Risico (toelichting)

Toekenning van BOSA/SPUK.

Er zijn zienswijzen ingediend tegen het bestemmingsplan.




# Programma 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid

## 7.2 Projecten riolering



### Projecten Riolering

Per project met een oorspronkelijk krediet van meer dan € 500.000 worden de aspecten planning, budget en risico toegelicht door middel van een stoplichtenrapportage. Indien een stoplicht op oranje of rood staat, wordt ook een extra toelichting opgenomen.




Tijd: Planning, verloopt het project volgens de laatst vastgestelde tijdsplanning?

-  conform planning
-  langzamer dan planning
-  project nog niet gestart

Geld: Budget, zijn de inkomsten/uitgaven volgens het geraamde budget?

-  conform budget of inkomsten hoger/uitgaven lager (positief resultaat) dan budget
-  inkomsten lager/uitgaven hoger (negatief resultaat) dan budget

Risico's; welke risico's zijn verbonden aan het project? Hierbij worden impact van het risico en de kans dat het risico zich voordoet beoordeeld.

-  lage kans en weinig impact
-  grote kans en weinig impact / lage kans en veel impact
-  grote kans en veel impact

### Wat gaan we ervoor doen?

#### Diverse locaties vervanging/relinen riolering

Omschrijving project/investering	oorspronkelijk krediet	Restant	eind 2023
Diverse locaties vervanging/relinen riolering	€ 1.644.540	€ 1.332.283	

#### Tijd (indicator)



#### Tijd (toelichting)

Budget gaat over meerdere maatregelen . Het vervangen en repareren van kapotte stukken van het riool. Een deel van de werkzaamheden is uitgevoerd. De overige werkzaamheden zijn in voorbereiding. Start vindt plaats in 2024.

**Geld (indicator)**



**Geld (toelichting)**

Kosten vallen binnen het beschikbaar gestelde budget.

**Risico (indicator)**



**Risico (toelichting)**

Lage kans en weinig impact

**Maatregelen riolering 2018**

Omschrijving project/investering	oorspronkelijk krediet	Restant eind 2023
Maatregelen riolering 2018	€ 671.000	€ 205.299

**Tijd (indicator)**



**Tijd (toelichting)**

Budget gaat over meerdere maatregelen . Het vervangen en repareren van kapotte stukken van het riool. Een deel van de werkzaamheden is uitgevoerd. De overige werkzaamheden zijn in voorbereiding. Werkzaamheden zijn gestart

**Geld (indicator)**



**Geld (toelichting)**

Kosten vallen binnen het beschikbare budget.

**Risico (indicator)****Risico (toelichting)**

Lage kans en weinig impact

**Maatregelen riolering 2019**

Omschrijving project/investering	oorspronkelijk krediet	Restant ultimo 2023
Maatregelen riolering 2019	€ 862.000	€ 406.336

**Tijd (indicator)****Tijd (toelichting)**

Budget gaat over meerdere maatregelen . Het vervangen en repareren van kapotte stukken van het riool. Een deel van de werkzaamheden is uitgevoerd. De overige werkzaamheden zijn in voorbereiding. Start uitvoering in 2024.

**Geld (indicator)****Geld (toelichting)**

Kosten vallen binnen het beschikbare budget.

**Risico (indicator)****Risico (toelichting)**

Lage kans en weinig impact

### Riolering onderhoud gemalen

Omschrijving project/investering	oorspronkelijk krediet	Restant eind 2023
riolering onderhoud gemalen	€ 540.543	€ 539.163

#### Tijd (indicator)



#### Tijd (toelichting)

De werkzaamheden zijn in voorbereiding. Start uitvoering in 2024.

#### Geld (indicator)



#### Geld (toelichting)

Kosten vallen binnen het beschikbare budget.

#### Risico (indicator)



#### Risico (toelichting)

Lage kans en weinig impact

### Riolering onderhoud randvoorzieningen

Omschrijving project/investering	oorspronkelijk krediet	Restant eind 2023
riolering onderhoud randvoorzieningen	€ 623.388	€ 613.770

#### Tijd (indicator)



#### Tijd (toelichting)

De werkzaamheden zijn in voorbereiding. Start uitvoering in 2024.

**Geld (indicator)**



**Geld (toelichting)**

De kosten vallen binnen het budget.

**Risico (indicator)**



**Risico (toelichting)**

Lage kans en weinig impact






## Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

### 8.3 Projecten Wonen en Bouwen



#### Projecten Wonen en bouwen

Per project met een oorspronkelijk krediet van meer dan € 500.000 worden de aspecten planning, budget en risico toegelicht door middel van een stoplichtenrapportage. Indien een stoplicht op oranje of rood staat, wordt ook een extra toelichting opgenomen.




Tijd: Planning, verloopt het project volgens de laatst vastgestelde tijdsplanning?

-  conform planning
-  langzamer dan planning
-  project nog niet gestart

Geld: Budget, zijn de inkomsten/uitgaven volgens het geraamde budget?

-  conform budget of inkomsten hoger/uitgaven lager (positief resultaat) dan budget
-  inkomsten lager/uitgaven hoger (negatief resultaat) dan budget

Risico's; welke risico's zijn verbonden aan het project? Hierbij worden impact van het risico en de kans dat het risico zich voordoet beoordeeld.

-  lage kans en weinig impact
-  grote kans en weinig impact / lage kans en veel impact
-  grote kans en veel impact

#### Wat gaan we ervoor doen?

##### VRROM starterslening 2018/2019

Omschrijving project/investering	oorspronkelijk krediet	Restant eind 2023
VRROM starterslening 2018/2019	€ 2.500.000	€ 2.500.000

#### Tijd (indicator)



#### Tijd (toelichting)

Conform planning

**Geld (indicator)**



**Geld (toelichting)**

Binnen budget

**Risico (indicator)**



**Risico (toelichting)**

Lage kans en weinig impact




# Programma 10 Bedrijfsvoering en inkomsten

## 10.1 Projecten Overhead



### Projecten Overhead

Per project met een oorspronkelijk krediet van meer dan € 500.000 worden de aspecten planning, budget en risico toegelicht door middel van een stoplichtenrapportage. Indien een stoplicht op oranje of rood staat, wordt ook een extra toelichting opgenomen.




Tijd: Planning, verloopt het project volgens de laatst vastgestelde tijdsplanning?

-  conform planning
-  langzamer dan planning
-  project nog niet gestart

Geld: Budget, zijn de inkomsten/uitgaven volgens het geraamde budget?

-  conform budget of inkomsten hoger/uitgaven lager (positief resultaat) dan budget
-  inkomsten lager/uitgaven hoger (negatief resultaat) dan budget

Risico's; welke risico's zijn verbonden aan het project? Hierbij worden impact van het risico en de kans dat het risico zich voordoet beoordeeld.

-  lage kans en weinig impact
-  grote kans en weinig impact / lage kans en veel impact
-  grote kans en veel impact

### Wat gaan we ervoor doen?

#### Koppelen klimaatinstallatie gemeentehuis aan Markant

Omschrijving project/investering	oorspronkelijk krediet	Restant ultimo 2023
Koppelen klimaatinstallatie gemeentehuis aan Markant	€ 550.000	€ 175.000

Er worden in 2023 nog een aantal technische aanpassingen uitgevoerd. De overige aanpassingen zullen worden uitgevoerd begin 2024.

### Tijd (indicator)



### **Tijd (toelichting)**

Het doel is om de klimaatinstallatie van het gemeentehuis aan te sluiten op de Warmte-Koude-Opslag (WKO) installatie van theater Markant (het benutten van de overcapaciteit) om zodoende bij te dragen aan de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeente.

Begin 2023 is een start gemaakt met het technisch ontwerp van het project. In het voorjaar zijn er aanpassingen verricht aan de installatie van het gemeentehuis. In het najaar zullen er aanpassingen worden verricht aan de installatie van theater Markant en verder aanpassingen bij het gemeentehuis. Hierdoor zal in beiden gebouwen het energieverbruik verminderd worden, zodat beide gebouwen voordeel hebben van de koppeling. De winterperiode 2023-2024 zal verder gebruikt worden om inzicht te krijgen in het energieverbruik, waarna begin 2024 er aanvullende aanpassingen uitgevoerd kunnen worden. In het voorjaar 2024 kan het project dan afgesloten worden.

### **Geld (indicator)**



### **Geld (toelichting)**

Het budget is voldoende om de nodige aanpassingen uit te voeren.

### **Risico (indicator)**



### **Risico (toelichting)**

Een klein risico is dat de aan te brengen installatie-onderdelen een langere levertijd hebben.

## Onderhanden werken (inclusief MIP)

In dit overzicht presenteren we alle nog lopende investeringen, en alle investeringen die voortvloeien uit ons Meerjarig Investeringsprogramma. Er is financieel rekening gehouden met de lasten die hier mee samenhangen. Klik [hier](#) (PDF, 476.2 kB) voor het overzicht.

**Staat van onderhanden werken en meerjareninvesteringsprogramma programmarekening 2023**

Deze staat geeft op programmaniveau inzicht in de nog uit te voeren werken per ultimo 2023 en de nieuwe kredieten 2024 en verder.

Verloop onderhanden werken 2023			
Lasten			
Programma	Begroot krediet	Uitgaven 2022+2023	Restant uitgaven per 31-12-2023
1. Veiligheid	70.000	0	70.000
2. Verkeer en vervoer	38.753.948	8.893.808	29.860.140
3. Economie en toerisme	89.860	69.860	20.000
4. Onderwijs	8.844.361	2.802.529	6.041.832
5. Sport, cultuur, recreatie en natuur	9.573.770	3.715.159	5.858.612
6. Sociaal domein	6.582.402	5.077.382	1.505.020
7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	12.189.026	2.034.809	10.154.216
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	5.102.286	226.708	4.875.578
9. Bestuur en dienstverlening	25.000	15.894	9.106
10. Bedrijfsvoering en inkomsten	12.889.018	12.391.703	497.316
<b>Totaal lasten</b>	<b>94.119.671</b>	<b>35.227.853</b>	<b>58.891.818</b>

Investerings 2024 en verder				
Lasten				
Restant uitgaven 2024 per 01-01-2024	Nieuw 2024	Nieuw 2025	Nieuw 2026	Nieuw 2027
70.000	0	0	20.000	20.000
29.400.837	7.943.715	4.160.616	522.000	13.235.000
20.000	30.284	0	0	0
6.041.832	973.895	0	0	0
5.071.725	8.756.575	790.000	1.355.000	310.000
1.487.303	438.000	0	0	0
9.599.840	3.320.000	3.200.000	3.274.000	1.021.000
4.896.080	0	0	0	0
0	0	0	45.000	0
434.936	1.017.555	1.090.663	1.212.465	1.634.319
<b>57.022.552</b>	<b>22.480.024</b>	<b>9.241.279</b>	<b>6.428.465</b>	<b>16.220.319</b>

Baten			
Programma	Begroot krediet	Inkomsten 2022+2023	Restant inkomsten per 31-12-2023
<b>Bijdragen van derden</b>			
2. Verkeer en vervoer	3.897.870	990.348	2.907.522
4. Onderwijs	52.824	0	52.824
5. Sport, cultuur, recreatie en natuur	1.898.473	475.565	1.422.908
6. Sociaal domein	262.085	199.914	62.171
10. Bedrijfsvoering en inkomsten	85.170	75.343	9.827
<b>Bijdragen riolering</b>			
2. Verkeer en vervoer	1.683.000	130.207	1.552.793
7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	7.386.650	488.529	6.898.122
<b>Totaal baten</b>	<b>15.266.072</b>	<b>2.359.905</b>	<b>12.906.167</b>
<b>Saldo</b>	<b>78.853.599</b>	<b>32.867.948</b>	<b>45.985.651</b>

Baten				
Restant inkomsten 2024 per 01-01-2024	Nieuw 2024	Nieuw 2025	Nieuw 2026	Nieuw 2027
<b>Bijdragen van derden</b>				
2.907.522	1.337.500	775.000	0	0
52.824	0	0	0	0
1.413.692	78.200	0	0	0
61.159	0	0	0	0
2.670	0			
<b>Bijdragen riolering</b>				
1.552.793	0	0	0	0
6.357.650	2.250.000	3.200.000	3.250.000	0
<b>12.348.311</b>	<b>3.665.700</b>	<b>3.975.000</b>	<b>3.250.000</b>	<b>0</b>
<b>44.674.241</b>	<b>18.814.324</b>	<b>5.266.279</b>	<b>3.178.465</b>	<b>16.220.319</b>

Het verschil van € 1.311.410 tussen het restant per 31-12-2023 en het restant per 01-01-2024 wordt verklaard door het Afsluiten van diverse kredieten per einde 2023. Eventuele structurele gevolgen voor kapitaallasten worden meegenomen in het bestedings- en dekkingsplan van de kadernota 2025.

Onderstaande specificatie geeft inzicht in de nog uit te voeren werken per ultimo 2023, de afgesloten kredieten 2023 en de nieuwe kredieten 2024 en verder per programma.

Toelichting:

- Alle kredieten groter dan € 100.000 zijn gepresenteerd voor zover deze nog een restant krediet hebben van meer dan € 25.000.
- Daarnaast zijn alle kredieten gepresenteerd in het geval sprake is van een kredietoverschrijding van meer dan € 25.000. Deze overschrijding betekent niet per direct een onrechtmatigheid. In veel gevallen dienen meerdere kredieten als één geheel gezien te worden. Pas bij het afsluiten van de kredieten vindt onderlinge verrekening plaats.
- De kredieten lager dan € 100.000 of met een restantkrediet lager dan € 25.000 zijn opgenomen onder "Overige kredieten".
- De nieuwe kredieten 2024 en verder zijn wel volledig gepresenteerd.

Omschrijving Werken/Investerings	Uitgaven/ inkomsten	Start- jaar	Begroot krediet	Uitgaven/ inkomsten 2022+2023	Restant uit- gaven/ inkomsten per 31-12-2023	Nieuwe kredieten 2024	Nieuwe kredieten 2025	Nieuwe kredieten 2026	Nieuwe kredieten 2027
<b>Programma 1 Veiligheid</b>									
Cameratoezicht	U	2026	0	0	0	0	0	20.000	0
Cameratoezicht	U	2027	0	0	0	0	0	0	20.000
Overige kredieten	U		70.000	0	70.000	0	0	0	0
<b>Totaal programma 1 Veiligheid</b>			<b>70.000</b>	<b>0</b>	<b>70.000</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>20.000</b>	<b>20.000</b>
<b>Programma 2 Verkeer en vervoer</b>									
A50 afrit Uden noord (oostzijde) turborotonde	U	2017	678.036	488	677.548	0	0	0	0
Aalstweg rehabilitatie	U	2018	141.153	0	141.153	0	0	0	0
Achter oventje rehabilitatie	U	2024	0	0	0	42.867	0	0	0
Batenburglaan rehabilitatie	U	2024	0	0	0	76.077	0	0	0
Bergmaas fluisterasfalt	U	2021	257.568	14.502	243.066	0	0	0	0
Bernhoven betaalterminal parkeerterrein	U	2027	0	0	0	0	0	0	20.000
Beukenlaan rehabilitatie	U	2024	0	0	0	99.391	0	0	0



Omschrijving Werken/Investeringen	Uitgaven/ inkomsten	Start- jaar	Begroot krediet	Uitgaven/ inkomsten 2022+2023	Restant uit- gaven/ inkomsten per 31-12-2023	Nieuwe kredieten 2024	Nieuwe kredieten 2025	Nieuwe kredieten 2026	Nieuwe kredieten 2027
Boekesdijk (sportpark) rehabilitatie	U	2024	0	0	0	138.684	0	0	0
Boekesdijk rehab. (Hoge Randweg-Morgenweg)	U	2020	324.923	24.008	300.915	0	0	0	0
Boekesdijk-Maasstraat rehabilitatie	U	2021	468.038	61.998	406.040	0	0	0	0
Bogerd rehabilitatie	U	2024	0	0	0	162.765	0	0	0
Brabantplein oplossen waterproblematiek wooncomplex	U	2017	189.861	3.264	186.597	0	0	0	0
Buitengebied verbetering recreat. fietspaden	U	2022	100.000	0	100.000	0	0	0	0
Cimbaallaan-Orgellaan rehabilitatie	U	2021	426.047	368.075	57.972	0	0	0	0
Corridor vervangen brug	U	2021	220.665	103.420	117.244	0	0	0	0
Corridor vervangen brug	I bijdrage derden	2021	-80.000	0	-80.000	0	0	0	0
Eikenheuvelweg rehabilitatie	U	2020	656.263	14.227	642.035	0	0	0	0
Groenewoud rehabilitatie	U	2022	307.183	0	307.183	0	0	0	0
GVVP proj Oudedijk weren landbouwverkeer	U	2024	0	0	0	1.755.000	0	0	0
GVVP proj Oudedijk weren landbouwverkeer	I bijdrage derden	2024	0	0	0	-877.500	0	0	0
GVVP proj Zeelandsedijk-Leeuwstr verkeersfunc	U	2024	0	171	-171	825.000	0	0	0
GVVP proj Zeelandsedijk-Leeuwstr verkeersfunc	I bijdrage derden	2024	0	0	0	-200.000	0	0	0
GVVP proj. Liessent/Erf/Komstr twee trottoir	U	2022	332.000	2.260	329.740	0	0	0	0
GVVP proj. scheiden fietsverkeer Rouwstraat	U	2021	344.500	0	344.500	0	0	0	0
GVVP proj. Velmolenweg fietsvoorzieningen	U	2024	0	0	0	260.000	0	0	0

Omschrijving Werken/Investerings	Uitgaven/ inkomsten	Start- jaar	Begroot krediet	Uitgaven/ inkomsten 2022+2023	Restant uit- gaven/ inkomsten per 31-12-2023	Nieuwe kredieten 2024	Nieuwe kredieten 2025	Nieuwe kredieten 2026	Nieuwe kredieten 2027
GVVP proj. Velmolenweg fietsvoorzieningen	I bijdrage derden	2024	0	0	0	-260.000	0	0	0
GVVP proj. Wilhelminastr vrijliggende fietsvo	U	2022	420.000	0	420.000	0	0	0	0
GVVP projecten Kastanjeweg fietsvoorzieningen	U	2023	106.875	0	106.875	0	0	0	0
GVVP projecten Kastanjeweg fietsvoorzieningen	I bijdrage derden	2023	-106.875	0	-106.875	0	0	0	0
GVVP projecten Parallelweg N277	U	2023	400.000	343	399.657	0	0	0	0
GVVP projecten Parallelweg N277	I bijdrage derden	2023	-200.000	0	-200.000	0	0	0	0
GVVP projecten Ronde Ben van Dijk	U	2025	0	0	0	0	560.000	0	0
GVVP projecten Ronde Ben van Dijk	I bijdrage derden	2025	0	0	0	0	-280.000	0	0
GVVP projecten. 2 rotondes busstation	U	2021	1.076.216	1.339	1.074.877	0	0	0	0
GVVP projecten. 2 rotondes busstation	I bijdrage derden	2021	-250.000	0	-250.000	0	0	0	0
GVVP projecten. fietsstraat Volkelseweg	U	2021	700.000	43.865	656.135	0	0	0	0
GVVP projecten. fietsstraat Volkelseweg	I bijdrage derden	2021	0	-18.340	18.340	0	0	0	0
GVVP projecten. fietsvoorz Industrielaan	U	2020	446	446	0	0	895.719	0	0
GVVP projecten. fietsvoorz. Cimbaallaan	U	2020	225.000	0	225.000	0	0	0	0
GVVP projecten. fietsvoorz. Cimbaallaan	I bijdrage derden	2020	-112.500	0	-112.500	0	0	0	0
GVVP projecten. fietsvoorz. Liessentstraat	U	2021	210.000	0	210.000	0	0	0	0
GVVP projecten. fietsvoorz. Liessentstraat	I bijdrage derden	2021	-105.000	0	-105.000	0	0	0	0

Omschrijving Werken/Investerings	Uitgaven/ inkomsten	Start- jaar	Begroot krediet	Uitgaven/ inkomsten 2022+2023	Restant uit- gaven/ inkomsten per 31-12-2023	Nieuwe kredieten 2024	Nieuwe kredieten 2025	Nieuwe kredieten 2026	Nieuwe kredieten 2027
GVVP projecten. fietsvoorz. Loopkantstraat	U	2020	0	0	0	0	600.000	0	0
GVVP projecten. fietsvoorz. Pres Kennedylaan	U	2020	446	446	0	0	985.662	0	0
GVVP projecten. fietsvoorz. Pres Kennedylaan	I bijdrage derden	2020	0	0	0	0	-495.000	0	0
GVVP projecten. landbouvvriendelijke route	U	2019	129.841	0	129.841	0	0	0	0
GVVP projecten. openbaar vervoer	U	2018	146.341	5.886	140.455	0	0	0	0
GVVP projecten. openbaar vervoer	I bijdrage derden	2018	-58.851	-16.801	-42.050	0	0	0	0
GVVP projecten. snelfietsroute de Corridor	U	2018	2.688.155	1.340.159	1.347.995	0	0	0	0
GVVP projecten. snelfietsroute de Corridor	I bijdrage derden	2018	-1.330.600	-756.573	-574.027	0	0	0	0
GVVP projecten. verbreding Zeelandsedijk	U	2019	701.450	19.290	682.161	0	0	0	0
Helenastraat rehabilitatie	U	2018	306.200	0	306.200	0	0	0	0
Heuvelstraat rehabilitatie	U	2019	116.656	9.482	107.174	0	0	0	0
Hoevensveld fase 3 rehabilitatie	U	2020	948.933	87.806	861.127	0	0	0	0
HoevenswegVan Duerenlaan rehabilitatie	U	2023	352.750	926	351.824	0	0	0	0
Hurk rehabilitatie	U	2018	538.393	14.324	524.069	0	0	0	0
Hurk rehabilitatie	I bijdrage riolering	2018	-250.000	0	-250.000	0	0	0	0
IKC west herinrichting omgeving	U	2022	459.341	4.053	455.288	0	0	0	0
Investerings element en asfaltverharding	U	2022	1.489.068	213.072	1.275.996	0	0	0	0
Investerings element en asfaltverharding	U	2023	739.889	14.258	725.631	0	0	0	0

Omschrijving Werken/Investerings	Uitgaven/ inkomsten	Start- jaar	Begroot krediet	Uitgaven/ inkomsten 2022+2023	Restant uit- gaven/ inkomsten per 31-12-2023	Nieuwe kredieten 2024	Nieuwe kredieten 2025	Nieuwe kredieten 2026	Nieuwe kredieten 2027
Investerings element en asfaltverharding	U	2024	0	0	0	664.844	0	0	0
Investerings element en asfaltverharding	U	2025	0	0	0	0	919.067	0	0
Investerings element en asfaltverhardingen	U	2021	250.000	15.439	234.561	0	0	0	0
Krijten rehabilitatie	U	2018	698.031	10.499	687.532	0	0	0	0
Krijten rehabilitatie	I bijdrage riolering	2018	-310.000	0	-310.000	0	0	0	0
Liessentstr/Erfstr/Kromstr rehabilitatie	U	2022	669.492	26.337	643.155	0	0	0	0
Maashorst Fietspad	U	2021	282.000	35.447	246.553	0	0	0	0
Markt aanpassen fiets/voetpad	U	2024	0	0	0	190.000	0	0	0
Meerkensweg rehabilitatie	U	2020	659.059	2.950	656.109	0	0	0	0
N264 doorstroming verbeteren	U	2021	3.556.000	1.669.657	1.886.342	0	0	0	0
N605	U	2027	0	0	0	250.000	0	0	13.000.000
Nonneveld 1-23 rehabilitatie	U	2024	0	0	0	59.290	0	0	0
Onderhoud asfalt Bergmaas	U	2021	226.402	69.131	157.271	0	0	0	0
Onderhoud asfalt Bergmaas	I bijdrage derden	2021	0	-33.360	33.360	0	0	0	0
Oud Moleneind rehabilitatie	U	2022	281.159	47.618	233.541	0	0	0	0
Oude Maasstraat rehabilitatie	U	2018	282.569	855.733	-573.164	0	0	0	0
Parkeerapparatuur vervanging	U	2026	0	0	0	0	0	130.000	0
Parkeerdek CPHP apparatuur vervangen	U	2026	0	0	0	0	0	340.000	0

Omschrijving Werken/Investerings	Uitgaven/ inkomsten	Start- jaar	Begroot krediet	Uitgaven/ inkomsten 2022+2023	Restant uit- gaven/ inkomsten per 31-12-2023	Nieuwe kredieten 2024	Nieuwe kredieten 2025	Nieuwe kredieten 2026	Nieuwe kredieten 2027
Petruskerk aanlichten	U	2021	300.000	60.383	239.617	0	0	0	0
Petruskerk aanlichten	I bijdrage derden	2021	-150.000	0	-150.000	0	0	0	0
Rolbezem gladheid vervanging	U	2026	0	0	0	0	0	32.000	0
Rondeel/Morkolf/Hekkeslag rehabilitatie	U	2024	0	0	0	54.713	0	0	0
Sacramentsweg/Mondriaanplein wegen	U	2024	0	0	0	445.000	0	0	0
Schutsboomstraat parallelweg rehabilitatie	U	2024	0	0	0	108.780	0	0	0
Schutsboomstraat rehabilitatie	U	2023	460.669	4.703	455.966	0	0	0	0
Speekstraat grasbetontegels	U	2024	0	0	0	67.200	0	0	0
Sport en spel Reek openbaar gebied	U	2019	0	3.434	-3.434	303.000	0	0	0
Sportlaan rehabilitatie	U	2020	192.067	18.832	173.234	0	0	0	0
Stadsrijk rehabilitatie	U	2019	351.451	9.542	341.909	0	0	0	0
Stoffels rehabilitatie	U	2019	589.306	24.252	565.054	0	0	0	0
Tooverkamp rehabilitatie	U	2024	0	0	0	68.904	0	0	0
Uitkijktoren	U	2021	0	0	0	0	180.000	0	0
Van Duerenlaan rehabilitatie	U	2024	0	0	0	1.132.684	0	0	0
Verlengde Noordlaan met bijkomende werkz.	U	2016	1.983.798	251.698	1.732.100	0	0	0	0
Verlengde Noordlaan met bijkomende werkz.	I bijdrage riolering	2016	-1.088.000	-130.207	-957.793	0	0	0	0

Omschrijving Werken/Investerings	Uitgaven/ inkomsten	Start- jaar	Begroot krediet	Uitgaven/ inkomsten 2022+2023	Restant uit- gaven/ inkomsten per 31-12-2023	Nieuwe kredieten 2024	Nieuwe kredieten 2025	Nieuwe kredieten 2026	Nieuwe kredieten 2027
Vervanging armaturen	U	2022	176.832	135.881	40.951	0	0	0	0
Vervanging armaturen	U	2023	1.522.496	1.267.336	255.160	380.000	0	0	0
Vervanging automaten rtp	U	2027	0	0	0	0	0	0	215.000
Vervanging masten	U	2026	0	0	0	0	0	20.000	0
Vervanging masten	U	2024	0	0	0	20.168	0	0	0
Vervanging masten	U	2025	0	0	0	0	20.168	0	0
Vijfhuizerweg/morel rehabilitatie	U	2017	1.100.651	864.215	236.437	0	0	0	0
Violierstraat rehabilitatie	U	2018	3.077.626	261.352	2.816.274	0	0	0	0
Violierstraat rehabilitatie	I bijdrage derden	2018	-1.290.750	-165.274	-1.125.476	0	0	0	0
Voederheil herinrichting	U	2024	0	0	0	400.000	0	0	0
Wijde Wereld herinrichting omgeving	U	2022	151.560	0	151.560	0	0	0	0
Wislaan rehabilitatie	U	2024	0	0	0	109.348	0	0	0
Zeeland centrumplan	U	2016	323.033	206	322.827	0	0	0	0
Zeeland centrumplan	I bijdrage derden	2016	24.706	0	24.706	0	0	0	0
Zeeland inrichting gebied bij dorpsuissporthal	U	2019	384.072	0	384.072	0	0	0	0
Zeelandsedijk (N264-Kromstraat) rehabilitatie	U	2024	0	0	0	330.000	0	0	0
Zeelandsedreef/Schajkseweg rehabilitatie	U	2023	1.653.680	10.882	1.642.798	0	0	0	0
Ziekenhuis Bernhoven vervanging parkeerapp.	U	2022	175.000	38.198	136.802	0	0	0	0
Afgesloten kredieten 2023	U		1.093.824	634.521	459.302	0	0	0	0

Omschrijving Werken/Investeringen	Uitgaven/ inkomsten	Start- jaar	Begroot krediet	Uitgaven/ inkomsten 2022+2023	Restant uit- gaven/ inkomsten per 31-12-2023	Nieuwe kredieten 2024	Nieuwe kredieten 2025	Nieuwe kredieten 2026	Nieuwe kredieten 2027
Overige kredieten	U		2.110.935	227.453	1.883.482	0	0	0	0
Overige kredieten	I bijdrage derden		-238.000	0	-238.000	0	0	0	0
Overige kredieten	I bijdrage riolering		-35.000	0	-35.000	0	0	0	0
<b>Totaal programma 2 Verkeer en vervoer</b>			<b>33.173.078</b>	<b>7.773.254</b>	<b>25.399.825</b>	<b>6.606.215</b>	<b>3.385.616</b>	<b>522.000</b>	<b>13.235.000</b>
<b>Programma 3 Economie en toerisme</b>									
Aansluiting evenementenkasten	U	2024	0	0	0	30.284	0	0	0
Afgesloten kredieten 2023	U	2015	100.000	100.000	0	0	0	0	0
Overige kredieten	U		-10.140	-30.140	20.000	0	0	0	0
<b>Totaal programma 3 Economie en toerisme</b>			<b>89.860</b>	<b>69.860</b>	<b>20.000</b>	<b>30.284</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>Programma 4 Onderwijs</b>									
Aventurijn asbestverwijdering	U	2021	121.000	2.474	118.526	0	0	0	0
Aventurijn en klimboom nieuwbouw	U	2021	6.157.733	1.961.610	4.196.123	0	0	0	0
Aventurijn sloopkosten	U	2021	151.250	91.357	59.893	0	0	0	0
Camelot en palster nieuwbouw	U	2018	190.784	85.269	105.515	0	0	0	0
Camelot en palster nieuwbouw	I bijdrage derden	2018	-52.824	0	-52.824	0	0	0	0
IKC west bewegingsonderwijs	U	2021	2.074.670	661.820	1.412.850	0	0	0	0
Wijde wereld uitbreiding basisschool	U	2021	0	0	0	973.895	0	0	0
Overige kredieten	U		148.924	0	148.924	0	0	0	0
<b>Totaal programma 4 Onderwijs</b>			<b>8.791.537</b>	<b>2.802.529</b>	<b>5.989.008</b>	<b>973.895</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

Omschrijving Werken/Investerings	Uitgaven/ inkomsten	Start- jaar	Begroot krediet	Uitgaven/ inkomsten 2022+2023	Restant uit- gaven/ inkomsten per 31-12-2023	Nieuwe kredieten 2024	Nieuwe kredieten 2025	Nieuwe kredieten 2026	Nieuwe kredieten 2027
<b>Programma 5 Sport, cultuur, recreatie en natuur</b>									
Batenburglaan bomen	U	2025	0	0	0	0	75.000	0	0
Beukenlaan bomen	U	2025	0	0	0	0	75.000	0	0
Bevrijdingspark pumtrack	U	2024	0	0	0	150.000	0	0	0
Bevrijdingspark skatebaan uitvoeringskrediet	U	2024	0	0	0	350.000	0	0	0
Bogerd bomen	U	2025	0	0	0	0	85.000	0	0
Bossestraat bomen	U	2026	0	0	0	0	0	150.000	0
Buitengebied herstel bomenstructuur div str	U	2024	50.000	0	50.000	57.500	0	0	0
De Maashorst rolstoelpaden	U	2023	100.000	0	100.000	0	0	0	0
De Rakt extra kleedkamers	U	2018	234.372	0	234.372	0	0	0	0
De Rakt extra kleedkamers	I bijdrage derden	2018	-39.949	0	-39.949	0	0	0	0
De Wervel renovatie	U	2023	423.500	0	423.500	0	0	0	0
De Wervel renovatie	I bijdrage derden	2023	-73.500	0	-73.500	0	0	0	0
Eiment ophoging geluidswal	U	2025	0	0	0	0	150.000	0	0
Fietspad Maashorst	U	2024	0	0	0	328.000	0	0	0
Gebied Oost nieuwbouw sportzaal	U	2018	396.383	47.000	349.383	0	0	0	0
Gebied Oost nieuwbouw sportzaal	I bijdrage derden	2018	-396	-1.759	1.363	0	0	0	0



Omschrijving Werken/Investeringen	Uitgaven/ inkomsten	Start- jaar	Begroot krediet	Uitgaven/ inkomsten 2022+2023	Restant uit- gaven/ inkomsten per 31-12-2023	Nieuwe kredieten 2024	Nieuwe kredieten 2025	Nieuwe kredieten 2026	Nieuwe kredieten 2027
Gemeentelijke gebouwen groene daken	U	2024	0	0	0	50.000	0	0	0
Gemeentelijke gebouwen groene daken	U	2025	0	0	0	0	50.000	0	0
Gemeentelijke gebouwen groene daken	U	2026	0	0	0	0	0	50.000	0
Germenzeel (V&K) nieuwbouw turnhal	U	2019	184.477	16.976	167.501	0	0	0	0
Germenzeel (V&K) nieuwbouw turnhal	I bijdrage derden	2019	170	-635	805	0	0	0	0
HCU kunstgrasveld toplaag	U	2026	0	0	0	0	0	150.000	0
Hoevensveld fase 2 bomenstructuur	U	2023	190.000	0	190.000	0	0	0	0
Hoevenseweg bomen	U	2023	125.000	0	125.000	0	0	0	0
Hondenuitlaatvelden voormalig Landerd	U	2024	0	0	0	50.000	0	0	0
Landschapsbeleidsplan uitvoering	U	2013	222.741	80.000	142.741	0	0	0	0
Landschapsbeleidsplan uitvoering	I bijdrage derden	2013	-61.000	0	-61.000	0	0	0	0
Maashorst IUP	U	2009	435.741	0	435.741	0	0	0	0
Maashorst IUP	I bijdrage derden	2009	-400.000	0	-400.000	0	0	0	0
Maashorst uitkijktoren afwerking	U	2021	0	0	0	75.000	0	0	0
Maashorst uitkijktoren frame	U	2024	0	0	0	222.693	0	0	0
Melkpad-Graspeelloop EVZ	U	2015	117.500	0	117.500	0	0	0	0
Melkpad-Graspeelloop EVZ	I bijdrage derden	2015	-58.750	0	-58.750	0	0	0	0

Omschrijving Werken/Investeringen	Uitgaven/ inkomsten	Start- jaar	Begroot krediet	Uitgaven/ inkomsten 2022+2023	Restant uit- gaven/ inkomsten per 31-12-2023	Nieuwe kredieten 2024	Nieuwe kredieten 2025	Nieuwe kredieten 2026	Nieuwe kredieten 2027
Moleneind bomen	U	2026	0	0	0	0	0	50.000	0
Moleneind omzetten velden	U	2020	114.042	13.233	100.809	0	0	0	0
Moleneind omzetten velden	I bijdrage derden	2020	-22.558	-2.316	-20.242	0	0	0	0
Moleneind parkinrichting	U	2020	-7.149	38.409	-45.558	0	0	0	0
Munsche Wetering EVZ	U	2017	460.484	0	460.484	0	0	0	0
Munsche Wetering EVZ	I bijdrage derden	2017	-354.200	0	-354.200	0	0	0	0
Naat Piek buitenruimte	U	2023	300.000	0	300.000	0	0	0	0
Natuurversterking Maashorst aankoop grond	U	2024	0	0	0	75.000	0	0	0
Natuurversterking Maashorst aankoop grond	U	2025	0	0	0	0	75.000	0	0
Natuurversterking Maashorst aankoop grond	U	2026	0	0	0	0	0	75.000	0
Palmstraat Entree	I bijdrage derden	2014	-300.000	0	-300.000	0	0	0	0
Palmstraat recreatieve poort	U	2022	115.000	1.658	113.342	0	0	0	0
Past. Van Winkelstraat Bomen	U	2026	0	0	0	0	0	75.000	0
Recreatieve voorzieningen vervanging	U	2025	0	0	0	0	100.000	0	0
Recreatieve voorzieningen vervanging	U	2023	100.000	0	100.000	0	0	0	0
Recreatieve voorzieningen vervanging	U	2024	0	0	0	100.000	0	0	0
Recreatieve voorzieningen vervanging	U	2026	0	0	0	0	0	100.000	0
Recreatieve voorzieningen	U	2027	0	0	0	0	0	0	100.000

Omschrijving Werken/Investerings	Uitgaven/ inkomsten	Start- jaar	Begroot krediet	Uitgaven/ inkomsten 2022+2023	Restant uit- gaven/ inkomsten per 31-12-2023	Nieuwe kredieten 2024	Nieuwe kredieten 2025	Nieuwe kredieten 2026	Nieuwe kredieten 2027
Red Sox herhuisvesting	U	2024	0	0	0	2.050.000	0	0	0
RKSV Odiliapeel en FC Uden renovatie speelvelden	U	2026	0	0	0	0	0	70.000	0
RKSV Volkel renovatie kleedlokalen	U	2018	40.638	0	40.638	250.182	0	0	0
RKSV Volkel renovatie kleedlokalen	I bijdrage derden	2018	-40.638	0	-40.638	0	0	0	0
Sacramentsweg/Mondriaanplein groen	U	2024	0	0	0	220.000	0	0	0
Schutsboomstraat bomen	U	2024	0	0	0	195.000	0	0	0
Sport en Spel Reek Inrichting gymzaal	U	2024	0	0	0	72.000	0	0	0
Sport en Spel Reek Inrichting gymzaal	I bijdrage derden	2024	0	0	0	-7.000	0	0	0
Sport en Spel Reek Investeringssubsidie	U	2024	0	0	0	3.920.000	0	0	0
Sport en Spel Reek verlichting	U	2024	0	0	0	145.000	0	0	0
Sport en Spel Reek verlichting	I bijdrage derden	2024	0	0	0	-25.000	0	0	0
Stadt-Land aankoop grond	U	2024	0	0	0	75.000	0	0	0
Stadt-Land aankoop grond	U	2025	0	0	0	0	75.000	0	0
Stadt-Land aankoop grond	U	2026	0	0	0	0	0	75.000	0
Stadt-Land verharding	U	2024	0	0	0	50.000	0	0	0
Stadt-Land verharding	U	2025	0	0	0	0	50.000	0	0
Stadt-Land verharding	U	2026	0	0	0	0	0	50.000	0
UDI`19 renovatie kleedlokalen	U	2024	0	0	0	266.200	0	0	0
UDI`19 renovatie kleedlokalen	I bijdrage derden	2024	0	0	0	-46.200	0	0	0

Omschrijving Werken/Investerings	Uitgaven/ inkomsten	Start- jaar	Begroot krediet	Uitgaven/ inkomsten 2022+2023	Restant uit- gaven/ inkomsten per 31-12-2023	Nieuwe kredieten 2024	Nieuwe kredieten 2025	Nieuwe kredieten 2026	Nieuwe kredieten 2027
UDI'19 kleedlokalen	U	2026	0	0	0	0	0	230.000	0
UDI'19 kunstgrasveld top laag	U	2026	0	0	0	0	0	175.000	0
UDI'19 renovatie kleedlokalen 7 tm 12	U	2027	0	0	0	0	0	0	210.000
Versterking natuurnetwerk Brabant (NNB)	U	2022	203.680	0	203.680	0	0	0	0
Versterking natuurnetwerk Brabant (NNB)	I bijdrage derden	2022	-41.680	0	-41.680	0	0	0	0
Vijfhuis bomen	U	2026	0	0	0	0	0	50.000	0
Wijstherstel aankoop grond	U	2024	0	0	0	55.000	0	0	0
Wijstherstel aankoop grond	U	2025	0	0	0	0	55.000	0	0
Wijstherstel aankoop grond	U	2026	0	0	0	0	0	55.000	0
Zeelandsedreef bomen	U	2023	150.000	0	150.000	0	0	0	0
Afgesloten kredieten 2023	U		4.124.100	3.337.214	786.887	0	0	0	0
Afgesloten kredieten 2023	I bijdrage derden		-461.214	-451.999	-9.216	0	0	0	0
Overige kredieten	U		1.493.261	180.669	1.312.591	0	0	0	0
Overige kredieten	I bijdrage derden		-44.757	-18.856	-25.901	0	0	0	0
<b>Totaal programma 5 Sport, cultuur, recreatie en natuur</b>			<b>7.675.298</b>	<b>3.239.594</b>	<b>4.435.704</b>	<b>8.678.375</b>	<b>790.000</b>	<b>1.355.000</b>	<b>310.000</b>

Omschrijving Werken/Investerings	Uitgaven/ inkomsten	Start- jaar	Begroot krediet	Uitgaven/ inkomsten 2022+2023	Restant uit- gaven/ inkomsten per 31-12-2023	Nieuwe kredieten 2024	Nieuwe kredieten 2025	Nieuwe kredieten 2026	Nieuwe kredieten 2027
<b>Programma 6 Sociaal domein</b>									
De Wijde Wereld kinderopvang	U	2024	0	0	0	438.000	0	0	0
IKC west commerciële kindfunctie	U	2022	941.931	300.476	641.455	0	0	0	0
Wapen van Reek verbouwing foyer	U	2023	275.000	5.433	269.567	0	0	0	0
Wijk-/gemeentelijke accomm. isoleren gevels	U	2023	131.000	0	131.000	0	0	0	0
Wijk-/gemeentelijke accomm. LED verlichting	U	2023	30.000	104.276	-74.276	0	0	0	0
Zeeland bouw dorps huis en sporthal	U	2019	4.758.985	4.484.892	274.094	0	0	0	0
Zeeland bouw dorps huis en sporthal	I bijdrage derden	2019	-257.085	-195.926	-61.159	0	0	0	0
Afgesloten kredieten 2023	U		98.585	80.868	17.717	0	0	0	0
Afgesloten kredieten 2023	I bijdrage derden		-5.000	-3.988	-1.012	0	0	0	0
Overige kredieten	U		346.900	101.437	245.463	0	0	0	0
<b>Totaal programma 6 Sociaal domein</b>			<b>6.320.316</b>	<b>4.877.467</b>	<b>1.442.849</b>	<b>438.000</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>Programma 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid</b>									
Aanschaf minicontainers	U	2024	0	0	0	460.000	0	0	0
Begraafplaatsbeheersysteem	U	2026	0	0	0	0	0	24.000	0
Bossestraat riolering	U	2024	0	0	0	850.000	0	0	0
Bossestraat riolering	I bijdrage riolering	2024	0	0	0	-850.000	0	0	0
Damaststraat eo (wijk) riolering	U	2026	0	0	0	0	0	1.400.000	0
Damaststraat eo (wijk) riolering	I bijdrage riolering	2026	0	0	0	0	0	-1.400.000	0

Omschrijving Werken/Investerings	Uitgaven/ inkomsten	Start- jaar	Begroot krediet	Uitgaven/ inkomsten 2022+2023	Restant uit- gaven/ inkomsten per 31-12-2023	Nieuwe kredieten 2024	Nieuwe kredieten 2025	Nieuwe kredieten 2026	Nieuwe kredieten 2027
Div locaties vervangen/relinen riolering vw	U	2020	1.644.540	312.257	1.332.283	0	0	0	0
Div locaties vervangen/relinen riolering vw	I bijdrage riolering	2020	-1.647.000	0	-1.647.000	0	0	0	0
EVZ 2014-2016 hw	U	2014	367.701	451	367.250	0	0	0	0
Gemalen en randvoorzieningen installaties	U	2021	91.557	127.065	-35.508	0	0	0	0
GFT+e container hoogbouw	U	2021	106.978	16.809	90.169	0	0	0	0
Gruonsel aanleg HWA	U	2025	0	0	0	0	2.600.000	0	0
Gruonsel aanleg HWA	I bijdrage riolering	2025	0	0	0	0	-2.600.000	0	0
Hoevenseveld fase 3 hemelwaterriool	U	2021	852.600	0	852.600	0	0	0	0
Hoevenseveld fase 3 hemelwatervoorzieningen	U	2021	347.400	0	347.400	0	0	0	0
Hoevenseveld fase 3 hemelwatervoorzieningen	I bijdrage riolering	2021	-100.000	0	-100.000	0	0	0	0
Hoevenseveld fase 3 vuilwaterriool	U	2021	440.000	2.747	437.253	0	0	0	0
Hoevenseveld fase 3 vuilwaterriool	I bijdrage riolering	2021	-440.000	0	-440.000	0	0	0	0
Hurk riolering VW	U	2019	250.000	0	250.000	0	0	0	0
Hurk riolering VW	I bijdrage riolering	2019	-250.000	0	-250.000	0	0	0	0
Krijten riolering VW	U	2019	309.195	60	309.135	0	0	0	0
Krijten riolering VW	I bijdrage riolering	2019	-310.000	0	-310.000	0	0	0	0
Maasstraat vervangen riolering	U	2022	100.000	0	100.000	0	0	0	0
Maasstraat vervangen riolering	I bijdrage riolering	2022	-100.000	0	-100.000	0	0	0	0

Omschrijving Werken/Investeringen	Uitgaven/ inkomsten	Start- jaar	Begroot krediet	Uitgaven/ inkomsten 2022+2023	Restant uit- gaven/ inkomsten per 31-12-2023	Nieuwe kredieten 2024	Nieuwe kredieten 2025	Nieuwe kredieten 2026	Nieuwe kredieten 2027
Maatregelen riolering vw	U	2018	428.076	205.299	222.777	0	0	0	0
Maatregelen riolering vw	U	2019	406.336	9.371	396.965	0	0	0	0
Maatregelen riolering vw	I bijdrage riolering	2019	-862.000	0	-862.000	0	0	0	0
Monsegneur Suijsstraat riolering	U	2026	0	0	0	0	0	850.000	0
Monsegneur Suijsstraat riolering	I bijdrage riolering	2026	0	0	0	0	0	-850.000	0
Netjeshof eo riolering	U	2025	0	0	0	0	450.000	0	0
Netjeshof eo riolering	I bijdrage riolering	2025	0	0	0	0	-450.000	0	0
Odiliapeel afr dubbelfunctie gemaal	U	2027	0	0	0	0	0	0	35.000
Ondergrondse restafvalcontainers	U	2020	213.943	-8.673	222.616	0	0	0	0
Onderhoud gemalen E/M	U	2022	540.543	1.380	539.163	0	0	0	0
Onderhoud gemalen E/M	I bijdrage riolering	2022	-540.543	0	-540.543	0	0	0	0
Onderhoud randvoorzieningen E/M	U	2022	623.388	9.618	613.770	0	0	0	0
Onderhoud randvoorzieningen E/M	I bijdrage riolering	2022	-623.388	0	-623.388	0	0	0	0
Oude Maasstraat riolering hw	U	2020	794.556	487	794.069	0	0	0	0
Oude maasstraat riolering vw	U	2018	379.705	796	378.908	0	0	0	0
Pastoor van Winkelstraat riolering	U	2026	0	0	0	0	0	1.000.000	0
Pastoor van Winkelstraat riolering	I bijdrage riolering	2026	0	0	0	0	0	-1.000.000	0
Sacramentsweg/Mondriaanplein riool	U	2024	0	0	0	410.000	0	0	0

Omschrijving Werken/Investerings	Uitgaven/ inkomsten	Start- jaar	Begroot krediet	Uitgaven/ inkomsten 2022+2023	Restant uit- gaven/ inkomsten per 31-12-2023	Nieuwe kredieten 2024	Nieuwe kredieten 2025	Nieuwe kredieten 2026	Nieuwe kredieten 2027
Schutsboomstraat riolering	U	2023	700.000	0	700.000	0	0	0	0
Schutsboomstraat riolering	I bijdrage riolering	2023	-700.000	0	-700.000	0	0	0	0
St Annastraat 202 aanleg HWA	U	2025	0	0	0	0	150.000	0	0
St Annastraat 202 aanleg HWA	I bijdrage riolering	2025	0	0	0	0	-150.000	0	0
Vervangen pompen drukkriolering	U	2027	0	0	0	0	0	0	986.000
Violierstraat herinrichting riolering	U	2021	999.001	3.500	995.501	0	0	0	0
Violierstraat herinrichting riolering	I bijdrage riolering	2021	-330.000	0	-330.000	0	0	0	0
Vlasroot riolering	U	2024	0	0	0	750.000	0	0	0
Vlasroot riolering	I bijdrage riolering	2024	0	0	0	-750.000	0	0	0
Voederheil riolering	U	2024	0	0	0	650.000	0	0	0
Voederheil riolering	I bijdrage riolering	2024	0	0	0	-650.000	0	0	0
Voor-Oventje aanleg hemelwaterafvoer	U	2022	250.000	0	250.000	0	0	0	0
Voor-Oventje aanleg hemelwaterafvoer	I bijdrage riolering	2022	-250.000	0	-250.000	0	0	0	0
Vrachtwagen riolering	U	2023	0	41.148	-41.148	200.000	0	0	0
Afgesloten kredieten 2023	U		1.591.882	1.037.505	554.377	0	0	0	0
Afgesloten kredieten 2023	I bijdrage riolering		-1.029.000	-488.529	-540.472	0	0	0	0



Omschrijving Werken/Investeringen	Uitgaven/ inkomsten	Start- jaar	Begroot krediet	Uitgaven/ inkomsten 2022+2023	Restant uit- gaven/ inkomsten per 31-12-2023	Nieuwe kredieten 2024	Nieuwe kredieten 2025	Nieuwe kredieten 2026	Nieuwe kredieten 2027
Overige kredieten	U		751.626	274.989	476.637	0	0	0	0
Overige kredieten	I bijdrage riolering		-204.719	0	-204.719	0	0	0	0
<b>Totaal programma 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid</b>			<b>4.802.376</b>	<b>1.546.281</b>	<b>3.256.095</b>	<b>1.070.000</b>	<b>0</b>	<b>24.000</b>	<b>1.021.000</b>
<b>Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing</b>									
IKC west plankosten ruimte	U	2020	118.861	30.630	88.231	0	0	0	0
Startersleningen gemeenterekening vrom	U	2018	2.500.000	0	2.500.000	0	0	0	0
Strategische grondaankopen	U	2022	2.218.814	0	2.218.814	0	0	0	0
Afgesloten kredieten 2023	U		169.351	189.853	-20.502	0	0	0	0
Overige kredieten	U		95.260	6.225	89.035	0	0	0	0
<b>Totaal programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing</b>			<b>5.102.286</b>	<b>226.708</b>	<b>4.875.578</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>Programma 9 Bestuur en dienstverlening</b>									
Apparatuur gemeenteraad	U	2026	0	0	0	0	0	45.000	0
Afgesloten kredieten 2023	U		25.000	15.894	9.106	0	0	0	0
<b>Totaal programma 9 Bestuur en dienstverlening</b>			<b>25.000</b>	<b>15.894</b>	<b>9.106</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>45.000</b>	<b>0</b>

Omschrijving Werken/Investeringen	Uitgaven/ inkomsten	Start- jaar	Begroot krediet	Uitgaven/ inkomsten 2022+2023	Restant uit- gaven/ inkomsten per 31-12-2023	Nieuwe kredieten 2024	Nieuwe kredieten 2025	Nieuwe kredieten 2026	Nieuwe kredieten 2027
<b>Programma 10 Bedrijfsvoering en inkomsten</b>									
Aanschaf trekker	U	2027	0	0	0	0	0	0	53.000
Aanschaf verreiker	U	2021	0	0	0	70.000	0	0	0
Aanschaf voertuigen toezichthouders	U	2017	0	0	0	60.000	0	0	0
Computer/ vergaderschermen + werkplek app	U	2026	0	0	0	0	0	25.083	0
Computer/ vergaderschermen + werkplek app	U	2027	0	0	0	0	0	0	384.997
Computer/vergaderschermen+werkplek apparatuur	U	2024	0	0	0	25.083	0	0	0
Computer/vergaderschermen+werkplek apparatuur	U	2025	0	0	0	0	25.083	0	0
E-learningtool privacyproof	U	2024	0	0	0	23.000	0	0	0
Gemeentehuis inrichting	U	2021	1.063.464	803.170	260.294	0	0	0	0
Gemeentehuis koppelen klimaatinstallatie	U	2023	550.000	198.316	351.684	0	0	0	0
Gemeentehuis verbouwing	U	2021	8.519.809	8.794.802	-274.993	0	0	0	0
Gemeentewerf aanpassingen	U	2026	0	0	0	0	0	695.000	0
Gemeentewerf opslagruimte	U	2024	0	0	0	145.000	0	0	0
Gemeentewerf veldschuur	U	2026	0	0	0	0	0	30.000	0
Gemeentewerf verbouwing	U	2021	760.975	649.211	111.765	0	0	0	0
ICT laptops	U	2024	0	0	0	0	0	0	0
ICT laptops/dockinst/toetsenborden	U	2026	0	0	0	0	0	143.713	0
ICT pinautomaten	U	2026	0	0	0	0	0	43.000	0

Omschrijving Werken/Investerings	Uitgaven/ inkomsten	Start- jaar	Begroot krediet	Uitgaven/ inkomsten 2022+2023	Restant uit- gaven/ inkomsten per 31-12-2023	Nieuwe kredieten 2024	Nieuwe kredieten 2025	Nieuwe kredieten 2026	Nieuwe kredieten 2027
ICT servers	U	2025	0	0	0	0	750.000	0	0
ICT servers	U	2026	0	0	0	0	0	30.000	0
Ict servers	U	2027	0	0	0	0	0	0	495.000
ICT servers	U	2024	0	0	0	30.000	0	0	0
ICT smartphones	U	2026	0	0	0	0	0	165.600	0
ICT Smartphones	U	2027	0	0	0	0	0	0	165.600
ICT smartphones	U	2024	0	0	0	165.600	0	0	0
ICT smartphones	U	2025	0	0	0	0	165.600	0	0
ICT tablets	U	2025	0	0	0	0	6.267	0	0
ICT tablets	U	2026	0	0	0	0	0	25.069	0
ICT tablets	U	2027	0	0	0	0	0	0	6.267
ICT tablets	U	2024	0	0	0	6.267	0	0	0
Laptops/dockinst/toetsenborden	U	2027	0	0	0	0	0	0	143.713
Laptops/dockinst/toetsenborden	U	2023	91.055	163.603	-72.548	0	0	0	0
Laptops/dockinst/toetsenborden	U	2024	0	0	0	143.713	0	0	0
Laptops/dockinst/toetsenborden	U	2025	0	0	0	0	143.713	0	0
Tractor vervanging	U	2026	0	0	0	0	0	55.000	0
Vervangen vijf voertuigen buitendienst	U	2022	0	0	0	228.817	0	0	0
Vervanging DAF 75	U	2027	0	0	0	0	0	0	150.000

Omschrijving Werken/Investeringen	Uitgaven/ inkomsten	Start- jaar	Begroot krediet	Uitgaven/ inkomsten 2022+2023	Restant uit- gaven/ inkomsten per 31-12-2023	Nieuwe kredieten 2024	Nieuwe kredieten 2025	Nieuwe kredieten 2026	Nieuwe kredieten 2027
Vervanging tractor	U	2022	0	0	0	120.075	0	0	0
Wireless omgeving (WiFi)	U	2027	0	0	0	0	0	0	235.742
Afgesloten kredieten 2023	U		1.575.650	1.513.270	62.380	0	0	0	0
Afgesloten kredieten 2023	I bijdrage derden		-82.500	-75.343	-7.157	0	0	0	0
Overige kredieten	U		328.065	269.331	58.734	0	0	0	0
Overige kredieten	I bijdrage derden		-2.670	0	-2.670	0	0	0	0
<b>Totaal programma 10 Bedrijfsvoering en inkomsten</b>			<b>12.803.848</b>	<b>12.316.360</b>	<b>487.488</b>	<b>1.017.555</b>	<b>1.090.663</b>	<b>1.212.465</b>	<b>1.634.319</b>
<b>Totaal generaal</b>			<b>78.853.599</b>	<b>32.867.948</b>	<b>45.985.651</b>	<b>18.814.324</b>	<b>5.266.279</b>	<b>3.178.465</b>	<b>16.220.319</b>

**12**  
**5137-2024**  
**dienstjaar**

**2024**  
**Begrotingswijzigingsnummer**  
**Zaaknummer E-suite**

resultaatbestemmingen programmarekening 2023

Het college / De raad van de gemeente Maasthorst besluit de begroting als volgt te wijzigen:

FCL	Omschrijving FCL	Programma nr	ECL	M/n	Omschrijving ECL	Debet dienstjaar 2024	Credit dienstjaar 2024	Debet jaar + 1 2025	Credit jaar + 1 2025	Debet jaar + 2 2026	Credit jaar + 2 2026	Debet jaar + 3 2027	Credit jaar + 3 2027	Debet jaar + 4 2028	Credit jaar + 4 2028	Toelichting max 100 tekens per regel
68100101	Omgevingswet (K)	8	38004	u	Overige kosten overige goederen en diensten	357.069	357.069									resultaatbestemming rekening 2023 - uitvoeringskosten omgevingswet
69100008	Mutatis reserves progr 8: Volkshuisv. RO en Sted (K)	8	71005	i	Onttrekking uit algemene reserve											resultaatbestemming rekening 2023 - uitvoeringskosten omgevingswet
80101000	Algemene Reserve (K)	kap dienst	71000	n	Onttrekking uit algemene reserve (kapitaaldienst)	357.069										resultaatbestemming rekening 2023 - uitvoeringskosten omgevingswet
87400012	Sluifrek: Algemene Reserve (K)	7	38004	u	Overboeking naar Balans	-357.069	357.069									resultaatbestemming rekening 2023 - uitvoeringskosten omgevingswet
69100007	Transitie landbouw (K)	7	38004	u	Overige kosten overige goederen en diensten	40.529	40.529									resultaatbestemming rekening 2023 - uitvoeringskosten omgevingswet
80101000	Mutatis reserves progr 7: Volksgesondh. milieu (K)	7	71005	i	Onttrekking uit algemene reserve											resultaatbestemming rekening 2023 - uitvoeringskosten omgevingswet
80101000	Algemene Reserve (K)	kap dienst	71000	n	Onttrekking uit algemene reserve (kapitaaldienst)	40.529										resultaatbestemming rekening 2023 - uitvoeringskosten omgevingswet
80101999	Sluifrek: Algemene Reserve (K)	6	38004	u	Overboeking naar Balans	-40.529	40.529									resultaatbestemming rekening 2023 - uitvoeringskosten omgevingswet
69106050	Migratie - Doelproject: Huisvesting Oekraïne(K)	6	38004	u	Overige kosten overige goederen en diensten	63.711	63.711									resultaatbestemming rekening 2023 - meerkosten Oekraïne
69100006	Mutatis reserves progr 6: Sociaal domein (K)	6	71005	i	Onttrekking uit algemene reserve											resultaatbestemming rekening 2023 - meerkosten Oekraïne
80101000	Algemene Reserve (K)	kap dienst	71000	n	Onttrekking uit algemene reserve (kapitaaldienst)	63.711										resultaatbestemming rekening 2023 - meerkosten Oekraïne
80101999	Sluifrek: Algemene Reserve (K)	6	38004	u	Overboeking naar Balans	-63.711	63.711									resultaatbestemming rekening 2023 - meerkosten Oekraïne
66100502	WI - Inburgering Voorziening Maatsch. Begeleiding (K)	6	38002	u	Overboeking naar Balans	59.250	59.250									resultaatbestemming rekening 2023 - maatschap begeleiding statushouders
69100006	Mutatis reserves progr 6: Sociaal domein (K)	6	71005	i	Onttrekking uit algemene reserve											resultaatbestemming rekening 2023 - maatschap begeleiding statushouders
80101000	Algemene Reserve (K)	kap dienst	71000	n	Onttrekking uit algemene reserve (kapitaaldienst)	59.250										resultaatbestemming rekening 2023 - maatschap begeleiding statushouders
80101999	Sluifrek: Algemene Reserve (K)	6	38004	u	Overboeking naar Balans	-59.250	59.250									resultaatbestemming rekening 2023 - maatschap begeleiding statushouders
69106055	Migratie - Doelproject: Capaciteit Migratieopgaven(K)	6	38004	u	Overige kosten overige goederen en diensten	500.000	500.000									resultaatbestemming rekening 2023 - programma migratie 2024
69100006	Mutatis reserves progr 6: Sociaal domein (K)	6	71005	i	Onttrekking uit algemene reserve											resultaatbestemming rekening 2023 - programma migratie 2024
80101000	Algemene Reserve (K)	kap dienst	71000	n	Onttrekking uit algemene reserve (kapitaaldienst)	500.000										resultaatbestemming rekening 2023 - programma migratie 2024
80101999	Sluifrek: Algemene Reserve (K)	6	38004	u	Overboeking naar Balans	-500.000	500.000									resultaatbestemming rekening 2023 - programma migratie 2024
62100010	Verkeer en Vervoer algemeen (K)	2	38073	u	Budget tussentijdse verkeersvoorzieningen	40.000	40.000									resultaatbestemming rekening 2023 - programma migratie 2024
69100002	Mutatis reserves progr 2: Verkeer en vervoer (K)	2	71005	i	Onttrekking uit algemene reserve											resultaatbestemming rekening 2023 - snelheidsremmende maatregelen
80101000	Algemene Reserve (K)	kap dienst	71000	n	Onttrekking uit algemene reserve (kapitaaldienst)	40.000										resultaatbestemming rekening 2023 - snelheidsremmende maatregelen
80101999	Sluifrek: Algemene Reserve (K)	6	38033	u	Overboeking naar Balans	-40.000	40.000									resultaatbestemming rekening 2023 - snelheidsremmende maatregelen
66105515	Sluifrek: GALA project 2023-2026	6	38033	u	Uitbetaalde werkzaamheden algemeen	220.500	220.500									resultaatbestemming rekening 2023 - snelheidsremmende maatregelen
69100006	Mutatis reserves progr 6: Sociaal domein (K)	6	71005	i	Onttrekking uit algemene reserve											resultaatbestemming rekening 2023 - Gazond en actief leven akkoord (GALA)
80101000	Algemene Reserve (K)	kap dienst	71000	n	Onttrekking uit algemene reserve (kapitaaldienst)	220.500										resultaatbestemming rekening 2023 - Gazond en actief leven akkoord (GALA)
80101999	Sluifrek: Algemene Reserve (K)	6	38004	u	Overboeking naar Balans	-220.500	220.500									resultaatbestemming rekening 2023 - Gazond en actief leven akkoord (GALA)
65209500	Project Harmonisatie huren etc. verenigingen 2023(K)	5	35100	u	Inhuur personeel	60.000	60.000									resultaatbestemming rekening 2023 - harmonisatie huur sportverenigingen
69100005	Mutatis reserves progr 5: Sport, cultuur, recreat (K)	5	71005	i	Onttrekking uit algemene reserve											resultaatbestemming rekening 2023 - harmonisatie huur sportverenigingen
80101000	Algemene Reserve (K)	kap dienst	71000	n	Onttrekking uit algemene reserve (kapitaaldienst)	60.000										resultaatbestemming rekening 2023 - harmonisatie huur sportverenigingen
80101999	Sluifrek: Algemene Reserve (K)	5	38004	u	Overboeking naar Balans	-60.000	60.000									resultaatbestemming rekening 2023 - harmonisatie huur sportverenigingen
65202000	Onderhoud buitensportaccommodaties(K)	5	72004	u	Toevoeging aan voorziening groot onderhoud	112.000	112.000									resultaatbestemming rekening 2023 - onderhoudsvoorziening sportvelden
69100005	Mutatis reserves progr 5: Sport, cultuur, recreat (K)	5	71005	i	Onttrekking uit algemene reserve											resultaatbestemming rekening 2023 - onderhoudsvoorziening sportvelden
80101000	Algemene Reserve (K)	kap dienst	71000	n	Onttrekking uit algemene reserve (kapitaaldienst)	112.000										resultaatbestemming rekening 2023 - onderhoudsvoorziening sportvelden
80101999	Sluifrek: Algemene Reserve (K)	5	38004	u	Overboeking naar Balans	-112.000	112.000									resultaatbestemming rekening 2023 - onderhoudsvoorziening sportvelden
95203001	VZ Groot onderhoud sport, speelvelden (K)	kap dienst	72001	i	Toevoeging aan voorziening (kapitaaldienst)	112.000										resultaatbestemming rekening 2023 - onderhoudsvoorziening sportvelden
99997999	Sluifrek: Voorzieningen (art.44.1c) (K)	kap dienst	90000	n	Overboeking naar Balans	-112.000	112.000									resultaatbestemming rekening 2023 - onderhoudsvoorziening sportvelden
6570	Voorzieningen (art.44.1c) (F)	kap dienst	90000	n	Overboeking naar Balans	-112.000	112.000									resultaatbestemming rekening 2023 - onderhoudsvoorziening sportvelden
20020	Kruispoot Maasthorst (F)	kap dienst	38000	u	Stuipost sluitrekening meerjarenbegroting uitgaven	289.000										resultaatbestemming rekening 2023 - onderhoudsvoorziening sportvelden
69100202	Oepenbar groen - Dagelijkse onderhoud(K)	5	72004	u	Toevoeging aan voorziening groot onderhoud	289.000	289.000									resultaatbestemming rekening 2023 - onderhoudsvoorziening groen
69100005	Mutatis reserves progr 5: Sport, cultuur, recreat (K)	5	71005	i	Onttrekking uit algemene reserve											resultaatbestemming rekening 2023 - onderhoudsvoorziening groen
80101000	Algemene Reserve (K)	kap dienst	71000	n	Onttrekking uit algemene reserve (kapitaaldienst)	289.000										resultaatbestemming rekening 2023 - onderhoudsvoorziening groen
80101999	Sluifrek: Algemene Reserve (K)	5	38004	u	Overboeking naar Balans	-289.000	289.000									resultaatbestemming rekening 2023 - onderhoudsvoorziening groen
95703001	VZ Groot onderhoud groen (K)	kap dienst	90000	n	Toevoeging aan voorziening (kapitaaldienst)	289.000										resultaatbestemming rekening 2023 - onderhoudsvoorziening groen
99997999	Sluifrek: Voorzieningen (art.44.1c) (K)	kap dienst	90000	n	Overboeking naar Balans	-289.000	289.000									resultaatbestemming rekening 2023 - onderhoudsvoorziening groen
20020	Voorzieningen (art.44.1c) (F)	kap dienst	38000	u	Overboeking naar Balans	-289.000	289.000									resultaatbestemming rekening 2023 - onderhoudsvoorziening groen
66105520	Kruispoot Maasthorst (F)	kap dienst	38000	u	Stuipost sluitrekening meerjarenbegroting uitgaven	289.000										resultaatbestemming rekening 2023 - onderhoudsvoorziening groen
69100006	Mutatis reserves progr 6: Sociaal domein (K)	6	38033	u	Uitbetaalde werkzaamheden algemeen	378.800	378.800									resultaatbestemming rekening 2023 - integraal zorgakkoord
80101000	Algemene Reserve (K)	kap dienst	71000	n	Onttrekking uit algemene reserve											resultaatbestemming rekening 2023 - integraal zorgakkoord
80101999	Sluifrek: Algemene Reserve (K)	6	38004	u	Overboeking naar Balans	-378.800	378.800									resultaatbestemming rekening 2023 - integraal zorgakkoord
66306000	WGS - Schulduipreparing	6	32038	u	Overige kosten	90.000	90.000									resultaatbestemming rekening 2023 - ondersteuning gedupeerden
69100006	Mutatis reserves progr 6: Sociaal domein (K)	6	71005	i	Onttrekking uit algemene reserve											resultaatbestemming rekening 2023 - ondersteuning gedupeerden



**Gemeente Maashorst**

**Accountantsverslag  
controle 2023**



Aan de gemeenteraad  
van de gemeente Maashorst  
Postbus 83  
5400 AB Uden

Heliumstraat 64  
2718 SL ZOETERMEER  
telefoon (088) 236 80 00  
e-mail Audit@flynth.nl

<b>kenmerk</b>	<b>behandeld door</b>	<b>datum</b>
661078999/RS/2095	R.L. van der Sande MSc RA	2 juli 2024
<b>onderwerp</b>		
Accountantsverslag 2023		

Geachte leden van de raad,

Hierbij ontvangt u ons accountantsverslag over het boekjaar 2023. Dit verslag bevat de belangrijkste uitkomsten van de door ons uitgevoerde werkzaamheden, waarvan wij vinden dat die voor u relevant zijn voor een goed begrip van de jaarrekening 2023 en voor het beoordelen van de financiële positie van de gemeente Maashorst.

De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het college. In overeenstemming met uw opdracht hebben wij de jaarrekening 2023 gecontroleerd.

Deze rapportage beschrijft op hoofdlijnen onze controleaanpak en de belangrijkste aangelegenheden die wij tijdens onze controle in overweging hebben genomen. Wij zijn van mening dat de reikwijdte van onze werkzaamheden en de resultaten daarvan een deugdelijke basis vormen voor ons oordeel over de jaarrekening 2023 van de gemeente Maashorst.

Wij hebben deze rapportage op 1 juli 2024 met uw audit commissie besproken, en hebben daarbij ook uw vragen beantwoord. De inhoud van dit accountantsverslag is door ons op 13 juni 2024 afgestemd met een ambtelijke afvaardiging. De bevindingen en beschouwingen in dit verslag komen voort uit onze controlewerkzaamheden. Het verslag van bevindingen is, zoals hiervoor reeds verwoord, bedoeld om u te ondersteunen in uw beoordeling van de jaarrekening 2023. Wij wijzen u erop dat uw controlerende taak uiteraard verder gaat dan uitsluitend het financieel getinte perspectief vanuit de accountantscontrole.

Wij bedanken de medewerkers van de gemeente voor de prettige samenwerking en zijn vanzelfsprekend graag bereid een nadere toelichting te verstrekken.

Met vriendelijke groet,  
Flynth Audit B.V.

R.L. van der Sande MSc RA



## Inleiding

In het kader van de door de gemeenteraad aan ons verstrekte opdracht voor de controle van de jaarrekening 2023 van de gemeente Maashorst brengen wij u hierbij verslag uit van onze belangrijkste bevindingen naar aanleiding van onze controlewerkzaamheden die wij onlangs hebben uitgevoerd.

Dit accountantsverslag is bedoeld om u te ondersteunen in uw beoordeling van de jaarrekening 2023. Wij wijzen u erop dat uw controlerende taak uiteraard verder gaat dan uitsluitend het financieel getinte perspectief vanuit de accountantscontrole.

Deze rapportage beschrijft op hoofdlijnen onze controleaanpak en de belangrijkste aangelegenheden die wij tijdens onze controle in overweging hebben genomen. Wij zijn van mening dat de reikwijdte van onze werkzaamheden en de resultaten daarvan een deugdelijke basis vormen voor ons oordeel over de jaarrekening van uw gemeente.

Onze werkzaamheden zijn erop gericht een oordeel te kunnen geven over de jaarrekening 2023 van de gemeente Maashorst en niet primair op het opsporen van fraudes of onregelmatigheden in uw organisatie. De bevindingen in deze brief zijn daarom beperkt tot de punten die voortvloeien uit de controle van de jaarrekening.

Wij hebben de accountantscontrole van de jaarrekening 2023 van de gemeente Maashorst afgerond. Wij verstrekken een goedkeurende controleverklaring voor de getrouwheid, onder voorbehoud dat de jaarrekening ongewijzigd wordt vastgesteld door de raad. Verder hebben we geen indicaties van fraude en/of niet-naleving van wet- en regelgeving.

Wij hebben de concept versie van deze rapportage besproken tijdens de bijeenkomst op 1 juli 2024 met uw audit commissie, en hebben daarbij ook uw vragen beantwoord. De inhoud van dit accountantsverslag is door ons op 13 juni 2024 afgestemd met een ambtelijke afvaardiging.

### Structuur rapportage

Hoofdstuk 1	Bestuurlijke samenvatting
Hoofdstuk 2	Jaarrekening
Hoofdstuk 3	Jaarverslag
Hoofdstuk 4	Significante risico's
Hoofdstuk 5	Interne beheersing
Hoofdstuk 6	Externe ontwikkelingen
Bijlage A	(Gecorrigeerde) bevindingen
Bijlage B	SiSa – Fouten en onzekerheden 2023
Bijlage C	Onafhankelijkheid
Bijlage D	Onze communicatie met u



Inleiding



Samenvatting



Jaarrekening



Jaarverslag



Significante risico's



Interne beheersing



Externe ontwikkelingen



Bijlagen

# 1. Bestuurlijke samenvatting

## Onze belangrijkste conclusies

### Controleverklaring

Wij hebben de accountantscontrole van de jaarrekening 2023 van de gemeente Maashorst afgerond. Wij verstrekken een goedkeurende controleverklaring voor de getrouwheid, onder voorbehoud dat de jaarrekening ongewijzigd wordt vastgesteld door de raad. Verder hebben we geen indicaties van fraude en/of niet-naleving van wet- en regelgeving.

De voor fouten en onzekerheden gehanteerde materialiteit bedraagt € 2.107.260. De bevindingen in onze rapportage zijn opgenomen vanaf € 50.000. De gehanteerde grenzen sluiten aan op uw financiële verordening.

### Reikwijdte van de controle

In de opdrachtbevestiging heeft u ons de opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2023. De reikwijdte van onze controle staat hierin omschreven. Gedurende het verloop van de controle over boekjaar 2023 is op geen enkele wijze sprake geweest van een beperking in de reikwijdte van onze controle. Tijdens de uitvoering hebben zich geen wijzigingen van materieel belang in de reikwijdte voorgedaan. Wij achten de reikwijdte van onze controle voor 2023 voldoende voor de doelstelling van de controle van de gemeente Maashorst.

### Grondslagen en verantwoording conform BBV

De accountantscontrole omvat onder meer een onderzoek naar de toepassing van de grondslagen in de jaarrekening. Naar onze mening zijn de door het college gekozen grondslagen voor waardering en resultaatbepaling aanvaardbaar, conform wet- en regelgeving en consistent toegepast. In het boekjaar 2023 zijn geen wijzigingen doorgevoerd in de keuze of de toepassing van de belangrijkste verslaggevingsgrondslagen in het BBV en relevante notities uitgebracht door de Commissie BBV.

### Schattingen

Schattingen op basis waarvan een aantal jaarrekeningposten worden bepaald zijn gebaseerd op inzichten van het management. Wij hebben de belangrijkste gehanteerde factoren en veronderstellingen beoordeeld. Wij hebben vastgesteld dat de schattingen en veronderstellingen aanvaardbaar zijn in het kader van de jaarrekening als geheel. Aandachtspunt is het toereikend onderbouwen van de uitgangspunten die ten grondslag liggen aan de nog te maken kosten in de grondexploitatie.

### Analyse vermogen en resultaat

Het gerealiseerde resultaat (inclusief de mutaties in de reserves) bedraagt circa € 11,4 miljoen positief versus een begroot resultaat (na wijziging) van nihil.

Voor een nadere toelichting hierop verwijzen wij u naar de analyse van het resultaat in de jaarstukken 2023. In hoofdstuk 3 van dit verslag gaan wij nader in op het resultaat en de ontwikkeling van het (weerstand)vermogen.



Inleiding



Samenvatting



Jaarrekening



Jaarverslag



Significante risico's



Interne beheersing



Externe ontwikkelingen



Bijlagen

## Kernpunten van onze jaarrekeningcontrole (1/4)

### Grondexploitaties

Door uw gemeente is de exploitatieberekening van de grondexploitaties ten behoeve van de jaarrekening 2023 geactualiseerd. Wij hebben vastgesteld dat de uitgangspunten aanvaardbaar zijn.

De waarde van de bouwgronden in exploitatie is € 21.570.000. Een voorziening voor het verlies van de exploitaties is getroffen voor € 16.887.000.

Het verloop van de bouwgronden in exploitatie is als volgt:

Verloopoverzicht bouwgronden in exploitatie	Bedrag * €1.000
<b>Boekwaarde per 1 januari 2023</b>	<b>€ 46.835</b>
Vermeerderingen	€ 4.939
Verminderings	€ 14.476
<b>Boekwaarde voor resultaat</b>	<b>€ 37.298</b>
Winstneming	€ 1.158
<b>Boekwaarde per 31 december 2023</b>	<b>€ 38.457</b>
Verliesvoorziening	€ 16.887
<b>Stand per 31 december 2023</b>	<b>€ 21.570</b>

Een nadere specificatie van de boekwaarde is opgenomen in paragraaf 4.3.

Onze conclusie is dat de schattingen door het college bij de actualisatie van de exploitatieberekening en daarmee ook met de uitkomsten van deze actualisatie aanvaardbaar zijn. In hoofdstuk 4 gaan wij nader in op de controle alsmede de uitkomsten daarvan inzake de grondexploitaties.



Inleiding



Samenvatting



Jaarrekening



Jaarverslag



Significante risico's



Interne beheersing



Externe ontwikkelingen



Bijlagen

## Kernpunten van onze jaarrekeningcontrole (2/4)

### Voorzieningen

Bij het opstellen van de jaarrekening moet het college belangrijke schattingen, beoordelingen en aannames toepassen en toelichten. Wij hebben de belangrijkste schattingen, beoordelingen en aannames van het college beoordeeld en zijn tot de conclusie gekomen dat deze zijn gebaseerd op passende bewijsstukken en gebaseerd zijn op gebalanceerde overwegingen.

### Sociaal domein

Voor de kosten voor WMO steunt u niet alleen meer op de controleverklaring en financiële productieverantwoordingen van zorgaanbieders, maar baseert u zich ook op de beheersmaatregelen die in uw eigen procesgang de waarborg bieden dat de juiste zorgprestaties conform de gemaakte afspraken zijn verleend.

Voor de lasten Jeugdhulp heeft de gemeente geen verbijzonderde interne controle werkzaamheden uitgevoerd om de nauwkeurigheid van de lasten. Voor de lasten Jeugdhulp geldt daarmee dat de prestatieverlevering niet vastgesteld is en de bestedingen van € 2.885.000 onzeker zijn. Het totaal van onzekerheden heeft geen invloed op het goedkeurend oordeel van de controleverklaring.

### Rechtmatigheidsverantwoording

In de jaarrekening 2023 neemt het college voor het eerst een rechtmatigheidsverantwoording op. Deze rechtmatigheidsverantwoording ziet toe op het begrotings-, het voorwaarden- en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium.

Ten aanzien van het voorwaarden criterium dient uw organisatie te voldoen aan de EU-aanbestedingsregels zoals opgenomen in uw normenkader. De verbijzonderde interne controle (VIC) heeft vastgesteld dat sprake is van onrechtmatigheden ten aanzien van de EU-aanbestedingsregels. Bij 3 leveranciers is vastgesteld dat de inkoop niet voldoet aan de gestelde voorwaarde.

In de rechtmatigheidsverantwoording heeft u een onrechtmatigheid ten aanzien van de aanbestedingsregels opgenomen van in totaal € 1.531.000. Daarnaast is voor 6 leveranciers sprake van een onduidelijkheid of de aanbestedingsregels zijn nageleefd van in totaal € 1.102.000.

Uit onze werkzaamheden voor de rechtmatigheidsverantwoording zijn geen bevindingen gebleken. De opgenomen toelichting van het college voldoet. Verder achten we de werkzaamheden van het college toereikend om tot een oordeel te komen.



Inleiding



Samenvatting



Jaarrekening



Jaarverslag



Significante risico's



Interne beheersing



Externe ontwikkelingen



Bijlagen

## Kernpunten van onze jaarrekeningcontrole (3/4)

### Single Information Single Audit (SiSa)

In de jaarrekening wordt verantwoording afgelegd voor ontvangen specifieke uitkeringen en gerelateerde bestedingen door middel van de SiSa-bijlage. Het Rijk en provincies maken in toenemende mate gebruik van deze specifieke uitkeringen. Ook in 2023 is het aantal regelingen toegenomen. Het afzonderlijk verantwoorden van deze specifieke regelingen zorgt voor de ambtelijke medewerkers voor een verzwaring van de administratieve lasten en voor een verhoging van onze controlekosten. De controledruk neemt zowel voor de ambtelijke organisatie als voor ons als accountant toe.

Onze verwachting is dat het aantal regelingen in de komende jaren verder zal toenemen.

### Frauderisicoanalyse

Medio boekjaar 2023 heeft de gemeente Maashorst een frauderisicoanalyse opgesteld. Dit is een goede ontwikkeling om de interne beheersing verder vorm te geven. In de managementletter hebben wij aangegeven dat de analyse aan kracht kan winnen door de frauderisico's per proces in kaart te brengen en bij het identificeren van de frauderisico's specifiek gebruik te maken van de fraudedriehoek.

In de paragraaf bedrijfsvoering in het jaarverslag is een tekstuele toelichting opgenomen inzake de frauderisico's.

### Speerpunt geldstromen migratieopgaven

Wij hebben op basis van de uitgevoerde werkzaamheden ten aanzien van de SISA-regeling A16 Bekostigingsregeling Opvang Ontheemden Oekraïne de juistheid van de ingaande geldstromen vastgesteld, bestaande uit een rijksbijdrage. De juistheid hiervan hebben wij vastgesteld middels een aansluiting van de rijksbijdragen met de registratie in de financiële administratie en ontvangst per bank.

Ten aanzien van de uitgaven hebben wij vastgesteld dat het aantal gerealiseerde opvangplekken overeenkomt met de opgaven van de Veiligheidsrisico, en hiermee concluderen wij dat de gemeente recht heeft op een normbedrag aan vergoeding per gerealiseerde opvangplaats in 2023. Tevens hebben wij vastgesteld dat het te ontvangen normbedrag voor de gerealiseerde plek per dag in het boekjaar juist is verantwoord.

Voor de bestedingen ten aanzien van uitvoeringskosten en uitgekeerde vertrekkingen hebben wij de aansluiting vastgesteld met de financiële administratie. Vanuit de SISA-regeling hebben wij aanvullend gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd door middel van het uitvoeren van een kritische deelwaarneming op de uitvoeringskosten en uitgekeerde verstrekkingen. Op basis hiervan hebben wij geen afwijkingen geconstateerd.



Inleiding



Samenvatting



Jaarrekening



Jaarverslag



Significante risico's



Interne beheersing



Externe ontwikkelingen



Bijlagen

## Kernpunten van onze jaarrekeningcontrole (4/4)

### Speerpunt cyber security

De gemeente heeft een solide basis gelegd voor cybersecurity door een uitgebreide risicoanalyse uit te voeren en diverse beveiligingsmaatregelen te implementeren.

We hebben het volgende vastgesteld:

- Proactieve Respons op Dreigingsmeldingen: Gemeente Maashorst ontvangt meldingen van de Algemene Dreigingsdienst en software- en hardware leveranciers. Door deze meldingen te analyseren en direct actie te ondernemen, zoals het inlichten van medewerkers en het verbieden van risicovolle apps, worden potentiële dreigingen snel geneutraliseerd.
- MFA: Met de implementatie van multi-factor authenticatie (MFA) wordt het aanzienlijk moeilijker voor ongeautoriseerde personen, met name uit risicolanden, om in te loggen op gemeentelijke systemen. Dit verhoogt de beveiliging tegen buitenlandse dreigingen.
- Maatregelen Risicolanden: Gemeente Maashorst heeft specifieke landen geïdentificeerd als verhoogd risico op cybersecuritybedreigingen. Hiervoor zijn extra beveiligingsmaatregelen getroffen, zoals het blokkeren van inkomend verkeer uit deze regio's en het monitoren van verdachte activiteiten.
- Training/bewustwording medewerkers: Door medewerkers regelmatig te informeren en te trainen over actuele dreigingen en beveiligingsprocedures, blijft de bewustwording hoog. Dit helpt in het minimaliseren van menselijke fouten die tot beveiligingsincidenten kunnen leiden.
- Calamiteitenplan: Er zijn uitgebreide incident- en calamiteitenplannen opgesteld die ervoor zorgen dat de gemeente snel en effectief kan reageren op beveiligingsincidenten. Regelmatige tests en oefeningen van deze plannen waarborgen dat alle betrokkenen goed voorbereid zijn.

Dit is een continu proces dat voortdurend aandacht vereist om bedreigingen te reduceren. Het uitvoeren van regelmatige penetratietests kan helpen om kwetsbaarheden te identificeren en aan pakken.

Naast bovenstaande hebben we vastgesteld dat uw organisatie niet jaarlijks oefent op het reageren op een gesimuleerd cyberincident. Zie verder ook de bevinding bij het hoofdstuk interne beheersing – incidenten management.



Inleiding



Samenvatting



Jaarrekening



Jaarverslag



Significante risico's



Interne beheersing



Externe ontwikkelingen



Bijlagen

# 2. Jaarrekening



## Jaarrekening – Rechtmatigheidsverantwoording (1/6)

### Definitie rechtmatigheid

Het juridische begrip rechtmatigheid heeft betrekking op alle geldende wet- en regelgeving. Rechtmatigheid is het handelen in overeenstemming met de wet- en regelgeving. Het begrip rechtmatigheid in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording is een minder omvattend begrip. Hierbij bestaat er een duidelijke relatie met het financieel beheer. Er moet immers worden verantwoord dat baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Het gaat om de financiële beheersingshandelingen.

### Verantwoordings- en rapportagegrens

De verantwoordingsgrens valt binnen een bandbreedte van 0% en 3% van de totale lasten van de gemeente, inclusief toevoegingen aan de reserves. Voor zowel de fouten als voor onduidelijkheden afzonderlijk geldt hetzelfde percentage, waarbij fouten en onduidelijkheden niet bij elkaar opgeteld worden.

We hebben vastgesteld dat in de financiële verordening de verantwoordingsgrens is opgenomen ter hoogte van 1%. In de financiële verordening heeft u verder een rapportagegrens opgenomen van € 50.000. Het besluit accountantscontrole decentrale overheden hanteert een percentage van 1% voor fouten, waardoor uw verantwoording gelijke zekerheid als onze accountantscontrole verschaft.

### Normen en toetsingskader

Het normenkader voor de rechtmatigheidsverantwoording betreft uw inventarisatie van de voor de verantwoording relevante regelgeving.

Het normenkader heeft u geactualiseerd op basis van wijzigingen in wet- en regelgeving en is vastgesteld op 23 maart 2023. Uw inventarisatie van regelgeving bestaat uit externe en interne regelgeving. We constateren dat u de actualisatie nauwkeurig heeft uit gevoerd en het normenkader aansluit op de geldende externe en interne regelgeving.

Het operationaliseren van het normenkader is een taak van het college en wordt vastgelegd in een toetsingskader. In het toetsingskader is per wet/regeling/verordening vastgelegd welke artikelen relevant zijn voor de toetsing.

Uw organisatie heeft ervoor gekozen geen toetsingskader vast te stellen, waardoor de operationalisatie van het normenkader niet inzichtelijk is voor de raad. Op basis van de kadernota rechtmatigheid ben u niet verplicht het toetsingskader vast te stellen, maar we adviseren u het toetsingskader wel vast te stellen vanuit een oogpunt van transparantie.



Inleiding



Samenvatting



Jaarrekening



Jaarverslag



Significante risico's



Interne beheersing



Externe ontwikkelingen



Bijlagen

## Jaarrekening - Rechtmatigheidsverantwoording (2/6)

### Begrotingscriterium

Bij de rechtmatigheidsverantwoording vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. Financiële beheershandelingen die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, alsmede de balansposten, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma's (begrotingscriterium).

Uitgangspunt is het niveau waarop de gemeenteraad de budgetten in de begroting en bij investeringen geautoriseerd heeft. Dit in lijn met de door u vastgestelde financiële verordening. De toe te passen normen voor het begrotingscriterium zijn op hoofdlijnen door de wetgever bepaald (artikel 189, 190 en 191 van de Gemeentewet). De gemeenteraad heeft deze normen nader ingevuld en geconcretiseerd in de financiële verordening.

Uw raad heeft het begrotingscriterium geconcretiseerd door de volgende criteria:

- Uitgangspunt is dat iedere afwijking van de begroting als onrechtmatig wordt beschouwd. Afwijkingen worden als acceptabel aangemerkt in de volgende situaties:
  - Begrotingsafwijkingen die passen binnen het vastgestelde beleid van de Raad en die niet tijdig konden worden gesignaleerd.
  - Begrotingsafwijkingen waarover de Raad via aan raadsvoorstel, raadsinformatiebrief of op andere wijze is geïnformeerd.
  - Begrotingswijzigingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde baten.
  - Begrotingswijzigingen bij (subsidie) en/of opneemregelingen en die niet tijdig konden worden gesignaleerd.
  - Begrotingswijzigingen ten gevolge van interpretatieverschillen bij uitleg van wet en regelgeving en die zijn geconstateerd tijdens en na het verantwoordingsjaar.
  - Begrotingswijzigingen als gevolg van een onttrekking aan een bestemmingsreserve op basis van realisatie voor zover deze onttrekking daarmee voor een gelijk bedrag overeenkomt met de realisatie van de last, en de activiteit nog niet is beëindigd en de resterende lasten volgen in het jaar na het verantwoordingsjaar. Is de activiteit of het project wel beëindigd en zijn de lasten definitief lager dan begroot, dan vindt de onttrekking overeenkomstig het begrote bedrag plaats en wordt de Raad een voorstel gedaan tot nadere aanwending van de bestemmingsreserve.
  - Begrotingswijzigingen als gevolg van verplichte uitgaven als bedoeld in artikel 193 Gemeentewet te weten.
    - 1)De renten en aflossingen van de door de gemeente aangegane geldleningen en alle overige opeisbare schulden.
    - 2)De uitgaven die bij of krachtens de wet aan de gemeente zijn opgelegd.
    - 3)De uitgaven die voortvloeien uit de van het gemeentebestuur gevorderde medewerking tot uitvoering van wetten en algemene maatregelen van bestuur, voor zover die uitgaven niet ten laste van anderen zijn gebracht.



Inleiding



Samenvatting



Jaarrekening



Jaarverslag



Significante risico's



Interne beheersing



Externe ontwikkelingen



Bijlagen

## Jaarrekening - Rechtmatigheidsverantwoording (3/6)

### Begrotingsrechtmatigheid - programma's

In het kader van begrotingsrechtmatigheid wordt onderscheid gemaakt naar bruto afwijkingen en formeel onrechtmatige afwijkingen. De bruto afwijkingen vloeien hoofdzakelijk voort uit overschrijding van lasten en baten en overschrijding van baten ten opzichte van de begroting.

De weging van het rechtmatigheidsoordeel vindt plaats op basis van de bruto afwijkingen zonder rekening te houden met de nadere 'spelregels' die met de gemeenteraad in de financiële verordening zijn afgesproken, anders dan het begrip 'tijdig'.

x € 1.000	Bruto afwijking	Geaccepteerd	Formeel onrechtmatig
Overschrijding van de lasten	2.553	2.553	-
Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	234	-	234
Ongeautoriseerde reservemutaties	-	-	-
<b>Totaal begrotingscriterium</b>	<b>2.787</b>	<b>2.553</b>	<b>234</b>

De overschrijdingen van de lasten en onder- en overschrijdingen van de baten zijn tijdig aan de raad gemeld door de raad hier middels een raadsinformatiebrief over te informeren en tellen daarmee niet mee in het rechtmatigheidsoordeel.

De gemeente heeft het begrip 'tijdig' niet expliciet gedefinieerd in de financiële verordening. Wij begrijpen van de organisatie dat het melden van overschrijdingen van de lasten en onder- en overschrijdingen van de baten tijdig is indien dit bij de jaarstukken aan de raad wordt voorgelegd. Wij adviseren u het begrip 'tijdig' nader te definiëren in de financiële verordening 2024.

Uit de werkzaamheden uitgevoerd door ons om de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording te toetsen zijn we niet tot een ander oordeel gekomen dan het college. De afweging heeft het college uitgevoerd in lijn met de criteria vastgesteld in de financiële verordening.



Inleiding



Samenvatting



Jaarrekening



Jaarverslag



Significante risico's



Interne beheersing



Externe ontwikkelingen



Bijlagen

## Jaarrekening - Rechtmatigheidsverantwoording (4/6)

### Misbruik en Oneigenlijk (M&O) gebruik criterium

De rechtmatigheidseis betreft ook de toetsing op juistheid en volledigheid van de gegevens, die door de belanghebbenden zijn verstrekt om het voldoen aan voorwaarden aan te tonen. Dit ter voorkoming en bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik van wet- en regelgeving (M&O-criterium).

Om misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsgelden te voorkomen, zijn functionerende beheersmaatregelen nodig. Het gaat er bij het M&O-criterium om dat in de organisatie effectieve maatregelen zijn getroffen om misbruik te voorkomen, dan wel op te sporen, en dat vigerende wet- en regelgeving duidelijk is, aangepast is aan actuele omstandigheden en te handhaven is. Om dit te bewerkstelligen is een mix van maatregelen nodig.

Uw organisatie legt in de frauderisicoanalyse een relatie met het M&O-criterium, maar beschikt nog niet over separaat M&O-beleid. Wij adviseren u M&O beleid op te stellen met de algemene uitgangspunten en de filosofie van de organisatie met betrekking tot het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Deze monden uit in de keuzes die de organisatie ter zake maakt. De uitwerking daarvan in (een mix van) concrete beheersmaatregelen moet geïntegreerd zijn in de administratieve organisatie/interne controle van de organisatie. Ook adviseren wij u om specifiek beleid op te stellen met betrekking tot de Wet Inburgering 2021, zoals ook benoemd in de vereisten vanuit de Nota verwachting accountantscontrole SiSa.

We hebben uw werkzaamheden vanuit de verbijzonderde interne controle (VIC) met betrekking tot het M&O criterium beoordeeld. We constateren dat de uitgevoerde werkzaamheden toereikend zijn om tot een oordeel te komen voor de rechtmatigheidsverantwoording. U heeft effectieve M&O maatregelen waarbij geen rechtmatigheidsafwijkingen en/of onduidelijkheden geconstateerd zijn die consequenties hebben voor het getrouwe beeld van de jaarrekening.



Inleiding



Samenvatting



Jaarrekening



Jaarverslag



Significante risico's



Interne beheersing



Externe ontwikkelingen



Bijlagen

## Jaarrekening - Rechtmatigheidsverantwoording (5/6)

### Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium heeft betrekking op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheersingshandelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur.

In de hierna volgende paragrafen worden de voorwaarden met de hoogste impact / risico binnen de jaarrekening nader toegelicht.

### Voorwaardencriterium - Aanbestedingswet

De regels over aanbesteden staan in de Aanbestedingswet 2012 en het Aanbestedingsbesluit. Om de rechtmatigheid van de aanbestedingen vast te stellen heeft u een analyse uitgevoerd op de verstrekte inkoopopdrachten over een periode van vier jaar. In de analyse heeft u beoordeeld of de opdrachten tijdig zijn aanbesteed. Voor de aanbestede opdrachten is beoordeeld of de realisatie van de inkoopopdracht aansluit op de aanbesteding. Ten aanzien van het onderliggende proces van toetsing hebben wij geconstateerd dat de toetsing vooral heeft plaatsgevonden aan het eind van het jaar en ten behoeve van de accountantscontrole.

Wij constateren dat er voldoende aandacht binnen de organisatie is voor het naleven van de Europese aanbestedingsregels. Wel adviseren wij u het model dat gehanteerd wordt voor de spendanalyse aan te passen om zodoende alle controlepunten ten aanzien van het naleven van de vigerende aanbestedingsregels zichtbaar te controleren en te onderbouwen. In dit kader kan het best worden aangesloten bij het controlemodel van beter aanbesteden.

Er zijn 3 afwijkingen van de Europese aanbestedingsrichtlijnen geconstateerd ter grootte van in totaal € 1.531.000. Daarnaast is voor 6 leveranciers sprake van een onduidelijkheid of de aanbestedingsregels zijn nageleefd van in totaal € 1.102.000. Dit bedrag aan onrechtmatigheden en onduidelijkheden is meegenomen in de door het college opgestelde rechtmatigheidsverantwoording ten behoeve van het boekjaar 2023.



Inleiding



Samenvatting



Jaarrekening



Jaarverslag



Significante risico's



Interne beheersing



Externe ontwikkelingen



Bijlagen

## Jaarrekening - Rechtmatigheidsverantwoording (6/6)

### Voorwaarde criterium - Juistheid kosten zorgaanbieders

De gemeenten ontvangen facturen van zorgaanbieders voor de levering van zorg aan burgers vanuit maatschappelijke ondersteuning en jeugdzorg. De gemeenten kunnen niet altijd vaststellen:

- Of er niet te veel of een andere soort zorg is gefactureerd dan is toegekend door de gemeente.
- Dat de prestaties (geleverde zorg) op de factuur feitelijk ook zijn geleverd.
- Of de kosten en verplichtingen volledig zijn.

Om de rechtmatigheid van de lasten vast te stellen heeft de verbijzonderde interne controle werkzaamheden uitgevoerd om de rechtmatigheid van de transacties vast te stellen. De belangrijkste werkzaamheden daarbij zijn:

- Aansluiting van lasten op de productieverantwoordingen.
- Vaststellen wat het oordeel en controleprotocol is van de ontvangen controleverklaring bij de productieverantwoording en welke impact dat heeft op de betrouwbaarheid van de productieverantwoording.

Dit betreffen aspecten die samen vallen met getrouwe beeld en daardoor niet doorwerken naar de rechtmatigheidsverantwoording.

### Voorwaarde criterium - Wet Fido, schatkistbankieren, Ufdo en Ruddo

De Wet financiering decentrale overheden (Fido) en onderliggende regelingen in de vorm van Regeling schatkistbankieren decentrale overheden, Uitvoeringsregel financiering decentrale overheden (Ufdo) en Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo), bevatten regels die de risico's voor gemeenten moeten beperken bij lenen en beleggen. Aan deze overtredingen van de Wet fido zijn in veel gevallen geen (directe) financiële gevolgen verbonden. Uit de werkzaamheden van de verbijzonderde interne controle (VIC) blijken geen bevindingen.



Inleiding



Samenvatting



Jaarrekening



Jaarverslag



Significante risico's



Interne beheersing



Externe ontwikkelingen



Bijlagen

## Jaarrekening – Grondexploitaties (1/2)

### Ontwikkeling risicoprofiel

Het geraamde eindresultaat van de grondexploitaties is met € 1.734.000 naar beneden bijgesteld. De boekwaarde is afgenomen met € 9.148.000 waardoor op de balans een boekwaarde per 31 december 2023 is opgenomen van € 21.570.000. De mutatie wordt voornamelijk veroorzaakt door de opbrengsten vanuit de grondexploitatie De Ruiters € 10.719.000 en Hoenderbos/Velmolen € 2.298.000 en de kosten van het bouw- en woonrijp maken van de grondexploitatie Bedrijventerrein Voederheil € 1.393.000.

Project specifieke risico's zijn afgedekt middels de verliesvoorziening bij de betreffende grondexploitaties. Daarnaast is als achtervang de algemene bedrijfsreserve grondbedrijf aanwezig, waarmee de risico's in voldoende mate worden ondervangen.

### Tussentijdse winstnemingen

Het BBV schrijft voor dat winst bij grondexploitaties tussentijds genomen dient te worden op basis van de Percentage-of-Completion (POC) methode. In 2023 is zichtbaar dat € 1.158.000 aan winst is verantwoord. Deze tussentijdse winst ziet voornamelijk toe op de grondexploitatie Hoenderbos/Velmolen € 894.000. Deze winstname hangt samen met de grondverkoop in 2023.

### Verliesvoorziening

De verliesvoorziening is gebaseerd op de netto contante waarde. Op basis van de actualisatie van de grondexploitaties is de voorziening voor verlies toegenomen met € 815.000. De mutatie heeft voornamelijk betrekking op de toename van de verliesvoorziening van de grondexploitatie Uden-Noord 1 van € 447.000, vanwege extra plankosten door het verlengen van de doorlooptijd van de grondexploitatie met 3 jaar.



Inleiding



Samenvatting



Jaarrekening



Jaarverslag



Significante risico's



Interne beheersing



Externe ontwikkelingen



Bijlagen

### Gehanteerde parameters

De gemeente heeft evenals in voorgaande jaren exploitatieopzetten opgesteld die inzicht geven in de nog te maken kosten en te realiseren opbrengsten per grondexploitatie.

Wij hebben de parameters en uitgangspunten van de grondexploitaties gecontroleerd. De volgende parameters zijn hierbij door de gemeente gehanteerd:

- De indexatie van de kosten- en opbrengstenramingen is gebaseerd op de Outlook grondexploitaties 2024 van Metafoor Ruimtelijke Ontwikkeling. De indexatie van de kosten is ingeschat op 3% voor het jaar 2024 en voor de jaren vanaf 2025 e.v. op 2%.
- De indexatie van de opbrengsten is onderverdeeld naar woningen en bedrijven, waarbij een percentage van 1,5% voor het jaar 2024 en voor de jaren vanaf 2025 e.v. een percentage van 2% is gehanteerd voor de woningen. Voor bedrijven is een percentage van 1% voor de jaren 2024 tot en met 2026 gehanteerd en voor de jaren vanaf 2027 e.v. is een percentage van 2% gehanteerd.
- Voor de opbrengsten (prijzen) die reeds vastliggen in overeenkomsten met externe partijen wordt geen indexatie toegepast.
- De rente is vastgesteld op 1,76% wat past binnen de bandbreedte van de verslaggevingsgrondslagen ten opzichte van de werkelijk gewogen rente.

Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden zijn we tot de conclusie gekomen dat de exploitatieopzetten zijn gebaseerd op valide uitgangspunten. De uitgangspunten en veronderstellingen zijn met name bepaald op basis van ervaringscijfers vanuit referentieprojecten, bestekramingen /aanbestedingen en inzichten van medewerkers binnen de eigen organisatie en ramingen van externe adviseurs. Aandachtspunt is het toereikend onderbouwen van de uitgangspunten die ten grondslag liggen aan de nog te maken kosten in de grondexploitatie. Wij hebben vastgesteld dat de parameters en uitgangspunten voor de grondexploitaties evenwichtig zijn bepaald.

Gezien de externe factoren die significante invloed kunnen hebben op de waardering van projecten, zoals bijvoorbeeld inflatie en ontwikkelingen op de hypotheekmarkt, adviseren wij u periodiek ook externe expertise in te zetten om de gehanteerde aannames en veronderstellingen te valideren.



Inleiding



Samenvatting



Jaarrekening



Jaarverslag



Significante risico's



Interne beheersing



Externe ontwikkelingen



Bijlagen



# Jaarrekening – Schattingen


## Algemeen

Bij het opstellen van de jaarrekening moet het college belangrijke boekhoudkundige schattingen beoordelingen en aannames toepassen en toelichten. Wij hebben de belangrijkste schattingen, beoordelingen en aannames van het college beoordeeld en zijn tot de conclusie gekomen dat deze zijn gebaseerd op passende bewijsstukken en goed uitgebalanceerde overwegingen. Onderstaande tabel bevat een overzicht van onze bevindingen met betrekking tot die schattingen en oordelen.

Belangrijk schattingen	Mate van Subjectiviteit	Onze beoordeling		Toelichting
		2022	2023	
Waardering van grond en gebouwen inclusief afschrijvingen	Gemiddeld			De afschrijvingstermijnen zijn vergelijkbaar met voorgaand jaar en de termijnen die wij bij andere gemeenten zien. Er zijn geen indicaties dat de afschrijvingstermijnen niet zijn afgestemd op de economische levensduur van de activa.
Waardering grondexploitatie	Hoog			De grondexploitatie wordt jaarlijks geactualiseerd en op een consistente wijze gewaardeerd. Aan de exploitatieopzet liggen berekeningen en onderbouwingen ten grondslag waarbij op een conservatieve wijze wordt rekening gehouden met toekomstige kosten en opbrengsten. Wij kunnen ons vinden in de wijze waarop de waardering van de grondexploitatie is bepaald.
Voorzieningen	Gemiddeld			De saldi in de voorzieningen worden jaarlijks geactualiseerd en op een consistente wijze berekend. Aan de voorzieningen liggen toereikende berekeningen en onderbouwingen ten grondslag.
Waardering van deelnemingen en uitzettingen (Financiële Vaste Activa)	Gemiddeld			Er zijn geen indicaties dat een afwaardering van de boekwaarde van een deelneming of uitzetting noodzakelijk is.
Waardering debiteuren	Gemiddeld			Minimaal jaarlijks wordt de voorziening voor dubieuze debiteuren geactualiseerd. Wij kunnen ons vinden in de wijze waarop de voorziening voor de diverse soorten vorderingen bepaald is.

 = controleverschil

 = Optimistisch

 = Evenwichtig

 = Voorzichtig



Inleiding



Samenvatting



Jaarrekening



Jaarverslag



Significante risico's



Interne beheersing



Externe ontwikkelingen



Bijlagen

## Jaarrekening – Sociaal Domein

### Algemeen

Het college is verantwoordelijk voor het opstellen van de jaarrekening, maar voor het sociaal domein is sprake van afhankelijkheid van andere partijen. De Sociale Verzekeringsbank (SVB) voert voor de PGB's het proces betaling aan cliënt uit en zorgaanbieders leveren productieverantwoordingen aan voor in het boekjaar geleverde zorg. Om verantwoording af te kunnen leggen over de lasten die samenhangen met het sociaal domein, is de gemeente daarom afhankelijk van het verkrijgen van betrouwbare verantwoordingsinformatie van andere partijen.

### Productieverantwoordingen

Uw gemeente heeft voor de financiële verantwoording van de Jeugdzorg en WMO een aansluiting gemaakt tussen de financiële administratie en zorgadministratie op basis van het berichtenverkeer. Tot slot is er aansluiting gezocht met de ontvangen productieverantwoordingen van de zorgleveranciers.

De productieverantwoordingen worden voorzien van een controleverklaring. Op het moment dat de controleverklaring een goedkeurend oordeel heeft, hebben wij voldoende zekerheid over de getrouwheid van deze kosten WMO en Jeugdzorg inclusief prestatieverklaring.

	Jeugdhulp	WMO	Totaal
Lasten 2023	€ 17.202.000	€ 15.687.000	€ 32.889.000
Besteding <u>met</u> productieverantwoording en goedkeurende controleverklaring	€ 14.317.000	€ 7.306.000	€ 21.623.000
Besteding <u>zonder</u> productieverantwoording en goedkeurende controleverklaring	€ 2.885.000	€ 8.381.000	€ 11.266.000

Voor de bestedingen zonder productieverantwoording en goedkeurende controleverklaring heeft de gemeente verbijzonderde interne controle werkzaamheden uitgevoerd om de nauwkeurigheid van de lasten WMO vast te stellen.

Voor de lasten Jeugdhulp heeft de gemeente geen verbijzonderde interne controle werkzaamheden uitgevoerd om de nauwkeurigheid van de lasten vast te stellen. Voor de lasten Jeugdhulp geldt daarmee dat de prestatielevering niet is vastgesteld en de bestedingen van € 2.885.000 onzeker zijn. Het totaal van onzekerheden heeft geen invloed op het goedkeurend oordeel van de controleverklaring.



Inleiding



Samenvatting



Jaarrekening



Jaarverslag



Significante risico's



Interne beheersing



Externe ontwikkelingen



Bijlagen

## Jaarrekening – Nadere toelichting

Wijziging in overige wet- en regelgeving

In de jaarrekening 2023 zijn geen stelsel- en/of schattingswijzigingen verwerkt.

Bevestiging van het college

De gemeente heeft de jaarrekening opgesteld volgens de verslaggevingsvereisten van het besluit begroting en verantwoording (BBV).

Reikwijdte van de controle

Wij hebben het college ter confirmatie een schriftelijke bevestiging gevraagd aangaande haar verantwoordelijkheden inzake de financiële verslaggeving.

Er zijn geen meningsverschillen met het management noch het college geweest en er waren geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle. Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze controleopdracht door de medewerkers en het college de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.

Wet Normering Topinkomens (WNT)

Wij wijzen u erop dat een wettelijke verplichting is om de jaarstukken openbaar te maken. Openbaarmaking kan gebeuren door het plaatsen van uw jaarstukken op uw website. Wij hebben geconstateerd dat uw jaarstukken over voorgaand jaar openbaar zijn gemaakt.

Binnen de WNT gelden specifieke regels voor de samenloop van uitvoerende topfuncties bij verschillende WNT-instellingen. In overeenstemming met het controleprotocol WNT hebben wij geen controlewerkzaamheden uitgevoerd op de naleving van deze anticumulatieregeling. Dit is net als in voorgaande jaren in de controleverklaring tot uitdrukking gebracht.



Inleiding



Samenvatting



Jaarrekening



Jaarverslag



Significante risico's



Interne beheersing



Externe ontwikkelingen



Bijlagen

# 3. Jaarverslag

# Jaarverslag – Kwaliteit toelichting

## Jaarverslag voldoet aan eisen BBV

In het BBV zijn diverse eisen opgenomen voor de vorm en inhoud van het jaarverslag. Wij hebben vastgesteld dat uw jaarverslag voldoet aan de eisen die het BBV hieraan stelt.

## Kwaliteit paragrafen

In het BBV zijn diverse eisen opgenomen voor de mate van toelichting in de paragrafen. Wij hebben vastgesteld dat de toelichting in de paragrafen voldoet aan de vereisten vanuit het BBV.

## Verenigbaarheid jaarrekening en jaarverslag

Wij zijn verplicht vast te stellen of wij op grond van de tijdens de controle verkregen informatie onjuistheden of tegenstrijdigheden hebben geconstateerd tussen de jaarrekening en het jaarverslag die gebruikers van de jaarstukken zouden kunnen beïnvloeden. Dit is naar onze mening niet het geval.

## Informatiewaarde

We hebben de informatiewaarde van uw jaarrekening gebaseerd op de inzichtelijkheid, concreetheid en kwaliteit van de analyses vanuit perspectief van de gemeenteraad. De inzichtelijkheid is toereikend en geeft de gebruiker voldoende inzicht in de ontwikkelingen, gerealiseerde prestaties en de oorzaken van de afwijkingen.



Inleiding



Samenvatting



Jaarrekening



Jaarverslag



Significante risico's



Interne beheersing



Externe ontwikkelingen



Bijlagen

## Jaarverslag - Kengetallen

### Relatie tussen kengetallen

De kengetallen moeten altijd in relatie tot elkaar worden gezien. Uit de combinatie van de kengetallen kan een beeld worden verkregen van de financiële positie van uw organisatie. Daarbij kan ook inzichtelijk worden gemaakt wat de oorzaak is van uw financiële positie.

De analyse van de weerstandsratio en de financiële kengetallen is een onderdeel van het jaarverslag en de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Vanuit onze controlerende rol is vastgesteld of het jaarverslag (en dus deze paragraaf) niet strijdig is met de jaarrekening en geen materiële onjuistheden bevat.

### Weerstandsvermogen

In de paragraaf weerstandsvermogen heeft het college een overzicht opgenomen van de weerstandscapaciteit. Het weerstandsvermogen bedraagt volgens deze paragraaf € 98,2 miljoen (2022: € 91,5 miljoen).

In de paragraaf weerstandsvermogen zijn de relevante risico's benoemd. Uw organisatie heeft op basis van interne berekeningen het totale bedrag aan gewogen risico's waaraan de organisatie is blootgesteld bepaald op € 16,4 miljoen (2022: € 14,5 miljoen). In de bijbehorende programmaverantwoording in de paragraaf weerstandsvermogen is een specificatie van de top 10 risico's opgenomen.

### Solvabiliteit

Het solvabiliteitsratio bedraagt ultimo 2023 48,4% (2022: 45,7%). Voor de solvabiliteit geldt dat hoe hoger dit percentage is, hoe beter uw organisatie in staat is om haar verplichtingen op lange termijn te voldoen.

De netto schuldquote bedraagt 28,6% (2022: 36,4%). De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van uw organisatie ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

Zowel de solvabiliteit als de netto schuldquote laten ten opzichte van voorgaand jaar een positieve ontwikkeling zien.



Inleiding



Samenvatting



Jaarrekening



Jaarverslag



Significante risico's



Interne beheersing



Externe ontwikkelingen



Bijlagen

## Jaarverslag - Kengetallen (3/3)

### Ratio grondexploitatie

Voor de ratio grondexploitatie geldt dat hoe lager deze is, des te minder risico's de gemeente loopt. De ratio grondexploitatie 10,9% van uw gemeente is gedaald ten opzichte van voorgaand jaar 15% door de gerealiseerde voortgang van uw grondexploitaties. Deze daling wordt voornamelijk veroorzaakt door de gerealiseerde opbrengsten in het jaar 2023 van € 14,5 miljoen.

### Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van de financiële positie van uw organisatie is het van belang te beoordelen of de structurele baten en lasten in verhouding tot elkaar zijn. Een positief kengetal betekent dat de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten en uw organisatie daardoor incidentele kosten kan permitteren.

Wel merken wij op dat uw structurele exploitatieruimte afneemt en vragen hiervoor uw aandacht.



Inleiding



Samenvatting



Jaarrekening



Jaarverslag



Significante risico's



Interne beheersing



Externe ontwikkelingen



Bijlagen

# 4. Significante rischio



## Jaarrekening – Significante risico's

In onze controleaanpak hebben wij een aantal significante risico's onderkend voor de controle van de jaarrekening van uw gemeente. Hieronder gaan wij nader in op deze significante risico's en zetten wij in hoofdlijnen uiteen welke werkzaamheden wij hebben verricht om deze significante risico's te mitigeren.

Omschrijving risico	Aanpak management	Eigen controlewerkzaamheden
Het significante risico voor de waardering van de grondexploitatie	Gegeven de aard van het risico waarbij interne beheersing wordt doorbroken kan dit risico niet worden gemitigeerd door middel van interne beheersing.	Het significante risico is gerelateerd aan de inschatting van de verliesvoorziening. Wij hebben dit risico kunnen mitigeren door gegevensgerichte detailcontroles uit te voeren, op de nog te maken kosten & opbrengsten, indexatie van schatting en fasering van de grondexploitatie. Uit onze werkzaamheden zijn geen bevindingen naar voren gekomen.
Het frauderisico op onrechtmatige betalingen komt voort vanuit een aantal bevindingen zoals ook opgenomen in de managementletter 2023: <ul style="list-style-type: none"><li>Er is geen vier-ogen principe ingeregeld voor het aanmaken en wijzigen van crediteurstamgegevens (subsidies).</li><li>Er is geen zichtbare controle op het batch- en hash total van de betaallijst.</li><li>Er is geen zichtbare controle op de betaallijst.</li></ul>	Gegeven de aard van het risico, waarbij interne beheersing wordt doorbroken, kan dit risico niet worden gemitigeerd door middel van interne beheersing.	Wij hebben dit risico kunnen mitigeren door gegevensgerichte detailcontroles uit te voeren, waaronder de aansluiting van het bankrekeningnummer van inkoopfacturen en subsidieverstrekkings met de daadwerkelijke betaling en een analyse op dubbele bankrekeningnummers bij dezelfde crediteuren. Uit onze werkzaamheden zijn geen indicaties voor frauduleuze betalingen naar voren gekomen.



Inleiding



Samenvatting



Jaarrekening



Jaarverslag



Significante risico's



Interne beheersing



Externe ontwikkelingen



Bijlagen

## Jaarrekening – Significante risico's

### Omschrijving risico

Het management bevindt zich in een positie om fraude te plegen, omdat het in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersing te doorbreken die anderszins effectief lijkt te werken. Het risico is verondersteld in alle entiteiten aanwezig.

Wij hebben dit risico specifiek onderkend ten aanzien van de waardering van de grondexploitatie. Risicorichting is dat de waardering te hoog is.

Daarnaast hebben wij dit risico onderkend ten aanzien van de memoriaalboekingen die worden gemaakt in het afsluitingsproces.

### Aanpak management

Gegeven de aard van het risico waarbij interne beheersing wordt doorbroken kan dit risico niet worden gemitigeerd door middel van interne beheersing.

### Eigen controlewerkzaamheden

Het doorbreken van beheersingsmaatregelen door het management is op basis van de controlestandaarden altijd een significant risico. Interne beheersingsmaatregelen, ongeacht hoe goed in opzet en bestaan, kunnen risico's van materiële onjuistheden in de jaarrekening slechts beperken, en niet volledig mitigeren, wegens de inherente beperkingen van interne beheersmaatregelen.

Wij hebben de opzet en implementatie geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing in de processen voor het genereren en verwerken van journaalposten en het maken van schattingen.

Wij hebben journaalposten geselecteerd op basis van risicocriteria en hierop specifieke controlewerkzaamheden verricht. Deze werkzaamheden omvatten onder meer inspectie van informatie uit brondocumenten. Wij hebben geen significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening geïdentificeerd.

Tevens hebben wij specifieke controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van belangrijke schattingen van het college. Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het doorbreken van de interne beheersing door het college.

### Omschrijving risico

Het risico op onrechtmatige toekenningen komt voort vanuit een aantal bevindingen zoals ook opgenomen in de managementletter 2023:

- Er is geen vier-ogen principe ingeregeld voor de toekenningen van WMO en Jeugd en Uitkeringen.
- Er is geen vier-ogen principe ingeregeld voor de toekenningen van Uitkeringen.

### Aanpak management

Gegeven de aard van het risico, waarbij interne beheersing wordt doorbroken, kan dit risico niet worden gemitigeerd door middel van interne beheersing.

### Eigen controlewerkzaamheden

Wij hebben dit risico kunnen mitigeren door gegevensgerichte detailcontroles uit te voeren op de toekenningen van beschikkingen inzake WMO, Jeugd en Uitkeringen voor het jaar 2023.

Uit onze werkzaamheden zijn geen bevindingen naar voren gekomen.



Inleiding



Samenvatting



Jaarrekening



Jaarverslag



Significante risico's



Interne beheersing



Externe ontwikkelingen



Bijlagen



Inleiding



Samenvatting



Jaarrekening



Jaarverslag



Significante risico's



Interne beheersing



Externe ontwikkelingen



Bijlagen

# Jaarrekening – Verantwoordelijkheden m.b.t. fraude

## Uw verantwoordelijkheid

- De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en detecteren van fraude berust bij de gemeenteraad en het college. Deze verantwoordelijkheid betreft ook het opzetten en onderhouden van interne beheersingsmaatregelen met betrekking tot de betrouwbaarheid van de financiële rapportage, de werking van de bedrijfsvoering en naleving van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving.
- Het uitvoeren, vastleggen en actualiseren van de frauderisicoanalyse als geïntegreerd onderdeel van de bij uw gemeente in gebruik zijnde interne beheersing, een evaluatie van de mogelijke impact en waarschijnlijkheid van frauderisico's en de ondernomen acties om frauderisico's te beperken, inclusief de risico's van omkoping, corruptie en frauderisico's met betrekking tot cybersecurity.
- Het waarborgen dat de cultuur en de omgeving van uw organisatie integer zijn en ethisch gedrag bevorderen.
- Het onderzoeken van iedere vermeende of vermoede misstand die onder de aandacht van de gemeenteraad en het college wordt gebracht; en
- Daarnaast is de gemeenteraad verantwoordelijk voor het monitoren van het risico op managementfraude, voor het bepalen of de interne beheersmaatregelen voldoende zijn om frauderisico's te identificeren, voor de beoordeling van de competentie en integriteit van zichzelf en van het college en voor het versterken van een cultuur van integriteit en ethisch gedrag.

## Onze verantwoordelijkheid

- Wij hebben een fraudediscussie gevoerd en bevestigingen verkregen van de gemeenteraad, het college en anderen binnen de entiteit ten aanzien van de interne beheersing, risico-inschattingen (inclusief de processen om de risico's op fraude in de entiteit te identificeren en erop in te spelen), en eventuele kennis met betrekking tot fraude of vermoede fraude.
- Verder hebben wij het college verzocht om informatie die het eventueel aan zijn werknemers heeft meegedeeld over haar visie op bedrijfspraktijken en ethisch gedrag.
- Daarnaast hebben wij inzicht verkregen in de wijze waarop de gemeenteraad toezicht uitoefenen op de door het college gevolgde processen om de risico's op fraude te identificeren en hierop in te spelen.
- Wij hebben de geplande controlewerkzaamheden besproken met de gemeenteraad.
- Wij moeten adequaat reageren op tijdens de controle geconstateerde (vermoede) fraude.
- Wij rapporteren over onze gevolgde controleaanpak met betrekking tot fraude(risico's) in de controleverklaring.

## Geen aanwijzingen

Wij zijn door de organisatie op de hoogte gesteld over één fraudegeval die betrekking had op diefstal via phishing. Voor een nadere toelichting hierop verwijzen wij u naar de paragraaf bedrijfsvoering in de jaarstukken 2023

Tijdens onze controlewerkzaamheden zijn geen aanwijzingen van fraude onder onze aandacht gekomen.



Inleiding



Samenvatting



Jaarrekening



Jaarverslag



Significante risico's



Interne beheersing



Externe ontwikkelingen



Bijlagen

# 5. Interne beheersing

# Algeheel beeld interne beheersing

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij in het najaar van 2023 een interim-controle uitgevoerd. Wij richten ons bij de interim-controle voornamelijk op de opzet en het bestaan van het stelsel van administratieve organisatie en maatregelen van de interne beheersing.

Onze interim-controle kijkt niet verder dan de noodzakelijke elementen voor de jaarrekening 2023. Daarbij beoordelen wij voornamelijk de opgenomen maatregelen van administratieve organisatie en interne beheersing binnen de belangrijkste processen, die zijn gericht op het waarborgen van een betrouwbare informatievoorziening zowel binnen uw gemeenschappelijke regeling als naar buiten toe aan derden.

## Algeheel beeld

Wij kennen de gemeente als een organisatie die in ontwikkeling is. Dit sluit ook aan bij een gemeente die onlangs uit een fusie is ontstaan. De gemeente heeft als gevolg van de fusie een nieuwe organisatie opgezet. Hierbij zijn in eerste instantie de belangrijkste onderwerpen als eerste opgepakt, zoals het vastleggen van de nieuwe structuur en werkwijzen in beleid en werkinstructies. Daarnaast zijn de processen geharmoniseerd en ingericht met de bijbehorende interne beheersingsmaatregelen. Een onderdeel wat nog verder dient te worden geoptimaliseerd betreft het inrichten van de interne beheersing. Dit beeld sluit aan bij een fusiegemeente, waarbij tijd nodig is voor het op orde krijgen van de processen en (het zichtbaar maken van) de hierin aanwezig interne beheersing.

Op basis van de uitgevoerde interim-controle 2023 concluderen wij dat de administratieve organisatie en interne beheersing voldoet aan de minimaal daaraan te stellen eisen. De bevindingen die wij in de managementletter hebben opgenomen dienen te worden gezien als aanbevelingen om de interne beheersing verder door te ontwikkelen. Wij hebben geen bevindingen ten aanzien van de onvervangbare interne beheersing.

De medewerkers die wij gesproken hebben, zijn betrokken bij de organisatie en willen de administratieve organisatie en interne beheersing van de organisatie verder optimaliseren. Wel merken wij dat de vastleggingen niet altijd zichtbaar zijn, waardoor achteraf niet is vast te stellen of en wat is gecontroleerd. Wij verwijzen hiervoor ook naar de bevindingen vanuit de interim-controle 2023, waaruit blijkt dat controles wel plaatsvinden, maar veelal niet zichtbaar zijn.

Het gevolg is dat systeemgerichte controles hierdoor niet mogelijk zijn en we net als vorig jaar een gegevensgerichte controle uitvoeren. Dit sluit ook aan bij hoe de VIC-positie binnen de gemeente Maashorst is ingericht en op de controleaanpak bij andere gemeenten. Een gegevensgerichte controle houdt in dat we de getrouwe weergave van de jaarrekening vaststellen door verschillende transacties te controleren aan de hand van de onderliggende documenten. We toetsen niet op de werking van de interne beheersing, zoals dat gebeurt bij systeemgerichte werkzaamheden.

Bij onze interim-controle in het najaar 2024 zullen wij de follow-up van de bevindingen door de organisatie nagaan.

## Significante bevindingen interim-controle

Naar aanleiding van de interim-controle hebben wij de volgende significante bevindingen:

- Geen vier-ogen principe mutatie crediteuren stamgegevens.
- Geen vier-ogen principe memoriaalboekingen.
- Geen vier-ogen principe registratie contracten.



Inleiding



Samenvatting



Jaarrekening



Jaarverslag



Significante risico's



Interne beheersing






Externe ontwikkelingen



Bijlagen

## Significante bevindingen interim-controle

#	Bevinding	Impact	Stand van zaken follow-up en conclusie
1.	Subsidies <i>Geen vier-ogen principe mutatie crediteuren stamgegevens</i>		<p><b>Constatering:</b> Er is geen geformaliseerd proces en vier-ogen principe ingeregeld voor het aanmaken en wijzigen van crediteurstamgegevens in Key2Subsidies.</p> <p><b>Risico:</b> Het risico is dat ongeautoriseerde of onnauwkeurige wijzigingen in de crediteurstamgegevens worden doorgevoerd welke kunnen leiden tot onrechtmatige betalingen.</p> <p><b>Aanbeveling:</b> We adviseren u om het aanmaken en wijzigen van crediteuren stamgegevens middels een vier-ogen principe af te dwingen in Key2Subsidies.</p> <p><b>Aanvullende werkzaamheden jaarrekening 2023:</b> Steekproef van de subsidieverstrekkings doortrekken tot en met de betaling, waarbij wordt vastgesteld dat het bedrag op het juiste bankrekeningnummer is betaald. Aangevuld met een analyse vanuit de betalingen op dubbele bankrekeningnummers per crediteur.</p>
2.	Memoriaalboekingen <i>Geen vier-ogenprincipe memoriaalboekingen</i>		<p><b>Constatering:</b> Er is geen vier-ogen principe ingeregeld voor het opstellen en goedkeuren van memoriaalboekingen.</p> <p>Wij begrijpen van de organisatie dat de budgethouder in de cc van de e-mail met opgestelde memoriaalboeking wordt opgenomen.</p> <p><b>Risico:</b> De gemeente kan in de reguliere processen voldoende interne beheersing hebben ingebouwd, maar middels een memoriaalboeking kan deze interne beheersing ineens worden doorbroken. Het risico bestaat dat er onjuiste en/of onrechtmatige memoriaalboekingen plaatsvinden, omdat hierop geen controle is ingericht.</p> <p><b>Aanbeveling:</b> We adviseren u om het opstellen en goedkeuren van memoriaalboekingen middels een vier-ogen principe af te dwingen.</p> <p><b>Aanvullende werkzaamheden jaarrekening 2023:</b> Inhoudelijke analyse memoriaalboekingen, waarbij specifiek aandacht dient te zijn voor de boekingen rondom jaareinde (december 2023 en januari 2024).</p>
3	Huren <i>Geen vier-ogen principe registratie contracten</i>		<p><b>Constatering:</b> Er is geen geformaliseerd proces en vier-ogen principe ingeregeld voor de registratie van contractgegevens en de indexatie van contracten in Ultimo.</p> <p><b>Risico:</b> Het risico bestaat dat de huuropbrengsten niet volledig zijn.</p> <p><b>Aanbeveling:</b> Wij adviseren u om de registratie van contractgegevens in Ultimo en de indexatie van contracten middels een vier-ogenprincipe af te dwingen.</p> <p><b>Aanvullende werkzaamheden jaarrekening 2023:</b> Steekproef op nieuwe contracten en indexeringen met de nadruk op toepassing van juiste tarieven en indexatie.</p>



Inleiding



Samenvatting



Jaarrekening



Jaarverslag



Significante risico's



Interne beheersing






Externe ontwikkelingen



Bijlagen

## Significante bevindingen interim-controle

Bevinding	Impact	Stand van zaken follow-up en conclusie
<i>Hoog</i>		Bevinding is van groot belang voor de kwaliteit van de administratieve organisatie en interne beheersing, waarbij een risico aanwezig is dat hierdoor de jaarrekening een afwijking van materieel belang kan bevatten of de organisatie kwetsbaar is voor fraude.
<i>Midden</i>		Bevinding is van belang voor de kwaliteit van de administratieve organisatie en interne beheersing, waarbij een risico aanwezig is dat hierdoor de jaarrekening een afwijking van materieel belang kan bevatten.
<i>Laag</i>		De opzet en het bestaan van de administratieve organisatie en interne beheersing is op orde. Met opvolging van deze bevinding kan de kwaliteit van de AO/IB nog verder worden vergroot en kunnen efficiëncyclagen worden behaald.



Inleiding



Samenvatting



Jaarrekening



Jaarverslag



Significante risico's



Interne beheersing






Externe ontwikkelingen



Bijlagen



## IT-omgeving

#	Bevinding	Impact	Risico en aanbeveling
1.	Monitoring (Key2Finance)		Er vindt logging plaats van accounts met sterke rechten (superusers). Deze logging wordt echter niet door de organisatie gemonitord. Hierdoor loopt de organisatie het risico dat oneigenlijk gebruik van sterke rechten onopgemerkt blijven. Wij adviseren u om de logging van superusers te monitoren.
2.	Incidenten management		<p>We hebben vastgesteld dat uw organisatie niet jaarlijks oefent op het reageren op een gesimuleerd cyberincident. Hierdoor ontstaat het risico dat de informatiesystemen onvoldoende beschermd zijn tegen malware (bijv. virussen, worms, spyware, spam), hacking, etc.</p> <p>Wij adviseren u om jaarlijks te oefenen op het reageren op een gesimuleerd cyberincident, de uitkomsten hiervan te bespreken en te gebruiken voor het verbeteren van het communicatie- en crisisplan.</p>
3.	Service level agreement		<p>Uw organisatie controleert niet periodiek of de service level agreements met externe partijen op het gebied van (bijvoorbeeld) back-up en recovery worden nageleefd. Door niet te toetsen of de afspraken op het gebied van back-up en recovery worden nageleefd is er geen zekerheid dat kritische gegevens verwerkingen tijdig hersteld kunnen worden.</p> <p>Wij adviseren u om jaarlijks te beoordelen of de gemaakte afspraken in de service level agreement worden nageleefd.</p>



Inleiding



Samenvatting



Jaarrekening



Jaarverslag



Significante risico's



Interne beheersing



Externe ontwikkelingen



Bijlagen

## IT-omgeving

### Betrouwbaarheid en continuïteit van de automatiseringsomgeving

Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. Onze bevindingen daaromtrent raken dan ook slechts die onderdelen, die wij onderzocht hebben in het kader van de jaarrekening, wat wil zeggen dat wij ter zake geen volledigheid pretenderen.

Op grond van artikel 393 lid 4, Titel 9 Boek 2 BW rapporteren wij onze bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking in dit verslag. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de controle van de jaarrekening niet specifiek is gericht op de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Daarnaast maken wij in onze controleaanpak de afweging voor welke processen en stromen wij een gegevensgerichte aanpak passend vinden en voor welke processen en stromen wij in belangrijke mate steunen op de geautomatiseerde gegevensverwerking.

Wij zijn van mening dat voldoende maatregelen zijn getroffen om de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking en informatievoorziening te waarborgen.



Inleiding



Samenvatting



Jaarrekening



Jaarverslag



Significante risico's



Interne beheersing



Externe ontwikkelingen



Bijlagen

# 6. Externe ontwikkeling

## Externe ontwikkelingen (1/3)

### Inhuur van externen

Op 1 mei 2006 is de Verklaring Arbeidsrelatie vervallen en vanaf dat moment is de Wet DBA van kracht geworden. Hierbij heeft de Belastingdienst in overleg modelovereenkomsten bij de inhuur van externen, direct of via bijvoorbeeld een uitzendbureau, of bemiddelingsbureau opgesteld.

Op het moment dat exact volgens deze regels wordt gewerkt, loopt de opdrachtgever geen risico, in de praktijk is dat echter over het algemeen niet zo. Een externe doet mee aan het personeelsfeest, ontvangt een kerstpakket, werkt op een laptop van de opdrachtgever, werkt er al jaren 4 dagen per week etc. De modelovereenkomsten voor vrije vervanging zijn bijvoorbeeld per 1 januari 2024 vervallen waar niet altijd op wordt gelet.

Tot en met 2024 geldt er vanuit de Belastingdienst nog het handhavingsmoratorium, maar dat vervalt per 1 januari 2025. Dit houdt in dat de Belastingdienst dan kan gaan naheffen, niet terug naar het verleden, maar wel vanaf dat moment. Op dit moment wordt er ook gecontroleerd door de Belastingdienst, zij hebben hiervoor extra personeel aangenomen en bij deze controles wordt vaak geconstateerd dat er geen sprake is van een externe, maar gewoon van een werknemer. Dit bijvoorbeeld omdat iemand via zijn eigen B.V. wordt ingehuurd tijdens ziek en piekdiensten. Het is van belang om in 2024 ervoor te zorgen dat het proces bij de inhuur van externen op orde is.

### Notitie Grondbeleid

De nieuwe notitie grondbeleid is een actualisatie van de notitie grondbeleid uit 2019. Vanwege de invoering van de Omgevingswet is een actualisatie noodzakelijk. Alle wijzigingen in de notitie die te maken hebben met de Omgevingswet treden in werking gelijktijdig met de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Alle overige wijzigingen treden in werking met ingang van begrotingsjaar 2025. Toepassing met ingang van de jaarrekening 2024 is mogelijk maar niet verplicht. Voor de tussenliggende periode is de notitie uit 2019 leidend aangevuld met het addendum uit december 2022 inzake warme gronden.

Naast aanpassingen in terminologie vanwege wijzigingen in wet- en regelgeving heeft de invoering van de Omgevingswet met name gevolgen voor de verslaggevingsaspecten bij faciliterend grondbeleid.



Inleiding



Samenvatting



Jaarrekening



Jaarverslag



Significante risico's



Interne beheersing



Externe ontwikkelingen



Bijlagen

## Externe ontwikkelingen (2/3)

### NIS2

De NIS2-regelgeving introduceert strenge(re) eisen op het gebied van cyber- en informatiebeveiliging voor de ondernemingen die onder de nieuwe wet als essentiële of belangrijke entiteit worden aangewezen.

Volgens de NIS2-regelgeving kan de gemeente Maashorst als een NIS2 essentiële entiteit worden aangemerkt. Het moeten voldoen aan NIS2 is niet op basis van aanwijzing, maar automatisch. Belangrijke nieuwe verplichtingen zijn:

- Verplichting tot uitvoeren risicobeoordeling en nemen van passende maatregelen om risico's te mitigeren.
- Verplichting tot het melden van incidenten binnen 24 uur; en
- Verplichting tot het registreren in een Europees register.

Inwerkingtreding van de NIS2-regelgeving is per 1 september met handhaving vanaf 1 oktober 2024. Het is van belang dat u tijdig voorbereidingen treft. Het niet voldoen aan de NIS2-regelgeving kan significante boetes tot gevolg hebben in de vorm van geldboetes als ook eventuele persoonlijke aansprakelijkheid van het college.



Inleiding



Samenvatting



Jaarrekening



Jaarverslag



Significante risico's



Interne beheersing



Externe ontwikkelingen



Bijlagen

## Externe ontwikkelingen (3/3)

### Duurzaamheid - ESG

In een tijdperk waarin duurzaamheid en maatschappelijke verantwoordelijkheid centraal staan, wordt de noodzaak voor duurzaamheidsverslaggeving in de publieke sector steeds urgenter. Organisaties in de publieke sector hebben een intrinsieke verantwoordelijkheid om transparantie te bieden over hun impact op mens en milieu. Het opstellen en delen van een duurzaamheidsverslag is niet langer een optionele praktijk, maar eerder een essentiële stap naar het opbouwen van vertrouwen, het voldoen aan verwachtingen van belanghebbenden en het stimuleren van positieve verandering.

Duurzaamheidsverslaggeving is momenteel geen wettelijke vereiste voor organisaties in de publieke sector, maar het belang ervan wordt steeds groter. De samenleving hecht veel waarde aan duurzaamheid en verslaggeving hierover. Vanaf het boekjaar 2024 zullen beursgenoteerde bedrijven zich conformeren aan de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) en de European Sustainability Reporting Standards (ESRS) als leidende richtlijnen voor duurzaamheidsverslaggeving.

Duurzaamheidsonderwerpen worden volgens de laatste standaarden gecategoriseerd in Environmental, Social en Governance, ofwel ESG. Dit gaat dus verder dan alleen klimaat gerelateerde aspecten. In de ESRS is een nuttig kader opgenomen van thema's die relateren aan ESG. Het is echter geen allesomvattend model, aangezien er voor organisaties mogelijk relevante thema's zijn die niet zijn opgenomen, en omgekeerd. Het kader en de thema's zoals opgenomen in de ESRS kan ook de publieke sector ondersteunen bij verantwoordingsprocessen.

Voor publieke organisaties die geen onderneming voeren (zijnde een grote B.V. of N.V.) is de CSRD momenteel niet van toepassing. Het is nog niet duidelijk of andere Nederlandse rechtspersonen waaronder die in de publieke sector in de toekomst mogelijk verplicht zullen worden om een duurzaamheidsverslag op te stellen. Mogelijk kunt u wel worden benaderd door een CSRD plichtige onderneming die u vragen stelt over uw duurzaamheidsbeleid en doelstellingen.

Gezien de kerntaak van de publieke sector om duurzame meerwaarde voor de samenleving te creëren, ligt het voor de hand dat de sector bekend is met het rapporteren van toegevoegde waarde in het jaarverslag. Het toevoegen van duurzaamheidsinformatie zou dan ook een logische stap zijn. De publieke sector kan hierbij leren van (beursgenoteerde) bedrijven om op die manier meer maatschappelijke waarde te genereren.

Indien u meer informatie wenst over dit onderwerp, verzoeken wij u dit aan te vragen bij uw bekende contactpersoon bij Flynth.



Inleiding



Samenvatting



Jaarrekening



Jaarverslag



Significante risico's



Interne beheersing



Externe ontwikkelingen



Bijlagen

# Bijlagen

## Bijlage A1 – Niet-gecorrigeerde bevindingen

Omschrijving	Fouten	Onzekerheden
Eigen vermogen – onttrekking onderhoudskosten bestemmingsreserve kapitaallasten	€ 121.000	-
Overlopende passiva – geen verplichting terugontvangen subsidie	€ 400.000	-
Lasten Jeugdhulp - prestatielevering	-	€ 2.885.000
<b>Totaal</b>	<b>€ 521.000</b>	<b>€ 2.885.000</b>



Aanbiedingsbrief



Samenvatting



Jaarverslag



Jaarrekening



Significante risico's



Interne beheersing



Externe ontwikkelingen



Bijlagen



## Bijlage A2 – Gecorrigeerde bevindingen

Omschrijving	Fouten	Onzekerheden
Overlopende passiva - SiSa-regeling C32	€ 150.000	-
Financiële vaste activa – balanspresentatie startersleningen	€ 3.064.000	-
Uitzettingen < 1 jaar - balanspresentatie vorderingen op openbare lichamen	€ 731.000	-
Overlopende activa - balanspresentatie vorderingen op openbare lichamen	€ 2.272.000	-
Overlopende activa – toelichting verloopoverzicht bijdrage COA (presentatie)	€ 180.000	-
Voorzieningen - toelichting dotaties en onttrekkingen verloopoverzicht (presentatie)	€ 2.368.000	-
Overlopende passiva – dubbele boeking SPUK	€ 1.318.000	-
Overlopende passiva – balanspresentatie ontvangen voorschotbedragen van EU en NL overheidslichamen	€ 1.722.000	-
Overlopende passiva – balanspresentatie ontvangen voorschotbedragen van EU en NL overheidslichamen	€ 560.000	-
Huren – eliminatie baten en lasten	€ 545.000	-
Voorzieningen – dekking vervangingsinvesteringen riolering	€ 439.000	-
<b>Totaal</b>	<b>€ 12.910.000</b>	-



Aanbiedingsbrief



Samenvatting



Jaarverslag



Jaarrekening



Significante risico's



Interne beheersing



Externe ontwikkelingen



Bijlagen

## Bijlage B – SiSa - Fouten en onzekerheden 2023

In onze controle zijn specifieke werkzaamheden verricht om een oordeel te kunnen geven over de getrouwheid en rechtmatigheid van de financiële verantwoordingsinformatie in de SiSa-bijlage bij de jaarrekening.

Voor de werkzaamheden stelt het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) andere rapportage toleranties dan gehanteerd zijn bij de controle van uw jaarrekening. De rapporteringstolerantie per specifieke uitkering is:

- € 12.500 wanneer de omvangsbasis niet hoger is dan €125.000.
- 10% van de omvang wanneer de omvangsbasis tussen €125.000 en €1.000.000 ligt.
- € 125.000 wanneer de omvangsbasis hoger is dan € 1.000.000.

Wanneer de regelingen geen toelichting bevatten hebben we geen bevindingen geconstateerd met een omvang groter dan de rapportage tolerantie.

Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring)	GOEDKEUREND
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening	GOEDKEUREND

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in Euro's	Toelichting fout/onzekerheid
JenV A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	-	-	-
FIN B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp aan gedupeerden kinderopvangtoeslagproblematiek 2021	-	-	-
BZK C32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	-	-	-
BZK C41B	Specifieke uitkering Regeling flexibele inzet woningbouw (SiSa tussen medeoverheden)	-	-	-
BZK C55	Aanpak energiearmoede	-	-	-
BZK C62	Regeling specifieke uitkering kwijtschelding gemeentelijke belastingen	-	-	-
BZK C75B	Regiodeals 3e tranche (SiSa tussen medeoverheden)	-	-	-
BZK C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	-	-	-



Aanbiedingsbrief



Samenvatting



Jaarverslag



Jaarrekening



Significante risico's



Interne beheersing



Externe ontwikkelingen



Bijlagen

## Bijlage B – SiSa - Fouten en onzekerheden 2023

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in Euro's	Toelichting fout/onzekerheid
BZK C94	Specifieke Uitkering Lokale Aanpak Isolatie	-	-	-
BZK C209	Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen	-	-	-
BZK C210B	Meerjarige regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw (SiSa tussen medeoverheden)	-	-	-
OCW D8	Specifieke uitkering Onderwijsachterstandenbeleid	-	-	-
OCW D14	Middelen inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	-	-	-
OCW D19	Tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden	-	-	-
OCW D22	Regeling specifieke uitkering voor de voorschoolse educatie aan ontheemde peuters	-	-	-
lenW23 E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaaï	-	-	-
lenW E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	-	-	-
EZK F28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat-en energiebeleid (CDOKE)	-	-	-
SZW G2	Specifieke uitkering Participatiewet (PW)	-	-	-
SZW G3	Specifieke uitkering Besluit Bijstandverlening Zelfstandigen	-	-	-
SZW G4	Specifieke uitkering Tozo	-	-	-
SZW G10	Specifieke uitkering Wet Inburgering	-	-	-
SZW G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2023	-	-	-
SZW G13	Onderwijsroute _ deel gemeente 2023	-	-	-

-  Aanbiedingsbrief
-  Samenvatting
-  Jaarverslag
-  Jaarrekening
-  Significante risico's
-  Interne beheersing
-  Externe ontwikkelingen
-  Bijlagen

## Bijlage B – SiSa - Fouten en onzekerheden 2023

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in Euro's	Toelichting fout/onzekerheid
VWS H4	Specifieke uitkering stimulering sport	-	-	-
VWS H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022	-	-	-
VWS H12	Specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	-	-	-
VWS H30	Specifieke uitkering sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023–2026	-	-	-
VWS H31	Specifieke uitkering noodfonds energie amateursportverenigingen (SPUK NEAS)	-	-	-
VWS H32	Specifieke uitkering Meerkosten Energie Openbare Zwembaden	-	-	-
VWS H35B	Specifieke uitkering SPUK IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)	-	-	-
LNV L7B	Regeling specifieke uitkering IBP-Vitaal PI	-	-	-



Aanbiedingsbrief



Samenvatting



Jaarverslag



Jaarrekening



Significante risico's



Interne beheersing



Externe ontwikkelingen



Bijlagen

## Bijlage C – Onze onafhankelijkheid is gewaarborgd

### Bevestiging van onafhankelijkheid

De voorschriften in het kader van onafhankelijkheid zijn opgenomen in de 'Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO)' van de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (de NBA) en vormen een belangrijk onderdeel van het 'normenkader' waaraan een accountant moet voldoen.

Wij bevestigen dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van de gemeente Maashorst, inclusief haar verbonden derden, in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat onze objectiviteit gedurende het afgelopen jaar niet is aangetast.

### Rotatie

Een te grote mate van vertrouwdheid of vertrouwen kan een bedreiging vormen voor de onafhankelijkheid van de accountant wanneer bepaalde leden van het controleteam geregeld en voor lange tijd aan de controle van een controlecliënt meewerken.

Wij beoordelen de bedreiging voor de onafhankelijkheid die kan voortvloeien uit de langdurige betrokkenheid van andere leden van het controleteam bij de controleopdracht.

Er heeft voor de accountantscontrole 2023 geen rotatie plaatsgevonden. Het is eveneens niet noodzakelijk om voor de accountantscontrole 2024 te roteren.

### Persoonlijke, zakelijke of financiële relaties

Wij hebben een evaluatie gemaakt van persoonlijke, zakelijke en financiële relaties tussen Flynth en haar medewerkers en de gemeente Maashorst inclusief haar verbonden derden, die van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Bij deze evaluatie zijn ons geen zaken gebleken die aan u gerapporteerd moeten worden.

### Geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid

De onafhankelijkheidsregels vereisen dat de eindverantwoordelijke accountant de met governance belaste organen informeert over geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid die Flynth, een bestuurder of interne toezichthouder van Flynth of een lid van het controleteam heeft ontvangen van of verstrekt aan ondernemingen in de groep of een bij de rechtspersoon betrokken persoon. Hierbij is een drempel van € 100 opgenomen in de regels.

Wij hebben geen geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid, die een (geschatte) waarde van meer dan € 100 hebben, ontvangen of verstrekt.



Aanbiedingsbrief



Samenvatting



Jaarverslag



Jaarrekening



Significante risico's



Interne beheersing



Externe ontwikkelingen



Bijlagen

## Bijlage D – Onze communicatie met u

### Bevestiging van onafhankelijkheid

Door middel van dit accountantsverslag informeren wij de gemeenteraad over de belangrijkste aangelegenheden naar aanleiding van onze accountantscontrole 2023.

#### *Bevestigingen van het college*

Wij hebben van het college een bevestiging bij de jaarrekening van de gemeente Maashorst ontvangen.

### Onze communicatie met de raad

Wij hebben in ons audit plan gecommuniceerd over onze verantwoordelijkheden en onafhankelijkheid. Door middel van ons audit plan hebben wij ook een beschrijving gegeven van de reikwijdte en timing van onze controle, waaronder significante risico's en materialiteit.

Eveneens door middel van dit accountantsverslag informeren wij de gemeenteraad over de belangrijkste aangelegenheden naar aanleiding van onze accountantscontrole 2023.

Er zijn geen meningsverschillen met het college geweest en er waren geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle.

### Geen meningsverschillen met het college en/of beperkingen in reikwijdte van de controle

Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze opdracht door het college en de medewerkers van de gemeente Maashorst de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.

### Proces van de controle

Wij hebben een goed maar intensief controleproces gehad met de organisatie. Bij de start van de jaarrekeningcontrole was niet alle gevraagde informatie beschikbaar. Daarnaast leidde de op onderdelen beperkt opgeleverde controledocumentatie en een beperkt uitgevoerde verbijzonderde interne controle tot veel aanvullende vragen. Dit heeft tot vertraging en aanvullende inzet van onze kant geleid in het controletraject.

Tijdens de controle van de jaarrekening hebben een veelheid aan onderwerpen tot de nodige afstemming en ook bevindingen geleid. Dit zag bijvoorbeeld toe op diverse balansposten zoals overlopende activa/passiva en voorzieningen, maar ook op toelichtingen zoals de WNT en de SiSa-bijlage.

Wij gaan met de organisatie evalueren op welke wijze voor zowel ons als de organisatie de controle efficiënter kan worden uitgevoerd. Belangrijk aandachtspunt is om bij aanvang van de controle te kunnen beschikken over een volledig controledossier. Ten aanzien van de controledocumentatie is het van belang dat deze navolgbaar is alsmede dat de specificaties voldoende zijn onderbouwd met onderliggende brondocumentatie.



Aanbiedingsbrief



Samenvatting



Jaarverslag



Jaarrekening



Significante risico's



Interne beheersing



Externe ontwikkelingen



Bijlagen

### Disclaimer en beperking in gebruik en verspreidingskring

Dit accountantsverslag is alleen bestemd voor het college van de gemeente Maashorst en mag niet in zijn geheel of gedeeltelijk worden verstrekt of aangehaald zonder onze schriftelijke toestemming vooraf. Er wordt geen verantwoordelijkheid aan een derde partij geaccepteerd, omdat dit verslag daar niet voor opgesteld en bedoeld is. Dientengevolge nemen wij geen enkele verplichting of plicht van zorg aan ieder ander persoon aan wie dit verslag getoond of in zijn handen komt, op ons.

De in dit accountantsverslag aan de orde gestelde onderwerpen zijn door ons geconstateerd gedurende onze controleopdracht waarvan wij van mening zijn dat zij aandacht van het college een de raad behoeven. Het is geen allesomvattend verslag van alle geconstateerde zaken en in het bijzonder kunnen wij niet verantwoordelijk worden gesteld voor het rapporteren van alle bedrijfsrisico's of tekortkomingen in het systeem van interne beheersing. Elke conclusie, opinie of opmerking in dit accountantsverslag is verstrekt in de context van onze controleverklaring over de jaarrekening als geheel.

Evenzo geldt dat de opmerkingen, bevindingen en aanbevelingen met betrekking tot het systeem van interne beheersing niet gelezen moeten worden als een afzonderlijke opinie van het systeem van interne beheersing en haar werking.



Introductie



Samenvatting



Belangrijkste bevindingen



Oordeel bij de jaarrekening



Overige onderwerpen



Ontwikkelingen

## Raadsinformatiebrief

Zaaknummer: 5137-2024 /

Auteur	: Karel van Riet
Domein	: Dienstverlening
Team	: Financiën
E-mail	: Karel.vanRiet@gemeentemaashorst.nl
Port.	: G.V.I.C. van Heeswijk

Aan de leden van de gemeenteraad van Maashorst.

### Onderwerp

Reactie op accountantsverslag 2023, uitgebracht door de externe accountant Flynth

### Kennisnemen van

1. Accountantsverslag uitgebracht door Flynth bij de Programmarekening 2023;
2. De kernboodschap inclusief reactie van het college van Burgemeester en Wethouders op bovengenoemd accountantsverslag

---

### Inleiding

De Programmarekening 2023 is gecontroleerd door de externe accountant Flynth. Naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole verstrekt de accountant een controleverklaring en stelt een accountantsverslag op.

### Kernboodschap

De strekking van het accountantsverslag is positief. De accountant komt tot een goedkeurend oordeel over de getrouwheid en onze eigen rechtmatigheidsverantwoording. Het goedkeurende oordeel voor de jaarrekening komt overeen met het beeld dat wij zelf hebben van de organisatie. We zijn ons ervan bewust dat we een organisatie in opbouw zijn en er enkele opmerkingen/risico's geconstateerd zijn tijdens de tussentijdse (interim) controle van de accountant.

De jaarrekeningcontrole van de gemeente Maashorst is voor het tweede jaar door Flynth gecontroleerd. Dit proces is redelijk moeizaam verlopen. Het aantal vragen door de accountant was fors hoger dan voorgaande jaren. Maar ook onze eigen aanlevering en uitgevoerde verbijzonderde interne controle (VIC) was niet op alle punten voldoende uitgevoerd.

Door een constructieve houding aan beide kanten, zowel bij de accountant als bij de gemeente Maashorst, hebben we wel tijdig de controle kunnen afronden.

Er is hard gewerkt om de processen op orde te krijgen en om 'in control' te zijn. Een bevestiging van de externe accountant dat onze organisatie het op orde heeft is een compliment waard.

Voor meer details wordt gemakshalve verwezen naar het accountantsverslag (zie bijlage 1).



### **Bevindingen Getrouwheid**

In het rapport is te lezen in bijlage A1 dat er 2 bevindingen zijn ten aanzien van Getrouwheid. Deze blijven ruim onder de controletolerantie waardoor de strekking van de controleverklaring positief is.

#### **Bevinding 1: Eigen vermogen – onttrekking onderhoudskosten bestemmingsreserve kapitaallasten**

Er is geconstateerd dat er uit een reserve dekking kapitaallasten (dekking afschrijvingslasten) ook een bedrag van €121.000 ter dekking van onderhoudskosten uit de reserve onttrokken is. Dit is niet opgenomen bij de aard en reden van deze reserve in de herijking (nota reserves).

#### ***Reactie gemeente Maashorst***

Deze onttrekking vindt al jaren plaats en de raad heeft hiermee ingestemd middels vaststelling van eerdere programmabegrotingen en begrotingswijzigingen. Wij zullen dit ook gaan toelichten in de volgende herijking (nota) reserves, zodat deze bevinding volgend jaar niet meer terugkomt.

#### **Bevinding 2: Overlopende passiva – geen verplichting terugontvangen subsidie**

Op de balans is een terugontvangen subsidie van €400.000 opgenomen waar we als gemeente in 2024/2025 natuurontwikkeling voor uit gaan voeren. Formeel ligt hier nog geen verplichting aan ten grondslag, waardoor het bedrag vrij had moeten vallen ten gunste van het jaarrekeningresultaat.

#### ***Reactie gemeente Maashorst***

Dit is een terechte bevinding. Dit betreft een fout die invloed heeft op het resultaat, waardoor er voor gekozen is om dit niet te corrigeren. Tevens blijft de bevinding ruim onder de tolerantiegrens waardoor de strekking van de verklaring niet wijzigt. In 2024 zullen we dit uiteraard corrigeren zodat deze post juist verwerkt wordt in de administratie.

In bijlage A2 zijn daarnaast diverse gecorrigeerde bevindingen opgenomen. Dit zijn grotendeels reclassificeringen (herschikkingen) binnen de balansposten van de jaarrekening en hebben geen gevolgen voor het jaarrekeningresultaat. Dit heeft geleid tot een aangepaste [programmarekening 2023](#) die ter besluitvorming wordt aangeboden tijdens de raadsvergadering van 4 juli.

### **Bevindingen Rechtmatigheid**

Vanaf 2023 is de verantwoording over de rechtmatigheid een verantwoordelijkheid van het College van Burgemeester en Wethouders. Voorheen gaf de externe accountant deze verantwoording af. In de paragraaf bedrijfsvoering van de programmarekening 2023 geeft het College een toelichting op de financiële rechtmatigheid. Het doel hiervan is om doormiddel van een verantwoording de rechtmatigheid zichtbaar te maken aan de Raad en hierbij aandacht te besteden aan de oorzaken, de beheersing en de maatregelen naar de toekomst om verbeteringen door te voeren.

In de rechtmatigheidsverantwoording presenteren we 1,8 miljoen aan niet geaccepteerde onrechtmatigheden. Dit valt binnen de tolerantiegrens van 2,1 miljoen (1% begrotingstotaal) Echter op basis van wet- en regelgeving moeten ook geaccepteerde onrechtmatigheden (o.b.v. de afspraken met de raad volgens artikel 12 van de [financiële verordening](#)) opgenomen worden in de verantwoording. Hieronder vallen b.v. overschrijdingen van lasten, die gedekt worden door bijbehorende overschrijdingen van baten.

Het totaal van geaccepteerde onrechtmatigheden bedraagt 2,6 miljoen.

Schematisch zijn de geconstateerde rechtmatigheden als volgt:

(bedragen x €1.000)
---------------------



<b>Begrotingscriterium (het handelen binnen de budgettaire kaders die de gemeenteraad stelt in de begroting en begrotingswijzigingen)</b>	
1. Overschrijding lasten programmaonderdelen	2.553
2. Overschrijding investeringsbudgetten	234
3. Ongeautoriseerde reservemutaties	0
4. Overschrijdingen van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan de raad zijn gemeld.	0
<i>Totaal begrotingsonrechtmatigheden</i>	<i>2.787</i>
5. Totaal van de begrotingsafwijkingen dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geuid *	2.553
6. Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden dat toegelicht moet worden in de paragraaf bedrijfsvoering	234
<b>Voorwaardencriterium (de naleving van wet- en regelgeving zoals opgenomen in het normenkader dat op 23 maart 2023 door de gemeenteraad is vastgesteld)</b>	
Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	1.531
- Brandstoffen voor voertuigen (133.000)	
- Maaltijdvoorziening opvang Oekraïners (121.000)	
- Beveiliging opvang Oekraïners (1.277.000)	
<b>M&amp;O criterium (het in voldoende voeren van een beleid om misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsmiddelen te voorkomen)</b>	
Onrechtmatigheden in het kader van misbruik en oneigenlijk gebruik	0
<b>Totaal van bruto onrechtmatigheden</b>	<b>4.318</b>
Waarvan geaccepteerde onrechtmatigheden **	2.553
<b>Totaal van niet geaccepteerde onrechtmatigheden</b>	<b>1.765</b>

\* In artikel 12 van de [financiële verordening](#) zijn uitgangspunten opgenomen voor afwijkingen die als acceptabel aangemerkt worden. B.v. de overschrijding van de lasten is een onrechtmatigheid, maar wordt als acceptabel aangemerkt als hier direct gerelateerde baten tegenover staan.

De accountant toetst of onze rechtmatigheidsverantwoording juist is en neemt de conclusie mee in het oordeel over de getrouwheid. Onrechtmatigheden hebben, mits getrouw opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording, geen invloed op de accountantsverklaring.

Een uitgebreide toelichting op deze onrechtmatigheden, inclusief toelichting hoe we dit in de toekomst gaan voorkomen, is opgenomen in de [paragraaf bedrijfsvoering](#) van deze programmarekening.

### **Verdere toelichting op het rapport**

Het rapport bestaat uit 6 hoofdstukken. Hieronder is in het kort samengevat wat de strekking/ inhoud van het rapport is.

- De strekking van de controleverklaring is goedkeurend. De uitgangspunten die de accountant heeft gehanteerd zijn wettelijk bepaald, dan wel afgestemd met de audit commissie/Raad.
- De waarde van de grondexploitaties bedragen per 31 december 2023 EUR 21,6 miljoen. De gehanteerde uitgangspunten die intern gehanteerd worden om te komen tot de waardering van de grondexploitaties zijn aanvaardbaar.
- De accountant heeft gecontroleerd of de voorzieningen toereikend zijn en of ze voldoen aan de wetgeving (BBV). De conclusie is dat dit voldoet. Alle voorzieningen die de gemeente Maashorst heeft opgenomen zijn voldoende onderbouwd.
- Ten aanzien van het sociale domein is de gemeente voor een gedeelte ook afhankelijk van andere partijen (bijvoorbeeld SVB en zorgleveranciers). De processen binnen de gemeente zijn zodanig ingericht dat er voldoende zekerheid is over de baten en lasten die hierin omgaan. Wel resteert er een onzekerheid van 2,9 miljoen met betrekking tot de prestatieleveringen van de ingekochte specialistische jeugdhulp. Deze onzekerheid blijft onder de grens van 6,3 miljoen (3% van begrotingstotaal). In 2024 zal bekeken worden in hoeverre deze onzekerheid in de toekomst verminderd kan worden.
- De interne beheersing van onze gemeente is vooral beoordeeld tijdens de interimcontrole die in november/december 2023 heeft plaatsgevonden. De bevindingen zijn destijds opgenomen in de management letter. De accountant heeft voor bevindingen met grotere risico's extra gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd.
- De accountant is van mening dat er voldoende maatregelen zijn getroffen om de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking en informatievoorziening te waarborgen.

We zullen uiteraard, samen met de accountant kijken, hoe we de bevindingen in de toekomst kunnen voorkomen. Dit hebben we gedeeltelijk al opgepakt en zullen we ook in de rest van 2024 verder oppakken.

### **Communicatie**

N.v.t.

### **Vervolg**

In de auditcommissie van 1 juli zal de accountant het accountantsverslag presenteren en heeft de Raad de mogelijkheid om nadere vragen te stellen over het accountantsverslag.

### **Bijlagen**

1. Accountantsverslag 2023, uitgebracht door Flynth

Uden, 24 juni 2024

Burgemeester en wethouders van Maashorst  
de secretaris, de burgemeester,

J.A.G.M. van Aaken

J.A. van der Pas

**MOTIE**

*Artikel 51 Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad*

<b>Agendapunt: 4.d Raadsvoorstel Programmarekening 2023 gemeente Maashorst</b>		
<b>Onderwerp: promoten van de Udense weekmarkt</b>		
<p>De raad van de gemeente Maashorst in vergadering bijeen op 4 juli 2024, gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 21 mei 2024;</p> <p>overwegende dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- de weekmarkt in tegenstelling tot het verleden niet meer tot de top behoort;</li> <li>- het aantal bezoekers aan de weekmarkt van Uden terugloopt;</li> <li>- een aantal marktkraamhouders al over hun pensioenleeftijd zijn, en een andere invulling en aanmoediging voor verjonging kan zorgen;</li> <li>- een goed bezochte weekmarkt het centrum van Uden levendig houdt en ook bezoekers van buiten de gemeente Maashorst aantrekt;</li> <li>- een goed bezochte weekmarkt daarmee ook de andere ondernemers, zoals de detailhandel en horeca, ten goede komt;</li> <li>- eerdere promotiecampagnes voor de Udense markt een positief effect hebben gehad op het aantal bezoekers van de weekmarkt;</li> <li>- met het promoten van de weekmarkt van Uden dus een stimulerend gebaar naar alle ondernemers in het centrum van Uden wordt gemaakt;</li> <li>- zo met een beperkt bedrag een groot effect kan worden bereikt;</li> <li>- in de programmarekening 2023 maar liefst een bedrag van 7,8 miljoen euro overblijft en toegevoegd wordt aan de algemene reserve;</li> <li>- hiervan prima een klein gedeelte (ongeveer 0,1%) kan worden besteed aan het promoten van het centrum van Uden;</li> </ul>		
<p><b>draagt aan het college van burgemeester en wethouders op om:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>in de 2e tussentijdse rapportage 2024 een bedrag van € 10.000 op te nemen ter promotie van de Udense weekmarkt onder potentiële marktkraamhouders, en dit bedrag te dekken door een bijdrage uit de algemene reserve;</b></li> </ul> <p><b>en gaat over tot de orde van de dag.</b></p>		
<b>Ondertekening:</b>		
<b>Indiener</b>	Genoveef Lukassen <b>fractie</b>	GroenLinks

Deze motie is **aangenomen/verworpen** in de raadsvergadering van 4 juli 2024

**MOTIE**

*Artikel 51 Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad*

de griffier,

mr. N.E. Gradisen